Comuna Poiana Sibiului

Județul Sibiu

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A COMUNEI POIANA SIBIULUI PENTRU PERIOADA 2021-2027 ȘI ÎN PERSPECTIVA ANULUI 2030

Autor și coordonator al lucrării: MEDCOR CONSLTING S.R.L. Sibiu

CUVÂNT ÎNAINTE

Plecând de la neajunsurile și neîmplinirile din anul 2020 generate de apariția SARS COV 2 -COVID 19, care au generat o serie de întârzieri în realizarea unor proiecte ale administrațiilor locale, anul 2021 se constituie ca un an de început pentru țările membre ale Uniunii Europene, fiind anul de start al unui nou ciclu financiar în acest context.

Actuala echipă a primăriei, de și foarte tânără, pleacă la drum în acest mandat animată de ambiții care dacă vor fi puse în practică cu ajutorul proiectelor pe care le gândim vor aduce un plus de confort și bunăstare locuitorilor comunei noastre, comună cu vechi tradiții locale, fiind un actor activ în istoria Zonei Mărginimii Sibiului.

În aceste împrejurări planificarea strategică constituie un act de profundă responsabilitate de creare a unor proiecții realiste pentru toate comunitățile și autoritățile administrative locală din România, programarea strategică fiind un proces continuu și necesar, care stabilește, în funcție de necesitățile și posibilitățile obiective locale calea de urmat pentru o dezvoltare durabilă. Aceste aspecte impun ca anul 2021 să fie anul adoptării unei noi viziuni asupra dezvoltării comunei Poiana Sibiului, impunându-se elaborarea unei noi Strategii de Dezvoltare Durabilă a Comunei Poiana Sibiului.

După consultarea largă a factorilor activi din viața comunității, pasul spre viitor pe care sperăm să-l realizăm împreună cu comunitatea noastră pleacă de la oportunitatea de a oferii un model deschis și transparent de administrație, urmare a consultării cetățenilor cu privire la dezvoltarea viitoare a comunei. În viziunea noastră, a administrației publice locale, obiectivele înscrise în strategie se constituie ca un instrument programatic care orientează și integrează eforturile comunitare în perioada 2021-2027 spre aspirațiile locuitorilor, la o viață mai prosperă.

Programarea strategică are la bază participarea și cooperarea tuturor locuitorilor, sectoarelor de activitate din domeniul public și cel privat, al actorilor formatori de opinie, profesori, elevi, oameni de afaceri, fermieri, persoane din cadrul societății civile, pensionari, femei și bărbați din diverse domenii de activitate, oficiali ale și și numiți în așa fel încât să fie vizate direcțiile de acțiune și finanțate investițiile cu impact semnificativ asupra dezvoltării economice și sociale, din surse interne (buget local) sau externe (bugetul statului, fonduri structurale, credite, etc.) în așa fel încât să fie atinse țintele de dezvoltare locală. Au fost antrenate următoarele categorii de participanți:

- *administraţia publică locală,*

- *comunitatea locală,*
- *firme private,*
- *reprezentanţii societăţii civile.*

A fost o muncă de echipă, coordonată de colectivul de elaborare la proiectul strategiei locale a Comunei Poiana Sibiului și s-a ținut cont de respectarea și integrarea aspirațiilor comunitare în programele internaționale, europene, naționale, regionale, județean, local și sectoriale, ținând seama, desigur, de angajamentele României asumate la negocierile cu Uniunea europeană.

Implementarea cu succes a proiectelor de dezvoltare comunitară presupune parteneriatul între actorii mai sus menţionaţi. Un rol aparte îl are însă administraţia publică locală, care participă atât în faza de elaborare dar și în cea de implementare a iniţiativelor de dezvoltare locală.

Planificarea strategică a fost un proces realizat în mai multe etape prin care cetățenii din Comuna Poiana Sibiului si-au creat imaginea viitorului pornind de la condiţiile prezente de potenţial al resurselor și oportunităţilor, Administrația locală trasând căi de realizare a acelui viitor prin elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală.

Actuala Politică a Uniunii Europene este concentrată pe recuperarea, redresarea economică și dezvoltarea durabilă a societăţii din toate punctele de vedere asigurând statelor membre diverse instrumente financiare pentru rezolvarea problemelor economice și sociale.

Pentru a atrage aceste fonduri în vederea finanţării proiectelor de dezvoltare locală, este absolut necesară elaborarea strategiei de dezvoltare a fiecărei comunităţi din România.

Identificarea problemelor și a nevoilor la nivelul comunităţii, stabilirea planului de acţiune locală pentru dezvoltare durabilă, stabilirea domeniilor prioritare care au nevoie de finanţare și pregătirea portofoliului local de proiecte au în vedere direcţiile perioadei 2021-2027 de programare financiară a fondurilor Uniunii Europene și în mod deosebit prin PNRR.

Plecând de la premisa că fiecare generaţie își are propriile provocări, iar de-a lungul istoriei acestea s-au confruntat cu responsabilităţi diferite de la o etapă la alta de dezvoltare, responsabilitatea generaţiei actuale este de a crea o societate durabilă, cu obligația să asigurăm generaţiilor care ne vor urma posibilitatea de a se bucura de minimum de cerinţe pentru o viaţă mai prosperă.

Strategia de Dezvoltare a Comunei Poiana Sibiului 2021– 2027, oferă o imagine cât mai clară a obiectivelor pe care administraţia locală în colaborare cu locuitorii și le-a fixat în următorii 7 ani.

Acest document reprezintă rezumatul muncii depuse de echipa din cadrul Primăriei Poiana Sibiului și de Comitetul de Elaborare a Strategiei de Dezvoltare constituit în vederea elaborării strategiei. Doar împreună vom avea capacitatea de a implementa Strategia de dezvoltare a Comunei Poiana Sibiului, vom da cetăţenilor posibilitatea de a-si aduce contribuţia la creşterea gradului de bunăstare, de a lua atitudine și de a avea un cuvânt de spus - acţionând împreună cu toate sectoarele comunităţii pentru a crea un viitor cât mai durabil comunității noastre.

Vom reveni asupra acestei strategii în mod regulat pentru a-i aduce îmbunătăţiri astfel încât ajustarea să corespundă schimbării continue. Acest document este un răspuns al comunităţii și oferă oportunitatea reală de a identifica și de a adopta practici ale dezvoltării durabile locale.

Mulţumesc pe această cale întregii comunităţi, cetăţeni, instituţii, firme, aparatului propriu al primăriei pentru solidaritatea, puterea și energia alocată realizării acestui document programatic.

PRIMARUL COMUNEI POIANA SIBIULUI

IOVI PAVEL ADRIAN

CUPRINS

Cuvânt înainte	2
Contextul Strategiei de Dezvoltare Durabilă a comunei Poiana Sibiului	7
I. ANALIZA SITUAȚIEI CURENTE	9
I.1. Așezare geografică și scurt istoric	9
I.1.1. Poziție geografică și vecinătate	9
I.1.2. Istoricul localităților comunei	10
I.1.3. Amenajarea teritoriului comunei Poiana Sibiului	16
I.1.3.1. PUG,Planul Urbanistic General al comunei Poiana Sibiului	16
I. 1.3.2. Planul Urbanistic Zonal	17
I.1.3.3. PUZ,Planul Urbanistic de Detaliu	18
I.1.3.4. Relieful	20
I.1.3.5. Date geologice. Solul	21
I.1.3.6. Rețeaua hidrografică	21
I.1.3.7. Clima	22
I.1.3.8. Vegetația	26
I.1.3.9. Fauna	28
I.4. Populația comunei	30
I.5. Unitatea Administrativ Teritorială Poiana Sibiului	35
I.5.1. Politică și administrație	35
I.5.2. Echiparea edilitară a comunei Poiana Sibiului	42
I.6. Economia comunei Poiana Sibiului	48
I.7. Educația și cultura	54
I.8. Sănătatea	60
I.9. Protecția mediului	61

I.10. Societatea civilă 61

II. ANALIZA DE POTENȚIAL 63

II.1. Strategii geopolitice 2006-2025 70

II.2. Contextul internațional 76

II.3. Contextul național 80

II.4. Planul Național de Redresare și Reziliență 88

II.5. Strategia de dezvoltare a Regiunii Centru 2021-2027 114

II.6. Obiectivele generale și specifice de dezvoltare ale comunei Poiana Sibiului pe termen scurt, 2021-2027 în Strategia Consiliului Județean Sibiu 167

III. ANALIZA SWOT PE DOMENII 280

III.1. Scurtă prezentare 280

III.2. Infrastructura generală și de servicii 282

A. Infrastructura de transport 281

B. Infrastructura tehnico-edilitară și serviciile publice 282

C. Activitatea economică și turismul 289

D. Educația 297

E. Sănătatea 299

F. Cultura,culte,sport și tineret 301

G. Asistența socială 304

H. Protecția mediului 307

I. Capacitatea administrativă și legăturile interinstituționale 312

Chestionar actualizare Strategie comuna Poiana Sibiului 314

IV. PLANUL DE DEZVOLTARE LOCALĂ Poiana Sibiului 320

V. Strategia de dezvoltare economico-socială 2021-2027 și în perspectivă până în 2030 329

VI. Monitorizare,evaluare,și auditul obiectivelor din strategie 357

Bibliografie 360

CONTEXTUL STRATEGIEI DE DEZVOLTARE DURABILĂ A COMUNEI POIANA SIBIULUI

Planificarea strategică este un proces desfășurat în mai multe etape, prin care comunităţile pot să își creeze imaginea viitorului pornind de la condiţiile prezente de potenţial și resurse și să își traseze căi de realizare a acelui viitor. Etapele de elaborare în găsirea celor mai bune soluții au constituit suportul informațional și logistic pentru realizarea unei prognoze cât mai realiste făcând diferența între ceea ce există în prezent și ceea ce se dorește pentru viitor.

Pe baza profilului economico-social al zonei, a rezultatelor sondajelor sociologice Comitetul Strategic de Dezvoltare, a sintetizat obiectivele strategiei de dezvoltare a Comunei Poiana Sibiului și a identificat direcţiile strategice și domeniile prioritare de acţiune pentru următorii 7 ani.

Având problemele identificate s-au putut stabili obiectivele prioritare pe care autoritatea administrației locale le cuprinde în Strategia de dezvoltare, care urmăreşte, , Creşterea bunăstării comunităţii locale în ansamblul ei". Pentru aceasta este nevoie de:

- o economie locală diversificată, dinamică și eficientă;
- locuri de muncă și câştiguri decente pentru toată populaţia activă;
- stabilitate politică și deschidere din partea autorităţii locale și centrale;
- încurajarea iniţiativei și creşterea libertăţii de opţiune în toate domeniile;
- condiţii favorabile existenţei umane și servicii de bună calitate: locuinţe, asistenţă socială și medicală, climat social echilibrat, posibilităţi pentru activităţi educaţionale, culturale, sportive, recreative, religioase și o calitate bună a mediului înconjurător.

Pentru a putea participa la realizarea obiectivelor cuprinse în programul naţional, regional și județean de dezvoltare, Primăria comunei Poiana Sibiului își va desfăşura activitatea în următoarele direcţii strategice:

- Identificarea programelor naţionale și externe de finanţare și depunerea de proiecte în vederea atragerii de resurse financiare în zonă.
- Înfiinţarea unor zone economice pentru crearea unor întreprinderi care să absoarbă forţa de muncă existentă pe piaţă.
- Atragerea altor localităţi în programe de dezvoltare zonale cu beneficii pentru toţi partenerii implicaţi.
- Investiţii în infrastructură care să permită deschiderea zonei.
- Valorificarea resurselor naturale, a potenţialului turistic cultural-istoric, a celui de agrement și utilizarea forţei de muncă disponibile.

Condiţii de implementare a strategiei:

- determinarea profilului socio-economic și de mediu al Comunei Poiana Sibiului, inclusiv identificarea problemelor cu care se confruntă comunitatea;
- propunerea mai multor scenarii de dezvoltare;

- stabilirea viziunii de dezvoltare, a direcţiilor strategice și a obiectivelor;
- acordul și susţinerea strategiei de către cetăţeni și politicieni;
- susţinerea din partea sectorului privat a strategiei;
- informarea permanentă a cetăţenilor privind progresul implementării strategiei; implicarea mass-media și a O.N.G.-urilor în diseminarea informaţiilor și monitorizarea Strategiei.

COMPONENŢA COMITETULUI DE DEZVOLTARE STRATEGICĂ

COMUNA POIANA SIBIULUI

JUDEȚUL SIBIU

IOVI PAVEL Adrian - primarul comunei Poiana Sibiului;

OPREAN Constantin - viceprimarul comunei Poiana Sibiului;

MUNTEAN Mărioara - secretarul general al comunei Poiana Sibiului;

HÎNDOREAN MARIA - referent agricol;

ȘUFANĂ Paraschiva - consilier personal al primarului;

MĂNIGUȚIU CORNELIA – ANA - contabil primărie;

FÎNTÎNĂ RADU Vasile - director școală.

ANALIZA SITUAŢIEI CURENTE

I. 1 AŞEZARE GEOGRAFICĂ și SCURT ISTORIC

I. 1. 1. Poziția geografică. Vecinătate

Comuna Poiana Sibiului este unitatea administrativ teritorială cu personalitate juridică din judeţul Sibiu, România, și are în componență un singur sat Poiana Sibiului, al cărui locuitori formează o comunitate unitară care are ca scop fundamental al vieţii și activităţii sale înfăptuirea binelui comun, bunăstarea și fericirea tuturor membrilor săi. Comuna Poiana Sibiului este persoană juridică de drept public, are patrimoniu propriu și are capacitate deplină.

Comuna Poiana Sibiului este aşezată în sud-vestul județului Sibiu având ca vecini localităţile Jina, Rod, Tilișca, Dobârca din județul Sibiu, Gârbova și Cărpiniş din județul Alba. Comuna este străbătută de drumul judeţean 106E care leagă aşezările Sălişte, Galeş, Tilişca, Rod, Poiana Sibiului, Jina, Şugag.

Comuna Poiana Sibiului – localitate cunoscută din Mărginimea Sibiului este situată alături de celelalte localităţi ale regiunii pe marginea geografică nordică a Munţilor Cindrelului, pe prima platformă a munţilor, ce face trecerea de la cele mai nordice și mai coborâte prelungiri muntoase la depresiunile desfăşurate în faţa lor. Aşezarea s-a dezvoltat între marginea abriptului de la nord și culmile dinspre sud ale platformei celei mai joase și destul de fragmentate ale Munţilor Cindrelului, la altitudinea de 850 – 950 metri, ocupând bazinul de culegere a văii Radei. Spre sud se întinde pe o lăţime variind între 600 și 1000 m, ajungând până sub culmile mai înalte ce domină localitatea: Pietriceaua (975 m) și Ciuha (1064m).

Astfel, în zona marilor sate ale Mărginimii Sibiului (Sălişte, Tilişca, Poiana Sibiului și Jina), pășunile și fânețele, presărate cu o puzderie de case și stâne, ocupa mari întinderi. Priviți în totalitatea lor, Munții Cindrel se caracterizează prin culmi domoale și prelungi, acoperite în cea mai mare parte cu pajiști, ceea ce a favorizat păstoritul – ocupația principală a mărginenilor.

Suprafața UAT-ului de 2347 ha, în anul 1982, se prezenta astfel:

- total intravilan 161, 99 ha,
- total extravilan 2185, 01 ha.

Legăturile rutiere ale comunei sunt asigurate prin accesul la DJ 106 G care traversează localitățile Sălişte-Tilişca-Poiana Sibiului-Jina-Dobîrca, care se conectează cu DN 7 și cu A 1.

Accesul la calea ferată cea mai apropiată gară la Sălişte 27, 9 km, iar la Miercurea Sibiului la circa 22, 4 km. La Aeroportul Internațional Sibiu accesul la circa 46 km.

Nu are acces direct la calea ferată.

I. 1. 2. Istoricul localităților comunei

Poiana Sibiului (în germană Pojana, Pojan, Flußau, Flussau, în maghiară Polyán, Pojána), este satul de reședință al comunei cu același nume din județul Sibiu, Transilvania, România. Se află în partea de vest a județului, în partea de NE a munților Cindrel, în regiunea Mărginimea Sibiului, la 50 km spre vest față de municipiul Sibiu.

Localizare Poiana Sibiului

Numele de "mărginime" are o semnificație care depășește teritoriul menționat mai sus, fiind aplicat populației aflate pe vechea frontieră austro-ungară din sudul Transilvaniei (jud. Hunedoara, Sibiu și Brașov). A fost definita de George Barițiu ca zonă agropastorală, centrată pe cetatea Sibiului și cuprinde sate locuite de o populație românească pentru care însă și rațiunea de a fi reprezintă creșterea animalelor și în special a oilor.

Gospodăria din Mărginime se distinge prin echilibrul ansamblului, armonia liniilor și îmbinarea perfectă a formelor cu funcționalul; casa mărgineană este una dintre cele mai originale expresii ale arhitecturii populare românești, constituind o sursă de inspirație pentru arhitectura actuală.

Datinile, atât cele legate de ciclul vieții (naștere, nuntă, înmormântare) cât și cele calendaristice (Ceata junilor, Prinsul vărușelor, Urcatul și coborâtul oilor) si-au păstrat nealterate caracterul arhaic – pastoral, impunând prin lirism, echilibru, sobrietate. Cântecele ciobănești (jienele, tontoroiul, învârtitele, doinele, bătutele) sunt interpretate mai mult din fluier.

Mărginenii au dovedit de-a lungul vremurilor dârzenie, dar și elasticitate, au înfruntat obstacole fără rețineri în fața greutăților. Ocupațiile lor au fost din vechime păstoritul, creșterea vitelor, exploatarea pădurilor, mica industrie țărănească, puțină agricultură și pomicultură.

Costumul mărginean reprezintă o îmbinare a sobrietății și măiestriei artistice în alternanță de alb-negru și este socotit de către specialiști ca unul dintre cele mai frumoase din țară. Asta o confirmă și marea putere de extindere, răspândirea lui până dincolo de Olt, pe Târnave și Mureș, iar peste munți până la Novaci, Vaideeni, Polovraci și Bădeni.

Cele mai vechi obiecte descoperite pe teritoriul comunei Poiana Sibiului sunt un topor și un buzdugan de piatră, datate din neolitic. De asemenea, s-au găsit și monede romane republicane. Precizăm că în vecinătate, la Tilișca, pe Dealul Cățănaș, unde se află o cetate dacică, s-a descoperit un atelier monetary, 14 matrițe de bronz și 3 manșoane de fier.

Prima atestare documentară a comunei Poiana Sibiului este la anul 1462. În 1532 apare in documente ca Poyanș la 1733 – Pojana și 1854 – Poiana. Documentele medievale din secolul al XII-lea amintesc de „terrae olacorum" (țări ale românilor) – obști sătești conduse după „obiceiul pământului".

Fostele districte ale Făgărașului și Mărginimii au rămas în tot evul mediu un regnum cu instituții, cu legi și obiceiuri proprii păstrate prin tradiție, având o evoluție istorică aparte. Ambele districte, țări, scaune, domenii sunt o punte de legătura între Țara Românească și Transilvania, o poartă deschisă prin transhumanță, prin schimburi de produse, prin strămutări de pe un versant pe celălalt al munților, prin toate elementele culturii populare păstrate nealterate. În jurul anului 1890, comuna Poiana Sibiului avea 150,000-300,000 de oi, devenind o adevărată "capitală oierească". Aici s-a înființat prima Reuniune a economilor de oi, extinsă la nivelul întregii țări.

Monumente istorice:

1. Biserica de lemn (Biserica din Deal). Biserica din deal, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului", a fost construită în anul 1766. Din tradiție, aflăm că în apropierea acestei biserici a existat o altă biserică, tot din lemn. Este construită în întregime din lemn de brad, grinzi lungi ce formează pereții naosului și pronaosului. Temelia bisericii este din piatră, iar acoperișul din șindrilă. Înaintea pronaosului biserica are o tindă așezată sub clopotniță, iar clopotnița (turnul) este puțin ridicată peste acoperișul bisericii.

Forma bisericii este de corabie, cu altarul rotunjit și de proporții mai mici. Stilul este cel bizantin, caracterizat prin bolta arcuită ca un leagăn. Pictura de pe pereții interiori ai bisericii este aproape în întregime ștearsă sau deteriorată. Pe pereții interiori a fost aplicată o tencuială din gips, în naos și pronaos, fiind lipite mai întâi fâșii de pânză la împreunarea grinzilor, peste care apoi a fost executată pictură. Biserica dispune de un patrimoniu mobil de o valoare inestimabilă: obiecte de cult și cărți vechi, icoane pe lemn și sticlă.

2. Biserica „Sf. Mihail și Gavril”

3. Monumentul Eroilor Români din Primul Război Mondial. Obeliscul se află amplasat în fața Școlii Generale. Acesta a fost dezvelit în anul 1923, pentru cinstirea eroilor români căzuți în Primul Război Mondial. Monumentul are o înălțime de 5 m și este realizat din beton, marmură și bronz, fiind împrejmuit cu un zid din beton. Pe fațada Monumentului se află un înscris comemorativ: „Nu plângeți eroii/ ci slăviți-i”. Pe spatele obeliscului sunt înscrise numele a 26 eroi, iar pe fiecare dintre cele două laterale sunt înscrise numele a câte 28 eroi, care au luptat pentru dezrobirea neamului.

Personalități născute în comună:

- Constantin Georgescu, n. Aron(1843-1886)a-pictor, a studiat arta la București cu pictorul Tătărăscu, a pictat biserica din Vadu, Poiana Sibiului, Dornești, Mănăstirea Neamțu, alte mănăstiri, în stil personal, fără a copia modelul bizantin. A pictat Autoportret, portrete de personalități ale vremii: Andrei Șaguna, Ilie Măcelariu, notarul Florian, protopopul Hentisiu din Ocna Sibiului, etc. și copii după tablourile unor pictori celebrii.
- Nicolae Măniguțiu (1853-1924)- a studiat la Liceul german din Sibiu, apoi urmează Seminarul teologic și devine preot în comuna natală. Devine un critic al năravurilor societății contemporane lui și publică articole în Telegraful Român, Almanahul Sf. Nicolae. A fost un militant permanent pentru adevăr și dreptate.
- Nicolae Dobrotă (1865-1941)poreclit popa Nicolae, preot, învățător și președinte –director executiv al Băncii Mărgineana, a dus o activitate permanentă preoțească, didactică, cultural-administrativă.
- Ilie Dobrotă (1869-1925)absolvent al Liceului ortodox român din Brașov, urmează Seminarul teologic din Sibiu și devine preot în Poiana Sibiului. Lucrează ca învățător în Boița, apoi preot în Orăștie și din nou preot în Poiana Sibiului. A fost

președinte și director executiv al Băncii Mielul, președinte al Comitetului Național local (1918), senator în Senatul Transilvaniei de la Cluj.

- Ion Vlad (nu am găsit date despre anii nașterii și morții sale) - întreprinzător în comercializarea și prelucrarea laptelui. Așa cum este cunoscută în istoria locală sub denumirea, întreprinderile Vlad, acestea au avut ca obiect de activitate: lăptării, fabricarea untului și preparatelor din carne, conservelor din carne, în Cluj, București și chiar cu activitate de export al produselor proprii.

- Eugeniu Dobrotă (1893-1973)- preot în localitatea natală, după absolvirea studiilor la Seminarul Teologic de la Sibiu și a Facultății de Medicină de la Cluj. A practicat medicina și a activat conferențiar universitar.
- Ilie Dobrotă 1895-1958)a-participant la primul război Mondial, decorat de Regele Ferdinand I, face parte din delegația Poienarilor la 1 Decembrie pentru Marea Unire de la Alba Iulia. A fost deputat în Parlamentul României (1938).
- Livia Niculiu (1898-1982)a-studiază la Institutul de Maici Ursuline din Sibiu și Liceul Andrei Șaguna din Brașov, apoi la facultatea de Litere și Filozofie din Cluj. A scris poezii și scenarii de teatru, a publicat în Revista Transilvania.
- Nicolae Muntean (1895-1964)a-învățător în Vingard și Poiana Sibiului. A înființat reuniunea economiilor de oi și a economiilor în genere din Poiana Sibiului care mai târziu ajunge la extindere pe țară sub forma unei Uniuni a oierilor. A fost preocupat de problemele oierilor, participă la redactarea revistei Stîna și a editării a două Calendare ale oierilor, adevărate almanahuri profesionale. A fost Președintele Uniunii oierilor din România.
- Corneliu Dobrotă (1895-1976)- absolvent al Liceului maghiar romano-catolic din Cluj, al Academiei comerciale din Viena și al Universităților din Hamburg și Berna, doctor în științe economice. Participă activ la înfăptuirea Marii Uniri. A fost membru fondator al ASTREI din Sibiu. Membru fondator al asociației mărginenilor cu sediul în București. A scris și publicat multe lucrări de specialitate în domeniul economiei.
- Gheorghe Bogdan (1910-1978)- învățător în Jina. Pregătește corul Reuniunea de Cîntări, cu repertoriu religios, pe patru voci. Este culegător de folclor și le publică în volumele Flori din Mărginime și Cîntecele munților. A fost compozitor și dirijor de cor în Poiana Sibiului, a reorganizat fanfara din Novaci, a jucat teatru.
- Ioana Postelnicu (n. 1910)-pe numele adevărat Eugenia Banu, absolventă a liceului Domnița Ileana din Sibiu și a Facultății de litere din București. Publică în diverse reviste literare operele pe care le creează fiind considerată prima prozatoare modernă pe care a dat-o Transilvania literaturii naționale.
- Ale personalități remarcante: Maniu Dobrotă-preot, patriot, martir, Ilie Georgescu-învățător, contabil șef al băncii Mielul, memorandist, Ioan Georgescu-ofițer de carieră, scriitor, Corneliu Georgescu-avocat și prozator, Victor Georgescu-militant la Marea Unire de la 1918, Virgil Georgescu-învățător, fondator al Muzeului Pastoral, Romulus Vraciu-învățător, contabil voluntar al Băncii Mărgineana, Dumitru

Ghișe-profesor la ASE București, Ninu Munteanu-poet, Dumitru Olariu-poet, Eugen Tănase-profesor universitar, autor și publicist a multor studii de specialitate.

- Nicolae Suciu (1933-2008)a-absolvent al Școlii Pedagogice din Sibiu, pasionat de muzică începe formarea sa muzicală la Poiana Sibiului și își desăvârșește pregătirea la Conservatorul din Cluj cu diplomă de profesor de muzică. Profesor, dirijor și compozitor a obținut numeroase premii. A fost culegător de folclor și a compus lucrări, prelucrări corale cu caracter folcloric. Se organizează anual la Sălișteă Festivalul corurilor tradiționale care-i poartă numele: Profesor Nicolae Suciu.

I. 1. 3. Amenajarea teritoriului comunei Poiana Sibiului

I. 1. 3. 1. Planul Urbanistic General al comunei Poiana Sibiului

Localitatea Poiana Sibiului conține situri arheologice, conform REPERTORIULUI ARHEOLOGIC NAȚIONAL și A LEGII NR. 5 DIN 6 MARTIE 2000 PRIVIND APROBAREA PLANULUI DE AMENAJARE A TERITORIULUI NAȚIONAL – SECȚIUNEA A III-A- ZONE PROTEJATE.

Nu a fost elaborat PUG-ul comunei Poiana Sibiului (HCL / nr. 1015. 02. 2018), regulamentul cuprinzând prevederi referitoare la modul de utilizare a terenurilor și de realizarea și utilizarea construcţiilor pe întreg teritoriul localităţii.

Planul Urbanistic General (PUG-ul) este un proiect care face parte din programul de amenajare a teritoriului și de dezvoltare a localităţii (unitatea teritorial-administrativă).

Planurile Urbanistice Generale cuprind analiza, reglementări și regulament local de urbanism pentru întreg teritoriul administrativ al unităţii de bază (suprafețe din intravilan, cât și din extravilan). În acela și timp, PUG-ul stabilește norme generale, pe baza cărora se elaborează mai apoi în detaliu, la scară mai mică, Planurile Urbanistice Zonale (PUZ-urile) și apoi Planurile Urbanistice de Detaliu (PUD-urile).

Categorii generale de probleme abordate în cadrul Planului Urbanistic General cuprinse în Ghidul privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al PUG-ului:

- optimizarea relațiilor localităților cu teritoriul lor administrativ și județean;
- valorificarea potențialului natural, economic și uman;
- stabilirea și delimitarea teritoriului intravilan;
- reorganizarea și dezvoltarea căilor de comunicație;
- stabilirea și delimitarea zonelor construibile;
- stabilirea și delimitarea zonelor funcționale;
- stabilirea și delimitarea zonelor cu interdicție temporară și definitivă de construire;

- stabilirea și delimitarea zonelor protejate;
- modernizarea și dezvoltarea echipării edilitare;
- evidențierea deținătorilor terenurilor și a modului de circulație juridică a terenurilor;
- delimitarea suprafețelor pe care se preconizează realizarea obiectivelor de utilitate publică;
- stabilirea modului de utilizare a terenurilor și condițiilor de conformare și realizare a construcțiilor.

I. 1. 3. 2. Planul Urbanistic Zonal

PUZ-ul, este proiectul care are caracter de reglementare specifică detaliată a dezvoltării urbanistice a unei zone din localitate (acoperind toate funcțiunile: locuire, servicii, producție, circulație, spații verzi, instituții publice, etc.) și asigură corelarea dezvoltării urbanistice complexe a zonei cu prevederile PUG-ului localității din care face parte. Prin PUZ se stabilesc obiectivele, acțiunile, prioritățile, reglementările de urbanism (permisiuni și restricții) necesar a fi aplicate în utilizarea terenurilor și conformarea construcțiilor din zona studiată (PUZ-ul reprezintă o fază premergătoare realizării investiţiilor, prevederile acestuia realizându-se etapizat în timp, funcţie de fondurile disponibile).

Categorii generale de probleme abordate în cadrul Planului Urbanistic Zonal, cuprinse în(conform ghidului):

- organizarea rețelei stradale;
- zonificarea funcțională a terenurilor;
- organizarea urbanistic-arhitecturală în funcție de caracteristicile structurii urbane;
- indici și indicatori urbanistici (regim de aliniere, regim de înălțime, POT, CUT, etc.);
- dezvoltarea infrastructurii edilitare;
- statutul juridic și circulația terenurilor;
- delimitarea și protejarea fondului arhitectural-urbanistic de valoare deosebită, dacă acesta există în zona studiată;
- masuri de delimitare până la eliminare a efectelor unor riscuri naturale și antropice, dacă acestea există în zona studiată;
- menționarea obiectivelor de utilitate publică;
- măsuri de protecție a mediului, ca rezultat al programelor specifice;
- reglementări specifice detaliate (permisiuni și restricții) incluse în Regulamentul local de urbanism aferent PUZ-ului.

I. 1. 3. 3. PUD – Plan de Urbanism de Detaliu

Planul Urbanistic de Detaliu (PUD-ul) reprezintă de fapt documentația aferentă Planului Urbanistic General (PUG-ul) și Planului Urbanistic Zonal (PUZ-ul), explicând și detaliind conţinutul acestor planuri, sub forma de prescripţii și recomandări, corelate cu condiţionările din Certificatul de Urbanism, în vederea urmăririi și aplicării lor. PUD-ul reprezintă documentaţia prin care se asigură condiţiile de amplasare, dimensionare, conformare și servire edilitară, a unuia sau mai multor obiective, pe o parcelă, în corelare cu funcţiunea predominantă și vecinătăţile imediate (se studiază mai multe amplasamente, opţiunea pt. realizarea unei construcţii compatibilă cu funcţiile urbane). Este de fapt documentul consultat de comisia de urbanism atunci când este cerut un Certificat de Urbanism sau o Autorizaţie de Construire; dacă nu există PUD pentru terenul respectiv, Primăria cere mai întâi întocmirea lui, pe baza PUG-ului și PUZ-ului.

Categorii generale de probleme abordate în cadrul Planului Urbanistic de Detaliu (PUD- ul) cuprinse în Ghidul privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al PUD-ului):

- regimul juridic, economic și tehnic al terenului și construcţiilor;a-compatibilitatea funcţiunilor și conformarea construcţiilor, amenajărilor și plantaţiilor;
- relaţii funcţionale și estetice cu vecinătatea;
- asigurarea accesibilităţii și racordarea la reţelele edilitare;
- permisivităţi și constrângeri urbanistice, inclusiv ale volumelor construite și amenajărilor;
- modul de ocupare și utilizare a terenului (POT, CUT);
- funcţiunea și aspectul arhitectural al construcţiei (sau construcţiilor) și amenajărilor;
- integrarea noilor construcţii și corelarea lor cu cele existente în vecinătate;
- intervenția, prin reabilitarea construcțiilor și amenajărilor învecinate, în scopul armonizării cu construcţiile și amenajările noi propuse (dacă este cazul);
- circulaţia carosabilă și pietonală, corelate cu traficul în zonă și relaţiile cu zonele învecinate (accese pietonale și auto);
- parcaje, spaţii de recreere și de joacă;
- echiparea edilitară și impactul asupra reţelelor existente în zonă (necesitatea de dezvoltări, modernizări, etc.);

☞ Se impune reactualizarea Planului Urbanistic General al comunei Poiana Sibiului existând o serie de prevederi depășite legate de infrastructura de reţele și staţii de tratare și epurare a apei precum și depozitarea deșeurilor, etc.;

☞ Se impune ca noul Regulament Local de Urbanism să fie definit la nivel de zone și subzone funcționale;

➢ zona centrală-istorică și de interes turistic cu funcţiuni complexe de interes public (administrativ-comercial și de servicii),
➢ zona de locuit și funcţiuni complementare,
➢ zona unităţilor industriale,
➢ zona unităţilor agricole,
➢ zona de activităţi cultural-sportive și de agrement,
➢ zona de reţele edilitar – gospodăreşti,
➢ zona de gospodărire comunală,
➢ zona căilor de comunicaţie (cu precizări explicite privind circulaţia mijloacelor de transport cu tracţiune animală și a animalelor (ciurda satului).

☞ Se impune definirea zonelor de interes turistic (căi de comunicaţii, obiective de interes turistic în intravilan sau extravilan) pentru includerea unor reglementări specifice de dezvoltare urbanistică, pentru promovarea localităţilor și a întregii comune (parcări, locuri de popas, etc.).

- Extinderea intravilanului localității Poiana Sibiului (implicit al comunei) prin includerea terenului pășune și nu numai în intravilanul localităţii și definirea unei zone rezidenţiale de dezvoltare comunitară în scop turistic. Parcelarea acestor zone ar permite dezvoltarea sectorului de servicii turistice-culturale și sportive ale comunei, zona permițând o dezvoltare economico-socială a comunei fără restricţii de ordin urbanistic.

I. 1. 3. 4. Relieful

Cunoscuți sub denumirea de Munții Cibinului sau Sibiului, Munții Cindrel ocupă sectorul din grupa munților Parâng delimitat la sud-vest de Valea Frumoasei, continuată la vest de Valea Sebeșului, iar la sud-est de Valea Sadului. În sfârșit, la nord-est ei sunt mărginiți de Podișul Transilvaniei. Munții Cindrel, cu o suprafață de circa 900 km2 (altitudinea maximă fiind de 2244 m în Vârful Cindrel), se caracterizează prin masivitate și relief domol, constituiți exclusiv din șisturi cristaline. În ansamblu, ei sunt asimetrici, fiind formați dintr-o culme înaltă situată în extremitatea sud-vestică, care se ramifică în trei direcții principale:

spre vest > culmea Șerbota – Oașa Mare
spre nord > culmea Găujoara - Foltea, Strîmba Mare
spre est > culmea Niculești - Rozdești - Bătrâna - Oncești - Ghiham - Derjani - Măgura Cisnădiei

.

Localitatea Poiana Sibiului este situată spre limita nordică a platformei inferioare din Munţii Cindrel. Relieful este format din interfluvii largi și vălurite, care coboară fără denivelări prea accentuate spre cursul actual al văii Radei și al afluenților săi. Culmile și plaiurile sunt nete de și în general largi oferind condiţii de circulaţie. Relieful pe care se aşterne vatra comunei este adânc fragmentat cu dealuri înalte

(Ghilghiu, Vlasin, Handor) și văi înguste (Radei, Vlasinului, Arinii). Pe câteva interfluvii și coaste mai puţin povârnite numite "Delniţe" s-a dezvoltat cea mai mare parte a satului ele fiind acoperite de gospodării și grădini.

În jurul vârfului Cindrel, la altitudini cuprinse între 2000 și 2200m, se întâlnesc platouri întinse extrem de plane, care confirma ca nivelul Borascu, cea mai veche suprafață de eroziune din Carpații Meridionali, este bine păstrat și aici. Întreaga creastă principală a Munților Cindrel, cuprinsă între vârfurile Oașa Mare și Bătrâna, reprezintă un rest din aceasta platformă, care coboară în mod gradat spre Sebeș, cât și spre Olt, până la 1700 m. De asemenea, desfășurarea mai larga a platformei inferioare (900-1200 m), între Valea Cibinului și Valea Bistrei, a oferit posibilitatea unei transformări ceva mai pronunțate a peisajului inițial acoperit cu păduri, decât între Valea Cibinului și Valea Sadului.

I. 1. 3. 5. Date geologice. Solul.

În general putem vorbi despre amplasare o a teritoriului comunei Poiana Sibiului în care putem distinge trei zone și anume zona colinară, zona prealpină, și zona alpină.

Regiunea este situată într-o locație de tranziție pe care cristalinul cade treptat înspre profunzime. Ca și în alte văi din Munții Cindrelului deosebim: depozite metamorfice precambriene dispuse în fâșii care taie perpendicular firul văii, depozite sedimentare cuatemare reprezentate prin depozite de pantă întâlnite pe versanți, depozite aluvionare întâlnite pe firul văilor și depozite preluviale întâlnite la confluența pâraielor sau torenților.

I. 1. 3. 6. Rețeaua hidrografică

Reţeaua de pâraie de pe hotarul localităţii Poiana Sibiului aparţin pârâului Secaş și Pârâului Negru, afluent al Cibinului.

Marginea nordică a localităţii este drenată de Secaş, tributari Mureşului, ca afluent al râului Sebeş și care primeşte câţiva afluenţi mici, dintre care mai importanţi sunt Pârâul Rodului, cu o lungime de 9 km și o suprafaţă de 23 kmp a cărui izvoare sunt la vest de localitatea Rod, unit cu Valea Radei lungă de 7 km și cu suprafaţa bazinului hidrografic de 10 kmp. Valea Radei și cei doi afluenţi care formează Valea Arinii și Valea Vlașinului taie vatra localităţii.

Pe hotarul sudic curge Pârâul Negru lung de 26 km, care se varsă în Cibin. De pe hotarul localităţi primeşte numeroase pâraie mici: Cloţilor, Luncuţa, Stăuini, Buciumaş.

Nici unul din aceste pâraie nu primesc din alt hotar ape, riscul de a se produce inundații fiind foarte redus.

Pânza de apă freatică în văile secundare se află la o adâncime mică de 0, 5-2, 0 metri iar pe versanți variază între 3-5 metri, uneori chiar 10-20 metri pe cotele de nivel înalt.

Toate sursele de apă din comună sunt potabile. Sunt locuri unde apa este foarte puțin adâncă, iar fântânile își varsă apa afară. Există multe puțuri din care s-au făcut conducte publice de apă potabilă.

I. 1. 3. 7. Clima

Începând de la contactul cu Podișul Transilvaniei până la 1000 m, deci în zona pădurilor de foioase, întâlnim etajul montan inferior, caracterizat printr-o clima mai blânda din cauza altitudinii joase și a invaziei maselor de aer cald și umed dinspre vest, prezentând diferențe mici de temperatura diurna și anuală. Temperatura medie anuala are valori cuprinse între 7ºC și 10°C, temperatura medie a lunii iulie fiind între 17ºC și 22°C, iar a lunii ianuarie între -2ºC și -4ºC. Precipitațiile sub forma de ploi și zăpezi sunt reduse și ele, media anuala oscilând între 600 și 1000 mm. Vântul dominant sufla dinspre Valea Mureșului (nord-vest), local cunoscut și sub numele de "Moroșanul". De la sud bate "Vântul Mare", mai puternic primăvara, când topește zăpada; în timpul verii, din când în când, se dezlănțuie sub forma unei mari vijelii. Dinspre est, iarna bate "Crivățul", moderat și rece, iar vara un vânt cald și plăcut, numit de ciobani "Oltețul", deoarece vine dinspre Olt; dinspre sud-vest suflă "Austrul", vânt cald și uscat.

Etajul montan superior se întinde între 1000 și 1800 m și ocupă cea mai mare suprafața din Munții Cindrel, cuprinzând zona pădurilor de amestec și de rășinoase. Acest etaj se caracterizează printr-o clima mai umeda și mai răcoroasă tot anul; temperatura medie anuală este cuprinsă între 4ºC și 5ºC, temperatura medie a lunii iulie între 12ºC și 14ºC, iar a lunii ianuarie între -5ºC și -7ºC.

Prima ninsoare se semnalează în medie în jur de 14 octombrie, iar ultima ninsoare în jur de 17 aprilie, astfel ca numărul mediu al zilelor în care solul este acoperit cu strat de zăpada este de aproximativ 185 de zile. Grosimea medie a stratului de zăpada este cuprinsa între 51 și 63 cm. în zona Păltiniș (1400-1500 m) zăpada durează circa 6 luni pe an; În general, clima Munților Cindrel favorizează dezvoltarea turismului pe parcursul întregului an, precum și practicarea sporturilor de iarnă în sezonul rece. Datorita configurației sale, în cuprinsul Munților Cindrel se afla un număr neînsemnat de lacuri naturale (glaciare), cu dimensiuni reduse ca suprafața. Sunt însa o serie de lacuri de acumulare, construite pe râurile Sadu, Sebeș și Cibin, care de și se găsesc la limita masivului, sporesc gradul de atractivitate.

Din punct de vedere climatic temperatura medie anuală în localităţi și depresiunea Transilvaniei este de 6 grade Celsius, pe plaiurile apropiate de 4 grade Celsius iar în cele mai înalte peste 1000 m altitudine de numai 2 grade Celsius.

Temperatura aerului: Media anuală a temperaturii aerului de 7, 3 grd. C. Situată la poalele masivului, această zonă are caracteristici de tranziție geografică fiind supusă atât condițiilor climatice ale masivului cât și ale văii medii a Oltului aflată în vecinătate.

Temperaturile medii maxime se cifrează la +17, 3 grd. C și se înregistrează în luna iunie. Temperaturile medii minime se cifrează la -4, 9 grd. C și se înregistrează în luna ianuarie. Trebuie menționat că lunile reci sunt caracterizate printr-o variație redusă a temperaturii medii orare (exemplu luna ianuarie: -8, 5 grd. C la ora 6. 00, -4, 0 grd. C la ora 14. 00) fapt care conferă zonei posibilitatea păstrării stratului de zăpadă în condiții bune. În timpul lunilor calde se petrece un fenomen similar, temperaturile menținându-se în limite plăcute (exemplu luna iulie: +12, 6 grd. C la ora 6. 00, +21, 7 grd. C la ora 14. 00). Prima zi de îngheț este situată în jurul datei de 5 octombrie, iar ultima zi de îngheț în jurul datei de 27 aprilie. Intervalul cu îngheț însumează o cifră medie de 138 zile. Temperatura medie ridicată de 13, 5 grd. C în septembrie și 8, 2 grd. C în octombrie, însoțită de o micșorare constantă a precipitațiilor, conferă zonei reale posibilități de prelungire a sezonului estival.

Amplitudinea medie anuală care se obține astfel este de 22, 2 grd. C.

Precipitații atmosferice: Media anuală a precipitațiilor pentru zona analizată este de 758 mm. Cantitatea maximă a precipitațiilor se înregistrează în luna iunie - 123 mm, iar minima în octombrie - 40 mm. Din totalul de precipitații de 758 mm, în lunile calde aprilie-septembrie cad 519 mm, iar în lunile reci, octombrie-martie cad 239 mm. Numărul mediu al zilelor cu precipitații este de 147,5 fapt care atestă dominanta timpului uscat. Numărul mediu al zilelor cu strat de zăpadă este de 96, 5. Grosimea medie maximă a stratului de zăpadă înregistrată în ultimii ani a fost de 42 cm.

Această ultimă categorie de date subliniază condițiile favorabile activităților sportive de iarnă, stratul de zăpadă depășind grosimea de 10cm (drumul de sanie) pe o perioadă de aproximativ 80 de zile. Datele culese arată că Poiana Sibiului este ferită de excese, numărul mediu de zile cu ceață (49) și a celor cu viscol (7) fiind redus Media anuală a precipitațiilor pentru zona prealpină a localității este de 1040 mm. Cantitatea maximă a precipitațiilor se înregistrează în luna iunie -153 mm, iar minima în octombrie - 52 mm. Numărul mediu al zilelor cu precipitații este de 169, 6. Cel mai mare număr de zile cu precipitații se înregistrează în luna iunie, pentru perioada caldă 17, 9 și februarie pentru perioada rece 15, 5. Numărul mediu al zilelor cu strat de zăpadă este de 142. Prima zi cu strat de zăpadă variază în jurul datei de 14-21 octombrie, ultima zi în jurul datei de 17 aprilie-9 mai. Durata intervalului cu strat de zăpadă este aproximativ 200 zile. Grosimea medie a stratului de zăpadă înregistrat într-o perioadă de 5 ani este de 122 cm.

Analizând datele prezentate, se degajă caracterul deosebit de propice al zonei studiate pentru activități sportive de iarnă. Stratul de zăpadă schiabil se formează în aceasta zonă în medie începând cu 25 decembrie și durează până în 15 aprilie,

prezentând deci o perioadă de 120 zile. În privința viscolului, regiunea este relativ ferită prezentând o medie anuală de 31, 6 zile. .

Nebulozitatea: Modul de exprimare al nebulozității este în zecimi din suprafața cerească vizibilă. În cadrul zonei unde intervine și îngustarea văii aprecierea este destul de relativă. Situată în treapta I altitudinală (600-1000 m) zona colinară prezintă următoarea situație: nebulozitatea totală maximă este de 7, 8 în decembrie și restul lunilor de iarnă, datorită acumulărilor de aer răcit, de pe treptele superioare la cele inferioare, inversiuni termice ce creează nori stratiformi și cețuri.

În ceea ce privește repartiția pe tipuri de zile pentru Bâlea Glăjărie avem astfel:

- zile senine 50;
- zile noroase 210;
- zile acoperite 100.

În zona studiată, între 1000-1700 m altitudine, problema nebulozității se prezintă astfel:

- nebulozitatea totală maximă este 7, 6 zecimi în luna februarie;
- nebulozitatea totală minimă este 5, 2 zecimi în luna octombrie.

Totuși sunt destul de multe cazuri când platforma de nori se oprește la cota 1500 m restul ecartului studiat rămânând în plin soare.

În privința repartiției numărului de zile în funcție de gradul de acoperire, situația se prezintă astfel:

- zile senine 45,
- zile noroase 180,
- zile acoperite 135.

Regimul eolian: Vântul este un element meteorologic de foarte mare importanță, el imprimând caracterul vegetației (structura, densitate) și al reliefului (eroziune).

Ca și în zonele mai înalte ale masivului unde predomină vântul de creastă din sector vestic, zona joasă a localității este tributară parțial acestor curenți generali și parțial curenților de vale care se cunosc sub denumirea de brize montane și se datorează straturilor de inversiune prezentând un regim aproape constant in 24 de ore: de la ora 1. 00 la ora 12. 00 dinspre creastă la vale, iar in restul timpului în sens invers.

Al doilea parametru important al vântului este viteza. Pentru zona colinară și cea prealpină vitezele maxime medii sunt în perioada februarie-mai între 2, 1-2, 6 m/s iar minimele se grupează în perioada caldă a verii iunie-septembrie intre 1, 4-1, 6 m/s. Media anuală este destul de redusă, ea cifrându-se la 1, 9 m/s. Concluzia ce se poate trage este că zona colinară și zona prealpină sunt ferite de vânturi excesive și că din acest punct de vedere oferă condiții deosebit de bune pentru activitățile în aer liber, beneficiind de lungi perioade de calm.

Din punct de vedere eolian regiunea alpină intră în zona de înălțime dominată de vântul din sector vestic, care predomină peste 60% din an, ca o consecință a

circulației generale a curenților. În privința vitezei, datele culese se prezintă după cum urmează: vitezele maxime medii înregistrate sunt în perioada ianuarie-februarie de 6, 0-7, 1 m/s; iar vitezele minime se grupează în perioada caldă a verii mai-august 3, 8-5, 3 m/s. Media anuală se cifrează la 4, 9 m/s.

Analiza generală a acestor date arată că zona medie de altitudine a localității Poiana Sibiului prezintă elemente climatice cu intensități moderate care asigură condiții bune activităților sportive în aer liber, atât vara cât și iarna.

În zonă cad adesea ploi cu caracter torenţial sub formă de averse însoţite de descărcări electrice care provoacă uneori calamităţi (alunecări de teren, transport de material erodat, etc.). În vederea preîntâmpinării acestor viituri, măsurile de gospodărire preconizate vor fi îndreptate spre menţinerea pădurii pe terenurile cu risc de eroziune și alunecare.

Versanţii puternic însoriţi, cu înclinare mare, în timpul zilelor de vară, se încălzesc foarte puternic ducând la pierderea rapidă a apei, și deci la condiţii destul de grele pentru vegetaţia forestieră. Cu această excepţie, regimul pluviometric este favorabil dezvoltării gorunetelor, făgetelor, goruneto-făgetelor.

Regiunea stă sub semnul calmului atmosferic jumătate din timpul anului. În general masele de aer sunt canalizate pe culoarul de la nord-vest spre sud-vest. Datorită poziției sale între dealurile protectoare nu se înregistrează vânturi puternice și dăunătoare și nici viscole în timpul iernii.

Schimbările climatice reprezintă o actualitate: temperaturile cresc, tiparele precipitaţiilor se schimbă, gheţarii și zăpada se topesc, iar nivelul mediu global al mărilor creşte. Ne aşteptăm ca aceste schimbări să continue, iar condiţiile meteorologice extreme care conduc la riscuri de genul inundaţiilor și a secetei să devină mai frecvente și intensitatea lor să sporească. Impactul asupra naturii, a economiei și a sănătăţii noastre variază în Europa în funcţie de regiune și teritoriu, precum și de sectorul economic afectat.

Este foarte probabil ca încălzirea ce a avut loc începând cu mijlocul secolului al XX-lea să se datoreze în mare parte creşterii observate a concentraţiei gazelor cu efect de seră (GES) ca rezultat al emisiilor provenite din activitatea umană. Temperatura globală a crescut cu aproximativ 0, 8ºC în ultimii 150 de ani și se estimează că va creşte în continuare. Depă și rea unei creşteri de 2ºC în comparaţie cu temperaturile din epoca preindustrială sporeşte riscul producerii unor schimbări periculoase pentru sistemele globale umane și naturale. Convenţia Cadru a Naţiunilor Unite asupra Schimbărilor Climatice (CCNUSC/UNFCCC) a recunoscut ca obiectiv limitarea creşterii temperaturii globale medii în comparaţie cu perioada preindustrială la valoarea de sub 2ºC.

Cum se poate atinge acest obiectiv? La nivel global, emisiile gazelor cu efect de seră (GES) trebuie menţinute la nivel constant în cursul deceniului actual, urmând a fi reduse până în 2050 cu 50% în comparaţie cu nivelurile din anul 1990. Având în vedere eforturile pe care trebuie să le depună ţările în curs de dezvoltare, Uniunea

Europeană susţine obiectivul de a-si reduce emisiile de gaze de seră cu o valoare între 80% și 95% până în anul 2050 (în comparaţie cu 1990). Chiar dacă politicile și eforturile de a reduce emisiile vor fi încununate de succes, anumite schimbări climatice vor fi inevitabile. Din acest motiv este nevoie și de strategii și acţiuni de adaptare la impactul acestora.

Gazele cu efect de seră (GES) sunt emise deopotrivă ca urmare a unor procese naturale și a activităţilor umane. Cel mai frecvent GES prezent în atmosferă sunt vaporii de apă. În urma activităţilor umane sunt emise în atmosferă cantităţi considerabile din alte GES, crescând concentraţia atmosferică a acestora – intensificând, prin urmare, efectul de seră și încălzind clima.

Sursele principale ale GES produse de om sunt:

- arderea combustibililor fosili (a cărbunilor, ţiţeiului și a gazelor naturale) în producerea energiei, transporturi, industrie și în gospodării (CO_2);
- agricultura (CH_4) și schimbările în utilizarea terenurilor cum ar fi defrişările (CO_2);
- depozitarea deşeurilor menajere (CH_4);
- folosirea gazelor industriale fluorurate.

O serie de iniţiative ale UE au ca scop reducerea emisiilor de GES:

- îmbunătăţirea continuă a eficienţei energetice a unei arii largi de echipamente și aparate electrocasnice;
- crearea de obligaţii legale cu privire la folosirea energiei regenerabile cum ar fi energia eoliană și solară, cea a apei și de biomasă, precum și a combustibililor regenerabili pentru transport cum ar fi biocombustibilii;
- susţinerea elaborării tehnologiilor pentru captarea și stocarea dioxidului de carbon (CSC) pentru a capta și stoca dioxidul de carbon (CO_2) emis de centralele termoelectrice și de alte capacităţi industriale de scară largă;
- întreprinderea unor acţiuni pe baza Sistemului de Comerţ cu Emisii (EU ETS), principalul instrument al UE de reducere a emisiilor de GES provenite din activităţi industriale.

Pachetul legislativ al UE din 2009, referitor la climă și energie, reprezintă un set de norme obligatorii ce vizează implementarea obiectivelor 20-20-20 până în anul 2020, și anume: reducerea emisiilor de GES ale UE cu cel puţin 20% faţă de nivelul din anul 1990; acoperirea necesarului de energie a UE în proporţie de 20% din resurse de energie regenerabilă și reducerea cu 20% a utilizării primare a energiei în comparaţie cu nivelurile preconizate.

I. 1. 3. 8. Vegetația

Vegetaţia pe teritoriul comunei Poiana Sibiului are următoarele caracteristici de referinţă:

- În zona depresionară și în lungul văilor întâlnim arbori, ca: mesteceni, fagi, salcia, carpen, plopul, arinul, paltin, gorun și frasin. Tot aici sunt prezenţi arbuşti ca: măceşul, porumbarul, păducelul, alunul, murarul, cornul, scoruşul precum și plantele ierboase: pipirigul, rogozul și fâneţele de luncă.
- În varietate mare în zona deluroasă cresc pomi fructiferi și fructele de pădure: alune, zmeură, mure, coacăze, fragi.

Suprafaţa relativ mare a masivului Cindrelului, precum și expunerea variată a versanţilor etajată pe altitudine, au făcut ca teritoriul Munţilor Cindrel să se deosebească o vegetaţie cu unele variaţii determinate de expunere, de gradul de înclinare a pantei și de umiditate. De la poalele Munţilor Cindrel (600 m) pană la 1000 m înălțime sunt răspândite pădurile de foioase, dominate mai întâi de gorunete și apoi de făgete alături de care apar: scoruşul, mesteacănul, paltinul, frasinul, pinul silvestru, alunul, păducelul etc.

Prin măsurile de gospodărire a pădurilor trebuie să se urmărească atenuarea factorilor limitativi și să se realizeze compoziţii și structuri forestiere, optime sub raport ecologic și productiv.

Vegetaţia prezintă caracteristici ale zonei de deal cu diferenţieri în funcţie de altitudini:

Zonele mai înalte sunt predominate de stejar și fag în amestec cu alte specii de foioase, (carpen, mesteacăn, alun, tei, frasin, ulm, salcâm) și de arbuşti (măceși , porumbar, păducel), mărul și părul sălbatic. Pe malurile păraielor cresc: salcia, răchita, arinul, socul, plopul precum și o gamă largă de plante ierboase - pipirigul, stuful, rogozul, papura.

Pe măsură ce urcăm întâlnim cele două etaje forestiere importante:

- Etajul pădurilor de fag (600-1000 m) și cel al molidului (1200-1750 m) legătura între cele două este făcută de pădurea de amestec. Între 1000 și 1400 m altitudine se desfăşoară brâul relativ îngust al pădurilor de amestec al foioaselor cu rășinoasele, respectiv fagul cu molidul, bradul și laricele. În parterul luminos al acestor păduri se dezvoltă o floră erbacee bogat colorată, constituită din vinariţă, colţişor, năprasnic, turtă, lumânărica pământului și altele.

  Pe măsură ce ne apropiem de 1750 m, pădurea de molid se rărește, întâlnim frecvent doborâturi rezultate în urma vânturilor puternice și avalanșelor; apar arborii izolați de tip drapel (datorită circulației maselor de aer dintr-o direcție predominantă). Aceasta este o zonă de interferență cu grohotișurile periglaciare care coboară pană aproape de pădure.
- Etajul subalpin: jnepenii și ienuperii apar cu predominanță în zona studiată; Acestea apar în asociație cu afinul și merișorul.

În același context al valențelor turistice, vegetația, îndeosebi pădurea, stimulează drumețiile, excursiile și recreerea.

Din flora spontană a localităţii mai fac parte:

- Flori de câmp: brânduşe, ghiocei, margarete, stânjenel, toporaş, viorele etc.

- Plante fără flori: feriga, muşchi, muşchi de pământ, bureţi, ciuperci, ciuciuleţi de iarbă, burete dulce, ghebe, iască etc.
- Plante medicinale: porumbarul, păducelul, socul, măceşul, coada calului, urzica, troscotul, traista ciobanului, chimionul, coada şoricelului, muşeţelul, sunătoarea, pătlagina, podbalul, gălbenelele, păpădia, brusturele, menta, etc.
- Buruieni: ştir, loboda, albăstriţa, pălămida, mac roşu, rapiţa sălbatică, scaieţi, romăniţa, urda vacii, volbura, ştevie, susai, rocoina etc.
- Pășunile și fânețele extinse aici, ca urmare a întinsei și secularei activităţi pastorale, sunt alcătuite mai ales din graminee ca: peiuş roşu, păiuş, fîruţa de livezi, ovăz auriu și trifoliehe, etc. Ele ocupă mari suprafeţe atât în raza comunelor Jina, Poiana Sibiului, Tilişca, Sălişte, Gura Râului, Ră și nari, Râu Sadului, cât și pe hotarele lor din munte.
- Flora erbacee însoţitoare, nevoită să crească la umbra deasă a acestor codri, este săracă, ea fiind dominată de târșa mică, horşti, rotunjioară, măcrişul iepurelui, clopoțel, degetăruţ brândușa de rnufite și altele, care prin culorile lor alb-albăstrui aduc o nuanţă de veselie pe fondul verde închis și cenusiu al păduri.
- Către limita superioară se ivesc tufărişuri de afin, merişor și ienupăr.
- Poienile de natură antropică, ivite ca urmare a defrişării recante a molidişurilor, cu o floră bine diversificată, printre care remarcăm violaceul florilor de zburătoare, galbenul sunătorii sau bulbucilor, tufărişurile de zmeură, muri, fragi, afinişurile și coacăzul. Fructele comestibile ale arbuştilor sunt colectate anual încă de la sfâr și tul lunii iulie, spre a fi utilizate la prepararea dulceţurilor, compoturilor sau a siropurilor.
- Fânețele bogate în graminee - păiuşul roşu, păiuşul, ţeposica sau părul porcului - care formează asociaţii compacte sunt folosite de localnici la păşunatul vitelor.

În zona terenurilor agricole și în grădinile de pe lângă case se cultivă cereale, legume și cresc pomi fructiferi.

I. 1. 3. 9. Fauna

Fauna este caracteristică zonei, bogată și diversificată fiind reprezentată printr-un număr mare de specii:

În păduri întâlnim mamifere de talie mică cum ar fi:

- jderul de copac, dihorul, iepurele, veverița, șoarecele de pădure, căprior, cerb carpatin, lup, urs brun, mistreţul, vulpea, jderul viezurele, cârtița, nevăstuica.
- Reptile și amfibieni dintre care amintim: șopârla de munte, șarpele de pădure şarpele de apă, şarpele de casă, şopârla, şopârla verde, broasca de iarbă,

broasca de apă, broasca râioasă, broasca ţestoasă, salamandra, broasca de pădure, sau chiar vipera.

- moluşte: melc de frunze și melci limax,
- viermi: râma, lipitoarea,
- dintre păsări amintim ciocănitoarea de munte, gaița, mierla gulerată fazanii, , privighetoarea, cucul, hârăul, buha, mierla neagră, ciocârlia de pădure, graurul, vrabia, ciocârlia de câmp, rândunica, ţarcă, cioara, , turturica, pupăza, potârnichea, piţigoiul, porumbelul sălbatic, prepeliţa, guguștiucul, cucuveaua, corbul, ciocănitoarea, codobatura de munte, corbul, cucul etc.
- din clasa felinelor întâlnim pisica sălbatică și râsul.
- pasările mari de pradă sunt întâlnite tot mai rar, cel mai frecvent răpitor întâlnit în zonă fiind uliul, șorecarul comun și vulturul de câmp.
- în apele care străbat comuna există: păstrăvul indigen.
- insecte: musca de casă, bondarul, viespea, strechea, furnica roșie, furnica neagră, coropişniţa, gărgăriţa, ţânţarul, păianjenul, mămăruța.

La acestea datorită condițiilor de vegetație, se adaugă animalele domestice specifice zonei care a dat renumele zonei și prosperitatea acesteia: ovinele și bovinele.

Vulnerabilităţile la care este supusă flora și fauna sunt următoarele:

- defrişările, tăierile la ras și lucrările silvice care au ca rezultat tăierea arborilor pe suprafeţe mari;
- tăierile selective ale arborilor bătrâni;
- adunarea lemnului pentru foc;
- turismul necontrolat;
- amenajări forestiere și tăieri în timpul cuibăritului speciilor periclitate;
- vânătoarea în timpul cuibăritului prin deranjul și zgomotul cauzat de către gonaci;
- vânătoarea în zona locurilor de cuibărire a speciilor periclitate;
- braconajul;
- practicarea sporturilor extreme;
- distrugerea cuiburilor, a pontei sau a puilor;
- deranjarea păsărilor în timpul cuibăritului;
- prinderea păsărilor cu capcane;
- extragerea puilor în vederea practicării comerţului ilegal;
- împăduririle cu specii neindigene (salcâm, oţetar, cenuşar, etc.);
- împăduririle zonelor naturale sau seminaturale (păşuni, fâneţuri, etc.);
- înmulţirea necontrolată a speciilor invazive;
- industrializare și dezvoltarea zonelor urbane;

- electrocutarea și coliziunea cu liniile electrice; 19. intensificarea agriculturii și schimbarea metodelor de cultivare a terenurilor din cele tradiţionale în agricultură intensivă, cu monoculturi mari, folosirea excesivă a chimicalelor, efectuarea lucrărilor preponderant mecanizat;
- schimbarea habitatului semi-natural (fâneţe, păşuni) datorită încetării activităţilor agricole (cositul și păşunatul);
- cositul în perioada de cuibărire;
- cositul prea timpuriu (poate distruge pontele de cristel de câmp);
- arderea vegetaţiei (a miriştii și a pârloagelor)

I. 4. POPULAȚIA COMUNEI

Recensământul populaţiei reprezintă o observare statistică totală, special organizată, în vederea cunoaşterii culturale și economice. Acţiuni de mare amploare și complexitate, recensămintele populaţiei s-au efectuat din cele mai vechi timpuri și pe teritoriul ţării noastre. Cronica statisticii oficiale din România consemnează numărului populaţiei unei ţări la un moment dat și a structurii acesteia după caracteristici demografice, social - asemenea preocupări încă de la Unirea Principatelor din 1859.

Ultimul recensământ reprezintă cel de-al doisprezecelea recensământ al populaţiei organizat pe principii moderne în ţara noastră, după cele pe care cronologia le consemnează, după cum urmează: Recensământul din 1859-1860, decembrie 1899, 19 decembrie 1912, 29 decembrie 1930, 6 aprilie 1941, 25 ianuarie 1948, , 21 februarie 1956, 15 martie 1966, 5 ianuarie 1977, 7 ianuarie 1992, 18 martie 2002, recensământul populaţiei și al locuinţelor din 2011.

Un moment important în istoricul recensămintelor populaţiei a fost cel din 15 martie 1966, când pentru prima dată, simultan cu recensământul populaţiei, s-a efectuat și recensământul locuinţelor.

Concepţia modernă care stă la baza organizării recensămintelor populaţiei are unele trăsături specifice:

- este o operaţiune iniţiată de stat, investită cu autoritate legală și efectuată pe baza unui act normativ;
- se efectuează pe un teritoriu bine determinat, asupra căruia se întinde suveranitatea statului respectiv;
- se caracterizează prin universalitate, adică sunt supuse înregistrării toate persoanele din statul respectiv fără nici o excepţie;
- se caracterizează prin simultaneitate, ceea ce înseamnă că persoanele de pe întregul teritoriu se înregistrează cu situaţia la un moment dat, acela și pentru toţi. Acesta este denumit" moment de referinţă " sau "moment critic " al recensământului.
- unitatea de observare a recensământului: persoana, gospodăria, instituţională,

nucleul familial, unitatea de locuit, clădirea.

o toate persoanele au obligaţia de a furniza personalului de recensământ informaţii corecte și complete, informaţii care sunt strict confidenţiale și sunt utilizate numai în scopuri statistice.

Scopul fundamental al recensământului este acela de a oferi informaţii esenţiale pentru politicile guvernamentale în domeniul economic și social, inclusiv pentru dezvoltarea umană. Astfel, datele cu privire la numărul și structura gospodăriilor și familiilor, nivelul de instruire a persoanelor, etnia, limba maternă, religia, resursele de muncă, gradul de ocupare și repartizarea forţei de muncă pe activităţi și ocupaţii în teritoriu, condiţiile de locuit ale populaţiei, nu se pot obţine decât cu ocazia recensămintelor.

Recensământul din 2011 rămâne înscris ca cea mai importantă și complexă cercetare statistică după integrarea României în Uniunea Europeană. Compararea datelor furnizate de recensământul din 2002, cu cele din 1992, consemnează faptul că populaţia și structura ei demografică au înregistrat în această perioadă evoluţii, tendinţe și mutaţii noi, diferite de cele care au avut loc în deceniile anterioare. Ele au fost determinate sau influenţate de acţiunea unui complex de factori de natură politică și economică, specifici ultimului deceniu, rezultaţi din dificilul proces de tranziţie, de reformare a economiei și societăţii româneşti pe calea modernizării și a valorilor democraţiei.

Modificările structurale care s-au produs în aceşti ani au condus și în judeţul Sibiu la unele fenomene specifice de ordin cantitativ, dar și calitativ atât în ceea ce priveşte evoluţia numărului populaţiei, cât și a caracteristicilor ei socio-demografice sau economice.

NOTE METODOLOGICE – la Recensământul din 2011

POPULAŢIA STABILĂ

OBIECTIVE:

- prioritar – de a obţine informaţii ample și de calitate privind numărul și distribuţia teritorială a populaţiei, a structurii demografice și socio-economice, date referitoare la gospodăriile populaţiei, precum și la fondul locativ și condiţiile de locuit ale populaţiei și clădirile în care se situează locuinţele.
- complementar – bazei de fundamentare a unei analize adecvate a dinamicii diferitelor fenomene demografice și socio-economice, obiectiv strâns legat atât de gradul ridicat al comparabilităţii datelor pe plan internaţional, cât și de cel al comparabilităţii cu datele obţinute la recensămintele anterioare efectuate în România.
- Scopul fundamental – de a oferi informaţii esenţiale și de calitate pentru politicile guvernamentale în domeniul economic și social, inclusiv pentru dezvoltarea umană.

SFERA DE CUPRINDERE - aceea și ca în cazul recensământului anterior.

S-au înregistrat:

- toţi cetăţenii români cu domiciliul în ţară (indiferent dacă la momentul recensământului se află în ţară sau în străinătate),
- persoanele de cetăţenie străină sau fără cetăţenie care au domiciliul (reşedinţa permanentă) în România sau o reşedinţă temporară (indiferent de motivul stabilirii: refugiaţi, solicitanţi de azil, solicitanţi de cetăţenie română, străini sosiţi pentru afaceri sau în interes personal).

Nu s-au înregistrat

Persoanele de cetăţenie străină din cadrul reprezentanţelor diplomatice și consulare sau al reprezentanţelor organizaţiilor internaţionale și membrii familiilor lor, personalul forţelor armate străine, personalul flotei comerciale navale și aeriene, precum și corespondenţii de presă care la momentul de referinţă al recensământului se află pe teritoriul ţării.

La recensământ s-au înregistrat, de asemenea, toate clădirile de locuit, clădirile cu altă destinaţie în care se află locuinţe, clădirile cu unităţi de locuit în comun (internate şcolare, cămine pentru studenţi, dormitoare pentru muncitori, cămine de nefamilişti, case de copii, cămine pentru bătrâni, hoteluri, spitale, sanatorii, cabane turistice etc.) și locuinţele din cadrul acestora.

Nu s-au înregistrat clădirile cu altă destinaţie (administrative, industriale, comerciale, agrozootehnice, social-culturale, spaţii de depozitare), dacă în incinta acestora nu se află locuinţe sau unităţi de locuit în comun. Nu se vor înregistra, de asemenea, cazărmile, închisorile sau alte clădiri aflate în incintele păzite ale Ministerului Apărării Naţionale, Ministerului de Interne, Ministerului de Justiţie și Serviciului Român de Informaţii. Vor fi exceptate de la înregistrare și acele clădiri situate pe teritoriul României, deţinute cu titlu de proprietate de alte state, administrate de reprezentanţele diplomatice și consulare ale ţărilor respective sau de reprezentanţele organizaţiilor internaţionale, dacă în cadrul lor nu au domiciliul cetăţeni români.

METODA DE ÎNREGISTRARE a fost tradiţională, prin intervievarea directă a populaţiei de către recenzori, răspunsurile fiind înscrise în chestionarele de recensământ.

VÂRSTA - Pentru fiecare persoană recenzată s-a înregistrat data exactă a naşterii (anul, luna, ziua), iar prin prelucrarea automată a datelor, s-a determinat vârsta în ani împliniţi a fiecărei persoane.

STAREA CIVILĂ LEGALĂ - Starea civilă legală s-a înregistrat pentru toate persoanele recenzate, indiferent de sex și vârstă, astfel: necăsatorit(ă), căsătorit(ă), divorţat(ă), văduv(ă), pe baza declaraţiei persoanei recenzate.

Starea civilă de fapt evidenţiază dacă persoana trăia sau nu în uniune consensuală. S-a considerat că trăiesc în uniune consensuală persoanele care convieţuiesc fără forme legale de căsătorie, având o reşedinţă comună cu partenerul/partenera.

ETNIA - Pentru fiecare persoană s-a înscris etnia pe baza propriei declaraţii. La prelucrarea și prezentarea rezultatelor recensământului au fost realizate următoarele grupări: la etnia română s-au inclus și persoanele care s-au declarat aromâni și macedoromâni? la maghiari s-au inclus și secuii; iar la germani s-au inclus sa și i și şvabii.

LIMBA MATERNĂ - Limba maternă reprezintă prima limba vorbită (în primii ani ai copilăriei) în mod obişnuit în familia persoanei recenzate.

RELIGIA - Religia reprezintă credinţa sau opţiunea religioasă sau spirituală, înregistrată conform declaraţiei fiecărei persoane, indiferent dacă această credinţă se manifestă sau nu prin aderarea la o comuniune organizată pe bază de dogme religioase sau spirituale specifice.

Pentru o deplină analiză de către toţi cei interesaţi în evoluţia populaţiei comunei Poiana Sibiului, după 1990, oferim următoarele statistici, publicate în materialele de specialitate: structura și evoluţia populaţiei pe localităţi - la recensămintele din 2008 – 2013.

Conform recensământului efectuat în 2011, populația comunei Poiana Sibiului se ridică la 2. 548 de locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 2. 799 de locuitori. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (92, 66%), cu o minoritate de baptiști (3, 92%). Pentru 3, 26% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

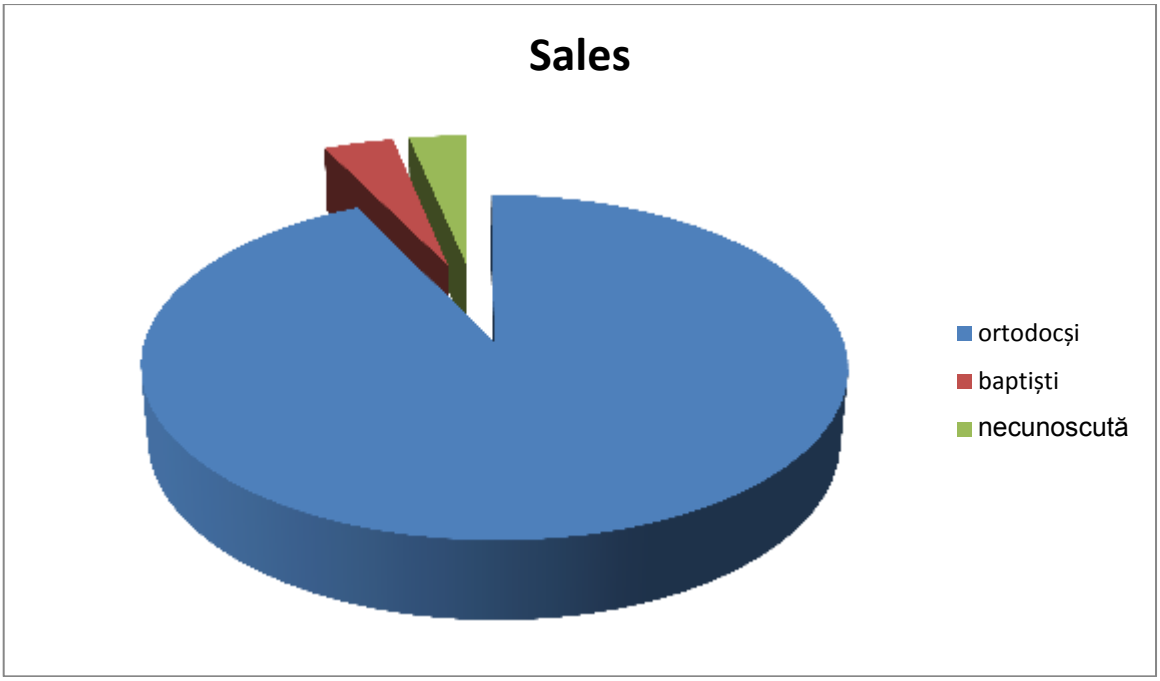

Componența etnică a comunei Poiana Sibiului:

Majoritatea locuitorilor sunt români (95, 13%), cu o minoritate de romi (1, 53%).

Pentru 3, 26% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută.

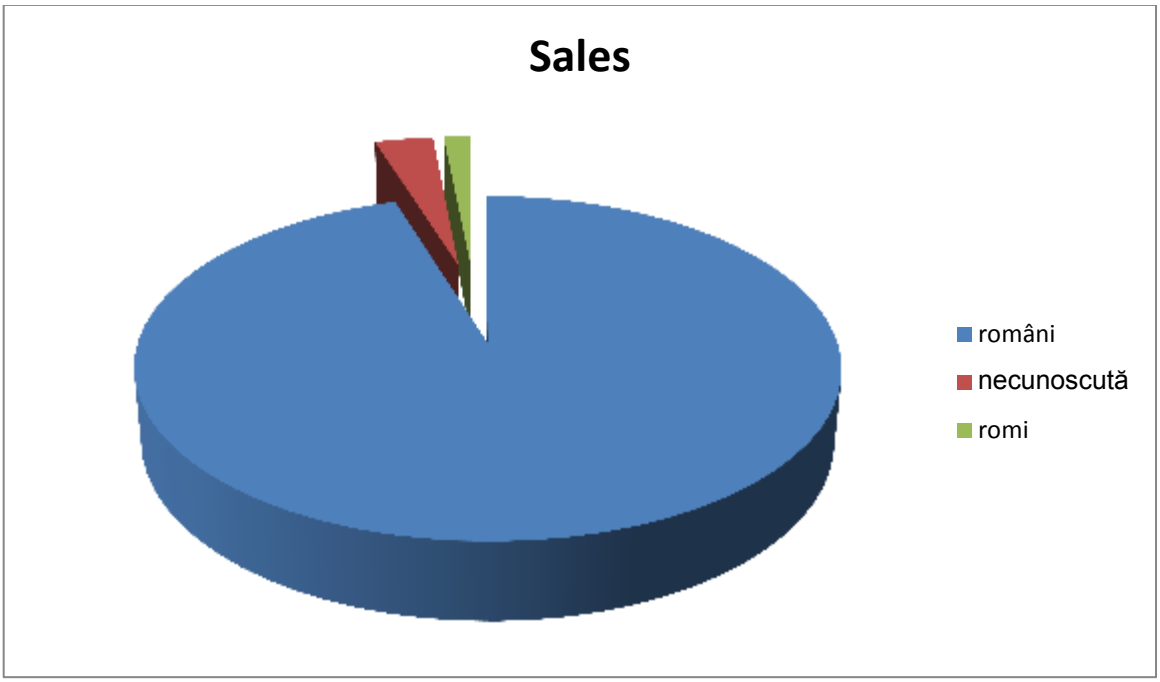

populația	1992	2002	2011	2020
	x	x	2548	2587

Structura populaţiei pe comună în anul 2011 – cu ocazia efectuării Recensământului este următoarea:

Populaţia totală: 2548
Populaţie bărbaţi: 1111
Populaţie femei: 1437

din care:

Copii: 704
Pensionari: 600

Structura pe vârstă a populației:

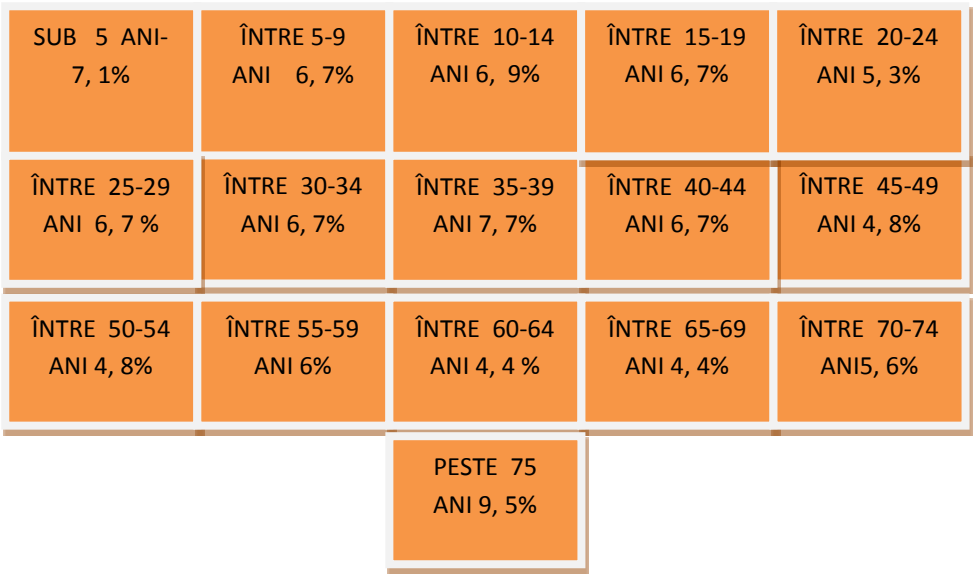

I. 5. UNITATEA ADMINISTRATIV TERITORIALĂ POIANA SIBIULUI

1. 5. 1. POLITICĂ și ADMINISTRAȚIE

Comuna Poiana Sibiului este administrată de un primar și un consiliu local compus din 11 consilieri. Primarul, Adrian-Pavel Iovi, de la Partidul Social Democrat,

este în funcție din octombrie 2020. Începând cu alegerile locale din 2020, consiliul local are următoarea componență pe partide politice:

	Partid	Consilieri	Componența Consiliului				
	Partidul Social Democrat	5					
	Partidul Naţional Liberal	5					
	Partidul Mişcarea Populară	1					

1. Autorităţile administraţiei publice locale au dreptul de a conferi și retrage titlul de cetăţean de onoare persoanelor fizice române sau străine pentru Comuna Poiana Sibiului, Judeţul Sibiu.

2. Autorităţile administraţiei publice locale au dreptul de a conferi certificatul de fiu/fiică al/a Comunei, persoanelor fizice române sau străine pentru Comuna Poiana Sibiului, Judeţul Sibiu.

3. Criteriile potrivit cărora autorităţile administraţiei publice locale au dreptul de a conferi și retrage titlul de cetăţean de onoare persoanelor fizice române sau străine, precum și procedura aplicabilă pentru acordarea titlului și certificatului de fiu/fiică al/a Comuna Poiana Sibiului, Judeţul Sibiu.

Istoricul organizării administrative:

- la reorganizarea administrativă a Transilvaniei din anul1876.
- 1921-după Unirea Transilvaniei cu România, comuna Poiana Sibiului a făcut parte Regatul României
- 1952-face parte din Regiunea Hunedoara, raionul Sebeș,
- 1968-integrată în Județul Sibiu.

Administraţia publică locală este principalul agent al dezvoltării economice locale, soluţionând o gamă largă de necesităţi ale dezvoltării economice prin împlinirea mai multor roluri, cum ar fi: analizează economia locală, asigură conducerea procesului de dezvoltare economică locală, administrează proiectele de dezvoltare economică locală, furnizează serviciile publice locale, întreţine un climat favorabil cetăţenilor și agenţilor economici locali.

Aparatul propriu al Primăriei funcționează, având compartimente, cu un număr de 18 funcționari. Dotările Primăriei sunt la un nivel bun, în inventarul acestei instituții

aflându-se 9 calculatoare, toate conectate la Internet, 1 copiatoare, 1fax. Primăria își desfășoară activitatea într-o clădire reabilitată în anul 2004.

Se constată că primăria Poiana Sibiului dispune de o pagina web, informațiile fiind diseminate prin intermediul acestuia.

Comuna este membră și fondator al Grupului de Acțiune Locală Microregiunea Mărginimea Sibiului Asociația ADI-ECO, Asociația Transalpina Gaz, Asociația. Nu are acte de înfrățire cu alte localități din țară sau din străinătate.

Notă: Datele au fost furnizate de Primăria Merghindeal, site-ul INS prin aplicația TEMPO Online și e Demos.

Comuna Poiana Sibiului este legal înfiinţată și are Cod Unic de Înregistrare CUI: 4307009.

Ca unitate teritorial administrativă a fost înființată prin Legea nr. 2/1968 –legea împărţirii teritorial administrative a Republicii Socialiste România. Prin această lege se stabilesc următoarele:

Art.1. Teritoriul Republicii Socialiste România este organizat în unități administrativ-teritoriale: județul, orașul și comuna.

Art. 2. Capitala Republicii Socialiste România este municipiul București.

Art. 3. Județul este alcătuit din orașe și comune - unități de bază ale organizării administrativ-teritoriale a țării - în funcție de condițiile geografice, economice și social-politice, etnice și de legăturile culturale și tradiționale ale populației.

Art. 5. - **Comuna este unitatea administrativ-teritorială care cuprinde populația rurală unită prin comunitate de interese și tradiții, fiind alcătuită din unu sau mai multe sate, în funcție de condițiile economice, social-culturale, geografice și demografice. Prin organizarea comunei se asigură dezvoltarea economică, social-culturală și gospodărească a localităților rurale.**

Satele în care își au sediul organele de conducere ale comunei sunt sate-reședință.

Art. 7. Orașele și comunele care, datorită condițiilor climaterice, hidrologice sau așezării lor, prezintă importanța pentru ocrotirea sănătății și asigurarea odihnei cetățenilor, sunt organizate ca stațiuni balneoclimaterice.

Art.9. Unitățile administrativ-teritoriale, denumirea și componența lor, municipiile reședințe de județe, precum și satele reședințe de comune sunt cele prevăzute în anexă la prezenta lege.

În Anexa 1 este inclusă comuna Poiana Sibiului formată din satul Poiana Sibiului

Comuna are sediul în Poiana Sibiului nr. 412 CP: 557180 și este legal reprezentată prin primar Iovi Pavel Adrian, ales la alegerile locale din 2020, pentru perioada 2020-2024, viceprimar al comunei este Oprean Constantin, iar secretar general Muntean Mărioara, contabil Măniguțiu Cornelia.

În anul 1920 a fost construită clădirea primăriei din comuna Poiana Sibiului cu subsol, parter și etaj.

COMPONENȚA CONSILIULUI LOCAL POIANA SIBIULUI

Începând cu alegerile locale din 2020, consiliul local are următoarea componență pe partide politice:

Nr. Crt.	Numele și prenumele	Număr de telefon/ Adresa de e-mail	Adresa	Apartenența politică
1.	***Oprean Constantin***			***PNL***
2.	***Bodea Nicolae***			***PSD***
3.	***Dăncilă Ilie***			***PNL***
4.	***Ghișe Ioan***			***PNL***
5.	***Nicoară Ioan Paul***			***PSD***
6.	***Opranescu Ioan Daniel***			***PSD***
7.	***Radu Mircea***			***PNL***
8.	***Sandu Dumitru***			***PSD***
9.	***Vonica Maniu***			***PSD***
10.	***Șerb Dumitru***			***PNL***
11.	***Stoiță Traian Dumitru***			***PMP***

COMISII DE SPECIALITATE

1. COMISIA A.

Comisia pentru activități economico-financiare, agricultură, amenajarea teritoriului și urbanism

- Președinte: Vonica Maniu
- Secretar: Dăncilă Ilie
- Membri: Șerb Dumitru
  Nicoară Paul Iopan
  Opranescu Ioan Daniel

2. COMISIA B

Comisia pentru învățământ, sănătate și familie, muncă și protecție socială, protecția mediului

- Președinte: Stoiță Traian Dumitru
- Secretar: Sandu Dumitru
- Membru: Oprean Constantin

3. COMISIA C

Comisia pentru juridică și disciplină, validare, protecție copii, tineret și sport, turism, activități social-culturale

- Președinte: Radu Mircea
- Secretar: Ghișe Ioan
- Membru: Bodea Nicolae

Primarul, viceprimarul, secretarul unităţii administrativ-teritoriale și aparatul de specialitate al primarului constituie o structură funcţională cu activitate permanentă, denumită primăria comunei, oraşului sau municipiului, care duce la îndeplinire hotărârile consiliului local și dispoziţiile primarului, soluţionând problemele curente ale colectivităţii locale. *Legea 215 / 2001 art. 91*

Primăria Comunei Poiana Sibiului se constituie ca o structură funcţională cu activitate permanentă formată din primarul, viceprimarul, secretarul general al unităţii administrativ-teritoriale și aparatul propriu al primarului. Prin HCL se adoptă un Regulament de organizare și funcţionare al aparatului de specialitate al Primarului Comunei care statuează:

A. întreaga activitate a Primăriei comunei se subordonează principiului legalităţii și al consultării cetăţenilor, gestionării responsabile și eficiente a problemelor publice, în interesul colectivităţii locale.

Pentru realizarea în cele mai bune condiţii a atribuţiilor ce revin salariaţilor din aparatul propriu și a serviciilor publice ale consiliului local, prezentul Regulament este întocmit în baza prevederilor Legii nr. 215/2001 privind administraţia publică locală, republicată, ale Legii nr. 188/1999 privind statutul funcţionarilor publici, cu modificările și completările ulterioare, ale Legii nr. 251/2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 188/1999 privind Statutul funcţionarilor publici, ale Legii nr. 7/2004 privind Codul de conduită al funcţionarilor publici, ale Legii nr. 53/2003, Codul Muncii, ale Legii nr. 393/2004 privind statutul ale și lor locali, și ale Legii nr. 477/2004 privind Codul de conduită a personalului contractual din autorităţile și instituţiile publice și stabileşte drepturile și îndatoririle personalului de conducere, ale funcţionarilor publici și ale angajaţilor cu contract individual de muncă din cadrul aparatului de specialitate al primarului, reieșite din legislaţia în vigoare, referitoare la organizarea și utilizarea raţională a timpului de lucru, disciplina la locul de muncă, gospodărirea mijloacelor materiale și băneşti ale instituţiei, protecţia socială a salariaţilor, recompensele ce se pot acorda, precum și sancţiunile disciplinare și materiale.

Atribuţiile Primăriei comunei se concretizează în activităţi executive cu caracter de dispoziţie și activităţi cu caracter de prestaţie.

Prin activităţile executive cu caracter de dispoziţie se realizează procesul de aplicare a legilor, hotărârilor Consiliului Local și a altor acte normative, stabilindu-se conduita concretă pe care trebuie să o urmeze diferite persoane fizice și juridice din comună.

Actele juridice emise în exercitarea acestor activităţi sunt dispoziţii, avize, acorduri și autorizaţii.

Activităţile executive cu caracter de prestaţie se realizează din oficiu sau la cererea cetăţenilor și persoanelor juridice din comună, urmărind în principal:

a) asigurarea calităţii vieţii în cadrul colectivităţii locale (ocrotirea mediului ambiant, întreţinerea căilor publice, etc.).

b) satisfacerea unor cerinţe, din oficiu sau la cererea persoanelor fizice sau juridice (eliberarea de certificate, soluţionarea petiţiilor și sesizărilor, precum și asigurarea respectării drepturilor și libertăţilor fundamentale ale cetăţenilor, etc.).

Funcţionarii publici și personalul angajat cu contract individual de muncă, fiecare în domeniul lor de activitate, sunt în serviciul colectivităţii locale și asigură satisfacerea cerinţelor cetăţenilor prin aplicarea corectă a legilor, a altor acte normative, inclusiv a Hotărârilor Consiliului Local și Dispoziţiilor Primarului.

Funcţionarii publici din aparatul de specialitate al primarului se bucură de stabilitate în funcţie și se supun reglementărilor Statutului Funcţionarilor Publici și Codului de conduită a funcţionarilor publici.

Personalul angajat cu contract individual de muncă nu are calitate de funcţionar public și se supune reglementărilor prevăzute de legislaţia muncii.

R. O. F. al Primărie Comunei stabileşte regulile și procedurile de lucru, regulile și circulaţia, operarea și arhivarea documentelor în cadrul primăriei și structura organizatorică a aparatului de specialitate, atribuţiile, competenţele, responsabilităţile și programul de lucru.

Prin organigrama primăriei s-au aprobat Dispoziţiile prezentului Regulament se aplică funcţionarilor publici și personalului cu contract individual de muncă, din aparatul propriu al primarului.

Aparatul propriu al primăriei are următoarele compartimente:

- Secretarul general al comunei are atribuţii de coordonare a compartimentelor: stare civilă, juridic, secretariat, relaţii cu publicul și arhivă, autoritate tutelară, asistenţă socială, financiar contabil, agricol, protecţie civilă, cultură și biblioteca comunală, administrativ și deservire, serviciul public de gospodărire, cadastru.
- Serviciul Voluntar pentru Situaţii de Urgenţă este în subordinea directă a primarului prin care şeful S. V. S. U. execută coordonarea de specialitate a activităţilor de apărare împotriva incendiilor și de protecţie civilă, îndeplineşte atribuţiile pentru prevenirea riscurilor producerii unor situaţii de urgenţă, prin activităţi de îndrumare și control și intervine pentru efectuarea acţiunilor de ajutor și salvare a oamenilor și bunurilor materiale în caz de dezastre, în cooperare cu celelalte structuri abilitate pentru asemenea situaţii. Este organizat și funcţionează în baza Legii nr. 481/2004 privind protecţia civilă, O. G. nr. 88/2001, aprobată prin Legea nr. 363/2002 privind înfiinţarea, organizarea și funcţionarea serviciilor publice comunitare pentru situaţii de urgenţă, a O. M. A. I. nr. 718/2005, O. G. nr. 60/1997 privind apărarea împotriva incendiilor, modificată și aprobată prin O. G. nr. 114/2000 și a O. M. A. I. nr. 138/2001 pentru aprobarea Dispoziţiilor generale privind organizarea activităţii de apărare împotriva incendiilor-D. G. P. S. I. -005.

- Compartimentul registru agricol - este compartimentul funcţional subordonat primarului și secretarului comunei cu atribuţii în domeniul: fond funciar; cadastru imobiliar și edilitar, registrului agricol, urbanism și amenajarea teritoriului.
- Compartimentul contabilitate, compartimentul are atribuţiile bine definite în acest domeniu, fiind compartiment funcţional subordonat primarului comunei.
- Compartimentul impunere, urmărire și încasare impozite și taxe locale.

Atribuţiile acestor compartimente acoperă și domeniile salarizării și resurselor umane, urmărire, încasare și executare silită, constatare – impunere persoane fizice și constatare – impunere persoane juridice.

Sediul administrativ al comunei este dotat cu mobilier și echipamente de lucru (sistem informatic, copiatoare, etc.) dotări relativ noi ce asigură buna funcţionare a activităţii curente a aparatului de specialitate al Primăriei Comunei Poiana Sibiului.

În cadrul Primăriei, funcționează Compartimentul de asistenţă socială și asistență comunitară, care colaborează cu Direcţia generală Asistenţă Socială Judeţeană pentru Protecţia Copilului, cu Autoritatea Tutelară și cu Direcţia de Muncă și Protecţie Socială.

O parte din serviciile sociale asigurate de Compartimentul de Asistenţă Socială a Primăriei sunt:

- evaluarea situaţiei familiilor cu statut socio-economic sub nivelul de subzistenţă;
- primirea și înregistrarea dosarele de ajutor social, alocaţii de stat, alocaţia familială complementară;
- întocmirea anchetelor sociale privind condiţiile socio-morale și educaţionale pe care familiile vulnerabile le asigură copiilor lor;
- evidenţa copiilor ocrotiţi în leagăne și case de copii.

I. 5. 2 Echiparea edilitară a comunei Poiana Sibiului

Locuinţele convenţionale pe forme de proprietate (2011)

Nr. locuinţe convenţional	Forma de proprietate					
	Privată particulară		Proprietate de stat		Proprietate a cultelor	
1606	Nr.	In % faţă de total	Nr.	In % faţă de total	Nr.	In % faţă de total
	1604	x	x	x	2	x

Obs: nu există locuinţe convenţionale proprietate privată de grup, cooperatistă sau asociativă, singurele proprietăţi fiind cele private particulare, de stat și a cultelor.

Locuinţe convenţionale după dotarea cu instalaţii și dependinţe

Număr locuinţe	**Alimentare cu apă în locuinţă**		**Instalaţie de canalizare în locuinţă**		**Instalaţie electrică**		**Încălzire centrală**		**Bucătărie în locuinţă**		**Baie în locuinţă**	
Total	Nr	În %	Nr.	În %	Nr	În %	Nr	În %	Nr	În %	Nr	%
1606	934	58	x		1606	100	x	x	1501	93, 5	1563	97, 3

Satul Poiana Sibiului este o aşezare de tip adunat, străzile principale fiind înguste, cu casele aliniate la marginea drumului, fiind lipite una de alta, accesul în gospodărie făcându-se prin porţi înalte (masive, montate în ziduri groase).

Comuna Poiana Sibiului este străbătută de drumul judeţean 106 E și 106 G

Lungimea totală a drumurilor publice a comunei este de: 19, 0775 km

Drumuri judeţene 14, 3 km

Străzi – 19, 0775 km

Drumurile care străbat localitatea, județene 14, 3 km, comunale 19, 0775 km.

Localitatea Poiana Sibiului cu **s**uprafaţa totală intravilan de 161, 99 ha are, în conformitate cu Inventarul Domeniului Public al Comunei Poiana Sibiului, o reţea densă de străzi și drumuri vicinale

Există Nomenclatorul stradal al comunei, adoptat doar prin HCL nr. 50/14.06.2021.

Suprafața totala de modernizat a drumurilor și străzilor intravilane din comuna Poiana Sibiului identificate din CF este de 19077, 5 ml.

Comuna are teren intravilan de 161, 99 ha și teren extravilan în suprafaţă de2185, 5 ha.

În componenţa intravilanului sunt incluse suprafeţe de teren reprezentând:

- zone de desfăşurare a unor funcţiuni de interes general: administraţie, cult, cultură, învăţământ, comerţ;
- zone de locuinţe;
- zone de amplasare a unor obiective destinate gospodăririi comunale;
- căi de comunicaţie;
- ape, păduri, terenuri neproductive.

Tabel cu suprafaţa intravilană/extravilană în comuna Poiana Sibiului:

Suprafaţa intravilană a comunei Poiana Sibiului: 161, 99 Ha

Categorie	Suprafaţa (ha)
Arabil	**3,88**
Păşune	**x**
Fâneţe	**91,00**
Vii	**0,28**
Livezi	**x**
Pădure /tufișuri	**5,06**

Ape și stuf	**3,43**
Neproductiv	**5, 31**
Parcuri și zone verzi	**x**
Drumuri	**19,35**
Curţi și construcţii	**39,00**
Total intravilan	**161,99**

Suprafaţa extravilană a comunei Poiana Sibiului: 2185, 50 Ha

Categorie	Suprafața (ha)
Arabil	**19, 62**
Păşune	**859, 98**
Fâneţe	**454, 97**
Vii	**x**
Livezi	**x**
Pădure	**752, 95**
Ape și stuf	**10, 69**
Neproductiv	**11, 52**
Tufărișuri	**41, 66**
Drumuri	**31, 17**
Construcţii	**2, 93**
Total extravilan	**2185, 5**

Reţeaua stradală are următoarea structură:

Localitatea Poiana Sibiului	Total reţea stradală ml	Modernitate (asfalt, piatră cubică, beton)	Pavate cu piatră de râu	Pământ	Altele (pavele beton)
	19077, 5	11932	x	3930, 5	3215

Reţelele apă – canal – gaz – telecomunicaţii

Localitate	Reţea apă	Reţea canal	Reţea gaz	Centrală telefonică	TV cablu	Internet
	x	x	x	da	da	da

Reţele de alimentare cu apă

Comuna Poiana Sibiului nu realizat o reţea de alimentare cu apă pentru localitate, în intravilan.

Sistemul de alimentare cu energie electrică

Comuna este racordată la reţeaua de alimentare cu energie electrică pe întreaga suprafaţă. Comuna este în întregime electrificată. Distribuţia pe medie tensiune se face la 20 kw. În comună există 1606 consumatori casnici și mici consumatori. La acesta se adaugă consumul edilitar: clădiri administrative, şcoli, biserici, dispensare, cămine culturale, magazine, alimentaţie publică etc., distribuția făcându-se prin rețeaua locală de joasă tensiune de 0, 4 kv.

Echiparea energetică - Reţele electrice - Iluminatul public

Reţelele de iluminat public folosesc stâlpi de beton armat. În anul 2016 s-a impus modernizarea rețelei stradale de iluminat, astfel s-a îmbunătăţit calitatea iluminatului public și va conduce la creşterea calităţii tuturor serviciilor, și la prestigiului comunei.

Obiectivele principale ale procesului de reabilitare și modernizare a sistemului de iluminat public sunt:

• reducerea costurilor energiei electrice cu cel puţin 40% și a celor cu întreţinerea și menţinerea în funcţiune a sistemului de iluminat public;

• aducerea iluminatului public la standardele naţionale și internaţionale în vigoare;

• creşterea siguranţei și satisfacţiei turiştilor aflaţi în comună și a calităţii serviciilor turistice;

• punerea în valoare a unor obiective cu valoare turistică, istorică sau arhitecturală;

• atragerea unui număr cât mai mare de turişti în comună.

Alimentarea cu gaze naturale

Locuitorii comunei nu beneficiază de reţea de distribuţie a gazelor naturale fiind făcute demersuri multiple cu proiecte depuse pe diverse axe de finanțare.

Comuna se încadrează în categoria localităților neracordate dar cu condiții favorabile de racordare la rețelele de gaze naturale, fiind susținută de numărul mare de solicitări din partea locuitorilor.

Sistemul de telefonie

Asigurarea conectării la servicii de telecomunicaţii se face prin patru operatori care oferă atât servicii de telefonie cât și de Internet. Numărul abonaţilor telefonici pe toată suprafaţa comunei este de peste 2300 Numărul abonaţilor care beneficiază de reţeaua de Internet este de 1530. Instituţiile publice beneficiază de sistemul de Internet.

De asemenea, zona este în aria de acoperire a tuturor reţelelor de telefonie mobilă Telecom și DIGI.

Rețeaua de telecomunicații este asigurată de cablurile optice, abonații beneficiind de conectarea la centrala telefonică digitală.

Gestionarea deşeurilor

În localităţile comunei Poiana Sibiului este salubritatea asigurată de către firma SOMA. – ce deserveşte o serie de unităţi administrativ teritoriale. Resturile menajere sunt colectate individual în gospodăriile populației și preluate de acolo de operatorul SOMA, pe categorii de sortimente.

Colectarea deşeurilor reziduale

În prezent gradul de acoperire cu servicii de salubrizare este de 100% atât în mediul urban cât și în mediul rural, toate localităţile fiind deservite de operatorul de salubrizare SOMA. În conformitate cu Studiul de fezabilitate revizuit in anul 2012, sistemul de colectare separata a deșeurilor, ce este implementat începând cu anul 2013 la nivelul județului cuprinde diferenţiat mediul urban și mediul rural. Astfel în mediul rural:

- deşeurile de hârtie și carton, deşeurile de plastic și metal și deşeurile reziduale se vor colecta în puncte de colectare în containere de 1, 1 m^3. Fiecare container va deservi 250 locuitori;
- deşeurile de sticlă se vor colecta pe o singură culoare în puncte de colectare în containere de 1, 1 mc. Fiecare container va deservi 1. 500 locuitori, fiind asigurat însă cel puţin câte un container în fiecare localitate (inclusiv sate).

Frecvenţa propusă de colectarea deşeurilor reciclabile colectate separat în mediul rural(comuna Poiana Sibiului):

- Gunoiul menajer o dată la săptămână, sticla, metal, hârtie - o dată la două săptămâni.

I. 6. Economia comunei Poiana Sibiului

Dezvoltarea infrastructurii de bază (apă, canalizare, electricitate, gaze, căi de transport, telefonie fixă) și asigurarea accesului la această infrastructură este cheia unei dezvoltări economice de durată. Facilitarea și asigurarea acestei infrastructuri este o sarcină cheie a administraţiei.

Atragerea investitorilor este una dintre priorităţile majore ale oricărei comunităţi. O sarcină relativ dificilă deoarece numărul acestora este mai mic decât cel al comunităţilor care concurează pentru ai atrage și care sunt dispuse uneori să acorde facilităţi.

Beneficiile atragerii investitorilor sunt multiple. Pe lângă crearea de noi locuri de muncă care determină o creştere a bazei de taxare (venituri suplimentare la bugetul local) precum și o creştere a nivelului salariilor, atragerea de noi investitori poate crea o serie de oportunităţi pentru IMM-urilor, acestea putând deveni furnizori ai marilor investitori.

Drept urmare trebuie puse în practică următoarele măsuri:

- Asigurarea condiţiilor pentru atragerea și susţinerea investitorilor români și străini cu un real potenţial economic (mediu economic stabil, acces la piaţă și competiţie liberă, sisteme de taxare coerente și transparente);
- Oferirea de facilităţi investitorilor - elaborarea unor scheme de stimulente pentru investitori în funcţie de beneficiul pe care aceştia l-ar putea aduce bugetului local, de natura activităţii (prin intermediul taxelor locale, preţului terenului, etc.)
- Crearea unui centru de informare pentru investitori - Acesta poate funcţiona ca un birou cu scopul de a atrage investitori (birou de marketing a comunităţii)- personalul din cadrul acestui centru trebuie să cunoască nevoile mediului de afaceri precum și ceea ce comunitatea poate oferi;
- Crearea condiţiilor ca investitorii să își procure resursele, pe cât posibil, de la nivel local.

Este foarte important a atrage acel tip de investitori care să fie compatibili cu profilul comunei, cu forţa de muncă disponibilă și care să nu provoace externalităţi negative (poluatori) sau atitudini adverse din partea comunităţii.

Agricultura a fost favorizată de existenţa unor terenuri fertile. Între culturile agricole se află porumbul, cartofii, zarzavaturile. Nu există societăți agricole care lucrează pământurile zonei.

În conformitate cu politica de dezvoltare rurală, parte integrantă a PAC, în perioada 2014-2020, Uniunea Europeană va aloca sume importante (în curs de

definitivare) proiectelor de dezvoltare rurală din cele 27 de state membre. Politica de dezvoltare rurală recompensează, de asemenea, agricultorii care furnizează mai multe servicii ecologice în zonele rurale decât ceea ce prevede legea. Scopul acestor măsuri de agromediu este să consolideze rolul agricultorilor ca administratori ai zonelor rurale și să încurajeze acţiunile lor menite să conserve diversitatea peisajelor și biodiversitatea rurală. Dezvoltarea rurală durabilă este definită în coordonate foarte precise: stabilizarea populaţiei în spaţiul rural, prin eliminarea sau diminuarea exodului rural, eradicarea (combaterea) sărăciei prin stimularea și sporirea ocupării forţei de muncă, promovând egalitatea de şanse pentru toţi locuitorii rurali, sporirea calităţii vieţii și a bunăstării generale, prin conservarea, protejarea și ameliorarea calităţii mediului și peisajului rural.

În comună nu există plantații de pomi fructiferi. E necesară o revigorarea a acestui sector prin investiţii solide și facilităţi acordate investitorilor pe cultura nucului și a arbuștilor fructiferi.

Zootehnia – această ramură este afectată și ea. Se practică în strânsă legătură cu agricultura căreia îi furnizează îngrăşăminte naturale. Locuitorii din comună au fost renumiţi crescători de oi, dar tot atât de pricepuţi au fost și în creşterea altor animale de pe urma cărora obţineau lână, carne, lapte, piei. Acest sector poate fi extins prin înfiinţarea unor ferme care vor antrena forţa de muncă locală. Există în comună condiții pe o scară mai largă, pentru investiții în agroturism și pensiuni.

Se cresc bovine, ovine, cabaline, porcine, caprine, păsări, etc. În cadrul comunei nu există un punct de colectare a laptelui, prelucrarea laptelui se face direct la fermierii care dețin stâne.

Turismul - slab dezvoltat în prezent, poate fi exploatat datorită peisajelor deosebite și prezenţei unor monumente istorice. Există în comună o singură pensiune turistică. Pentru dezvoltarea turismului pot fi construite cabane în interiorul fondului de vânătoare care vor atrage cu siguranţă iubitorii de vânătoare și nu numai.

Dezvoltarea a turismului în zone rurale vizează în principal patru planuri:

- economic, prin creşterea gradului de valorificare a resurselor, îndeosebi a celor mai puţin cunoscute, pentru reducerea presiunii asupra celor mai intens exploatate;
- ecologic prin asigurarea utilizării raţionale a tuturor resurselor, reducerea și eliminarea deşeurilor, reciclarea lor, asigurarea conservării și protecţiei mediului;
- social prin sporirea numărului de locuri de muncă, menţinerea unor meserii tradiţionale, atragerea populaţiei în practicarea diferitelor forme de turism;
- cultural prin valorificarea elementelor de civilizaţie, artă și cultură deosebite, care exprimă o anume identitate culturală.

Înfiinţarea unor pensiuni turistice ecologice și a unui canton de vânătoare în comuna Poiana Sibiului va avea un impact benefic asupra mediului. În cadrul acestor pensiuni clienţii beneficiază de servicii de cazare, masă și agrement. Toate activităţile desfăşurate și resursele folosite au ca scop conservarea naturii.

Mediul de afaceri pe raza comunei Poiana Sibiului poate fi dezvoltat prin oferirea anumitor facilităţi potenţialilor investitori.

Pe teritoriul comunei își desfăşoară activitatea un număr de 50 agenţi economici. Aceştia activează în domeniul turismului, agriculturii, comerțului, construcțiilor, produselor alimentare și de uz casnic și personal.

Administraţia locală oferă pentru dezvoltarea economică a zonei, consultanţă și sprijin logistic, suport, prezentare în comunitate, scutiri de taxe și impozite în temei legal, concesionare de terenuri și clădiri.

COMUNITATEA DE AFACERI
Agenţii economici din Comuna Poiana Sibiului

Sedii instituţii locale/ societăţi comerciale

Nr crt.	Denumire	Adresa agentului economic/instituţiei publice inclusiv a punctelor de lucru daca	Domeniul de activitate desfăşurată
1	PRIMĂRIA POIANA SIBIULUI	Poiana Sibiului nr. 412	ADMINISTRAŢIE PUBLICĂ
2	POST POLIŢIE	Poiana Sibiului nr. 412	POST POLITIE
3	DISPENSAR MEDICAL	Poiana Sibiului nr. 416	DISPENSAR MEDICAL
4	CĂMIN CULTURAL	Poiana Sibiului nr. 413	CASĂ DE CULTURĂ
5	ŞCOALA GEN. CLS I-IV	Poiana Sibiului nr. 1332	ÎNVĂȚĂMÂNT
6	GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL	Poiana Sibiului nr. 414	ÎNVĂȚĂMÂNT
7	ȘCOALA GEN. CLS I-VIII	Poiana Sibiului nr. 318	ÎNVĂȚĂMÂNT
8	BISERICA ORTODOXĂ , , SF. ARHANGHELI MIHAIL și GAVRIL”	Poiana Sibiului nr. 416	RELIGIE
9	BISERICA ORTODOXĂ, , ADORMIREA MAICII DOMNULUI”	Poiana Sibiului nr. 413	RELIGIE
10	SALA TINERETULUI	Poiana Sibiului nr. 416	SALĂ EVENIMENTE
11	S. C SUPER ALPIN SRL	Poiana Sibiului nr. 416	TRANSPORT
12	S. C POIENITA COM SRL	Poiana Sibiului nr. 416	COMERT

13	S. C EKIER SRL	Poiana Sibiului nr. 425	TRANSPORT
14	S. C MIV TRANS SRL	Poiana Sibiului nr. 428	TRANSPORT
15	S. C OPRA TRADITION SRL	Poiana Sibiului nr. 570	TRANSPORT
16	S. C MANNI TRANS SRL	Poiana Sibiului nr. 532	TRANSPORT
17	S. C ARGON COM SRL	Poiana Sibiului nr. 1181	COMERT
18	S. C HELIXPROD SRL	Poiana Sibiului nr. 417	COMERT-FARMACIE
19	S. C DCM TRANSPORT SRL	Poiana Sibiului nr. 262	TRANSPORT
20	S. C LARSIV SRL	Poiana Sibiului nr. 1085	AGRICOL
21	S. C DOBROTA TRANS SRL	Poiana Sibiului nr. 1159	TRANSPORT INTERN/INTERNATIONAL
22	S. C VON OVINEX SRL	Poiana Sibiului nr. 1165	TRANSPORT
23	TRANS ERO NEG SRL	Poiana Sibiului nr. 1337	TRANSPORT
24	S. C BOLOVAN&CO SRL	Poiana Sibiului nr. 1410	TRANSPORT
25	S. C ARGON SRL	Poiana Sibiului nr. 1425	TRANSPORT
26	S. C METRO OIL SRL	Poiana Sibiului nr. 1465	TRANSPORT
27	S. C OVINE APOLD SRL	Poiana Sibiului nr. 1451	TRANSPORT
28	S. C OPRA PACKING SRL	Poiana Sibiului nr. 540	TRANSPORT
29	S. C GTN WOOLTRANS SRL	Poiana Sibiului nr. 579	TRANSPORT
30	S. C TRANS SUF SRL	Poiana Sibiului nr. 601	TRANSPORT
31	S. C CAMSION SRL	Poiana Sibiului nr. 750	TRANSPORT

32	S. C SAMUEL SRL	Poiana Sibiului nr. 772	TRANSPORT
33	S. C TRANSVUL SRL	Poiana Sibiului nr. 826	TRANSPORT
34	S. C IONELY TRANS SRL	Poiana Sibiului nr. 864	TRANSPORT
35	S. C WOLSIB SRL	Poiana Sibiului nr. 601	TRANSPORT
36	S. C DALMACO EXPRES SRL	Poiana Sibiului nr. 873	TRANSPORT
37	S. C BUCATE DE POVESTE SRL	Poiana Sibiului nr. 1398	COMERT
38	S. C DUCA MARKET SRL	Poiana Sibiului nr. 671	TRANSPORT
39	S. C NICK EXPRESS SRL	Poiana Sibiului nr. 310	TRANSPORT
40	S. C BUSINESS EXPRESS BRI SRL	Poiana Sibiului nr. 371	TRANSPORT
41	S. C ECOBAN PREST SRL	Poiana Sibiului nr. 328	TRANSPORT
42	S. C BANCOM IMPEX SRL	Poiana Sibiului nr. 328	TRANSPORT
43	S. C NIPONEXPRESS SRL	Poiana Sibiului nr. 345	TRANSPORT
44	S. C TRANSBILAL SRL	Poiana Sibiului nr. 352	TRANSPORT
45	S. C MITY TRANS SRL	Poiana Sibiului nr. 403	TRANSPORT
46	S. C BILAL SRL	Poiana Sibiului nr. 352	TRANSPORT
47	S. C AGROSIA FARM SRL	Poiana Sibiului nr. 356	
48	S. C ATOS COM SRL	Poiana Sibiului nr. 28	TRANSPORT
49	S. C GHD SPEED	Poiana Sibiului nr. 72	TRANSPORT
50	S. C NEDEEA POIANA SRL	Poiana Sibiului nr. 87	TRANSPORT

51	S. C TOP SPEED SRL	Poiana Sibiului nr. 132	TRANSPORT
52	STOIAN EXPRESS SRL	Poiana Sibiului nr. 132	TRANSPORT
53	S. C MMH SPEDITION SRL	Poiana Sibiului nr. 242	TRANSPORT

ALTE PERSOANE JURIDICE ÎNFIINŢATE LEGAL

(I. I, PF, PFA, CABINET INDIVIDUAL, etc.)

Nr. crt.	Denumirea	Adresa	Obiectul de activitate
1	CABINET MEDIC VETERINAR	Poiana Sibiului nr. 416	CABINET VETERINAR
2	I. F SANDU DUMITRU	Poiana Sibiului nr. 608	COMERT
3	CAB. MED. VETERINAR DR. BOGDANEL	Poiana Sibiului nr. 725	SANITAR-VETERINAR
4	PFA LAZAR DANIEL	Poiana Sibiului nr. 416	COMERT
5	P. F BODEA CONSTANTIN-ADRIAN	Poiana Sibiului nr. 725	AGRICOL
6	II VONICA MARIA MIHAELA	Poiana Sibiului nr. 428	TRANSPORT

Tipul de activitate desfăşurată de societăţile comerciale înregistrate în comuna Poiana Sibiului sunt, în ordinea descrescătoare a importanţei lor:

- transporturi rutiere de mărfuri, atât interne cat și internaționale
- comerţ, inclusiv comerţ cu amănuntul al produselor farmaceutice, comerţ cu amănuntul în magazine, cu vânzare predominantă de alimente, băuturi și tutun,
- activităţi veterinare;
- cultivarea cerealelor.

După cum se poate observa după tipul de activitate desfăşurat, societăţile din comună activează în domenii variate și se adresează, prin produsele și serviciile lor, atât pieţei locale cât și pieţei generale. Totuși, există un singur agent economic ce are

ca obiect de activitate cultivarea cerealelor. Acest lucru se datorează dimensiunii reduse a pieţei locale, dar constituie un avantaj, deschiderea și orientarea către alte pieţe creează premisele dezvoltării acestor afaceri, în special al celor din domeniul transporturilor.

Societăţile ce activează în domeniul comerţului, atât cel al bunurilor alimentare cât și al celor farmaceutice, se adresează pieţei locale, contribuind la satisfacerea de alimente, produse de uz casnic și farmaceutic necesare locuitorilor, dar sunt limitate din perspectiva creşterii și dezvoltării viitoare sau chiar ameninţate de situaţia demografică (îmbătrânirea populaţiei) sau a puterii financiare limitate a consumatorilor din zonă.

Industria nu este o ramură economică semnificativă pentru comuna Poiana Sibiului. Practic, aici nu există niciun obiectiv industrial major. Totuși, industria uşoară și cea alimentară este prezentă.

Ocupaţia de bază a locuitorilor comunei Poiana Sibiului este creşterea oilor. Peste 752,95 ha din suprafaţa terenului este etichetată ca pădure proprietate privată, 859,98 ha ca teren pășune și 545,97 ha fânețe.

Amenajamentul pastoral este realizat parțial.

Administraţia locală oferă pentru dezvoltarea economică a zonei, consultanţă și sprijin logistic, suport, prezentare în comunitate, scutiri de taxe și impozite în temei legal, concesionare de terenuri și clădiri.

I. 7. Educația și cultura

Potrivit Hotărârii nr. 9/2019 privind reorganizarea reţelei şcolare a unităţilor de învăţământ preuniversitar de stat, de pe raza teritorială a comunei Poiana Sibiului propuse să funcţioneze în anul şcolar 2019 – 2020, se aprobă: reorganizarea reţelei şcolare a unităţilor de învăţământ preuniversitar de stat, de pe raza teritorială a comunei Poiana Sibiului propuse să funcţioneze în anul şcolar 2019 – 2020, după cum urmează:

Listă şcoli: ***ŞCOALA GIMNAZIALĂ „IOAN BAN – DASCĂLU" POIANA SIBIULUI*** – unitate de învățământ cu personalitate juridică cu structură proprie care funcționează în două imobile distincte.

GRĂDINIŢA CU PROGRAM NORMAL POIANA SIBIULUI

Denumirea localității	Nr. clase de curs	Nr. cadre didactice	Nr. elevi
Școala gimnazială	**11**	**18**	**240**
Grădinița	**4**	**4**	**70**

Din punct de vedere educațional, comuna Poiana Sibiului dispune de 1 grădiniță, 1 școală în care își desfășoară activitatea în total peste 310 de elevi și 22 cadre didactice calificate, la care se adaugă personalul didactic auxiliar și nedidactic (1 contabil, 4 îngrijitoare clădiri).

Realizări la nivelul unităților de învățământ din comună:

- este amenajat CDI,
- reabilitarea clădirilor în curs, a mobilierului mai vechi în proporție de 90%.
- În grădinița din comună sunt amenajate în săli de clasă, grup sanitar în incintă, spațiu de joacă există fiind amenajată și dotată modern
- școlile cu clasele I-VIII dispun de săli de clasă, cancelarie, direcțiune, secretariat/contabilitate, grupuri sanitare exterioare, laboratoare de informatică

Pentru realizarea unui proces instructiv-educativ de calitate personalul didactic are ca reper următoarele ținte:

- accesul elevilor din unitățile de învățământ locale la un învăţământ de calitate din perspectiva egalizării şanselor faţă de cei din mediul urban;
- crearea unui climat de siguranţă fizică și psihică pentru toţi elevii şcolii;
- formarea cadrelor didactice și elevilor pentru aplicarea metodelor active de grup.

Realizări la nivelul unităților de învățământ din comună:

- este amenajat CDI,
- reabilitarea clădirilor în curs, a mobilierului mai vechi în proporție de 80%.
- grădinițele din comună sunt amenajate în săli de clasă, grup sanitar în incintă, spațiu de joacă există
- școala cu clasele I-VIII dispun de săli de clasă, cancelarie, direcțiune, secretariat/contabilitate(comasate ca spații), grupuri sanitare interioare, 2 laboratoare de informatică
- Pentru realizarea unui proces instructiv-educativ de calitate personalul didactic are ca reper următoarele ținte:
- accesul elevilor din unitățile de învățământ locale la un învăţământ de calitate din perspectiva egalizării şanselor faţă de cei din mediul urban;
- crearea unui climat de siguranţă fizică și psihică pentru toţi elevii şcolii;
- formarea cadrelor didactice și elevilor pentru aplicarea metodelor active de grup.

Obiectivele şcolii (definite de conducerea şcolii):

- Păstrarea tradiţiilor și obiceiurilor comunităţii;

- extinderea învăţării informatizat;
- crearea unui climat de siguranţă fizică și spiritual;
- formarea continuă a cadrelor;
- identificarea unor alte surse de finanţare;
- educarea multiculturală a elevilor;
- colaborarea şcolii cu familiile elevilor și implicarea comunităţii în viaţa sa;
- continuarea parteneriatelor, deja existente, cu instituţiile şcolare sau cu alte instituţii.

Identificarea și definirea problemei (material pus la dispoziţie de conducerea şcolii).

Situaţia abandonului şcolar este din păcate una din problemele cu care unitatea noastră şcolară se confruntă. Un număr mic, care abandonează școala sunt din localitatea Poiana Sibiului. Părinţii elevilor din unitatea noastră se implică îndeajuns în viaţa şcolii. La şedinţele cu părinţii participă un număr mare de părinţi (majoritatea sunt aceiași). O parte nesemnificativă se interesează foarte rar de situaţia şcolară (rezultate, frecvenţă, disciplină), a propriilor copii.

Există elevi la care am încercat (telefonic, deplasare la domiciliu cu reprezentantul Poliţiei sau al Primăriei, grupuri de cadre didactice, etc.), nu am găsit nicio înțelegere din partea celor pe care i-am găsit la adresele respective; au fost situaţii când un am găsit nici un membru al familiei acasă cu care să se poată lua legătura. Toate aceste situaţii duc atât la menținerea absenteismului cât și la abandonului şcolar și la comiterea de fapte antisociale reduce ca număr. Ca atare, avem o promovabilitate anuală de aproximativ95%, note la purtare foarte puține scăzute (datorate absenţelor dar și disciplinei); de asemenea notele de la Evaluarea naţională pentru clasa a VIII a sunt sub 5 în proporţie de 0 %.

Cauze:

- ☞ situaţia economică a României și criza mondială
- ☞ starea materială precară a multora dintre familii cum ar fi:

- familii cu mari problemele materiale, care trăiesc doar din alocaţiile copiilor, din ajutorul social și chiar de pe urma programului Lapte-Corn;
- familii în care cel puţin unul dintre părinţi este plecat la muncă în străinătate, elevii fiind lăsaţi fie în grija unor bunici bătrâni sau bolnavi, rude și chiar vecini, care nu reuşesc să se ocupe de ei (mulţi sunt la rândul lor neştiutori de carte): sunt cazuri și mai grave când aceştia sunt fie singuri acasă sau eventual având grijă de alţi fraţi mai mici;
- familii ai căror părinţi lucrează la oraş (la, Sălişte, Sibiu), care pleacă dimineața la ora 06. 00 și se înapoiază după ora 17. 00, unii în două schimburi;
- părinţi şomeri sau fără nicio ocupaţie;

- ☞ părinţi despărţiţi sau divorţaţi, care nu-si mai asumă responsabilitatea copiilor;

- familii foarte numeroase care locuiesc într-o singură cameră (5-10 membri) și ai căror părinţi nu mai reuşesc să se ocupe adecvat de toţi copiii; există foarte multe cazuri în care îi folosesc la diferite munci-cules melci, nuci, cartofi, fructe de pădure, etc.
- familii care consideră că nu mai sunt în stare să-si controleze proprii lor copii (avem cazuri de copii cu vârste de până la 19 ani aceştia se consideră prea mari pentru a fi controlaţi de părinţii lor.
- dezinteresul unor părinţi care nu cunosc nici măcar numele diriginţilor sau învăţătorilor
- neînţelegerile dintre părinţi în cadrul familiei

Puncte slabe:

- ✓ cadre didactice navetiste 40%
- ✓ rata relativ mică a absenteismului
- ✓ rata relativ mic a abandonului şcolar, mai ales la învăţământul obligatoriu
- ✓ numărul relativ mare de elevi aflaţi intr-o situaţie materială precară
- ✓ riscul creşterii violenţei şcolare
- ✓ lipsa unui consilier psihopedagog propriu (există unul la mai multe instituţii)
- ✓ lipsa unei săli de sport și a unei vestiar pentru echiparea/dezechiparea elevilor la orele de sport

Ameninţări:

- riscul apariţiei restrângerii de activitate a unor cadre didactice, datorat scăderii demografice
- număr insuficient de consilieri psihopedagogi
- rezistenţa la schimbare a unor părinţi
- starea materială precară a unor familii,
- diminuarea posibilităţilor de finanţare bugetară
- conştiinţa morală a elevilor privind păstrarea și întreţinerea spaţiilor şcolare
- influenţa negativă a unor factori sociali (strada, mijloacelor media) asupra motivaţiei tinerilor.

Cultură:

✓ Cele 2 așezăminte culturale din comuna poiana Sibiului, localul Căminului cultural cu capacitate de 250 de locuri și în Sala Tineretului o capacitate de 500 de persoane, reprezintă locurile principale destinate atât desfășurării evenimentelor importante din viața familială: nunta, botezul, pomenile cât și manifestărilor culturale: spectacole folclorice, baluri, discoteci, festivaluri de datini și obiceiuri și altele.

✓ În Poiana Sibiului funcționează o bibliotecă comunală care are un fond de carte de aproape 6. 144 de volume.

Spațiile de cultură:

Cămin cultural, Sala Tineretului și Biblioteca comunală

Resurse locale:

Cadrul instituțional-administrativ al comunei oferă doritorilor posibilitatea petrecerii timpului liber într-un mediu, tradițional, natural și plăcut.

Comuna Poiana Sibiului beneficiază de un fond forestier bogat, așa cum se poate deduce din toate zonele, în care predomina fagul, stejarul, carpenul, salcâmul, gorunul.

În comună nu activează formații de muzică, ansamblul de dansuri.

I. 8. Sănătatea

În comuna Poiana Sibiului funcționează un Dispensar Medical uman proprietatea primăriei, continuator al activității circumscripției sanitar-umană, înființată în anul 1954, (care funcționa cu un medic și o asistentă medicală) și care oferă servicii medicale permanente cu 1 medic de familie, 1 asistentă medicală, și 1 asistent social (un inspector principal).

Activitatea medicală se desfășoară în local independent de alte servicii, modernizat, care are sală de consultații, sală de tratamente, cu dotări corespunzătoare, local cu utilitățile necesare: apă curentă, acces la rețeaua de canalizare, alimentare cu energie electrică și cablu internet.

- Există două cabinete stomatologic deservite de trei medici de specialitate.
- există o farmacie pentru uz uman.
- Echipaj SMURD și SAJ în orașul Sălișteла16, 7 km.
- SMURD Sibiu și SAJ Sibiu la 27, 7 km.
- Dispensar sanitar veterinar cu 1 medic veterinar.

- Cel mai apropiat Spital la 27, 7 km în Sibiu, Centru de permanență la Sălișteˇ

Dispensarul din comună are în evidenţă populaţia arondată, asigurând urmărirea evoluţiei pacienţilor.

I. 9. Protecţia mediului

Dezvoltarea rurală durabilă este definită în coordonate foarte precise: stabilizarea populaţiei în spaţiul rural, prin eliminarea sau diminuarea exodului rural, eradicarea (combaterea) sărăciei prin stimularea și sporirea ocupării forţei de muncă, promovând egalitatea de şanse pentru toţi locuitorii rurali, sporirea calităţii vieţii și a bunăstării generale, prin conservarea, protejarea și ameliorarea calităţii mediului și peisajului rural.

Fiecare dintre elementele enumerate mai sus joacă un rol foarte important în o dezvoltare economică avantajoasă se bazează pe principii durabile în ceea ce priveşte toate componentele naturale: aerul, apa, solul, biodiversitatea, pădurile și resursele viaţa comunităţii.

În comuna Poiana Sibiului nu există industrie poluantă și nici nu se poate prevede la acest moment. Apele uzate provenite din gospodăriile populației sunt evacuate în sol prin puțuri absorbante, iar apele pluviale sunt evacuate prin șanțuri și rigole.

O resursă naturală regenerabilă este lemnul. În extravilanul comunei există 752, 95 hectare pădure, proprietate privată administrată de OS Valea Cibinului sălișteˇ.

Amenajamentul forestier este realizat.

I. 10. Societatea civilă

Pe teritoriul comunei nu își desfășoară activitatea asociații comunitare:

Instituţiile și organizaţiile sociale și civice reprezintă societatea civilă care constituie temelia unei democraţii funcţionale. Organizaţiile societăţii civile se implică în luarea deciziilor privind dezvoltarea socială sau a deciziilor de interes public.

Societatea modernă se structurează prin trei componente:

- componenta economică
- componenta politică (instituţiile fundamentale ale statului)
- componenta societăţii civile, sectorul non-profit, care legitimează sau amendează celelalte două componente.

Societatea Civilă trebuie să fie capabilă să ia atitudine într-un spectru larg de probleme, cum ar fi aspecte legate de guvernarea unei ţări, de relaţii internaţionale cu alte ţări, dar și aspecte legate de dezvoltarea economică sau de protejarea mediului înconjurător. Pentru a-si desfăşura eficient activitatea, Societatea Civilă

trebuie să înţeleagă problemele cărora doreşte să le găsească o rezolvare conformă cu interesele majorităţii populaţiei.

Ca urmare, Societatea Civilă trebuie să fie constituită dintr-un număr cât mai mare de organizaţii "specializate" în cât mai multe domenii care privesc organizarea și administrarea societăţii umane. Aceste organizaţii "specializate" trebuie să fie la curent cu politicile existente și cele preconizate pentru domeniile lor de activitate în aşa fel încât să supravegheze continuu modul în care politicienii sau afaceriştii respectă interesele majorităţii populaţiei în domeniile respective.

În România, rolul societăţii civile este încă puţin semnificativ în influenţarea deciziilor politice, economice sau de interes public. În ţările dezvoltate, organizaţiile societăţii civile participă la dezbateri publice pe teme precum: politica de imigraţie, măsurile de protecţie a persoanelor defavorizate, mergând până la aspecte relativ abstracte, care ţin de starea "morală" a societăţii. Rolul societăţii civile este foarte important în statele democratice, iar în statele aflate la începutul drumului către democraţie, rolul său este în mod special important, întrucât influenţarea deciziilor politice și economice constituie un exerciţiu democratic fundamental.

Exemple de instituţii ale societăţii civile:

- organizaţii nonguvernamentale (ONG-uri);
- organizaţii comunitare (community-based organizations);
- asociaţii profesionale;
- organizaţii politice;
- cluburi civice;
- sindicate;
- organizaţii filantropice;
- cluburi sociale și sportive;
- media. mişcări ecologiste; instituţii culturale;
- organizaţii religioase;

În comună, din societatea civilă continuă să facă parte ceea ce denumim generic și tradiţional "intelectualii satelor": medicii, cadrele didactice, inginerii. La aceştia se adaugă preoţii, prin prestigiul pe care îl au asupra maselor de credincioși, dar și prin capacitatea de a influenţa deciziile lor într-un mediu unde informaţia și dezbaterea publică nu circulă întotdeauna cu uşurinţă.

În ultima vreme la aceste categorii "tradiţionale" ale societăţii civile rurale se adaugă pătura celor care, prin natura meseriei lor (fermierii, de exemplu), au intrat în contact cu exigenţele administraţiei europene, prin accesarea de fonduri europene și care, la rândul lor, au devenit volens-nolens, "integratori" europeni la sate, graţie expertizei gratuite și răspândirii de cunoștințe referitoare la idei de afaceri, management agricol etc.

Societatea civilă rurală din România este, din păcate, slab definită și puţin cunoscută. Mijloacele financiare ce îi stau la îndemână sunt adesea extrem de reduse, comparativ cu cele ale societăţii civile urbane. Fondurile europene există și pot fi de

folos, dar ele rămân, în majoritatea cazurilor, doar un vis frumos pentru categoriile amintite. Cu toate acestea, dacă comuna doreşte să aibă un viitor demn, în sensul păstrării identităţii locale, dublată de o dezvoltare armonioasă și durabilă, ea trebuie să investească în elitele rurale și în societatea civilă rurală.

Societatea civilă descrie un întreg sistem de structuri, care permit cetăţenilor noi roluri și relaţii sociale, prin diferite modalităţi de participare la viaţa publică.

II. ANALIZA DE POTENŢIAL

De ce o „strategie de dezvoltare durabilă" ?

Dezvoltarea durabilă nu este o „modă" sau o reglementare arbitrară ci un model concret, realist, profesionist și eficient de abordare a problemelor pe care le au toate colectivitățile locale. Pe lângă eficiență se adaugă responsabilitatea pentru generaţiile viitoare.

Din perspectiva consecințelor pe care le are în timp orice acțiune prezentă – dezvoltarea nu poate fi gândită altfel decât ca o abordare globală, integrată a problemelor. Spaţiul, resursele naturale și umane apar ca valori limitate, fragile, interdependente – și ca urmare ele trebuie protejate și reînnoite constant, ele trebuie exploatate în comun (zonal, regional). „Dezvoltarea durabilă" este prin urmare singura perspectivă de abordare „firească" – adică responsabilă și eficientă.

CONTEXT EXTERN
Analiza mediului extern

Utilizând analiza mediului extern al unei instituţii, conducătorii unei instituţii examinează și încearcă să confere sens permanentelor schimbări din jurul acesteia. Orice organizaţie publică este inclusă într-un mediu specific, care influenţează și condiţionează acţiunea factorilor de conducere. În funcţie de influenţa factorilor externi, conducerea instituţiei decide prioritățile pe termen scurt și mediu și ia în calcul atât riscurile și măsurile aferente diminuării acestora, cât și oportunităţile care pot favoriza activităţile instituţiei într-un orizont de timp bine determinat.

A. Analiza microenvironment utilizând tehnica analiza SPENT

Mediul extern cuprinde diverse influenţe care trebuie avute în vedere la elaborarea strategiei datorită complexităţii fenomenelor cu impact direct asupra instituţiei, ca urmare a globalizării și vitezei schimbărilor exterioare, existând o gamă diversă de factori cu impact mai mare sau mai mic.

Etape în analiza mediului extern:

- Analizarea mediului extern în ceea ce priveşte semnalele de alarmă și posibile schimbări de mediu care pot afecta instituţia

- Monitorizarea mediului, a tendinţelor specifice și a posibilelor modele
- Previzionarea orientărilor strategice legate de schimbările mediului extern
- Evaluarea tendinţelor curente și viitoare ale efectelor pe care asemenea schimbări le vor avea asupra instituţiei.

Analiza SPENT, ca tehnică de studiere a fiecărei dimensiuni a mediului extern se prezintă sub forma unei suprapuneri de sfere concentrice cuprinzând straturi diferite de influenţe care pot afecta instituţia.

S Influenţa socio-demografică

P Influenţe politice, guvernamentale, legale și regulamente

E Influenţe economice

N Influenţe naturale

T Influenţe tehnologice

Influenţa socio-demografică – priveşte aspecte de natură socială, demografie, structură socială.

- *Cultura socială* pune accentul pe valori ale populaţiei, atitudini și credinţe
- *Demografia* – Numărul de locuitori ai judeţului/comunităţii și organizarea lor sub aspect administrativ-teritorial au impact direct asupra activităţii instituţiei.
- *Structura socială* priveşte segmente de populaţie, cum ar fi populaţia angajată în câmpul muncii versus pensionari, majoritari versus minorităţi, egalitate de şanse. Politicile publice susţinute de instituţie urmăresc satisfacerea tuturor acestor segmente de populaţie.

Influenţe politice, guvernamentale, legale și regulamente

Modificările legislative interne, regulamentele, tratatele și directivele Uniunii Europene influenţează activitatea instituţiei iar aceasta are oportunitatea de a formula și promova iniţiative legislative în concordanţă cu nevoile locale.

Modificările legislative interne

Instituţiile administraţiei publice judeţene funcţionează în baza următoarelor reglementări, ordine ale Ministrului Administraţiei și Internelor, documente cadru:

- Legea nr. 215 /2001 a administraţiei publice locale, republicată
- Legea nr. 340/2004 privind prefectul și instituţia prefectului
- H. G. nr. 460/2006 pentru aplicarea unor prevederi ale Legii nr. 340/2004 privind prefectul și instituţia prefectului
- Legea nr. 544 /2001 privind liberul acces la informaţiile de interes public
- Legea nr. 52/ 2003 privind transparenţa decizională în administraţia publică
- O. U. G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ

Aceste reglementări conturează organizarea și funcţionarea instituţiilor administraţiei publice conform principiilor profesionalismului, transparenţei, implicării cetăţeanului în procesul de luare a deciziei.

În scopul accelerării procesului de reformă și alinierii la cerinţele Uniunii Europene, s-a redefinit identitatea funcţiei prefecturale, înalt funcţionar public, s-a creat o nouă funcţie în sistemul administrativ, cea de manager public.

Aderarea României la 1 ianuarie 2007 la Uniunea Europeană a impus asigurarea armonizării permanente a normelor interne la reglementările europene.

Regulamentele, directivele, recomandările instituţiilor europene precum și obligaţiile derivând din semnarea tratatelor influenţează procesul de luare a deciziei în România.

Influenţe economice

Transferul procesului decizional de la nivel central la nivel local prin asigurarea unor pârghii specifice la nivel local, în domenii precum politici publice salariale, finanţe publice locale constituie un obiectiv relevant în acest context.

Influenţe naturale

Fenomenele naturale precum cutremurele, alunecările de teren sau avalanşele sunt dificil de prezis sau de evitat. Inundaţiile, dezastrele din ultima perioadă și schimbările climatice bruşte sunt tot mai greu de prevenit și de monitorizat, în ciuda eforturilor autorităţilor de a le controla. Conştientizarea și sensibilizarea cetăţenilor cu privire la implicaţiile acestor fenomene și riscurile lor devin prioritare în demersurile autorităţilor.

Influenţe tehnologice

Dezvoltarea informaţiilor și a tehnologiei comunicaţiilor, dezvoltarea și modernizarea reţelelor de comunicaţii: satelit, cablu, comunicaţii digitale, antene, internet, împreună cu avansarea rapidă a software-ului contribuie în mod semnificativ la modul în care sunt conduse instituţiile și relaţionează unităţile administraţiilor publice locale. Activităţile sunt astfel mai bine coordonate, informarea și dezvoltarea sunt accelerate iar majoritatea activităţilor devin mai flexibile, mai eficiente.

Pentru eficientizarea circuitului informaţional, administraţia va trebui să achiziţioneze un sistem de management al documentelor, sistem care va fi îmbunătăţit prin scanarea documentelor, introducerea semnăturii electronice și a arhivei electronice.

Datorită noilor tehnologii informaţionale aparatul primăriei va identifica noi pârghii de adaptare permanentă la influenţele globalizării, sens în care tehnologia IT va fi actualizată permanent cu produse moderne IT existente pe piaţă, programe legislative actualizate, incluzând legislaţia europeană.

B. Analiza PESTLE

Factorii politici

Din categoria acestor factori putem enumera:

- *Politicile și strategiile guvernamentale* stabilesc priorităţi, obiective, direcţii de activitate, a căror îndeplinire revine administraţiilor publice locale. În acest context,

instituţia trebuie să-si adapteze, din interior, resursele umane, financiare și tehnice în vederea îndeplinirii acestor responsabilităţii. Documentele programatice stabilite la nivel politic (fie de Guvernul României, fie de instituţii de la nivelul Uniunii Europene), pot determina inclusiv adaptarea organizaţională (apariţia de noi structuri, reorganizarea altora), stilul de management, orientarea către alţi parteneri (publici sau privaţi, naţionali sau internaţionali). Corelat cu priorităţile stabilite prin documente programatice la nivelul puterii executive trebuie menţionată *dinamica politică*. Modificările realizate cu o anumită frecvenţă la nivel decizional, politic, pot genera un risc de destabilizare a activităţii desfăşurate de instituţie și pot crea impresia unei inconsecvenţe în stabilirea obiectivelor prioritare și a strategiilor pentru crearea unui sistem adaptat economiei de piaţă și politicilor democratice.

- *Influenţa* politicienilor, alături de alte organizaţii cu impact major în viaţa publică (mass-media, organizaţii non-guvernamentale), în anumite domenii de activitate de interes larg.
- *La nivelul politicilor de descentralizare*, au fost făcute progrese însemnate la capitolul diminuării rolului politic al prefectului, dar nu s-a concretizat o a doua componentă majoră a Programului de Guvernare, adică limitarea sferei serviciilor deconcentrate aflate în conducerea prefectului și reglementarea transferului acestor servicii către autorităţile administraţiei publice locale pe măsura transferării resurselor financiare.

Pe domenii specifice de activitate se observă *suportul* crescut din partea unor organisme internaţionale (Comisia Europeană, alte organisme internaţionale), fapt care conferă instituţiei prefectului expertiză și posibilitatea de parteneriate pentru a facilita îndeplinirea eficientă a obiectivelor.

Pe de altă parte, se observă *întârzierea* armonizării legislaţiei specifice cu cea din UE, *promovarea* unor politici populiste, fără a urmări identificarea și punerea în practică a unor programe reale, viabile, în funcţie de priorităţi, precum și faptul că nu există o *delimitare clară* a rolurilor politice și de expertiză tehnică la nivelul de vârf al administraţiei publice centrale.

Factorii economici

Conform datelor Institutului Naţional de Statistică, activitatea economică la nivel naţional este caracterizată prin menţinerea unui trend ascendent. Această tendinţă este de natură să confirme persistenţa unui climat de consolidare a stabilităţii principalilor indicatori economici, mai accentuat în activităţile din construcţii, comerţ cu amănuntul, servicii, dar și din industrie. La această situaţie au

contribuit condiţiile favorabile generate de cota scăzută înregistrată de rata inflaţiei, evoluţia câştigurilor salariale, inclusiv câştigul real, precum și nivelul relativ mic al şomajului. Noul cadru legal și organizatoric a asigurat o mai bună folosire a resurselor naţionale, iar rezultatele înregistrate se datorează creşterii alocaţiilor bugetare, efortului structurilor specializate, specialiştilor din cadrul autorităţilor centrale, militare și civile, și a structurilor deconcentrate, componente ale sistemului local de management.

Instrumentele de atragere de noi fonduri în administraţia publică pot să influenţeze modul acesteia de funcţionare, în sensul eficientizării ei.

Condiţiile existente în mediul economic general, precum și elementele specifice de macro și micro economie pot influenţa cererea de servicii publice cu un anumit specific. În acest sens, un exemplu îl constituie diversificarea produselor și a serviciilor economice cu grad ridicat de calitate, ceea ce determină o anumită presiune „concurenţială" asupra activităţilor furnizate de administraţia publică.

Din aceeași perspectivă se poate observa că investitorii sunt interesaţi să constituie și să dezvolte parcuri industriale și de asemenea, agenţii economici se localizează în astfel de infrastructuri de afaceri. De remarcat parcul industrial Sibiu-Şura Mică, precum și dezvoltarea economică a oraşului Miercurea Sibiului, precum și potenţialul de dezvoltare agro-turistică a oraşului Sălişte. Volumul investiţiilor străine în România va creşte, implicit vom asista la modificări în rândul populaţiei ocupate, pe sectoare de activitate – va continua migraţia personalului din sectorul bugetar spre cel privat. Datele Institutului Naţional de Statistică arată că nivelul de trai al românilor a crescut, deci se pune problema asigurării unor pachete motivaţionale pentru salariaţii din sectorul public, care să diminueze fluctuaţia de personal.

Pe lângă aspectele menţionate anterior și care se pot constitui în oportunităţi pot fi menţionate o serie de aspecte cu impact negativ și care trebuie luate în calcul în momentul proiectării unei strategii sectoriale sau stabilirea priorităţilor pe termen mediu. Dintre aceşti factori menţionăm:

- organizarea defectuoasă a cadrului normativ privind evidenţierea, aplicarea și colectarea la bugetele locale și centrale, a taxelor și impozitelor;
- în majoritatea localităţilor cu număr mic de locuitori există un număr redus de agenţi economici cu forţă financiară mare ceea ce determină un nivel scăzut al sumelor colectate la bugetul local;
- numărul mare de persoane care beneficiază de alocaţii financiare din partea statului;
- discrepanţe mari între mediul rural și mediul urban, între zonele centrale și cele periferice ale oraşelor.

Factorii sociali

Trebuie luate în considerare aspecte legate de:

• Persistenţa unei rate a şomajului mai ridicată în anumite zone ale ţării;
• Lipsa reconversiei forţei de muncă către sectoarele productive sau alte servicii;
•Necesităţile, aşteptările, scara de valori, etica și moralitatea influenţează/determină atitudinea cetăţenilor/clienţilor faţă de calitatea serviciilor oferite de administraţia publică și pot determina o anumită conduită a funcţionarilor publici;
• Schimbările în nivelul și stilul de viaţă al cetăţenilor/clienţilor generat de efectele pandemiei Covid-19;
• Îmbătrânirea populaţiei și prelungirea vârstei de pensionare a persoanelor apte de muncă vor determina modificări în structura de personal, apariţia de noi cerinţe de formare, gradul de adaptabilitate și flexibilitate vor creşte, proporţional cu noile provocări ale administraţiei publice, derivate din aderarea la Uniunea Europeană.
• Scăderea atractivităţii sectorului public ca angajator;
• Amploarea fenomenului terorist în plan internaţional;
• Amplificarea fenomenului migraţiei ilegale;

Factorii tehnologici

Având în vedere rapiditatea cu care se dezvoltă piaţa IT și de comunicaţii în plan mondial dar și naţional, cât și facilităţile pe care le oferă în dezvoltarea activităţilor specifice, este necesară analiza acestor factori din perspectiva priorităţilor stabilite pentru MIRA pe termen mediu.

În acest context, dezvoltarea tehnologiilor IT care pot reduce costurile de funcţionare prin aplicarea celor mai bune tehnologii și soluţiile software cu utilizare în administraţie și care cresc calitatea serviciilor publice furnizate trebuie în permanenţă cunoscute și adoptate la nivelul instituţiilor.

Pe baza acestor specificaţii trebuie luate în considerare:

• Posibilităţile de dezvoltare determinate de schimbul de informaţii rapid și necostisitor între structurile de specialitate și cei interesaţi, dar și între beneficiari și investitori;
• Schimbări rapide în tehnologia informaţiei;
• Noile aplicaţii și programe cu impact în creşterea eficienţei activităţii din administraţia
publică impun o specializare în plus a funcţionarilor publici;
• Transferul bunelor practici din sectorul privat înspre cel public determină apariţia unor noi competenţe, atribuţii și sarcini pentru funcţionarii publici;
• Creşterea gradului de utilizare a comunicării electronice atât în interiorul, cât și în exteriorul organizaţiei;
• Evoluţia rapidă a tehnologiei în domeniul informaţiei și comunicaţiilor impune investiţii continue în dotări, favorizând deschiderea unei noi ere, cea a digitalizării informatice.

Pe lângă oportunităţile prezentate anterior trebuie avute în vedere aspecte legate de deficienţele tehnologice care pot influenţa activitatea specifică

• Lipsa prefigurării unor fluxuri comunicaţionale, atât pe orizontală, cât și pe verticală, care să conducă la creşterea vitezei de circulaţie a informaţiei între instituţiile care colaborează;

• Lipsa interesului în atragerea unor posibilităţi de pregătire pe linie de informatică, comunicare on-line etc. ;

• Existenţa unui decalaj în privinţa folosirii tehnologiei informaţiei și comunicaţiilor poate produce întârzieri în dezvoltarea organizaţiilor sau a societăţii în general;

• Apariţia unor noi forme de atacuri informatice, greu de anticipat în actuala etapă de dezvoltare a tehnologiei informaţiei și comunicaţiilor în multe ţări ale lumii;

• Vulnerabilitatea sistemelor informatice – generată de fragilitatea sau lipsa de consistenţă a sistemelor de protecţie împotriva riscurilor.

Factorii legislativi

Activitatea atât la nivel strategic, cât și la nivel operaţional, este influenţată de factorii legislativi.

În acest sens se conturează următoarele aspecte:

• Instabilitatea unor reglementări juridice, asociate cu inconsecvenţa aplicării legilor si

procedurilor existente;

• Abrogarea unor reglementări, fără înlocuirea acestora cu altele adecvate, a creat, pe unele segmente ale vieţii social-economice, vid legislativ, fapt care a condus la dificultăţi în aplicarea legalităţii, generând scăderea autorităţii organelor abilitate cu aplicarea și respectarea legii, concomitent cu afectarea finalităţii actului de justiţie;

• Alinierea legislaţiei naţionale în domeniu la cea europeană și internaţională facilitează semnificativ creşterea eficienţei intervenţiilor guvernamentale și comunitare pentru gestionarea la nivel naţional a diverselor activităţi specifice;

• Dinamică legislativ-normativă și instituţională ridicată;

• Lacunele și incoerenţa unor dispoziţii legale, concretizate în lipsa sau ambiguitatea reglementării anumitor aspecte, tratarea prin aceleași legi ori legi diferite a unor infracţiuni sau contravenţii, fără să existe o delimitare clară între ele, modificarea frecventă a unor acte normative, toate acestea fiind de natură să creeze confuzii și interpretări diferite în aplicarea legii.

Beneficii potenţiale ale analizei mediului extern:

- Conştientizarea managerială asupra schimbărilor de mediu
- Previzionarea impactului influenţelor mediului în care activează instituţia

- Dezvoltarea colaborărilor multinaţionale
- Îmbunătăţirea deciziilor de alocare și gestionare a resurselor
- Implementarea managementului riscului
- Aplicarea prevederilor Codului Administrativ(OUG 57/2019 actualizat).

II. 1. STRATEGII GEOPOLITICE 2006-2025

10 PROVOCĂRI MONDIALE

Studii europene centralizate la Institutul de securitate al UE au sintetizat principalele tendinţe pe plan mondial într-un raport prezentat miniştrilor apărării din ţările UE, în Finlanda – la începutul lunii octombrie. Principalele tendinţe sunt următoarele:

1. Îmbătrânirea populaţiei mondiale ce va crea probleme sociale considerabile, prin scăderea populaţiei active și presiuni majore asupra sistemului de pensii. Vor fi afectate ţările UE, China și parţial Rusia. India va ajunge China (cu o populaţie puternic întinerită). SUA se vor menţine datorită imigraţiei – salvându-se de la această tendinţă. Africa și Orientul Mijlociu va cunoaşte boomuri demografice – pe fondul unui nivele de dezvoltare foarte scăzut.

2. Producţia va fi puternic delocalizată. Toate industriile ce solicită forţă de muncă vor fi relocalizate. Ţările dezvoltate vor deschide filiale sau vor încredinţa producţie unor firme străine, păstrându-se în interiorul graniţelor sectoarele de cercetare și dezvoltare. Europa va rămâne competitivă în telecomunicaţii, aeronautică și industria auto. China va recupera întârzierile în IT, biotehnologie și aeronautică. În 2025 primele cinci puteri mondiale vor fi SUA, China, Japonia, India și Germania.

3. Petrolul și cărbunele – miza viitorului. Resurse de bază astăzi, vor fi puternic solicitate și în 2025, datorită creşterilor de consumuri cu circa 50%. (ţările în curs de dezvoltare vor solicita circa două treimi din consumuri). Creşterea puternică a consumului va afecta major clima ducând la scăderea precipitaţiilor în Orientul Mijlociu, Africa, nord-vestul Chinei și Asia centrală.

4. O lume interdependentă, inegală și diversă. Mondializarea ca factor dominant va duce la scăderea rolului UE (grav afectată de îmbătrânirea populaţiei) dezvoltându-se un sistem multipolar de cooperare internaţională, fapt ce va accentua concurenţa acerbă pe pieţele energetice, la resursele materiale și în sferele de influenţă.

5. SUA – va păstra un statut de superputere economică și politică. Imigraţia hispanică va restructura societatea americană într-o societate bilingvă, populaţia crescând puternic, pe fondul măririi inegalităţilor în distribuţia bogăţiei, ameninţărilor teroriste și al imigraţiei ilegale. Principalii vectori al politicii americane vor fi securitatea aprovizionării energetice și rivalitatea concurenţială cu China. SUA va rămâne parametrul cheie al Noi Ordini Mondiale.

6. Exploziile demografice și urbane asociate cu încălzirea planetei și degradarea continuă a mediului vor crea premizele dezvoltării de „noi maladii" – având la bază noi tulpini virale. Anual apar noi agenţi patogeni ce se extind rapid la nivel regional cu un puternic impact asupra dezvoltării economice, aici putând fi amintiţi: gripa avară și SARS.

7. Orientul Mijlociu și Africa – două regiuni instabile cronic. Persistenţa conflictelor religioase va duce la polarizarea economiilor pe exploatarea materiilor prime cu creşterea continuă a extracţiilor petroliere (în Africa subsahariană - Angola și Nigeria) ceea ce va avea drept consecinţă dependenţa puternică faţă de exterior, în lipsa unei „revoluţii verzi" în Africa.

8. La masa marilor puteri patru noi ţări. În 2025 primele patru ţări ce conduc economic lumea vor fi SUA, China, Japonia și India. China își va tripla produsul intern brut – devenind un mare poluator – emisiile sale de dioxid de carbon ridicându-se la 19% din emisiile globale iar ¾ din apele teritoriale vor fi poluate. Politic China evoluează spre un „regim autoritar soft". India va continua politica de „discriminare pozitivă" pentru promovarea castelor inferioare și va merge în parteneriat cu Statele Unite pentru contrabalansarea Chinei și a fundamentalismului musulman. În America Latină, Mexicul și Brazilia se vor impune sistematic cu ajutorul SUA.

9. Rusia – ţară bogată, dar mai slabă. Dacă astăzi produsul intern brut al Rusiei este mai mic decât al Franţei, în 2025 va creşte fiind mai mare decât al Franţei și Italiei luate împreună. Creşterile se vor datora marilor resurse petroliere și de gaz ceea ce va transforma Euroasia în subansamble regionale profund diferenţiate economic. Mortalitatea crescută, natalitatea redusă va duce la scăderea populaţiei – migrarea populaţiilor tinere spre zonele prospere economic și accentuarea inegalităţilor. Regimul actual se va întări într-un regim de „democraţie autoritară".

10. Globalizarea va afecta puternic Europa. Reducerea constantă a bazei materiale va duce la creşterea şomajului și reformarea radicală a sistemelor de securitate socială, pieţe de muncă și sisteme educative. Cu condiţia de a promova inovaţia tehnologică, UE poate păstra poziţii puternice în domeniile chimiei, produselor farmaceutice, telecomunicaţiilor și tehnologiilor energetice din surse regenerabile. Se anunţă o competiţie acerbă cu SUA și China în domeniile biotehnologiei și nanotehnologiei. UE va rămâne o regiune sigură și relativ bogată, în pofida violenţelor politice, religioase și etnice din imediata vecinătate. Presiunea imigraţionistă puternică va fi din Africa, sărăcia determinând un veritabil exod. Dezvoltarea explozivă a ştiinţei și tehnologiei în contextul generalizării societăţii informaţionale și germinării economiei bazate pe cunoaştere are ca principală consecinţă accelerarea exponenţială, la scară globală, a tuturor componentelor vieţii socio-economice. Procesul de structurare al Uniunii Europene adaugă probleme suplimentare specifice, cum ar fi: repoziţionarea economică a ţărilor membre, redefinirea rolului României în acest context, adaptarea dinamică a societăţii româneşti la cerinţe noi, pe scurt generează un nou nivel de complexitate a vieţii

politice. Dacă la cele de mai sus adăugăm schimbările climatice și instabilitatea geofizică, putem spune că omenirea se află într-o perioadă dificilă, de criză globală, manifestată pe toate palierele și nivelurile. Soluţia pentru această criză nu se găseşte printre filele de istorie, deși se justifică prin invocarea lor, ci se naşte în mijlocul specialiştilor preocupaţi cu adevărat de înţelegerea naturii intime a crizei, specialişti din domenii diferite, ce pot opera coerent într-o paradigmă a complexităţii. În acest spaţiu conceptual, structurat de o seamă de concepte, modele și teorii bazate pe o abordare neliniară a societăţii, se pot defini și realiza noi construcţii intelectuale, noi tehnici și noi tehnologii, noi valori materiale, cu alte cuvinte, se pot pune bazele unei noi societăţi. Această societate este azi cunoscută sub numele de "Societatea Bazată pe Cunoaştere" și este încă o năzuinţă. O năzuinţă ce a căpătat însă consistenţă, a polarizat atenţia omenirii și a devenit comandă socială în Europa prin documentul de la Lisabona. Această nouă comandă socială este o oportunitate ce poate favoriza pe oricine gândeşte liber, operează conceptual riguros și acceptă comunicarea și colaborarea ca proprie necesitate de împlinire personală. Limitările în aceasta etapă nu sunt legate de nivelul tehnic sau tehnologic, ci de gradul de implicare creativă în structurarea de noi instrumente de evaluare, decizie, proiectare și implementare strategică, specifice obiectivului principal, cel de structurare a societăţii sustenabile bazate pe cunoaştere.

România se integrează într-o Uniune Europeană aflată ea însăși în plin proces de căutare a celor mai adecvate căi de evoluţie. Dezbaterea europeană asupra viitorului devine o realitate concretă și pentru români, care descoperă că au atât posibilitatea cât și interesul să participe activ și deplin la construcţia europeana.

Rapiditatea cu care vom descoperi și utiliza această posibilitate depinde numai de noi. Ea determină în mare măsură gradul de profitabilitate pe termen lung a integrării României în UE.

Uniunea Europeană e confruntată cu provocări provenind dintr-o accelerare în restructurarea economică, consecinţă a:

- globalizării și liberalizării comerţului,
- revoluţiei tehnologice și dezvoltării societăţii cunoaşterii,
- îmbătrânirii populaţiei și intensificării migraţiei, precum și cu consecinţele atingerii limitelor de sustenabilitate la nivel planetar a actualei paradigme de creştere economică. UE are nevoie de o coeziune sporită și de concilierea între nevoia de creştere a competitivităţii cu nevoia de asigurare a sustenabilităţii dezvoltării economico - sociale la nivel global.

Cum se vor implica românii în soluţionarea acestor nevoi? Cum vor reuși ei să utilizeze resursele suplimentare destinate realizării obiectivelor de coeziune? Cum vor depăși obsesia administrativă a asigurării „capacităţii de absorbţie"? Cum vor trece cât mai rapid la o viziune social-antreprenorială dominată de problema centrală a asigurării eficacităţii maxime a utilizării acestor resurse pentru realizarea unui salt de bunăstare sustenabilă în acord cu dezideratele integrării în UE?

A cunoaşte înseamnă a acţiona.

A acţiona competitiv și sustenabil înseamnă a gândi anticipativ, de pe poziţii conştiente de mizele jocului civilizaţiei cu viitorul.

De pe poziţii eliberate de prejudecăţile teoriilor reducţioniste specifice industrialismului non-sustenabil.

De pe poziţii eliberate de clişeele afacerilor „de tranziţie".

De pe poziţiile spiritului de învăţare continuă, individuală și socială.

De pe poziţiile voinţei de implicare în definirea și asumarea standardelor etice de conciliere a intereselor generaţiilor actuale cu drepturile generaţiilor viitoare.

Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă

România s-a alăturat liderilor celor 193 state membre ale ONU la Summit-ul privind dezvoltarea din septembrie 2015 adoptând *Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă,* un program de acţiune globală în domeniul dezvoltării cu un caracter universal și care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile – economic, social și de mediu. Pentru prima oară, acţiunile vizează în egală măsură statele dezvoltate și cele aflate în curs de dezvoltare.

Agenda 2030 cuprinde cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD), reunite informal și sub denumirea de Obiective Globale. Prin intermediul Obiectivelor Globale, se stabileşte o agendă de acţiune ambiţioasă pentru următorii 15 ani în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităţilor și a injustiţiei și protejării planetei până în 2030.

1. Fără sărăcie – Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.

2. Foamete „zero" – Eradicarea foametei, asigurarea securităţii alimentare, îmbunătăţirea nutriţiei și promovarea unei agriculturi durabile.

3. Sănătate și bunăstare – Asigurarea unei vieţi sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă.

4. Educaţie de calitate – Garantarea unei educaţii de calitate și promovarea oportunităţilor de învăţare de-a lungul vieţii pentru toţi.

5. Egalitate de gen – Realizarea egalităţii de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.

6. Apă curată și sanitaţie – Asigurarea disponibilităţii și managementului durabil al apei și sanitaţie pentru toţi.

7. Energie curată și la preţuri accesibile – Asigurarea accesului tuturor la energie la preţuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.

8. Muncă decentă și creștere economică – Promovarea unei creșteri economice susţinute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forţei de muncă și a unei munci decente pentru toţi.

9. Industrie, inovaţie și infrastructură – Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovaţiei.

10. Inegalităţi reduse – Reducerea inegalităţilor în interiorul ţărilor și de la o ţară la alta.

11. Oraşe și comunităţi durabile – Dezvoltarea oraşelor și a aşezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.

12. Consum și producţie responsabile – Asigurarea unor tipare de consum și producţie durabile.

13. Acţiune climatică – Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.

14. Viaţa acvatică – Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.

15. Viaţa terestră – Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.

16. Pace, justiţie și instituţii eficiente – Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toţi și crearea unor instituţii eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.

17. Parteneriate pentru realizarea obiectivelor - Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

Conceptul de ODD s-a născut la Conferinţa Naţiunilor Unite pentru Dezvoltare Durabilă (Rio+20), în 2012. ODD înlocuiesc cele opt Obiective de Dezvoltare ale Mileniului (ODM) cuprinse în textul Declaraţiei Mileniului adoptată în septembrie 2000 la ONU. Majoritatea statelor lumii, printre care și România, se reuneau în 2000 în jurul unui angajament de a reduce sărăcia globală și a salva milioane de vieţi. Declaraţia Mileniului a constituit în perioada 2000-2015 unica agendă globală în domeniul dezvoltării asupra căreia a existat un acord la cel mai înalt nivel și care includea ţinte precise:

1. Reducerea sărăciei extreme și a foametei
2. Realizarea accesului universal la educaţie primară
3. Promovarea egalităţii de gen și emanciparea femeilor
4. Reducerea mortalităţii infantile
5. Îmbunătăţirea sănătăţii materne
6. Combaterea HIV/SIDA, a malariei și a altor boli
7. Asigurarea sustenabilităţii mediului
8. Crearea unui parteneriat global pentru dezvoltare

Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului au adus o contribuţie importantă la conştientizarea publică, creşterea voinţei politice și mobilizarea de resurse pentru lupta împotriva sărăciei la nivel global. ODM au ajutat la concentrarea acţiunii, la reformarea politicilor prin încorporarea obiectivelor și ţintelor de dezvoltare în strategiile naţionale și la crearea de instituţii care să implementeze aceste planuri în mod eficient. De exemplu, sărăcia extremă la nivel global a fost înjumătăţită, ţinta de înjumătăţire a numărului de oameni care nu au acces la surse de apă mai bună a fost atinsă, nouăzeci la sută dintre copiii din statele aflate în curs de dezvoltare au acum acces la educaţie primară și mult mai multe fete au acces la educaţie comparativ cu anul 2000.

Rezultatele pozitive nu au fost însă echilibrat distribuite. Începând cu 2008, progresul realizat până atunci a fost negativ influenţat de criza financiară și economică. Cel mai slab progres s-a înregistrat în ţările aflate în situaţii de conflict sau recent angajate în procesul de stabilizare și reconstrucţie, unde lipsa capacităţilor instituţionale a influenţat negativ îndeplinirea obiectivelor.

Obiectivele de Dezvoltare Durabilă trebuie să finalizeze agenda demarată de Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului și să nu lase pe nimeni în urmă.

România și Obiectivele de Dezvoltare

România acordă o importanţă deosebită ONU, organizaţie cu vocaţie universală, care reprezintă cadrul multilateral cel mai extins pentru abordarea marilor teme globale, inclusiv aspecte legate de dezvoltarea pe termen lung.

Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului au reprezentat pentru România un instrument complementar de mobilizare, la nivel intern, în domeniul dezvoltării economice și sociale. Agenda 2030 depășește cu mult Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului, menținând teme precum eradicarea sărăciei, educația și sănătatea și abordând noi teme precum societățile pașnice și inclusive. Toate țările trebuie să se asigure că politici adecvate sunt pregătite pentru implementarea Agendei. Țările trebuie să promoveze instituții eficiente și inclusive și să creeze politici bazate pe statul de drept, drepturile omului, egalitatea de gen și creşterea implicării femeilor.

România susține pe deplin ideea că Agenda 2030 trebuie să fie implementată de către instituțiile locale, răspunzând direct nevoilor cetățenilor. Nevoile, interesele și grijile acestora trebuie să fie soluționate prin definirea unor strategii de dezvoltare locală și națională.

România este angajată să implementeze Obiectivele de Dezvoltare Durabilă la nivel naţional și a revizuit Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă, pentru a integra Obiective de Dezvoltare Durabilă. Excluziunea socială este identificată ca o provocare majoră la adresa implementării Obiectivelor. În Strategia românească revizuită se pune accentul pe susținerea incluziunii persoanelor cu dizabilități, a tinerilor și a femeilor în politicile de dezvoltare. Eradicarea sărăciei reclamă

oportunități decente de angajare, iar prevenirea și evitarea excluziunii sociale necesită politici de coeziune socială.

Ca membru al Uniunii Europene, România contribuie la îndeplinirea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă nu numai din perspectivă naţională, dar și la nivel internaţional, prin sprijinul pe care îl acordă ţărilor mai puţin dezvoltate, prin intermediul asistenţei oficiale pentru dezvoltare. Experienţa acumulată de România în procesul de tranziţie este de natură a susţine eforturilor ţărilor interesate de a beneficia de un astfel de sprijin.

România a prezentat Evaluarea Naţională Voluntară (Voluntary National Review) la sesiunea din luna iulie 2018 a Forumului Politic la Nivel Înalt al ONU privind Dezvoltarea Durabilă, la sediul ONU din New York.

DONUISF, mai 2020

CONTEXTUL INTERNAŢIONAL

Strategia Europa 2020

Europa 2020 este strategia pe 10 ani a Uniunii Europene, strategie care a lansat noua viziune pentru economia Europei, bazată pe o coordonare extinsă a politicilor economice și fiscal-bugetare.

Principalul scop: crearea unor condiţii prielnice creşterii economice inteligente, durabile și favorabile incluziunii. Pentru îndeplinirea scopului Uniunea Europeană si-a fixat 5 obiective esenţiale pentru atingere până în 2020; acestea acoperă următoarele domenii: ocuparea forţei de muncă, educaţia, cercetarea și inovarea, incluziunea socială și reducerea sărăciei, energia și schimbările climatice.

Strategia cuprinde 7 iniţiative emblematice (programe pilot), care asigură cadrul prin care UE și autorităţile naţionale își susţin reciproc eforturile în domenii prioritare pentru Strategia *Europa 2020*: inovarea, economia digitală, ocuparea forţei de muncă, tineretul, politica industrială, combaterea sărăciei și eficienţa energetică.

UE a identificat noi domenii care ar putea impulsiona creşterea economică și crearea de noi locuri de muncă. Ele se află în centrul a **7 iniţiative majore**.

În cadrul fiecărei iniţiative, autorităţile europene și cele naţionale trebuie să-si coordoneze eforturile pentru a se sprijini reciproc. Majoritatea iniţiativelor au fost prezentate de către Comisia Europeană în anul 2010.

„EUROPA SE ÎNDREAPTĂ CĂTRE UN VIITOR DURABIL"

Contribuția Platformei multipartite privind ODD la documentul de reflecție „Către o Europă durabilă până în 2030", octombrie 2018

Platforma multipartită privind punerea în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă în Uniunea Europeană – „Platforma multipartită a UE privind ODD" – a fost instituită în mai 2017 pentru a sprijini și a consilia Comisia Europeană și toate părțile interesate implicate în punerea în aplicare a ODD la nivelul UE.

Prin valori comune puternice, noi, ca reprezentanți ai sectorului public, ai societății civile și ai sectorului privat, am muncit cu seriozitate pentru a formula recomandări bine gândite privind modul în care putem transforma obiectivele de dezvoltare durabilă în soluții practice pentru bunăstarea generațiilor prezente și viitoare, în interiorul UE și în afara acesteia. Recomandările noastre au scopul de a inspira și a orienta Documentul de reflecție al Comisiei „Către o Europă durabilă până în 2030".

Având în vedere agenda ambițioasă și caracterul universal și indivizibil al obiectivelor de dezvoltare durabilă, nu există o rețetă unică pe care să o susținem. Realizarea ODD necesită o analiză cuprinzătoare, identificarea domeniilor în care sunt necesare modificări, precum și dezvoltarea de politici coerente care produc beneficii conexe durabile de ordin social, economic și în materie de guvernanță și de mediu; sunt necesare, de asemenea, identificarea interconexiunilor dintre toate obiectivele și țintele și luarea de măsuri în funcție de acestea. Recomandările noastre aduc o contribuție ambițioasă și consensuală la acest obiectiv.

Printre acțiunile prioritare, recomandăm ca UE să elaboreze și să pună în aplicare o strategie globală vizionară și transformatoare pentru o Europă durabilă până în 2030, care să orienteze toate politicile și programele UE. Pentru a fi eficace, o astfel de strategie ar trebui să includă atât obiective intermediare, cât și obiective pe termen lung și să elaboreze viziunea Europei pentru o Europă durabilă dincolo de **Agenda 2030.**

Atunci când pun în aplicare **Agenda 2030**, Comisia Europeană și toate celelalte părți interesate trebuie să respecte principiile-cheie, să își îndeplinească angajamentele asumate în cadrul acordurilor internaționale, să se angajeze la o transformare a modelului nostru economic și social, să acorde prioritate acțiunilor care vizează persoanele cele mai sărace și mai marginalizate din societate („să nu lase pe nimeni în urmă") și să accelereze aceste acțiuni, să recunoască limitele planetare, să respecte drepturile omului și statul de drept și să asigure coerența politicilor pentru dezvoltarea durabilă.

Formulăm, de asemenea, unele recomandări transversale. Recomandăm ca UE să își reinventeze sistemul de guvernanță pentru a asigura o abordare coerentă a dezvoltării durabile. Președintele Comisiei, asistat de o echipă consacrată acestui proiect, ar trebui să fie responsabil de Agenda 2030, să asigure coordonarea eficace și să raporteze privind punerea în aplicare a acesteia în discursul anual privind starea Uniunii Europene. De asemenea, pentru a pune în aplicare ODD și Acordul de la Paris, va fi nevoie de acțiuni ale regiunilor, orașelor, cetățenilor, comunităților, întreprinderilor, precum și ale diverșilor membri ai societății civile. UE ar trebui să promoveze o abordare teritorială pentru atingerea ODD și să permită un dialog bilateral în care strategiile europene și naționale reunesc autoritățile regionale și locale, precum și societatea civilă și organizațiile profesionale, într-o abordare de

guvernanță pe mai multe niveluri și cu mai multe părți interesate. În plus, vă propunem să evaluăm performanța acestei platforme – atât structura, cât și misiunea sa – și să analizăm în ce mod aceasta va putea contribui cât mai bine la propunerea noastră privind o strategie incluzivă, participativă și transparentă pentru o Europă durabilă până în 2030. În fine, ar trebui depuse eforturi suplimentare pentru a asigura coerența politicilor pentru dezvoltarea durabilă, adică toate politicile UE ar trebui să contribuie la dezvoltarea durabilă în interiorul sau în exteriorul Europei.

Avem, de asemenea, unele recomandări specifice cu privire la modalitățile de consolidare a instrumentelor existente ale UE. Agenda pentru o mai bună reglementare ar putea deveni mai puternică prin integrarea deplină a obiectivelor și principiilor dezvoltării durabile în procesul de elaborare a politicilor. Factorii de decizie de la nivelul UE ar trebui să exploateze mai bine și să îmbunătățească în continuare Orientările privind evaluarea impactului pentru a integra dezvoltarea durabilă. Ar trebui instituit un ciclu de coordonare pentru o Europă durabilă, cu planuri de acțiune ale UE și cu rapoarte și recomandări ale statelor membre și ale Comisiei Europene în materie de dezvoltare durabilă. Procesul semestrului european ar trebui să se bazeze pe Strategia privind o Europă durabilă până în 2030 și să includă o analiză a durabilității. Finanțele publice ale UE, inclusiv cadrul financiar multianual, ar trebui să respecte pe deplin criteriile de durabilitate, iar definiția riscurilor de mediu, sociale și de guvernanță ar trebui să fie integrate în regulamentele financiare. Ar trebui efectuate reforme fiscale durabile la nivel de state membre, ar trebui abordată problema evitării obligațiilor fiscale de către întreprinderi și a dumpingul fiscal, iar Agenda de acțiune de la Addis Abeba ar trebui pusă integral în aplicare. Pentru informarea viitorilor factori de decizie, UE ar trebui să dezvolte în continuare un cadru integrat și participativ de monitorizare, asigurare a răspunderii și revizuire, inclusiv un set cuprinzător de indicatori privind ODD la nivelul UE și analizele calitative aferente.

Formulăm, de asemenea, recomandări specifice la nivel de sector. Durabilitatea ar trebui să se reflecte în mod coerent în toate politicile și inițiativele UE. Cu toate acestea, pentru prezentul document, am identificat cinci domenii de politică ale UE care au un rol esențial în îndeplinirea ODD:

(1) Modelele durabile de consum și producție ar trebui promovate, stimulate și reglementate într-o mai mare măsură, acordând o atenție deosebită lanțurilor de aprovizionare mondiale. Avem nevoie, de asemenea, de măsuri juridice, de politică și de finanțare care să asigure această tranziție. Trebuie redusă amprenta UE, trebuie introdusă o convenție privind gestionarea resurselor și trebuie elaborați indicatori bazați pe consum. Chestiunea durabilității ar trebui să facă parte din strategia privind industria europeană pentru 2030.

(2) UE ar trebui să investească în cercetare și inovare, în oameni și în talente umane, în capacitatea de inserție profesională și în incluziunea socială. Pilonul

european al drepturilor sociale ar trebui să fie pus integral în aplicare. Economia socială și solidară ar trebui promovată; investițiile în domeniul sănătății și al bunăstării ar trebui extinse, iar durabilitatea ar trebui să devină o știință interdisciplinară. Calitatea educației ar trebui să fie garantată, sprijinul pentru copii și tineri ar trebui să devină o prioritate și ar trebui introdus un cadru de reglementare care să garanteze căi sigure pentru solicitanții de azil și pentru emigranți, în paralel cu consolidarea politicii de integrare și de incluziune.

(3) Politica în materie de climă și energie. UE ar trebui să își alinieze obiectivele privind clima și energia cu obiectivul convenit – de a limita creșterea temperaturii globale la 1, 5 grade Celsius față de nivelurile preindustriale – și să sporească în același timp reziliența. Combustibilii fosili ar trebui eliminați treptat; investițiile în eficiența energetică și în energia curată ar trebui sporite; utilizarea de soluții bazate pe natură ar trebui promovată. Congestionarea traficului ar trebui să scadă și ar trebui să fie încurajate planuri cuprinzătoare privind mobilitatea și infrastructurile durabile. De asemenea, UE ar trebui să sprijine țările în curs de dezvoltare în ceea ce privește adaptarea și reziliența în fața schimbărilor climatice.

(4) Alimentație, agricultură și destinația terenurilor, inclusiv politica agricolă comună. UE ar trebui să se asigure că toate investițiile UE în agricultură sunt aliniate la Tratatul UE, pentru a se asigura un nivel ridicat de protecție a sănătății umane, a siguranței alimentare, precum și protecția și îmbunătățirea calității mediului. Sprijinul din veniturile publice ar trebui să se îndrepte spre producția alimentară, furnizarea de bunuri publice și servicii ecosistemice și să asigure, în același timp, un nivel de trai bun pentru comunitatea agricolă, făcând posibilă tranziția la agricultura și la sistemele alimentare durabile. Investițiile și cercetarea în domeniul practicilor ecologice și viabile din punct de vedere economic ar trebui să constituie o prioritate, iar lanțurile valorice mondiale ar trebui să devină durabile.

(5) Politica de coeziune este un instrument major de investiții al UE care sprijină punerea în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă. Aceasta ar trebui să consolideze transpunerea ODD la nivel local sprijinind direct administrațiile subnaționale, să acorde sprijin agendei urbane a UE, să promoveze într-o mai mare măsură obiectivele sociale și să încurajeze într-un mod mai susținut investițiile în infrastructuri mai ecologice și mai durabile, inclusiv în zonele rurale.

Pentru a răspunde nevoii urgente de acțiune, invităm Comisia să dea curs recomandărilor noastre cu rapiditate și în timp util, astfel încât Europa să poată profita de deplin și rapid de oportunitatea pe care o reprezintă dezvoltarea durabilă pentru societățile noastre. Punerea în aplicare a cerințelor noastre va necesita o abordare care să includă și la care să participe toți actorii și ne angajăm pe deplin să furnizăm sprijinul nostru. Obiectivul nostru fundamental este acela de a garanta că

dezvoltarea durabilă devine o caracteristică permanentă a procesului de elaborare a nivel European.

II. 3. CONTEXT NAŢIONAL

Programul de asistenţă financiară preventivă

STRATEGIA NAȚIONALĂ DE DEZVOLTARE DURABILĂ A ROMÂNIEI 2030

Potrivit reprezentanților Executivului, documentul a fost realizat sub coordonarea Departamentului pentru Dezvoltare Durabilă, iar în spatele formei finale a Strategiei se află o consultare publică extinsă. *Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030* oferă principalele direcții de acțiune pentru implementarea Agendei 2030, asumată de 193 de state la Adunarea Generală ONU din 2015.

Prin această Strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030, asumată de 193 de state la Adunarea Generală ONU din 2015, și implementarea setului de 17 ODD (obiective de dezvoltare durabilă). Strategia susține dezvoltarea României pe trei direcții principale, respectiv *economică*, *socială* și *de mediu*, orientată către cetățean, care să se centreze pe inovație, optimism, reziliență și încredere că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

Ca orientare generală, Strategia vizează realizarea unor acțiuni suport cu orizont de timp anul 2020 și ținte naționale 2030, specifice fiecăruia din cele 17 ODD. Strategia cuprinde liniile de dezvoltare trasate pentru strategiile sectoriale, regionale și locale viitoare. „Se va avea în vedere că, în paralel cu urmărirea implementării Strategiei, mecanismele executive și consultative nou create să înceapă, cu anul 2019, un proces de re-evaluare complexă pentru a asigura coerența politicilor în domeniul dezvoltării durabile și oportunitatea proiectelor de acte normative ce urmează a fi adoptate de către Guvernul României și care au incidență directă asupra obiectivelor stabilite în Strategie. Pentru urmărirea și verificarea implementării Strategiei se va întocmi Planul de acțiune pentru materializarea obiectivelor, prin implicarea tuturor actorilor participanți la implementare. Se va actualiza **setul de indicatori naționali**, în colaborare cu Institutul Național de Statistică, având la bază noile obiective prioritare stabilite prin Strategie și ținându-se cont de setul de indicatori stabiliți la nivelul ONU și ai UE pentru implementarea Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă", precizează inițiatorii.

Se va avea în vedere implicarea reprezentanților societății civile în procesul de actualizare. De asemenea, se vor crea nuclee pentru dezvoltare durabilă la nivelul autorităților publice centrale, cu atribuții în domeniul dezvoltării durabile, acolo unde nu există și se va facilita organizarea de cursuri de formare de experți în dezvoltare durabilă pentru personalul implicat în implementarea Strategiei. Se va sprijini

înființarea unei Coaliții pentru Dezvoltare Durabilă, din reprezentanți ai societății civile, pentru asigurarea unui dialog continuu pentru implementarea Strategiei.

România va raporta periodic către UE progresele înregistrate în direcția punerii în aplicare a Agendei 2030, a participării active la noul consens european și mondial privind dezvoltarea durabilă, în conformitate cu interesele naționale și obligațiile asumate în calitate de stat membru al UE.

Cele 17 Obiective pentru Dezvoltare Durabilă (ODD)

Strategia cuprinde 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD), fiecare dintre acestea incluzând o serie de ținte pentru orizontul anului 2020 și pentru 2030. Prezentăm, în cele ce urmează, cele 17 ODD-uri și principalele ținte corespunzătoare lor.

♦ **Obiectivul 1: Fără sărăcie**

Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.

Strategia își propune reducerea numărului cetățenilor care trăiesc în sărăcie severă și relativă în toate dimensiunile acesteia, potrivit definițiilor naționale. Documentul are în vedere diminuarea numărului de persoane care trăiesc sub pragul de sărăcie, stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă, dezvoltarea sistemului de protecție și asistență socială.

Potrivit documentului, România înregistrează o pondere ridicată a persoanelor care suferă de deprivare materială severă, raportată la media UE. Conform datelor INS din 2016, procentajul de persoane încadrate în această categorie era de 23, 8%. Rata sărăciei relative în perioada 2007-2016 (stabilită la nivelul de 60% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent) a fost evaluată de INS la 24, 6%-25, 3%, față de nivelul mediu din UE de 16, 6%-17, 3%. Conform Eurostat, în 2016, 49, 2% dintre copiii din România, cu vârste cuprinse între de 0 și 17 ani, prezentau risc de excluziune socială, comparativ cu media UE de 26, 4%, țara noastră înregistrând cel mai mare număr de astfel de cazuri. Coeficientul GINI, care măsoară gradul inegalității în societate, a fost, de asemenea, în creștere în România.

Orizont 2020: ▪ Stabilirea unor standarde durabile de calitate și de cost pentru toate serviciile sociale, vizând în mod special pe cele destinate grupurilor vulnerabile; ▪ Dezvoltarea unui sistem național de indicatori de incluziune socială prin integrarea tuturor bazelor de date din sfera asistenței sociale în regim digitalizat care să țină cont de mobilitatea socială; monitorizarea anuală efectivă a rezultatelor pe baza acestor indicatori; ▪ Stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă aflate în risc de excluziune prin dezvoltarea măsurilor active de consiliere și asistență socială.

Ținte 2030: ▪ Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii; ▪ Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă; ▪ Consolidarea sistemului național unitar al serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară

și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme.

♦ **Obiectivul 2: Foamete zero**

Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile

Strategia vizează dezvoltarea unui sector agroalimentar durabil și competitiv pentru îmbunătățirea calității vieții și asigurării unor condiții de viață în mediul rural apropiate de cele din mediul urban, promovarea producției autohtone și ecologice și valorificarea produselor tradiționale și montane cu valoare adăugată.

Orizont 2020: ▪ Susținerea producției și diversificarea speciilor autohtone cu valoare genetică ridicată, dar deficitare pe piața internă, în domenii precum legumicultura, creșterea efectivelor la rasele valoroase de suine, taurine și bivoli, sectorul avicol, colectarea și comercializarea lânii, apicultură, pescuit și acvacultură, inclusiv prin stimularea cercetării-dezvoltării în domeniul agro-alimentar; ▪ Creșterea numărului de produse recunoscute la nivel european / atestate tradițional /atestate ca rețete consacrate.

Ținte 2030: ▪ Finalizarea cadastrului agricol; ▪ Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018; ▪ Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și fructelor de pădure în zona montană. Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică.

♦ **Obiectivul 3: Sănătate și bunăstare**

Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă.

Strategia are în vedere reducerea ratei mortalității materne și infantile, diminuarea incidenței îmbolnăvirilor de boli infecțioase și cronice, respectiv prevenirea și tratarea abuzului de substanțe nocive și a bolilor mintale.

♦ **Obiectivul 4: Educație de calitate**

Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.

Strategia se adresează, în principal, următoarelor domenii: accesul tuturor copiilor la educație timpurie, învățământ primar și secundar echitabil și calitativ, care să conducă la rezultate relevante și eficiente, creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe profesionale relevante, care să faciliteze angajarea la locuri de muncă decente și antreprenoriatul. Asigură faptul că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile.

Orizont 2020: ▪ Promovarea culturii antreprenoriale și a deprinderilor necesare în tot sistemul de educație prin reînființarea și/sau modernizarea atelierelor școlare în învățământul profesional și tehnologic; organizarea de concursuri antreprenoriale

bazate pe proiecte cu aplicare practică în și între unitățile de învățământ; încurajarea activităților de mentorat voluntar și a parteneriatelor cu mediul de afaceri pe plan local; extinderea societăților antreprenoriale studențești și încurajarea conlucrării acestora cu agenții economici pe bază de contract prin dezvoltarea de parteneriate între universități și reprezentanții mediului antreprenorial.

Ținte 2030: ▪ Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional; ▪ Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale; ▪ Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; ▪ Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor.

♦ Obiectivul 5: Egalitate de gen

Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate.

Strategia își propune prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și fetelor, în sfera publică și cea privată, asigurarea participării echilibrate și efective a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică.

♦ Obiectivul 6: Apă curată și sanitație

Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitație pentru toți

Strategia vizează creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii de apă și canalizare și a serviciilor publice, alinierea României la cerințele și standardele UE privind gestionarea apei potabile, apelor uzate, deșeurilor și creșterea eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele.

Orizont 2020: ▪ Folosirea mai activă a apelor geotermale atât în scopuri energetice, cât și pentru turismul de sănătate (spa); ▪ Monitorizarea strictă a calității apei potabile destinate consumului populației pentru menținerea în parametrii bio-chimici acceptați.

Ținte 2030: ▪ Creșterea substanțială a eficienței folosirii apei în activitățile industriale, comerciale și agricole; extinderea reutilizării raționale a apelor tratate și reciclate în perspectiva atingerii obiectivelor economiei circulare; ▪ Conectarea gospodăriilor populației din orașe, comune și sate compacte la rețeaua de apă potabilă și canalizare în proporție de cel puțin 90%.

♦ Obiectivul 7: Energie curată și la prețuri accesibile

Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern

Pentru a susține pe termen lung așteptările consumatorilor, sectorul energetic românesc trebuie să devină mai robust din punct de vedere economic, mai avansat și mai flexibil din punct de vedere tehnologic și mai puțin poluant.

Orizont 2020: ▪ Consolidarea politicii de eficiență energetică și protecția consumatorilor; ▪ Reducerea cu 19% a consumului intern de energie primară.

Ținte 2030: ▪ Asigurarea securității cibernetice a platformelor de monitorizare a rețelelor de producție, transport și distribuție a energiei electrice și gazelor naturale; ▪ Decuplarea creșterii economice de procesul de epuizare a resurselor și de degradare a mediului prin sporirea considerabilă a eficienței energetice (cu minimum 27% comparativ cu scenariul de *status-quo*) și folosirea extinsă a schemei EU ETS în condiții de piață previzibile și stabile; ▪ Creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă și a combustibililor cu conținut scăzut de carbon în sectorul transporturilor (autovehicule electrice), inclusiv combustibili alternativi.

♦ Obiectivul 8: Muncă decentă și creștere economică

Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți

Strategia urmărește susținerea creșterii economice pe locuitor și promovarea sectoarelor productive și diversificarea produselor cu valoare adăugată, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul, creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, modernizarea tehnologică și inovarea, asigurarea muncii decente pentru toți cetățenii, inclusiv pentru tineri și persoanele cu dizabilități, remunerarea egală pentru munca de valoare egală, accesul la finanțare. Se susține un turism durabil care creează locuri de muncă și promovează diversitatea culturală, produsele locale și respectul pentru tradiții și mediul în care trăim.

Orizont 2020: ▪ Sprijinirea activității întreprinderilor mici și mijlocii, a antreprenoriatului în rândul tinerilor prin încurajarea și susținerea financiară a start-up-urilor; ▪ Inițierea unor programe de formare profesională de bază cu finanțare UE în corelare cu cerințele pieței muncii, cu accent pe segmentele tinere sau social vulnerabile ale populației; ▪ Încurajarea încheierii de contracte de muncă cu orar flexibil și / sau tele-muncă / teleworking (munca de la distanță); asigurarea de facilități și servicii de sprijin pentru îngrijirea copiilor și a membrilor de familie aflați în întreținere.

Ținte 2030: ▪ Păstrarea în continuare a unui ritm al creșterii PIB superior față de media UE pentru a susține efortul de reducere a decalajelor în comparație cu țările europene avansate, paralel cu aplicarea principiilor dezvoltării durabile și îmbunătățirea constantă a nivelului de trai al populației; ▪ Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenorialul prin start-up, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare.

♦ Obiectivul 9: Industrie, inovație și infrastructură

Construirea unor infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

Strategia propune dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, sigure și durabile, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea pentru toți, integrarea întreprinderilor mici și mijlocii în lanțuri valorice și pe piețe externe, modernizarea infrastructurii și reabilitarea durabilă a industriilor pentru utilizarea eficientă a resurselor, prin adoptarea tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, întărirea cercetării științifice și colaborarea cu mediul privat, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale, încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare.

Orizont 2020: ▪ Îmbunătățirea conectivității între localități și regiuni prin sporirea ponderii drumurilor județene și comunale modernizate la 61% în 2020 (în comparație cu 39, 4% în 2016); ▪ Creșterea bugetului alocat cercetării cu aproximativ 30% anual, cu asigurarea unei distribuții bugetare echilibrate, destinate susținerii atât a cercetării aplicative și inovării, a cercetării fundamentale și de frontieră, cu accent pe domeniile de specializare inteligentă / cu potențial de creștere.

Ținte 2030: ▪ Reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora; ▪ Stimularea cu precădere a economiei digitale și investițiilor industriale care se situează în zona mai profitabilă a lanțului valoric, care fructifică și rezultatele eforturilor naționale de cercetare-dezvoltare-inovare și care se adresează unor piețe stabile și în creștere.

♦ Obiectivul 10: Inegalități reduse

Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

Strategia propune reducerea decalajelor, eliminarea discriminărilor de orice fel și politici de realizare progresivă a unei egalități sporite, în special fiscale, salariale, educaționale și de protecție socială.

Coeficientul GINI este indicatorul care măsoară gradul de inegalitate a veniturilor disponibile ale unei populații – când este 0% reprezintă egalitate deplină și când este 100% reprezintă inegalitate absolută. Conform Eurostat, în anul 2008, acest coeficient a fost de 35, 9% pentru România, comparativ cu 31, 0% media UE, iar în 2016 a fost de 34, 7%, comparativ cu 30, 8%.

În ceea ce privește inegalitățile între rural și urban, conform INS, 46, 2% din cetățenii României trăiau în mediu rural în 2015. Potrivit Eurostat, media UE era de 28%. Pentru decalajul socio-economic dintre mediul urban și rural, indicatorul reprezentativ este „riscul sărăciei sau a excluziunii sociale". Eurostat subliniază faptul că, în 2016, în România, în mediul urban, rata *riscului de sărăcie* era de 24, 3%, în timp ce în mediul rural era la 51, 7%. Media UE era de 23, 6% în mediul urban și 25, 5% în mediul rural.

♦ Obiectivul 11: Orașe și comunități durabile

Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

Strategia vizează asigurarea condițiilor pentru o viață demnă a cetățenilor din comunitățile urbane și rurale prin accesul la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile; accesul la transport public eficient, la prețuri echitabile și accesibile pentru toți; promovarea conceptului de smart-city; consolidarea eforturilor de protecție și salvgardare a patrimoniului cultural; reducerea impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și mediului în general.

Orizont 2020: ▪ Creșterea procentajului de proprietăți cadastrate și înregistrate în toate localitățile la 80% pentru construcții și finalizarea înregistrării terenurilor agricole ce fac obiectul subvențiilor acordate de Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, ca element de bază al planificării spațiale și amenajării teritoriului; ▪ Implementarea programelor existente și adoptarea de măsuri suplimentare pentru avertizarea timpurie, intervențiile de urgență și acțiunile ulterioare de reabilitare prin precizarea responsabilității tuturor factorilor cu atribuții în domeniu în caz de calamități naturale (seisme, inundații, alunecări de teren) sau accidente (deversări sau emisii nocive, incendii extinse etc.).

Ținte 2030: ▪ Reducerea semnificativă a pierderilor economice provocate de inundații și alunecările de teren, îmbunătățirea răspunsului colectiv și întărirea capacității de adaptare și revenire la nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului, reducerea impactului inundațiilor sau a poluărilor generate de inundații și ale alunecărilor de teren asupra ecosistemelor, inclusiv prin îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ; ▪ Elaborarea și punerea în aplicare a unui program general de planificare spațială și amenajare a teritoriului în corelare cu strategiile sectoriale la nivel național prin aplicarea conceptului de dezvoltare spațială policentrică și echilibrată, care să susțină coeziunea teritorială; ▪ Educarea și responsabilizarea populației pentru situații de risc seismic.

♦ Obiectivul 12: Consum și producție responsabile

Asigurarea unor modele de consum și producție durabile

Strategia propune trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare prin introducerea unor elemente ale economiei circulare, creșterea productivității resurselor, reducerea risipei de alimente și a deșeurilor, prin: diminuarea generării, de consumuri la toate nivelurile sale; reciclare și reutilizare; încurajarea companiilor să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea activităților lor în ciclul de raportare; promovarea practicilor durabile de achiziții publice; conștientizarea cetățenilor asupra a ce înseamnă un stil de viață în armonie cu natura.

Orizont 2020: ▪ Tranziția de la modelul economic actual bazat pe producție și consum la economia circulară prin schimbarea mentalității prin educație, schimbarea

comportamentului consumatorilor și prin dezvoltarea de mecanisme financiare pentru susținerea perioadei de tranziție; ▪ Finalizarea cadrului legislativ privind promovarea achizițiilor publice verzi; ▪ Introducerea unui cod al sustenabilității care permite o raportare complexă a atitudinii companiilor privind aplicarea principiilor dezvoltării durabile.

Ținte 2030: ▪ Înjumătățirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare; ▪ Reciclarea în proporție de 55% a deșeurilor municipale până în 2025 și 60% până în 2030; ▪ Reciclarea în proporție de 65% a deșeurilor de ambalaje până în 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticlă 70%, hârtie și carton 75%) și 70% până în 2030 (materiale plastice 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticlă 75%, hârtie și carton 85%); ▪ Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și materialele textile până în 2025.

♦ Obiectivul 13: Acțiune în domeniul schimbărilor climatice

Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

Strategia vizează consolidarea capacității de adaptare și reziliență a României pentru a combate pericolele legate de schimbările climatice și dezastrele naturale prin integrarea măsurilor de diminuare și de adaptare la acestea atât în strategiile, cât și în politicile naționale și în planificarea și creșterea nivelului de educație și conștientizare.

♦ Obiectivul 14: Viață acvatică

Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

Strategia își propune prevenirea și reducerea poluării marine, gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor marine, conservarea zonelor costiere și asigurarea unui pescuit durabil.

♦ Obiectivul 15: Viața terestră

Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

Strategia are în vedere conservarea și utilizarea durabilă a ecosistemelor terestre, managementul durabil al pădurilor, combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații, dezvoltarea infrastructurii verzi, conservarea și protejarea zonelor umede, asigurarea conservării ecosistemelor montane, susținerea cercetării în

domeniu, gestionarea durabilă a pădurilor, eliminarea defrișărilor abuzive și a tăierilor rase, tranziția către o economie circulară.

♦ **Obiectivul 16: Pace, justiție și instituții eficiente**

Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

Strategia are în vedere dezvoltarea capitalului social, promovarea toleranței, eradicarea violenței asupra copiilor și reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență, diminuarea corupției, dezvoltarea instituțiilor eficiente și transparente la toate nivelurile, asigurarea procesului decizional receptiv, inclusiv participarea și reprezentarea cetățenilor la toate nivelurile și asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale.

♦ **Obiectivul 17: Parteneriate pentru realizarea obiectivelor**

Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

În vederea sprijinirii acestui obiectiv, prin strategie, România înțelege să-și susțină angajamentele internaționale, aderarea la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică și să joace un rol proactiv pe plan european și internațional.

II. 3. PLANUL NAȚIONAL DE REDRESARE și REZILIENȚĂ

Structura PNRR al României este structurat pe 15 componente care acoperă toți cei 6 piloni prevăzuți prin Regulament.

I. Tranziția verde

1. Sistemul de management al apei
2. Împădurim România și protejăm biodiversitatea
3. Managementul deșeurilor
4. Transport sustenabil
5. Fondul pentru Valul renovării

6. Energie

II. Transformare digitală

7. Cloud guvernamental și sisteme publice digitale

III. Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii

8. Reforme fiscale și reforma sistemului de pensii
9. Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare
10. Fondul local pentru tranziție verde și digitală
11. Turism și cultură

IV. Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională

12. Sănătate
13. Reforme sociale
14. Reforma sectorului public, creșterea eficienței justiției și întărirea capacității partenerilor sociali

V. Politici pentru noua generație

15. România Educată

COMPLEMENTARITATEA PNRR CU PROGRAMELE OPERAȚIONALE 2021 - 2027

COMPONENTA 1.

Prin componenta 1. - Managementul sistemului de apă și canalizare - PNRR propune 3 reforme și 8 tipuri principale de investiții. Alocare totală: 1, 88 miliarde euro.

Rezumat 11 Ca urmare a investițiilor, se vor realiza, printre altele: 1630 km construiți de rețele de apă - în localități cu peste 2000 locuitori4 2000 km construiți de rețele de canalizare în localități cu peste 2000 locuitori și 470 de km4 de rețele de canalizare în cele cu mai puțin de 2000 de locuitori 10. 000 de sisteme individuale sau alte sisteme adecvate construite și operaționale în aglomerările mai mici de 2000 de l. e. care împiedică atingerea unei stări bune a corpurilor de apă conectarea a 88. 000 de gospodării la rețele de apă și canalizare prin programul național Prima4 conectare la apă și canalizare Realizarea cadastrului apelor.

Sistemul de management al apei

Acțiunile propuse în PNRR sunt complementare cu tipurile de investiții propuse prin Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD). Complementaritatea cu PNRR este asigurată prin acțiuni suplimentare care vin în completarea celor finanțate din PNRR dar și prin acțiuni similare sau foarte apropiate, care necesită o mai mare finanțare fie pentru îndeplinirea angajamentelor derivate din conformarea la anumite directive europene, fie pentru a acoperi o nevoie stringentă, care dacă nu e acoperită poate impieta asupra mediului și asupra calității vieții. În ceea ce privește sectorul de apă și canalizare, PODD nu finanțează investiții în localități sub 2000 de locuitori, PNRR asigurând astfel complementaritatea intervențiilor astfel încât să fie adresate toate nevoile de dezvoltare. Totuși, pentru conformarea cu Directiva nr. 98/83/CE privind calitatea apei destinate consumului uman și Directiva nr. 91/271/CEE privind colectarea și epurarea apelor uzate sunt necesare, conform unui Raport BERD 2018, peste 13 miliarde de euro pentru apă uzată și de 9 miliarde de euro pentru apă

potabilă. Prin urmare, este necesară finanțarea investițiilor în orașe peste 2000 loc. atât din PNRR, cât și din PODD (care realizează investițiile prin Operatorii regionali de apă) și din Programul Național Strategic (PNS) care finanțează investițiile în infrastructura de apă și apă uzată în mediul rural la scară mică (aglomerările 2. 000-10. 000 l. e) care nu sunt arondate unui operator regional de apă. Aceste intervenții din PODD sunt complementare cu intervențiile din PNRR destinate localităților sub 2000 locuitori Toate măsurile propuse prin PNRR pentru sectorul de apă și apă uzată sunt complementare intervențiilor prevăzute a fi realizate în cadrul PODD și totodată contribuie la obiectivele strategice ale sectorului și anume atingerea țintelor de conformare, creșterea sustenabilității operatorilor regionali și asigurarea accesului la apă și canalizare pentru populația vulnerabilă. Astfel: Prin PODD sunt realizate toate investițiile aferente sistemelor regionale de apă-canal în aglomerările mai mari de 2000 l. e., în timp ce Prin PNRR se acordă finanțare – în completare - doar pentru finalizarea/ extinderea rețelelor existente din aglomerările de peste 2000 l. e. dotate cu stații de epurare, cu scopul de a fi colectate toate apele uzate și de a se asigura un grad de conformare cât mai ridicat la nivel național până în 2026. În acest caz, complementaritatea cu proiectele regionale de apă și canalizare finanțate prin POIM 2014 – 2020 și PODD 2021-2027 va fi verificată la nivel de proiect de investiții, pentru fiecare investiție propusă, printr-un protocol care va fi încheiat între MMAP și MIPE (similar Protocol MIPE-MADR 2014- 2020). Investițiile pentru aglomerările sub 2000 l. e. și măsura de susținere a conectării familiilor și persoanelor singure cu venituri reduse la sistemul public de alimentare cu apă și de canalizare propuse prin PNRR sunt complementare acțiunilor prevăzute prin PODD.

3. 2 Complementaritatea 6

Acțiuni comune sunt necesare și pentru evitarea riscului de inundații, care este foarte mare în România, având în vedere diversitatea hidrologică, dar și schimbările climatice. Costurile generate de riscul la inundații se ridică la aproximativ 3, 7 miliarde de euro și sunt necesare investiții majore în reabilitarea și modernizarea barajelor, atât din PNRR, cât și din PODD. Parțial complementare sunt și acțiunile care sprijină creșterea eficacității prognozelor și avertizărilor meteorologice. În cadrul PODD se finanțează combaterea riscului de secetă și combaterea riscului de eroziune costieră, priorități care nu se regăsesc în PNRR, fiind asigurată astfel complementaritatea la nivel de domeniu finanțat. În ceea ce privește managementul inundațiilor, se asigură complementaritatea intervențiilor în infrastructură la nivel de tip de intervenții, având în vedere că prin PNRR sunt adresate prioritățile de reabilitare și intervenții pe

termen scurt, care răspund riscurilor majore imediate, iar prin PODD se vor finanța proiecte integrate care cuprind cu prioritate componente de infrastructură verde și răspund unor priorități de reabilitare pe termen mediu. Investițiile în echipamentele care vizează realizarea cadastrului apelor, dotarea administrațiilor bazinale cu utilaje de intervenție, modernizarea sistemelor de desecare – drenaj sunt complementare echipamentelor achiziționate la nivel de proiect PODD și cu echipamentele PODD care vizează avertizarea riscului de secetă. Au fost identificate sinergii și complementarități între Programul LIFE 2021-2027 și Pilonul I – Tranziția Verde al Planului Național de Relansare și Reziliență, având în vedere că obiectivul general al programului LIFE 2021-2027 este de a contribui la tranziția către o economie circulară curată, eficientă din punct de vedere energetic, cu emisii scăzute de dioxid de carbon și rezistentă la schimbările climatice, inclusiv prin tranziția către energia curată, precum și la protejarea și îmbunătățirea calității mediului și la oprirea și inversarea declinului biodiversității, contribuind la dezvoltarea durabilă. Programul Comunitar LIFE domeniul Mediu, subprogramul „Economia circulară și calitatea vieții" este complementar cu Componenta I. 1. din PNRR "Managementul apei". Acesta sprijină soluții inovative privind tratarea și epurarea apelor uzate orășenești precum și privind reducerea pierderilor de apă și reducerea exfiltrațiilor din infrastructura de apă și apă uzată, sprijinind și completând acțiunile prevăzute în cadrul "Componentei I. 1. Managementul apei", ambele programe contribuind la asigurarea unei gestionări eficiente a apei, la atingerea țintelor asumate de România în acest sector și la creșterea calității vieții.

COMPONENTA 2.

Prin componenta 2 – Împădurim România și protejăm biodiversitatea se răspunde acestei provocări cu 2 reforme și 7 tipuri principale de investiții. Buget propus: 1, 37 miliarde euro. Reformele: 1. Reforma sistemului de management și a celui privind guvernanța în domeniul forestier prin dezvoltarea unei noi Strategii forestiere naționale și a legislației subsecvente (Codul Silvic și legislație forestieră secundară) 2. Reforma sistemului de management al ariilor naturale protejate în vederea implementării coerente și eficace a Strategiei Europene privind biodiversitatea Reformele și investițiile vor aduce rezultate importante, între care cel mai amplu program de împăduriri, prin care vor fi plantate peste 45. 000 de hectare de pădure, actualizarea planurilor de management pentru 250 de arii naturale protejate, adoptarea actelor normative necesare pentru implementarea Strategiei UE 2030.

Rezumat - De asemenea, se vor obține 10. 000 hectare suprafață de refăcută/regenerată natural de pădure afectată de incendii forestiere și diferite alte fenomene și 2900 habitate de pajiști reconstruite ecologic.

Împădurim România și protejăm biodiversitatea Conservarea biodiversității – Atât PNRR cât și PODD finanțează Planuri de Management pentru arii protejate Natura 2000 și ecosisteme degradate. Rețeaua Natura 2000 în România are 606 situri: 435 Situri de Importanţă Comunitară (SCI)-uri și 171 Situri de Protecţie Specială Avifaunistică (SPA-uri), ceea ce reprezintă 22, 8% din suprafaţa teritoriului național. În prezent sunt aprobate doar 300 de planuri de management pentru sit-urile Natura 2000 (pentru 215 SCI și 85 SPA), din cele 606 necesare.

3. 2 Complementaritatea 7

Majoritatea Planurilor de Management pentru arii protejate Natura 2000 au fost elaborate în perioada 2011 – 2016, având o valabilitate de 5 ani. Astfel, acestea vor necesita o actualizare, iar realizarea acesteia va resurse financiare suplimentare celor din PODD. Prin urmare, având în vedere că nevoia identificată este mai mare decât sprijinul oferit prin PODD pentru acest domeniu, complementaritatea este realizată astfel: PNRR – finanțează reactualizarea planurilor de management natura 2000/planurilor de acțiune pentru specii, pentru toate tipurile de habitate, ecosisteme degradate aferente pajiștilor, zonelor acvatice și dependente de apă; PODD – finanțează elaborarea de noi planuri de management/implementare Planuri de management natura 2000/planuri de acțiune pentru specii, pentru toate tipurile de habitate, implementarea planurilor de management, investiții in ecosisteme degradate, cu excepția pajiștilor, zonelor acvatice și dependente de apă. Programul LIFE 2021-2027, domeniul Mediu, subprogramul „Natură și biodiversitate" este complementar cu Componenta I. 2 din PNRR „Împădurim România și protejăm biodiversitatea". Proiectele strategice de protejare a naturii și acțiunile demonstrative vizând restaurarea habitatelor, în special în zonele protejate Natura 2000 din cadrul subprogramului Natură și biodiversitate din programul LIFE 2021-2027 sunt sinergice și complementare acțiunilor de elaborare si/sau actualizare a Planurilor de management pentru arii protejate și acțiunilor de instituire a unor obiective și măsuri de conservare clar definite pentru situri, dar și acțiunilor de prevenire, combatere și gestionare a riscului de deteriorare a fondului forestier dezvoltate pentru a crește reziliența României la schimbările climatice prin captarea carbonului în cadrul Componentei I. 2. "Împădurim România și protejăm biodiversitatea".

COMPONENTA 3.

Managementul deșeurilor În ceea ce privește managementul deșeurilor, având în vedere că economia circulară este un deziderat major al tranziției către energia verde, iar Raportul de țară (2020) precizează că gestionarea deșeurilor continuă să fie o provocare majoră pentru România, având în vedere rata scăzută de reciclare a deșeurilor municipale (14%) și ratele ridicate de depozitare a deșeurilor (70%), sunt necesare acțiuni simultane din ambele programe pentru a determina o schimbare reală în acest domeniu. Complementaritatea PODD cu investițiile din PNRR este realizată prin investițiile privind dezvoltarea, modernizarea și completarea sistemelor de management integrat al deșeurilor municipale la nivel de județ sau la nivel de orașe / comune, prin: completarea sistemelor de management integrat al deșeurilor municipale (pentru SMID-uri și pentru localități neasociate) precum și a infrastructurii de gestionare a deșeurilor provenite de la populație la nivel de județ sau la nivel de orașe/comune; dezvoltarea de "insule ecologice", digitalizate, pentru colectarea selectivă a deșeurilor la nivel local. instalații de tratare/reciclare deșeuri colectate separat în vederea atingerii țintelor de reciclare din pachetul economiei circulare;

3. 2 Complementaritatea 8

PNRR finanțează proiectele noi aflate în pregătire și care nu sunt depuse în POIM + proiecte noi cu accent pe componenta de colectare separată. Beneficiari: ADI-uri + UAT individuale. Această măsură de investiții va fi implementată, în principal, prin achiziții centralizate la nivel național. PODD finanțează proiectele fazate (partea fără depozitare și incinerare, ci numai partea de economie circulară) + proiecte noi, cu accent pe tratare a deșeurilor colectate separat. Beneficiari: ADI-uri. Prin POTJ se va acorda sprijin pentru IMM-urile care prin activitatea lor contribuie la acțiunile de prevenire a generării de deșeuri și reducerea cantității acestora, precum și acțiuni de creștere a reutilizării eficiente și reciclării acestora. În domeniul calității aerului, investiții sunt prevăzute atât în PNRR cât și în PODD. Complementaritatea investițiilor este asigurată, ambele tipuri de investiții contribuind la analiza datelor privind calitatea aerului la nivel național și raportarea acestora la organismele europene. Prin PNRR se vor finanța analizoare pentru determinarea Black Carbon, stații pentru determinarea nivelului de radioactivitate și de zgomot, în timp ce prin PODD se vor finanța intervenții/măsuri privind dotarea Reţelei Naționale de Monitorizare a Calităţii Aerului (RNMCA) cu echipamente noi pentru dioxid de sulf (SO2), oxizi de azot (NOx), monoxid de carbon (CO), ozon (O3), particule în suspensie (PM10 și PM2. 5), benzen (C6H6), plumb (Pb), arsen (As), cadmiu (Cd), nichel (Ni),

benzo(a)piren., compusi organici volatili- COVnm, amoniacului – NH3. Programul LIFE 2021-2027, domeniul Mediu, subprogramul Economia circulară și calitatea vieții este complementar cu Componenta I. 3. din PNRR "Managementul deșeurilor". Acțiunile pentru demonstrarea de bune practici, soluțiile și abordările integrate în tematica tranziției spre o economie circulară prin gestionarea eficientă a deșeurilor, din cadrul subprogramului Economia circulară și calitatea vieții din programul LIFE 2021-2027 sunt sinergice și complementare acțiunilor prevăzute în cadrul Componentei I. 3. "Managementul deșeurilor", ambele programe contribuind la asigurarea protecției resurselor naturale și a sănătății umane. În ceea ce privește calitatea vieții, subprogramul LIFE, în legătură directă cu acțiunile de cercetare și inovare realizate prin Orizont Europa, asigură transferul de cunoștințe și acțiuni de informare pentru controlul poluării mediului din sursă agricolă și reducerea gazelor cu efect de seră și consolidarea legăturilor dintre agricultură, producția alimentară și silvicultură, în scopul unei gestionări mai bune a mediului și schimbărilor climatice.

COMPONENTA 4.

Transport sustenabil PO Transport (POT) finanțează intervențiile prin care se va asigura recuperarea decalajelor de dezvoltare în domeniul infrastructurii de transport. PO Transport și PNRR finanțează investiții atât în sistemul feroviar cât și în sectorul rutier, pentru care există o mare nevoie de finanțare. Demarcarea în domeniul rutier este realizată prin stabilirea clară a secţiunilor de autostrăzi și variantele ocolitoare finanțate din PNRR. În ceea ce privește sectorul de căi ferate, demarcarea este realizată prin stabilirea clară a investițiilor în infrastructură finanțate din PNRR. Materialul rulant este finanțat din ambele instrumente, iar demarcarea se va realiza pe durata implementării.

3. 2 Complementaritatea 9

În ceea ce privește transportul naval, complementaritatea este asigurată, având în vedere ca prin POT se va finanța infrastructura portuară și eliminarea punctelor critice pentru navigație pe Dunăre și creșterea eficienței transportului naval pe canalele navigabile ale Dunării, iar prin PNRR se va finanța o investiție pentru șenalul navigabil al Dunării maritime constând într-o dragă maritimă autopropulsată. Demarcarea investițiilor din cele două programe pentru construirea de noi magistrale/ modernizare de metrou și achiziția de trenuri de metrou se va realiza în procesul de implementare, respectiv demarcare pe număr de stații, având în vederea contribuția la schimbări climatice și achiziția materialului rulant din PNRR. POR-urile

finanțează investițiile în drumuri județene, descărcări autostradă, conectivitatea la rețeaua CORE TEN-T, centuri ocolitoare, etc., intervenții similare cu cele din PNRR. Având în vedere nevoia mare de finanțare la nivel regional și alocarea insuficientă din această prioritate, acest tip de investiții trebuie finanțate din ambele programe. Având în vedere că PNRR identifică concret drumurile pentru care se finanțează aceste investiții, se poate face o demarcare clară între PNRR și POR-uri. Au fost identificate complementarităţi cu Mecanismul pentru Interconectarea Europei (MIE), în sensul în care obiectivul principal al MIE este de a promova punerea în aplicare a proiectelor care contribuie la completarea Reţelei TEN-T. În cazul investiţiilor în transport menţionate mai sus, se are în vedere, fără a se suprapune investiţiile, sprijinul acordat de Mecanismul pentru Interconectarea Europei pentru a asigura complementaritatea și conexiunile optime ale diferitelor infrastructuri locale, regionale, naţionale și europene. Totodată, instrumentul financiar InvestEU contribuie la finanţarea investiţiilor în infrastructură durabilă și este complementar cu acţiunile finanţate prin PNRR.

COMPONENTA 5. Componenta V.

Fondul pentru Valul Renovării propune 2 reforme și 4 categorii principale de investiții cu scopul de a implementa modificări legislative și programe precum și un fond de renovare a clădirilor publice, rezidențiale și de patrimoniu. Bugetul total propus este 2, 2 miliarde euro.

Reforme: 1. Realizarea unui cadru normativ simplificat și actualizat care să sprijine implementarea investițiilor în tranziția spre clădiri verzi și reziliente; 2. Asigurarea cadrului strategic și de reglementare tehnică actualizat pentru proiectarea și realizarea de construcții verzi și reziliente. Între rezultatele așteptate se găsesc: Registrul național al clădirilor, formare profesională a specialiștilor și muncitorilor în domeniul construcțiilor pentru realizarea de construcții cu performanțe energetice sporite, Dezvoltarea de centre pilot pentru recuperarea materialelor de construcții istorice și reutilizarea lor; Schimbarea legislativă în vederea consolidării seismice a clădirilor din România. La finalul implementării reformelor și investițiilor vor exista: circa 1. 000 - 1. 500 blocuri reabilitate energetic (4 milioane mp clădiri rezidențiale) și circa 2. 000 de clădiri publice reabilitate (2, 5 milioane mp).

Fondul pentru Valul renovării Investițiile în eficiența energetică a clădirilor si/sau consolidarea seismică a clădirilor sunt finanțate din POR-uri, POTJ, dar și din PNRR. Astfel prin PNRR se finanțează instituirea unui fond „renovation wave" (valul renovării) care să finanțeze adecvat, printr-un program de investiții, lucrări de

îmbunătățire a fondului construit existent: clădiri rezidențiale multifamiliale - renovarea energetică moderată sau aprofundată a clădirilor multifamiliale; consolidarea seismică și renovarea energetică moderată sau aprofundată a clădirilor multifamiliale; clădiri publice ale autorităților sau instituțiilor publice centrale și locale din domeniile administrație publică, justiție, cultură, sănătate, ordine publică și securitate națională; creșterea eficienței energetice a clădirilor istorice. POR vizează investițiile în clădirile rezidențiale și publice (sedii administrative, clădiri publice care deservesc servicii publice) în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice, inclusiv măsuri de consolidare structurală în funcție de nivelul de expunere și vulnerabilitate la riscurile identificate și măsuri pentru utilizarea unor surse regenerabile de energie.

3. 2 Complementaritatea 10

Demarcarea intervențiilor PNRR-POR se va face în implementare, pe baza unor criterii clare, eventual o demarcare poate fi regimul de înălțime al clădirii (ex. PNRR – clădirile P+4, POR – clădirile peste P+4). Prin PNRR sunt prevăzute investiții cu formarea profesională a forței de muncă din construcții, atât a profesioniștilor cu studii superioare, cât și a lucrătorilor care realizează efectiv lucrările de construcții, astfel încât să poată fi respectate reglementările privind renovarea energetică a clădirilor. Aceste intervenții sunt complementare celor furnizate prin POEO în cadrul Priorității privind „Învățarea pe tot parcursul vieții" – aceasta vizează o serie de intervenții prin care se dorește, pe de-o parte creșterea calității sistemului de formare profesională a adulților (dezvoltarea sistemului de asigurare a calității, formarea formatorilor/instructorilor/coordonatorilor de ucenicie din formarea profesională continuă, actualizarea/revizuirea/dezvoltarea de noi standarde ocupaționale/calificări profesionale conform noilor cerințe ale pieței muncii de încurajarea participării populației la diferite module de formare), dar și diversificarea ofertei de formare în vederea creșterii nivelului de competențe pe diferite paliere și care se adresează în mod orizontal populației, răspunzând unor nevoi de formare diverse. Instrumentele Asistenţă Europeană pentru Energie Locală și Fondul european pentru eficiență energetică prezintă complementarităţi cu acţiunile prevăzute în cadrul componentei "Valul Renovării" aferentă Pilonului I - Tranziţia verde, corelat cu Pilonul IV – Coeziune socială și teritorială din cadrul PNRR prin faptul că sprijină măsuri de asistenţă tehnică pentru dezvoltarea proiectelor de eficienţă energetică în mediul urban, respectiv investiţii de eficientizare energetică a clădirilor, investiţii în surse descentralizate de energie regenerabilă, inclusiv microgenerare, transport urban curat, modernizarea infrastructurii, cum ar fi iluminatul stradal și rețelele inteligente, precum și investițiile în energii durabile cu potențial de inovare și creștere. Programul

LIFE, prin Subprogramul Tranziţia către energia curată, prezintă complementarităţi cu acţiunile acoperite de cei doi piloni menţionaţi, prin faptul că urmăreşte combaterea sărăciei energetice, reducerea poluării la nivel local, îmbunătăţirea eficienţei energetice, inclusiv din sectorul transportului urban, creşterea energiilor regenerabile distribuite și creşterea socială favorabilă incluziunii cu efecte economice pozitive. Totodată Programul Orizont Europa, Clusterul "Climă, energie și mobilitate", sprijină acțiuni de regenerare urbană care vizează clădirile în tranziție energetică. Sinergiile Programului Orizont Europa cu Piața Unică și Instrumentul financiar InvestEU vor susține realizarea acțiunilor de dezvoltare urbană durabilă. Complementaritatea cu PNRR va susține proiectele de reabilitare energetică a clădirilor.

COMPONENTA 6.

Energie, Finanțarea procesului de tranziție către resursele regenerabile de energie se realizează complementar, astfel: Prin PNRR se finanțează schema de susținere de instalare a centralelor de producție energie4 electrică din surse regenerabile; Prin PODD sunt vizate doar capacitățile mai puțin exploatate (biomasă, biogaz, hidro si4 geotermal), precum și modernizarea rețelei de transport și distribuție a energiei electrice;

3. 2 Complementaritatea 11

Prin POTJ se vor promova investiții în capacități de producere RES amplasate pe terenurile ce aparțin fostelor mine sau uzine, astfel realizându-se proiecte integrate decontaminare/regenerare/reconversie, subsumate obiectivului de asigurare a unei tranziții juste prin reducerea poluării și consolidarea economiei circulare în cele 6 județe beneficiare FTJ. Astfel, complementaritatea cu PNRR este asigurată prin: delimitarea clară a categoriei de RES promovate, prin specificul investițiilor finanțate (rețele vs. centrale) și prin tipul proiectului finanțat (proiect RES de sine stătător vs. proiect RES subsumat intervențiilor de economie circulară în zonele afectate de tranziție). Complementaritatea în ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii de distribuție de gaz natural în combinație cu hidrogen este asigurată la nivel de regiune de implementare, prin demarcarea clară a intervenției PNRR (regiunea Oltenia). Complementaritatea în ceea ce privește dezvoltarea de proiecte demonstrative integrate în domeniul hidrogenului este asigurată prin pre-identificarea, în cadrul PNRR, a celor 4 proiecte care vor fi finanțate, urmând ca prin POTJ să fie finanțate intervenții la nivelul celor 6 județe beneficiare FTJ. Prin PNRR se finanțează lanțul industrial de producție si/sau reciclare a bateriilor, a celulelor și

panourilor fotovoltaice (inclusiv echipamente auxiliare) și noi capacități de stocaj a energiei electrice în timp ce POTJ vizează finanțarea parcurilor fotovoltaice amplasate pe terenurile ce aparțin fostelor mine sau uzine astfel realizându-se proiecte integrate decontaminare/regenerare/reconversie. Astfel, complementaritatea cu PNRR este asigurată prin diferențierea tipului de proiecte finanțate și prin structura acestora, având în vedere că intervențiile promovate prin POTJ vor avea la bază constituirea unui parteneriat autoritate locală-operator economic/întreprindere. Eficiența energetică reprezintă o prioritate atât în cadrul PNRR cât și în cadrul PODD, având în vedere obiectivul de creștere a eficienței energetice până în 2030 și resursele bugetare necesare pentru atingerea acestui obiectiv. Complementaritatea PODD cu PNRR se va asigura având în vedere faptul că PODD identifică doar întreprinderile mari, inclusiv în societățile comerciale din industrie, cu consumuri de peste 1. 000 tep/an. În ceea ce privește IMM-urile, delimitarea se va realiza la nivelul Ghidului solicitantului PODD (indicându-se excluderea IMM beneficiare de PNRR). Complementaritatea PNRR-POTJ în ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii de încărcare vehicule electrice este asigurată la nivel de regiune de implementare, prin pre-identificarea, în cadrul PNRR, a proiectului care va fi finanțat, urmând ca prin POTJ să fie susținute intervenții la nivelul celor 6 județe beneficiare FTJ. Mecanismul pentru Interconectarea Europei 2021-2027 este complementar acţiunilor din cadrul PNRR, domeniul Energie regenerabilă și infrastructură de gaz cu hidrogen aferent Pilonului I "Tranziţia verde" și Pilonului III "Creştere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii", prin faptul că sprijină investiţii în infrastructura transporturilor, energiei, respectiv electricitate și gaz și infrastructura digitală prin dezvoltarea reţelelor transeuropene și promovarea cooperării transfrontaliere în materie de energie din surse regenerabile. Complementaritatea cu domeniul menţionat se realizează și prin acţiunile susţinute de Fondul de Modernizare, respectiv acţiuni ce vizează producerea și utilizarea energiei electrice din surse regenerabile, stocarea energiei și 3. 2 Complementaritatea 12 modernizarea sistemelor și rețelelor energetice pentru transportul de electricitate și gaz. Fondul pentru Inovare este, de asemenea, complementar domeniului, finanţând acţiuni legate de generarea inovatoare de energie regenerabilă, stocarea energiei, dezvoltarea tehnologiilor inovative cu emisii reduse de carbon. Mecanismul Uniunii de finanțare a energiei din surse regenerabile completează în egală măsură acţiunile privind energia regenerabilă din PNRR prin faptul că susţine creşterea capacităţilor de producere a energiei regenerabile prin investiţii comune ale statelor membre. Programul Orizont Europa sprijină activităţi de cercetare și inovare în sectorul energetic pentru o utilizare eficientă, durabilă și

incluzivă a energiei, iar InvestEU mobilizează investiţii în capacităţi suplimentare de generare a energiei din surse regenerabile sau dezvoltarea și modernizarea infrastructurii energetice durabile și transformarea acesteia într-o infrastructură inteligentă. Complementarităţile acestora cu PNRR ar putea conduce la dezvoltarea sectorului hidrogen în România, precum și la valorificarea oportunităţilor viitoare în ceea ce priveşte politicile industriale, de cercetare inovare și de ocupare, și exportul de tehnologie.

COMPONENTA 7.

Alte provocări majore pentru România se referă la acoperirea cu bandă largă a zonelor rurale (zone albe) și abilitățile digitale ale multor categorii de cetățeni.

Viziunea și perspectivele pentru transformarea digitală a Europei până în 2030 (viziune pentru deceniul digital al UE) se articulează în jurul a patru puncte cardinale, denumit ”busolă pentru dimensiunea digitală”: Digitalizarea serviciilor publice4 Competențe4 Infrastructuri digitale sigure și durabile4 Transformarea digitală a întreprinderilor4 Pilonul II al PNRR al României, prin reformele și investițiile propuse se aliniază cu prevederile strategiei Europene și celei naționale privind transformarea digitală a României. În ceea ce privește creșterea competentelor digitale, Pilonul II tratează sinergic aspectele menționate Agendei pentru competențe în Europa și al Comunicării privind Spațiul european al educației, noul Plan de acțiune al UE pentru educația digitală 2021-2027 și își propune intervenții care să contribuie la: dezvoltarea competențelor digitale specifice pentru funcționarii publici, dezvoltarea competențelor digitale și a competențelor software ale forței de muncă și la dezvoltarea competențelor digitale ale cetățenilor României în general.

Cloud guvernamental și sisteme publice digitale Prin PNRR sunt digitalizate operațiunile interne la nivelul autorităților publice centrale/instituțiilor, iar prin POCIDIF se continuă introducerea conceptului de e-guvernare (evenimente din viața cetățenilor și mediului de afaceri). Prin POR-uri sunt prevăzute intervenții la nivelul administrației publice locale în complementaritate cu PNRR și POCIDIF care asigură necesarul de investiții la nivel central. Dezvoltarea competențelor digitale din PNRR (Investiții pentru dezvoltarea de capacități digitale, construirea unui ecosistem european de educație digitală care să includă conținut, instrumente, servicii și platforme, inclusiv pentru îmbunătățirea accesului la învățământul/formarea de la distanță, dar și dezvoltarea de capacități digitale, construirea unui ecosistem de educație digitală european) este complementară cu investițiile din Prioritatea privind

Digitalizare in educație din POCIDIF (alte platforme la nivel național furnizoare de conținut educațional, soluții wireless campus, laboratoare pentru dezvoltare competente digitale, soluții pentru digitalizarea și centralizarea informațiilor din educație). Prin POR-uri sunt intervenții complementare orientate către dezvoltarea de abilităţi și competenţe privind adoptarea tehnologiilor avansate sau competente tehnice. Prin prioritatea privind „Învățarea pe tot parcursul vieții" din POEO se asigură creșterea calității sistemului de formare profesională a adulților (dezvoltarea sistemului de asigurare a calității, formarea formatorilor/instructorilor/coordonatorilor de ucenicie din formarea profesională continuă, actualizarea/revizuirea/dezvoltarea de noi standarde ocupaționale/calificări profesionale conform noilor cerințe ale pieței muncii de încurajarea participării populației la diferite module de formare), dar și diversificarea ofertei de formare în vederea creșterii nivelului de competențe pe diferite paliere și care se adresează în mod orizontal populației, răspunzând unor nevoi de formare diverse în complementaritate cu intervențiile prin PNRR prin care este vizată învățarea pe tot parcursul vieții a unor categorii specifice de beneficiari precum funcționarii publici, dar și specialiștii în analiză și design pentru sectorul public.

3. 2 Complementaritatea 13

Investițiile în digitalizarea sistemului de sănătate din cadrul PNRR vor fi complementare cu cele finanțate din cadrul POS. În vederea evitării dublei finanțări, va fi realizată o departajare a activităților finanțate din PNRR și POS PNRR va fi complementar din perspectiva digitalizării cu Programul Europa Digitală în special în raport cu Obiectivul specific 5 "Implementarea, utilizarea optimă a capacității digitale și interoperabilitatea", activitățile eligibile fiind sinergice cu reformele propuse în PNRR, respectiv cloud guvernamental, cartea de identitate electronică, biblioteci finanțate ca HUB-uri de învățare și dezvoltare de aptitudini digitale. Efectuarea de coinvestiții cu statele membre în echipamente, infrastructuri și know-how avansate în materie de securitate cibernetică prin intermediul programului completează structurile sprijinite în domeniul securității cibernetice ***prin PNRR.***

COMPONENTA 8.

Reforme fiscale și reforma sistemului de pensii Intervențiile din PNRR sunt complementare cu intervențiile din Prioritatea privind Instrumentele financiare din POCIDIF. Având în vedere reformele de îmbunătățire a administrării marilor contribuabili și de introducere a unui model mai transparent și orientat spre servicii al

administrării taxelor din PNRR, se observă sinergia acestora cu activități susținute prin Programul Europa Digitală, cum ar fi activitățile în ceea ce privește transformarea digitală a zonelor de interes public. Proiectele care vizează implementarea, utilizarea optimă a capacităților digitale sau interoperabilitatea reprezintă proiecte de interes comun.

COMPONENTA 9.

Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare Referitor la domeniul CDI prin PNRR sunt sprijinite: Program de finanțare a organizațiilor de cercetare și a companiilor private la proiecte multițări; Program de mentorat Orizont Europa; Susținerea participării RO și consolidarea excelenței pentru o participare de succes la4 misiunile din Orizont Europa; Susținerea participării RO și consolidarea excelenței pentru o participare de succes la4 parteneriatele CDI din Orizont Europa; Program pentru atragerea resursei umane înalt specializate din străinătate în activități de CDI; Program pentru acordarea de granturi, posesorilor de certificate de excelență primite la competiția pentru burse individuale Marie Sklodowska Curie;

3. 2 Complementaritatea 14

Înființarea și susținerea financiară a unei rețele naționale de 8 centre regionale de orientare în carieră ca parte a ERA TALENT PLATFORM; Stabilirea unui Program de finanțare a unor start-up-uri noi viabile care să finanțeze afaceri în tranziție de la idee către proof-of-concept și minimum viable product prin apeluri competitive și competiții tematice și acțiuni specifice; POCIDIF - Intervențiile vizează domeniile de specializare inteligentă naționale identificate prin Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă. Sunt sprijinite organizațiile de cercetare să iasă în piață în vederea creșterii capacității lor de cercetare și inovare și de transfer de cunoștințe, inclusiv prin parteneriate cu întreprinderile. Totodată, sunt susținute intervențiile care vor avea expunere europeană, prin sinergii cu programe europene – HORIZON, ERA, cooperare transnațională. POCIDIF propune, în special, utilizarea infrastructurilor existente și numai, după caz, investiții în infrastructuri noi/modernizate/upgrade-uri (având în vedere dezvoltarea rapidă mai ales în domeniul tehnologiilor avansate care necesită dotări de ultima ora în domeniul CDI, față de infrastructuri care au peste 10 ani vechime). POR – Intervențiile vizează domeniile de specializare inteligentă regionale identificate prin RIS3 regionale. Este susținută dezvoltarea capacității entităților de inovare și transfer tehnologic pentru dezvoltarea spectrului de servicii în sprijinul transferului tehnologic și inovării și

pregătirea/implementarea unui transfer tehnologic si/sau achiziția de servicii de cercetare și pregătire a transferului tehnologic de către IMM, precum și dezvoltarea capacității CDI a întreprinderilor. Investițiile în infrastructura organizațiilor de cercetare este în strânsă legătură cu nevoile mediului de afaceri. Prin POR NE, Acțiunea Integrarea organizațiilor CDI din sistemul național în structuri, parteneriate și proiecte de cooperare interregională și internațională, aliniate domeniilor RIS3 se vor finanța intervențiile legate de proiecte de cooperare interregionala, aderare la platforme și rețele internaționale aliniate domeniilor RIS3 regionale în complementaritate cu cele finanțate prin POCIDIF. Având în vedere necesitatea atingerii țintei asumate de România de alocare a cel puțin 2% din PIB pentru CDI, din care 1% din surse private și 1% surse publice, este promovată complementaritatea PNRR și PO. Astfel, PNRR sprijină participarea la proiecte multi-țări și creează cadrul necesar participării la programe europene (mentorat, centre de competențe, parteneriate, rețea națională de 8 centre regionale), atragerea de cercetători pentru a crește masa critică la nivel național, iar POCIF și POR se axează pe trecerea rezultatelor cercetării în piață și creșterea capacității de inovare a IMM - urilor. Prin PNRR sunt sprijinite start-up-urile pentru proof-of-concept, în timp ce prin POR sunt sprijinite IMM-urile mai puțin start-up-urile. Intervențiile din POS vizează domeniul sănătății. Acțiunile din POTJ vor putea fi detaliate pe baza planurilor teritoriale, după definitivarea acestora, care sunt parte integrantă din program. Se are în vedere asigurarea complementarității cu intervențiile din celelalte programe. In ceea ce privește mediul de afaceri, prin PNRR sunt propuse: Scheme de ajutor de stat pentru transformare digitală – pentru ca un IMM să fie finanțat4 trebuie să fie evaluat din punct de vedere al maturității digitale și pe baza evaluării să fie recomandate soluțiile tehnice necesare acoperirii decalajului de digitalizare;

3. 2 Complementaritatea 15

Suplimentarea bugetului și orientarea schemei de ajutor de stat spre investiții semnificative, 4 în special în zona de inovare și noi tehnologii aplicate în zona de producție - Schemă ajutoare de stat - ai cărei beneficiari finali sunt întreprinderi nou înfiinţate sau întreprinderi în activitate, IMM-uri sau întreprinderi mari, cu personalitate juridică, care solicită/au primit acord pentru finanțare, după februarie 2020, în faza schemei de ajutor de stat administrate de Ministerul Finanțelor; Proiect European de Interes Strategic (IPCEI) în domeniul microelectronicii Prin POR este vizată digitalizarea activităților productive ale IMM-urilor. Prin POEO, în Prioritatea privind Antreprenoriatul și economie socială – sunt prevăzute programe de sprijin

antreprenorial (formare competențe, sprijin pre-post înființare, granturi înființare/ dezvoltare) cu scopul creșterii ocupării, fără a avea ca o condiție ca acestea să fie inovative. Prin PNRR este creat cadrul instituțional în vederea încurajării și dezvoltării start-up-urilor inovative prin oferirea instrumentelor necesare astfel încât să se asigure tranziția de la idee către proof-of-concept și minimum viable product, acestea reprezentând domenii de nișe, specializate. Având în vedere accesul la finanțare al IMM-urilor încă foarte scăzut (cauzat de fluxurile de numerar insuficiente și costuri de finanțare ridicate, lipsa sau garanția limitată pe care acestea o puteau oferi băncilor, precum și o cultură antreprenorială slab dezvoltată, durata redusă de viaţă a IMM-urilor, din ce în ce mai multe IMM-uri sunt axate pe servicii, în detrimentul activităţilor productive) este sprijinită realizarea de acțiuni complementare în PNRR și în PO. Acest lucru se realizează prin susținerea prin programele operaționale a activităților productive, inclusiv digitalizare. Domeniul este de asemenea complementar cu Digital Europe în domeniul finanțării digitalizării companiilor, în special cu infrastructura de protecție împotriva atacurilor cibernetice. De asemenea, Programul InvestEU este complementar acestui domeniu pe zona finanțării IMM-urilor, inclusiv în domeniul digitalizării și inovării. Ambele surse de finanțare oferă garanții și subvenționări de dobânzi companiilor, scăzând astfel costul creditării și crescând gradul de bancabilitate al acestora. În concordanță cu pilonii programului Orizont Europa, PNRR a inclus o serie de reforme în sinergie cu programul gestionat de CE, complementare priorităților instrumentelor EIC ACCELERATOR și GREEN DEAL. InvestEU este complementar cu PNRR, sub aspectul mobilizării investițiilor publice și private în UE, contribuind la reducerea deficitului de investiții înregistrat în prezent în Europa. Totodată, instrumentul financiar InvestEU sprijină finanțarea investițiilor în infrastructura durabilă și este complementar cu acțiunile finanțate prin PNRR. Programul comunitar Piața Unică va îmbunătăți competitivitatea întreprinderilor, în special a IMM - urilor prin punerea la dispoziție a unor măsuri care sprijină accesul la finanțare pentru IMM-uri, în complementaritate cu domeniul „Sector privat, cercetare, companii de stat” din pilonul III.

3. 2 Complementaritatea 16

COMPONENTA 10.

Astfel, prin PNRR este propus un Fond local pentru tranziția verde și digitală a UAT-urilor (componenta 10), cu 2 reforme principale și 6 tipuri principale de investiții,

cu un buget total de 2, 1 miliarde euro prin care administrația locală să poată realiza dezvoltarea necesară.

Reforme principale: Politica Urbană a României, cadru de politici pentru îmbunătățirea dezvoltării urbane 1. 1 Rezumat 23 Strategia de Dezvoltare Teritorială a României, cadru de politici pentru reducerea disparităților teritoriale

Intervențiile ar urma să aibă rezultate importante cu efect asupra dezvoltării locale și pentru îmbunătățirea vieții multor categorii sociale. Sunt patru categorii de beneficiari principali: Municipiile reședință de județ, Municipii, Orașe, Comune.

Pentru maximizarea impactului vor fi promovate inițiativele în parteneriat sau asocierile de mai multe UAT-uri. (Asociațiile de dezvoltare intracomunitară - Zone Metropolitane, precum și parteneriate cu Consiliile Județene, Municipii - altele decât reședințe de județ, ADI și parteneriate cu Consilii Județene Orașe, plus ADI și alte parteneriate.)

Câteva dintre rezultatele așteptate:

- minim 140. 000 mp construiți pentru locuințe sociale/de necesitate, sau pentru tineri/specialiști în mediul urban,
- minim 880. 000 mp construiți de locuințe pentru specialiști în educație și sănătate în mediul rural;

6. 500 stații noi de încărcare vehicule electrice în total, în toate categoriile de localități (Referitor la infrastructura pentru stații de încărcare a mașinilor electrice, și în cadrul componentei 6 - Energie sustenabilă se propune dublarea numărului până la finalul anului 2022.

Alte rezultate așteptate: 3. 000 km de piste pe trasee velo naționale, inclusiv traseele EuroVelo - Municipii, ADI, parteneriate multi-nivel, iar legat de aceasta: Constituirea Centrului Naţional de Coordonare Velo;4 Studii specifice pentru traseele cicloturistice; Rețea națională de piste velo și trasee cicloturistice, inclusiv traseele EuroVelo Platforma Națională E-Velo.

Fondul local pentru tranziția verde și digitală Intervențiile prevăzute în PNRR sunt complementare celor finanțate prin Politica de Coeziune asigurând demarcarea la nivel național/regional/local în faza de implementare a proiectelor. Demarcarea intervențiilor aferente mobilității urbane între POR-uri și PNRR se va realiza intr-un mod comprehensiv la nivelul ghidului solicitanților. De asemenea, POR finanțează

piste pentru bicicliști la nivel regional, însă PNRR se adresează în special realizării unor rute turistice: EuroVelo 6, Via Transilvanica și altor trasee similare, neexistând riscul unei suprapuneri teritoriale. Având în vedere necesitatea finanțării mai multor intervenții privind materialul rulant, care este finanțat din ambele instrumente, demarcarea se va realiza pe durata implementării. În ceea ce privește trenurile metropolitane, complementaritatea investițiilor este realizată, prin PNRR finanțându-se doar achiziționarea de material rulant pentru călătoriile urbane și periurbane. Referitor la investițiile pentru transportul urban inteligent și sustenabil și infrastructura aferentă, există un potențial risc de suprapunere care poate fi evitat prin identificarea clară a portofoliilor de proiecte finanțate din fiecare program. Planurile de mobilitate propun nevoi de investiții ridicate care doar cumulativ pot fi satisfăcute. Subliniem faptul că POTJ va avea în vedere doar intervențiile în areal identificat prin PTTJ în cele 6 județe. POIDS - Având în vedere necesitatea extrem de ridicată de asigurare a locuințelor sociale pentru populația în risc de sărăcie, se va asigura complementaritatea intervențiilor dintre POIDS și PNRR la nivelul implementării programelor. Acțiunile finanțate prin Programul MIE – Transport în sinergie cu programele comunitare Orizont Europa, clusterul "Climă, energie și mobilitate", Programul Europa Digitală și Instrumentul financiar InvestEU vizează mobilitatea inteligentă și durabilă, tehnologii și inovări pentru servicii de transport public, digitalizare servicii publice, infrastructură pentru combustibili alternativi și infrastructură edilitară armonizată cu infrastructură verde-albastră. În complementaritate cu PNRR se vor susține implementarea conceptului de Smart City, cu clădiri nZEB, infrastructura verde-albastră, transportul public inteligent, serviciile publice digitalizate și creșterea calității vieții.

COMPONENTA 11.

Prin măsurile propuse în Pilonul IV, componenta 11 - Turism și cultură, PNRR propune 3 reforme și 2 investiții pentru a răspunde provocărilor și a propulsa turismul de destinație, cu un buget total alocat de 200 milioane euro. De asemenea, se va finanța dezvoltarea organizațională și conținutul digital pentru producătorii de audiovizual și transformarea digitală sectorului de carte scrisă, în direcția dezvoltării e-books. Reforme: Transformarea structurală socio-economică în zonele rurale și în zonele defavorizate prin4 dezvoltarea sustenabilă a turismului cultural și natural ca vector de dezvoltare teritorială Creșterea competitivității turismului românesc prin managementul participativ al4 destinațiilor turistice și operaționalizarea Organizațiilor de Management al Destinației(OMD) Modele de finanțare pentru

tranziția digitală a sectoarelor culturale și creative4 1. 1 Rezumat 25 Astfel, ca rezultate după implementare, vor exista: 12 rute (trasee) culturale dezvoltate și marcate, 30 castele, 95 biserici și mănăstiri, 15 cule, 4 20 curii, 20 fortificații romane, 20 de sate cu arhitectură tradițională, 30 obiective gastronomice și 30 de obiective viticole puse în valoare 3 castele, 11 biserici și mănăstiri, 2 cule, 3 curii, 115 case, șure, etc. tradiționale, 3 fortificații4 romane restaurate 15 destinații turistice verzi vor fi certificate.

Turism și cultură Atât PNRR, cât și POR - urile vor finanța cele 2 sectoare, respectiv cultura și turismul, ce vor fi departajate la nivel de implementare. POCIDIF va finanța intervenții în domeniul digitalizării în cultură, respectiv e-patrimoniu, e-film, e-audienta și vor fi complementare cu cele din PNRR. POIDS va furniza investiții la nivel local pentru DLRC-uri (Dezvoltarea Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității), asigurându-se astfel complementaritatea și sinergia cu celelalte programe.

3. 2 Complementaritatea 17

Programul Europa Creativă în sinergie cu Programele Piața Unică, Erasmus+, Orizont Europa, Europa Digitală și Cetățeni, Egalitate, Drepturi și Valori vor susține cooperarea la nivel european în domeniul diversității culturale și al patrimoniului cultural. Programul Piața Unică va sprijini turismul și va încuraja dezvoltarea talentelor creative în sectorul cultural. Programul Erasmus+ va susține cooperarea dintre instituții și organizații active în domeniul formării profesionale pentru a face față provocărilor legate de piața muncii în turism și restaurare obiective de patrimoniu. Sinergia cu Programul Orizont Europa, clusterul „Cultură, creativitate și societate favorabilă incluziunii" va oferi resursele pentru noi abordări științifice care pot îmbunătăți conservarea patrimoniului cultural. Programul EuropaDigitală va asigura continuarea activităților legate de strategia #Digital4Culture. Sinergia cu Programul Cetățeni, Egalitate, Drepturi și Valori va crea legături strânse în domeniile identității europene, valorilor și patrimoniului cultural. În mod complementar cu PNRR va fi finanțată redresarea sectorului cultural prin relansarea activităților culturale după perioada de pandemie coronavirus, cu simplificarea accesului la finanțare. Investiţiile și reformele propuse în domeniile turism și cultură sunt proiectate atât în sinergie și complementaritate reciprocă cât și cu programele Piața Unică, Europa Digitală, Orizont Europa și Europa Creativă în scopul asigurării unui

proces accelerat de tranziţie verde și digitală prin combinarea durabilităţii ecologice, economice și sociale, ce conduc atât la relansare cât și la rezilienţa acestor domenii.

COMPONENTA 12.

Sănătate PO Sănătate (POS) este programul prin care vor fi finanțate o mare parte a intervențiilor necesare în domeniul sănătății, domeniu prioritar la nivel național. PNRR reprezintă o oportunitate de realizare a reformelor și investițiilor prin intervenții complementare și uneori similare, în funcție de necesitățile sectoarelor cărora li se adresează. Dezvoltarea resurselor umane din domeniul sănătății. Măsurile prevăzute în cadrul PNRR la această activitate sunt complementare cu cele de tip FSE+ prevăzute în cadrul POS, formarea personalului targetat în PNRR urmând a fi realizată din cadrul POS (eg. Personalul existent și viitor din asistența medicală primară și comunitară, personalul existent și viitor din asistența medicală ambulatorie, personalul existent și viitor din asistența medicală spitalicească, personalul existent și viitor din domeniul sănătății publice, etc.). De asemenea, în cadrul investiției PNRR 2. 3 Investiții în infrastructura destinată pacientului critic neonatal, diagnosticării precoce, prevenției, tratamentului antenatal/neonatal și postnatal, sunt prevăzute realizarea centrelor de formare personalului implicat în furnizarea acestor servicii medicale. Centrele comunitare integrate în zonele rurale și urbane. Investițiile din cadrul PNRR vor fi complementare cu cele din cadrul POIDS. Prioritatea „Sprijinirea comunităților rurale fără acces sau cu acces redus la servicii sociale" din POIDS finanțează Servicii comunitare integrate in 2. 000 comunități rurale (îngrijitori pentru bătrâni, asistenți sociali, asistenți medicali, mediatori școlari + sprijin FEDR mici îmbunătățiri în cadrul comunelor), în timp ce în PNRR Componenta V. 1 Fondul pentru Spitale - Creșterea accesului la sănătate este prevăzută Construcția si/sau dotarea a 200 de centre medicale integrate în zonele rurale și urbane vulnerabile.

3. 2 Complementaritatea 18

Intervențiile din cadrul POS, investițiile de tip FEDR destinate dotării/modernizării infrastructurii publice a centrelor/compartimentelor unde se furnizează servicii de asistență medicală comunitară, se vor adresa altor tipuri de centre/compartimente care furnizează acest tip de asistență medicală, inclusiv celor care nu vor beneficia de finanțare în cadrul POR 2014-2020 sau PNRR, în eventualitatea în care ca urmare a realizării mapării nevoilor, reiese faptul că acestea nu au fost acoperite din cadrul celor 2 surse de finanțare. În vederea evitării dublei

finanțări, lista UAT-urilor/proiectelor care vor fi selectate la finanțare în cadrul PNRR, va fi transmisă de către Ministerul Sănătății Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene. Cabinete de planificare familială. Investițiile din cadrul PNRR destinate cabinetelor de planificare familială sunt complementare cu activitățile de tip FSE din cadrul POS, prioritatea „Îmbunătățirea accesibilității și eficacității serviciilor oferite în regim ambulatoriu", respectiv implementarea de programe de sănătatea reproducerii, inclusiv stimularea natalității prin măsuri de suport al cuplurilor infertile. Dezvoltarea de caravane medicale care vor putea derula activități de screening mamar și pentru cancerul cervical în zonele cu acces limitat la servicii de asistență medicală specializată. Prin intermediul PNRR se va finanța achiziția a 10 unități mobile. În cadrul măsurilor de screening din cadrul POS finanțate din FSE+, conform prevederilor regulamentelor europene, spitalele pot face achiziții, în limita a 15% din valoarea FSE+, orice măsură de tip FEDR. În consecință, acestea pot achiziționa și unități mobile de screening, costurile operaționale aferente acestora fiind deja prevăzute în POS ca și activități eligibile. Complementaritatea va fi asigurată în implementare. Ambulatorii/unități medicale publice și alte structuri publice care asigură asistență medicală ambulatorie. Investițiile din cadrul PNRR se vor adresa ambulatoriilor din cadrul listei de rezervă aferente apelului POR 2014-2020 precum și celor respinse de la finanțare din cadrul acestui apel ca urmare a neîndeplinirii criteriilor de eligibilitate precizate în ghid precum și a altor proiecte. Investițiile de tip FEDR prevăzute în cadrul POS vor viza alte ambulatorii care nu au beneficiat de finanțare în cadrul POR 2014-2020 și PNRR precum și alte structuri publice care desfășoară activități medicale de tip ambulatoriu sau care acordă asistență medicală ambulatorie în conformitate cu prevederile art. 135 din Legea 95/2006 privind (eg: ambulatorii de specialitate, ambulatorii integrate, policlinici balneare, policlinici cu plată, dispensare TBC, laboratoare/centre de sănătate mintală). În vederea evitării dublei finanțări, lista UAT-urilor/proiectelor care vor fi selectate la finanțare în cadrul PNRR, va fi transmisă de către Ministerul Sănătății Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene. Programul EU4Health 2021-2027 este complementar acțiunilor din cadrul PNRR pilonul V „Sănătate și reziliență economică, socială și instituțională", prin investițiile propuse în vederea îmbunătățirii sistemului național de sănătate și creșterea accesului la sănătate. Componentele PNRR sunt sinergice cu prioritățile programului comunitar EU4Health prin investițiile propuse în digitalizarea sistemului de sănătate, în consolidarea sistemului național de sănătate și pregătirea, prevenirea și răspunsul la amenințările pentru sănătate, Programul Orizont Europa - Pilonul 2 este complementar acțiunilor din cadrul PNRR prin reformele și investițiile propuse.

3. 2 Complementaritatea 19

Totodată, rezerva rescEU aferentă Mecanismului de protecție civilă al Uniunii, prin acțiunile de a consolida răspunsul UE la coronavirus, permite o reacție mai rapidă la crizele sanitare. COMPONENTA 13. Reforme sociale Măsurile de acompaniament din POEO care vizează participarea la educația timpurie și reducerea părăsirii timpurii a școlii, contribuie totodată la menținerea copiilor în familie. De asemenea, complementar cu cadrul legislativ în domeniul prevenirii separării copilului de familie și rețeaua centre de zi pentru copiii în situații de risc realizate prin PNRR, POIDS, prin intervențiile Priorității - Reducerea disparităților dintre copiii la risc de sărăcie si/sau excluziune socială și ceilalți copii va asigura infrastructuri și servicii în centre de zi pentru copii și adolescenți cu comportament agresiv (violență, agresiune etc.), furnizarea de servicii integrate în vederea dezinstituționalizării: consiliere, orientare in cariera, dezvoltare personala și dezvoltarea de abilități de viața independentă, precum și Instruire (învățarea continuă) pentru specialiștii care lucrează cu copii și tineri. De asemenea POIDS va facilita accesul copiilor săraci la tabere creative/sportive. În ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii în centrele de zi pentru prevenirea separării copilului de familie, se va finanța din PNRR – POIDS, departajarea realizându-se in implementare. Măsurile POIDS de sprijin pentru persoanele cu dezabilități vin în completarea cadrului legislativ și procedural creat prin PNRR pentru îmbunătățirea calității vieții și accelerarea procesului de dezinstituționalizare, prin sprijinirea încadrării pe piața muncii și prin acordarea de asistență juridică pentru persoane fără sau cu capacitate de exercițiu limitată. De asemenea, infrastructura socială pentru persoanele cu dezabilități dezvoltată prin PNRR va fi completată prin POIDS cu centre de tip Respiro, cu servicii mobile pentru reabilitarea în comunitate, servicii sociale pentru persoanele cu dezabilități care părăsesc sistemul special de protecție sau care doresc să trăiască independent în comunitate, precum și cu asigurarea accesului la echipamente și tehnologii asistive. POIDS va asigura totodată instruirea specialiștilor care lucrează în domeniul asistenței sociale. Formalizarea muncii în domeniul lucrătorilor casnici și introducerea tichetelor de muncă pentru aceștia prin PNRR vin în sprijinul ocupării grupurilor vulnerabile pe piața muncii, complementar cu măsurile active de ocupare personalizate în funcție de nevoi oferite de POEO în cadrul Priorității 6. PNRR va asigura un cadru legal coerent și articulat în domeniul economiei sociale, astfel încât structurile colaborative propuse prin POEO pentru promovarea antreprenoriatului social să poată obține rezultate benefice pentru sector. De asemenea, schemele de granturi pentru

înființarea întreprinderilor sociale vor fi orientate exclusiv către zona rurală, economia verde și scalarea întreprinderilor sociale de succes, în timp ce la nivelul POEO intervenția este orizontală și vizează inclusiv sprijinirea întreprinderi sociale de inserție pentru inserția socio-profesionala a lucrătorilor defavorizați. Reformele și investiţiile incluse în PNRR sunt în sinergie și complementaritate cu programul Corpul European de Solidaritate care oferă un răspuns la provocările societale și umanitare pe teren, cu accent deosebit pe promovarea incluziunii sociale, Programul Cetățeni, Egalitate, Drepturi și Valori prin promovarea incluziunii, drepturilor și a egalității de șanse, cu programul Erasmus+ prin dezvoltarea de competențe-cheie în vederea facilitării inserției pe piața muncii.

3. 2 Complementaritatea 20

Alte complementarități se regăsesc la nivelul incluziunii prin digitalizare destinate persoanelor care fac parte din grupurile vulnerabile (dizabilități, risc de sărăcie, minorități etc.), precum și cu alte surse de finanțare în cadrul InvestEU, prin obiectivul specific „Investiții sociale", respectiv prin investiții în infrastructură socială, structuri alternative de îngrijire a copiilor, locuințe pentru studenți și echipamente digitale, care să fie accesibile tuturor, locuințe sociale accesibile, inovare socială.

COMPONENTA 14.

Reforma sectorului public, creșterea eficienței justiției și întărirea capacității partenerilor sociali Reforma administrației publice, întărirea dialogului social și creșterea eficienței justiției prezintă complementarități cu Programul Justiție prin digitalizarea sistemelor și aplicațiilor judiciare și cu Programul Cetățeni, Egalitate, Drepturi și Valori, Europa Digitală, ce au elemente de digitalizare în administrația publică și securitate cibernetică.

COMPONENTA 15.

România Educată, se așteaptă rezultate importante precum: Creșterea cu cel puțin 10% a numărului elevilor înmatriculați în cadrul liceelor agricole (până4 la cel puțin 90. 000 elevi) 50 de școli noi4 1. 800 de microbuze verzi pentru transportul elevilor4 75. 000 de săli de clasă dotate cu mobilier4 20. 000 de locuri de recreere și lectură4 20. 000 de locuri de cazare nou create în campusuri universitare4 1175 SMART Lab-uri achiziționate pentru unitățile de învățământ de nivel gimnazial și liceal4 6176 școli care au primit resurse tehnologie pentru dotarea laboratoarelor de informatică si4 pentru derularea învățării in format virtual 140 de creșe înființate și

operaționalizate și 412 servicii complementare (se înființează în4 spații oferite de comunitate/diferiți furnizori publici și privați de educație, în localitățile izolate, dezavantajate unde nu se justifică construirea unei creșe/grădinițe) 10 centre de învățământ dual integrate, finalizate și operaționale, corelate cu cerințele4 operatorilor economici din zona respectivă

În timp ce prin PNRR, se asigură reformarea cadrului instituțional și legislativ în domeniul educației timpurii (metodologii, standarde pentru infrastructură și dotări, formarea cadrelor didactice pentru educația timpurie, în special pentru nivelul 0-3 ani, pentru serviciile nou înființate), prin POEO se vor elabora standarde pentru activitățile psiho-pedagogice și suport, revizuirea standardelor ocupaționale pentru personalul din educația timpurie și elaborarea standardelor profesionale pentru profesii noi. De asemenea, se vor realiza ghiduri de punere în practică a noului curriculum și a metodelor noi de învățare (inclusivă, digitală, centrată pe copil). Prin POEO, formarea cadrelor didactice va fi orientată către abordarea inclusiva a procesului educațional, prin teme precum: dezvoltarea de abilități socio-emoționale, abilități digitale, competențe de gândire strategică, comunități care educă/ învață etc. De asemenea, se are în vedere implementarea unui sistem de monitorizare a formării continue și a efectelor acesteia, prin raportare la progresul copiilor, îndeosebi la progresul copiilor din grupurile vulnerabile (cu dizabilități, de etnie romă, din mediul rural etc.). Totodată, prin POEO sunt propuse măsuri de acompaniament ce vizează atât copilul cât și familia (părinți, aparținători, etc.) Totodată, prin POIDS în cadrul Strategiilor DLRC pot fi dezvoltate inclusiv servicii de educație timpurie în condițiile în care Strategiile identifică astfel de nevoi. În vederea scăderii riscului de părăsire timpurie a școlii, PNRR va crea cadrul legal și instituțional prin Programul Național pentru Reducerea Abandonului Școlar (PNRAS), iar prin POEO se va implementa componenta Programului care vizează mecanismul de avertizare timpurie în educație privind elevii aflați în risc de abandon școlar (MATE), abordând măsuri integrate la nivel de școală, inclusiv măsurile pentru creșterea accesului la studii terțiare și prevenirea abandonului universitar.

3. 2 Complementaritatea 21

PNRR va asigura subvențiile de tip „punte” (componenta a PNRAS) pentru asigurarea tranziției elevilor din clasa a 8-a în învățământul secundar și vizează copiii cei mai expusi riscului de abandon școlar. Complementar, POEO va acorda astfel de subvenții și sprijin individualizat elevilor marginalizați pentru revenirea în sistemul de

învățământ sau pentru continuarea studiilor pe toată durata învățământului secundar superior. De asemenea, PNRR propune implementarea unui instrument nou (consorții rurale) care asigură toate premisele accesului și participării la educații a copiilor din rural/ zone marginalizate, completând intervențiile orizontale din POEO în acest sens. Totodată, prin POIDS în cadrul Strategiilor DLRC, precum și prin Prioritatea privind Sprijinirea comunităților rurale fără acces sau cu acces redus la servicii primare, în cadrul serviciilor comunitare integrate pot fi dezvoltate inclusiv servicii educaționale (servicii de tip before și after-school, servicii de suport educațional pentru copiii la risc de abandon școlar), respectiv formarea de mediatori școlari care contribuie la creșterea participării și la prevenirea părăsirii timpurii a școlii. De asemenea, prin voucherele acordate familiilor monoparentale pentru creșterea angajabilității părintelui, copiii din aceste familii vor beneficia de sprijin pentru before și after-school, participare la activitățile de weekend (sport, creație, artă). Este vizat sprijin dedicat copiilor săraci pentru participarea la tabere creative/ sportive. PNRR va aborda reforma integrală a învățământului dual, focalizându-se pe crearea infrastructurii și a dotărilor (consorții regionale, laboratoare informatică, ateliere școală), și pe creșterea accesului elevilor din categorii defavorizate pentru finalizarea rutei complete de învățământ dual, în timp ce POEO va asigura creșterea calității și accesibilității în mod orizontal la nivelul învățământului profesional și tehnic. POEO vizează în special: formarea cadrelor didactice, a tutorilor, adaptarea ofertei ÎPT la dinamica pieței muncii; dezvoltarea și extinderea serviciilor de consiliere (CJRAE/CMBRAE, inclusiv formarea personalului din centrele de consiliere, diriginți); precum și măsuri de acompaniament elevi (acordarea de sprijin financiar pentru cazare, masă și transport, pentru elevii din grupuri sau medii defavorizate, inclusiv consiliere parentală), pentru creşterea participării și facilitarea accesului la programele de formare și prevenirea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii la nivelul ÎPT. Reformele propuse prin PNRR în domeniul digitalizării educației, precum și resursele didactice digitale care vor fi dezvoltate și puse la dispoziția școlilor (materiale auxiliare școlare în format digital, pentru toate disciplinele, conținut educațional digital, resurse digitale cu aplicații inteligente), inclusiv echipamentele pentru asigurarea învățării on-line, vor asigura cadrul pentru implementarea intervențiilor propuse prin POEO la nivel de școală, într-o manieră integrată, în funcție de nevoi, astfel încât să se asigure creșterea calității actului educațional. De asemenea, elaborarea și implementarea prin PNRR a unor programe accesibile de alfabetizare digitală pentru elevii cu dizabilități, precum și asigurarea accesului la lecții digitale adaptate la nevoile elevilor și cadrelor didactice cu

dizabilități vor asigura implementarea cu succes a intervențiilor POEO pentru îmbunătățirea accesului și a participării la educație a copiilor cu dizabilități si/sau cerințe educaționale speciale (CES). În ceea ce privește formarea competențelor digitale ale cadrelor didactice, acestea vor fi asigurate prin PNRR, iar prin POEO se vor asigura numai competențele digitale în contextul metodelor de învățare incluzivă.

3. 2 Complementaritatea 22

În vederea asigurării serviciilor de consiliere și orientare profesională oferite de CJRAE/ CMBRAE/ Centrele de orientare și consiliere, acestea vor fi dotate cu echipamente, baterii de teste, softuri, platforme digitale și alte materiale necesare în vederea diversificării serviciilor oferite prin POEO. De asemenea, POEO vizează dezvoltarea de Resurse Educaționale Deschise pentru elevii cu competențe scăzute în citit, matematică și științe pentru creșterea atractivității, accesibilității ÎPT. Programele Operaționale Regionale vor asigura investițiile în infrastructuri educaționale pentru toate nivelurile de învățământ pornind de la nevoile regionale și în acord cu standardele de siguranță și calitate dezvoltate prin PNRR. Totodată, investițiile PNRR în infrastructuri educaționale vor fi legate de reformele propuse pe toate nivelurile de învățământ, printr-o prioritizare a nevoilor la nivel național. Astfel, prin investițiile PNRR se vor asigura dotările necesare la nivelul unităților școlare și universitare pentru atingerea standardelor de calitate, reziliența și eficiența energetică a școlilor, tranziția la școli verzi și mobilitate verde prin microbuze/autobuze electrice si/sau hibride, precum și digitalizarea educației. Investițiile POR și PNRR în infrastructura școlară vor asigura crearea unei baze moderne și accesibile de învățare pentru toate categoriile de elevi, precum și suportul necesar pentru implementarea investițiilor FSE+ în servicii educaționale sau de sprijin socio-educațional pentru copii și elevi, așa cum sunt prevăzute în cadrul Programelor Operaționale Educație și Ocupare și Incluziune și Demnitate Socială. În vederea asigurării unui management instituțional de calitate la toate nivelurile, prin POEO este abordată buna guvernanță a instituțiilor de învățământ superior, în timp ce PNRR asigură reforma sistemului de guvernanța preuniversitar. Investiţiile în domeniul educaţiei sunt proiectate în sinergie și complementaritate cu programul Erasmus+ prin promovarea învățământului profesional și tehnic, mobilitatea studenților/elevilor în cadrul mai multor niveluri de învățământ, schimburi de experiențe și bune practici, inclusiv prin schimburile de experiență internaționale, cursuri de formare în străinătate. Totodată investiţiile în domeniul educaţiei sunt complementare atât cu programul Europa Digitală în vederea dobândirii competențelor digitale avansate, contribuind la îndeplinirea

tranziţiei digitale, cât și cu InvestEU pentru investițiile în infrastructura pentru educație și formare incluzivă și în echipamente digitale.

II. 5. Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru 2021-2027

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru si-a definit ca obiectiv global, , dezvoltarea echilibrată a Regiunii Centru prin stimularea creșterii economice bazate pe cunoaștere, protecția mediului înconjurător și valorificarea durabilă a resurselor naturale precum și întărirea coeziunii sociale".

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru cuprinde 6 domenii strategice de dezvoltare, fiecare dintre acestea grupând un număr de priorități și măsuri specifice:

1. Dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale regionale
2. Creșterea competitivității economice, stimularea cercetării și inovării
3. Protecția mediului înconjurător, creșterea eficienței energetice, stimularea utilizării surselor alternative de energie
4. Dezvoltarea zonelor rurale, sprijinirea agriculturii și silviculturii
5. Creșterea atractivității turistice regionale, sprijinirea activităților culturale și recreative
6. Dezvoltarea resurselor umane, creșterea incluziunii sociale

Temele orizontale sunt cerințe obligatorii ale Comisiei Europene pentru toate proiectele și trebuie să fie prezente atât în cererea de finanțare, cât și ulterior, dacă proiectul este selectat pentru finanțare, în stadiul implementării și monitorizării proiectului.

Este o recunoaștere internațională a faptului că abordarea în proiecte și programe a temelor orizontale generează un impact pozitiv.

Temele orizontale sunt:

• dezvoltarea durabilă (maximizarea beneficiilor și reducerea efectelor negative asupra tuturor celor trei zone: socială, economică și mediul înconjurător),

• promovarea egalității de șanse și nediscriminarea (pe criterii de rasă, sex, religie, dizabilități, vârstă).

Este o condiție esențială ca potențialele proiectele să aplice o abordare dublă privind respectarea principiilor cu caracter orizontal:

1. Abordarea integratoare a temelor orizontale la nivelul tuturor etapelor unui proiect
2. Identificarea, dezvoltarea și implementarea activităților vizate, gândite în mod special pentru promovarea egalității de șansă între femei și bărbați, prevenirea discriminării (pe motive de: rasă, etnie, religie, convingeri, dizabilitate/invaliditate, vârstă, orientare sexuală), acordând o atenție deosebită celor care se confruntă cu discriminare multiplă.

Este necesară dezvoltarea și implementarea de acțiuni specifice în vederea completării abordării integratoare, prin direcţionarea obiectivelor și a resurselor către domeniile în care se manifestă inegalitatea și excluziunea.

În același timp, este necesar ca pe parcursul elaborării, dezvoltării și implementării potențialelor proiecte să se țină cont de accesibilitate. În acest context, prin accesibilitatea se înțelege că toate produsele, bunurile, serviciile și infrastructura care sunt cofinanțate din fonduri europene nerambursabile să fie accesibile tuturor cetățenilor, inclusiv persoanelor cu dizabilități.

În linii mari, coeziunea teritorială ar trebui să garanteze dezvoltarea armonioasă a diferitelor teritorii, să permită cetățenilor să exploateze în cel mai bun mod potențialul teritoriului, să transforme această diversitate într-un atu care să contribuie la dezvoltarea durabilă a întregului teritoriu și mai ales să completeze și să consolideze coeziunea economică și socială. Astfel politica de coeziune teritorială trebuie să urmărească diminuarea diferențelor de dezvoltare dintre regiunile geografice, dintre mediul urban și cel rural, dintre centru și periferie, precum și prevenirea amplificării discrepanțelor teritoriale.

Una dintre prioritățile de dezvoltare durabila la nivelul Regiunii Centru este creșterea coeziunii teritoriale prin sprijinirea dezvoltării urbane, atât a orașelor cu nivel ridicat de dezvoltare cât și a orașelor confruntate cu probleme generate de restructurările economice.

Orașele cu nivel ridicat de dezvoltare sunt poli de atracție pentru orașele și comunele din vecinătate, având o influență directă în dezvoltarea economică și socială a zonei. La polul opus, orașele mici și mijlocii din Regiunea Centru se confruntă cu dificultăți în procesul de dezvoltare durabilă, datorită în special procesului de restructurare economică după 1989 care a afectat orașele monoindustriale.

În linii mari procesul de coeziune teritorială la nivelul Regiunii Centru se axează pe regenerarea urbană a orașelor mici și mijlocii în special a celor monoindustriale, creșterea conectivității orașelor cu zonele de contiguitate, susținerea zonelor și a cartierelor mai sărace prin creșterea inclusivă, dar și dezvoltarea unei economii inteligente prin stimularea inovației și a cercetării aplicate în special în orașele mari și a centrelor universitare. De asemenea o prioritate o reprezintă și promovarea orașelor verzi, susținerea transportului urban sustenabil, dezvoltarea iluminatului public, eficiența energetică a clădirilor și amenajarea spațiilor pentru agrement.

În România principalul obiectiv al strategiilor pe termen mediu și lung de dezvoltare spațială îl reprezintă consolidarea dezvoltării policentrice și inovația prin crearea unor rețele de legături între zonele metropolitane și orașe. Orașele care funcționează ca centre regionale ar trebui să coopereze în cadrul unui tipar policentric, astfel încât această cooperare să fie o valoare adăugată pentru alte orașe din zonele rurale și periferice, precum și pentru zonele cu provocări și nevoi specifice din punct de vedere geografic.

Una din prioritățile politicii de dezvoltare urbană durabilă o constituie sprijinirea orașelor mari care sunt în același timp centre de polarizare pentru orașele și comunele învecinate. La rândul lor, orașele mari au universități cu tradiție care radiază în jur și fac legătura cu alte centre din Europa, fiind în același timp și nuclee ale economiei inteligente prin valorificarea inovației și a cercetării aplicate.

De asemenea, este important ca politica dezvoltării urbane să fie legată de abordarea integrată care să pună în discuție nevoile specifice atât ale zonelor geografice cele mai afectate de sărăcie, cât și a cartierelor sărace din orașele regiunii, un rol foarte important jucând dezvoltarea de soluții privind valorificare potențialului teritorial și creșterea inclusivă.

O necesitate la nivel regional o constituie elaborarea de Planuri de Mobilitate Urbană Durabilă pentru orașele Regiunii Centru, aceste documente de planificare vizând crearea unui sistem de transport urban sustenabil.

Beneficiari potențiali: primăriile de orașe și municipii, Consiliile județene, Asociații de dezvoltare intercomunitare, Grupuri de Acțiune Locală (GAL-uri) sau alte structuri parteneriale formate în scopul sprijinirii dezvoltării durabile a unităților administrativ - teritoriale (UAT), Agenți și operatori economici în domenii precum: transport urban, iluminat public, amenajare spații verzi, eficienței energetice a clădirilor, etc.

Referitor la infrastructura de transport, datorită situării sale în centrul României, Regiunea Centru se bucură de o poziție privilegiată în ce privește accesibilitatea și conexiunile rutiere cu restul țării și cu Europa. Regiunea Centru este străbătută de cinci drumuri europene, a căror lungime însumează 951 km. Sud-vestul regiunii este traversat de Coridorul IV pan-european de transport, rută ce va asigura o legătură rapidă între extremitatea sud-estică a Europei (Istanbul, Salonic) și Europa Centrală (Dresda, Nuremberg), via Grecia, Bulgaria, România, Ungaria (...).

Atingerea acestor obiective implică realizarea de investiții semnificative în următorul deceniu atât în extinderea rețelei rutiere și feroviare cât și în reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere actuale și construirea de centuri ocolitoare în vecinătatea orașelor în vederea fluidizării transportului rutier.

În ce privește rețeaua actuală de drumuri, este necesar ca în perioada următoare să se reabiliteze aproximativ 1000 km de drumuri naționale care, în prezent, au durata de serviciu depășită sau care, în următorii ani, își vor depăși durata de serviciu. De asemenea, cei 36 km de drumuri naționale pietruite din județele Alba, Covasna și Brașov vor trebui aduși la standardele cerute unui drum național.

O altă direcție de intervenție constă în îmbunătățirea condițiilor de transport pe drumurile județene. În acest sens, este necesar ca în următorii ani să fie asfaltați cel puțin 500 km din cei peste 1700 km de drumuri județene pietruite sau de pământ și să se reabiliteze cel puțin jumătate din lungimea drumurilor județene cu durata de serviciu depășită. Considerăm ca fiind prioritară modernizarea drumurilor județene

care asigură conectarea localităților urbane la rețeaua drumurilor naționale și a celor ce permit accesul spre zonele turistice intens frecventate sau spre zonele cu un real potențial turistic dar insuficient exploatat.

Un alt domeniu care necesită investiții majore la nivelul Regiunii Centru este infrastructura de comunicații. Aceasta este elementul cheie a bunei funcționări a oricărui tip de sistem pentru comunicații de date, informații și voce. În contextul globalizării și al necesității de acces la informație în timp real, la nivelul Regiunii Centru se conștientizează din ce în ce mai mult rolul major pe care îl are infrastructura de comunicații în desfășurarea unei activități cât mai eficiente. În Regiunea Centru, la nivel de județ, ponderea populației fără acces la conexiuni în banda largă este cuprinse între: 50% - 80% în județul Covasna; 40% - 50% în județul Alba și 20% - 40% în județele Brașov, Harghita, Sibiu și Mureș. O necesitate o reprezintă sprijinirea administrațiilor publice privind dotarea, extinderea sau modernizarea cu infrastructuri de comunicații specifice (ex. IT, internet wireless, etc.). Precizăm faptul că, la nivel european comunicaţiile electronice în bandă largă au devenit o prioritate în a doua jumătate a anilor 1990, ca rezultat al faptului că societatea bazată pe cunoaştere are un impact semnificativ asupra competitivităţii, dezvoltării rapide a comunicaţiilor și a tehnologiilor IT, precum și asupra liberalizării pieţelor telecom.

Activitățile privind utilitatea publică de interes local au o importantă dimensiune socială și un rol esențial în consolidarea dezvoltării durabile a localităților și îmbunătățire a condițiilor de viață. Principalele obiective ale dezvoltării serviciilor publice de gospodărire comunală, în conformitate cu prevederile directivelor europene sunt: alimentarea cu apă, alimentarea cu energie electrică, canalizarea, alimentarea cu energie termică, alimentarea cu gaze naturale, administrarea domeniului public.

În funcție de dotarea tehnico-edilitară, la nivelul Regiunii Centru, cele mai mari ponderi din totalul localităților, peste 50%, sunt localități cu instalații de alimentare cu apă potabilă și localități în care se distribuie gaze naturale, iar cele mai mici ponderi sunt deținute de localități în care se distribuie energie termică. O situație asemănătoare este și la nivelul comunelor din Regiunea Centru.

Potrivit datelor statistice, în anul 2011 în Regiunea Centru erau 309 de localități cu instalații de alimentare cu apă potabilă dintre care 253 de localități din mediul rural. Începând din 2005 și până în 2011 ponderea localităților cu instalații de alimentare cu apă potabilă a crescut continuu de la 63, 2% la 74, 6%, ponderea cea mai mare fiind în județul Brașov și Harghita, iar la polul opus județul Sibiu.

La nivelul Regiunii Centru, numărul localităților în care se distribuie gaze naturale a crescut continuu din 2005 de la 227 de localități la 242 de localități în 2011. Județele cu cele mai mari ponderi a localităților în care se distribuie gaze naturale sunt Mureș (80, 4%) și Sibiu (peste 76, 6%), la polul opus fiind Covasna (aproape o treime, 28, 9%) și Harghita (38. 8%). La nivelul mediului rural din Regiunea

Centru, în anul 2011, în peste jumătate din comune (53, 5% adică 191 de comune) se distribuiau gaze naturale, cu 13, % mai multe comune față de anul 2005 (179 comune).

În perioada 2005 - 2011 numărul localităților în care se distribuie energie termică a scăzut continuu de la 22 de localități (20 de municipii și orașe și 2 localități rurale din județul Mureș) la 17 de localități (toate municipii și orașe cu excepția unei localități rurale din județul Covasna). Numărul mic al localităților și scăderea continuă a acestora în ultimii ani este datorată numărul mare a locuitorilor care optează pentru instalații proprii de energie termică.

În prezent nu sunt racordate la rețeaua de utilități (energie electrică, energie termică sau canalizare, etc.): localități rurale din zona montană (Munții Apuseni, Munții Călimani, Munții Giurgeului, Munții Întorsurii, Munții Cindrel, Munții Baraolt, Munții Bodoc, Munții Persani, Munții Bârsei etc.), 3 orașe din județul Alba și Harghita și un oraș din județul Covasna, localități rurale din depresiuni intramontane. Neracordarea unor localități la infrastructura de utilități publice este un factor restrictiv în atragerea de potențiali investitori și investiții în localitățile respective.

Beneficiari potențiali: primăriile de orașe și municipii, primăriile de comune, consiliile județene, asociații de dezvoltare intercomunitare, grupuri de acțiune locală (GAL-uri) sau alte structuri parteneriale formate în scopul sprijinirii dezvoltării durabile a unităților administrativ - teritoriale (UAT), agenți și operatori economici în domenii precum: transport, comunicații (de date, informații și voce), utilități publice (alimentarea cu: apă, energie electrică, gaze naturale, energie termică, canalizarea și administrarea domeniului public)

Infrastructura de educație la nivelul Regiunii Centru este relativ bine dezvoltată, numărul total de unități preșcolare, școlare, liceale, postliceale, profesionale și de învățământ superior fiind de 1087 la finele anului 2011. Cele mai multe unități preșcolare, școlare și de învățământ superior au fost înregistrate în județele Brașov, Mureș și Sibiu, la polul opus situându-se județele Covasna și Harghita. Datorită scăderii natalității, în ultimii ani s-au desființat un număr relativ mare de unități școlare, de pildă în anul școlar 2010/1011 acesta s-a diminuat cu 53 față de anul anteriori la nivelul întregii regiuni.

În multe localități rurale ale Regiunii Centru infrastructura educațională (grădinițe, școli cu clasele I-IV sau I-VIII) se află într-o situație necorespunzătoare, iar dotările de care dispun aceste unități de învățământ nu se ridică la cerințele actuale. O parte din aceste școli au fost deja modernizate în ultimii ani, inclusiv prin finanțări europene, celelalte urmând a fi modernizate în perioada viitoare. O problemă cu care se confruntă adesea copiii din mediul rural este distanța mare pe care trebuie să o străbată pentru a ajunge la școală. Preconizăm soluționarea acestei probleme prin susținerea dezvoltării programelor de transport școlar acolo unde acestea lipsesc.

Infrastructura de sănătate.

La nivelul Regiunii Centru infrastructura sanitară era compusă la finele anului 2011 dintr-o rețea de unități sanitare formată din 58 de spitale, 61 de policlinici, 23 de dispensare, 1488 de cabinete de medicină generală și de familie, 1404 de cabinete stomatologice, 1014 de cabinete de specialitate, 963 de farmacii și puncte farmaceutice și 394 de laboratoare medicale. La nivel de județ cele mai multe unități sanitare sunt în Brașov și Mureș, iar cele mai puține în Covasna și Harghita. În Regiunea Centru, față de anul 2005, în anul 2011 s-a înregistrat o creștere a unităților sanitare cu excepția cabinetelor medicale de medicină generale (în județele Brașov, Mureș și Sibiu). În anul 2011, la inițiativa Guvernului României, din motive de reducere a cheltuielilor, au fost desființate în România 67 de spitale dintre care 8 în Regiunea Centru: câte 3 spitale în județele Alba și Brașov și câte un spital în județele Mureș și Sibiu. În Regiunea Centru cel mai important spital este cel din Târgu Mureș fiind atât un centru medical cât și un centru universitar. De asemenea, importante centre medicale sunt și spitalele din Brașov și Sibiu.

Pentru cele mai multe unități sanitare sunt necesare lucrări de reabilitare a clădirilor, precum și lucrări de înnoire a echipamentelor existente și de achiziționare de noi echipamente medicale performante și utile derulării activităților specifice. Multe sate din Regiunea Centru și în special mediul rural din zonele montane izolate se confruntă cu o lipsă a infrastructurii de sănătate și a dotărilor din sistemul sanitar. Pentru următoarea perioadă de finanțare sunt necesare alocări financiare în sistemul de sănătate, atât pentru reabilitarea, modernizarea și amenajarea unităților sanitare din regiune. În ce privește mediul rural, susținem ca prioritate regională pentru perioada 2014-2020 dezvoltarea infrastructurii de sănătate în aceste zone, în special a asistenței medicale primare și crearea unor centre medicale permanente la care să fie arondate una sau mai multe comune.

De asemenea, sunt necesare măsuri pentru stimularea cadrelor medicale în vederea perfecționării acestora și asigurării de servicii medicale de calitate. Statistic, amintim faptul ca la nivel regional, față de anul 2005 în 2011 s-a înregistrat o creștere a numărului de medici cu 11, 6%, a numărului de stomatologi cu aproape jumătate (41, 9%), iar a numărului de farmaciști cu o treime (29, 8%). În ce privește personalul sanitar mediu acesta a înregistrat o scădere în 2011 față de acum 7 ani cu 3, 1%. La nivel județean, există discrepanțe în ceea ce privește personalul sanitar mediu. De pildă în județul Brașov acesta a scăzut cu aproximativ un sfert (-23, 5%), în schimb în județul Sibiu acesta a crescut cu un sfert (26, 3%).

Infrastructura socială. Cu toate acestea, la nivel regional încă sunt nevoie de alocări financiare pentru extinderea, reabilitarea, amenajarea, modernizarea și echiparea infrastructurii de servicii sociale. De asemenea, sunt necesare finanțări pentru diferite programe și proiecte care vizează dezvoltarea, extinderea sau diversificarea serviciilor sociale asigurate atât de furnizori publici (direcții generale de asistență socială și protecția copilului și servicii publice de asistență socială), cât și de

furnizori privați (asociații, fundații, culte religioase, persoane fizice autorizate, organizații cu scop lucrativ, alte entități în condițiile legii).

Principalele probleme sociale actuale la nivelul Regiunii Centru sunt: îmbătrânirea populației, extinderea fenomenului de sărăcie, șomaj pe termen lung ridicat, rata ridicată a șomajului în rândul tinerilor, incluziune redusă pe piața muncii, rată ridicată a abandonului școlar, procent ridicat de populație romă afectată de sărăcie, etc. Astfel, cele mai importante trei consecințe ale problemelor sociale la nivel regional sunt: diminuarea calității vieții, scăderea siguranței și securității sociale și reducerea coeziunii sociale.

Este important să amintim faptul că în anul 2012, la nivel național figurau în baza de date a Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale un număr de 3229 de furnizori acreditați de servicii sociale, dintre care cei mai mulți, puțin peste o cincime, fiind din Regiunea Centru (21, 3%, reprezentând 690 de furnizori acreditați), urmată de Regiunea Nord - Est (607 furnizori acreditați). De asemenea, tot la nivel național, Regiunea Centru avea cel mai mare număr al instituțiilor de îngrijire rezidențială pentru bătrâni.

Pentru a contura o imagine sintetică în ceea ce privește infrastructura de servicii sociale la nivelul Regiunii Centru, amintim valorile celor mai importanți indicatori la nivel regional în 2012:

- 200 de centre rezidențiale pentru protecția copilului, cele mai multe fiind în Mureș (cele 77 de centre rezidențiale reprezentând aproximativ un sfert din cele la nivel regional), la polul opus fiind județele Sibiu (18) și Covasna (19).

- 70 de centre rezidențiale pentru persoane cu dizabilități, dintre care cele mai multe în județele Mureș (22) și Alba (20), iar cele mai puține în județele Covasna (2) și Brașov (4).

- 49 de centre rezidențiale pentru persoane vârstnice, reprezentând 15, 2% din cele la nivel național (322 de centre). Cele mai multe centre rezidențiale (cămine) pentru vârstnici au fost identificate în județele Mureș (14), Sibiu (13) și Alba (11), la polul opus fiind județul Brașov (2).

- 22 cantine de ajutor social având în total o capacitate de 2600 de locuri și asigurând hrana pentru 1648 de persoane. Din numărul total de cantine de ajutor social din România, Regiunea Centru deține o cincime din acestea (20, 5%), ocupând primul loc, fiind urmată de Regiunea Nord - Est (17 cantine)

Un Indicator relevant în identificarea principalelor disparități în dezvoltarea socială este Indicele de Dezvoltare Socială Locală (IDSL)a cărui valoare numerică medie este de 76 pentru Regiunea Centru, indicând un nivel mediu superior de dezvoltare. Potrivit datelor statistice, cea mai mare pondere a populației rurale din Regiunea Centru, aproape o treime, trăiește în sate cu nivel maxim de dezvoltare, acest fapt reflectându-se pe mai multe nivele de dezvoltare privind condițiile de trai și calitatea vieții.

Un alt tip de infrastructură la nivelul Regiunii Centru care are nevoie în următorii ani de dotare, extindere sau modernizare este cea de situații de urgență. La nivelul Regiunii Centru implementarea sistemului de intervenţie integrat, în conformitate cu principiile moderne, a început în judeţul Mureş încă din anul 1990, punându-se bazele Serviciului Mobil de Urgenţă, Reanimare, Descarcerare Mureş (SMURD). La nivelul Regiunii Centru infrastructura pentru situații de urgență era formată în anul 2011 din 171 de autospeciale și ambulanțe cu 52 mai multe față de anul 2005. La nivel de județ cele mai multe autospeciale pentru intervenții de urgență erau în 2011 în județul Brașov (40) și Mureș (35), iar cele mai puține în Covasna (17) și Alba (23).

La nivelul Regiunii Centru sunt necesare următoarele tipuri de investiții privind infrastructura de situații de urgență: consolidarea capacităţii de management a situaţiilor de urgenţă, programe de modernizare a serviciilor suport de tehnologia informaţiei pentru realizarea înştiinţării, avertizării și alarmării în situaţii de protecţie civilă, Îmbunătăţirea dotării cu mijloace de intervenţie în situaţii de urgenţă și nu în ultimul rând perfecţionarea pregătirii în domeniul situaţiilor de urgenţă a factorilor implicaţi în gestionarea situaţiilor de urgenţă.

Beneficiari potențiali: primăriile de orașe și municipii, primăriile de comune, consiliile județene, asociații de dezvoltare intercomunitare, Grupuri de Acțiune Locală (GAL-uri) sau alte structuri parteneriale formate în scopul sprijinirii dezvoltării durabile a unităților administrativ - teritoriale (UAT), agenți și operatori economici în domenii precum: educație, sănătate, social și situații de urgență

Contextul economic regional

Structura economică a Regiunii Centru a suferit modificări substanțiale în ultimii 10 ani. Ponderile unor sectoare economice de bază, precum agricultura, industria extractivă, industria prelucrătoare grea s-au redus mult, crescând în schimb ponderea altor ramuri economice și a celor din sectorul terțiar cu precădere. Procesul nu este încheiat, fiind de așteptat ca această evoluție să continue și în următorii ani.

Activitate tradițională în Regiunea Centru, agricultura constituie până în zilele noastre principala ocupație și sursă de venit a locuitorilor din mediul rural. Orientată spre satisfacerea cererii interne, agricultura beneficiază de un potențial natural important și diversificat.

Economia Regiunii Centru păstrează încă un profil industrial vizibil ce poate fi evidențiat atât prin contribuția relativ ridicată a industriei la formarea produsului intern brut cat și prin ponderea semnificativă a populației ocupate în sectorul secundar al economiei.

Profilul industrial al regiunii este dat de industria construcțiilor de mașini și a prelucrării metalelor, chimică, materialelor de construcții, lemnului, extractiva, textilă și alimentară. Unitățile industriale sunt amplasate în general, în localitățile urbane, și în cazul multor orașe mici dau acestor localități un caracter monospecializat.

Sectorul serviciilor are o contribuţie importantă la formarea produsului intern brut regional, având o dezvoltare semnificativă în ultimii ani. Domeniile care au

înregistrat cele mai mari creşteri sunt transporturile (în special transporturile rutiere și cele aeriene), telecomunicațiile, sectorul financiar-bancar și de asigurări. Turismul, cu toate că a înregistrat o serie de progrese pe anumite segmente, cum ar fi agroturismul, nu reușește să valorifice încă importantul potențial turistic al regiunii.

O altă evoluție semnificativă în ultimii ani este continuarea tendinței de polarizare economică la nivel regional. Majoritatea activităților economice și îndeosebi cele cu o valoare adăugată brută ridicată se concentrează în orașele mari și în jurul acestora, în timp ce multe localități urbane mici (îndeosebi foste localități miniere sau orașe monoindustriale) și numeroase localități rurale au o situație economică foarte precară și în curs de deteriorare rapidă. Gradul de coeziune teritorială se menține scăzut, această situație regăsindu-se și la nivelul întregii țări.

Un proces economic recent este apariția clusterelor economice. În viziunea multor experți economici și oameni de afaceri, bazată și pe experiența altor economii europene, clusterele pot impulsiona dezvoltarea economică și pot aduce o valoare adăugată mai mare. Până în prezent, în Regiunea Centru s-au format clustere în domeniile prelucrării lemnului, al biomasei, al electrotehnicii, al industriei alimentare, iar procesul de creare de clustere este de așteptat să ia amploare.

Cercetarea autohtonă joacă încă un rol redus în dezvoltarea economică, transferul rezultatelor și aplicarea lor în economie făcându-se încet și cu dificultate. Restabilirea unei legături puternice între cercetare și economie și creșterea inovării reprezintă mijloace ce a asigură o dezvoltare durabilă a economiei Regiunii Centru, câteva inițiative recente arătând că se dorește promovarea unui astfel de model de dezvoltare (Institutul de Cercetare Dezvoltare Inovare din cadrul Universității Transilvania din Brașov PRO-DD).

Considerată altă dată un atu al Regiunii Centru, forța de muncă nu se ridică întotdeauna la nivelul de pregătire necesar pentru o economie competitivă și în ultimul timp în multe domenii economice și în diferite zone ale Regiunii Centru începe să se facă simțită lipsa forței de muncă bine cu o înaltă calificare.

Motor al dezvoltării economice regionale, întreprinderile mici și mijlocii au înregistrat o dezvoltare susținută începând cu anul 1990, ajungând să reprezinte aproximativ 70% din efectivul de personal și din cifra de afaceri realizată de întreprinderile locale din industrie, construcții și servicii (cu excepția celor din sectorul bancar și de asigurări). Sectorul economic reprezentat de întreprinderile mici și mijlocii, care timp de mulți ani a fost un generator de creștere economică și locuri de muncă a suferit după 2008 o contracție sensibilă. În condițiile în care IMM-urile dispun, în general, de resurse financiare limitate și un spațiu redus de manevră economică, vulnerabilitatea acestora este mare, iar în cazul unei crize economice gradul în care sunt afectate crește semnificativ.

Dezvoltarea economică la nivel local și regional este susținută prin crearea de structuri de afaceri în cadrul cărora firmele să se bucure de anumite facilități și servicii specifice. În ultimii 15-20 ani s-a încercat crearea unei infrastructuri de afaceri

moderne care să răspundă la cerințele specifice ale investitorilor formată din parcuri industriale și tehnologice, centre de afaceri, incubatoare de afaceri etc. Un loc important în cadrul structurilor de afaceri îl au parcurile industriale. Rolul parcurilor industriale este să stimuleze dezvoltarea economică, realizarea transferului tehnologic, atragerea de investiții și valorificarea resurselor umane ale zonei.

În Regiunea Centru funcţionează în prezent 11 parcuri industriale. Şapte dintre acestea sunt în proprietate publică, 3 în proprietate privată și unul este în parteneriat public-privat. Alături de parcurile industriale, în Regiunea Centru funcționează câteva zone industriale, zone de dezvoltare economică, centre de afaceri și incubatoare de afaceri, dezvoltate prin inițiative publice sau private, iar nevoia de astfel de structuri de afaceri este departe de a fi acoperită.

Întreprinderile mici și mijlocii reprezintă aproximativ 70% din efectivul de personal și din cifra de afaceri realizată la nivelul Regiunii Centru de către întreprinderile locale din industrie, construcții și servicii, fiind unul din principalele motoare ale dezvoltării economice. Una din prolemele majore ale IMM-urilor este nivelul relativ ridicat de vulnerabilitate al acestora. O altă provocare la adresa IMM-urilor din regiune este creșterea gradului de modernizare și extinderea inovării.

Un punct slab al IMM-urilor din Regiunea Centru este gradul redus al participării companiilor autohtone în diversele rețele de cooperare economică la nivel european. Comparativ cu alte regiuni europene, se remarcă, de asemenea nivelul scăzut de atragere a fondurilor structurale europene sau a altor fonduri europene destinate întreprinderilor.

Din considerentele menționate mai sus reiese că una din prioritățile la nivel regional pentru perioada următoare este continuarea și extinderea sprijinului pentru IMM-uri, îndeosebi pentru activitățile de inovare și modernizare și creșterea gradului de internaționalizare al acestora.

Cu toate eforturile depuse până în prezent în vederea sprijinirii zonelor rămase în urmă, se constată continuarea tendinței de polarizare economică la nivel regional. Majoritatea activităților economice și îndeosebi cele cu o valoare adăugată brută ridicată se concentrează în orașele mari și în jurul acestora, în timp ce multe localități urbane mici din Regiunea Centru, îndeosebi foste localități miniere sau orașe monoindustriale, precum și numeroase localități rurale au actualmente o situație economică foarte precară sau în curs de deteriorare.

Viitorul acestor orașe mici afectate de restructurarea industrială depinde în bună măsură de identificarea corectă și de dezvoltarea unor noi domenii economice. Soluțiile cele mai bune pot fi găsite cu sprijinul comunității locale și prin implicarea mai eficientă a autorităților locale.

Complementar acțiunilor autorităților locale, este nevoie de un consistent sprijin financiar, bine direcționat, oferit de nivelul regional și național prin diverse instrumente de finanțare pentru a stimula dezvoltarea economică în centrele urbane mici din Regiunea Centru afectate de procesele de restructurare industrială.

Beneficiari potențiali: întreprinderile mici și mijlocii din Regiunea Centru, structurile parteneriale formate în scopul sprijinirii dezvoltării economice a orașelor mici

În ultimii 10-15 ani, în Regiunea Centru s-au creat mai multe structuri de sprijinire a dezvoltării afacerilor (parcuri industriale, incubatoare de afaceri, centre de afaceri). Actuala infrastructură de sprijinire a afacerilor din regiune acoperă doar parțial nevoile investitorilor. Geografic, infrastructura de afaceri este inegal răspândită (dacă luăm ca exemplu doar situația parcurilor industriale, se constă că majoritatea dintre acestea sunt amplasate în județul Brașov), iar rezultatele, privite în ansamblu, obținute de aceste structuri de sprijinire a afacerilor sunt modeste, volumul investițiilor atrase și numărul de locuri de muncă create fiind departe de așteptări. Pentru a impulsiona dezvoltarea unor noi afaceri în regiune trebuie avute în vedere extinderea infrastructurii actuale de sprijinire a afacerilor precum și diversificarea gamei de servicii oferite de către aceasta.

Aflate la început de drum, primele clustere de afaceri din Regiunea Centru, activând în domeniile energiilor alternative, prelucrării lemnului, industriei alimentare și industriei electrotehnice, au fost înființate la inițiativa câtorva firme și organizații neguvernamentale. Având în vedere rolul important pe care aceste structuri de organizare a afacerilor îl pot avea în dezvoltarea economică a regiunii (a se vedea numeroasele exemplele din alte țări europene) se impune sprijinirea actualelor clustere și stimularea înființării altora noi.

Conectarea economică a regiunii cu piața europeană se menține relativ scăzută și se caracterizează printr-un grad mare de, , unilateralism" (fluxurile principale se derulează dinspre Europa spre Regiunea Centru). Crearea unor rețele puternice de afaceri la nivel regional și interconectarea acestora cu rețelele europene de afaceri ar putea reduce actualul decalaj economic pe care Regiunea Centru îl are față de alte regiuni europene.

Beneficiari potențiali: parcurile industrial, incubatoarele de afaceri, centrele de afaceri, clusterele economice și de afaceri

Dezvoltarea sectorului cercetare - dezvoltare - inovare (CDI) este unul dintre factorii care pot potența competitivitatea la nivelul Regiunii Centru. La nivel regional se simte necesitatea întăririi legăturii dintre mediul de cercetare și cel de afaceri în perspectiva dezvoltării economiei bazate pe cunoaștere.

Infrastructura de cercetare la nivelul Regiunii Centru este relativ bine dezvoltată, fiind 13 instituții de învățământ superior care însumează 78 de facultăți. La nivel regional numărul total de studenți înscriși în anul universitar 2010-2011 era de peste 87500, dintre care jumătate la Universitatea Transilvania din Brașov. Celelalte centre universitare de cercetare funcționează în cadrul instituțiilor de învățământ superior: Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu, Universitatea de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș, Universitatea "Petru Maior" din Târgu Mureș, Universitatea "1 Decembrie 1918" din Alba Iulia, etc.

Unul dintre cele mai importante domenii care necesită investiții semnificative în următoare perioadă de programare este inovarea, proces care are în centrul său colaborarea dintre cercetare și industrie. Este necesară dezvoltarea unei infrastructuri adecvate pentru transferul de tehnologie dintre mediul de cercetare și mediul economic, în prezent aceasta fiind la nivelul Regiunii Centru aproape inexistentă.

Este important să amintim faptul că atingerea unor standarde europene în ceea ce privește creșterea competitivității, dar și calitatea vieții ține în foarte mare măsură de progresul științei, trecerea la mijloace și tehnologii tot mai moderne și performante. Din acest punct de vedere, în următoarea perioadă de programare trebuie acordată o atenție dezvoltării infrastructurii de CDI nu numai a celei din cadrul instituțiilor de cercetare (universități, centre, institute de cercetare, etc.), ci mai ales a celor din diferite instituții publice și private din Regiunea Centru. Ne referim în mod special la cele din domeniul sănătății, în cadrul clinicilor și spitalelor fiind necesare înființarea, dezvoltarea, modernizarea, dotarea sau amenajarea de laboratoare de cercetare în diferite domenii sau specializări. La nivelul Regiunii Centru, alte instituții publice sau private care ar putea beneficia de dezvoltarea sau crearea de infrastructuri de CDI sunt în special în domeniile: industrie, tehnologie, mediu, energie, agricultură, educație, asistență socială, etc.

Beneficiari potențiali: institute de cercetare, stațiuni de cercetare, universitățile prin institutele și centrele de cercetare din cadrul acestora, structurile parteneriale constituite în scopul sprijinirii cercetării

Cu toate că există resurse semnificative la nivel regional în domeniul cercetării (câteva institute de cercetare, mai multe universități dintre care menționăm Universitatea Transilvania din Brașov - una din cele mai puternice universități cu profil tehnic din România, precum și Universitatea de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș și Universitatea ”Lucian Blaga” din Sibiu, rezultatele din cercetarea teoretică și aplicată ajung greu în sfera economică. Transferul tehnologic, în general, către potențialii beneficiari din sectorul economic este la un nivel nesatisfăcător, acest lucru afectând competitivitatea economică a firmelor din Regiunea Centru.

Există însă și premise bune pentru reluarea și întărirea legăturilor între Cercetare și Mediul de afaceri. Pornind de la această situație și de la prioritatea asumată la nivel național și european de a crește rolul cercetării-inovării în economie, se impune ca prioritate regională pentru următoarea perioadă de programare, crearea și susținerea mai multor centre de transfer tehnologic precum și a unor centre de inovare puternice în domeniile de interes pentru regiune.

Dezvoltarea entităților economice bazate pe cercetare și pe valorificarea rezultatelor cercetării (e. g. spin-off-uri, start-up-uri inovative, companii active în domeniul cercetării) se găsește într-un stadiu incipient în Regiunea Centru. Aceste companii trebuie sprijinite pentru a-si aduce o contribuție importantă la dezvoltarea unei economii regionale mai competitive, bazată pe informație și cunoaștere.

Beneficiari potențiali: centrele de transfer tehnologic, indiferent de statutul juridic; companii cu activitate în domeniul cercetării

Consecințele multiple ale poluării au determinat, în ultimele decenii, ca protecția mediului să devină una dintre cele mai importante și mai serioase probleme ale umanității. Datorită dezvoltării economice, presiunea asupra capacității planetei de a răspunde cerințelor în materie de resurse și de absorbție a poluării e în continuă creștere. Astfel, societatea trebuie să facă eforturi pentru a reduce impactul negativ exercitat de creșterea economică asupra mediului înconjurător.

Dezvoltarea durabilă, satisfacerea nevoilor prezentului fără a le compromite pe cele ale generațiilor viitoare, este un obiectiv fundamental, recunoscut prin tratate la nivel mondial. În vederea atingerii acestui obiectiv trebuie ca politicile economice, sociale și de mediu să fie abordate într-un spirit de sinergie, la toate nivelurile. În esență, dezvoltarea durabilă include protecția mediului, iar protecția mediului condiționează dezvoltarea durabilă.

Un rol determinant în domeniul protecției mediului și dezvoltării durabile, l-au avut până în prezent, trei conferințe mondiale: Conferința Națiunilor Unite privind Mediul Înconjurător (Stockholm, 5-16 iunie 1972), Conferința Mondiala a ONU pentru Mediu și Dezvoltare (Rio de Janeiro, 3-14 iunie 1992) și Summit-ul mondial pentru dezvoltare durabilă (Johannesburg, 26 august - 4 septembrie 2002). De asemenea, Tratatul de la Maastricht din 1992 evidențiază protecția mediului ca o prioritate cheie pentru Uniunea Europeană.

Un rol esențial în dezvoltarea armonioasă, echilibrată și durabilă a Regiunii Centru îl joacă protecția și conservarea mediului înconjurător, acesta fiind suportul vieții pe Pământ.

Astfel, România trebuie să creeze un cadru legal și mecanisme de direcționare a fondurilor europene în valorificarea surselor regenerabile de energie. Este important să amintim faptul că Regiunea Centru dispune de un potențial ridicat în ceea ce privesc sursele regenerabile de energie, cel mai mare potențial deținându-l biomasa.

Mai mult decât atât, conform angajamentelor europene, România trebuie să își îmbunătățească eficiența energetică cu 19% și să reducă emisiile de gaze cu efect de seră cu 20% până în anul 2020.

O imagine sintetică a mediului înconjurător din Regiunea Centru presupune o analiză succintă a principalilor factori naturali, în special aspecte privind calitatea aerului, a apei și a solului.

Calitatea aerului este una dintre cele mai importante aspecte cu privire la calitatea factorilor de mediu, aceasta fiind în ultimii ani afectată de poluare. Pe termen scurt și mediu, efectele poluării aerului dăunează sănătății umane și aduc prejudicii ecosistemelor în special. Pe termen lung, poluarea aerului afectează mediul înconjurător prin: efectul gazelor de seră, distrugerea stratului de ozon, ploi acide, prezența micropoluanților și a particulelor în suspensie. La nivelul Regiunii Centru cele mai importante emisii de substanțe poluante care au depășit în ultimii ani

cantitatea maximă admisibilă sunt: formaldehidă (SC Kronoșpan SA, Sebeș, județul Alba) și amoniacul (SC AZOMUREȘ SA, Târgu Mureș, județul Mureș).

Calitatea apei este direct influențată de factorii antropici și naturali. La nivelul Regiunii Centru evoluția calității apelor a fost monitorizată și înregistrată la aproximativ 500 de surse de apă și 15 lacuri. În toate județele regiunii s-a înregistrat o stare ecologică bună la peste jumătate din sursele de apă, excepție făcând județul Sibiu (18, 2%). De asemenea, aproximativ jumătate din populația județelor este racordată la rețeaua de apă potabilă (Sibiu - 56, 8%, Alba – 2, 5%, Mureș - 49%, Covasna - 44, 6%, Harghita - 40%, iar județul Brașov nu dispune de date statistice). La nivelul Regiunii Centru, sursele majore de poluare a apelor de suprafață aparțin următoarelor activități economice: industria extractivă. captare și prelucrare apă pentru alimentare (stații de epurare, ape uzate orășenești), prelucrări chimice, industrial de prelucrare a lemnului, industria metalurgică și construcții de mașini, etc.

La nivelul Regiunii Centru principalele presiuni asupra calității solurilor sunt date de aplicarea îngrășămintelor și a produselor fitosanitare (pesticide). Principalii factori de degradare a solurilor din Regiunea Centru sunt: eroziunea (pe suprafețe relativ mari), alunecările de teren, inundațiile, acidifierea, compactarea, excesul de umiditatea, gleizarea, pseudogleizarea, seceta periodică și sărăturarea (pe suprafețe foarte mici). Cele mai critice zone sub aspectul deteriorării solurilor sunt: perimetrele vechi și actuale de exploatare a zăcămintelor miniere (iazuri de decantare și halde de steril) din județele Alba și Harghita, perimetrul de exploatare a hidrocarburilor din zona Ghelința din județul Covasna, perimetrul din zona activității și influenței operatorului SC SOMETRA SA Copșa Mică din județul Sibiu, etc. În ceea ce privește infrastructura tehnică de mediu din Regiunea Centru aceasta este insuficientă sau necesită lucrări de reabilitare sau de modernizare.

În urma evaluării situației apelor uzate din Regiunea Centru s-a constatat poluarea receptorilor naturali de către următoarele obiective: stațiile de epurare orășenești care evacuează ape uzate insuficient epurate în receptorii naturali, inexistența stațiilor de epurare pentru unele localități urbane și rurale, lipsa rețelelor de racordare la sistemul centralizat de canalizare și stații de preepurare ineficiente pentru activități industriale. De asemenea, la nivel regional este necesară construcția, reabilitarea, extinderea sau modernizarea nu numai a stațiilor de tratare a apei potabile, ci și a rezervoarelor de apă și a surselor de apă potabilă.

În ceea ce privește regularizarea albiilor, construirea de rigole și canale de evacuare a apelor, la nivelul Regiunii Centru infrastructura aferentă acestora este slab dezvoltată, necesitând ample lucrări de extindere, reabilitare sau modernizare.

De mare importanță este și îmbunătățirea sistemului de prognoză, ameliorare și informarea populației precum și creșterea capacității de răspuns în caz de accidente cu impact asupra calității factorilor de mediu.

În ultimii ani, la nivelul Regiunii Centru s-a înregistrat o tendință de creștere a ponderii deșeurilor municipale în totalul deșeurilor generate, datorită evoluției

sociale și economice, a creșterii nivelului de trai și a posibilităților de consum ale populației. La nivel de județ, cea mai mare cantitate de deșeuri municipale a fost înregistrată în județul Brașov, acesta fiind mai populat și mai dezvoltat din punct de vedere industrial.

Una dintre probleme o constituie colectarea selectivă a deșeurilor, transportul și reciclarea acestora, la nivelul Regiunii Centru fiind foarte puține stații de sortare și reciclare a acestora.

În Regiunea Centru, deșeurile industriale provenite din activitățile de minerit, metalurgie neferoasă, prelucrarea lemnului, industrie chimică, agricultură, au o pondere de peste 85% din totalul deșeurilor generate și depozitate în cele 6 județe ale regiunii.

Beneficiari potențiali: Agenți și operatori economici, companii, societăți comerciale, Primăriile de orașe și municipii, primăriile de comune, Autorități publice la nivel județean și regional, asociații de dezvoltare intercomunitare, Grupuri de Acțiune Locală (GAL-uri) sau alte structuri parteneriale formate în scopul sprijinirii dezvoltării durabile a unităților administrativ - teritoriale (UAT)

Biodiversitatea, varietatea vieții pe Pământ, a înregistrat o diminuare constantă în ultimii an, trăgând un semnal de alarmă asupra calității vieții și a ecosistemelor. În urma efectelor negative generate diminuarea biodiversității, Uniunea Europeană se angajează ca până în anul 2020 să protejeze și să stopeze pierderea biodiversității. În ultimii 25 de ani Uniunea europeană a construit o vastă rețea de 26. 000 de arii protejate în toate țările membre care dețin 18% din suprafața terestră a Uniunii Europene.

Regiunea Centru dispune de un capital natural deosebit, pe teritoriul acesteia regăsindu-se 3 din cele 5 regiuni biogeografice ale României: bioregiunea alpină, continentală și mici insule cu vegetație stepică.

Din numărul totalul al siturilor Natura 2000 declarate în România, 21, 5% sunt pe teritoriul Regiunii Centru (114), având un grad de acoperire de aproximativ 35 % din suprafață. Din totalul siturilor Natura 2000 din Regiunea Centru 23 sunt arii de protecție specială avifaunistică, iar 91 sunt situri de importanță comunitară. De asemenea, la nivel regional au fost identificate 52 de habitate de interes comunitar și 269 de specii prioritare.

Potrivit informațiilor din Raportul anual privind starea mediului în Regiunea Centru 2011, pe teritoriul regiunii sunt 192 de arii naturale care beneficiază de un statut legal de protecție la nivel național: 3 parcuri naționale, 1 parc natural, 156 rezervații naturale, 2 arii de protecție avifaunistică și 28 monumente ale naturii. Printre cele mai importante arii protejate se numără Parcul Naţional Piatra Craiului, Parcul Naţional Cheile Bicazului - Hăşmaş, Parcul Naţional Călimani și Parcul Natural Apuseni.

Principalele cauze ale pierderii de biodiversitate din Regiunea Centru sunt: supraexploatarea speciilor și habitatelor, schimbări în densitatea populațiilor,

pierderea de suprafețe de habitat natural, pierderea suprafețelor din habitatul speciilor, fragmentarea habitatelor, proliferarea speciilor invazive și deteriorarea ecosistemelor și poluarea.

Beneficiari potențiali: asociații, fundații, agenții și alte structuri în scopul protecției mediului înconjurător, primăriile de orașe și municipii, primăriile de comune, autorități publice la nivel județean și regional, asociații de dezvoltare intercomunitare, grupuri de Acțiune Locală (GAL-uri) sau alte structuri parteneriale formate în scopul sprijinirii dezvoltării durabile a unităților administrativ - teritoriale (UAT)

Schimbările climatice sunt cauzate în mod direct sau indirect de activităţile umane, care determină schimbarea compoziţiei atmosferei globale. Cercetările științifice naționale și internaționale au evidențiat faptul că cei mai periculoși poluanți atmosferici sunt: dioxidul de sulf (SO2), oxizii de azot (NO2), monoxidul de carbon (CO), dioxidul de carbon (CO2), ozonul (O3), compușii organici volatili (COV), metale grele, pulberile sedimentabile (praf), pulberile in suspensie (funingine, fum). Încălzirea globală este un fenomen unanim acceptat de comunitatea ştiinţifică internaţională, fiind deja evidenţiat de analiza datelor observaţionale pe perioade lungi de timp.

Încălzirea globală implică în prezent două probleme majore pentru omenire:

- necesitatea reducerii drastice a emisiilor de gaze cu efect de seră, în vederea stabilizării nivelului concentraţiei acestor gaze în atmosferă, care să împiedice
- influenţa antropică asupra sistemului climatic și să dea posibilitatea ecosistemelor naturale să se adapteze în mod natural
- necesitatea adaptării la efectele schimbărilor climatice, avându-se în vedere că aceste efecte sunt deja vizibile și inevitabile din cauza inerţiei sistemului climatic, indiferent de rezultatul acţiunilor de reducere a emisiilor

În Regiunea Centru, ca de altfel la nivelul întregii țări, cele mai mari cantități de emisii de CO2 sunt generate de sectorul energetic, transporturi și consumul rezidențial, fiind astfel necesare implementarea unor măsuri și acțiuni de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră. Dintre gazele cu efect de seră emanate în atmosferă în perioada 2003-2011 la nivelul Regiunii Centru, cele mai mari procente sunt deținute de dioxidul de carbon (CO2) – 69%, dioxidul de azot (N2O) – 22% și metanul (CH4) – 9%.

Având în vedere că emisiile rezultate din energie reprezintă aproape 80% din totalul la nivel european a emisiilor de gaze cu efect de, utilizarea eficientă a energie poate aduce o contribuţie importantă la realizarea unei economii cu emisii scăzute de carbon și combaterea schimbărilor climatice.

În ce privește riscurile naturale, Regiunea Centru se confruntă cu procese geomorfologice pe suprafețe destul de mari, în special eroziunea de suprafață și alunecări de teren în zonele de deal și de munte. În perioadele de primăvară și toamnă la nivel regional sunt destul de frecvente inundațiile și viiturile, în special pe râurile mici. Schimbările climatice din ultimii ani au avut un impact negativ asupra

Regiunii Centru, acestea amplificând riscurile naturale induse de secetă (în perioada de vară, zone extinse din regiune s-au confruntat cu secete, afectând agricultura), inundații, furtuni, grindină, etc.

În următoarea perioadă de programare este necesară sprijinirea autorităților locale în elaborarea strategiilor proprii privind combaterea schimbărilor climatice la nivel local. De asemenea, este nevoie de elaborarea și implementarea de strategii și planuri de acțiune privind adaptarea la efectele schimbărilor climatice, contribuind astfel la reducerea vulnerabilității la efectele schimbărilor climatice.

Beneficiari potențiali: asociații, fundații, agenții și alte structuri în scopul protecției mediului înconjurător, agenți și operatori economici, companii, societăți comerciale, primăriile de orașe și municipii, primăriile de comune, autorități publice la nivel județean și regional

La nivelul Uniunii Europene actualul sistem energetic este puternic dependent de combustibili fosili, peste jumătate din consumul de energie primară fiind importat. Caracterul epuizabil în timp al combustibililor fosili, poluarea produsă prin arderea acestora și accentuarea efectului de seră care conduce la încălzirea globală a impus identificarea și altor resurse de energie, regenerabile și inepuizabile. Astfel, la nivelul Uniunii Europene s-au formulat o serie de politici și măsuri privind utilizarea resurselor regenerabile de energie.

La nivelul Regiunii Centru cel mai mare potențial al surselor regenerabile de energie îl deține biomasa, urmată de micro-hidroenergia și energia solară, la polul opus fiind energia eoliană și energia geotermală.

Biomasa este resursa energetică care poate fi valorificata de pe cea mai mare suprafață din Regiunea Centru. Culturile energetice se pretează condițiilor de climă, relief și sol din Depresiunea Transilvaniei, iar suprafața forestieră este foarte mare în regiune, datorită prezentei unor diviziuni importante ale Carpaților Orientali, Meridionali și Munților Apuseni.

Exceptând potențialul hidro, potențialul resurselor energetice regenerabile este destul de puțin exploatat. În ultima perioadă prin inițiativele autorităților locale și regionale și ale mediului privat s-au făcut pași importanți în direcția valorificării potențialului energetic alternativ. Biomasa (deșeuri lemnoase și agricole) și micro-hidroenergia sunt resursele de energie regenerabilă cu cel mai mare potențial de valorificare în Regiunea Centru. Conform unui studiu elaborat de Institutul ICEMENERG SA din București, potențialul energetic al biomasei din Regiunea Centru este estimat la 20277 Tj/an, cca 22% din acesta fiind reprezentat de potențialul biomasei forestiere. Județul Mureș are cel mai ridicat potențial energetic al biomasei, urmat de județele Alba și Sibiu. Harghita este singurul județ al Regiunii Centru în care potențialul din biomasa forestieră este preponderent (71% din total).

Două sisteme hidrografice importante, Mureșul și Oltul, oferă un potențial hidroenergetic care poate fi valorificat în zonele unde relieful se caracterizează prin pante accentuate (peste 7 grade), debitul acestor râuri și a afluenților săi depășind

60-70 m3/s (Oltul cu afluenți precum Cibin, Sadu, etc.). Potențialul micro-hidroenergetic poate fi valorificat pe sectoare importante ale Oltului dar și a afluenților acestuia (Cibin, Râul Negru, etc.), Arieșului și Sebeșului care sunt afluenți ai Mureșului. Cel mai mare potențial micro-hidroenergetic se afla în județul Harghita.

Potențialul energetic solar poate fi valorificat în toate unitățile de relief din Regiunea Centru, cel mai mare potențial fiind în Podișul Transilvaniei. În zona montană potențialul solar poate fi valorificat în zonele cu versanți cu orientare sudică.

În ceea ce privește valorificarea energiei eoliene, în zona montană s-au identificat câteva zone cu potențial: Munții Făgăraș, Munții Cindrel, Munții Șureanu, munții vulcanici din zona estică a regiunii, masive din Munții Apuseni. În zonele de culoar depresionar (apariția calmului atmosferic), depresiuni intramontane, cea mai mare parte a Podișului Transilvaniei potențialul eolian este foarte redus sau nu se poate vorbi de o posibilă valorificare a sa.

În prezent valorificarea și utilizarea resurselor regenerabile de energie implică investiții foarte costisitoare în tehnologie, în Regiunea Centru fiind destul de puține proiecte care au ca principal obiectiv utilizarea resurselor alternative de energie. În Regiunea Centru cele mai multe investiții au fost în centrale care folosesc biomasa și micro-hidrocentrale (de exemplu, la Zetea în județul Harghita, Arpaşu de Sus în județul Sibiu).

Beneficiari potențiali: agenți și operatori economici, companii, societăți comerciale; persoane fizice; asociații, fundații, agenții și alte structuri în scopul protecției mediului înconjurător, primăriile de orașe și municipii; primăriile de comune; autorități publice la nivel județean și regional; asociații de dezvoltare intercomunitare, Grupuri de Acțiune Locală (GAL-uri) sau alte structuri parteneriale formate în scopul sprijinirii dezvoltării durabile a unităților administrativ - teritoriale (UAT)

Reducerea consumului de energie și eficiența energetică este unul din principalele obiective ale Uniunii Europene. Sprijinul Uniunii Europene pentru îmbunătățirea eficienței energetice se va dovedi decisiv pentru competitivitate, securitatea aprovizionării și respectarea angajamentelor asumate în cadrul Protocolului de la Kyoto privind schimbările climatice. Există un potențial semnificativ de reducere a consumului, în special în sectoarele mari consumatoare de energie, cum sunt clădirile, industria producătoare și transporturile.

Energia joacă un rol esențial în economie atât în ce privește cererea cât și oferta. Privită prin prisma cererii, energia este unul din produsele pe care consumatorul decide să le cumpere pentru a-si maximiza utilitatea. Privită prin prisma ofertei, energia este un factor cheie de producție alături de capital, forța de muncă și materia primă, jucând un rol vital în dezvoltarea economică și socială a țărilor și regiunilor fiind un factor cheie în asigurarea creșterii economice și a standardului de viață.

Sectorul energetic trebuie să facă față principalelor provocări ce se manifestă la nivel intern și global: securitatea alimentării cu energie, creșterea competitivității economice și reducerea impactului asupra mediului înconjurător.

Potrivit datelor la nivel național publicate de Institutul Național de Statistică activitățile economice dețin o pondere de 70% din consumul final de energie, iar populația 30%. Industria și construcțiile realizează aproximativ 40% din consumul energetic național, transporturile și comunicațiile 19%, în timp ce agricultura deține aproximativ 1% din consumul energetic.

Creșterea economică înregistrată în ultimul deceniu a determinat și o creștere a consumului de energie atât în sectorul economic cât și casnic. Datele publicate de Institutul National de Statistică arată că aproximativ jumătate din consumul final de energie electrică înregistrat la nivel național s-a realizat în industrie, iar consumul rezidențial deține un sfert din total, celelalte sectoare economice având ponderi mult mai scăzute (transporturile și agricultura).

În ceea ce privește structura consumului de energie termică, consumul rezidențial înregistrează o preponderență netă (trei sferturi), fiind urmat de consumul sectorului industrial și de construcții (o cincime), celelalte domenii având împreună aproximativ 10% din consumul final de energie termică.

În ceea ce privește consumul de energie electrică în industrie, metalurgia, industria chimică și a produse din materiale nemetalice sunt cele mai energofage ramuri industriale. Raportul dintre ponderea acestor ramuri în consumul de energie al industriei și contribuția lor la formarea valorii adăugate brute din industrie este de 5, 4 ori respectiv 4, 8 și 3, 6 ori.

Regiunea Centru dispune de un important potențial energetic, valorificat prin câteva termocentrale cu o putere instalată medie sau mare, funcționând pe bază de gaze naturale sau cărbune inferior și prin hidrocentralele amplasate pe valea Sebeșului, pe cursul mijlociu al Oltului și al unor mici afluenți ai acestuia.

Potrivit datelor disponibile, obținute de la cei mai importanți producători de energie care activează în Regiunea Centru, puterea instalată a grupurilor electrogene totalizează aproximativ 1660 MW, reprezentând aproximativ 8% din puterea instalata la nivel național, din care 30% reprezintă energia instalata în hidrocentrale. Producția de energie electrică obținută în Regiunea Centru totalizează aproximativ 4200 GWh (7% din producția României), din care aproximativ 27% reprezintă energia produsă în hidrocentrale. Aceste date nu includ puterea instalată și producția de energie electrică realizată de centralele de capacitate mică, indiferent de sursele utilizate, ponderea lor în total fiind neglijabilă.

La baza dezvoltării industriei energetice locale au stat bogatele zăcăminte de gaz metan din Podișul Transilvaniei și in mai mică măsura zăcămintele de lignit din zona Baraolt.

Sectorul clădirilor este un mare consumator de energie și contribuie major la emisiile de gaze cu efect de seră. Dacă ne referim la volumul agentului termic produs

și distribuit, în Regiunea Centru este cea mai redusă cantitate de agent termic (4, 4%), pe primele locuri la nivel național fiind Regiunea București-Ilfov (37, 36%) și Regiunea Sud-Est (15, 14%).

Potrivit datelor statistice din 2011, în Regiunea Centru sunt 580. 849 de clădiri (11, 35% din numărul total la nivel național) și 989. 960 de locuințe (11, 19 % din numărul total la nivel național).

Directiva privind performanţa energetică a clădirilor - EPBD (2010/31/UE și 2002/91/CE abrogat) a impus standarde stricte de performanţă energetică și o serie de alte cerinţe pentru clădirile noi și existente. Odată cu eliminarea subvenţiilor pentru termoficare de la autorităţile centrale, procentul de gospodării va crește destul de puternic în anii următori. La nivelul Regiunii Centru 23, 7% din familii cheltuiesc mai mult de un sfert din venituri pentru încălzire dacă subvențiile vor fi eliminate, iar 30, 9% din familii cheltuiesc mai mult decât 20% din venituri.

La nivel regional este necesar în următoarea perioadă de programare inițierea, sprijinirea și dezvoltarea de proiecte și politici ce vizează îmbunătăţirea eficienţei energetice în toate cele trei sectoare: public, economic și casnic. În acest sens, este necesară inițierea și implementarea de campanii de informare cu scopul de a creşte gradul de conştientizare la nivel regional cu privire la importanţa eficienţei energetice.

Având în vedere faptul că unii dintre cei mai mari consumatori de energie sunt operatorii economici, este necesar ca în următoarea perioadă de programare operatorii industriali și economici să fie încurajaţi și sprijiniţi în achiziţionarea de echipamente performante cu consum redus de energie. O atenţie deosebită trebuie acordată sprijinirea proiectelor și programelor ce vizează reabilitarea termică a clădirilor publice și locuinţelor în vederea creşterii eficienţei energetice a acestora.

Un accent crescut va trebui pus pe dezvoltarea ”oraşelor verzi”, prin dezvoltarea iluminatului public din surse regenerabile de energie, modernizarea transportului urban pe baza folosirii biocarburanţilor cu emisii reduse de gaze cu efect de seră, etc. Proiecte privind eficientizarea iluminatului public și dezvoltarea unui transport local durabil sunt necesare nu numai în mediul urban cât și rural.

Beneficiari potențiali: operatori industriali și economici, companii, societăţi comerciale, persoane fizice, asociaţii, fundaţii, agenţii și alte structuri în scopul protecţiei mediului înconjurător, primăriile de oraşe și municipii, primăriile de comune, instituţii și autorităţi publice la nivel local, judeţean și regional, asociaţii de dezvoltare intercomunitare, grupuri de Acţiune Locală (GAL-uri) sau alte structuri parteneriale formate în scopul sprijinirii dezvoltării durabile a unităţilor administrativ - teritoriale (UAT).

Spaţiul rural al Regiunii Centru: probleme - cheie și potenţial de dezvoltare

Conceptul de rural și termenii asociaţi – scurtă clarificare

În anul 2010, Uniunea Europeană a adoptat o tipologie revizuită a zonelor urbane/rurale. Tipologia agreată de Uniunea Europeană stabileşte 3 categorii de regiuni: regiuni predominant rurale, regiuni intermediare și regiuni predominant urbane. Această metodologie ia în calcul atât densitatea populaţiei cât și prezenţa unor centre urbane mari și ponderea acestora în populaţia totală a regiunii. Conform acestei tipologii, pentru nivelul teritorial 3 (NUTS 3), 2 judeţe din Regiunea Centru (Braşovul și Sibiul) se încadrează în grupa regiunilor intermediare, iar celelalte 4 în grupa regiunilor predominant rurale.

Din motive ce ţin de disponibilitatea datelor și de coerenţa strategiei, conceptul de zonă rurală (localitate rurală) utilizat în acest document se bazează doar pe legislaţia românească actuală, respectiv pe prevederile Legii nr. 2/1968 privind organizarea administrativ - teritorială a României, cu modificările și completările ulterioare și ale Legii 350 /2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismului. Potrivit datelor statistice de la finele anului 2012, în Regiunea Centru sunt 357 de comune și 1788 de sate.

Decalaje economice și sociale majore faţă de mediul urban

Situaţia demografică în zonele rurale ale Regiunii Centru. Tendinţe demografice inegale în plan teritorial, proces rapid de îmbătrânire demografică

Numărul populației rurale din Regiunea Centru totalizează 1 028 971 locuitori, reprezentând 40, 8% din totalul populației regiunii la nivelul anului 2011. Cele mai ridicate procentaje ale populației rurale se înregistrează în județele Harghita și Covasna (56, 4% respectiv 50, 2%), iar cele mai scăzute în județele Brașov și Sibiu (26, 8% respectiv 33, 4%).

Unul din fenomenele interesante constatate în ultimii ani este acela de, , re-ruralizare", proces determinat în principal de migrația dinspre mediul urban spre mediul rural. Acest fenomen are atât cauze economice (creșterea costului vieții în orașe și pierderea locurilor de muncă au determinat un număr important de persoane - pensionari cu pensii mici, persoane active rămase fără un loc de muncă - să se mute în mediul rural) cât și cauze sociale (tendința tinerelor familii de a se stabili în zonele periurbane, în localități formal rurale, dar care dispun de o bună infrastructură edilitară).

Față de situația populației la nivel general, indicatorii demografici calculați numai pentru mediul rural pun în evidență anumite dezechilibre între grupele mari de vârstă: astfel, raportul de dependență demografică totală era de 53% în mediul rural comparativ cu 42% pentru ambele medii rezidențiale, iar raportul de dependență demografică a vârstnicilor: 25% în mediul rural comparativ cu 20% pentru mediile rezidențiale întrunite.

Începând cu anul 1991, populația din mediul rural din Regiunea Centru a înregistrat în fiecare an rate negative ale sporului natural, cea mai scăzută valoare atingându-se în 1996 (-3, 7‰). Această evoluție a fost determinată atât de modificarea comportamentului procreativ al populației cât și de modificarea treptată a structurii pe grupe de vârste a populației, prin diminuarea ponderii populației feminine de vârstă fertilă. La această situație se adaugă migrația internă și externă, care înregistrează de asemenea un sold puternic negativ și afectează cu precădere populația tânără.

Previziunile demografilor arată o înrăutățire în următorii ani a indicatorilor demografici din mediul rural din Regiunea Centru (scădere accentuată a numărului populației, creșterea dezechilibrelor între grupele de vârstă).

Niveluri scăzute ale ratelor de activitate și de ocupare a populației din mediul rural

Conform datelor Institutului Național de Statistică, rata de activitate a populației în vârstă de muncă din mediul rural din Regiunea Centru era de 50, 4% în anul 2011, sensibil mai redusă decât cea înregistrată în mediul urban – 64, 2%. De asemenea, rata de ocupare a populației în vârstă de 15-64 ani din zona rurală a Regiunii Centru se situează la un nivel scăzut (45, 4% în anul 2011), fiind de asemenea vizibil inferioară celei înregistrate în mediul urban – 56, 6%. Aceste valori sunt departe de rata - țintă de ocupare, stabilită prin Strategia Europa 2020 (75% din populația de 20-64 ani).

Rata redusă de ocupare în mediul rural are multiple cauze: lipsa locurilor de muncă disponibile, nivelul redus de diversificare al economiei rurale (dependența masivă de o singură activitate – agricultura), lipsa spiritului antreprenorial și a cunoștințelor necesare inițierii și conducerii unei afaceri, lipsa unor măsuri eficiente de stimulare a creării de noi locuri de muncă pe durată lungă în mediul rural, nivelul scăzut de pregătire profesională și o concordanță redusă între oferta profesională a sistemului educativ și cerințele în continuă schimbare ale pieței forței de muncă, nivelul incipient al formării profesionale pe parcursul întregii vieți.

Economia zonelor rurale din Regiunea Centru. Trăsături specific

Principala caracteristică a zonelor rurale din România este dependența masivă de o singură ramură economică - agricultura. Agricultura de semi-subzistență practicată în mare parte din zonele rurale ale Regiunea Centru se caracterizează prin predominanța exploatațiilor agricole de dimensiuni mici, forța de muncă îmbătrânită, ponderea scăzută a muncii mecanizate în procesul de producție si, bineînțeles, o valoare scăzută a veniturilor obținute.

Pădurile reprezintă o altă resursă economică importantă, însă prin valorificarea incompletă a masei lemnoase se obțin mai puține venituri decât în majoritatea țărilor

europene iar prin exploatarea într-o manieră nesustenabilă se pune în pericol dezvoltarea economică durabilă a zonelor împădurite.

O situație atipică se întâlnește în comunele din preajma marilor orașe ale regiunii care beneficiază de o infrastructură edilitară relativ dezvoltată, o economie puternică și diversificată (întreprinderi industriale moderne, servicii, depozite, zone comerciale moderne), aceste localități funcționând ca o extindere de facto a orașelor propriu-zise.

Turismul rural și agroturismul în Regiunea Centru. Potențial ridicat, valorificare scăzută

Regiunea Centru dispune de un potențial turistic deopotrivă bogat și divers, valorificat doar parțial în prezent. Turismul rural a înregistrat o dinamică spectaculoasă în ultimii 20 ani, numărul pensiunilor turistice și agroturistice din Regiunea Centru depășind 1000, iar cel al locurilor de cazare oferite ajungând la aproape 19 000. Regiunea Centru deţine 37, 9% din pensiunile agroturistice ale României și 34, 4% din pensiunile turistice. În prezent, zonele cu cel mai dezvoltat agroturism din Regiunea Centru sunt: Bran – Moeciu – Fundata, Mărginimea Sibiului, Zona Arieșului superior (Albac – Gârda - Arieșeni - Avram Iancu - Vidra), Zona Săcele - Întorsura Buzăului, Valea Hârtibaciului, Valea Oltului și câteva zone mai restrânse: Rimetea-Colțești, Corund - Praid, cetăți/biserici fortificate, etc.

Situația actuală a agriculturii în Regiunea Centru. Potențialul agricol important, producții agricole scăzute.

Suprafața agricolă a Regiunii Centru este de 1869, 4 mii hectare, reprezentând 54, 8% din suprafața totală a regiunii și 12, 8% din suprafața agricolă a României. După modul de folosință, structura suprafeței agricole se prezintă astfel: arabil 38, 6%, pășuni 34, 2%, fânețe 26%, vii și pepiniere viticole 0, 5%, livezi și pepiniere pomicole 0, 7%.

Parcul de tractoare și mașini agricole din Regiunea Centru număra, în anul 2011, 24053 tractoare agricole fizice, 19472 pluguri pentru tractor, 7235 semănători mecanice, 3980 combine autopropulsate, alte utilaje agricole. În anul 2008 s-au aplicat 34040 tone îngrășăminte chimice pe o suprafață totală de 615758 hectare, reprezentând cca 1/3 din suprafața agricolă a regiunii).

Valoarea producției agricole a Regiunii Centru, în anul 2011, a fost de 8793 milioane lei, reprezentând 11, 5% din valoarea producției agricole a României. Sectorul vegetal deține 65, 3% din totalul producției agricole a regiunii, comparativ cu 70, 8% la nivel național. Sectorul privat are o pondere covârșitoare – 97, 7 % din valoarea producției agricole regionale.

Ponderea agriculturii în PIB a scăzut vertiginos în ultimii ani, de la 19, 3% în 1993 la 6, 8% în 2010, aceeași evoluție înregistrându-se și la nivel național. Se remarcă ponderea mare a consumului intermediar în totalul producției agricole atât la nivel regional (53, 6%, valoare apropiată de cea înregistrată la nivel național) Populația ocupată în agricultură la sfârșitul anului 2011 număra 244 mii persoane,

reprezentând 24, 2% din totalul populației ocupate a regiunii (față de 29, 2% la nivelul întregii țări).

Productivitatea muncii în agricultură calculată pentru anul 2010 era de 3, 6 ori mai redusă comparativ cu nivelul productivității pe ansamblul economiei regionale. Este greu de stabilit o tendință pe termen mediu a productivității muncii în agricultură, deoarece producția și implicit productivitatea sunt influențate puternic de variațiile climatice, semnificativ în acest sens fiind anii 2000 și 2007, în care s-au înregistrat secete puternice.

Exporturile de produse agricole din Regiunea Centru se mențin la valori încă scăzute, deși în ultimii ani se înregistrează un reviriment al acestora. Cu toate acestea balanța externă a comerțului cu produse agroalimentare este puternic dezechilibrată, valoarea importurilor fiind de 2, 4 ori mai mare decât cea a exporturilor. Brașovul, Alba și Covasna sunt principalele județe exportatoare de produse agroalimentare, în ultimul județ, grupa mărfurilor agroalimentare deținând 7, 2% din totalul exporturilor la nivelul județului.

Industria alimentară a cunoscut o dezvoltare remarcabilă în ultimii ani în toate județele Regiunii Centru. Disponibilitatea și varietatea materiei prime locale, existența unei piețe locale de desfacere de dimensiuni apreciabile, orientarea unei bune părți a consumatorilor către produsele autohtone sunt atuuri importante valorificate de către investitorii în domeniu.

Silvicultura și exploatarea forestieră

Pădurile sunt una dintre cele mai importante bogății ale Regiunii Centru. Vegetația forestieră acoperă 36, 5% din suprafața regiunii, constituind principala resursă economică a locuitorilor din localitățile montane și asigurând un bun echilibru ecologic. Predomină pădurile de foioase (54% din suprafață), urmate de cele de rășinoase. Cu un volum de 4, 4 milioane mc de lemn recoltat în anul 2011, Regiunea Centru este al doilea bazin de recoltare forestieră al României și prima regiune în ce privește producția de cherestea.

Fragmentarea excesivă a producției agricole, producțiile individuale reduse, variabilitatea acestora, costurile ridicate de transport al produselor agricole, alături de lipsa, în multe cazuri a certificării produselor determină scăderea interesului marilor procesatori pentru produsele agricole locale. Costurile ridicate de producție, lipsa unor reglementări economice favorabile (de ex. stabilirea unor prețuri minime de intervenție) și concurența puternică din partea importatorilor sunt de asemenea obstacole ce limitează accesul micilor producători pe piața internă. Modernizarea activităților agricole prin susținerea investițiilor în domeniu (achiziționare de mașini și echipamente agricole moderne, materialelor biologice de calitate, construcții agricole) și sprijinirea agriculturii, , verzi" se constituie ca prioritate majoră a perioadei următoare.

Suprafața amenajată pentru irigații în Regiunea Centru la sfârșitul anului 2008 era de 15045 hectare, din care doar 961 hectare au fost efectiv irigate. Sprijinirea

dezvoltării sistemelor locale de irigații devine o necesitate pe măsură ce efectele schimbărilor climatice sunt tot mai puternic resimțite.

Valorificarea producției agricole constituie una din problemele cele mai importante cu care se confruntă majoritatea producătorilor agricoli. Lipsa de organizare a producătorilor, insuficienta dezvoltare a structurilor specifice și a pieței agricole interne precum și insuficienta reglementare a relației producător - vânzător induc o stare de permanentă nesiguranță în ce privește valorificarea produselor agricole obținute. Cei mai afectați sunt micii producători agricoli, care formează marea majoritate a producătorilor agricoli și dețin cea mai mare parte din suprafețele agricole. Una din problemele majore cu care se confruntă aceștia este lipsa unor sisteme locale sau regionale de colectare a produselor agricole precum și insuficiența spațiilor adecvate de stocare. Lipsa asociațiilor, a organizațiilor de profil precum și imaturitatea piețelor de produse agricole limitează accesul micilor producători și îi pun adesea într-o poziție de inferioritate în relațiile comerciale cu marii intermediari de produse agricole sau cu retailerii importanți.

De asemenea, există un număr semnificativ de mici producători agricoli care au reusit să-si aducă exploatația agricolă în zona profitabilității, fie prin procesarea propriilor produse, de multe ori sub marca unor produse tradiționale sau produse ecologice. Crearea și modernizarea centrelor logistice, sprijinirea înființării rețelelor de distribuție și a serviciilor aferente sunt măsuri ce vor contribui la depășirea obstacolelor prezente în valorificarea producției agricole. Trebuie stimulate, de asemenea investițiile în unități de procesare de capacitate mică și mijlocie care să prelucreze producția agricolă locală.

Deși numeroasă, populația ocupată în agricultură are o vârstă medie ridicată, fiind formată, de cele mai multe ori din persoane fără o pregătire de specialitate adecvată, fapt resimțit mai acut la asimilarea noilor tehnologii de producție. De asemenea, celor mai multor conducători de exploatații agricole individuale le lipsesc cunoștințele de bază în domeniul organizării afacerilor.

Beneficiari potențiali: producătorii agricoli individuali, societățile agricole, societățile comerciale care desfășoară activități agricole sau de prestări servicii pentru agricultură, societățile comerciale cu activitate în domeniul industriei alimentare și a băuturilor, tinerii care inițiază o afacere în domeniul agricol, structurile parteneriale constituite în vederea sprijinirii agriculturii

Pădurile sunt una dintre cele mai importante bogății ale Regiunii Centru. Vegetația forestieră acoperă 36, 5% din suprafața regiunii, constituind principala resursă economică a locuitorilor din localitățile montane și asigurând un bun echilibru ecologic. Predomină pădurile de foioase (54% din suprafață), urmate de cele de rășinoase. Cu un volum de 4, 4 milioane mc de lemn recoltat în anul 2011, Regiunea Centru este al doilea bazin de recoltare forestieră al României și prima regiune în ce privește producția de cherestea. Județele Harghita și Mureș ocupă primele două locuri la nivel regional în ce privește volumul de lemn în anul 2011. În

ultimii ani, s-a trecut tot mai mult la exploatarea complexă a lemnului, incluzând aici utilizarea în scop energetic a reziduurilor provenite în urma exploatării forestiere. Modernizarea exploatărilor silvice, dezvoltarea infrastructurii specifice (ex. drumuri forestiere) și sprijinirea utilizării în scop energetic a reziduurilor forestiere sunt măsuri prin care pot fi susținute comunitățile din zonele montane având bogat potențial silvic.

Alături de funcția lor economică, pădurile îndeplinesc o importantă funcție de păstrare a unui mediu curat și sănătos. Interesul economic privind exploatarea forestieră trebuie subordonat interesului major de păstrare a echilibrului ecosistemului Regiunii Centru.

Astfel, preocuparea pentru exploatarea rațională a pădurii, ținând cont de capacitatea acesteia de regenerare, este de natură să permită dezvoltarea durabilă a regiunii și prezervarea unui mediu curat și sănătos pentru generațiile următoare. În viitor vor trebui susținute acțiunile de împădurire și reîmpădurire a zonelor fragile din punct de vedere ecologic.

Beneficiari potențiali: companii cu activitate în domeniul exploatării și prelucrării primare a lemnului, persoane fizice sau juridice (inclusiv autorități publice) care dețin păduri, ocoale silvice, companii care valorifică în scop energetic biomasa forestieră, persoane fizice sau juridice (inclusiv autorități publice) care dețin terenuri pretabile pentru împădurire, structuri parteneriale constituite în vederea protejării și exploatării durabile a pădurii

Principala caracteristică a zonelor rurale din România este dependenta masivă de o singură ramură economică - agricultura. Agricultura de semi-subzistentă practicată în mare parte din zonele rurale ale Regiunea Centru se caracterizează prin predominanta exploatațiilor agricole de dimensiuni mici, forța de muncă îmbătrânită, ponderea scăzută a muncii mecanizate în procesul de producție si, bineînțeles, o valoare scăzută a veniturilor obținute. Pădurile reprezintă o altă resursă economică importantă, însă prin valorificarea incompletă a masei lemnoase se obțin mai puține venituri decât în majoritatea țărilor europene iar prin exploatarea într-o manieră nesustenabilă se pune în pericol dezvoltarea economică durabilă a zonelor împădurite. În fine, turismul reprezintă o alternativă economică prea Putin exploatată în prezent. Cele câteva localități rurale care au reușit valorificarea atuurilor naturale și antropice în domeniul turismului pot constitui modele de urmat pentru multe alte localități din regiune ce dispun de un real potențial turistic. Regiunea Centru dispune de un potențial turistic deopotrivă bogat și divers, valorificat doar parțial în prezent. Prin punerea în valoare a potențialului turistic al zonelor rurale din Regiunea Centru se va crea o alternativă viabilă la activitatea economică preponderentă a locuitorilor din mediul rural, agricultura. Dezvoltarea turismului va antrena totodată dezvoltarea altor domenii economice și sociale (infrastructura de transport, industriile artizanale, industria agroalimentară, diverse servicii) generându-se astfel un efect multiplicator în economia locală.

Măsurile de stimulare a afacerilor în domenii economice neagricole (turism, servicii, industrii artizanale etc.) concomitent cu dezvoltarea competentelor profesionale și îmbunătățirea cunoștințelor antreprenoriale ale locuitorilor din mediul rural vor contribui la reducerea dependentei de activitățile agricole, creșterea ocupării și dezvoltarea economică a spațiului rural.

Beneficiari potențiali: întreprinderile mici și mijlocii din mediul rural ce desfășoară activități economice neagricole, PFA din mediul rural ce desfășoară activități economice neagricole; persoane rezidente în mediul rural care conduc sau inițiază o afacere într-un domeniu neagricol

În ciuda progreselor înregistrate în ultimii ani, infrastructura de utilități publice în localitățile rurale ale regiunii continuă să fie subdezvoltată. Din cele 357 comune ale Regiunii Centru, doar 253 (70, 9% din total) erau racordate în anul la rețelele publice de alimentare cu apă potabilă, 106 comune (29, 7 %) dispuneau de instalații de canalizare publică și în 191 comune (53, 5% din comunele Regiunii Centru) exista rețea de distribuție a gazelor naturale. Trebuie menționat faptul că datele statistice utilizate sunt disponibile doar la nivel de unitate administrativ-teritorială (comună) și nu reflectă situația la nivel de sat.

În vederea reducerii decalajelor între mediile rezidențiale în ce privește dezvoltarea și pentru îmbunătățirea standardului de viață al locuitorilor și creșterea atractivității localităților rurale se impune deci, continuarea și extinderea programelor actuale ce vizează dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare în toate zonele rurale ale Regiunii Centru.

Beneficiari potențiali: unitățile administrativ-teritoriale din mediul rural, companii cu activitate în domeniul colectării și gestionării deșeurilor menajere

Dezvoltarea preconizată în următorii ani a serviciilor sociale din mediul rural impune o redimensionare a infrastructurii sociale actuale. În perioada 2014-2020, în mod evident, vor trebui sprijinite investițiile ce vizează reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii sociale în comunele Regiunii Centru.

Nu în ultimul rând, este nevoie de refacerea și dezvoltarea infrastructurii cultural - recreative din mediul rural. O bună parte din această infrastructură este degradată sau este utilizată în diverse alte scopuri, fiind necesare intervenții pentru refuncționalizare. Proiectele de dezvoltare teritorială începute în anii anteriori pornind de la o abordare de tipul, Leader", bazată pe inițiativa locală și conlucrarea factorilor interesați, au luat treptat amploare, iar primele rezultate sunt încurajatoare. De aceea, în perioada următoare, se va intensifica sprijinul pentru acțiunile integrate de tipul, Leader", începând de la activarea cooperării intra și intercomunitare până la sprijinirea inovației în cadrul proiectelor de dezvoltare integrată.

Beneficiari potențiali: unitățile administrativ-teritoriale din mediul rural, • Grupurile de Acțiune Locală, • ONG –urile active în domeniul dezvoltării comunitare, structurile parteneriale constituite în vederea sprijinirii dezvoltării integrate a localităților rurale.

Turismul – factor cheie al dezvoltării regionale

Turismul este una din ramurile economice care au cunoscut cea mai rapidă expansiune în ultimele decenii. Beneficiile economice ale industriei turistice sunt multiple. Industria turistică generează un număr semnificativ de locuri de muncă, iar investițiile în acest domeniu au o durată de amortizare relativ scurtă. Economia locală, în ansamblu, beneficiază ca urmare a dezvoltării turismului. Turiștii creează o cerere suplimentară de servicii și bunuri de consum, stimulând astfel sectorul terțiar al economiei (serviciile, comerțul, industriile artizanale etc.). În același timp, localitățile turistice tind să aibă o infrastructură edilitară și de servicii mai dezvoltată. Sectorul transporturilor și sectorul imobiliar sunt alte două ramuri importante ce au de câștigat prin dezvoltarea turismului. Trebuie avute în vedere, de asemenea, avantajele indirecte obținute prin creșterea vizibilității și a interesului pentru acele regiuni care înregistrează un mare aflux de turiști.

Dacă în prezent ponderea turismului în produsul intern brut este redusă atât la nivel național cât și la nivel regional (cca 2-3%), pe termen mediu aceasta se poate dubla cu ușurință, chiar și fără extinderea structurii de primire turistică. În Regiunea Centru, indicele de utilizare netă a capacității de cazare a scăzut de la aproape 55% în anul 1990 la cca 23, 6% în anul 2012, ceea ce înseamnă că, în medie, locurile de cazare rămân neocupate 9 luni pe an.

Potențialul turistic al Regiunii Centru

Cu o natură extrem de generoasă și un patrimoniu cultural de o mare valoare, Regiunea Centru dispune de un potenţial turistic ridicat și diversificat. Fără a încerca o separare netă între formele de turism practicate în Regiunea Centru, considerăm utilă o analiza diferențiată a acestora. Din majoritatea cercetărilor și studiilor elaborate până în prezent a rezultat concluzia că formele de turism cu cel mai ridicat potențial de dezvoltare sunt: turismul montan, turismul balnear, turismul cultural și turismul rural.

Turismul montan beneficiază în Regiunea Centru de condiţii naturale excepţionale, aproape jumătate din suprafața regiunii fiind ocupată de arealele montane. Diversitatea peisagistică, ariile naturale protejate, cu numeroase specii endemice de floră și faună, traseele rutiere spectaculoase, stațiunile montane fac din Regiunea Centru prima regiune a ţării din punctul de vedere al potenţialului turistic montan. În acest sens, menționăm faptul că Regiunea Centru include părți însemnate din suprafața a 6 din cele 28 de parcuri naționale sau naturale ale României și cuprinde numeroase alte arii protejate și rezervații naturale.

Turismul cultural dispune de resurse însemnate, cu o mulțime de obiective valoroase ce împânzesc teritoriul regiunii și câteva repere arhitectonice binecunoscute (ansamblul bisericilor fortificate, castelul Bran, cetatea Sighișoara, Sibiu, Brașov, Alba Iulia etc.) precum și festivaluri tradiționale de prestigiu (Pelerinajul de Rusalii de la Șumuleu-Ciuc, Târgul de Fete de pe Muntele Găina). Distanța relativ

mică dintre obiectivele turistice culturale favorizează integrarea acestora în diferite circuite tematice.

Intrat după 1990 într-o perioadă de declin, turismul balnear începe să fie reconsiderat și revalorizat în ultimii ani, acesta putând redeveni în perioada următoare una din formele preferate de turism, inclusiv pentru piața externă. În acest sens, amintim faptul că România deține o treime din izvoarele de apă minerale ale Europei, multe dintre acestea fiind localizate în Regiunea Centru. Accentuarea procesului de îmbătrânire demografică va face ca numărul de turiști ce optează pentru această formă de turism să crească semnificativ. În același timp, diversificarea ofertei turismului balnear, dezvoltarea componentei de agrement și a celei de wellness și spa sunt în măsură să aducă noi categorii de turiști (tineri, sportivi, turiști care caută "distracția").

Turismul rural atrage îndeosebi familiile cu copii, care caută relaxarea într-un mediu liniștit și sănătos. Pe lângă turiștii din România, de această formă de turism sunt atrași și turiștii străini interesați de cultura românească, aceasta fiind un mijloc direct de cunoaștere a civilizației tradiționale autentice. Turismul rural a înregistrat o dinamică spectaculoasă în ultimii 20 ani, numărul pensiunilor turistice și agroturistice din Regiunea Centru depășind 1000, iar cel al locurilor de cazare oferite ajungând la peste 18 000.

Turismul de afaceri s-a dezvoltat cu precădere în marile orașe și în câteva stațiuni ce oferă un înalt confort de cazare și dispun de facilitățile tehnice necesare.

Structurile de primire și fluxul turistic

Baza materială a turismului din Regiunea Centru cuprindea în anul 2012, 1526 unităţi de cazare, dintre care 269 hoteluri și moteluri, 429 pensiuni turistice și 594 pensiuni agroturistice, restul fiind alte tipuri de unităţi turistice. Capacitatea de cazare existentă, la 31 iulie 2012, era de 53787 locuri, ceea ce îi conferă regiunii poziţia a doua pe țară. Capacitatea de cazare în funcţiune, de 15459, 2 mii locuri-zile.

Numărul total de turişti cazaţi in anul 2012 (1640, 4 mii, ceea ce reprezintă 21, 4% din totalul turiştilor cazaţi in România), situează Regiunea Centru pe primul loc la nivel național. Ponderea turiştilor străini în 2012 era de 18% la nivelul regiunii (21, 6% la nivel naţional). Durata medie a şederii turiştilor în regiune în 2012 - de 2, 2 zile - este mai redusă decât la nivel naţional (2, 5 zile), înregistrându-se diferenţe notabile între judeţe.

Baza materială a turismului din Regiunea Centru cuprindea în anul 2012, 1526 unităţi de cazare, dintre care 269 hoteluri și moteluri, 29 hosteluri, 49 cabane, 109 vile și bungalouri, 429 pensiuni turistice și 594 pensiuni agroturistice, restul fiind alte tipuri de unităţi turistice. Densitatea unităţilor de cazare, la 100 kmp, este, în Regiunea Centru, de 4, 48 faţă de 2, 45 la nivel naţional. În cadrul regiunii, valoarea acestui indicator variază între 1, 81 unităţi/100kmp în judeţul Alba și 12, 06 unităţi/100kmp în judeţul Braşov.

Regiunea Centru deţine 37, 9% din pensiunile agroturistice ale României, 34, 4% din pensiunile turistice și 33, 6% din numărul cabanelor. În judeţul Braşov se găsește unul din cele șase sate de vacanţă de care dispune turismul românesc.

Patrimoniul natural

Teritoriul Regiunii Centru cuprinde în totalitate sau doar parțial 6 parcuri naționale și parcuri naturale: Parcul Național Cheile Bicazului-Hășmaș, Parcul Național Căliman, Parcul Natural Defileul Mureșului Superior, Parcul Natural Bucegi, Parcul Naţional Piatra Craiului, Parcul Natural Apuseni. Numeroase alte arii naturale protejate de diferite tipuri: geologic și paleontologic, speologic, botanic, peisagistic sau rezervații mixte cuprinse în categoriile IV și III IUCN se găsesc în toate cele 6 județe ale Regiunii Centru. Nu puține sunt monumentele naturii care se disting prin caracterul lor de unicitate (Gheţarul de la Scărişoara - cea mai mare peşteră cu gheaţă din România, Lacul Sfânta Ana - singurul lac vulcanic din Europa de Est format într-un crater vulcanic, Lacul Roşu, unic prin modul de geneză, Iezerul Ighiel - cel mai întins la carstic din România etc.)

Pentru a impulsiona dezvoltarea turismului montan este nevoie de amenajare unor trasee, căi de acces și locuri de vizitare (inclusiv peșteri) pentru a facilita accesul unor largi categorii de turiști în zonele cu potențial turistic natural ridicat. Aceste amenajări trebuie făcute fără a se aduce atingere mediului natural și cu respectarea restricțiilor impuse de legislația privind ariile naturale protejate.

În Regiunea Centru se găsește cea mai mare densitate de stațiuni balneoclimaterice din România. Apele minerale cu proprietăți terapeutice, lacurile bogate în săruri minerale, lacurile din fostele saline, mofetele, nămolurile, turba, aerul puternic ozonificat (bogat în aerosoli răşinoși și ioni negative), constituie cei mai importanți factori curativi naturali. Proprietățile deosebite și valoarea terapeutică a izvoarelor au fost remarcate încă din Evul Mediu, iar la începutul secolului XIX s-au făcut primele studii și observații științifice asupra lor și a început construcția primelor stabilimente pentru tratament. Cele mai importante stațiuni balneoclimaterice din regiune sunt cele de la Sovata, Covasna, Băile Tuşnad, Predeal, Balvanyos, Malnaș, Vâlcele, Praid, Borsec, Băile Homorod, Harghita Băi, Izvorul Mureșului, Lacu Roșu, Ocna Sibiului, Bazna. Aici se tratează numeroase afecţiuni precum: boli cardiovasculare, boli ale aparatului locomotor, digestiv, respirator și renal, boli endocrine, boli dermatologice, boli ginecologice, boli de nutriţie.

Infrastructura de tratament este în numeroase cazuri învechită și degradată, iar în unele stațiuni vechile baze de tratament nu mai sunt în stare funcțională, motiv pentru care numărul turiștilor este în continuă scădere. Se impun deci intervenții pentru a reabilita și moderniza infrastructura din stațiunile balneare și în direcția diversificării ofertei turismului balnear prin dezvoltarea componentei de agrement și a celei de wellness și spa.

Cuprinzând o zonă montană atât de extinsă, Regiunea Centru atrage numeroși iubitori ai sporturilor de iarnă fie în stațiuni de iarnă, , de tradiție": Poiana Brașov,

Predeal, Păltiniș, Bâlea, Harghita Băi, Izvoru Mureșului, Arieșeni fie în mai noile domenii schiabile: Râșnov, Bran, Sovata, Toplița, Borsec, Mădăraș, Bucin, Săcele, Ciumani, Luncile Prigoanei, Gura Râului.

În unele din aceste stațiuni s-au făcut recent investiții în dezvoltarea infrastructurii sportive și de agrement (pârtii, transport turiști etc.) cu rezultate ce nu s-au lăsat așteptate. În perioada următoare este nevoie de susținerea în continuare a investițiilor ce vizează extinderea și modernizarea facilităților pentru practicarea diverselor sporturi în toate stațiunile montane din Regiunea Centru.

Patrimoniul antropic

Numeroase localități din Regiunea Centru dispun de un patrimoniul cultural și istoric de importanță națională sau europeană. Pe lângă cele 6 reședințe de județ (Brașov, Sibiu, Târgu Mureș, Alba Iulia, Sfântu Gheorghe, Miercurea Ciuc) care au un patrimoniu cultural complex există în regiunea noastră un număr semnificativ de alte orașe cu obiective culturale de importanță turistică majoră.

De cea mai mare însemnătate sunt obiectivele culturale aflate în patrimoniul mondial UNESCO, Regiunea Centru adăpostind nouă dintre acestea.

• Sighişoara este una din puținele cetăți locuite din sud-estul Europei și singura de acest gen din România.

Fondată de coloniștii sași așezați în Transilvania în urmă cu peste 800 ani, cetatea a fost construită la începutul secolului XIII-lea, fiind ulterior refăcută și extinsă. Cetatea Sighişoarei este considerată un strălucit exemplu de prezervare a moștenirii culturale a sașilor transilvăneni într-o zonă de interferențe culturale între Europa centrală și Spațiul creștin ortodox.

• Bisericile fortificate din Transilvania, incluse în patrimoniul UNESCO.

Bisericile fortificate din Transilvania fac parte din moștenirea germană a Transilvaniei. Așezată în urmă cu 850 ani, populația săsească a avut o contribuție semnificativă la evoluția economico-socială a Transilvaniei. Dintre cele cca 150 biserici fortificate din Transilvania, UNESCO a ales și a inclus în patrimoniul mondial 7 biserici, toate situate în Regiunea Centru (Biertan, Valea Viilor, Prejmer, Viscri, Saschiz, Câlnic, Dârju), considerate de specialiști ca fiind cele mai frumoase și mai reprezentative.

• Cetatea dacică de la Căpâlna, sit inclus pe lista patrimoniului UNESCO, alături de alte 5 cetăți dacice din Munții Orăștiei

Patrimoniul cultural al Regiunii Centru este foarte bogat, cuprinzând numeroase cetăți feudale, vestigii antice, castele, palate, biserici, mănăstiri răspândite pe o largă arie geografică. Potențialul turistic al acestor obiective este ilustrat de succesul castelului Bran care a devenit unul din cele mai cunoscute simboluri ale României, cu o faimă internațională câștigată și prin asocierea acestuia cu personajul mitic Dracula.

În prezent, starea fizică a multora din obiectivele turistice este necorespunzătoare, semnalizarea obiectivelor turistice este deficitară, iar centrele și punctele de informare turistică sunt insuficiente. Pentru a da un impuls real

dezvoltării turismului cultural în regiune sunt necesare acțiuni concertate de conservare, restaurare și punere în valoare a clădirilor cu valoare arhitectonică și istorică. De asemenea, se impune susținerea activităților de promovare a obiectivelor culturale de o certă valoare din Regiunea Centru.

Zona rurală a Regiunii Centru reprezintă un alt atu al dezvoltării turismului. Satul din această parte centrală a ţării, prin condiţiile social-istorice în care s-a dezvoltat de-a lungul secolelor, reprezintă o zonă în care spiritualitatea românească s-a interferat cu cea a comunităţilor maghiară și germană, realizând o simbioză plină de originalitate. Ocupațiile tradiționale ale locuitorilor, tradițiile folclorice, stilul arhitectonic și cel vestimentar bine păstrate, cadrul natural deosebit au constituit premisele apariției care au stat la baza unei noi forme de turism - turismul rural și agroturismul - ce a cunoscut o dezvoltare spectaculoasă în ultimii ani. Zonele cu cel mai dezvoltat agroturism din Regiunea Centru sunt: zona Bran – Moeciu - Fundata, Mărginimea Sibiului, Corund, Rimetea, Valea superioară a Arieșului, zona Săcele - Întorsura Buzăului, Valea Hârtibaciului, Valea Oltului.

Dacă în trecut s-a reusit păstrarea nealterată a multora din tradițiile locuitorilor din zonele rurale, în prezent, sub presiunea schimbărilor inerente și a influențelor societății moderne existența unor tradiții de secole este pusă în pericol. De aceea, alături de conservarea și restaurarea patrimoniului material este nevoie de susținerea conservării și promovării turistice a patrimoniului cultural imaterial din zona rurală a Regiunii Centru.

Beneficiari potențiali: • autorități publice care administrează arii naturale protejate, • ONG-uri care sprijină dezvoltarea turismului montan și de aventură; societăți comerciale și entitățile publice care administrează infrastructurile de tratament din stațiunile balneare și balneoclimaterice; unități administrativ-teritoriale pe teritoriul cărora se află stațiuni balneare și balneoclimaterice; autorități publice și societățile comerciale care administrează/ dezvoltă infrastructura pentru sporturi de iarnă; autorități publice care au în proprietate clădiri cu valoare arhitectonică și istorică valorificabile în scop turistic; persoane juridice care dețin clădiri cu valoare arhitectonică și istorică valorificabile în scop turistic; autorități publice și ONG-uri active în domeniul conservării și promovării turistice a patrimoniului cultural imaterial din zona rurală

Baza materială a turismului din Regiunea Centru cuprindea în anul 2012, 1526 unităţi de cazare, dintre care 269 hoteluri și moteluri, 29 hosteluri, 49 cabane, 109 vile și bungalouri, 429 pensiuni turistice și 594 pensiuni agroturistice, restul fiind alte tipuri de unităţi turistice. Densitatea unităţilor de cazare, la 100 kmp, este, în Regiunea Centru, de 4, 48 faţă de 2, 45 la nivel naţional. În cadrul regiunii, valoarea acestui indicator variază între 1, 81 unităţi/100kmp în judeţul Alba și 12, 06 unităţi/100kmp în judeţul Braşov. Regiunea Centru deţine 37, 9% din pensiunile agroturistice ale României, 34, 4% din pensiunile turistice și 33, 6% din numărul

cabanelor. În judeţul Braşov se găsește unul din cele șase sate de vacanţă de care dispune turismul românesc.

Capacitatea de cazare existentă la 31 iulie 2012 era de 53787 locuri (17, 9% din capacitatea de cazare la nivel naţional), în timp ce capacitatea de cazare în funcţiune era de 15459, 2 mii locuri-zile, ceea ce îi conferă Regiunii Centru a doua poziţie la nivel național.

În ultimii ani s-au realizat investiții considerabile în extinderea și modernizarea structurilor de primire turistică din Regiunea Centru. Cu toate acestea, trebuie menţionat faptul că baza turistică din regiune este parţial învechită, iar lipsa modernizărilor afectează calitatea serviciilor oferite turiştilor. Se remarcă de asemenea răspândirea neuniformă a unităţilor de primire turistică, concentrarea cea mai mare înregistrându-se în judeţul Braşov (646 unităţi, reprezentând 42, 3% din totalul pe regiune al unităţilor turistice), la polul opus situându-se judeţul Covasna cu doar 100 unităţi (6, 6% din total). În perioada următoare se impune continuarea susținerii investițiilor pentru modernizarea structurilor învechite de primire turistică în vederea asigurării unui confort sporit și construirea de noi unități în zonele turistice ce au în prezent o capacitate de cazare insuficientă. Modernizările vizate pot cuprinde atât spațiile de cazare propriu-zisă cât și cele ce asigură alte facilități pentru turiști.

Numărul total de turişti cazaţi in anul 2012 (1640, 4 mii, ceea ce reprezintă 21, 4% din totalul turiştilor cazaţi in România), situează Regiunea Centru pe primul loc la nivel național. În același an, numărul de înnoptări în regiune a fost de 3648, 3 mii, reprezentând 19, 1 % din totalul înnoptărilor înregistrate la nivel naţional. Majoritatea turiștilor care vizitează Regiunea Centru sunt români, proporția străinilor nefiind totuși neglijabilă (18%). Cei mai mulți turiști străini provin din țări apropiate geografic, furnizoare tradiționale de turiști (Ungaria, îndeosebi dar și Austria, Polonia, Cehia, Slovacia), dar se înregistrează și un număr apreciabil de turiști originari din țări mai îndepărtate (state din Europa de Vest, Israel, SUA). Potențialul de creștere a numărului de turiști străini este mare, în special pe segmentul turismului cultural. Dispunând de un potențial semnificativ, turismul de sănătate și wellness este un alt domeniu de interes pentru piața externă, în prezent acesta fiind exploatat doar într-o măsură redusă.

Beneficiari potențiali: societățile comerciale cu activitate în domeniul hotelier, societățile comerciale cu activitate în domeniul sportiv-recreativ

Alături de motivațiile turistice propriu-zise există câteva elemente ce susțin motivația turistică și concură la alegerea destinației turiștilor. Ne referim aici la promovarea și informarea turistică, la infrastructura de primire turistică și serviciile oferite, la infrastructura de acces spre zonele turistice și la evenimentele culturale ce prezintă și interes turistic.

Pornind de la rolul tot mai important pe care îl joacă în zilele noastre informarea și comunicarea în diverse domenii, dar mai cu seamă în domeniul

turismului, se impune intensificarea sprijinului pentru promovarea turistică a Regiunii Centru. Acest sprijin poate acoperi o mare varietate de măsuri, de la tipărirea de materiale publicitare (ghiduri, pliante, broșuri) la promovarea prin mass media electronică (producții TV, site-uri dedicate etc.) și de la amenajarea de centre sau puncte de informare turistică la acțiuni vizând semnalizarea mai bună a obiectivelor turistice. Sprijinul pentru promovarea turistică a Regiunii Centru va include de asemenea susținerea participării la târgurile interne și internaționale de turism a actorilor regionali și locali implicați în acest domeniu.

Beneficiari potențiali: autorități locale și județene, agenții județene de promovare turistică, agenți economici din domeniul turismului

Un domeniu în strânsă legătură cu turismul este cel al industriilor creative și culturale. S-a dovedit atât prin experiența internațională cât și prin experiența națională că evenimentele culturale (festivaluri de muzică, de teatru, de film, festivaluri folclorice, serbări populare etc.) au capacitatea de a atrage un număr important de turiști. Finanțarea culturii, în sensul larg al termenului, din fonduri publice și din fonduri private a fost până în prezent la un nivel insuficient și nu s-a făcut întotdeauna pe baza unor programe coerente și pe perioade mai lungi.

Țările Uniunii Europene acordă o mare importanță dezvoltării domeniului industriilor culturale și creative. Domeniul culturii și al industriilor creative se bucură de o atenție sporită din partea Comisiei Europene, fiindu-i dedicat un program special de sprijin începând din anul 2014. La nivelul Uniunii Europene industriile culturale și creative realizează 3, 3% din P. I. B. -ul comunitar și implică în jur de 3% din forța de muncă a Uniunii Europene. Acest sector a cunoscut în ultimul deceniu una din cele mai rapide dezvoltări, fiind în același timp un catalizator al dezvoltării pentru alte sectoare economice.

Efectul multiplicator al investițiilor în cultură este ridicat iar rezultatele se răsfrâng asupra mai multor sectoare economice. Aceste industrii creează un număr important de locuri de muncă (în special pentru tineri) și încorporează multă inovație implicând domenii de vârf precum IT, media, Deșign și diverse domenii culturale, mergând de la producția de filme la arhitectură și de la crearea de jocuri video și software la modă și Deșign vestimentar.

Regiunea Centru are un potențial ridicat în ce privește succesul manifestărilor culturale. Marile centre urbane ale regiunii găzduiesc o serie de evenimente de anvergură internațională (teatru, film, muzică) ce atrag an de an tot mai mulți participanți. Desemnarea Sibiului drept Capitală Europeană a Culturii în 2007 a dat un impuls semnificativ dezvoltării tuturor activităților culturale din oraș, cu un impact benefic semnificativ resimțit la nivelul întregii economii locale. Fluxul turistic spre Sibiu a crescut sensibil în anul 2007 și s-a menținut la un nivel ridicat în anii următori, nefiind afectat de criza economică ce a debutat în 2008.

Diversitatea etnică și poziția geografică a Regiunii Centru, la marginea Europei Centrale, a permis exercitarea influențelor culturale din mai multe regiuni ale

continentului și a favorizat întrepătrunderea diferitelor culturi de-a lungul istoriei dând acestei regiuni un caracter aparte cu multe elemente de originalitate. De la un trecut adesea conflictual s-a ajuns, în zilele noastre, la un mod exemplar de convieţuire și colaborare interetnică.

Interesant este faptul că fiecare din cele trei grupuri etnice, , istorice" (românii, maghiarii, germanii) a ştiut să-si păstreze nealterată identitatea sa culturală.

Pornind de la evoluțiile încurajatoare înregistrate până în prezent și de la nevoia acută a extinderii și diversificării celei existente, se va sprijini în perioada următoare dezvoltarea infrastructurii culturale din Regiunea Centru. Orașele mari din Regiunea Centru, cu un potențial cultural important vor fi principalele beneficiare ale măsurilor de sprijin pentru cultură, însă nu sunt excluse nici localitățile mai mici cu vocație culturală dovedită.

Beneficiari potențiali: unități administrativ-teritoriale, ONG-uri active în domeniul cultural-recreativ; companii cu activitate în domeniul cultural-recreativ; structuri parteneriale constituite în scopul susținerii activităților cultural.

Una dintre prioritățile Comisiei Europene pentru orizontul anului 2020 este creșterea favorabilă incluziunii, alături de creșterea inteligentă și durabilă. Astfel, se va pune un accent crescut pe dezvoltarea resurselor umane, educația și dezvoltarea competențele acestora, învățarea pe tot parcursul vieții, promovarea incluziunii sociale, creșterea gradului de ocupare a forței de muncă, reducerea sărăciei, dar și consolidarea capacității administrative.

De asemenea, Strategia Lisabona relansată nu poate fi realizată decât pe baza creșterii nivelului de pregătire al resurselor umane, prin sisteme mai bune de educație și formare. În acest context, Comisia Europeană a propus axarea cooperării europene în educație și formare, până în anul 2020, pe patru direcții strategice: punerea în aplicare a învățării pe tot parcursul întregii vieți; îmbunătățirea calității a eficienței și a rezultatelor sistemelor de educație și formare; promovarea echității și cetățeniei active; creșterea inovației și creativității, inclusiv a antreprenoriatului, la toate nivelurile de educație și formare.

În societatea românească există o largă recunoaștere a faptului că educația reprezintă factorul strategic al dezvoltării viitoare a țării, prin contribuția sa esențială la modelarea multidimensională și anticipativă a capitalului uman. Educația trebuie percepută ca o cale spre dezvoltarea durabilă care, de fapt, este un proces de învățare în căutarea de soluții inovative.

În același timp, promovarea principiului educației permanente prin învățarea pe tot parcursul întregii vieți, ar trebui să reprezinte pentru Regiunea Centru o direcție de acțiune prioritară.

Formarea de calitate a resurselor umane este o precondiție a unei performări competitive pe piața muncii. O forță de muncă înalt calificată este esențială pentru o economie bazată pe cunoaștere, competitivă și durabilă.

Investiția constantă în individ pe parcursul întregii vieți va permite dezvoltarea și creșterea calității unor resurse umane performante, de înaltă competență, capabile să susțină procesul de creștere durabilă a economiei precum și dezvoltarea socială și culturală. În altă ordine de idei, mediul de afaceri are nevoie de forță de muncă calificată pentru a face față competiției dure pe piața europeană și pentru a fi capabile să se adapteze continuu schimbărilor. Trebuie amintit faptul că la nivel național, lipsește atât o viziune integratoare cât și o lege specifică privind atât educația adulților precum și politici educaționale funcționale, menite să stimuleze participarea adulților la învățare. Nu trebuie neglijat faptul ca în ultimul deceniu, la nivelul Regiunii Centru, ca de altfel la nivelul întregului teritoriu național, piața muncii se află într-un proces de continuă transformare. Astfel, pentru următoarea perioadă de programare, pe lângă investiții în educație și formare profesională, dezvoltarea resurselor umane trebuie să se concentreze atât pe inserția și menținerea pe piața muncii a cât mai multor persoane, cât și pe creșterea calității ofertei de muncă.

În condițiile actualei crize economico-financiare, investiția în formare profesională continuă, calificare, recalificare sau reconversie profesională este pârghia pentru creșterea flexibilității și adaptabilității la noile provocări.

Pentru următoarea perioadă de programare, investiția în dezvoltarea și creșterea calității resurselor umane din Regiunea Centru va fi sprijinită și încurajată în toate domeniile, dar în special în: educație, cercetare, social, sănătate, administrație publică, bună guvernanță, economie și antreprenoriat.

Astfel, prin investiția în dezvoltarea resurselor umane din domeniile amintite anterior, la nivelul Regiunii Centru se vor încuraja și sprijini și rezultate indirecte precum: extinderea, diversificarea și creșterea calității serviciilor medicale, sociale, ale administrației publice, etc. dar și a accesului la acestea în rândul populației.

Starea de sănătate a populației este una dintre cele mai importante aspecte ale calității capitalului uman, acesta fiind o componentă cheie în procesul de creștere a competitivității la nivel regional și local. În același timp, accesul locuitorilor la servicii medicale de calitate și de ocrotire a sănătății are o implicație directă în creșterea calității vieții acestora.

Un alt domeniu care ar trebui să reprezinte o prioritate pentru Regiunea Centru în următoarea perioadă de programare este reprezentat de serviciile sociale și dezvoltarea resurselor umane implicate. Ar trebui și mai mult sprijinită dezvoltarea, extinderea, diversificarea și creșterii calității serviciilor sociale destinate unei game largi de beneficiari, în special grupurilor dezavantajate și vulnerabile, dar și persoanelor cu nevoi speciale și sociale.

Complementar domeniului amintit anterior, o atenție deosebită ar trebui acordată procesului continuu și susținut de incluziune socială, în special a reinserției sociale a persoanelor dezavantajate social, în special prin sprijinirea acțiunilor și proiectelor în acest sens, dar și prin dezvoltarea resurselor umane cu responsabilități în acest domeniu. Privită prin prisma acestui aspect, este foarte important să se

implementeze acțiuni și proiecte care au ca principal scop atingerea unui echilibru între nevoile sociale individuale și cele comunitare. Printre persoanele cu cele mai mari nevoi de reintegrare socială din Regiunea Centru sunt: persoanele defavorizate de etnie romă, persoanele cu dizabilități, persoanele vârstnice singure, șomerii de lungă durată, persoanele cu slabă pregătire profesională și calificare, persoanele dependente, persoanele victime ale violenței domestice, persoanele ex-deținute, etc.

Un rol esențial în procesul de dezvoltare durabilă la nivel regional și local îl are administrația publică locală, atât prin implicarea și susținerea acestui proces, cât și prin oferirea locuitorilor și potențialilor beneficiari (firme, investitori, etc.) a unei game largi de servicii. Diversificarea, dezvoltarea și creșterea calității serviciilor administrațiilor publice locale, dar și a accesibilității acestora este o condiție esențială în creșterea nivelului de trai a locuitorilor, dar și în implicarea comunității în activitatea de administrare și dezvoltare durabilă la nivel local și regional.

În următoarea perioadă de programare va trebui acordată o atenție deosebită sprijinirii politicilor și proiectelor care au ca principal obiectiv combinarea cercetării de excelență cu educația și inovația, acestea fiind și elementele cheie care alcătuiesc triunghiul cunoașterii. Astfel, o formare profesională de înaltă calitate și posibilitatea valorificării oportunităților de dezvoltare a carierei în domeniul CDI vor constitui pași esențiali în furnizarea de cercetare de calitate, care la rândul ei va contribui la progresul științei și creșterea competitivității.

În cadrul Uniunii Europene, una dintre cele mai relevante schimbări o reprezintă conștientizarea importanței pe care o are politica socială alături de ocuparea forței de muncă, acestea fiind considerate trăsături care fac diferența între societățile dezvoltate.

Slaba participare pe piața forței de muncă rămâne o provocare pentru România. Insuficiența capacității instituționale, gradul redus de servicii naționale de ocupare a forței de muncă, gradul necorespunzător de competențe dobândite în urma absolvirii studiilor, rata mare a abandonului școlar, neconcordanța persistentă între calificările oferite de sistemul de învățământ și cerințele pieții forței de muncă, rata mică de participare la programe de învățare pe tot parcursul vieții, calificare și recalificare profesională, investiții scăzute în formarea și creșterea calității resurselor umane și alte aspecte, vor constitui provocări în viitoarea perioadă de programare la nivelul Regiunii Centru în a sprijini și dezvolta politici, proiecte acțiuni sau măsuri concrete ce vizează creșterea ocupării, a participării pe piața forței de muncă.

În ultimii douăzeci de ani, în Regiunea Centru dar și în România, s-au înregistrat o serie de fenomene demografice negative care au determinat schimbări demografice, una din consecințele cele mai importante fiind accentuarea declinului demografic. În acest sens, trebuie acordată o atenție sporită identificării și sprijinirii proiectelor și soluțiilor privind contracararea efectelor declinului demografic.

În ideea formării unei imagini cu privire la resursele umane din Regiunea Centru, structura demografică și cea a ocupării, dar și aspecte privind declinul

demografic, amintim câteva date și informații. În 2011 populația Regiunii Centru era de 2, 36 milioane de locuitori, regiunea situându-se pe poziția a 5-a în rândul celor 8 regiuni de dezvoltare ale României. În ultimii 20 ani, populația Regiunii Centru s-a redus cu 11, 7%, înregistrând unul din cele mai severe ritmuri de declin, iar până în anul 2050, potrivit prognozelor demografilor, Regiunea Centru ar mai putea pierde alte 25% din populația actuală. În ultimii ani ratele de fertilitate au scăzut, ajungând la 1, 3 copii la o femeie. Evoluţia numerică atât a populaţiei active cât și a populaţiei ocupate a urmat o tendinţă negativă în ultimele două decenii, atât în mediul urban cât și rural (mai accentuat). Rata şomajului la nivel regional a avut o evoluţie oscilantă în perioada 1993-2011, cea mai scăzută rată înregistrându-se în anul 2007 (4, 8%), iar cea mai ridicată în 1999 (11%).

Pornind de la ideea că cea mai mare bogăție a unei țări o reprezintă calitatea populației, dezvoltarea resurselor umane la nivelul Regiunii Centru va fi una dintre prioritățile de dezvoltare în următoarea perioadă de programare 2014-2020. Este foarte important să subliniem faptul că educația și formarea sunt determinante pentru schimbările din plan economic și social.

Câteva date statistice sunt relevante în a oferi o imagine cu privire la structura populației ocupate după nivelul de instruire la nivelul Regiunii Centru la finele anului 2011. Din acest punct de vedere, ponderea cea mai însemnată o deţin absolvenţii de învăţământ liceal (40, 3%), fiind urmate de persoanele care au absolvit o instituţie de învăţământ profesional sau de ucenici (21, 6%). Ponderea persoanelor ocupate din Regiunea Centru care au absolvit o instituţie de învăţământ superior a fost de 17, 4%, valoare apropiată de cea înregistrată la nivel naţional (17, 6%). Aceste date sunt în concordanță cu cifrele Eurostat referitoare la populația din grupa de vârstă 15-64 ani absolventă a nivelului terțiar de învățământ care indică pentru anul 2012 o pondere de 14% a persoanelor cu diplome universitare din totalul populației de 25-64 ani a Regiunii Centru. Numărul persoanelor cu studii superioare a crescut semnificativ în ultimii ani, această tendință fiind de dorit să continue în perioada următoare.

În momentul de față, la nivelul Regiunii Centru ca de altfel în întreaga țară, sistemul de învățământ preuniversitar nu reușește să aibă o performanță satisfăcătoare în ceea ce privește contribuția la dezvoltarea resurselor umane, din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții. În ultimii ani, învățământul preuniversitar a fost subiectul unor transformări profunde, pe majoritatea componentelor sale.

Un aspect important de amintit este desființarea unui număr mare de școli profesionale și tehnice din Regiunea Centru, care s-a dovedit a avea efecte negative pe termen lung, prin lipsa de specialiști calificați pe domeniul tehnic în comparație cu cerințele pe piața muncii. În prezent, accesul la formarea competențelor de bază și a competențelor cheie pe domeniul profesional și tehnic, prezintă încă probleme serioase și are nevoie de inițiative și efort susținut. În prezent, la nivel regional există o accentuată problemă privind calitatea competențelor pentru anumite calificări, acest aspect diminuând considerabil șansele la angajare. Deși există cerere din partea

angajatorilor totuși rămân multe locuri de muncă neocupate din cauza faptului că în urma evaluărilor și interviurilor calitatea competențelor potențialilor aplicați sunt neconforme cu standardele cerute. Situații frecvente se întâmplă în cazul unor meserii precum: tâmplar, sudor, bucătar, electrician, mecanic, etc. Este necesar în următoarea perioadă de programare sprijinirea și dezvoltarea de proiecte și politici ce vizează pregătirea calitativă teoretică și practică a tinerilor și nu numai care doresc și prezintă abilități în meserii specifice domeniului profesional și tehnic.

O situație problematică este și în ceea ce privește învățământul universitar, unde nu au avut loc evaluări de tip calitativ care să evidențieze relevanța competențelor dobândite ale studenților în raport cu cerințele reale pe piața muncii și cu exigențele dezvoltării durabile.

În ultimii ani, extensia cantitativă, creșterea mare a numărului de studenți, a însemnat o descreștere a calității, atât datorită lipsei personalului didactic specializat, a infrastructurii adecvate, cât și datorită scăderii ștachetei de exigență.

În momentul de față universitățile se concentrează pe programe de licență, masterat și doctorat și mai puțin pe oferte educaționale punctuale de perfecționare rapidă, potrivit nevoilor angajatorilor.

În următoarea perioadă de programare este necesară sprijinirea și dezvoltarea de proiecte și politici la nivel local și regional care ar putea contribui la o mai bună corelare a competențelor teoretice și practice ale absolvenților de învățământ superior cu cerințele pe piața muncii. De pildă, este necesară inițierea, sprijinirea, dezvoltarea și încurajarea de parteneriate dintre mediul academic și mediul de afaceri, din cel puțin două considerente:

• cadrele didactice să poată adapta mai bine și mai util curriculum și programele educaționale pentru diverse domenii de studiu, având în vedere că anumite tehnologii, servicii și activități profesionale cunosc un accentuat și dinamic proces de schimbare și dezvoltare impus de adaptarea la cerințelor societății

• prin acces la o gamă diversificată de stagii de practică, studenții, masteranzii, doctoranzii sau postdoctoranzii ar avea posibilitatea unei mai bune și oportune valorificări a cunoștințele teoretice dobândite, precum și o formare și o dezvoltare a calității competențelor practice necesare în foarte multe calificări pentru care există o cerere la nivel regional

Creșterea inteligentă cu accent deosebit pe educație și dezvoltarea și valorificarea domeniului cercetării - dezvoltării - inovării reprezintă un vector de convergență în creșterea competitivității și a calității vieții la nivelul regiunilor din Uniunea Europeană. În acest sens, cea mai mare contribuție o au resursele umane din acest domeniu, sprijinirea îmbunătățirii, diversificării și valorificării competențelor acestora fiind o prioritate la nivel european.

De asemenea, se va sprijini dezvoltarea și valorificarea expertizei și competențelor cercetătorilor în proiecte de cercetare care acoperă domenii de actualitate sau viitoare, principalele provocări fiind cele legate de: tehnologii viitoare

și emergente, în special tehnologii industriale (biotehnologii, nanotehnologii, materiale avansate, TIC, etc.), medicină și sănătate, schimbări demografice, securitate alimentară, eficiență energetică, transport inteligent, verde și integrat, eficiență în gestionara și valorificarea resurselor (în special cele regenerabile), securitate socială, inclusivă și inovatoare, etc.

În prezent, în domeniul CDI România se confruntă cu o serie de probleme care au o influență negativă directă sau indirectă asupra resursei umane din domeniul cercetării. În primul rând, sprijinul public pentru cercetare și dezvoltare este extrem de scăzut în raport cu obiectivele pentru 2020, situându-se în medie între 0, 3-0, 5% din PIB. În al doilea rând, sprijinul pentru cercetare și dezvoltare este în mare măsură ineficient, cu un sistem de cercetare și inovare fragmentat, conexiuni internaționale slabe, resurse publice limitate transpuse în cercetare cu performanțe inegale, absența unei mase critice în ceea ce privește calitatea rezultatelor cercetării, care nu se transformă în cercetare aplicată și în aplicații inovatoare. În plus, acest sector este neatractiv pentru tinerii cercetători, iar România suferă de un mare ”exod de creiere” în rândul cercetătorilor calificați și cu expertiză. Într-o mare măsură, aceste probleme la nivel național se regăsesc și la nivelul Regiunii Centru.

Într-o imagine foarte sintetică susținută de date statistice, precizăm că în Regiunea Centru numărul salariaților din activitatea de cercetare a crescut cu aproape o jumătate în 2011 fata de acum 7 ani (cu peste 1100 de salariați în 2011 fată de 2005). Din numărul total de salariați din activitatea de cercetare, în 2011 peste jumătate sunt în județul Brașov (64, 1%, 2257 de salariați), urmat de județele Sibiu (15, 6%, 550 de salariați) și Mureș (10, 6%, 375 salariați). De asemenea, și numărul cercetătorilor la nivelul Regiunii Centru a crescut cu pese 1000 în perioada 2005-2010. În anul 2011 s-a înregistrat o scădere a numărului de cercetători fată de anul anterior cu 815 cercetători, acest efect negativ punându-se în mare măsură pe numărul mic de oportunități și acces la o infrastructură de cercetare destul de deficitară comparativ cu cea a altor centre universitare din Uniunea Europeană și nu numai. În ceea ce privește valorificarea competentelor în domeniul cercetării și inovării, la nivelul Regiunii Centru s-au înregistrat în perioada 2005-2011 peste 500 de cereri de brevete de invenție depuse de solicitanți români (535), cele mai multe cereri fiind în județul Brașov cu aproape jumătate (234), urmat de Mureș (104), Sibiu (92) și Alba (77), la polul opus fiind județul Covasna (9).

Atât la nivelul Regiunii Centru cât și la cel național este nevoie de sprijinirea și finanțarea educației persoanelor care activează în domeniul cercetării, aceasta fiind și un factor determinant în dezvoltarea inovativă a societății. Alături de educație, o prioritate o va constitui formarea forței de muncă de înaltă calificare pentru a înregistra progrese în domeniul cercetării și al dezvoltării, punându-se accent pe dezvoltarea competențelor și calificărilor necesare într-o economie bazată pe cunoaștere.

Pentru următoarea perioadă de programare, la nivelul Regiunii Centru este nevoie să se sprijine și încurajeze: crearea sau dezvoltarea de nuclee de competență științifică si/sau tehnologică de înalt nivel și la standarde europene; sprijinirea celor mai talentați și creativi cercetători (în special în rândul tinerilor); sprijinirea proiectelor de cercetare care deschide domenii noi și promițătoare de cercetare și inovare prin dezvoltarea tehnologiilor viitoare și emergente; mobilitatea teritorială a persoanelor cu înaltă pregătire științifică (în special al cercetătorilor) prin asigurarea unui networking și acces pe scară largă la infrastructura de cercetare la nivelul Uniunii Europene în vederea transferului de cunoștințe; dar și integrarea cercetării românești în infrastructura europeană.

Un alt obiectiv la nivelul Regiunii Centru este extinderea, diversificarea și creșterea calității serviciilor de sănătate prin investiția în dezvoltarea resurselor umane. Unul dintre cei mai relevanți indicatori privind calitatea populației și nivelul de dezvoltare al resurselor umane îl reprezintă starea de sănătate.

O radiografie sumară la nivelul României scoate în evidență faptul că valorile a o serie de indicatori statistici sunt sub media europeană, printre care amintim: speranța la viață (Romania se situează printre țările cu cele mai scăzute valori ale speranței de viață la naștere din Uniunea Europeană), mortalitatea infantilă (în 2011, în Romania mortalitatea infantilă avea valori aproape duble față de cele la nivelul Uniunii Europene), ponderea bolilor cronice în structura mortalității (România înregistrează o pondere dublă față de cea la nivelul Uniunii Europene), numărul de medici practicieni la 100. 000 de locuitori (România se situează printre ultimele locuri din Europa), etc.

Valorile la nivelul României a indicatorilor amintiți anterior sunt similare cu cele la nivelul Regiunii Centru, cu excepția unor particularități. La nivelul Regiunii Centru s-a constatat că din 1990 și până în prezent s-au menținut sau chiar accentuat inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate a populației între cele două medii de rezidență (urban și rural). S-a demonstrat că aceste diferențe mari se suprapun peste inegalități accentuate în ceea ce privește accesul la serviciile de îngrijire a sănătății, precum și în ceea ce privește calitate acestora. Din studiile și cercetările care s-u realizat, s-a ajuns la concluzia că la nivelul regional, dar și la cel național, populația are un nivel redus de educație în ceea ce privește menținerea și îngrijirea sănătății, iar sistemul medical fiind foarte puțin orientat spre prevenire îmbolnăvirii. La nivelul Regiunii Centru este necesară sprijinirea serviciilor preventive de sănătate în vederea creșterii nivelului de educație a populației privind sănătatea prin adoptarea comportamentelor sănătoase, prevenind astfel riscul îmbolnăvirilor. Un domeniu foarte important care are nevoie de sprijin și finanțare este cel prin care se urmărește extinderea și diversificarea serviciilor care au ca principal scop prevenirea și controlul bolilor cu impact major asupra stării de sănătate a populației.

Sunt necesare sprijinirea proiectelor de dezvoltare a resurselor umane care activează în acest domeniu, dar și a acțiunilor fie de prevenire, supraveghere, tratament și control a bolilor transmisibile și netransmisibile, fie monitorizarea și tratamentul bolilor netransmisibile.

În ultimii ani un număr tot mai mare de autorități locale și biserici s-au implicat în dezvoltarea de servicii medicale și sociale destinate grupurilor de populație defavorizate din punct de vedere social (romi, copii ai străzii, familii numeroase cu venituri mici, bătrâni singuri cu nevoi medicale și sociale crescute, etc.). Aceste categorii au un acces foarte redus la serviciile de sănătate asigurate din bugetul Fondului Național de Asigurări de Sănătate. Pentru a continua dezvoltarea acestor tipuri de servicii medicale și sociale este necesară sprijinirea celor implicați prin îmbunătățirea și diversificarea competențelor profesionale.

Cele mai multe spitale din Regiunea Centru se confruntă cu un management defectuos cu consecințe negative atât în ceea ce privește administrarea resurselor financiare, cât și a calității serviciilor medicale. Pentru următoarea perioadă de finanțare, o prioritate ar trebui s-o reprezinte îmbunătățirea managementului spitalicesc prin stimularea și implicarea totală în actul de management a personalului în funcție, prin accesul la cursuri de formare și specializare. De asemenea, trebuie acordată o atenție deosebită și planificării și alocării de resurse umane în concordanță cu nevoile populației și creșterea competențelor profesionale ale personalului medical.

Un alt obiectiv la nivelul Regiunii Centru este susținerea și sprijinirea personalului specializat sau implicat în asigurarea și furnizarea de servicii sociale.

La nivelul României există două tipuri principale de servicii sociale: servicii cu caracter primar care au drept scop prevenirea sau limitarea unor situații de dificultate sau vulnerabilitate care pot duce la marginalizarea sau excluziunea socială și servicii specializate care au drept scop menținerea, refacerea sau dezvoltarea capacității individuale pentru depășirea unei situații de nevoie socială.

În 2012 în Regiunea Centru existau 3359 de copii protejați în sistemul rezidențial, 3850 persoane cu dizabilități încadrate în muncă, 8944 persoane vârstnice care beneficiază de servicii de asistență socială și 4687 de persoane cu dizabilități asistate de asistenți personali.

La nivelul Regiunii Centru, dar și a întregului teritoriu național există câteva zone mari cu probleme sociale care sunt lipsite de acoperire cu servicii sociale sau insuficient acoperite. Amintim asistența socială pentru vârstnici, pentru familiile cu venituri foarte mici, pentru persoane cu handicap, protecția copilului (inclusiv a copiilor străzii), persoane defavorizate de etnie romă, pentru victimele violenței, victime ale traficului de ființe umane, pentru persoanele dependente de alcool, de droguri și alte substanțe toxice, pentru persoanele fără adăpost, pentru persoanele abuzate, pentru persoanele din comunități izolate sau defavorizate, pentru șomeri de lungă durată, pentru bolnavi cronici și persoane care suferă de boli incurabile și alte

persoane aflate în situații de nevoie socială. Pe lângă acestea, în Regiunea Centru și nu numai există o discrepanță foarte mare privind diversitatea și accesul la servicii sociale între mediul urban și cel rural. În acest sens, este necesară sprijinirea dezvoltării și diversificării serviciilor sociale în mediul rural

Pentru următoarea perioadă de programare 2014-2020 sunt necesare sprijinirea extinderii, diversificării și creșterii calității serviciilor social, dar și a accesului acestora pentru potențialii beneficiari din Regiunea Centru prin dezvoltarea resurselor umane implicate în acest domeniu. Astfel, sunt necesare cursuri de perfecționare și specializare pentru personalul care activează în domeniul serviciilor sociale. De asemenea, ar trebui acordată o atenție dezvoltării resurselor umane implicate în managementul serviciilor sociale din cadrul parteneriatelor public-privat în scopul furnizării de servicii sociale de interes general. Totodată este necesară și modernizarea serviciilor sociale prin dezvoltarea de cadre de colaborare între sectorul public și cel privat. De asemenea, este necesară pregătirea și perfecționarea personalului implicat în asigurarea, dezvoltarea sau implementarea de servicii sociale integrate, în special pentru grupurile cele mai vulnerabile. O alternativă mai puțin costisitoare, dar cu impact semnificativ în cazul multor familii din comunitatea respectivă, ar fi înființarea și dezvoltarea centrelor comunitare de sprijin și consiliere a persoanelor cu nevoi sociale. O altă prioritate ar trebui să fie creșterea calității serviciilor sociale prin încurajarea transferului de expertiză dintre centre sau instituții din regiuni ale Uniunii Europene și centre sau instituții responsabile cu protecția socială din Regiunea Centru.

Un rol esențial în creșterea calității vieții și dezvoltării durabile a unei comunități îl joacă administrația publică locală.

În acest sens, o acțiune cheie va trebui să fie dezvoltarea și punerea în aplicare a unor strategii și politici în domeniul dezvoltării resurselor umane în a oferi serviciile administrație locale la un nivel ridicat de calitate. De asemenea, un obiectiv important la nivelul Regiunii Centru ar trebui să fie dezvoltarea și implementarea unor programe și proiecte care vizează aducerea serviciilor administrației locale mai aproape de cetățeni. Astfel, sunt necesare programe de dezvoltarea resurselor umane care activează în cadrul administrațiilor publice locale și care oferă cetățenilor, companiilor și potențialilor investitori o serie de servicii.

Nu în ultimul rând, un alt obiectiv în ceea ce privește sprijinirea și susținerea educației, formării profesionale și învățării pe tot parcursul vieții este pentru dezvoltarea resurselor umane care activează în mediul privat de afaceri, în special în cel antreprenorial. O observație scoate în evidență faptul că încă în Regiunea Centru, ca de altfel în toată țara, există o foarte slabă cultură antreprenorială, mai ales în universitățile românești. Susținerea și promovarea culturii antreprenoriale este o condiție esențială a creșterii inovării și dezvoltării afacerilor în Regiunea Centru. În acest sens o prioritate va fi: facilitatea accesului la formare profesională continuă a personalului de conducere din cadrul societăților comerciale, a întreprinzătorilor și a

persoanelor care doresc să inițieze o activitate independentă; creșterea adaptabilității acestora la ritmul rapid privind dezvoltarea tehnologiilor și la provocările globalizării și mai ales corelarea ofertei de formare profesională cu cererea de forță de muncă calificată.

Beneficiari potențiali: instituții publice și private din domenii precum: învățământ, social, sănătate, situații de urgență; autorități publice la nivel județean și regional; administrații publice locale, universități, institutele și centrele de cercetare precum și structurile parteneriale constituite în scopul sprijinirii cercetării; agenți și operatori economici, companii, societăți comerciale; asociații, fundații, agenții și alte structuri parteneriale constituite în scopul sprijinirii dezvoltării resurselor umane; persoane fizice, în special tineri care inițiază o afacere

Pentru a identifica nevoile reale, oportunitățile și măsurile necesare în ceea ce privește creșterea ocupării la nivelul Regiunii Centru, este foarte important și util de trecut în revistă câteva aspecte, particularități sau fenomene observate la nivel regional.

Transformările socio-economice care au urmat anului 1989 și evoluţiile în plan demografic au influenţat în mod decisiv evoluţia și structura forţei de muncă din Regiunea Centru. Evoluţia numerică atât a populaţiei active cât și a populaţiei ocupate a urmat o tendinţă negativă de-a lungul întregii perioade 1990-2011. Trendul descendent s-a menţinut chiar și în perioadele de reviriment economic, cauzele principale fiind migraţia masivă a populației în vârstă de muncă spre ţările din vestul Europei și scăderea efectivului populaţiei în vârstă de muncă.

Rata globală de activitate și rata de activitate a populației în vârstă de muncă sunt relativ reduse (42, 5% respectiv 58, 9%), înregistrând chiar scăderi importante față de anii precedenți. Se mențin discrepanțele între mediile rezidențiale (mediul rural avea în 2011 o rată de activitate la nivelul populației în vârstă de muncă de 50, 4% comparativ cu 64, 2% cât se înregistra în mediul urban) precum și între cele 2 sexe (rate sensibil mai scăzute se înregistrează în rândul femeilor). Nivelul ocupării este sub media europeană, rata ocupării având de asemenea o tendință descendentă în ultimele 2 decenii.

Structura pe sectoare economice a forţei de muncă a suferit modificări semnificative, principalele direcţii fiind restrângerea sectorului primar și a celui secundar, concomitent cu dezvoltarea sectorului serviciilor și al construcţiilor. Ponderea populaţiei ocupate în agricultură rămâne foarte ridicată (24, 2% în anul 2011), în ciuda unei uşoare descreşteri înregistrate în ultimii 10 ani.

Disparităţile intra-regionale în ce privește ocuparea s-au accentuat în ultima perioadă punând în evidenţă procesul de concentrare a forţei de muncă, în special a celei înalt calificate, în marile centre urbane și în zonele adiacente – zone cu un dinamism economic ridicat care au reusit atragerea de investiţii semnificative în ultimii ani.

O mare problemă la nivel regional, dar și național este creșterea accentuată a populației inactive, dar și depășirea numerică a acesteia față de populația activă. La nivelul Regiunii Centru populația inactivă numără 1448, 7 mii persoane (57, 5% din total, iar 42, 5% din total fiind populația activă), fiind alcătuită din elevi și studenți, pensionarii care nu realizează alte venituri în afara pensiei, femei casnice, copiii și adulții care nu au statut de elev, respectiv pensionar și care sunt întreținuți de familie, stat sau organizații private. Ponderea populației inactive este în creștere atât datorită creșterii numărului de pensionari cât și tendinței de prelungire a duratei studiilor și implicit întârzierii intrării tinerilor pe piața muncii (57, 5% în anul 2011 comparativ cu 52, 5% în 2000).

La nivel de județ, în 2011 cea mai mare rată de activitate a resurselor de muncă a fost în județul alba (70, 4 %), iar cea mai mică în județul Brașov (58, 4%). Analizând comparativ cu ultimii două decenii (în 2011 față de 1990), cea mai mare scădere a ratei de activitate a resurselor de muncă au fost în județul Mureș (-176%), iar cea mai mică în județul Sibiu (-10, 0%), media regională fiind 15, 2%. Rata globală de activitate a fost în 2011 de 41, 9% la nivelul Regiunii Centru, cu diferențe însemnate între cele două medii (34, 5% faţă de 46, 9% în mediul urban).

Analizând participarea populației în funcție de principalele ramuri economice la nivelul Regiunii Centru, sectorul serviciilor deţinea în 2011 cea mai mare pondere din populaţia ocupată (42, 1%), fiind urmat de industrie (27%) și agricultură (24, 2%). Faţă de anii anteriori ponderea populaţiei ocupate în sectorul serviciilor a crescut simțitor, scăderi notabile înregistrându-se în ce privește ponderea populaţiei ocupate în industrie și în sectorul agricol. și în privinţa structurii populaţiei ocupate după nivelul de instruire se remarcă diferenţe notabile între Regiunea Centru și ţară. La nivel regional, ponderea cea mai însemnată o deţin absolvenţii de învăţământ liceal (40, 3%), fiind urmate de persoanele care au absolvit o instituţie de învăţământ profesional sau de ucenici (25, 2%).

În ceea ce privește forța de muncă salariată la nivelul Regiunii Centru, menționăm faptul că în ultimele două decenii (1990-2011) numărul mediu al salariaţilor din regiune s-a înjumătățit, ajungând la 547 mii în anul 2011. În același timp s-au produs mutații importante și în ce privește structura pe activități ale economiei naționale a forței de muncă salariate. Câteva din sectoarele economice dominante în trecut precum agricultura, industria și transporturile au fost afectate de reduceri masive ale numărului de salariați în timp ce numărul salariaților din sectorul terțiar, îndeosebi în domenii precum comerțul, serviciile prestate întreprinderilor și administrația a crescut față de anii anteriori.

În ceea ce privește situația ocupării în mediul rural din Regiunea Centru, conform datelor Institutului Național de Statistică, rata de activitate a populației în vârstă de muncă a s-a redus în perioada 1996-2011 de la 64, 9% la 41, 8%, fiind de asemenea vizibil inferioară celei înregistrate în mediul urban – 54, 8%. Aceste valori

sunt departe de rata - țintă de ocupare (75% din populația de 20-64 ani), stabilită prin Strategia Europa 2020.

Fenomen nerecunoscut și cvasinecunoscut în România în perioada regimului comunist, şomajul a izbucnit imediat după 1990, ajungându-se într-o perioadă scurtă de timp la un nivel ridicat al ratei şomajului. Mutaţiile socioeconomice radicale declanşate în decembrie 1989, pornind de la schimbarea fundamentelor societăţii româneşti, au impus modificări structurale de substanţă ale economiei româneşti într-o perioadă istorică relativ scurtă. O consecinţă firească a acestor transformări a fost apariţia unui număr important de şomeri.

Rata şomajului la nivel regional a avut o evoluţie oscilantă în perioada 1993-2011, cea mai scăzută rată înregistrându-se în anul 2007 (4, 8%), iar cea mai ridicată în 1999 (11%). La sfârșitul anului 2011 rata şomajului în Regiunea Centru era de 6% (5, 1% la nivel naţional), cea mai înaltă valoare înregistrându-se în judeţul Covasna (8, 6%), iar cea mai redusă în judeţele Sibiu și Brașov (4, 3% respectiv 5%). În rândul femeilor rata şomajului a fost mai scăzută (5, 6%), aceeași situaţie întâlnindu-se la nivelul ţării (5, 7%). Se remarcă apariţia după anul 1996 a două categorii noi de şomeri - beneficiarii de ajutor de integrare profesională și beneficiarii de plăţi compensatorii. Ponderea şomerilor neindemnizați este în continuă creştere, ajungând la sfârșitul anului 2011 la 61, 7% la nivel regional și la 60, 4% la nivelul întregii ţări.

Cu o economie cu un marcat specific industrial, având al doilea centru industrial al ţării (Braşovul) și o veche zonă minieră în partea sa de vest (Munţii Apuseni), Regiunea Centru a suferit transformări importante în ultimii 20 ani, cu consecinţe majore pe piaţa muncii. Dacă în Braşov şocul disponibilizărilor masive de personal a fost atenuat prin reconversia profesională a şomerilor și atragerea lor spre activităţile economice aflate în expansiune, în Alba disponibilizările din industriile aflate în declin constituie și în prezent o problemă importantă. Cu toate că rata şomajului la nivel judeţean este mai redusă decât ratele înregistrate în celelalte judeţe din Regiunea Centru, fiecare județ nu este ocolit. De pildă, în judeţul Mureş cea mai gravă situaţie se înregistrează în zona municipiului Târnăveni, a cărui economie s-a axat în trecut pe industria chimică. O situaţie asemănătoare cu cea din Mureș se întâlneşte în judeţul Sibiu, judeţ cu o economie care a cunoscut în ultimii ani o dezvoltare economică remarcabilă, însă cu o serie de localităţi afectate de problemele generate de declinul unor ramuri economice și în care se înregistrează rate ridicate de şomaj (Copşa Mică, Dumbrăveni).

Un indicator important ce cuantifică relația între partea activă și partea inactivă a unei comunități este raportul de dependență economică, care în Regiunea Centru, în anul 2011, a fost de 1553‰, ceea ce înseamnă că fiecare persoană în activitate susține 1, 5 persoane inactive sau în șomaj.

Pentru următoarea perioadă de programare, la nivelul Regiunii Centru sunt necesare sprijinirea și finanțarea politicilor, acțiunilor, proiectelor sau măsurilor care au ca principal obiectiv creșterea ocupării, atât în ceea ce privesc tinerii, șomerii (de

toate categoriile), a persoanelor active care din diverse motive nu mai au un loc de muncă, dar și a persoanelor dezavantajate social sau a grupurilor vulnerabile. De asemenea este necesară creșterea calității resurselor umane ce formează forța de muncă, cu accent pe tinerii specialiști în diverse domenii.

O atenție deosebită ar trebui să fie acordată persoanelor disponibilizate care în prezent își găsesc mai greu un loc de muncă potrivit. Datorită restructurărilor în plan economic, la nivelul Regiunii Centru, activitățile industriale s-au redus considerabil, în foarte multe cazuri acestea închizându-se definitiv. În timp, specificul economic al unor localități din regiune a început să se contureze prin alte activități economice. Un exemplu elocvent în acest sens sunt orașele monoindustriale. În urma procesului de restructurare economică, care a avut ca efect negativ creșterea foarte mare a numărului de șomeri, forța de muncă calificată în anumite domenii (ex. industria minieră, metalurgică, chimică, etc.) trebuie să se adapteze pentru noi activități economice (ex. turism, servicii, etc.). În acest sens, sunt necesare sprijinirea acestor persoane prin acces programe de reconversie profesională, calificare și recalificare, programe corelate cu cerințele actuale privind piața forței de muncă în acea localitate/zonă geografică, ținându-se permanent cont atât de cerere cât și de oferta. De asemenea, este nevoie de încurajarea și sprijinirea atât a programelor și proiectelor prin care se creează noi locuri de muncă, cât și a celor care oferă instruire, consiliere în cariere, evaluare, mentorat și care au o contribuție însemnată în dobândirea de noi competențe sau creșterea calității acestora.

O altă prioritate la nivelul Regiunii Centru în domeniul creșterii ocupării o reprezintă promovarea culturii antreprenoriale, încurajarea și susținerea persoanelor în a dezvolta afaceri pe cont propriu, care prin activitățile acestora contribuie la dezvoltarea și diversificarea mediului economic local, județean sau regional.

O altă provocare la nivel regional este accesul deficitar la oferta de locuri de muncă. În acest sens, se va încuraja și sprijini proiectele, politicile sau acțiunile specifice ce pot contribui la o diversificarea a posibilităților de acces în rândul potențialilor beneficiari la locurile de muncă potrivite conform competențelor acestora. Astfel, se va acorda o atenție deosebită atât dezvoltării activităților private de intermediere și plasare a forței de muncă (care în România sunt strict reglementate prin lege), cât și dezvoltarea de noi servicii specifice sub umbrela unor instituții publice. De pildă, o oportunitate pentru potențiali beneficiari ar putea fi dezvoltarea de proiecte de către administrații publice locale sau județene în parteneriat cu diverși actori relevanți la nivel local, județean, regional, național sau chiar internațional (universități, asociații, fundații, operatori economici, etc.) cu scopul de a facilita atât accesul în rândul populației la locurile de muncă potrivite cât și o mai bună corelare a cererii și ofertei pe piața muncii.

Beneficiari potențiali: instituții publice și private din domenii precum: învățământ, social, sănătate, etc. ; autorități publice la nivel județean și regional; administrații publice locale, universități, institutele și centrele de cercetare precum și

structurile parteneriale constituite în scopul sprijinirii cercetării; agenți și operatori economici, companii, societăți comerciale; asociații, fundații, agenții și alte structuri parteneriale constituite în scopul creșterii ocupării și a calității forței de muncă; persoane fizice, în special tineri care inițiază o afacere

Obiectivul principal al acestei priorități îl reprezintă promovarea incluziunii sociale, în special prin reinserție socială și reducerea sărăciei, urmărindu-se eliminarea riscului de sărăcie și excludere pentru persoanele vulnerabile sau dezavantajate social din Regiunea Centru.

Incluziunea socială este definită de un set de măsuri și acțiuni multidimensionale din domeniile protecției sociale, ocupării forței de muncă, locuirii, educației, sănătății, informării și comunicării, mobilității, securității, justiției și culturii, destinate combaterii excluziunii sociale

Conceptul de "incluziunea socială" se bazează pe accesul indivizilor și al familiilor la un set de standarde sociale, sub formă de drepturi sociale. Astfel, conceptul se referă la egalitatea în ceea ce privește oportunitățile cu scopul de a obține drepturi egale. Trebuie subliniat faptul că excluziunea și incluziunea socială sunt concepte multidimensionale, dimensiunea economică fiind fără îndoială decisivă.

Fenomenul excluziunii sociale afectează grupuri sociale expuse riscului de marginalizare socială. Conform legislației, în România următoarele categorii de persoane se află în dificultate: copii aflați în sistemul de stat se protecție a copilului, persoane de etnie romă în situații de risc, persoane cu dizabilități, persoane eliberate din detenție, familii monoparentale, în special cele care beneficiază de prestații sociale. Conform diverselor studii și rapoarte de cercetare, există și alte segmente sociale vulnerabile care pot fi adăugate la lista anterioară: persoane adulte fără adăpost, persoane cu HIV/SIDA, persoane dependente (de droguri ilegale, de alcool, etc.), tineri în risc de vulnerabilitate sau excluziune socială, persoanele victime ale violenței domestice, vârstnicii singuri, persoane vârstnice care nu beneficiază de pensie sau alte venituri (în special cele din mediul rural), persoane cu slabă pregătire profesională sau slabă calificare, șomeri în special cei de lungă durată, etc.

Toate aceste categorii vulnerabile și cele mai multe defavorizate se confruntă cu numeroase probleme legate de incluziunea socială, determinate de accesul dificil la educație și ulterior la piața muncii (excepție făcând persoanele cu vârstă peste 65 de ani). În ceea ce privește ocuparea, segmentele sociale cele mai vulnerabile sunt: persoanele de etnie romă, persoanele cu handicap, tinerii (în special cei din mediul rural) și femeile.

Schimbările de natură economică și socială care au avut loc în Europa în ultimele trei decade au dus la o dezbatere accentuată care s-a centrat pe crearea politicilor de răspuns la "divizarea socială" între majoritatea cetățenilor care fie au profitat de oportunități și si-au îmbunătățit condițiile de trai, fie s-au confruntat cu sărăcie, șomaj sau alte forme de dezavantajare socială și economică.

Cu toate ca la nivelul Regiunii Centru s-au implementat un număr relativ mare de programe și proiecte privind incluziunea socială, mai există însă o serie de aspecte și probleme care trebuie eradicate sau diminuate în următoarea perioadă de programare.

O situație îmbucurătoare este pusă în evidență de valorile indicatorilor EUROSTAT referitori la ponderea populației expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială care plasează Regiunea Centru pe penultimul loc (28, 5%), după București - Ilfov (28, 4%) în regiunile României.

Unul dintre fenomenele înregistrate la nivelul Regiunii Centru cu impact negativ în creșterea economică este "cronicizarea" șomajului și menținerea ratelor șomajului de lungă durată și a ratelor șomajului tinerilor la nivele ridicate, acestea fiind peste media europeană. Amintim faptul ca la nivel național, șomajul a izbucnit imediat după 1990, ajungându-se într-o perioadă scurtă de timp la un nivel ridicat al ratei șomajului. Principalele aspecte privind șomajul în Regiunea Centru au fost prezentate în cadrul Priorității 2 "Creșterea ocupării și a calității resurselor umane privind forța de muncă"

Pentru următoarea perioadă de programare sunt necesare sprijinirea politicilor și acțiunilor care vizează reducerea șomajului, în special a celui de lungă durată și cel în rândul tinerilor în risc de vulnerabilitate sau excluziune socială. De asemenea, sunt necesare politici și acțiuni ce permit reintegrarea pe piața muncii a șomerilor, în special a celor care aparțin grupurilor vulnerabile sau comunităților defavorizate.

O particularitate importantă privind sprijinirea procesului de reinserție socială la nivelul Regiunii Centru o reprezintă incluziunea persoanelor de etnie romă. Datele preliminare ale recensământului populaţiei și locuinţelor din 2011 arată că în Regiunea Centru locuiesc 4, 9% romi din populația totală a regiunii (3, 3% la nivelul naţional). Numărul persoanelor de etnie romă a crescut față de recensămintele anterioare, ajungând la aproximativ 111 mii la finele anului 2011. În același timp se apreciază faptul că acest număr este puternic subevaluat, mulți etnici romi refuzând să-si declare la recensământ apartenența etnică reală din cauza conotațiilor negative pe care le are termenul de rom sau din cauza nivelului scăzut de educație al respondenților.

Comisia Europeană a semnalat în nenumărate rânduri situația îngrijorătoare a populației de etnie romă, caracterizată prin "discriminare individuală și instituțională persistentă și un grad ridicat de excluziune socială". În acest sens, se vă pune accentul pe sprijinirea programelor și acțiunilor de combatere a discriminalității romilor, a reinserției sociale a acestora, în special reintegrarea acestora pe piața muncii, dar și a facilității accesului la educație și formare profesională.

O altă categorie socială vulnerabilă și dezavantajată în Regiunea Centru și nu numai o reprezintă persoanele cu handicap care dețin un potențial în ceea ce privește participarea la viața economică. La nivel regional, numărul de persoane cu dizabilități ocupate este scăzut, atât din cauza ofertei de locuri de muncă care nu este

în concordanță cu calificările și nevoile persoanei cu dizabilități, cât și a slabei pregătiri școlare și profesionale a acestora. În același timp, aceste persoane se confruntă cu fenomene de discriminare pe motivul handicapului. În acest sens este necesară sprijinirea programelor de creare și diversificare de locuri de muncă pentru persoanele cu handicap care dețin un potențial ridicat privind în activități economice. Potrivit datelor statistice din 2012, la nivelul Regiunii Centru ponderea persoanelor cu dizabilități încadrate în muncă din total populației adulte cu dizabilități a fost doar de 5, 2% (3. 850 de persoane).

Este important să amintim faptul că riscul excluziunii sociale se manifestă mai pregnant în rândul femeilor decât al bărbaților, în toate etapele vieții, ca o reflectare a participării lor scăzute pe piața muncii. În același timp sunt necesare implementarea de politici și acțiuni care vizează promovarea egalității de gen, prin stimularea participării femeilor la viața economică, științifică, socială, politică și civică.

Pentru următoarea perioadă de programare sunt necesare sprijinirea investițiilor și a accesului la servicii sociale de calitate care acordă o atenție specială persoanelor singure de peste 50 de ani, a persoanelor cu slabă pregătire sau calificare, dar și a persoanelor expuse riscului de sărăcie.

O altă acțiune cheie va trebui să fie sprijinirea dezvoltării întreprinderilor sociale prin dezvoltarea unor noi modele comerciale și a unei soluții inovatoare de abordare a provocărilor sociale.

Indicatorii EUROSTAT referitori la ponderea populației expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială plasează Regiunea Centru pe penultimul loc (28, 5%), după București - Ilfov (28, 4%) în regiunile României.

Beneficiari potențiali: • administrații publice locale, autorități publice la nivel județean și regional, instituții publice și private, universități, institutele și centrele de cercetare, agenți economici, companii, societăți comerciale și întreprinderi sociale, asociații, fundații, agenții și alte structuri parteneriale constituite în scopul creșterii incluziunii sociale, asociații, fundații, agenții și alte structuri parteneriale înființate de persoane aparținând grupurilor vulnerabile sau categoriilor defavorizate, persoane fizice

Schimbările demografice reprezintă o provocare pentru multe regiuni europene, ca urmare a ratelor scăzute ale natalităţii și migraţiei, estimându-se că până în 2030 fiecare a treia persoană din Uniunea Europeană va avea peste 60 de ani.

O radiografie succintă la nivel național, pune în evidență schimbări majore în ceea ce privește evoluția natalității. Astfel, în 1930 rata natalității a fost de 34‰, aceasta reducându-se treptat până la 14, 3 ‰ in 1966. Creșterea demografică a luat amploare în anii următori, natalitatea atingând valori de 18‰-20‰, când regimul comunist a impus restricții în privința contracepției și avorturilor. Declinul ratei natalității, instalat la jumătatea anilor ’70, a căpătat însă un ritm rapid după 1989, o dată cu eliminarea constrângerilor de planificare teritorială. Astfel, ca în 2002, rata natalității a ajuns la 9, 5‰. Trebuie subliniat faptul că după 1989, România, ca și

celelalte țări în tranziție, a suferit un veritabil șoc demografic, car provine din profunzimea și duritatea schimbărilor care au intervenit în fostele țări comuniste.

În urma analizei datelor statistice la nivelul Regiunii Centru, se pune în evidență un accentuat proces de îmbătrânire demografică, ponderea vârstnicilor mărindu-se de la 9, 7% în 1990 la 19, 4% în anul 2011, prognoza pentru 2050 fiind de 31, 1%. În același timp, ponderea populației de 0-14 ani a scăzut de la 23, 8% la 15, 5%, preconizându-se la orizontul anului 2050 o reducere a acesteia la doar 10% din totalul populației. Îmbătrânirea demografică se va acutiza după 2025, an ce marchează începutul diminuării ponderii grupei de vârstă 15-64 ani. Astfel, îmbătrânirea populației va deveni într-un interval de doar 15-20 ani una din problemele majore cu care se va confrunta Regiunea Centru, consecințele acesteia în plan economic și social fiind greu de contracarat.

La nivelul Regiunii Centru a scăzut ponderea populației tinere cu vârste cuprinse între 0 și 14 ani, ceea ce a determinat reducerea în ultimii 20 de ani a raportului de dependență demografică, de la 50, 2% la 42, 2%. Se preconizează că până în anul 2050 raportul de dependență demografică se va inversa, acesta ajungând la 71% datorită creșterii accentuate a populației vârstnice. De asemenea, datorită acelorași modificări ale structurii populației pe vârste, rata îmbătrânirii demografice a crescut, preconizându-se că valoarea acestui indicator putându-se tripla până în anul 2050. Astfel, aceste valori plasează Regiunea Centru între regiunile cu cel mai accelerat ritm prognozat de îmbătrânire demografică din România.

La nivelul Regiunii Centru, evoluțiile demografice se desfășoară în mod diferit, existând atât areale cu un puternic dinamism economic și social (zonele metropolitane Brașov și Târgu Mureș, municipiile Sibiu și Alba Iulia cu zonele adiacente) cât și o serie de zone care suferă un proces accelerat de îmbătrânire și depopulare (comune din zona montană, din Podișul Secașelor și din Câmpia Transilvaniei, unele orășele cu un nivel economic redus, în special cele monoindustriale).

Deși nu există date cuprinzătoare privind migrația externă din România și implicit privind migrația din Regiunea Centru, putem considera estimarea neoficială de 3 milioane de cetățeni români stabiliți în străinătate ca fiind suficient de credibilă. Astfel, din cei aproximativ 3 milioane de cetățeni români stabiliți în străinătate, estimăm că numărul celor originari din Regiunea Centru se situează în jurul cifrei de 300 mii, astfel că migrația este prima cauză a declinului demografic. Majoritatea celor stabiliți în străinătate fac parte din grupa de vârstă 20-44 ani, acest lucru accentuând dezechilibrele demografice și sociale deja înregistrate la nivel regional.

Procesul de îmbătrânire demografică afectează cu precădere mediul rural, prognozele demografice indicând o accentuare a acestui fenomen în următorii ani. La nivel de județ, situația cea mai nefavorabilă se înregistrează în județul Alba, în urma analizei datelor statistice acest județ fiind plasat printre județele cu cel mai accentuat ritm prognozat de îmbătrânire demografică din România.

Principalele cauze ale declinului demografic în Regiunea Centru sunt: scăderea natalității, scăderea ratei fertilității, creșterea migrației, creșterea ratei mortalității și creșterea mortalității infantile.

În urma analizei datelor statistice, putem spune ca declinul demografic va deveni foarte curând o problemă majoră pentru Regiunea Centru, însă această realitate este adesea neglijată sau pusă în perspectivă.

Transformările demografice preconizate vor avea implicații majore pe termen mediu și lung în toate domeniile economico-sociale și vor influența semnificativ deciziile autorităților la nivel național, regional și local.

. Nu trebuie neglijat faptul că declinul demografic produce adesea costuri economice. Sunt necesare implementarea de proiecte și programe care au ca principal scop încurajarea familiilor tinere, care reprezintă cea mai importantă resursă economică pentru viitorul țării. Sunt necesare dezvoltarea de programe care vizează creșterea numărului de născuți, astfel încât să se ajungă la un echilibru, fie el și relativ, născuți - decedați. În plus, este necesară sprijinirea familiilor tinere cu copii prin acces la o gamă largă de servicii precum: consiliere familială, sprijin financiar, acces la activități extra curriculare în rândul preșcolarilor și elevilor, acces la programe de mentoring, acces la activități de petrecere a timpului liber, etc.

De asemenea trebuie identificate și finanțate soluții de atragere a tinerilor în special în mediul rural, în care s-a înregistrat în ultimii ani tendințe de depopulare în special în zonele montane.

Un al aspect care determină declinul demografic la nivelul Regiunii Centru este migrația, aceasta putându-se diminua prin oferirea de oportunități forței de muncă, în special tinerilor. Pe lângă creșterea naturală, dinamica populației este determinată și de soldul migrației externe. O migrație externă pozitivă (mai mulți imigranți decât emigranți) ar mări efectele pozitive ale creșterii natalității și diminuării mortalității.

Beneficiari potențiali: administrații publice locale, autorități publice la nivel județean și regional, instituții publice și private, universități, institutele și centrele de cercetare, agenți economici, companii, societăți comerciale, asociații, fundații, agenții și alte structuri parteneriale constituite în scopul diminuării efectelor declinului demografic și creșterii speranței de viață, persoane fizice, în special familii tinere cu copii.

Regiunea Centru 2021-2027

Propuneri pentru direcții de acțiune și priorități de dezvoltare

D. S. 1 Dezvoltare teritorială, dezvoltare urbană durabilă

- Sprijinirea dezvoltării urbane durabile prin susținerea elaborării și a implementării strategiilor integrate de dezvoltare urbană la nivel de zone urbane funcționale/arii metropolitane)
- Creșterea coeziunii sociale a orașelor (inclusiv prin implementarea de strategii la nivel de zone țintă din cadrul orașelor)

- Sprijinirea mobilității urbane durabile (inclusiv construirea de centuri rutiere)

- Extinderea digitalizării serviciilor administrației publice locale și implementarea de soluții SMART City
- Regenerarea economică și socială a orașelor mici și a localităților urbane monoindustriale

D. S. 2 Competitivitate economică, Cercetare-Dezvoltare-Inovare

Promovarea unui mediu de afaceri inovativ pentru o dezvoltare economică inteligentă(companii, start-up-uri și spin-off-uri, structuri de sprijin a afacerilor, entități pentru transfer tehnologic)

- Susținerea sectorului regional de cercetare – dezvoltare pentru o creștere economică inteligentă (infrastructură și dotări, activități de cercetare, parteneriate)
- Susținerea domeniilor regionale de specializare pentru o dezvoltare inteligentă (poli și rețele de excelență în domeniile de specializare inteligentă , sprijin întărit pentru companiile și proiectele de CDI în domeniile de specializare, parteneriate pentru transformări structurale)

D. S. 3 Resurse umane, incluziune socială (Ocupare)

- Creșterea gradului de ocupare prin facilitarea accesului pe piața muncii și încurajarea antreprenoriatului

- Acordarea unui sprijin personalizat pentru categoriile dezavantajate pe piața muncii
- Modernizarea mecanismului și a serviciilor de intermediere și plasarea forței de muncă
- Stimularea reconversiei profesionale a forței de muncă și a perfecționării profesionale
- Încurajarea mobilității teritoriale a forței de muncă
- Încurajarea ocupării pe cont propriu și susținerea întreprinderilor sociale
- Încurajarea îmbătrânirii active

D. S. 4 Mediu, energie, schimbări climatice

- Extinderea și modernizarea infrastructurii tehnice de mediu la nivel regional (alimentare cu apă, canalizare și epurare ape uzate, gestionare deșeuri municipale)
- Ecologizarea și reabilitarea siturilor contaminate, refacerea terenurilor degradate, creşterea suprafeţei spaţiilor verzi în centrele urbane
- Reducerea emisiilor de carbon prin îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor, a sistemelor de transport și a proceselor de producție
- Promovarea utilizării energiei din surse regenerabile

D. S. 5 Turism și patrimoniu cultural

- Susținerea activităților organizațiilor de management ale destinațiilor turistice și ale structurilor similare (incl. Sprijinirea turismului alternativ, activități de informare și promovare, activități economice conexe turismului);
- Asigurarea forței calificate de muncă în turism și domeniile conexe(atragerea și menținerea forței calificate de muncă, pregătirea profesională inițială, formarea profesională continuă);
- Îmbunătățirea accesibilității zonelor turistice(accesibilitate rutieră și feroviară, sisteme de transport mai puțin poluante: transport public, piste pentru biciclete, interconectare moduri transport).

II. 6. OBIECTIVELE GENERALE și specifice DE DEZVOLTARE ALE COMUNEI POIANA SIBIULUI PE TERMEN SCURT 2021 – 2027

ÎN STRATEGIA CONSILIULUI JUDEŢEAN SIBIU

(ÎN CURS DE ELABORARE)

PREZENTAREA JUDEŢULUI SIBIU

Judeţul Sibiu face parte din Regiunea Centru alături de judeţele Alba, Braşov, Covasna, Harghita și Mureş.

Cele opt Regiuni de Dezvoltare ale României sunt zone care cuprind teritoriile judeţelor în cauză, constituite în baza unor convenţii încheiate de reprezentanţii consiliilor judeţene conform Legii nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională.

Judeţul Sibiu – Regiunea Centru

Programul Operaţional Regional (POR),

Regiunile de Dezvoltare ale României, iunie 2007

Prezentarea generală. Repere istorice.

Judeţul Sibiu, situat în centrul României, în partea de sud a Transilvaniei, străjuit de munţii Făgăraşului, Cibinului și Lotrului, la o distanţă de 273 km de Bucureşti, capitala ţării, se încadrează între următoarele coordonate: - între 45028’ și 46017’ latitudine nordică, localităţile extreme fiind satul Prod, comuna Hoghilag, în nord și satul Paltin, comuna Boiţa, în sud; - între 23035’ și 24057’ longitudine estică, la extreme situându-se comuna Jina în vest și satul Ţeline, comuna Brădeni, în est.

Încadrându-se între judeţele de mărime mijlocie, judeţul Sibiu ocupă o parte a Podişului Transilvaniei cu o suprafaţă de 5433 km^2, ceea ce reprezintă 2, 3 % din teritoriul ţării, clasându-se pe locul 24 din acest punct de vedere, și 15, 9 % din teritoriul Regiunii Centru.

Organizarea administrativă a judeţului cuprinde: 2 municipii (Sibiu și Mediaş), 9oraşe (Agnita, Avrig, Cisnădie, Copşa Mică, Dumbrăveni, Miercurea Sibiului, Ocna Sibiului, Sălişte, Tălmaciu) și 53 de comune.

Repere istorice

Ţinutul Sibiului, prin poziţia sa la răscrucea unor vechi drumuri comerciale, situate pe malurile râurilor, a constituit, de milenii, leagănul unor culturi străvechi atestate de vestigiile arheologice deosebit de bogate (începând din Paleolitic și Neolitic). Locuirea dacică și mărturiile din epoca romană surprind prin valoarea istorică a dovezilor arheologice. Urmele de drumuri, cetăţi, obiecte de uz casnic dar și unelte ale populaţiei autohtone daco-romane dovedesc atât continuitatea populaţiei pe aceste meleaguri, dar și gradul de civilizaţie atins.

Donariumul de la Biertan, datat în secolul al IV-lea, cuprinde pe lângă monograma lui Christos și o inscripţie latină cu numele donatorului: „Ego Zenovius votum posui" (EuZenovie am pus această ofrandă) și semnalează existenţa unor comunităţi de creştini în spaţiul intercarpatic.

Din epoca feudală ţinutul Sibiului moşteneşte o istorie foarte bogată în evenimente dar și un patrimoniu cultural valoros. Începând cu sec. IX, ungurii pătrund și cuceresc treptat Transilvania, marile resurse naturale existente determinând colonizarea graduală. Regii unguri, sub motivaţia apărării „pământului regesc" de valurile migratoare din est și sud, au adus coloniştii saşi, începuturile colonizării sasilor datând din perioada regelui Geza al II-a (1141-1162). Zona Sibiului a fost și cea mai intens colonizată, din sec. XIII fiind recunoscut voievodatul Transilvaniei.

Provincia Sibiului (cu 10 scaune), împreună cu districtele Braşov și Bistriţa, a format între 1486 și 1876, Universitas Saxonum (obştea sașilor), cunoscând o dezvoltare economică deosebită, faima breslelor sibiene și comerţul întreţinut de acestea fiind cunoscut în toată Europa. Cetatea Sibiului a devenit capitala Transilvaniei (între 1703-1717 și 1732-1790), iar în timpul revoluţiei de la 1848, este cel mai important centru naţional, politic, cultural al românilor din Transilvania. De altfel, aici s-a stabilit și sediul Comitetului Naţional Român (condus de marile personalităţi ale Revoluţiei din Transilvania: Simion Bărnuţiu, Axente Sever, August Treboniu Laurian, Avram Iancu, ş. a.). Sibiul și ţinutul cunosc treptat o activitate efervescentă atât în plan cultural cât mai ales în plan economico-social, de aceste meleaguri fiind ataşate o serie de realizări remarcabile în variate domenii (ştiinţă, educaţie, industrie, transporturi, comunicaţii, ş. a.).

Structura și nivelul învăţământului local: german, maghiar și românesc a fost remarcabilă și foarte apreciată, şcolile sibiene fiind frecventate și recomandate. Modelul de convieţuire autohton a unor populaţii etnice diferite, fiecare cu o cultură proprie distinctă, a condus treptat la o multiculturalitate specifică, potenţând toate marile realizări ale epocilor trecute.

Aici a stabilit episcopul Andrei Şaguna sediul Mitropoliei Ortodoxe a Ardealului și al Institutului Teologic, și tot aici comunitatea săsească a stabilit sediul Consistoriului Evanghelic (după ce acesta se afla de aproape trei secole la Biertan). Aici s-au înfiinţat instituţii emblematice pentru destinul naţional: Asociaţiunea ASTRA dar și Banca Albina. Sfârșitul sec. XIX a prefaţat, prin activitatea politico-economică

memorandistă locală, Marea Unire de la 1918. Sibiul a fost desemnat la Marea Adunare Naţională de la Alba Iulia drept sediu al viitorului guvern românesc provincial, reprezentat prin Consiliul Dirigent3. Sec. XX-lea a reprezentat pentru întregul ţinut o epocă a dezvoltării industriale, susţinută într-o primă fază de forţele creatoare ale capitalismului (se poate consemna transformarea Sibiului și a localităţilor urbane din centre meşteşugăreşti în oraşe industrial agrare), iar în faza a doua, după 1948, prin instaurarea Republicii Populare Române și „revoluţia comunistă" prin transformarea radicală a bazelor și structurilor societăţii sibiene.

Din punct de vedere economic, judeţul Sibiu a cunoscut o creştere continuă, întreprinderile industriale edificate pe diferite specializări (atât în industria grea cât și uşoară) susţinând acest trend. Din punct de vedere politico-social, evenimentele revoluţionare din 1989 au descătuşat energiile populaţiei sibiene, Sibiul fiind alături de Timişoara și Bucureşti în primplanul manifestărilor, optând pentru libertate și democraţie. Perioada de după 1990 poate fi definită ca o perioadă de tranziţie spre economia de piaţă, cele cinci decenii de transformări comuniste punându-si amprenta asupra mentalităţii colective dar și constituind obstacole serioase în dezvoltarea armonioasă și integrarea în economia europeană. Evoluţia societăţii sibiene postdecembriste este specifică tuturor ţărilor din Europa de est, care au ales calea democraţiei și a integrării în structurile de apărare euroatlantice (NATO - 2004) și în Uniunea Europeană (2007).

Anul 2007 a reprezentat, pentru Municipiul Sibiu și întreg judeţul o revitalizare atât a activităţilor cultural-turistice, cât și a celor economice, prin Programul "Sibiu – Capitală Culturală Europeană".

Repere istorice – sursa: *Monografia judeţului Sibiu*, Editura Sport – Turism. Bucureşti, 1981 (pag. 54 - 97) II. 1. 2. Cadrul natural

Relieful judeţului coboară de la sud, din zona montană care ocupă aproximativ 30%din suprafaţa judeţului, reprezentată de Munţii Făgăraşului unde se întâlnesc înălţimi ce depăşesc 2. 500 m (vf. Negoiu 2. 535 m, vf. Vânătoarea lui Buteanu 2. 508 m), munţii Cibinului și ai Lotrului cu suprafeţe plane uşor vălurite chiar la altitudini de peste 2. 200 m (masivul Cindrelului și Ştefleşti), cu ridicat potenţial turistic și de dezvoltare a zootehniei, spre nord unde se întinde pe aproximativ 50% din suprafaţa judeţului zona de podiş (podişurile Hârtibaciului, Secaşelor și Târnavelor) cu relief deluros cu înălţimi ale dealurilor între 490 m și 749 m. Între zona montană și cea de podiş trecerea se face printr-o zonă depresionară de contact (depresiunea Făgăraşului sau Ţara Oltului, Sibiului, Săliştei și Apoldului sau Secaşului) care se desfăşoară aproape continuu între cele două trepte de relief și ocupă aproximativ 20% din suprafaţa judeţului, propice culturilor agricole.

Harta geo-fizică a judeţului Sibiu

Din suprafaţa administrativă a judeţului Sibiu de 543. 248 ha ponderea principală este reprezentată de terenuri agricole (56%) și terenuri cu vegetaţie forestieră (37%), restul terenurilor ocupând doar 7% din suprafaţa totală.

Pădurile reprezintă o resursă importantă a judeţului Sibiu, fondul forestier cuprins în principal din conifere și foioase, asigurând materie primă pentru industria lemnului, fiind și sursă de energie pentru comunităţile din mediul rural.

Teritoriul judeţului Sibiu se împarte în două bazine hidrografice principale, B. H. Oltsi B. H. Mureş, ale căror cursuri de apă totalizează o lungime de 1331 km în bazinul Oltului (râurile Olt, Cibin, Hârtibaciu și afluenţi direcţi) și 606 km în bazinul hidrografic Mureş (râul Tîrnava Mare și afluenţi direcţi).

Un număr mare de lacuri naturale (printre care se află lacuri glaciare și sărate) cât și lacuri artificiale (pentru piscicultură, irigaţii, hidroenergie, alimentare cu apă și agrement) completează reţeaua hidrografică a judeţului.

Apele subterane au straturi acvifere cuprinse între 1, 2 și 10 m, cu debite variind între, 2 – 8 l/s. În zonele înalte adâncimile variază între 5 – 10 m, iar în zona de luncă pânza de apă freatică se află la o adâncime mai mică, respectiv 5 m.

Cadrul biogeografic deosebit de complex al judeţului Sibiu dispune de o mare varietate de ecosisteme, o concentrare de habitate cu un număr mare de specii rare, relicte și endemice în masivele montane Făgăraş, Cindrel și Lotru. De asemenea, zone cu o bogată diversitate biologică, în special avifaunistică, se întâlnesc în luncile râurilor Olt, Cibin, Hârtibaciu și Visa.

În judeţul Sibiu beneficiază de un statut legal de protecţie la nivel naţional sau judeţean un număr de 23 de arii protejate (12 rezervaţii naturale și 11 monumente ale naturii), a căror suprafaţă însumată reprezintă 3, 6% (19. 395, 8 ha) din suprafaţa totală a judeţului. De asemenea, siturile *Natura 2000* au o suprafaţă de 262. 258, 37 ha, aceasta reprezentând48, 07% din teritoriul administrativ al judeţului Sibiu. Bibliografia cuprinde Raportul privind starea mediului pe anul 2008 unde sunt prezentate toate cele 23 de monumente ale naturii și rezervaţii naturale ale judeţului.

Flora judeţului Sibiu numără peste 5. 500 specii de plante, dintre care 2. 345 specii decormofite (67% din speciile din flora României). Un număr de peste 40 de specii sunt endemice pentru Munţii Carpaţi.

Fauna judeţului Sibiu este și ea bogată și diversă, dată fiind multitudinea tipurilor de ecosisteme terestre și acvatice. În fauna judeţului Sibiu se regăseşte aproape jumătate din totalul speciilor de mamifere ale ţării și 54% din cel al păsărilor.

Resursele subsolului cuprind:

- rocile constitutive ale zonei muntoase, cu rezerve inepuizabile, folosite ca materiale de construcţie, din care se exploatează sisturi cristaline pe văile Sadului și Lotrioarei și zăcământul de cristale marmoreene la Porumbacul de Sus și Arpaşul de Jos;

- apele minerale clorosodice, utilizate în staţiunile Ocna Sibiului, Bazna și Miercurea Sibiului;

- sarea care apare în cutele diapire în Miercurea Sibiului și Ocna Sibiului, dar care în prezent nu se exploatează;

- rezerve de argilă, pietriş și nisip folosite în construcţii și în industria materialelor deconstrucţie se găsesc în zona depresionară și în luncile râurilor.

Există de asemenea bogate resurse de gaze naturale. Din depozitele de gaz-metan din Transilvania, având cel mai curat gaz natural, cu un conţinut de până la 99% metan, o pătrime se găseşte pe teritoriul judeţului Sibiu, dintre care cu semnificaţie economică deosebită sunt cele de la Bazna, Copşa Mică, Noul Săsesc, Ilimbav și Ghijasa.

Raport privind starea mediului pe anul 2008 în judeţul Sibiu, Agenţia Naţională pentru Protecţia Mediului și Agenţia pentru Protecţia Mediului Sibiu, 2009.

Teritoriul judeţului Sibiu aparţine în proporţie de cca. 75% (nord și centru) sectorului cu climă continental-moderată și în proporţie de cca. 25% (sud) sectorului cu climă de munte. Obiectivele propuse în Strategia comunei Poiana Sibiului urmăreşte cele 3 priorităţi ale Strategiei Europa 2020 contribuind la atingerea celor 5 obiective ale Uniunii Europene privind:

1. ocuparea forței de muncă (75% din populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani ar trebui să aibă un loc de muncă),
2. cercetarea și inovarea (3% din PIB-ul UE ar trebui investit în cercetare-dezvoltare),
3. schimbările climatice și energia (obiectivele „20/20/20" în materie de climă/energie ar trebui îndeplinite, inclusiv o reducere a emisiilor majorată la 30%, dacă există condiții favorabile în acest sens),
4. educația (rata abandonului școlar timpuriu ar trebui redusă sub nivelul de 10% și cel puțin 40% din generația tânără ar trebui să aibă studii superioare) și
5. combaterea sărăciei (numărul persoanelor amenințate de sărăcie ar trebui redus cu 20 de milioane), prin:

– creșterea inteligentă: dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare;

– creșterea durabilă: promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive;

– creșterea favorabilă incluziunii: promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială; și al obiectivului general al Strategiei, acela al dezvoltării durabile a comunei Merghindeal care să ducă la creşterea nivelului de trai al populaţiei.

Infrastructura generală și servicii publice

Reţeaua de căi rutiere

Infrastructura de transport

În cadrul echipărilor de infrastructură, reţeaua de căi de comunicaţie și transport ocupă un loc important, fiind compusă din:

- reţeaua de căi rutiere;

- reţeaua de căi feroviare;
- transportul aerian;
- transportul combinat.

Reţeaua de căi rutiere

Transportul rutier, cel mai important și totodată cel mai utilizat dintre toate modalităţile de transport, este în continuă expansiune și în anii următori, când se prevede creşterea cu peste 10 % a acestuia până în anul 2013 la nivel naţional. Astfel, infrastructura rutieră deţine o importanţă aparte în dezvoltarea socio-economică a judeţului, de aceea o mare parte din resursele financiare judeţene se concentrează asupra acesteia. Consiliul Judeţean Sibiu este direct responsabil de reţeaua de drumuri judeţene. Cu resursele financiare limitate care îi stau la dispoziţie, acesta este dependent de finanţări nerambursabile (precum Fondurile structurale europene) pentru lucrări rutiere complexe. De aceea dezvoltarea infrastructurii rutiere judeţene trebuie să se realizeze etapizat, în funcţie de priorităţi clare și bine fundamentate.

Consiliul Judeţean Sibiu are în subordine S. C. Drumuri și Poduri S. A., care are ca domeniu de activitate întreţinerea drumurilor judeţene, întreţinerea podurilor și podeţelor și întreţinerea altor elemente componente ale infrastructurii rutiere (şanţuri, ziduri de sprijin, ş. a.). La începutul anului 2010 s-a realizat un studiu privind eficientizarea serviciilor de întreţinere și modernizare a drumurilor judeţene din judeţul Sibiu, care conţine informaţiile necesare organizării într-un mod cât mai eficient a activităţilor de întreţinere și de modernizare a drumurilor judeţene, precum și propuneri legate de modul de funcţionare al S.C. Drumuri și Poduri S.A. Acest document este cuprins în bibliografie și poate fi consultat pentru a se observa propunerile de restructurare a societăţii.

Judeţul Sibiu, situat în centrul României, beneficiază de o poziţie favorabilă, dispunând de o reţea de drumuri publice destul de bine reprezentată, conferind o deschidere internă și internaţională. Reţeaua de infrastructură judeţeană se află într-o stare relativ bună, dar nici pe departe satisfăcătoare, necesitând mari investiţii pentru dezvoltarea, modernizarea și întreţinerea sa continuă.

Lungimea totală a drumurilor publice din judeţul Sibiu în prezent este de 1638 km din care 279 km drumuri naţionale (cu 22 de km mai mult faţă de anul 2007), 953 km drumuri judeţene și 406 km drumuri comunale (cu 17 km mai mult decât în anul 2007 - drumuri publice locale aflate în administraţia Consiliului Judeţean - drumuri judeţene, respectiv în administraţia consiliilor locale comunale și orăşeneşti - drumuri comunale). Densitatea drumurilor publice este de 32, 00 km/100 km2 teritoriu, situând judeţul sub densitatea medie pe ţară, de 34, 3 km/100 km2 și aproximativ la egalitate cu densitatea medie a Regiunii Centru de 31, 4 km/100 km2.

În tabelul următor se prezintă situaţia drumurilor publice pe judeţele Regiunii Centru, inclusiv judeţul Sibiu la 31. 12. 2009 (conform Anuarului Statistic al României, Ediţia 2010):

Regiunea Centru

			Regiunea Centru	**Județul**					
				Alba	Brașov	Covasna	Harghita	Mureș	Sibiu
Drumuri publice	**Total km**		10726	**2646**	**1607**	**840**	**1917**	**2098**	**1638**
	din care:	modernizate	3406	1071	710	347	539	425	314
		cu îmbrăcăminți ușoare rutiere	2384	13	303	277	436	797	558
Din total drumuri publice:	Drumuri naționale		2264	449	426	270	446	414	279
	din care:	modernizate	2178	420	398	254	441	406	279
		cu îmbrăcăminți ușoare rutiere	50	13	22	2	5	8	-
	Drumuri județene și comunale		8462	2197	1181	570	1471	1684	1359
	din care:	modernizate	1324	651	312	93	98	19	155
		cu îmbrăcăminți ușoare rutiere	2254	-	281	275	431	789	478
Densitatea drumurilor publice pe 100 km²			31,40	42,40	30,00	22,60	28,90	31,20	29,50

În cadrul Regiunii Centru județul Sibiu ocupă locul patru în ceea ce privește lungimea drumurilor publice, locul șase în ceea ce privește lungimea drumurilor naționale și locul patru în ceea ce privește lungimea drumurilor locale - județene și comunale.

În județul Sibiu există următoarele drumuri publice – naționale, județene și comunale:

- 7 trasee de drumuri naționale, din care:
- 2 trasee de drumuri europene: E 68 (DN 1) și E 81 (DN 7);
- 1 traseu de drumuri naționale principale: DN 14;
- 3 trasee de drumuri naționale secundare: DN 14A, DN 7C și DN 14B.
- 1 traseu autostradă: A1SB
- 51 trasee de drumuri județene;
- 71 trasee de drumuri comunale.

Strategia județeană de dezvoltare din domeniul infrastructurii rutiere

Consiliul Județean Sibiu are în administrare drumurile județene care se întind pe întreaga suprafață a județului. Activitățile principale care fac obiectul Strategiei de dezvoltare a C. J. Sibiu pentru perioada 2012-2020 sunt următoarele:

- modernizare și reabilitare de DJ și poduri;
- întreţinere și reparaţii curente ale DJ și podurilor aferente;
- modernizare și reabilitare de DC și podeţe;
- reabilitare și modernizarea porţilor de intrare în judeţ;
- construire a unor noi tronsoane, respectiv reclasificare la nivel de drum judeţean a unor drumuri comunale importante.

Pentru înfăptuirea strategiei de dezvoltare, C. J. Sibiu beneficiază de un buget propriu limitat în comparaţie cu necesarul de resurse financiare. De aceea, pentru realizarea proiectelor mari de infrastructură este dependent de atragerea surselor financiare nerambursabile. Principala sursă de acest gen este Programul Operaţional Regional, mai exact Axa prioritară 2 „Îmbunătăţirea infrastructurii de transport regionale și locale". Până în anul 2013, aceste fonduri au fost epuizate, iar sumele alocate pentru următoarea perioada nu au fost stabilite încă, astfel că pentru anii 2014-2020, Consiliul Judeţean Sibiu stabileşte o listă de proiecte în domeniul infrastructurii rutiere, în funcţie de priorităţi și vor fi realizate acele proiecte prioritare pentru care vor putea fi atrase resursele financiare necesare. Cu finanţare din POR au fost executate și finalizate lucrări de modernizare și reabilitare pentru:

1. DJ106 Sibiu - Agnita: acest proiect a fost implementat începând cu sfârșitul anului 2008, finalizându-se în iunie 2012; răspunde necesităţii de creştere a accesibilităţii pe direcţia E-V a judeţului. Valoarea totală a proiectului a fost de 59. 224. 994 lei, cofinanţarea din partea C. J. Sibiu ridicându-se la 993. 692 lei (echivalentul a 2% din valoarea eligibilă, conform procedurilor POR).

2. DJ 106 E Jina - Şugag: proiectul de 22. 126. 185 lei a fost finanţat prin POR, cu durata de realizare 2009-2012. C. J. Sibiu a contribuit cu 356. 596 lei și a recepţionat drumul în noiembrie 2012.

3. DJ 106 D Rășinari - Poplaca - Orlat: valoarea sa a fost de 16. 885. 069 lei, contribuţia C. J. Sibiu ridicându-se la 283. 782 lei. A fost finalizat în octombrie 2012.

4. DJ 105 G Sadu - Râu Sadului - Sădurel: pentru acest proiect contractul de finanţare a fost semnat în februarie 2010. Valoarea sa este de 45. 947. 934, 20 lei (C. J. Sibiu îi revin 886. 574 lei pentru partea sa de cofinanţare plus cheltuieli neeligibile). Termenul de finalizare este 04. 06. 2013.

Priorităţile Consiliului Judeţean Sibiu până în 2020 sunt în momentul de faţă clar definite.

Acestea sunt următoarele:

A. Din fonduri europene nerambursabile sau alte fonduri atrase:

1. Modernizare DJ 142 E Dîrlos - Hoghilag: fiind evaluat la finele lui 2009 și în lista de rezerva în cazul unor noi sume disponibile prin POR până în 2013. Costul proiectului e Strategia de dezvoltare a judeţului Sibiu pentru perioada 2012 – 2020 163 de 27. 573. 210 lei, iar judeţului Sibiu îi revin 534. 635, 36 lei de cofinanţare. Dacă nu se va putea finanţa până în 2013 va intra ca prioritate pe următoarea perioadă de finanţare europeană 2014 – 2020.

2. Modernizarea DJ 106 E Cristian - Jina: evaluat la finele lui 2009 și în lista de rezervă în cazul unor noi sume disponibile prin POR – ceea ce este puţin probabil. Valoare 99. 179. 862, 69 lei, cofinanţare C. J. Sibiu 1. 974. 709 lei. Se va redepune pentru următoarea perioadă de finanţare europeană 2014 – 2020.

3. Modernizarea DJ Slimnic - Ocna Sibiului - intersecţie DN 1: evaluat și el la finele lui 2009 și în lista de rezervă în cazul unor noi sume disponibile prin POR – ceea ce este puţin probabil. Valoare 34. 021. 478, 24 lei, cofinanţare C. J. Sibiu 680. 429, 56 lei. Se va redepune pentru următoarea perioadă de finanţare europeană 2014 – 2020.

4. Modernizare DJ 106: Agnita –Limita jud. Mureş - costul estimativ al proiectului este de 42. 392, 80 mii lei

5. Modernizare DJ 141 Mediaş - Birghiş km 0+000-28+693, în valoare de 35. 000. 000 lei.

6. Modernizare (reabilitare) DJ 106B Ocna Sibiului - Ţapu (DN 14B) km 18+800-42+395, în valoare de 30. 031. 000 lei.

7. Modernizare (reabilitare) DJ 141A Şeica Mare –Vecerd-Int. DJ 106, km. 0+000 – 32+875 în valoare de 127. 872. 860 lei.

8. Modernizare (reabilitare) DJ 107B lim. Jud. Alba-Păuca-Alamor-Slimnic în valoare de 47. 766. 560 lei.

9. Modernizare DJ 105A int. DJ 106-Marpod-Ilimbav-Săsăuş-Şomartin-Bruiulim. jud. Braşov - costul estimativ al proiectului este de 55. 998, 70 mii lei

10. Modernizare DJ 105 lim. jud. Braşov-Merghindeal-Dealu Frumos-Agnita - Costul estimativ al proiectului este de 21. 513, 70 mii lei.

11. Modernizare DJ 143 B Sibiu – Rusciori – Mag – Amnaş – Apoldu de Jos - Costul estimativ al proiectului este de 60. 851, 30 mii lei.

B. Din fonduri proprii ale Consiliului Judeţean Sibiu:

Lucrări în continuare:

1. Modernizare DJ 141B Richiş-intersecţie DJ 141 km 15+000-18+860, inclusiv lărgire pod Richiş – în curs de execuţie.

2. Modernizare DJ 104G – Săcădate-Nou km 0+000-18+860, inclusiv poduri și podeţe, în curs de execuţie.

3. Modernizare DJ 106J intersecţie DJ 106A-Gura Râului km 0+000-4+590, în curs de execuţie

4. Modernizare DJ 106A – Răsinari - zona pavată km 10+750-12+169 – în curs de realizare

5. Execuție pod pe DJ 141 la Moşna și Nemşa, în curs de realizare

6. Execuţie pod pe DJ 105 D la Nou Român, în curs de execuţie Lucrări noi:

7. Modernizare DJ 106G Poiana Sibiului- Dobârca km 0+000-8+415, începere execuţie în 2013

8. Modernizare DJ 142J Șeica Mare- Șeica Mica km 0+000-7+855, începere execuţie în 2013 9. Modernizare int. DJ 105G –CHE Racovița 0+000-1+800, începere execuţie în 2013

10. Pod SADU – începere din 2013

11. Modernizare DJ 142 B Blăjel-Bazna-Boian-lim. jud. Alba; între Boian și lim. Jud. Alba începere execuţie în 2013 (km 0+000-11+612)

12. Modernizare DJ 142 F Aţel – Richiş DJ 141 B km 3+020-12+600

13. Modernizare DJ 143 A Ruja – Nou Săsesc – Laslea km 1+400-30+000 Strategia de dezvoltare a judeţului Sibiu pentru perioada 2012 – 2020 164

14. Modernizare DN 1 - DJ 105 J – Porumbacu de Jos – Glăjărie km 3+852-13+672

15. Modernizare DN 1 – DJ 104 F – Săcădate – Nou Român km 0+000-26+380 (SF)

16. Modernizare DJ 143 lim. Mureş – Iacobeni km 17+710-30+000

17. Modernizare DJ 105 F Avrig – Poiana Neamţului km 1+540-14+350

18. Modernizare DJ 142 G Motiş – Mihăileni km 10+680-23+550

19. Modernizare DJ 142 A lim. Judeţ Mureş – Curciu km 12+100-16+000

20. Modernizare DJ 141 C lim. Judeţ Alba – Broşteni – Bogatu – Int. DJ 107 B km 13+000- 23+500

21. Modernizare DJ 141 D lim. Judeţ Alba – Presaca km 12+400-15+750

22. Modernizare DJ 151B lim. Judeţ Mureş – Int. DJ 142 C km 30+922-35+602

23. Modernizare DJ 104 D lim. Judeţ Braşov – Retiş – Brădeni km 27+400-35+950

24. Modernizare DJ 105 K Dealu frumos – Săraturi km 0+000-2+500

25. Modernizare DJ 106 T Ocna Sibiului – Topârcea – Ludoş km 0+000-15+331

26. Modernizare DJ106 N Păltiniş – Rozdeşti – Ştefleşti - Valea Frumoasei - DN67C km 0+000-34+500

27. Modernizare DJ106 P Sădurel - Rozdeşti km 0+000-16+000

28. Modernizare DJ105 G Sădurel – lim. Judeţ Vâlcea km 41-425-56+700.

La nivelul ţării, lungimea totală a drumurilor din judeţ reprezintă 1, 96% din totalul drumurilor publice din România (81. 693 km, la nivelul anului 2008).

Infrastructura de transport publică locală (DJ, DC) este în general necorespunzătoare și în special în zonele montane din judeţul Sibiu. Dacă drumurile naţionale sunt modernizate integral, drumurile judeţene și comunale sunt modernizate doar pe aproximativ 151 km (faţă de 55 de km din 2009) din 1. 359 km lungime totală, ceea ce reprezintă 11, 1 % din total (faţă de 4, 2%în 2009).

De o importanţă deosebită sunt drumurile judeţene care asigură legătura cu reţeaua de drumuri naţionale pentru acele oraşe care nu sunt intersectate de o şosea naţională. În judeţul Sibiu există asemenea oraşe care nu sunt traversate de drumuri naţionale, drumurile judeţene preluând rolul acestora: Agnita (DJ 106, DJ 141), Cisnădie (DJ 106C, DJ 106D), Ocna Sibiului (DJ 106B).

O caracteristică negativă a traficului este determinată de lipsa centurilor ocolitoare ale oraşelor, cu excepția municipiului Sibiu – a cărui centură a fost finalizată în 2011, ceea ce contribuie la blocări ale traficului, mai ales în orele de vârf, cu efecte asupra creşterii timpului călătoriilor. Poluarea constituie și ea un efect negativ cauzat de traficul desfăşurat în condiţii improprii.

Principalele căi rutiere internaţionale și naţionale care străbat judeţul Sibiu și care facilitează accesul din și înspre acesta la nivel naţional și internaţional sunt:

- Drumul european E 68 Frontiera Nădlac-Arad-Deva-Sebeş-Sibiu-Braşov;
- Drumul european E 81 Frontiera Giurgiu-Bucureşti-Piteşti-Sibiu-Cluj Napoca-Satu Mare-Frontiera Halmeu;
- Coridorul IV Pan-European (A1) Frontiera Nădlac-Arad-Deva-Sebeş-Sibiu-Braşov-Ploieşti-Bucureşti-Slobozia-Constanţa;
- Autostrada Transilvania (A3) – Bucureşti-Braşov-Făgăraş-Brădeni-Hoghilag-Sighişoara-Cluj-Borş (Oradea);
- Drum naţional DN1 Bucureşti-Ploieşti-Braşov-Sibiu-Alba Iulia-Cluj Napoca-Oradea;
- Drum naţional DN7 București-Râmnicu Vâlcea-Sibiu-Deva-Arad;
- Drum naţional DN14 Sibiu-Sighişoara;

Drumurile naţionale secundare ce străbat judeţul Sibiu sunt:

- Drum naţional DN7C Transfăgărășan, traversează munţii Făgăraş;
- Drum naţional DN14A Mediaș-Târnăveni-Iernut;
- Drum naţional DN14B Mediaş-Alba Iulia.

Situaţia actuală a drumurilor:

Drumurile judeţene au o lungime de aproximativ 953 km - în anul 2012. Drumurile judeţene sunt de clasă tehnică IV și V și au în general o stare tehnică nesatisfăcătoare, iar drumurile comunale sunt de clasă tehnică V, având de asemenea o stare tehnică considerată nesatisfăcătoare.

Situaţia (conform Masterplanului în domeniul infrastructurii rutiere) DJ se prezintă astfel:

• 67 km se află în administrarea consiliilor locale conform O. G. 43/1997 privind regimul juridic al drumurilor;

• 237 km sunt cuprinși în proiecte de modernizare cu documentaţii în diferite etape de evaluare/aprobare;

Conform stării de viabilitate pe tipuri de îmbrăcăminţi drumurile judeţene, in anul 2012, se prezintă astfel:

• 444 km cu îmbrăcăminte asfaltică ușoară, în starea următoare:

Foarte bună	Bună	Mediocră	Rea
412 km	9 km	9 km	14 km

- 286 km pietruiţi;
- 68 km de pământ;

- 143 km beton asfaltic
- 12 km cu dale de beton.

Drumurile comunale au o lungime totală de aproximativ 413 km. Situaţia DC este după cum urmează:

• 103 km cu îmbrăcăminte asfaltică uşoară, în starea următoare:

Foarte bună	Bună	Mediocră	Rea
10 km	**10km**	**45 km**	**38 km**

- 262 km pietruiţi;
- 48 km de pământ.

Drumurile comunale de pământ îngreunează accesul între centrele de comună și satele aparţinătoare, cât și accesul la drumurile naţionale și judeţene.

Drumurile publice, în cea mai mare parte, traversează localităţi, viteza de circulaţie fiind redusă pe aceste sectoare. De asemenea, lăţimea platformei drumului nu este corespunzătoare, datorită frontului îngust al limitei de proprietate. Drumurile judeţene și comunale în mare parte nu asigură o suprafaţă de rulare corespunzătoare pentru desfăşurarea unui trafic de călători și de marfă în condiţii de siguranţă și confort optime.

Situaţia actuală a podurilor

Analiza stării tehnice a podurilor de pe DJ – starea de viabilitate - evidenţiază faptul că aproximativ 28 % dintre poduri au o stare tehnică bună și foarte bună (necesită doar lucrări de întreţinere și mici reparaţii), 34 % au o stare tehnică satisfăcătoare (necesită reparaţii, consolidări, reabilitări) și 38 % dintre poduri au o stare nesatisfăcătoare și rea (presupune reabilitarea sau înlocuirea elementelor structurii de rezistenţă), ceea ce presupune intervenţii urgente asupra acestor obiective de infrastructură.

Starea de viabilitate a podurilor de pe DJ și DC, conform masterplanului, este:

Aprecierea generală a stării tehnice a podurilor

Aprecierea generală a stării tehnice a podurilor	DJ		DC	
	Număr poduri	Procent din total	Număr poduri	Procent din total
Foarte bună	**7,00**	**5,30**	**4,00**	**10,00**
Bună	**31,00**	**23,48**	**9,00**	**22,50**
Satisfăcătoare	**45,00**	**34,10**	**12,00**	**30,00**
Nesatisfăcătoare	**32,00**	**24,23**	**6,00**	**15,00**
Rea	**17,00**	**12,89**	**9,00**	**22,50**
Total	**132,00**	**100,00**	**40,00**	**100,00**

Pe drumurile comunale există 40 poduri, care se prezintă astfel: 33% din podurile de pe DC au stare tehnică buna și foarte bună (viabilitate ridicată) care necesită doar activitate de întreţinere curentă, 30% au o stare satisfăcătoare și 37% necesită lucrări de reabilitare sau refacere totală ceea ce presupune intervenţii urgente asupra acestor lucrări de artă.

Din analiza stării de viabilitate a drumurilor locale, judeţene și comunale, s-a observat că de regulă starea de viabilitate a podurilor este similară cu cea a drumurilor, necorespunzând cerinţelor de capacitate portantă (clasa E de încărcare) și cerinţelor traficului actual, necesitând activităţi de modernizare-reabilitare. De asemenea, porţile de intrare în judeţ necesită reabilitarea.

Concluzionând, deficienţa infrastructurii de transport, în particular reţeaua de drumuri, duce la neutilizarea la cote maxime a potenţialului economic și generează, într-o anumită măsură, o imagine negativă a zonelor ca localizare pentru investiţii. De asemenea din punct de vedere social, starea generală a drumurilor trebuie în continuare îmbunătăţită pentru a spori mobilitatea și confortul populaţiei (precum și a mărfurilor), a reduce accidentele, a spori viteza de trafic, ş. a. Scopul final este de a dezvolta continuu potenţialul socio-economic al judeţului Sibiu. Obiectivul general al Strategiei îl constituie dezvoltarea durabilă a comunei, infrastructura de transport fiind considerată una din componentele de bază ce contribuie la dezvoltarea localităţilor. Comuna Poiana Sibiului este responsabilă de dezvoltarea (întreţinerea, repararea și modernizarea) drumurilor locale și a celor de hotar iar Consiliul Judeţean Sibiu este responsabil de dezvoltarea drumurilor judeţene avute în administrare, alocând o importantă parte din buget în această direcţie.

Obiectivul de dezvoltare a infrastructurii rutiere comunale va fi atins prin următoarele acţiuni:

- modernizare, refacere și reabilitare de drumuri comunale, poduri și podeţe, întreţinere și reparaţii constante ale celor existente și construire a unor noi tronsoane, refacerea porţilor de intrare în comună;
- propuneri de reclasificare la nivel de drum judeţean (DJ) a unor drumuri comunale (DC) importante (în principal a celor de interes turistic judeţean)
- se vor căuta soluţii și se va solicita sprijinul Consiliului Judeţean Sibiu pentru reabilitarea, refacerea și modernizarea unor Drumuri comunale, având în vedere planul de investiţii pentru DJ pentru perioada 2010-2020, al Consiliului Judeţean Sibiu și Masterplanul în domeniul infrastructurii rutiere, finalizat la sfârșitul anului 2009.
- în Strategia judeţeană de dezvoltare din domeniul infrastructurii rutiere a fost stabilit pentru anii 2014-2020, Consiliul Judeţean Sibiu o listă de proiecte în domeniul infrastructurii rutiere, în funcţie de priorităţi și vor fi realizate acele proiecte prioritare pentru care vor putea fi atrase resursele financiare necesare. Astfel în bugetul propriu Consiliului Judeţean Sibiu, si-a propus realizarea următoarei investiţii, începând cu anul 2013 și până în anul 2020:

Obiectivele propuse sunt în concordanţă cu obiectivele generale ale strategiei naţionale în domeniul infrastructurii de transport, strategie elaborată prin urmărirea tendinţelor și direcţiilor stabilite de Uniunea Europeană, cât și cu obiectivele generale regăsite în documentele esenţiale programatice din domeniu și anume Planul Naţional de Dezvoltare 2007-2013, Programul Operaţional Sectorial - Transport,

Programul Operaţional Regional 2007-2013, Programul Operaţional Sectorial - Mediu, Planul de Dezvoltare Regională Regiunea Centru, ş. a. De asemenea s-a ţinut seama de:

Strategia guvernamentală de dezvoltare din domeniul infrastructurii rutiere și implicaţiile ei asupra judeţului Sibiu

Dezvoltarea infrastructurii rutiere a Consiliului Judeţean Sibiu nu poate fi separată de cadrul dezvoltării infrastructurii naţionale (respectiv autostrăzile, drumurile europene, naţionale și exprese din administrarea Ministerului Transportului cu multe termene de finalizare incerte:

- Autostrada Bucureşti-Braşov-Făgăraş-Brădeni-Hoghilag-Sighişoara-Cluj-Borş (BH), denumită și „Autostrada Transilvania", va trece prin nord-estul judeţului, pe o porţiune mică în zona Brădeni – Hoghilag (posibil vor exista două noduri rutiere corespunzătoare celor două zone); lucrarea se a fost estimată a fi finalizată până la sfârșitul lui 2013. Această autostradă nu are un impact direct foarte mare asupra judeţului în ansamblu, străbătându-l doar pe un tronson restrâns. Pentru zona de nord a Sibiului (Mediaş-Dumbrăveni), autostrada este totuși de o utilitate evidentă. Se estimează o creştere etapizata cu circa 10-15% a traficului pe DJ106 și DJ142E, din momentul finalizării modernizării prognozate, până în 2025-2030 pentru traficul din nord-estul judeţului Sibiu dintre municipiul Sibiu și oraşul Agnita. Un impact pozitiv în sensul creşterii traficului este estimat și asupra DJ104D, DC27 și DC28, drumuri aflate în zona de influenţă a Autostrăzii Transilvania, dar creşterea de trafic este mult mai redusă, fiind un trafic local și nu un trafic de tranzit. Totuși impactul indirect este mai semnificativ, această rută nouă aducând avantajul conectării judeţului Sibiu de nordul ţării pe o rută directă.
- Autostrada Nădlac-Arad-Timişoara-Lugoj-Deva-Sibiu-Piteşti, aflată pe Coridorul IV Paneuropean traversează judeţul Sibiu pe un traseu relativ paralel cu DN1 până la Veştem și cu DN7 de la Veştem până la graniţa de sud a judeţului spre Râmnicu Vâlcea. Aceasta va avea un impact deosebit asupra drumurilor judeţene și comunale din zona de influenţă, în special cele din zona de sud, sud-vest a judeţului (DJ 105G, 106, 106C, 106D, 106E, 106R, 143B, DC 56, 57, 61-68, 71, 72, 73 ş. a.), traficul estimat atras fiind de circa 15% până în 2025.
- Drumul Expres Sibiu-Făgăraş va realiza o a treia legătură rapidă între Coridorul de Transport Pan-European nr. IV (tronson Arad - Sibiu) și Autostrada Transilvania și o legătură vest-est în centrul ţării. În momentul de faţă, realizarea acestui proiect nu are cunoscut termenul de realizare.
- Reabilitare de drumuri naţionale: Pentru menţinerea viabilităţii reţelei rutiere, CNADN derulează, ca parte a strategiei sale pe termen lung, un program de reabilitare a drumurilor. Acesta vizează cu prioritate infrastructura cuprinsă în reţeaua Trans-Europeană de Transport (TEN). Programul de reabilitare a drumurilor naţionale a început în anul 1994, fiind eşalonat în 15 etape, astfel încât până în anul 2014 să fie reabilitaţi 11. 300 km. Pentru judeţul nostru sunt prevăzute următoarele etape:

- etapa a V-a - DN 1 tronson Braşov – Sibiu
- etapa a IX-a - DN 14 tronson Sibiu – Sighişoara
- etapa a X-a - DN 14 B tronson Teiuş – Copşa Mică
- etapa a XI-a - DN 14 A tronson Mediaş – Iernut.

În prezent sunt în desfăşurare etapele IV, V și VI ale programului de reabilitare, tronsonul Sibiu-Braşov fiind aproape în întregime finalizat.

- Realizarea centurii ocolitoare a municipiului Sibiu (finalizată în 2011), proiect guvernamental, cu importanţă deosebită pentru traficul din municipiul Sibiu, unde acesta a fost substanţial simplificat.

În contextul finalizării tronsonului 1B Făgăraş-Sighişoara (52 km) din Autostrada Braşov - Cluj – Borş (Proiectul „Autostrada Transilvania"), prevăzut a se realiza în perioada până în 2013, aceasta va intersecta DJ 106 (Sibiu – Nocrich – Alţîna – Bîrghiş – Agnita – Brădeni - limita judeţ Mureş) în zona Brădeni - Netuş. Din acest motiv, drumul DJ106 va deveni cel mai scurt drum de acces din Autostrada Transilvania în jumătatea de sud a judeţului Sibiu. În aceste condiţii este de anticipat o intensificare a traficului pe acest drum, cu impact negativ asupra populaţiei din localităţile străbătute. Din acest motiv masterplanul propune luarea în considerare a variantei de creştere a importantei drumului comunal DC35, prin reclasarea acestui drum la rangul de drum judeţean, reabilitarea acestuia pentru a prelua traficul pe drumul DJ106, devenind o ramură a acestuia.

În concluzia acestui subcapitol, se poate afirma că Programul de investiţii a CNADNR a modificat și va modifica structura infrastructurii rutiere, producând o reorientare a fluxurilor de circulaţie în reţea. Prin poziţia lor faţă de judeţul Sibiu, investiţiile pot influenţa direct sau indirect fluxurile de circulaţie. În judeţul Sibiu reţeaua de drumuri naţionale în lungime totală de 257 km este integral modernizată și reabilitată, drumurile fiind situate în clasele tehnice III și IV iar starea tehnică este considerată bună. Importanţa drumurilor naţionale de pe teritoriul judeţului Sibiu (DN 1, DN 7, DN 7C, DN 14, DN 14A și DN 14B) integral reabilitate cât și a celorlalte infrastructuri rutiere ce vor fi construite (Autostrada Transilvania, Autostrada Nădlac-Arad-Timişoara-Lugoj-Deva-Sibiu-Piteşti-Bucureşti-Constanţa situată pe Coridorul IV Paneuropean terestru și Drumul expres Sibiu-Făgăraş) vor contribui la creşterea importanţei unor drumuri judeţene și comunale din zona de influenţă.

Costurile de modernizare ale drumurilor judeţene și comunale s-au evaluat considerându-se valorile medii de 36 Euro / m^2 fără TVA (4, 2 Lei / Euro) pentru drumurile judeţene și 21 Euro / m^2 fără TVA (4, 2 lei / Euro) pentru drumuri comunale, cât și utilizând parametrii reglementaţi de normative (OMT 43/1997) de minim 7 m lăţime pentru DJ între localităţi (în localităţi lăţimea drumului utilizată a fost cea maximă posibilă funcţie de dispunerea proprietăţilor adiacente drumului pentru evitarea costurilor suplimentare cu exproprierea, pentru despăgubirea proprietarilor) și de minim 5-5, 5 m pentru drumuri comunale. Consiliul Judeţean Sibiu alocă, în afară de investiţiile în proiecte de modernizare, sume importante

pentru întreţinerea și reparaţiile drumurilor avute în administrare (cca. 87-90% din totalul bugetului anual pentru infrastructură rutieră). Masterplanul pentru mai prezintă, printre altele, o analiză a stării tehnice a DJ și DC și a podurilor aferente, o previzionare a impactului asupra reţelelor de DJ și DC a viitoarelor autostrăzi care vor străbate Sibiul, o prognoză de trafic pentru 2010-2025, o evaluare detaliată a importanţei DJ și DC în funcţie de diverși factori, o analiză a impactului proiectelor propuse asupra mediului înconjurător, cel social, cel economic și asupra turismului, precum și o procedură de monitorizare și evaluare a implementării masterplanului.

Toate proiectele de modernizare în domeniul infrastructurii rutiere vor ţine cont de normele impuse de protecţie a mediului, patrimoniului cultural și a ariilor protejate. Se va urmări întărirea colaborării cu S. C. Drumuri și Poduri Sibiu S. A., societate care în prezent are ca unic acţionar Consiliul Judeţean Sibiu, dar și cu Aeroportul Sibiu, transportul aerian fiind indispensabil dezvoltării industriale moderne și a turismului, în special.

Prin dezvoltarea infrastructurii rutiere se vor obţine, de asemenea, importante beneficii socio-economice, de mediu și efecte pozitive asupra dezvoltării turismului, mai greu de cuantificat în valori absolute. Dezvoltarea, modernizarea și extinderea drumurilor din comună trebuie să conducă la o dezvoltare economico-socială a comunei Merghindeal, Sibiului în ansamblu, la o creştere a veniturilor populaţiei și a nivelului de trai și calităţii vieţii. Beneficii estimate sunt:

- angajarea de noi resurse umane (reducere şomaj) și creşterea ratei ocupaţionale în comună;
- asigurarea accesibilităţii și mobilităţii sporite a mărfurilor și călătorilor/turiştilor
- fluidizarea traficului și reducerea timpului de deplasare, a combustibilului folosit și a uzurii mijloacelor de transport;
- reducerea numărului de accidente;
- reducerea disparităţilor între diferite zone ale comunei;
- asigurarea unor legături mai eficiente a drumurilor locale cu cele naţionale;
- atragerea de noi investitori și investiţii;
- creşterea competitivităţii economice și dezvoltarea economică bazată pe cunoaştere;
- cunoaşterea mai bună a patrimoniului cultural și turistic al tuturor zonelor judeţului și atragerea de noi turişti;
- mai buna cunoaştere și punere în evidenţă a obiceiurilor și tradiţiilor locale, respectiv de valorificarea diversităţii culturale din comuna Poiana Sibiului, ş. a.

Ca parte a obiectivului general al Strategiei ce constituie dezvoltarea durabilă a comunei dezvoltarea relaţiilor de parteneriat ale comunei cu Aeroportul Internaţional Sibiu poate asigura creşterea investiţiilor străine pe plan local, dezvoltarea mediului de afaceri, valorificarea și facilitarea potențialului turistic și cultural, valorificarea poziţiei geografice extrem de favorabilă a judeţului și accesul direct la căile de comunicaţie terestre și feroviare, corelarea cu alte investiţii din judeţele limitrofe sau

din regiune, asigurarea accesibilităţii la transportul aerian pentru toate segmentele populaţiei judeţului;

Infrastructura tehnico-edilitară și serviciile publice

Infrastructura de apă și apă uzată

La nivelul judeţului Sibiu există doi operatori regionali atestaţi, S. C. Apă Canal S. A. Sibiu pe zona de sud și S. C. Apa Târnavei Mari S. A. Mediaş pentru zona de nord a judeţului.

În Masterplanul privind Extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și apă uzată din regiunile Arpășelul, judeţul Sibiu a fost dezvoltată o matrice care ia în consideraţie mai mulţi parametrii grupaţi în două categorii: sănătatea umană și poluarea mediului. Prioritatea localităţilor este stabilită în funcţie de numărul locuitorilor, cele mai mari fiind mai importante, și de greutatea fiecărui parametru. Analiza a fost făcută cu tehnicile GIS, rezultatul identificând cele mai relevante localităţi din judeţul Sibiu în care trebuie să aibă loc investiţii pentru cele două sectoare.

Comuna Poiana Sibiului între localităţile prioritare pentru judeţul Sibiu

Infrastructura de alimentare cu apă

Obiective:

Comuna Poiana Sibiului are ca principale obiective:

„Dezvoltarea infrastructurii comunei Poiana Sibiului prin construcția rețelei cu apă potabilă"prin PNDL si, , Sisteme de canalizare a apelor menajere în comuna Poiana Sibiului, , prin CDI.

Un prim pas spre atingerea acestui obiectiv este implementarea proiectului, comuna Poiana Sibiului, va beneficia de reţea de alimentare cu apă și canalizare ape uzate.

În paralel cu acest proiect în nordul judeţului Sibiu, al doilea operator regional „S. C. Apa Târnavei Mari a finalizat proiectul **„**Extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și apă uzată în regiunile Mediaş, Agnita, Dumbrăveni, judeţul Sibiu" finanţat prin Programul Operaţional Sectorial Mediu. Finanţarea acestui Proiect POS Mediu a fost asigurată din Fondul de Coeziune, în baza Deciziei de Aprobare nr. C (2008) 2433/09. 07. 2008 a Comisiei Europene, a Ordinului Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 1451/17. 11. 2008 și a Contractului de Finanţare nr. 91950, încheiat la data de 28. 11. 2008, între Autoritatea de Management POS Mediu și S. C. „Apa Târnavei Mari" S. A.

Proiectul „Extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și apă uzată în regiunile Mediaş, Agnita, Dumbrăveni, judeţul Sibiu" are o valoare totală eligibilă de 323. 968. 750 lei (fără TVA) din care finanţarea nerambursabilă din Fondul de Coeziune este în valoare de 261. 662. 005 lei (fără TVA).

Coordonatele financiare ale proiectului sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Valoarea totală eligibilă a Proiectului, fără TVA:	323.968.750 lei
1) Valoarea eligibilă conform POS Mediu, din care:	307.837.654 lei
• Finanţare nerambursabilă din Fondul de Coeziune al UE	261.662.005 lei
• Finanţare nerambursabilă din bugetul de stat	40.018.897 lei
• Contribuţie beneficiar, din bugetul local	6.156.752 lei
2) Valoarea Proiectului, alta decât cea eligibilă conform POS Mediu	20.786.550 lei
Valoarea TVA aferentă valorii eligibile a Proiectului conform POS Mediu	73.881.037 lei
Valoarea TVA aferentă altei valori decât cea eligibilă a Proiectului conform POS Mediu	4.988.772 lei

Masterplan privind Extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și apă uzată din regiunile Mediaş, Agnita, Dumbrăveni, judeţul Sibiu - 2006 În prezent operatorul S. C. „Apa Târnavei Mari" S. A. din judeţul Sibiu are în componenţă localităţile urbane: Mediaş, Dumbrăveni și Agnita, urmând ca în viitor să preia în operare și oraşul Copşa Mică și cele 28 comune membre A. D. I. „Apa Târnavei Mari".

De menționat că zona de acoperire a serviciilor S. C. Apa Târnavei Mari este următoarea:

Suprafaţa regiunii: 1822 km ^{2} (33, 6 % din suprafaţa judeţului Sibiu)

Relief predominant: dealuri și podişuri

Populaţia regiunii: 147. 837

Total localităţi urbane: 4 oraşe: Mediaş, Agnita, Dumbrăveni, Copşa Mică;

Total localităţi rurale: 28 comune

Beneficiile pe care le aduce Proiectul cofinanţat din Fondul de Coeziune al Uniunii Europene sunt:

1. Îmbunătăţirea calităţii vieţii populaţiei care trăieşte în zona de deservire prin asigurarea accesului la servicii de apă potabilă și canalizare;
2. Asigurarea furnizării de apă potabilă, corespunzătoare din punct de vedere calitativ / cantitativ standardelor UE, după implementarea Proiectului pentru toată populaţia din aglomerările Mediaş, Agnita și Dumbrăveni;
3. Branşarea la sistemul de alimentare cu apă și racordarea la sistemul de canalizare a întregii populaţii din localităţile Mediaş, Agnita și Dumbrăveni;
4. Îmbunătăţirea condiţiilor igienice și a stării de sănătate a populaţiei din regiunea deservită de operatorul regional, prin furnizarea unei ape potabile de calitate europeană, contribuind direct la reducerea riscului de boli, în special la copii;

5. Evitarea deversării directe a apei uzate în apa de suprafaţă și reducerea exfiltraţiilor de apă uzată prin evacuarea și tratarea apei uzate conform normelor europene;

6. Realizarea de economii pentru viitorii utilizatori prin evitarea cheltuielilor la pomparea din puţuri și curăţarea foselor septice;

7. Crearea directă de noi locuri de muncă în timpul fazei de construcţie.

8. Stimularea creşterii economice prin îmbunătăţirea generală a infrastructurii în regiune.

GRADUL ACTUAL DE ACOPERIRE A SERVICIILOR S. C. APA TÂRNAVEI MARI S. A.

Localităţi deservite**:** 3 oraşe - Mediaş, Agnita, Dumbrăveni

Populaţie beneficiară**:** 72. 569 locuitori

Funcţie de modul în care este asigurată finanţarea acestor proiect se dă în exploatare sistemul local de alimentare cu apă potabilă și canalizare ape uzate Comuna Merghindeal se regăsește în acest proiect județean.

Reglementări în domeniu la nivel judeţean**:**

Prin derogare de la dispoziţiile articolelor 5 alineatul 2 și 8, precum și ale anexei I părţile B și C la Directiva 98/83/CE, valorile stabilite pentru următorii parametri nu se aplică în întregime pe teritoriul României (implicit în judeţul Sibiu) în condiţiile stabilite mai jos:

- pentru oxidabilitate (până la 31. 12. 2010) în aglomerările urbane cu mai puţin de 10. 000 locuitori;
- pentru amoniu, nitraţi, turbiditate, aluminiu, fier, plumb, cadmiu și pesticide (până la 31. 12. 2015) în aglomerările urbane cu mai puţin de 10. 000 locuitori;
- pentru amoniu, nitraţi, aluminiu, fier, plumb, cadmiu, pesticide și mangan (până la 31. 12. 2015), în aglomerările între 10. 000 și 100. 000 locuitori.

Planul de investiţii propus în *Masterplanul privind Extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și apă uzată din regiunile Mediaş, Agnita, Dumbrăveni, judeţul Sibiu* cuprinde următoarele măsuri pentru infrastructura de alimentare cu apă din zona menţionată:

- Captarea apei (staţia de tratare Laiţa/Bîlea - Agnita);
- Tratarea apei cu activităţi specifice în Mediaş, Agnita și Dumbrăveni
- Reţeaua de alimentare cu apă cu Mediaş

- extinderea reţelei de distribuţie apă în zona de nord Bazna și Blăjel pentru alimentarea oraşelor din zonă, Bazna și Blăjel, cu apă tratată de la Mediaş și îmbunătăţirea managementului în zona de nord-vest a Mediaşului (rezervor Gura Câmpului);

❖ extinderea reţelei de distribuţie apă în zona de sud pentru alimentarea cartierelor Ighiş, Angaru de Sus și cartierul de vest cu apa tratată de la Mediaş;

❖ extinderea reţelei de distribuţie apă în municipiul Mediaş.

❖ Agnita **-** extinderea sistemului de alimentare cu apă potabilă la Coveş, extinderea sistemului de alimentare cu apa potabila la Ruja;

Dumbrăveni

❖ extinderea sistemului de distribuţie la Ernea din noua staţie de tratare (câmpul de puţuri) pentru alimentarea oraşului Ernea;

❖ extinderea sistemului de distribuţie la Saroş pe Târnave din noua staţie de tratare (câmpul de puţuri) pentru alimentarea oraşului Saroş pe Tîrnave;

În Masterplan privind alimentarea cu apă și evacuarea apelor uzate în judeţul Sibiu sunt prezentate următoarele investiţii prioritare în ceea ce priveşte calitatea apei pentru consumul zilnic al populaţiei, pentru care se au în vedere:

- sistemele existente de alimentare cu apă potabilă care din cauza sursei, lipsei tratamentului adecvat, calităţii slabe a apei, nu sunt conforme și au un impact direct asupra sănătăţii populaţiei;
- sistemele existente de alimentare cu apă potabilă care din cauza deficienţelor, sursei, facilităţilor de tratare sau pierderilor din reţea, nu pot furniza apa potabilă 24 h/zi;
- zonele urbane care nu beneficiază în prezent de o sursă acceptabilă de alimentare cu apă și pot fi deservite de o sursă existentă;
- extinderea zonelor deservite de surse de apă conforme care le elimină pe cele sursele neconforme existente;
- comunităţi ce nu dispun de o sursă de apă potabilă acceptabilă și care nu pot fi deservite din sursele existente;
- înlocuirea reţelelor, cu precădere a celor cu deficienţe, cu număr semnificativ de intervenţii, cu întreruperi în alimentare, cu pierderi;
- înlocuirea ţevilor din azbest din cadrul reţelelor.

Obiective pentru infrastructura de apă			
Perioada	**Sursa**	**Tratare**	**Reţea**
2008 – 2013	**Construcţia unor noi facilităţi de captare cu priza de râu, acolo unde au nevoie urgentă de înlocuire;** **Realizarea unor puţuri noi, în zone unde există lipsuri în alimentare sau fântânile existente trebuie înlocuite;** **Reabilitarea**	**Reabilitarea și extinderea facilităţilor de tratare existente acolo unde apa potabilă nu este în conformitate cu legislaţia;** **Furnizarea de facilităţi adecvate de laborator pentru toate facilităţile de tratare;** **Furnizarea de facilităţi suplimentare de tratare acolo unde apa subterană**	**Extinderea sau ranforsarea conductelor magistrale de apă potabilă pentru a furniza apa celor noi conectaţi;** **Începerea construcţiei de reţele noi de apă pentru comunităţile neconectate în prezent;** **Extinderea reţelei în zonele urbane pentru a realiza cel puţin o rată de conectare de 80%;** **Începerea înlocuirii tronsoanelor cu probleme mari ale reţelei;**

Obiective pentru infrastructura de apă			
Perioada	**Sursa**	**Tratare**	**Reţea**
	surselor existente de apă subterană prin înlocuirea echipamentului electric şi mecanic.	**şi de suprafaţă nu este conformă cu legislaţia (de ex. eliminarea nitraţilor);** **Înlocuirea echipamentelor decano-electrice aflate în stare critică.**	**Începerea înlocuirii conductelor din azbociment;** **Instalarea contoarelor de debit de masă în toate reţelele pentru a ajuta la reducerea pierderilor.**
2014 – 2018	**Reabilitarea structurilor captărilor de râu existente;** **Reabilitarea /reînnoirea frontului de captare pe baza programelor convenite;** **Reabilitarea /înlocuirea conductelor de aducţiune apă brută;** **Înlocuirea echipamentelor decano-electrice de la fronturile de captare pe baza programului convenit.**	**Construirea de facilităţi noi de tratare ca parte a unui program pe termen lung;** **Reabilitarea facilităţilor existente care nu au fost incluse în programul anterior;** **Dotarea tuturor staţiilor de tratare cu sisteme de recuperare a nămolului.**	**Continuarea extinderii reţelei pentru a ajunge la o rată de acoperire de 100% în zonele urbane majore;** **Continuarea extinderii reţelei pentru a ajunge la o rata de acoperire de 80% în zonele cu comunităţi mai mici;** **Ranforsarea magistralelor pentru a asigura o alimentare adecvată cu apă acolo unde este necesar;** **Finalizarea înlocuirii conductelor magistrale din azbociment;** **Continuarea înlocuirii tronsoanelor defecte din reţea pe baza rezultatelor programului privind pierderile de apă;** **Începerea elaborării unui model hidraulic al reţelei pentru a optimiza performanţa reţelei.**
2019 – 2023	**Înlocuirea continuă a echipamentelor mocano-electrice de la fronturile de captare pentru a îmbunătăţi eficienţa**	**Înlocuirea părţilor majore ale echipamentelor mecano-electrice în conformitate cu programul convenit şi pentru a economisi**	**Continuarea înlocuirii tronsoanelor defecte din reţea;** **Efectuarea schimbărilor necesare ale reţelei bazate pe rezultatele modelului hidraulic;**

Obiective pentru infrastructura de apă			
Perioada	**Sursa**	**Tratare**	**Reţea**
	energetică; **Reabilitare continuă a fronturilor de captare pe baza programului convenit.**	**energia electrică;** **Continuarea reabilitării facilităţilor existente;** **Dotarea cu facilităţi suplimentare de tratare acolo unde calitatea apei nu este conformă.**	**Extinderea reţelei atât cat este necesar în conformitate cu planul urbanistic;** **Menţinerea unei campanii proactive de control a pierderilor de apă.**
2024 – 2028	**Reabilitarea componentelor majore structurale ale captărilor de apă de suprafaţă;** **Înlocuirea sistemului SCADA pentru fronturile de captare.**	**Reabilitarea componentelor structurale majore ale staţiilor de tratare;** **Analiza nevoii de capacitate suplimentară de tratare în comparaţie cu schimbările survenite în profilul cererii.**	**Continuarea înlocuirii reţelei pe baza rezultatelor campaniei de control al pierderilor;** **Analiza rezultatelor modelului hidraulic.**
2029 – 2038	**Întreţinerea echipamentului pentru a se asigura faptul că nu există lipsuri în alimentare.**	**Înlocuirea echipamentului și structurilor în conformitate cu programul convenit.**	**Continuarea înlocuirii reţelei pe baza rezultatelor campaniei de control al pierderilor.**

În zona tratată de Masterplan, localităţile au fost grupate pentru a fi deservite de aceeași sursă de apă, acolo unde este posibil, pentru a folosi mai bine sursele de apă existente, care sunt în general conforme, și staţiile de tratare. Pentru restul localităţilor, au fost identificate sursele de apă potabilă considerate a fi adecvate aşa cum sunt definite de Directiva 98/83/CE. Cu toate acestea, nu au fost prevăzute investiţii pentru şase localităţi (Albi și Pădureni - Slimnic, Crinţ - Sălişte, Lotrioara și Paltin - Boiţa, Sădinca - Loamneş) cu o populaţie sub pragul minim de 50 persoane specificat de Directivă. Au fost identificate cinci sisteme zonale de alimentare cu apă ce cuprind 56 de localităţi (58, 33%) din totalul de 96 de localităţi, restul de 40 fiind incluse la rubrica Rural.

Sistem zonal	Localităţi incluse	Staţia de tratare a apei
Sibiu	Sibiu Sud Sibiu, Păltiniş, Cisnădie, Cisnădioara, Răsinari, Prislop, Şelimbăr, Bungard, Mohu, Veştem Sibiu Nord-Est Rosia, Caşolţ, Daia, Nou, Cornăţel, Nucet, Şura Mare, Hamba Sibiu Nord-Vest Şura Mică, Rusciori, Ocna Sibiului, Loamneş, Mîndra, Alămor, Armeni, Haşag, Păuca, Bogatu Român, Broşteni, Presaca, Ludoş, Gusu, Miercurea Sibiului, Dobîrca, Apoldu de Sus, Apoldu de Jos, Sîngătin, Amnaş, Aciliu, Cristian	Dumbrava Sibiu Sibiu Sud
Avrig	Avrig, Mîrşa, Bradu, Săcădate, Racoviţă, Sebeşu de Sus	Avrig
Tălmaciu	Tălmaciu, Tălmaciu II (Colonia Tălmaciu)	Nici una
Sălişte	Sălişte, Galeş, Vale, Săcel, Mag, Tilişca	Sălişte
Jina	Jina, Poiana Sibiului	Jina

(extras din Masterplan privind alimentarea cu apă și evacuarea apelor uzate în judeţul Sibiu, 2008)

Zona cu servicii de apă	Etapa 2 (până în 2015)	Etapa 3(până în 2038)
Sistem zonal de alimentare cu apă Sibiu Captare de suprafaţă râul Cibin și barajul de pe Râul Sadu; Două staţii existente de tratare apă: Dumbrava (în funcţiune) și Sibiu Sud (în conservare); Populaţie branşată care beneficiază de apă tratată estimată (2007): 184. 455; Populaţie fără acces la apă	ST Dumbrava finalizată în 2009; ST Sibiu Sud finalizată în 2012; Conformare totală cu articolele 1–7 din Directiva pentru Apă Potabilă 98/83/CE; Alimentare cu apă disponibilă pentru 100% din populaţie din zona de alimentare propusă; Zona de funcţionare extinsă și la zonele rurale.	Întreţinerea și reabilitarea reţelei în curs de desfăşurare; Retehnologizare Staţiei de Tratare; Măsuri active de control al scurgerilor.

Zona cu servicii de apă	Etapa 2 (până în 2015)	Etapa 3(până în 2038)
potabilă (2007): 28. 296.		
Sistem zonal de alimentare cu apă Avrig Captare de suprafaţă pe râul Avrig. Lucrări existente pentru tratarea apei; Populaţie branşată care beneficiază de apă tratată estimată (2007) 13. 350; Populaţie fără acces la apă potabilă (2007) 3. 521.	Finalizare în 2015; Conformare totală cu articolele 1 – 7 din Directiva pentru Apă Potabilă 98/83/CE; Alimentarea cu apă disponibilă pentru 100% din populaţie în zona de alimentare propusă; Reabilitarea ST Avrig și extinderea zonei de servicii începe în 2014.	Întreţinerea și reabilitarea reţelei în curs de desfăşurare; Măsuri active de control al scurgerilor; Reabilitarea captării.
Sistem zonal de alimentare cu apă Tălmaciu Sursă subterană de apă – puţuri de mare adâncime în lunca râului Sadu; Populaţie branşată care beneficiază de apă tratată estimată (2007) 5. 774; Populaţie fără acces la reţeaua existentă (2007) 348.	Îmbunătăţiri ale sursei de apă locală pentru conformarea cu articolele 1 - 7 din Directiva pentru Apă Potabilă 98/83/CE; Extinderea reţelei finalizată pentru zonele lipsă; Alimentarea cu apă disponibilă pentru 100% din zona de alimentare propusă.	Optarea pentru branşarea la reţeaua de servicii de apă Sibiu, pentru a permite conformarea cu articolele 1 - 7 ale Directivei pentru Apă Potabilă 98/83/CE.
Sistem zonal de alimentare cu apă Sălişte Captare directă apă de suprafaţă din izvorul Tilişcuţa; Lucrări de tratare a apei existente; Populaţie branşată care	Modernizarea și îmbunătăţiri ale ST la captare; Conformarea cu articolele 1 – 5 din Directiva pentru Apă Potabilă 98/83/CE; Alimentare cu apă disponibilă pentru 100% din zona de	Conformarea totală cu articolele 1 – 7 ale Directivei pentru Apă Potabilă 98/83/CE; Întreţinerea și reabilitarea reţelei în desfăşurare; Măsuri active de control al scurgerilor.

Zona cu servicii de apă	Etapa 2 (până în 2015)	Etapa 3(până în 2038)
beneficiază de apă tratată estimată (2007) 4. 104; Populaţie fără acces la apă potabilă (2007) 1. 579.	alimentare propusă.	
Sistem zonal de alimentare cu apă Jina Captare apă de suprafaţă – izvorul Dobra; Populaţie branşată care beneficiază de apă tratată estimată (2007) 0; Populaţie fără acces la apă potabilă (2007) 6. 836.	ST Jina finalizată în 2015; Conformarea cu articolele 1 – 7 din Directiva pentru Apă Potabilă 98/83/CE. ; Extinderea ariei de servicii începând cu 2014; Alimentare cu apă pentru 100% din zona de alimentare propusă.	Desfăşurarea întreţinerii și reabilitarea reţelei; Reabilitarea ST; Măsuri active de control al scurgerilor.
Rural Populaţie branşată care beneficiază de apă tratată estimată (2007) 2. 044; Populaţie fără acces la apă potabilă (2007) 31. 175.	Conformare parţială cu articolele 1 – 5 ale Directivei pentru Apa Potabila 98/83/CE; Apă potabilă disponibilă (2015) pentru întreaga populaţie; Operator regional existent pentru 50% din localităţile rurale.	Conformare totală cu articolele 1 – 7 ale Directivei pentru Apă Potabilă 98/83/CE până în 2030; Desfăşurarea întreţinerii reţelei; Operator regional stabilit până în 2030; Măsuri active de control al scurgerilor introduse în 2020.

(extras din Masterplan privind alimentarea cu apă și evacuarea apelor uzate în judeţul Sibiu, 2008)

Infrastructura de apă uzată

Obiective

Prin derogare de la Articolele 3, 4 și 5(2) ale Directivei 91/271/EEC, cerinţele pentru sistemul de colectare și tratare apelor uzate pentru aglomerări cu o populaţie echivalentă mai mare de 2. 000, nu se vor aplica în totalitate în România (implicit pentru judeţul Sibiu) până la 31 decembrie 2018, în conformitate cu următoarele ţinte intermediare:

- Până la 31. 12. 2013, conformarea cu Articolul 3 va fi realizată în aglomerările cu o populaţie echivalentă mai mare de 10. 000;
- Până la 31. 12. 2013, conformarea cu Articolul 5(2) va fi realizată în aglomerările cu o populaţie echivalentă mai mare de 10. 000.

România este obligată să asigure extinderea treptată a sistemelor de colectare prevăzute la articolul 3 în conformitate cu următoarele niveluri minime generale de locuitori echivalenţi:

- 80% la 31. 12. 2015.

De asemenea, România este obligată să asigure extinderea treptată a tratării apelor reziduale prevăzute la articolele 4 și 5(2) astfel:

- 77% la 31. 12. 2015.

Măsurile prezentate în Masterplanul privind Extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și apă uzată din regiunile Mediaş, Agnita, Dumbrăveni, judeţul Sibiu au ca scop îmbunătăţirea situaţiei existente prin:

- evitarea deversărilor în râul Tîrnava Mare și transportul tuturor canalizărilor din partea de sud și nord către staţia de epurare (2 colectoare principale de-a lungul râului);
- extinderea și îmbunătăţirea stării reţelei de canalizare pentru a evita infiltraţiile, exfiltraţiile și interconexiunile între apele pluviale și reţelele de ape uzate;
- colectarea din zonele nebranşate.

➢ **Colectare**

- Mediaş (construirea unor colectoare combinate, pe partea de sud și nord a râului Tîrnava Mare, dar și un nou colector pentru canalizare de-a lungul râului Moşna și înlocuirea conductelor de canalizare în diferitele zone ale oraşului (Vitrometan, partea istorică a oraşului, zona Graweln, ş. a.).
- Agnita (construirea unui nou colector pentru canalizare pe partea de nord și sud de-a lungul râului Hîrtibaciu și înlocuirea și extinderea reţelei de canalizare)
- Dumbrăveni (extindere conductă de canalizare în diferite zone ale oraşului, înlocuirea și extinderea reţelei de canalizare).

➢ **Epurare**

- Mediaş (Extinderea și reabilitarea staţiei de epurare existentă la Mediaş prin repararea echipamentelor existente și prin implementarea unor echipamente noi pentru a garanta epurarea sigură și de calitate a apelor uzate și a nămolului pentru a fi în concordanţă cu cerinţele de concentraţie ale efluentului).
- Agnita (Construirea unei noi staţii de epurare mecanică biologică a apelor uzate destinată epurării sigure și de calitate a apelor uzate și a nămolului pentru a fi în concordanţă cu cerinţele de concentraţie ale efluentului.
- Dumbrăveni (Construirea unei noi staţii de epurare mecanică biologică a apelor uzate destinată epurării sigure și de calitate a apelor uzate și a nămolului pentru a fi în concordanţă cu cerinţele de concentraţie ale efluentului.

- În Masterplanul privind alimentarea cu apă și evacuarea apelor uzate în judeţul

Sibiu (zona de sud, nord-vest și centru a judeţului Sibiu) sunt prezentate următoarele investiţii prioritare în ceea ce priveşte tratarea apelor uzate,

Canalizare	Epurare	Nămol
2008 – 2013 Extinderea reţelei în toate zonele urbane pentru a se atinge o rată de acoperire de cel puţin 80%; Instalarea conductelor magistrale pentru schemele regionale de apă uzată (clustere de apă uzată); Instalarea tronsoanelor cheie ale reţelei de canalizare în localităţile care vor fi conectate la schemele de dezvoltare regională (aglomerări de apă uzată); Înlocuirea tronsoanelor cu probleme grave ale reţelei: refulări/inundări, infiltraţii excesive sau cazuri clare de defectare.	Reabilitarea/extinderea facilităţilor existente de epurare care trebuie să fie în conformitate cu cerinţele privind eliminarea nutrienţilor / tratare avansată; Realizarea unor facilităţi de epurare noi sau reabilitate pentru schemele de dezvoltare regionala privind epurarea apelor uzate; Furnizarea de facilităţi adecvate de laborator la toate staţiile de epurare importante.	Reabilitarea facilităţilor existente de tratare a nămolului în cadrul facilităţilor centrale convenite; Realizarea facilităţilor adecvate de tratare a nămolului la noua staţie de epurare; Asigurarea unui depozit ecologic pentru depozitarea nămolului provenit din procesul de epurare; Achiziţionarea de echipament pentru evacuarea nămolului pe teren sau pentru folosirea lui în alte scopuri de mediu.
2014 – 2018 Extinderea reţelei în toate zonele urbane pentru a se atinge o rată de acoperire de cel puţin 90%; Continuă instalarea conductelor magistrale pentru schemele regionale de apă uzată (clustere de apă uzată); Instalarea unor tronsoane non cheie ale reţelei în localităţile recent conectate; Continuă înlocuirea tronsoanelor cu probleme ale reţelei existente; Instalarea tronsoanelor cheie ale reţelei în localităţile sub 10. 000 l. e. care nu sunt părţi ale schemelor de	Reabilitarea/extinderea facilităţilor existente de epurare pentru o populaţie echivalentă sub 10. 000; Realizarea unor facilităţi de epurare noi pentru părţile care au mai rămas din schemele de dezvoltare regională privind epurarea apelor uzate; Realizarea unor facilităţi de epurare noi în funcţie de realizarea noilor sisteme de colectare a apelor uzate.	Realizarea facilităţilor de tratare a nămolului la toate staţiile de epurare noi; Realizarea unui program de monitorizare a nămolului pentru a se vedea dacă acesta poate fi folosit în agricultură; Adoptarea unor metode alternative de evacuare a nămolului, ca de ex. uscare.

Canalizare	Epurare	Nămol
dezvoltare regională.		
2019 – 2023 Furnizarea pentru prima dată a serviciilor de canalizare în localităţile rurale care nu au 2018 ca termen de conformare; Continuă înlocuirea tronsoanelor cu probleme ale reţelei existente; Dezvoltarea unui model hidraulic pentru comunităţile urbane importante; Realizarea unor lucrări de îmbunătăţire ale deversoarelor conductelor de canalizare în sistem combinat; Dotarea cu echipament care să colecteze materialul vidanjabil din fosele septice.	Construcţie completă a facilităţilor adecvate de tratare pentru comunităţile rurale, aşa cum se cere în prevederile Directivei; Înlocuirea elementelor majore ale echipamentelor mecano-electrice în conformitate cu programul convenit;	Extinderea facilităţilor de tratare a nămolului după cum este necesar; Înlocuirea elementelor majore ale echipamentelor mecano-electrice în conformitate cu programul convenit; Începerea evacuării nămolului pe terenuri în conformitate cu legislaţia.
2024 – 2038 Extinderea reţelelor după cum este necesar; Continua înlocuire a tronsoanelor vechi ale reţelei; Reconfigurarea reţelei pe baza rezultatelor modelului hidraulic al reţelei.	Înlocuirea echipamentelor mecano-electrice în conformitate cu programul convenit; Analizarea performantei/eficientei staţiilor de epurare existente și modificarea lor dacă este necesar.	Întreţinerea facilităţilor; Continuarea programului de evacuare ecologică a nămolului pe terenuri.

(extras din Masterplan privind alimentarea cu apă și evacuarea apelor uzate în judeţul Sibiu, 2008)

În zona tratată au fost identificate 20 de aglomerări cu o populaţie echivalentă peste 2. 000, în conformitate cu prevederile Directivei, din care:

- 1 aglomerare care depăşeşte 100. 000 l. e.;
- 2 aglomerări între 10. 000-100. 000 l. e.;
- 17 aglomerări între 2. 000-10. 000 l. e.;

- 73 aglomerări sub 2. 000 l. e.

Termenul de *aglomerare* nu trebuie confundat cu unităţile administrative. Limitele unei aglomerări pot corespunde sau nu cu graniţele unei unităţi administrative, mai multe unităţi administrative (învecinate) pot constitui o aglomerare sau, o singură unitate administrativă poate fi formată din aglomerări independente dacă ele reprezintă suficiente zone concentrate, separate în spaţiu/teritorial.

Aglomerările care se află sub incidenţa Directivei sunt:

- aşezările umane (localităţile) cu o populaţie echivalentă > 2. 000 l. e. ;
- localităţile alăturate care depăşesc împreună limita de 2. 000 l. e.

Ţinând cont de faptul că economiile de scară sunt necesare în sectorul de colectare și epurare a apei uzate și acolo unde este fezabil din punct de vedere tehnic, aglomerările au fost grupate în clustere de aglomerări (fie între ele, fie cu aglomerări sub 2. 000 l. e.) care sunt deservite de aceeași staţie de epurare.

Datele estimate de conformare stabilite pe fiecare aglomerare din următorul tabel se bazează pe estimările consultantului, informaţiile furnizate de autorităţile locale cu privire la infrastructura existentă și proiectele în derulare.

Situaţie existentă	Etapa 3 (până în 2015)	Etapa 4 (până în 2018)	Etapa 5 (până în 2038)
Cerinţe	Conformare cu articolul 5 (2) din 91/271/CE pentru aglomerări > 10. 000 l. e. 77% din populaţia echivalentă a judeţului conformă	Conformare cu articolul 5 (2) din 91/271/CE pentru aglomerări > 2. 000 l. e.	
Cluster de aglomerări pentru apă uzată Sibiu SE existentă reabilitată în cadrul programului ISPA precedent; Populaţie estimată branşată la canalizare (2007) 164. 733; Populaţie fără branşare la canalizare	Posibila extindere a etapei 2 din programul de investiţii datorită depăsirii termenului; Conformare totală cu cerinţele etapei 3.	Comunităţi adiţionale prevăzute cu sistem de colectare aşa cum este prevăzut în Directivă.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării.

Situaţie existentă	Etapa 3 (până în 2015)	Etapa 4 (până în 2018)	Etapa 5 (până în 2038)
(2007) 21. 792.			
Cluster de aglomerări pentru apă uzată Avrig SE	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării; Modernizarea SE;
Cluster de aglomerări pentru apă uzată Cristian SE construită nouă și aflată în perioada de probă 2007. Populaţie fără branşare la canalizare 2. 359.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării; Reţea de canalizare existentă pentru întreaga populaţie propusă.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării; Extinderea etapei 1 a SE.
Cluster de aglomerări pentru apă uzată Gura Rîului SE nouă ce trebuie dată în folosinţă în 2008; Populaţie estimată branşată la canalizare (2007) 1. 817; Populaţie fără branşare la canalizare 1. 817.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării.	Reţea de canalizare existentă pentru întreaga populaţie propusă; Modernizare parţială a SE existente.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării; Finalizarea modernizării / extinderii SE; Reabilitarea reţelei de canalizare.
Cluster de aglomerări pentru apă uzată Jina	Desfăşurarea întreţinerii și managementul	Desfăşurarea întreţinerii și	Desfăşurarea întreţinerii și

Situaţie existentă	Etapa 3 (până în 2015)	Etapa 4 (până în 2018)	Etapa 5 (până în 2038)
Planuri în dezvoltare și lucrări în curs de începere pentru o nouă SE; Populaţie fără branşare la canalizare 4. 152.	aglomerării.	managementul aglomerării; Reţea de canalizare existentă pentru întreaga populaţie propusă.	managementul aglomerării; Finalizarea modernizării / extinderii SE; Reabilitarea reţelei de canalizare.
Cluster de aglomerări pentru apă uzată Miercurea Sibiului Populaţie estimată branşată la canalizare (2007) Populaţie fără branşare la canalizare 2. 683.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării; Finalizarea îmbunătăţirilor la SE; Reţea de canalizare existentă pentru întreaga populaţie propusă.
Cluster de aglomerări pentru apă uzată Ocna Sibiului Populaţie estimată branşată la canalizare (2007) 356; Populaţie fără branşare la canalizare 3. 604.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării; Finalizarea îmbunătăţirilor la SE; Reabilitarea reţelei de canalizare.
Cluster de aglomerări pentru apă uzată Orlat SE construită nouă 2007; Populaţie fără branşare la canalizare	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării; Extinderea reţelei de canalizare.	Finalizarea îmbunătăţirilor la SE; Reabilitarea reţelei de canalizare.

Situaţie existentă	Etapa 3 (până în 2015)	Etapa 4 (până în 2018)	Etapa 5 (până în 2038)
2. 534.			
Cluster de aglomerări pentru apă uzată Poiana Sibiului Populaţie estimată branşată la canalizare (2007) 2. 684.	Neconformare.	Conformă cu articolele 3, 5, 10, 14 din 91/271/CE; SE nouă și reţea de canalizare existentă pentru toată populaţia propusă;	Finalizarea îmbunătăţirilor la SE; Reabilitări ale reţelei de canalizare.
Cluster de aglomerări pentru apă uzată Racoviţă Populaţie fără branşare la canalizare 3. 735.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării; Extinderea reţelei de canalizare pentru întreaga populaţie propusă.	Finalizarea îmbunătăţirilor la SE; Reabilitări și extinderi ale reţelei de canalizare.
Cluster de aglomerări pentru apă uzată Sadu Populaţie fără branşare la canalizare 2. 418.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării; Extinderea reţelei de canalizare pentru întreaga populaţie propusă.	Finalizarea îmbunătăţirilor la SE; Reabilitări ale reţelei de canalizare.
Cluster de aglomerări pentru apă uzată Sălişte nefuncţională; Populaţie estimată branşată la canalizare (2007) 2. 441 din care numai 1. 424 deversează în SE;	Neconformare;	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării; Conformă cu articolele 3, 5, 10, 14 din 91/271/CE; Extinderea reţelei de canalizare pentru întreaga populaţie	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării; Finalizarea îmbunătăţirilor la SE; Reabilitări ale reţelei de canalizare.

Situaţie existentă	Etapa 3 (până în 2015)	Etapa 4 (până în 2018)	Etapa 5 (până în 2038)
Populaţie fără branşare la canalizare 2. 282.		propusă.	
Cluster de aglomerări pentru apă uzată Slimnic SE și reţea de canalizare în construcţie fiind finanţate prin SAPARD; Populaţie estimată branşată la canalizare (2007) 0; Populaţie fără branşare la canalizare 2. 536.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării; Extinderi ale reţelei de canalizare pentru întreaga populaţie propusă.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării; Conformă cu articolele 3, 5, 10, 14 din 91/271/CE; Extinderea reţelei de canalizare pentru întreaga populaţie propusă.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării; Modernizarea SE; Reabilitări ale reţelei de canalizare.
Cluster de aglomerări pentru apă uzată Tălmaciu Planuri pentru construirea de reţea de canalizare și SE proprii; Lucrări în execuţie pentru SE și în curs de începere pentru canale; Populaţie estimată branşată la canalizare (2007) 1. 592; Populaţie fără branşare la canalizare 5. 795.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării; Extinderea reţelei de canalizare pentru întreaga populaţie propusă.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării; Modernizarea SE; Reabilitări ale reţelei de canalizare.
Cluster de aglomerări pentru apă uzată Turnu Roşu SE	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării.	Desfăşurarea întreţinerii și managementul	Desfăşurarea întreţinerii și managementul

Situaţie existentă	Etapa 3 (până în 2015)	Etapa 4 (până în 2018)	Etapa 5 (până în 2038)
funcţională; Populaţie estimată branşată la canalizare (2007) 118; Populaţie fără branşare la canalizare 2. 543.		aglomerării; Extinderea reţelei de canalizare pentru întreaga populaţie propusă.	aglomerării; Modernizarea SE; Reabilitări ale reţelei de canalizare.
Cluster de aglomerări pentru apă uzată Vurpăr Nu există SE; Populaţie estimată branşată la canalizare (2007) 0; Populaţie fără branşare la canalizare 2. 433.	Neconformare;	Finalizarea lucrărilor la SE existentă și extinderea reţelei de canalizare la întreaga populaţie propusă; Conformare cu articolele 3, 5, 10, 14 din 91/271/CE;	Desfăşurarea întreţinerii și managementul aglomerării; Modernizarea SE; Reabilitări ale reţelei de canalizare.
Aglomerări sub 2. 000 l. e. Aglomerări rurale sub 2. 000 l. e. ; Populaţie estimată branşată la canalizare (2007) 0; Populaţie fără reţea curentă de canalizare 31. 565.	Neconformare;	Conformare cu articolele 3, 5 din 91/271/CE; Colectare și tratare disponibilă pentru 26% din aglomerările rurale; Operator regional inexistent.	Conformare cu articolele 10, 14 din 91/271/CE odată cu existenţa operatorului regional.
Conformare totală	Articolele 3 și 5 din 91/271/CE: - 91% din populaţia totală din aglomerările cu peste 2. 000 l. e. să aibă acces la o reţea de canalizare;	Articolele 3 și 5 din 91/271/CE: - 99% din populaţia totală din aglomerările cu peste 2. 000 l. e. să aibă acces la o reţea de	

Situaţie existentă	Etapa 3 (până în 2015)	Etapa 4 (până în 2018)	Etapa 5 (până în 2038)
	- 90, 4% din populaţia totală din aglomerările cu peste 2. 000 l. e. cu acces la epurare conformă a apelor uzate;	canalizare; - 99% din populaţia totală din aglomerările cu peste 2. 000 l. e. cu acces la epurare conformă a apelor uzate;	

(extras din Masterplan privind alimentarea cu apă și evacuarea apelor uzate în judeţul Sibiu, 2008)

În cadrul Masterplanului privind alimentarea cu apă și evacuarea apelor uzate în judeţul Sibiu, s-au stabilit și prioritizat investiţiile ce vor avea loc în partea de sud a judeţului Sibiu în funcţie de ordinea priorităţilor pentru faza I (2008-2013) și s-au prezentat investiţiile pe localităţi pentru perioada 2008-2038.

Strategia nămolului

În judeţ există staţii de epurare și tratare a nămolului la Sibiu, Turnu Roşu, Sălişte, Orlat, Gura Rîului, Cristian și Avrig.

Detaliile și fazele programului de investiţii pe termen lung necesar pentru implementarea strategiei nămolului	
Faza 1 **2008 – 2013**	Nămol provenit din epurarea apei uzate SE Avrig SE Poiana Sibiului Nămol provenit din tratarea apei ST Sibiu Sud
Faza 2 **2014 – 2018**	Nămol provenit din epurarea apei uzate Se continuă cu recomandările identificate în Faza 1; Cercetarea și examinarea viabilităţii reciclării în agricultură și / sau aplicarea nămolului deshidratat tratat în silvicultură; Evaluarea utilităţii introducerii tratării cu var la SE localizate strategic (introducerea SE

	Sibiu Mohu); Iniţierea strategiei cea mai viabilă din punct de vedere economic şi sustenabilă din punct de vedere al mediului pentru implementarea în Faza 3. Nămol provenit din tratarea apei
Faza 3 **2019 – 2023**	Asigurarea implementării şi funcţionarea deplină a strategiei identificată în Faza 2; Depunerea nămolului deshidratat în depozite sau în unităţi de stocare pe termen lung; Întreţinerea şi / sau înlocuirea principalelor elemente mecanice şi electrice asociate cu operaţiunile de tratare a nămolului la SE şi ST; Continuarea recomandărilor identificate în Faza 1 pentru gestionarea nămolului.
Faza 4 **2024 – 2028**	Va continua strategia pe termen lung identificată în Faza 3; Principalele elemente (infrastructura / sisteme sau echipament) legate de strategia pe termen lung vor fi întreţinute şi / sau înlocuite.
Faza 5 **2029 – 2033**	Va continua strategia pe termen lung identificată în Faza 3; Întreţinerea şi / sau înlocuirea principalelor elemente mecanice şi electrice asociate cu operaţiunile de tratare a nămolului la SE şi ST.
Faza 6 **2034 – 2038**	Continuare Faza 4 şi 5.

(extras din Masterplan privind alimentarea cu apă şi evacuarea apelor uzate în judeţul Sibiu, 2008)

Alimentare cu energie electrică

Programul "Electrificare 2007-2009" a asigurat cofinanţarea proiectelor de investiţii pentru electrificarea localităţilor, prin acordarea de transferuri către bugetele locale din bugetul Ministerului Internelor şi Reformei Administrative (ulterior redenumit Ministerul Administraţiei şi Internelor), în limita fondurilor alocate de la bugetul de stat cu această destinaţie. Până la 30 iunie 2009, termenul limită de depunere a proiectelor pentru acest program, au întocmit documentaţiile următoarele administraţii locale: Porumbacu, Jina, Sălişte, Tălmaciu, Cristian, Orlat, Şura Mare, Loamneş.

Energia electrică livrată clienţilor la nivelul anului 2008 de către Filiala de Distribuţie şi Furnizare a Energiei Electrice Transilvania Sud prin Sucursala de Distribuţie şi Furnizare a Energiei Electrice Sibiu se clasifică după tipul consumatorilor astfel:

Judeţul Sibiu este considerat producător de energie electrică printr-o serie de hidrocentrale amplasate pe râurile Sadu, Olt, Cibin, microhidrocentrale și mini hidrocentrale pe râurile Cibin, Sadu, Răsinari, Sebeş, Racoviţă.

Teritoriul judeţului Sibiu este străbătut de următoarele magistrale de transport a energiei electrice:

- LEA 400 kV simplu-circuit
- Ţânţăreni – Sibiu
- Sibiu – Braşov
- Iernut – Sibiu
- Mintia – Sibiu
- Volumul de instalaţii – 247, 8 km
- LEA 220 kV dublu-circuit
- Lotru – Sibiu
- Volum de instalaţii – 217, 1 km
- LEA 110 kV Sibiu – Copşa Mică –Mediaş – Aurel Vlaicu - Dumbrăveni – Daneş
- Aurel Vlaicu – Agnita
- Aurel Vlaicu – Tîrnăveni – Iernut
- Sibiu – Ucea – Victoria – Făgăraş – Hoghiz
- Sibiu S – Cisnădie – Mîrşa – Cârțișoara
- Sibiu – CHE Sadu – CHE Lotru
- Blaj – Micăsasa – Tîrnăveni
- Sibiu S – SRA Independenţa
- Sibiu S – Sibiu N
- Volum de instalaţii – 499 km

În judeţul Sibiu distribuţia pe medie tensiune se face la 20 kV. În mediul urban se întâlnesc reţele subterane (LES 20 kV – 354 km) iar în mediul rural reţele aeriene (LEA 20kV – 1. 494 km). Aceste reţele sunt destinate alimentării cu energie electrică a consumatorilor casnici, edilitari, terţiari, inclusiv a consumatorilor industriali de puteri reduse.

- Consumatori casnici 36%
- Mici consumatori 21%
- Mari consumatori 43%

Energie electrica livrata

Reţelele urbane din judeţ (LEA 0, 4 kV) sunt subterane în zonele centrale și aeriene în cele periferice. În mediul rural sunt numai reţele aeriene pozate pe stâlpi de beton. Lungimea totală a liniilor de joasă tensiune este de 2. 656 km (LEA 0, 4 – 1. 679 km, LES 0, 4 kV – 977km).

În judeţ sunt 925 posturi de transformare (putere – 325 MVA). Prin H. C. J. 108/25. 06. 2009 s-a aprobat lista de priorităţi în vederea finanţării proiectelor în cadrul programului “Electrificare 2007-2009”, astfel:

În aprilie 2010, situaţia alimentării cu energie electrică în judeţul Sibiu se prezenta preciza că 3 localităţi au mai multe gospodării ce nu sunt total electrificate: Boiţa, Slimnic și Micăsasa.

În Situaţia privind localităţile care necesită extinderea reţelelor electrice propuse pentru programul „electrificare 2012-2016”în judeţul Sibiu, situaţie elaborată de S. C. Filiala de Distribuţie a Energiei Electrice Electrica Distribuţie Transilvania SUD S. A., Sucursala de Distribuţie a Energiei Electrice Sibiu nu este cuprinsă comuna Merghindeal cu investiţii.

Alimentare cu gaze naturale

Rezervele de gaze naturale se află în jumătatea de nord a judeţului Sibiu. Unul din punctele tari ale judeţului este existenţa unei reţele de distribuţie a gazelor naturale amplă și bine dezvoltată. În prezent, 106 localităţi au alimentare cu gaze în funcţiune iar la nivelul întregului judeţ este în derulare un program de extindere a reţelei de gaze către noi localităţi.

Rețeaua și volumul gazelor naturale distribuite în județul Sibiu				
Anul	Localități*	Lungimea simplă a conductelor (km)	Volumul gazelor naturale distribuite (mii m³)	
			Total	Uz casnic
1995	65	936,9	546.405	291.295
2000	88	1.120,1	431.924	251.665
2001	92	1.143,3	425.412	230.234
2002	96	1.189,6	351.235	186.733
2003	99	1.220,0	322.919	175.437
2004	103	1.274,4	330.647	141.377
2005	103	1.264,6	305.880	148.923
2006	104	1.377,9	244.661	136.443
2007	48**	1.365,2	224.426	126.005

În ianuarie 2009 situaţia reţelei de alimentare cu gaze naturale se prezenta astfel:

Rețeaua de gaze naturale		
Existentă	Reabilitată	Extindere
923,97 km	116,97 km	9,45 km

Consiliul Judeţean Sibiu

Investiţiile programate pentru viitor ale S. C. E. ON. GAZ România S. A., astfel: 45, 99 km pentru Centrul Operaţional Mediaş și 80, 23 km pentru cel din Sibiu.

I. Principalele obiective tehnice care constituie strategia generală a judeţului Sibiu pentru gestionarea deşeurilor se pot sintetiza astfel:

Strategia generală a judeţului Sibiu pentru gestionarea deşeurilor	
Obiectiv	Termen
Promovarea și aplicarea principiului prevenirii la consumator	permanent
Promovarea tratării nămolului rezultat de la epurarea apelor uzate orăşeneşti în vederea valorificării	permanent
Asigurarea unui grad de acoperire cu servicii de salubrizare de 100% în mediul rural	2013
Finalizarea și realizarea de noi staţii de sortare pentru deşeurile reciclabile colectate selectiv	2010 – 2016
Implementarea sistemului de colectare selectivă a deşeurilor reciclabile astfel încât să se asigure atingerea ţintelor privind valorificarea deşeurilor de ambalaje	2013
Închiderea depozitelor neconforme conform prevederilor avizelor de închidere emise de A. P. M. Sibiu	2013
Asigurarea de capacităţi de tratare a deşeurilor biodegradabile municipale (compostare, fermentare, tratare mecano-biologică ş. a.) astfel încât să se asigure atingerea ţintelor privind reducerea cantităţii de deşeuri biodegradabile depozitate	2012 – 2015
Pregătirea pentru reutilizare și reciclarea deşeurilor menajere și asimilabile hârtie, metal, plastic și sticlă la un nivel minim de 50% din masa totală	2020
Gestionarea corespunzătoare a deşeurilor din construcţii și demolări astfel încât să se asigure un grad minim de valorificare de 70% din cantitatea totală a deşeurilor din C&D nepericuloase cu excepţia codului 17 05 04	2020

(extras din Masterplan privind alimentarea cu apă și evacuarea apelor uzate în judeţul Sibiu, 2008)

Pentru atingerea ţintelor este propus acest sistem integrat de gestionare a deşeurilor solide municipale și un plan de investiţii aferent, după cum urmează:

- ✓ implementarea unui sistem de colectare selectivă a deşeurilor menajere pe categorii: hârtie+carton, plastic+metal+lemn, deşeuri biodegradabile, deşeuri reziduale;
- ✓ construirea unor capacităţi de compostare a deşeurilor biodegradabile și a celor verzi care să asigure reducerea cantităţilor depozitate la Târnava;
- ✓ utilizarea staţiilor de transfer ce se construiesc prin proiectele PHARE pentru transportul deşeurilor la depozitul Cristian;

În cadrul strategiei, judeţul a fost împărţit în cinci zone în funcţie de proiectele PHARE CES implementate și în funcţie de distanţele de transport și transfer, astfel: Zona 1 Sibiu, Zona 2 Avrig, Zona 3 Agnita, Zona 5 Sălişte.

Zona 3 Agnita

Din această zonă fac parte 10 unităţi administrativ teritoriale pe teritoriul cărora serviciile de salubrizare sunt prestate de 2 operatori economici licenţiaţi:

• SC ECO-VALEA HARTIBACIULUI SA – Agnita, Marpod, Bîrghiș, Iacobeni, Bruiu, Chirpăr, Merghindeal și Brădeni;

• SC GETESIB SA Sibiu – Alțina și Nocrich. Din punct de vedere al situaţiei contractelor de salubrizare, situaţia este următoarea:

• 1 UAT nu are contract – Marpod;

• 2 UAT au contracte încheiate direct cu locuitorii, fără a exista o relaţie contractuală între Primărie și operatorul de salubrizare pentru colectarea deşeurilor de la populaţie – Alţîna și Nocrich;

• 2 UAT au contracte încheiate care expiră în lunile aprilie și mai 2011 – Bârghiş și Iacobeni;

• 5 UAT au contracte cu perioada de valabilitate până în 2058 – Agnita, Bruiu, Chirpăr, Merghindeal și Brădeni.

Scopul proiectului Îmbunătăţirea capacităţii administraţiei publice locale de a contribui la protecţia mediului prin implementarea unui sistem de colectare selectivă, procesare și valorificare a deşeurilor reciclabile în vederea reducerii impactului negativ al depozitării acestora asupra mediului.

Măsuri pe termen scurt:

Pentru fiecare din cele 5 zone în parte a fost stabilit un Plan de acţiune pe termen scurt, având în vedere următoarele:

- UAT fără contract de salubrizare – în cel mai scurt timp vor încheia un contract de salubrizare cu un operator licenţiat, care să expire la data delegării activităţii de colectare și transport de către ADI ECO Sibiu;
- UAT în cazul cărora există contracte de salubrizare încheiate direct cu locuitorii – din punct de vedere legal, al relaţiei între UAT și operator, aceste UAT sunt în aceeași situaţie de la punctul precedent, respectiv fără contract de salubrizare (deoarece contractele dintre operator și utilizatori nu pot ţine loc unui contract de delegare a gestiunii). De aceea soluţia aplicabilă va fi aceeași ca la punctul anterior;

• UAT cu contracte de salubrizare care expiră în perioada 2011 – 2012 – în cazul în care nu a fost realizată o prelungire anterioară, aceste contracte vor fi prelungite, conform legii, pe o perioadă de maxim 2 ani;

• UAT cu contracte de salubrizare care expiră în perioada 2014 – 2021 (asupra acestor contracte nu se va interveni; după expirare, activitatea de colectare și transport va fi preluată de operatorul zonal căruia i s-a delegat gestiunea activităţii de colectare și transport ; în acest sens, contractul de delegare va fi încheiat de ADI ECO Sibiu și pentru aceste UAT, încă din 2013, dar pentru aceste UAT contractul atribuit de ADI ECO Sibiu noului operator va intra în vigoare la data la care le expiră contractul actual ; până la acea dată, aceste contracte existente vor fi modificate doar în sensul precizării staţiilor/depozitului unde vor fi transportate deşeurile colectate de

operatorul actual, pentru a respecta fluxul planificat al deşeurilor din judeţ și a fi astfel integrate în Proiect, precum si, eventual, în vederea regularizării lor, conform prevederilor legale aplicabile, dacă este cazul;

• UAT cu contracte de salubrizare care expiră în perioada 2029 – 2058 – asupra acestor contracte nu se va interveni; ele vor fi modificate doar în sensul precizării staţiilor/depozitului unde vor fi transferate deşeurile colectate de operatorul actual, pentru a respecta fluxul planificat al deşeurilor din judeţ și a fi astfel integrate în Proiect, precum si, eventual, în vederea regularizării lor conform prevederilor legale aplicabile, dacă este cazul;

• UAT cu contracte care expiră la data atribuirii serviciului de către ADI ECO Sibiu – asupra acestor contracte nu se va interveni, încetând de drept la data delegării activităţii de colectare și transport pentru zona respectivă;

• UAT cu contracte pe perioadă nedeterminată– aceste contracte vor fi modificate pentru a fi regularizate conform prevederilor legale aplicabile, iar având în vedere ca durata contractului este o clauza obligatorie a contractelor de delegare (conform Legii nr. 51/2006) și nu poate fi mai mare decât durata necesară amortizării investiţiilor, fără a depăsi 49 de ani (conform Legii nr. 101/2006), prin act adițional va fi stipulata durata acestor contracte conform celor de mai sus;

• În situaţia în care mai rămâne o perioadă foarte scurtă de timp între data expirării contractelor existente și data preconizata la care gestiunea serviciului va fi preluată de către noul operator desemnat prin procedura organizată de ADI, operatorul actual va continua să furnizeze serviciul, in vederea asigurării continuității acestui serviciu, însă doar pana la data intrării in vigoare a noului contract, încheiat de ADI cu noul operator desemnat.

Colectare

Colectarea deşeurilor reziduale

În prezent gradul de acoperire cu servicii de salubrizare este de 100% atât în mediul urban cât și în mediul rural, cu mici excepţii (5 localităţi din mediul rural) toate localităţile fiind deservite de operatori de salubrizare licenţiaţi ANRSC. În conformitate cu Studiul de fezabilitate revizuit in anul 2012, sistemul de colectare separata a deșeurilor, care urmează a fi implementat începând cu anul 2013 la nivelul județului cuprinde diferenţiat mediul urban și mediul rural. Se prezintă:

Mediul rural

- deşeurile de hârtie și carton, deşeurile de plastic și metal și deşeurile reziduale se vor colecta în puncte de colectare în containere de 1, 1 m^3. Fiecare container va deservi 250 locuitori;
- deşeurile de sticlă se vor colecta pe o singură culoare în puncte de colectare în containere de 1, 1 mc. Fiecare container va deservi 1. 500 locuitori, fiind asigurat însă cel puţin câte un container în fiecare localitate (inclusiv sate).

Frecvenţa propusă de colectarea deşeurilor reciclabile colectate separat în mediul rural:

- Hârtie - lunar, plastic și metal - lunar, sticla - lunar.

În mediul urban, un recipient pentru colectarea separată va deservi 110 locuitori sau 250 locuitori (depinde de tipul de deşeu). În mediul rural un recipient pentru colectarea separată a deşeurilor de hârtie și carton va deservi 250 locuitori, iar un recipient pentru colectarea separată a sticlei va deservi 1. 500 locuitori.

Implementarea Colectării Separate A Deşeurilor Reciclabile

În cadrul etapei de implementare a proiectului (Asistenţă Tehnică și Supervizarea Lucrărilor de Construcţii în Sprijinul Consiliului Judeţean Sibiu), echipa de experţi împreună cu reprezentanţii ADI ECO SIBIU și UIP a realizat o analiză detaliată a:

- contractelor de salubrizare existente la nivelul fiecărei unităţi teritorial administrative în parte;
- situaţiei existente în ceea ce priveşte recipienţii de colectare separată a deşeurilor reciclabile și unităţile de compostare individuală;
- proiectelor implementate la nivelul judeţului Sibiu, prin care s-a realizat achiziţia de recipienţi de colectare separată și unităţi de compostare individuală.

Astfel, au fost organizate o serie de întâlniri directe cu factorii implicaţi în gestionarea deşeurilor municipale (reprezentanţii primăriilor, a operatorilor de salubrizare precum și reprezentanţii ECO-ROM Ambalaje) și au fost primite din teritoriu datele necesare.

În ceea ce priveşte situaţia existentă a recipienţilor de colectare separată și a unităţilor de compostare individuală, au fost centralizate și acolo unde a fost cazul, verificate, datele primite din teritoriu.

În urma analizei tehnice și instituţionale realizate s-au desprins următoarele concluzii:

- S. C. ECO-ROM AMBALAJE S. A. a asigurat parţial dotarea cu containere de 1, 1 mc pentru colectarea deşeurilor reciclabile în municipiile Sibiu și Mediaş în oraşul Dumbrăveni și în 9 comune din judeţul Sibiu;
- Prin proiectul "Sistem zonal de gestionare a deşeurilor urbane" finanţat de către Ministerul Mediului (aprobat prin HG 537/2006), au fost achiziţionaţi recipienţi de colectare separată pentru oraşul Copşa Mică și alte 5 comune partenere;
- Proiectele PHARE CES implementate au suferit modificări faţă de cererile de finanţare iniţiale, luate în considerare la realizarea Studiului de fezabilitate. Sunt situaţii în care nu au mai fost achiziţionate toate echipamentele de colectare separată prevăzute;
- Modul de calcul a recipienţilor necesari pentru colectarea sticlei în mediul rural nu a luat în calcul alcătuirea administrativă a comunelor (sunt comune cu cate 4 – 5 sate) ci numai numărul total de locuitori din comună;
- Containerele de metal propuse pentru colectarea separată a deşeurilor de sticlă au greutate ridicată, fiind dificile în operare, fapt semnalat de operatorii de salubrizare regionali existenţi în judeţ;

- Există localităţi rurale și urbane, care au achiziţionat deja prin proiecte PHARE CES unităţi de compostare individuală.

De asemenea, în urma discuţiilor cu reprezentanţii municipiului Sibiu s-a concluzionat că există probleme foarte mari în identificarea spaţiilor pentru amplasarea punctelor de colectare pe de o parte, iar pe de altă parte,

Având în vedere toate aspectele menţionate anterior, s-a considerat necesară actualizarea sistemului de colectare separată a deşeurilor reciclabile după cum urmează.

Mediul rural

- deşeurile de hârtie și carton, deşeurile de plastic și metal și deşeurile reziduale se vor colecta în puncte de colectare în containere de 1,1 m^3. Fiecare container va deservi 250 locuitori;
- deşeurile de sticlă se vor colecta pe o singură culoare în puncte de colectare în containere de 1, 1 mc. Fiecare container va deservi 1. 500 locuitori, fiind asigurat însă cel puţin câte un container în fiecare localitate (inclusiv sate).

Frecvenţa propusă de colectarea deşeurilor reciclabile colectate separat în mediul rural:

- Hârtie - o dată la două săptămâni, plastic și metal - de 2 ori pe săptămână, sticla - o dată la două săptămâni.

Pentru a stabili numărul necesar de puncte de colectare, s-a hotărât ca, în mediul urban, un recipient pentru colectarea separată va deservi 110 locuitori sau 250 locuitori (depinde de tipul de deşeu). În mediul rural un recipient pentru colectarea separată a deşeurilor de hârtie și carton va deservi 250 locuitori, iar un recipient pentru colectarea separată a sticlei va deservi 1. 500 locuitori.

Implementarea colectării separate a deşeurilor biodegradabile menajere/compostării la domiciliu

S-a propus colectarea separată a deşeurilor biodegradabile menajere din municipiile Sibiu și Mediaş, cu compostarea la staţii de compostare, iar pentru zonele rurale, o colectare separată pentru 60% din gospodării, cu compostarea individuală.

Multe dintre locuinţele rurale vor fi dotate cu unităţi individuale de compostare a deşeurilor biodegradabile. Se estimează ca 7. 800 de tone de deşeuri biodegradabile să fie reduse de la depozitare în fiecare an prin compostarea corespunzătoare a deşeurilor menajere în 25. 000 de unităţi de compostare.

Sortare

Până în prezent au fost construite 4 instalaţii de sortare, prezentate în tabelul ce urmează, cu o capacitate de sortare de aproximativ 31. 000 t/an.

Instalaţii de sortare	Capacitate (t/an)	
Agnita	900	
Cisnădie	5. 200	
Mediaş	20. 000	
Sălişte	5. 000	
Total	**31. 100**	

Masterplan pentru sistem de management integrat al deşeurilor în judeţul Sibiu, 2009

Compostare

In ceea ce privește compostarea deșeurilor municipale, in prezent exista in județ o stație de compostare la Avrig de capacitate mica, realiza prin proiect PHARE CES. Prin proiectul Sistem de management integrat al deșeurilor se vor realiza încă doua stații de compostare: o stație de compostare la Sura Mica cu o capacitate de 15. 000 t/an in care vor fi compostate deșeurile biodegradabile colectate separat in municipiul Sibiu și o stație de compostare la Târnava cu o capacitate de 7. 000 t/an in care vor fi compostate deșeurile biodegradabile colectate separat in municipiul Mediaș. Odată cu darea in funcțiune a celor doua stații se va asigura atingerea țintei prevăzuta pentru anul 2013 privind reducerea la depozitare a deșeurilor biodegradabile municipale.

Transfer

Staţia de transfer cu containere deschise este cea mai potrivită soluţie din punct de vedere economic în cazul unor cantităţi mici de deşeuri de până la 100. 000 t/an (274 t/zi). Astfel:

- pentru zonele rurale cu o cantitate de deşeuri de până la 10. 000 t/an sunt recomandate staţiile mici din zona rurală cu containere de capacitate mică;

Alternativa 1 consideră în prezent folosirea staţiilor de transfer planificate în proiectele PHARE CES aflate în faza de implementare. Locurile planificate pentru staţiile de transfer economisesc costurile globale de transport și reduc necesitatea de a construi mai multe depozite mai mici dar mult mai costisitoare:

Staţia de transfer Mediaş

Deşeurile reziduale provenite din Mediaş și zonele limitrofe vor fi colectate și transportate către staţia de transfer. Capacitatea proiectată pentru staţia de transfer Mediaş necesită aproximativ 20. 000 t/an.

Celelalte două zone (Cisnădie și Mărginimea Sibiului) nu necesită staţie de transfer deoarece sunt situate la o distanţă foarte mică de depozitul conform al comunei Cristian.

Depozitare

În prezent, toate deşeurile municipale generate sunt depozitate la depozitul conform de la Cristian. Depozitele urbane neconforme clasa „b" si-au încetat activitatea urmând sa fie închise in cursul anului 2013 in cadrul proiectului SMID

Depozitul conform pentru depozitarea deşeurilor municipale este amplasat pe teritoriul administrativ al comunei Cristian. Operatorul acestuia este S. C. TRACON S. R. L. Brăila. Anul de punere în funcţiune a depozitului a fost 2004, iar anul estimat de închidere este 2034.

Toate spatiile de depozitare din zona rurală au sistat depozitarea începând cu 16 iulie 2009.

Se va menţine, în continuare, interdicţia de construire de incineratoare de deşeuri pe teritoriul administrativ al judeţului Sibiu, interdicţie ce va fi prevăzută în toate documentaţiile de urbanism și amenajarea teritoriului și a regulamentelor de urbanism aferente acestora alături de interdicţia de a permite dezvoltarea unor activităţi industriale poluante (PATJ - Planul de Amenajare a Teritoriului Judeţean, PUG - Planurile Urbanistice Generale).

I.1.1. Siguranţa publică și evidenţa persoanelor

- Inspectoratul pentru Situaţii de Urgenţă "Cpt. Dumitru Croitoru" (I. S. U.)
- Obiectivele I. S. U. se regăsesc în legislaţia în vigoare și în planurile de acţiune ale instituţiei[1].
- Obiectivele pe termen scurt:
- implementarea sistemului de înştiinţare alarmare de tip electronic și în bazinele hidrografice Cibin, Hîrtibaci și Tîrnava;
- completarea bazei tehnico – materiale necesare în procesul de instruire a efectivelor;
- intensificarea colaborării cu judeţele membre ale Regiunii Centru în domeniul de cooperare, servicii comunitare de urgenţă civilă și intervenţie la dezastre;
- sprijinirea administraţiilor publice locale în implementarea, dezvoltarea și modernizarea sistemului de voluntariat în procesul de gestionare a situaţiilor de urgenţă;
- reorganizarea sectoarelor de competenţă a serviciilor voluntare pentru situaţii de urgenţă, în funcţie de situaţia rezultată în urma definitivării procesului de profesionalizare a inspectoratului pentru situaţii de urgenţă;
- continuarea activităţii de achiziţionare de materiale și echipamente în limita fondurilor alocate, pentru îndeplinirea eficientă a misiunilor;
- asigurarea participării la cursurile de pregătire pentru salvatori (înălţime, înec) a subofiţerilor selecţionaţi;
- implementarea reţelei metropolitane la nivelul inspectoratului.

[1] O. U. G. nr. 21/2004 privind Sistemul Naţional Management al Situaţiilor de Urgenţă, H. G. nr. 1492/2004 privind principiile de organizare, funcţionare și atribuţiile serviciilor de urgenţă profesioniste, Planul de acţiune al I. S. U. Sibiu pe anul 2010

Obiectivele pe termen mediu:

- reorganizarea sectoarelor de intervenţie prin detaşarea de autospeciale în punctele nodale, pentru scurtarea timpului de răspuns și intervenţie și susţinerea unor unităţi mobile de intervenţie (Avrig, Sălişte, Dumbrăveni, Tălmaciu, Rășinari, Marpod, Ocna Sibiului și altele) - este de aşteptat ca îmbunătăţirea dotărilor cu echipamente, să conducă la creşterea gradului de siguranţă a populaţiei și la primirea ajutorului de urgenţă calificat într-un timp mai scurt. ;
- înlocuirea tuturor autospecialelor pentru intervenţie, uzate fizic și moral cu autospeciale moderne și performante, cu caracteristici tehnico-tactice care să corespundă necesităţilor și situaţiilor de risc din zona de competenţă;
- reorganizarea și finalizarea constituirii după caz, a serviciilor de urgenţă private, potrivit legii, la operatorii economici și instituţiile care desfăşoare activităţi cu risc de incendiu;
- actualizarea documentelor operative la nivelul zonei de competenţă în vederea îmbunătăţirii raportului cost – eficacitate, a sistemului de organizare, conducere, coordonare și control a misiunilor;
- eficientizarea și profesionalizarea procesului de pregătire a întregului personal, în funcţie de necesităţile reale pentru îndeplinirea atribuţiilor funcţionale;
- implementarea unui climat de muncă angajant și redefinirea raportului ierarhic, pe temeiul responsabilităţilor profesionale și regulamentare la toate eşaloanele;
- eficientizarea activităţilor de coordonare, control și îndrumare în scopul gestionării eficiente a modului de îndeplinire a activităţilor;
- reevaluarea activităţii de menţinere la un standard ridicat al ordinei și disciplinei și prevenirea oricăror evenimente ce ar putea aduce prejudicii imaginii inspectoratului judeţean pentru situaţii de urgenţă.

Autoritatea Teritorială de Ordine Publică are următoarele obiective în perioada 2021 - 2027:

- Informarea cetăţenilor despre misiunea A. T. O. P. Sibiu.
- Formarea unui grup de lucru în cadrul A. T. O. P., în care să fie invitaţi și reprezentanţi ai ONG-urilor care să analizeze informarea prezentată de reprezentanţii Inspectoratului de Poliţie al Judeţului Sibiu pe linia activităţii de petiţionare.
- Întocmirea, de către Inspectoratul de Poliţie al Judeţului Sibiu, a unei evaluări a activităţilor desfăşurate și a rezultatelor obţinute, pe principalii indicatori de performanţă, conform obiectivelor generale și specifice ale M. A. I. și Poliţiei Române.

Subsecvent, va fi prezentat și un plan de acţiune, cu măsuri concrete, cu termene și responsabilităţi, pentru eliminarea deficienţelor constatate.

Asistenţă socială

Scopul strategiei este să creeze un sistem funcţional de servicii sociale la nivel judeţean, capabil să asigure dezvoltarea capacităţilor indivizilor si/sau comunităţilor pentru soluţionarea propriilor nevoi sociale, precum și creşterea calităţii vieţii și promovarea principiilor de coeziune și incluziune socială.

Obiectivul general: Dezvoltarea unui sistem competitiv de asistenţă socială care să răspundă nevoilor beneficiarilor.

Obiective specifice:

1. Prevenirea instituţionalizării care să conducă la reducerea costurilor, aflate în continuă creştere și să scadă intrările în sistem, obiectiv ce presupune crearea unor reţele locale care să ofere o gamă largă de servicii alternative instituţionalizării (centre de informare, consiliere, centre de zi, centre de recuperare, reţele de îngrijire la domiciliu etc.) ce se va realiza prin următoarele proiecte / acţiuni:

- ❖ Contractarea unor servicii de asistenţă socio-medicală la domiciliu prin organizarea de servicii sociale comunitare, cu extindere la nivelul întregului judeţ – parteneriat consilii locale, Consiliul Judeţean, ONG-uri etc. ;
- ❖ Valorificarea potenţialului local prin crearea unui sistem de structuri parteneriale cu societatea civilă pentru acoperirea nevoilor zonale de servicii sociale: centre de recuperare, consiliere, centre de zi, echipe mobile pentru tratament și intervenţii etc. ;
- ❖ Asigurarea co-finanţării din partea Consiliului Judeţean a serviciilor sociale furnizate de O. N. G. – uri acreditate (Agenda socială anuală a Consiliului Judeţean Sibiu);
- ❖ Dezvoltarea de servicii de tip economie socială (unităţi protejate, ateliere protejate, etc.) pentru persoane adulte cu handicap, în parteneriat public – privat, pentru zonele Sibiu și Mediaş – implicarea activă pe piaţa muncii și incluziune socială pentru grupurile vulnerabile;
- ❖ Înfiinţarea și dotarea de case de tip familial;
- ❖ Înfiinţarea unui centru pentru victimele violenţei;
- ❖ Achiziţionarea de apartamente pentru tinerii ce părăsesc centrele de plasament;
- ❖ Înfiinţarea unei reţele de centre de informare și consiliere pentru copil și familie la Avrig, Mediaş și Agnita;
- ❖ Iniţierea unor campanii de informare și conştientizare a cetăţenilor judeţului privind oferta de servicii sociale și condiţiile de acordare a acestora;
- ❖ Asigurarea coordonării de către D. G. A. S. P. C. a funcţionării reţelelor prin evaluarea continuă a nevoilor și resurselor locale structurate pe baza informaţiilor colectate de la structurile administraţiilor publice locale;
- ❖ Promovarea incluziunii sociale prin reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, în special în comunităţile de romi sau cele defavorizate, prin oferirea unor programe de sprijin gen: „Şcoală după şcoală”,

oferirea unui sprijin educaţional prin intermediul unor profesori de sprijin, mediatori şcolari și sanitari, etc.;

2. Creşterea calităţii serviciilor sociale oferite de instituţiile de asistenţă socială ale Consiliului Judeţean Sibiu tuturor persoanelor aflate în nevoie socială (reorganizarea sistemului de protecţie, înființarea și sprijinirea unor servicii alternative de protecţie, modernizarea, reabilitarea și dotarea unităţilor existente la standarde etc.) prin:

Măsuri de implementare

Pornind de la ideea că istoricul serviciilor sociale are la bază recunoaşterea nevoilor sociale și organizarea structurilor sociale și funcţionale pentru a satisface aceste nevoi sociale, filosofia pe care se centrează strategia este aceea că serviciile sociale trebuie să fie concepute astfel încât să răspundă nevoilor și problemelor sociale de la nivelul comunităţilor utilizând la maxim resursele existente (legislative, financiare, umane, organizaţionale și altele, atât din sistemul public, cât și cele din sistemul de privat).

Problemele sociale generează nevoi sociale ce impun organizarea / dezvoltarea de servicii sociale în cadrul unei comunităţi.

Având în vedere concluziile reieșite din analiza nevoilor actuale de asistenţă socială, din analiza realizării serviciilor de asistenţă socială din judeţul Sibiu, din analiza parteneriatelor încheiate la nivelul judeţului Sibiu și mai ales din analiza economico-financiară a activităţilor de asistenţă socială bugetate de către Consiliul Judeţean Sibiu se impune o reorganizare a sistemului de asistenţă socială la nivelul judeţului Sibiu pe dimensiunea serviciilor sociale. Propunerea de reorganizare a sistemului se axează pe cele două componente ale acestuia: protecţia instituţionalizată și prevenirea instituţionalizării. Prin urmare recomandările și obiectivele propuse vor avea în vedere regândirea sistemului de servicii de asistenţă socială de la nivelul judeţului Sibiu, ţinându-se cont de aceste două componente, astfel încât să răspundă nevoilor identificate și să folosească la maxim resursele existente atât în sectorul public, cât și în cel privat.

Astfel, se desprind două obiective generale axate pe cele două componente, obiective la care se adaugă și cel de reorganizare a sistemului de servicii sociale de la nivelul judeţului Sibiu:

- Scăderea costurilor serviciilor de protecţie prin creşterea eficienţei manageriale;
- Crearea la nivelul judeţului Sibiu a unor reţele flexibile de servicii de prevenire care să reducă intrările în sistemul de protecţie și să răspundă nevoilor identificate la nivel local.

Managementul în domeniul asistenţei sociale în judeţul Sibiu

Managementul la nivel judeţean

Consiliul Judeţean Sibiu asigură managementul asistenţei sociale la nivelul judeţului Sibiu prin intermediul D. G. A. S. P. C. - instituţie cu personalitate juridică aflată în subordinea sa - și a altor instituţii din subordinea C. J. S., unele servicii fiind prestate în colaborare cu Consiliile Locale și SPAS-urile acestora.

În cadrul sistemului de asistenţă socială de la nivelul judeţului Sibiu:

- D. G. A. S. P. C. are rolul de aplicare a politicilor sociale în domeniul protecţiei copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, precum și a oricăror persoane vulnerabile sau aflate în nevoie și rolul de coordonare a activităţilor SPAS-urilor conform competenţelor conferite de legislaţia în vigoare.

Managementul la nivel local (municipii, oraşe, comune)

Managementul în domeniul asistenţei sociale se va asigura de către Consiliile Locale și de primari prin intermediul SPAS-urilor.

Coordonarea metodologică, monitorizarea asigurării managementului de caz și supervizarea vor fi asigurate de către D. G. A. S. P. C..

Si din punct de vedere al asistenţei sociale, judeţul Sibiu va organiza și coordona activităţile pe 5 zone geografice: Zona Sibiu, zona Mărginimea Sibiului, zona Valea Oltului, zona Podişul Secaşelor - Podişul Tîrnavelor, zona Valea Hîrtibaciului.

În perioada 2013 – 2016 se are în vedere dezvoltarea a câte unei reţele în fiecare zonă. O reţea va fi constituită din instituţii, organizaţii și furnizori de servicii din zonă care pot încheia parteneriate. Fiecare zonă va avea baza de date comună, reguli și proceduri care să asigure printr-un sistem unitar de abordare, o intervenţie personalizată și individualizată, în funcţie de nevoile beneficiarului, o responsabilitate partajată, parteneriate active și altele. Această reţea va cuprinde un complex de servicii sociale formate din centre de zi, centre de consiliere, servicii de îngrijire la domiciliu, centre de plasament, ateliere protejate și altele.

Conform noii Legi a asistenței sociale nr. 292/2011, serviciile sociale reprezintă activitatea sau ansamblul de activităţi realizate pentru a răspunde nevoilor sociale, precum și celor speciale, familiale sau de grup, în vederea depășirii situaţiilor de dificultate, prevenirii și combaterii riscului de excluziune socială, promovării incluziunii sociale și creşterii calităţii vieţii. Acestea pot organiza și acorda în sistem integrat cu servicii de ocupare, de sănătate, de educaţie, precum și cu alte servicii sociale de interes general.

O atenţie sporită se acordă în noua Lege a asistenţei sociale serviciilor de îngrijire personală - se adresează persoanelor dependente care, ca urmare a pierderii autonomiei funcţionale din cauze fizice, psihice sau mintale, necesită ajutor semnificativ pentru a realiza activităţile uzuale ale vieţii de zi cu zi. Situaţia de dependenţă este o consecinţă a bolii, traumei și dizabilităţii și poate fi exacerbată de absenţa relaţiilor sociale și a resurselor economice adecvate. Vulnerabilităţile pot fi

legate de sărăcie, de vârstă, de sănătate mintală sau fizică, de muncă, de analfabetism, de locaţie, de societate diversă.

Ajutorul acordat pentru îndeplinirea activităţilor uzuale ale vieţii zilnice priveşte două categorii de activităţi:

a) activităţi de bază ale vieţii zilnice, în principal: asigurarea igienei corporale, îmbrăcare și dezbrăcare, hrănire și hidratare, asigurarea igienei eliminărilor, transfer și mobilizare, deplasare în interior, comunicare;

b) activităţi instrumentale ale vieţii zilnice, în principal: prepararea hranei, efectuarea de cumpărături, activităţi de menaj și spălătorie, facilitarea deplasării în exterior și însoţire, activităţi de administrare și gestionare a bunurilor, acompaniere și socializare.

Îngrijirea persoanei care necesită pe o perioadă mai lungă de 60 de zile ajutor pentru îndeplinirea activităţilor de bază și instrumentale ale vieţii zilnice este definită ca îngrijire de lungă durată. Orice persoană dependentă (din categoria persoane vârstnice, persoane cu dizabilități și bolnavii cronici) are dreptul la servicii de îngrijire personală.

Îngrijirea de lungă durată se asigură la domiciliu, în centre rezidenţiale, în centre de zi, la domiciliul persoanei care acordă serviciul și în comunitate. Se pot organiza și acorda integrat cu servicii de îngrijire medicală, de reabilitare și amenajare a ambientului, cu alte servicii de recuperare / reabilitare și pot fi acompaniate de servicii de consiliere socială, juridică și de informare.

Tendințele recente privind structura populației Uniunii Europene reliefează un număr de provocări pentru sistemele de bunăstare socială. Având în vedere nevoia de adaptare a serviciilor publice pentru o populație europeană în curs de îmbătrânire, a fost adoptată pe 9 septembrie 2010 la Strasbourg Rezoluţia Parlamentului European referitoare la îngrijirea pe termen lung a persoanelor vârstnice, prin care PE "invită statele membre să ia în considerare evoluţiile demografice din ultimii ani, în special îmbătrânirea populaţiei, care au condus la presiuni bugetare sporite și la o cerere mare în ceea ce privește o infrastructură mai bună pentru servicii de asistenţă medicală și îngrijire socială".

La nivelul UE27, raportul de dependență se va dubla în următorii 50 de ani, de la curentul 25, 2 la o proiecție de 53, 47 în 2060 pentru o populație care va crește sensibil, numai de la 501, 25 milioane la 505, 71 milioane de persoane. Acest fapt clarifică faptul că schimbările constau nu doar în îmbătrânire, dar și de reducere a volumului populaţiei.

Îngrijirile la domiciliu reprezintă cea mai eficientă strategie de îngrijire a persoanelor vârstnice în situație de dependență, nu numai pentru că este o metodă cu un cost mai redus decât îngrijirea în instituții, dar și pentru că este preferată de toate persoanele în cauză, reprezentând un atribut esențial al asigurării creşterii calității vieții.

Turism

Turismul este un domeniu prioritar de dezvoltare pentru judeţul Sibiu, Consiliul Judeţean fiind interesat atât în mod direct, datorită competenţelor stabilite de lege, cât și în mod indirect, în calitate de membru fondator al Asociaţiei Judeţene de Turism Sibiu (A. J. T. S.), creată cu scopul de a sprijini implementarea politicii de turism a C. J. S. (conform H. C. J. Sibiu nr. 74/2005). Având în vedere importanţa și complexitatea acestui domeniu, Consiliul Judeţean Sibiu a contractat o firmă care a realizat un Masterplan în domeniul turismului.

Acest document programatic, prin evaluarea patrimoniului turistic al judeţului, a cererii pentru produsele și serviciile turistice din zonă (sudul Transilvaniei), printr-un studiu diagnostic a ofertei turistice din judeţ și o analiză a posibilităţilor pe care C. J. S. le are pentru susţinerea turismului, a elaborat direcţii strategice de dezvoltare a turismului în judeţ și un plan de măsuri concrete pe care C. J. S. să-l implementeze în perioada 2010 – 2013, plan revizuit și completat pentru perioada 2013 - 2016.

Resursele și structurile turistice ale judeţului Sibiu

S-au analizat majoritatea resurselor turistice naturale16 ale judeţului, fiind clasificate în două categorii: majore și secundare.

Cele mai importante resurse naturale se concentrează în zona de sud, în cadrul grupelor de munţi Cindrel, Lotru și Făgăraş, cu menţiunea că doar anumite perimetre – Bîlea, Răşinari - Păltiniş, zona Avrigului – sunt exploatate la un nivel rezonabil din punct de vedere turistic. Acestora li se alătură, în rândul atracţiilor naturale majore, factorii curativi din cele două staţiuni turistice de interes local, Ocna Sibiului și Bazna. Ca potenţial natural merită să menţionăm de asemenea zonele din reţeaua „Natura 2000" din nord-estul și estul judeţului (o mare parte din suprafaţa Podişurilor Hîrtibaciului și Tîrnavelor).

Atracţiile turistice antropice au fost clasificate la fel, în majore și secundare.

Cele majore sunt: municipiile Sibiu și Mediaş (ansambluri arhitecturale urbane medievale),

Mărginimea Sibiului (Sălişte – Sibiel – Gura Rîului), Cisnădie - Cisnădioara și comunele Biertan și Valea Viilor monumente UNESCO.

Dintre cele secundare amintim: zonele etno folclorice cu tradiţiile, gastronomia și meşteşugurile specifice (cea mai importantă din punct de vedere al exploatării turistice este Mărginimea Sibiului, însă potenţial au și Ţara Oltului, Valea Hîrtibaciului, Valea Tîrnavelor și Podişul Secaşelor), bisericile fortificate (cu o concentrare în jumătatea nordică judeţului), palatele / castelele / fortificaţiile răspândite prin judeţ, muzeele (Brukenthal și ASTRA se află între cele mai importante cinci muzee ale României), evenimentele/festivalurile (de teatru, de muzică, folclorice, meşteşugăreşti, medievale, sportive, ş. a.), domeniul schiabil ş. a. 17.

S-au inventariat structurile turistice existente la nivelul judeţului observându-se astfel creşterea numărului unităţilor de cazare în perioada 2006 –

2007 (premergătoare evenimentului Sibiu – Capitală Culturală Europeană) și continuarea investiţiilor în municipiul Sibiu și după această perioadă, inclusiv a unor lanţuri hoteliere internaţionale de renume (Ramada, Golden Tulip, Hilton și Continental). Comparativ cu judeţele limitrofe aflate în zona de sud a Transilvaniei, judeţul Sibiu prezintă al doilea stoc de unităţi de cazare, ca număr și capacitate, după judeţul Braşov18.

Ministerul Turismului

Din perspectiva repartizării spaţiilor de cazare pe suprafaţa judeţului, se observă anumite zone de concentrare, care se suprapun unor atracţii turistice cu notorietate atât la nivel naţional, cât și la nivel internaţional. Cele mai importante astfel de zone sunt: municipiile Sibiu și Mediaş, zona Mărginimii Sibiului (în special în Rășinari, Sibiel, Gura Rîului), staţiunile turistice de interes local (Păltiniş, Ocna Sibiului și Bazna) și zona Munţilor Făgăraş. Lipsa spaţiilor de cazare caracterizează Podişul Hîrtibaciului, zonă cu atracţii deosebite, reprezentate, în primul rând, de bisericile fortificate și de satele tradiţionale.

Infrastructura de cazare inventariată a judeţului însumează peste 500 de unităţi de primire turistică, ce cuprind aproape 13. 000 de locuri de cazare. După tipul unităţii de cazare, cele mai mari capacităţi cumulate le deţin hotelurile (28% din numărul locurilor), urmate de pensiunile turistice rurale (18%), iar din perspectiva gradului de confort (clasificat, în curs declasificare sau asumat de unităţile neclasificate), aproape două treimi din totalul capacităţii de cazare din judeţ se înscrie în intervalul scăzut-mediu de confort (2-3 flori/stele).

Judeţul Sibiu are în prezent 15 centre de informare turistică, plus alte câteva unităţi în curs de amenajare.

19Prin prisma diversităţii și atractivităţii resurselor turistice, judeţul Sibiu se află în rândul destinaţiilor turistice româneşti de top, cuprinzând și câteva branduri bine conturate și valoroase în peisajul turismului din România: oraşul Sibiu, Mărginimea Sibiului, Bîlea.

În concluzie, după analiza resurselor și structurilor turistice, se poate spune că patrimoniul turistic al judeţului Sibiu este o împletire între multiculturalitate, pitoresc și tradiţie. Judeţul beneficiază de atractivitatea ridicată a unor tipuri de turism aflate în tendinţele europene (rural – tradiţional, cultural, balnear), de două monumente UNESCO (Biertan și Valea Viilor) și de zone cu o bună notorietate naţională sau chiar internaţională, în cadrul cărora se distinge nucleul reprezentat de municipiul Sibiu.

Cererea turistică și oferta turistică în judeţul Sibiu

Atractivitatea turistică a sudului Transilvaniei și a judeţului Sibiu este determinată de bogăţia și diversitatea resurselor turistice, fiind potenţată de legătura organică cu populaţia și cultura germanică dar și cu alte grupuri etnice.

Interesele turiştilor identificate și nuanţate în acest capitol, constau în:

- ❖ Cunoaşterea patrimoniului cultural;
- ❖ Contactul cu atmosfera tradiţională din sate;
- ❖ Relaxarea într-un cadru natural pitoresc;
- ❖ Practicarea unui turism activ și sportiv;
- ❖ Factorii curativi, turism de sănătate și de înfrumuseţare;

Organizarea de seminarii, conferinţe, training, team building.

Se constată că motivaţia desfăşurării unei călătorii turistice sau cel puţin cu componente turistice este complexă, rezultând din combinarea mai multor surse de atractivitate (de exemplu „turism al tradiţiilor și cultural-istoric", „cultură și relaxare", „cunoaştere și învăţare", „business și agrement").

În general, interesele turiştilor pentru zona de sud a Transilvaniei se concentrează în ultimii ani pe triunghiul Braşov – Sibiu – Sighişoara, cu toate posibilităţile de practicare a turismului pe care le oferă și zonele adiacente acestor centre urbane. Produsele turistice uzuale și cele mai cerute au în prim plan obiectivele turistice majore, cu cea mai mare notorietate, ale zonei analizate, și anume cetăţile medievale, monumentele UNESCO, castelele, zonele montane și agroturistice, respectiv etnografia și legendele locului (dintre acestea din urmă, de departe cea mai cunoscută este legată de Dracula și Castelul Bran). Dacă pentru turiştii români interesul pentru zonă este în special determinat de dorinţa de relaxare mai mult sau mai puţin activă (fie în concediu, fie în weekend), turiştii străini sunt animaţi de posibilitatea de a lua contact cu una din părţile atractive ale civilizaţiei româneşti, mai ales datorită bunei notorietăţi de care se bucură numele „Transilvania".

În multitudinea de tipuri de turişti ce vizitează judeţul Sibiu, se remarcă trei profile tipice, și anume străinii amatori de circuite culturale, sașii plecaţi din ţară și turiştii români amatori de relaxare și evadare din cotidian. În ceea ce priveşte segmentele de turişti noi sau neexploatate suficient, pot fi luaţi în calcul pensionarii români cu o stare materială bună, turiştii ruși și israelieni interesaţi de wellness, tinerii activi din Centrul și Estul Europei, pasionaţii de călărie din Anglia, sau turiştii din ţările nordice interesaţi de o aventură într-o destinaţie „neconvenţională" în raport cu turismul consacrat la nivel european.

În concluzie, judeţul Sibiu este o destinaţie polivalentă din punct de vedere al posibilităţilor de stimulare a intereselor turiştilor și categoriile de turişti atrase sunt eterogene.

În vederea unei analize eficiente a ofertei turistice s-a împărţit teritoriul judeţului (luând în considerare o serie de criterii precum: convergenţa categoriilor de obiective turistice existente, specificul reliefului, zonele tradiţionale etno-folclorice, limita administrativ teritorială a localităţilor, nuclee de concentrare a ofertei turistice și puncte viitoare de dezvoltare a turismului), în cinci zone ce coincid în mare măsură cu zonele tradiţionale etnofolclorice:

Mărginimea Sibiului, Ţara Oltului, Valea Hîrtibaciului, Valea Tîrnavelor, Ocna Sibiului – Secaşe, la care se adaugă municipiul Sibiu ca zonă turistică de sine stătătoare. Pentru fiecare din aceste zone menţionate s-au întocmit analize SWOT, identificându-se atracţiile turistice specifice fiecăreia. Din aceste analize rezultă că principalele tipuri de turism practicate în judeţ sunt: turismul cultural (cu specific medieval, tradiţional-popular ş. a.), agroturismul, turismul activ (sporturi de iarnă, drumeţie, relaxare, ecoturism), turismul balnear, dar și turismul de business. Sunt acoperite de asemenea nişe cum ar fi produsele turistice cu specific de vânătoare, pescuit sau echitaţie.

Mărcile locale cu importanţă pentru turismul sibian sunt: Sibiul – Capitală cultural europeană, Mărginimea Sibiului, Staţiunea Păltiniş, Complexul Naţional Muzeal *Astra*, Ansamblul profesionist din cadrul C. J. C. P. C. T. „Cindrelul-Junii" Sibiu, Ice Hotel – Bîlea, Transfăgărăşanul, Transalpina, Muzeul Brukenthal, Biertan și Valea Viilor - situri UNESCO, Muzeul de icoane pe sticlă de la Sibiel, Festivalul Internaţional de Teatru de Sibiu, Complexul de lacuri sărate Ocna Sibiului, Cârţa - singura mănăstire cisterciană din România.

Posibilităţile C. J. S. pentru susţinerea dezvoltării turismului

În urma analizei atribuţiilor legale ce revin consiliilor judeţene și a practicilor de susţinere a dezvoltării turismului în cadrul altor consilii judeţene din ţară, prin prisma patrimoniului turistic al judeţului Sibiu și căilor de a consolida și nuanţa produsul turistic judeţean, au rezultat posibilităţile de susţinere a turismului de către Consiliul Judeţean Sibiu, ce sunt sintetizate în schema de mai jos:

- Susţinerea activităţilor A. J. T. S.
- Promovarea turismului din judeţul Sibiu
- Înfiinţarea și coordonarea de C. I. T. - uri
- Inventarierea, marcarea și semnalizarea resurselor turistice
- Întreţinerea unei bune relaţii cu mass-media
- Colaborări cu diverse organizaţii și instituţii relevante
- Analiza pieţei turistice din judeţ

Implicare A. J. T. S. şi CJ

- Îmbunătăţirea serviciilor publice de interes judeţean cu efect direct asupra turismului (în special Salvamont)
- Relaţionarea cu mediul privat și cu alte autorităţi în vederea realizării de proiecte benefice pentru turism
- Planurile de marketing și promovare

Acţiuni cu efect indirect asupra turismului

- Continuarea investiţiilor în infrastructura de transport și utilitară
- Creşterea calităţii generale a serviciilor publice de interes judeţean

Având în vedere limitările legislative și de resurse, implicarea Consiliului Judeţean Sibiu în sprijinirea turismului presupune diverse colaborări și parteneriate, principalele fiind:

- colaborări cu O. N. G. (asociaţii de turism, culturale, sportive, grupuri de acţiune locală, asociaţii de dezvoltare intercomunitară, ş. a.);
- proiectele comune cu administraţiile locale din judeţ;
- schimburi de experienţă cu unităţi administrativ-teritoriale din ţară și din străinătate;
- colaborări cu presa (pentru popularizarea destinaţiei sau a evenimentelor cu impact turistic și întreţinerea unei imagini pozitive și atractive);
- colaborări cu actorii din turism (organizarea unor evenimente, ş. a.);
- proiecte comune cu judeţele din Regiunea Centru.

De-a lungul timpului judeţul Sibiu a reușit să se remarce ca destinaţie turistică de top în România atât pentru turiştii români (alături de zone precum litoralul, Bucovina, Maramureş, Valea Prahovei sau Bran-Moeciu), cât mai ales pentru străini (în principal în cadrul unor circuite turistice culturale, dar nu numai). Acest statut este conferit între altele de recunoaşterea internaţională a oraşului cultural Sibiu, de popularitatea atracţiilor principale în rândul publicului (Sibiu, Mărginimea Sibiului, siturile UNESCO, Bâlea, Păltiniş, Ocna Sibiului), dar și de poziţia fruntaşă ocupată în peisajul turistic românesc (din perspectivele dinamicii numărului de turişti atraşi, a interesului opiniei publice, ş. a.). Oferta turistică bine conturată alături de serviciile de bună calitate (ambele judecate prin prisma nivelului turismului românesc) și mai ales promovarea susţinută sunt premisele pe care se bazează succesul actual și viitor al planurilor de dezvoltare turistică a judeţului.

Pentru a exploata potenţialul turistic al zonei Păltiniş - Cindrel și a transforma acest areal într-o destinaţie turistică de talie regională, naţională și chiar internaţională a fost realizat un studiu / concept preliminar și general de dezvoltare și amenajare a zonei, intitulat „Planul de amenajare turistică a zonei Păltiniş - Cindrel”. În urma unei licitaţii organizate de către Consiliul Judeţean Sibiu s-a contractat realizarea Planului de Amenajare a Teritoriului Zonal Intercomunal (PATZIC) Păltiniş - Cindrel.

Scopul urmărit de Consiliul Judeţean Sibiu este ca, împreună cu municipiul Sibiu, cu unităţile administrativ teritoriale din Mărginimea Sibiului și cu investitorii privaţi să realizeze o infrastructură turistică în zona munţilor Cindrel cu centrul de greutate în staţiunea Păltiniş, astfel încât în această zonă să se dezvolte un turism cu activităţi diverse în toate cele 4 anotimpuri.

De asemenea, în 2011 s-a finalizat investiţia Bază Salvamont Bâlea și în 2012 s-a depus un proiect pe POR, Axa 5, DMI 5. 2, pentru Bază Salvamont Păltiniş.

Analiza SWOT, în cadrul căreia se prezintă punctele tari, punctele slabe, oportunităţile și ameninţările pentru acest domeniu, este prezentată în Anexa 3 Analiza SWOT pe domenii.

Dezvoltarea durabilă a turismului în comuna reprezintă una din priorităţi pentru perioada 2021 – 2027.

Pornind de la legislaţia în vigoare (Legea administraţiei publice locale nr. 215/2001 cu completările și modificările ulterioare și Ordonanţa Guvernului nr. 58/1998 privind organizarea și desfăşurarea activităţii de turism în România) misiunea Consiliului Local în domeniul turismului constă în: intervenţii directe pentru siguranţa turismului, participarea la proiecte de investiţii cu efect asupra dezvoltării durabile și echilibrate a turismului, implicarea în parteneriate pentru dezvoltarea infrastructurii în turism, promovarea potenţialului turistic pe plan intern și internaţional prin participarea la saloane de turism în ţară și străinătate, elaborarea de materiale de promovare.

Pentru realizarea misiunii s-au identificat opt obiective generale de dezvoltare a turismului și anume:

1. Siguranţa:

Siguranţa practicării turismului reprezintă unul din obiectivele generale ale comunei, cu atât mai mult cu cât aceasta este o obligaţie prevăzută de lege, astfel comuna Poiana Sibiului să poată fi percepută ca o destinaţie sigură.

Obiectivele specifice în acest sens sunt:

- aplicarea fermă și consecventă a măsurilor legale pentru eliminarea riscurilor privind siguranţa și sănătatea turiştilor;
- prevenirea incidentelor/accidentelor prin creşterea nivelului de informare a turiştilor și locuitorilor, în special asupra pericolelor și măsurilor de securitate;
- iniţierea, întreţinerea corespunzătoare și marcarea unor trasee între localităţile comunei și cu alte localităţi învecinate, de drumeţie și culturale;
- reabilitarea, modernizarea unei centuri turistice, prin amenajarea drumului vicinal(de hotar) uneşte se va iniţia un proiect pentru finanţarea realizării unei piste de biciclete pe această rută.

2. Calitatea:

Comuna Poiana Sibiului va interveni prin extinderea, modernizarea și reabilitarea infrastructurii și reţelelor de utilităţi publice ce deservesc zonele centrale ale localităţii, zone cu potenţial turistic; această intervenţie va avea impact direct asupra îmbunătăţirii experienţei turistice în comună, cu reflectare în creşterea numărului de turişti.

Obiectivul general al acestei priorităţi este creşterea calităţii serviciilor turistice în comună având ca obiective specifice:

- modernizarea drumurilor de acces către zonele turistice
- realizarea, încurajarea și sprijinirea investiţiilor în infrastructura turistică;
- atragerea și absorbţia finanţărilor din instrumente structurale și fonduri complementare;
- dezvoltarea unor produse turistice noi care să fructifice punctele tari evidenţiate în analiza SWOT

3. Patrimoniul cultural:

Comuna Poiana Sibiului are potenţial mare în ceea ce priveşte turismul cultural,

ca o componentă esenţială a experienţei turistice.

Obiectivul general al acestei priorităţi este mai bună valorificare turistică a patrimoniului cultural material și imaterial, având ca obiective specifice:

- reabilitarea, conservarea și valorificarea turistică a patrimoniului cultural construit;
- creşterea atractivităţii turistice a actului de cultură și promovarea acestora;
- sprijinirea actorilor culturali locali și judeţeni/naţionali în realizarea evenimentelor culturale reprezentative, cu impact asupra atractivităţii turistice.

4. Accesibilitatea informaţiei turistice locale/judeţene și naţionale prin avantajele oferite de noile canale de promovare: internetul, etc.

Obiectivul general al acestei priorităţi este îmbunătăţirea *accesibilităţii comunei ca și destinaţie turistică*, având ca obiective specifice:

- încurajarea unei prezenţe cât mai mari a comunei și a ofertei turistice locale pe Internet;
- oferirea de informaţii cât mai complete despre comuna atât prin metodele tradiţionale cât și prin cele moderne;
- îmbunătăţirea informaţiilor existente în punctele de intrare (aeroporturile, gările, autogările).
- Promovarea valorilor locale și judeţene prin consolidarea brandului Sibiu și Transilvania, acesta beneficiind de o bună reclamă internaţională obţinută începând cu 2007, odată cu lansarea Programului "Sibiu – Capitală Culturală Europeană 2007".
- realizarea unei abordări integrate a brandului la toate nivelurile industriei turistice;

5. Parteneriate:

Comuna Poiana Sibiului va acorda atenţie modalităţilor de valorificare a potenţialului turistic al comunei, de creare a infrastructurii necesare susţinerii acestuia și de sprijinire a sectorului privat pentru a face faţă cerinţelor pieţei.

Obiectivul general al acestei priorităţi este dezvoltarea unei colaborări eficiente în cadrul sectorului public și între acesta și sectorul privat având ca obiective specifice:

- dezvoltarea de parteneriate cu ONG-uri și actorii interesaţi la nivel naţional, regional și local pentru promovarea și dezvoltarea turismului;
- dezvoltarea unui centru de acces la informaţie, care să deservească atât cetăţenii (servicii turistice și educaţionale) cât și turiștii.
- încurajarea implicării comunităţii locale în dezvoltarea și promovarea turismului
- asigurarea unui cadru strategic adecvat care să permită realizarea de parteneriate;
- sprijin actorilor locali în promovarea turismului, pregătirea profesională, dezvoltarea economică, conservarea moştenirii culturale;
- minimizarea impactului turismului asupra mediului înconjurător.

- încurajarea dezvoltării unor produse „icoană" care sa fie reprezentative / distincte pentru Sibiu (5 trasee turistice tematice: Drumul brânzei, Vămile Făgărasilor, Drumul fortificaţiilor, Drumul sării, Drumul verde al Văii Hârtibaciului, staţiunea balneo-climaterică Bazna, bisericile fortificate, arhitectura săsească, marca Brukenthal, Păltinişul, Bâlea, Transfăgărăşanul, Muzeul Civilizaţiei Populare Tradiţionale în aer liber din Dumbrava Sibiului, ş. a.).
- sprijinirea îmbunătăţirii pregătirii în domeniul turismului prin organizarea de seminarii, dezbateri, acordări de premii, diplome, recunoaştere și mesaje publice ş. a. ;
- încurajarea unor legături puternice între educaţie și turism, prin implicarea şcolii comunale
- încurajarea pregătirii continue și dezvoltarea aptitudinilor a celor ce activează în industria turistică locală.

Comuna Poiana Sibiului va colabora cu Consiliul Judeţean Sibiu și Asociaţia Judeţeană de Turism Sibiu pentru creşterea capacităţii instituţionale proprii în domeniul turismului.

DEZVOLTAREA ECONOMICĂ, AGRICULTURA ȘI DEZVOLTAREA RURALĂ

Dezvoltarea economică a judeţului se încadrează în priorităţile stabilite de Strategia Europa 2020 privind:

- Creşterea inteligentă – economie bazată pe cunoaştere și inovare;
- Creşterea durabilă – economie mai eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor, mai ecologică și mai competitivă;
- Creştere favorabilă incluziunii – economie cu o rată ridicată a ocupării forţei de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială.

Dezvoltarea mediului economic reprezintă piatra de temelie a procesului de creare a unei culturi antreprenoriale dinamice și implicit de creare a resurselor materiale, atât pentru comunitatea locală, cât și pentru mediul de afaceri implicat, în scopul îmbunătăţirii calităţii vieţii întregii colectivităţi. În acest proces complex sunt implicaţi reprezentanţi din diferite medii sociale care cuprind atât sectorul public, mediul de afaceri, dar și sectorul non-guvernamental. Buna colaborare a tuturor acestor factori importanţi în dezvoltarea economică va duce la crearea de noi locuri de muncă și creşterea veniturilor populaţiei si, implicit la creşterea nivelului de trai al populaţiei și al veniturilor bugetului judeţean.

Dezvoltarea economică

În județul Sibiu activitățile economice sunt diversificate pe următoarele ramuri:

- industrie: industria textilă și încălțăminte, industria alimentară, construcții metalice și produse din metal, industria de exploatare și prelucrare a lemnului etc. ;
- agricultură: cultura plantelor și zootehnie;
- turism și servicii.

Una din priorităţile de dezvoltare ale C. J. S. pe termen mediu și lung, pe lângă infrastructura de transport, de sănătate, de asistenţă socială, de educaţie și dezvoltare a resurselor umane, de turism, cultură și sport o constituie creşterea competitivităţii economice a judeţului prin stimularea inovării și sprijinirea IMM-urilor, mediului de afaceri și de cercetare ştiinţifică, prin sprijinirea agriculturii, silviculturii și dezvoltării rurale.

Obiectivul strategic de dezvoltare îl constituie promovarea și dezvoltarea unei economii moderne și competitive, orientată tot mai mult pe cunoaştere, creativitate și inovare, în măsura să asigure dezvoltarea durabilă, echilibrată, coezivă și solidară a întregului judeţ. Pentru aceasta, politicile publice vor asigura o cât mai bună valorificare a istoriei, tradiţiei și culturii locale, atragerea investiţiilor moderne și competitive în domeniul producţiei și serviciilor, dezvoltarea unui sistem de educaţie și învăţământ adaptat cerinţelor pieţei locale și regionale, astfel încât să fie creat unui cadru economic atractiv și flexibil, orientat spre profitabilitate și crearea/menţinerea de locuri de muncă, în măsura să asigure un nivel mai bun de prosperitate pentru cetăţeni.

Pentru realizarea acestui obiectiv strategic se au în vedere următoarele obiective specifice:

1. Creșterea coeziunii teritoriale a judeţului prin sprijinirea dezvoltării localităţilor (parteneriate active între CJS, CL și alţi factori interesaţi), prin dezvoltarea infrastructurii tehnice (transport, telecomunicații, utilități, energie) și a infrastructurii sociale (educație, cercetare, sănătate, socială) din judeţ - – tratat la capitolele de infrastructură de transport, apă, sănătate, educaţie și asistenţă socială din Strategie;
2. Creșterea competitivității economice a judeţului prin valorificarea mai bună a potențialului judeţean, prin stimularea inovării și a economiei orientate spre cunoaștere, prin dezvoltarea unor instrumente specifice (parcuri industriale, depozite agroalimentare, infrastructura de afaceri, de transfer tehnologic, clustere, rețele de afaceri, centre de cercetare ştiinţifică etc.) și prin crearea unui mediu atractiv pentru investiții;

Pentru realizarea acestui obiectiv, CJS are în vedere realizarea următoarelor proiecte:

- Continuarea dezvoltării proiectului Piaţa Ţărănească Transilvania - de tip piaţă volantă, deschisă la 01 septembrie 2012 pe platoul din faţa Serviciului Public Sala Transilvania - pentru valorificarea și desfacerea produselor agricole și agroalimentare locale / tradiţionale, la preţ de producător și stimularea producătorilor în comercializarea / vânzarea directă a produselor realizate din ferma / gospodăria proprie, în acest mod asigurându-se trasabilitatea produselor (încurajarea consumului local și eliminarea intermediarilor)
- Crearea / dezvoltarea de parcuri industriale/logistice si/sau implicarea în parteneriate pentru crearea/dezvoltarea acestora, pentru asigurarea unei infrastructuri moderne, pentru atragerea de investitori și promovarea acestora în

Sibiu. Mediaș, în cele 9 oraşe din Judeţul Sibiu și alte localităţi care si-au exprimat interesul pentru acest tip de proiect;

- Facilitarea dezvoltării unui centru expoziţional – lângă Aeroportul Internaţional Sibiu – pentru intensificare schimburi economice, dezvoltare mediu de afaceri
- Dezvoltarea / deschiderea unor depozite agroalimentare / centre de colectare pentru păstrarea produselor agroalimentare (specializare pe produse: animaliere și legume / fructe) sau de alt tip, în vederea desfacerii acestora prin lanţuri mari de magazine
- Înfiinţarea unei Agenţii de dezvoltare economică judeţeană – structură partenerială la nivel judeţean - cu scopul de a implementa proiecte integrate la nivelul judeţului și având atribuţii distincte pentru fiecare sector economic (realizare infrastructură de afaceri, dezvoltare parcuri industriale, promovare oportunităţi de afaceri, cercetare și inovare, transfer tehnologic, consultanță antreprenorială, atragerea de finanţări prin accesare de fonduri nerambursabile etc.).

3. Protecția mediului înconjurător, conservarea biodiversității, diminuarea efectelor schimbărilor climatice și prevenirea riscurilor naturale, extinderea utilizării resurselor alternative de energie, îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul economic și în cel casnic – tratat la capitolele de mediu din Strategie;

4. Valorificarea superioară, într-o manieră durabilă, a potențialului agricol și silvic al judeţului, creșterea atractivității economice și sociale a localităților rurale din judeţ, reducerea decalajelor economice și sociale față de localitățile din mediul urban;

5. Dezvoltarea turismului în judeţ prin punerea în valoare a patrimoniului turistic natural și antropic, prin extinderea și modernizarea infrastructurii turistice, prin îmbunătățirea și diversificarea serviciilor oferite precum și dezvoltarea infrastructurii cultural-recreative și sportive din judeţ – tratat la capitolele de turism din Strategie;

6. Creșterea coeziunii sociale la nivelul judeţului prin valorificarea resurselor umane (extinderea accesului locuitorilor din judeţ la servicii de educație, de sănătate, sociale și ale administrației locale, diversificarea și creșterea calității acestor servicii), prin facilitarea pregătirii profesionale pe tot parcursul vieţii și reinserției sociale a persoanelor dezavantajate social (inclusiv a reinserţiei pe piaţa muncii) și prin contracararea efectelor declinului demografic– tratat la capitolele de dezvoltare a resurselor umane din Strategie.

Agricultura, silvicultura și dezvoltarea rurală

Agricultura

România, ca stat membru al Uniunii Europene, are ca obiectiv principal restructurarea, modernizarea și dezvoltarea sectoarelor agricol, alimentar și forestier în vederea creşterii competitivităţii lor, în noul mediu de schimb.

În Planul Naţional Strategic pentru Dezvoltare Rurală 2007-2013, agricultura are prioritate maximă. În judeţul Sibiu creşterea productivităţii în sectorul agricol și

valorificarea produselor agricole pot avea consecinţe importante asupra mediului rural, ceea ce ar putea determina o revigorare a satului.

Rolul agriculturii în economia judeţului

Din întreaga suprafaţă a judeţului Sibiu de 543. 248 ha, aproximativ 30% este ocupată de munţi, 50% dealuri și podiș, restul reprezentând aria depresionară de contact desfăşurată între aceste forme de relief.

Structura agriculturii este adecvată specificului zonei astfel încât sectorul vegetal și cel de creştere a animalelor sunt bine reprezentate. În zona montană și sub-montană, agricultura judeţului este profilată pe creşterea animalelor, preponderent creşterea ovinelor, o activitate de tradiţie. În zona colinară și de podiș se cultivă cereale, cartofi, legume, dar este dezvoltat și sectorul de creştere a animalelor, iar în Podişul Tîrnavelor condiţiile sunt propice culturii viţei de vie.

Producţia agricolă vegetală

Pe suprafeţele agricole ale judeţului Sibiu se practicată o agricultură mixtă – cultura cerealelor, viticultura, pomicultura și creşterea animalelor, activităţile având ponderi diferite în producţia agricolă determinate de relief și baza pedologică. Zona de sud-est a judeţului este caracterizată prin creşterea animalelor bovine, ovine și porcine, a culturilor cerealiere în principal a porumbului și a pomiculturii. Partea central estică de pe valea Hîrtibaciului, este zonă de cultură cerealieră și de creştere a animalelor.

Localităţile care se remarcă prin producţii mai importante la principalele culturi sunt:

- porumb – Mediaş, Avrig, Aţel, Bazna, Hoghilag, Laslea, Loamneş, Păuca, Porumbacu de Jos, Şeica Mare, Slimnic, Şura Mare;
- cartofi – Avrig, Arpaşu de Jos, Cârţa, Cârţişoara, Gura Rîului, Porumbacu de Jos, Roșia, Sadu, Sălişte, Şeica Mare, Şelimbăr, Slimnic;
- grâu și secară – Sibiu, Avrig, Ocna Sibiului, Loamneş, Păuca, Slimnic, Şura Mică, Miercurea Sibiului.

Comparativ cu nivelul producţiilor vegetale obţinute în anii anteriori se constată că, în anul 2007 și anul 2008, realizările la unele culturi de bază și produse animaliere au fost sub realizările anului 2006 (vezi bibliografie Producţia agricolă vegetală și animală în perioada 2007-2008), iar din analiza datelor din perioada 2010 – 2011 nu rezultă nici o creştere semnificativă faţă de perioada analizată anterior.

Structura terenurilor agricole

Suprafaţa administrativă a judeţului Sibiu este de 543. 248 ha, ponderea principal fiind reprezentată de terenuri agricole și terenuri cu vegetaţie forestieră, restul terenurilor ocupând doar 7% din suprafaţa totală.

Suprafaţa agricolă a judeţului Sibiu reprezintă 16% din suprafaţa agricolă a Regiunii Centru situându-se pe locul 4 după judeţele: Mureş, Harghita și Alba.

Dinamica fondului funciar agricol8 prezintă repartiţia terenurilor agricole pe categorii de folosinţă.

Suprafaţa agricolă a judeţului este de 305. 280 ha, ceea ce înseamnă o pondere de 2, 1% în total ţară și locul 27 între judeţe.

Judeţul Sibiu dispune de un potenţial agricol semnificativ. Terenurile arabile însumează aproximativ 117 mii hectare, păşunile aproape 108 mii hectare, fâneţele cca 73 mii hectare, iar livezile peste 5000 hectare.

Terenurile arabile sunt localizate cu precădere în depresiuni, în lunca Târnavei Mari și în Podişul Secaşelor. Solurile se încadrează în clasa de fertilitate medie și în mai mică măsură în clasa de fertilitate ridicată, iar condiţiile de climă permit cultivarea majorităţii cerealelor, furajelor, legumelor și plantelor tehnice. Viticultura are o veche tradiţie în judeţul Sibiu, cele mai importante suprafeţe cultivate cu viţă de vie fiind localizate, pe valea Târnavei Mari, în zona Mediaşului și în partea de sud-vest a judeţului, în arealul Apold - Miercurea Sibiului (conform Raportului privind starea mediului în Judeţul Sibiu 2011).

Din studiul comparativ se constată o scădere a producţiei principalelor culturi în anul 2008 faţă de anul 2006 cum ar fi cultura rădăcinoaselor pentru nutreţ, cultura de cartofi, cultura cerealelor pentru boabe și se observă creşterea producţiei la legume, la grâu și secară, la fructe ş. a.

Din datele Direcţiei pentru Agricultură Judeţeană Sibiu, din studiul comparativ se constată în 2011 faţă de 2010 o scădere a producţiei principalelor culturi cum ar fi cultura cerealelor, sfecla de zahăr și o creştere la cultura cartofului, legume, plante de nutreţ.

În ceea ce priveşte numărul de animale în anul 2008 se constată o scădere faţă de anul 2006 la bovine, porcine, păsări și o creştere a numărului de cabaline și oi. Din datele Direcţiei pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Sibiu10 se constată o creştere a numărului de animale în anul 2009 faţă de anul 2008 la ovine și porcine și o scădere a numărului de cabaline, păsări, familii de albine, ş. a.

Din datele Direcţiei pentru Agricultură Judeţeană în anul 2011 faţă de 2010 se constată o scădere a efectivelor de animale bovine, porcine și o creştere a numărului de ovine, caprine și iepuri.

Judeţul Sibiu dispune de o diversitate a materiilor prime de origine vegetală și animală ceea ce permite dezvoltarea producţiei de bunuri alimentare.

Numărul de unităţi în funcţiune în anii 2006, 2007 și 2008 precum și capacităţile de producţie pe 11 domenii principale sunt prezentate în Situaţia unităţilor agro-alimentare în funcţiune și capacităţile de producţie, Direcţia pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Sibiu, 2009.

Conform datelor transmise de Direcţia pentru Agricultură Judeţeană în 2012 sunt înregistraţi 15 agenţi economici producători de lapte și produse din lapte, 50 de agenţi economici în domeniul produselor din carne, 101 de agenţi economici în domeniul pâinii și produselor de panificaţie, 45 agenţi economici în domeniul

produselor de cofetărie și patiserie, 12 agenţi economici pentru fabricarea altor produse alimentare, 41 agenţi economici pentru fabricarea diverselor sortimente de băuturi.

De asemenea, în judeţul Sibiu există un număr mare de producători de produse agroalimentare (cu certificate de producător sau cotă lapte), unii dintre aceştia fiind atestaţi și pentru produse tradiţionale si/sau ecologice.

Pentru a cunoaşte opinia cetăţenilor judeţului despre agricultura judeţului, în anul 2009, Serviciul Strategii și Programe a conceput un chestionar care a fost distribuit primăriilor din judeţ. De asemenea, acesta a fost postat și pe site-ul Consiliului Judeţean Sibiu la secţiunea Chestionare unde a putut fi completat de către cei interesaţi. În urma centralizării acestor chestionare, printre aspectele cele mai importante menţionăm: majoritatea respondenţilor au optat pentru practicarea unei agriculturi extensive, iar pentru comercializarea produselor agricole și a derivatelor cea mai mare parte consideră necesară asocierea producătorilor; sectoarele agricole unde au considerat necesare acordarea unor facilităţi pentru valorificarea potenţialului agricol din judeţ au fost cel al creşterii animalelor și cel al culturii plantelor cerealiere, urmate de pomicultură și cultura plantelor legumicole.

În anul 2012 C. J. S. a înfiinţat o piaţă volantă, Piaţa Ţărănească Transilvania a-deschisă la 1 septembrie 2012 - pentru ca producătorii locali (aproximativ 100 de producători înscrisi) să-si valorifice produsele fără a plăti nici un fel de taxă în piaţă și pentru ca sibienii să poată cumpăra direct produse proaspete, naturale, tradiţionale realizate din ferma / gospodăria proprie a producătorilor.

Vânătoarea

Fondurile de vânătoare administrate de Direcţia Silvică Sibiu au scopul de a conserva biodiversitatea faunei sălbatice, menţinerii echilibrului ecologic, exercitării vânătorii și al satisfacerii altor cerinţe socio-economice.

Direcţia Silvică gestiona, în anul 2008, un număr de 17 fonduri de vânătoare situate în zona de deal și de munte, cu o suprafaţă totală de 211. 476 ha din care pădure 96. 968 ha, iar în anul 2011 gestionează doar un număr de 6 fonduri de vânătoare situate în zona de deal și de munte, cu o suprafaţă totală de 82. 597 ha din care pădure 34. 710 ha.

Pescuitul

În judeţul Sibiu există un număr de 37 fonduri de pescuit în apele de munte din care 25 sunt râuri ce însumează 806, 5 km iar 12 sunt lacuri cu o suprafaţă totală de 652, 7 ha.

Direcţia Silvică Sibiu gospodăreşte un număr de 15 fonduri de pescuit, râuri cu o lungime de 475, 5 km și un număr de 11 fonduri de pescuit, lacuri cu o suprafaţă de 592, 7 ha.

Celelalte fonduri de pescuit sunt închiriate spre exploatare Asociaţiei Judeţene de Vânătoare și Pescuit Sibiu (A. J. V. P. S.) reprezentând 10 râuri și un lac de acumulare (Direcţia Silvică Sibiu, 2009).

În administrarea Agenţiei Domeniilor Statului Sibiu sunt inventariate 479, 45 ha luciu de apă reprezentând amenajări piscicole aflate în perimetrul localităţilor Ocna Sibiului, Loamneş, Săcel și Brădeni (*ADS Sibiu*, adresa nr. 954/2008*)*.

Gospodărirea fondurilor piscicole din apele de munte dau posibilitatea obţinerii unor venituri ce se cifrează la aproximativ 10. 000 RON/an și care provin 60% din amenzi și 40% din eliberarea permiselor de pescuit.

Pe lângă gospodărirea fondurilor piscicole din apele de munte, Direcţia Silvică Sibiu are în obiectul de activitate și producerea și comercializarea păstrăvului de consum în ferma piscicolă. Această activitate se realizează în 2 unităţi de producţie – păstrăvării:

11 Lista fondurilor de vânătoare din judeţul Sibiu, Direcţia Silvică Sibiu, 2009

12 Lista fondurilor de vânătoare din judeţul Sibiu, Direcţia Silvică Sibiu, 2011Din analiza SWOT s-au identificat ca obiective generale:

1. Promovarea agriculturii extensive - ecologice prin creşterea competitivităţii sectoarelor agricol și forestier și adaptarea la cererea și oferta de piaţă.

2. Înfiinţarea asociaţiilor și grupurilor de producători prin dezvoltarea economică durabilă a fermelor și a exploataţiilor agricole.

1. Promovarea agriculturii extensive - ecologice prin creşterea competitivităţii sectoarelor agricol și forestier și adaptarea la cererea și oferta de piaţă.

„Agricultura ecologică", termen protejat și atribuit de U. E României pentru definirea acestui sistem de agricultură este similar cu termenii „agricultură organică" sau „agricultură biologică" utilizaţi în alte state membre. Acest sistem de agricultură este un procedeu „modern" de a cultiva plante, de a creşte animale și de a produce alimente, care se deosebeşte fundamental de agricultura convenţională. Rolul sistemului de agricultură ecologică este de a produce hrana mai curată, mai potrivită metabolismului organismului uman, dar în deplină corelaţie cu conservarea și dezvoltarea mediului în respect faţă de natură și legile ei. Unul dintre principalele scopuri ale agriculturii ecologice este producerea de alimente cu gust, textură și calităţi autentice și atractive. Aceste alimente se obţin în etapa producţiei la fermă prin interzicerea strictă a utilizării organismelor modificate genetic (O. M. G. - uri și derivatele acestora) și prin restricţii drastice privind folosirea fertilizanţilor și pesticidelor de sinteză, a stimulatorilor și regulatorilor de creştere, hormonilor, antibioticelor și sistemelor intensive de creştere a animalelor.

Agricultura ecologică are o contribuţie majoră la dezvoltarea durabilă, la creşterea activităţilor economice cu o importantă valoare adăugată și la sporirea interesului tinerilor pentru spaţiul rural.

Obiective specifice:

- creşterea volumului producţiei destinate comercializării pentru ca fermele de semi-subzistenţă să devină viabile economic;
- procesarea și promovarea pe piaţă a produselor agricole ecologice, tradiţionale, naturale;
- protecţia mediului în interacţiune cu agricultura (inclusiv conservarea peisajului rural);
- îmbunătăţirea calităţii vieţii în mediul rural.

Acţiuni:

- acordarea de subvenţii de către stat, pentru seminţe selecţionate și rase de animale omologate;
- înfiinţarea de I. M. M. - uri specializate pe mecanizare, colectare și distribuire a produselor agricole;
- respectarea normelor comunitare de ecocondiţionalitate;
- promovarea măsurilor active din PNDR, privind accesarea fondurilor comunitare și guvernamentale nerambursabile prin proiecte depuse de tinerii fermieri.

2. Înfiinţarea asociaţiilor și grupurilor de producători prin dezvoltarea economică durabilă a fermelor și a exploataţiilor agricole

Obiective specifice:

- creşterea numărului de asociaţii profesionale viabile și a grupurilor de producători;
- creşterea veniturilor membrilor grupurilor de producători.

Acţiuni:

- sprijinirea înfiinţării și funcţionării administrative a asociaţiilor profesionale și a grupurilor de producători specializate pe creşterea de animale, procesare, sau comercializare de produse agricole;
- încurajarea instalării tinerilor fermieri prin măsuri active din PNDR.

Silvicultura

Fondul forestier

De asemenea, conform principiilor anunţate prin Codul Silvic (Legea nr. 46 din 2008) gestionarea Fondul forestier al judeţului Sibiu este specific formelor variate de relief ce caracterizează centrul ţării respectiv partea de sud a Transilvaniei, de la zona de podiş cu o altitudine de aproximativ 250 m la zona alpină cu o altitudine de peste 2. 500 m ce o reprezintă Munţii Făgăraş.

Pădurile sunt administrate prin RNP-Romsilva-Direcţia Silvică Sibiu cu cele 8 ocoale silvice respectiv: Sibiu, Agnita, Arpașu, Avrig, Dumbrăveni, Mediaş, Miercurea Sibiului, alea Cibinului – Sălişte și prin cele 9 ocoale silvice –structuri proprii ale primăriilor, respectiv: OS Jina, OS Valea Frumoasei, OS Cindrelul, OS

Răsinari, OS Valea Sadului, OSDealul Sibiului, OS Izvorul Florii, OS Tălmaciu, OS Gura Râului.

Suprafaţa fondului forestier în judeţul Sibiu s-a mărit în anul 2011 la 195708 ha faţă de 190. 037 ha în anul 2008. În compoziţia pădurilor predomină foioasele în special fag și stejar, iar dintre răsinoasele, cele mai răspândite specii fiind molidul și bradul pe versantul nordic al Munţilor Făgăraş. Structura fondului forestier în anul 2011, pe categorii de folosinţă este următoarea:

Categorii de folosință	UM	Suprafață 2008	Suprafață 2011
Păduri	ha	187.755	**193407**
Cultură	ha	72	**95**
Producție silvică	ha	93	**75**
Administrare forestieră	ha	600	**599**
Împăduriri	ha	535	**646**
Litigii	ha	22	**12**
Neproductive	ha	273	**267**
Ocupate de construcții	ha	687	**607**

Inspectoratul Teritorial de Regim Silvic și de Vânătoare Braşov, adresa nr. 7472/16. 10. 2009; Direcţia Silvică Sibiu, adresa nr. 15771/09. 11. 2012

Fondul forestier total administrat de către Direcţia Silvică Sibiu este de 114. 173 ha, din care 61. 086 ha proprietate publică a statului, 40. 970 ha proprietate publică a unităţilor administrativ teritoriale, 12. 117 ha proprietate privată a persoanelor juridice și a persoanelor fizice.

Fondul forestier supravegheat de către Inspectoratul Teritorial de Regim Silvic și Vânătoare Sibiu totalizează un număr de 135387 ha (conform Raportului privind starea Conform raportului privind Starea economică și socială a judeţului Sibiu în anul *2011*întocmit de Instituţia Prefectului – Judeţul Sibiu, gradul de împădurire a judeţului Sibiu este de 38, 10% din suprafaţa totală comparativ cu cel al României de 27% din suprafaţa totală.

Conservarea și gestionarea durabilă a pădurilor și a vegetaţiei forestiere indiferent de regimul de proprietate s-a realizat prin:

- împădurirea terenurilor degradate –s-au preluat de la ADS și au fost împădurite

- creşterea ponderii regenerării naturale prin aplicarea tratamentelor intensive adecvate: a. regenerări naturale: 317 ha;

b. împăduriri integrale: 427 ha.

- extinderea lucrărilor de îngrijire a arboretelor tinere, diferenţiate regional, în vederea asigurării stabilităţii și a creşterii producţiei de lemn.

Actualele tendinţe ale silviculturii sibiene sunt acelea de a constitui păduri de interessocial destinate colectivităţilor umane. Această tendinţă este impusă de ritmul accelerat al dezvoltării industriale ca urmare directă asupra degradării mediului

înconjurător. Aceste păduri vor fi delimitate după criterii funcţionale și amenajate ca păduri-parc, păduri de agrement, rezervaţii forestiere.

Asigurarea conservării și utilizării durabile a fondului forestier este un obiectiv prevăzut și în Planul de Amenajare a Teritoriului Judeţean Sibiu 2012.

Obiectivul specific este mărirea suprafeţei fondului forestier, asigurarea integrităţii și gestionarea după principiul durabilităţii, constituind direcţii prioritare ale programului de dezvoltare a teritoriului judeţului Sibiu și de creştere a calităţii vieţii populaţiei.

Creșterea durabilă a pădurilor urmăreşte:

- promovarea practicilor care asigură gestionarea durabilă a pădurilor;
- asigurarea integrităţii fondului forestier și a permanenţei pădurii;
- majorarea suprafeţei terenurilor ocupate cu păduri;
- politici forestiere stabile pe termen lung;
- asigurarea nivelului adecvat de continuitate juridică, instituţională și operaţională în gestionarea pădurilor;
- primordialitatea obiectivelor ecologice ale silviculturii;
- creşterea rolului silviculturii în dezvoltarea rurală;
- promovarea tipului natural fundamental de pădure și asigurarea diversității biologice a pădurii;
- armonizarea relaţiilor dintre silvicultură și alte domenii de activitate;
- sprijinirea proprietarilor de păduri și stimularea asocierii acestora;
- prevenirea degradării ireversibile a pădurilor, ca urmare a acţiunilor umane și a factorilor de mediu destabilizatori

Din analiza SWOT s-au conturat ca obiective generale:

1. Conservarea și dezvoltarea resurselor forestiere în vederea ameliorării condiţiilor de mediu și de viaţă.

2. Menţinerea și intensificarea funcţiilor de producţie, de protecţie și sociale ale ecosistemelor forestiere.

1. Conservarea și dezvoltarea resurselor forestiere în vederea ameliorării condiţiilor de mediu și de viaţă

Obiective specifice:

- valorificarea superioară a lemnului și a altor produse ale pădurii, în concordanţă cu principiile și exigenţele eficienţei economice, dar și a exigenţelor de protecţia mediului;
- accentuarea și diversificarea funcţiilor socio-economice ale ecosistemelor forestiere în raport cu creşterea cerinţelor societăţii faţă de pădure.

Acţiuni:

- creşterea suprafeţei acoperite cu păduri în situaţiile în care acestea sunt importante pentru asigurarea condiţiilor de mediu și de viaţă;

- extinderea suprafeţei pădurilor în special pe terenuri degradate preluate improprii culturilor agricole.

2. Menţinerea și intensificarea funcţiilor de producţie, de protecţie și sociale ale ecosistemelor forestiere

Obiective specifice:

- dezvoltarea exploatării, transportului și prelucrării lemnului;
- conservarea și ameliorarea diversității biologice.

Acţiuni:

- îmbunătăţirea și dezvoltarea infrastructurii în domeniul forestier;
- încadrarea cu stricteţe a volumului de recoltat din păduri în limitele posibilităţii stabilite prin amenajamentele silvice;
- iniţierea unor acţiuni susţinute de valorificare a deşeurilor din lemn, inclusiv a rumeguşului, pentru diminuarea poluării mediului;
- valorificarea produselor forestiere prin înfiinţarea de centre de colectare.

Vânătoarea și pescuitul

Din analiza SWOT s-a identificat ca obiectiv general gospodărirea fondurilor de vânătoare și pescuit pe bază de planuri de management cinegetic și piscicol.

Obiective specifice:

- combaterea eficientă a braconajului cinegetic și piscicol;
- conservarea și ameliorarea biodiversității ecosistemelor.

Acţiuni:

- constituirea de noi arii protejate vizând conservarea biodiversității și gestionarea lor pe baza unor planuri speciale de management;
- identificarea tipurilor de ecosisteme și habitate valoroase din punct de vedere al biodiversității, în vederea supunerii lor unui regim adecvat de conservare;
- identificarea și oficializarea coridoarelor de legătură pentru prevenirea fragmentării habitatelor, cu evidenţierea lor în amenajamentele silvice.

Dezvoltarea rurală

Din analiza SWOT s-au conturat ca obiective generale:

1. Creşterea competitivităţii sectoarelor agro-alimentare și forestier.
2. Îmbunătăţirea mediului și a spaţiului rural prin utilizarea durabilă a terenurilor agricole și forestiere.
3. Creşterea calităţii vieţii în mediul rural și încurajarea diversificării economiei rurale.
4. Demararea și funcţionarea iniţiativelor de dezvoltare rurală, LEADER.

1. Creşterea competitivităţii sectoarelor agro-alimentare și forestier

Obiective specifice:

- sprijinirea fermierilor care își desfăşoară activitatea în zona rurală;
- încurajarea fermelor de semi-subzistenţă să intre pe piaţă;
- modernizarea exploataţiilor agricole;
- adaptarea fermelor din punct de vedere economic;
- sprijinirea industriei agroalimentare specifică;

Acţiuni:

- formarea profesională privind retehnologizării activităţilor economice agricole și promovarea inovaţiei;
- furnizarea de servicii de consiliere și consultanţă pentru agricultori;
- sprijinirea fermelor de semi-subzistenţă;
- adaptarea producţiei la cerinţele pieţei prin îmbunătăţirea managementului exploataţiei;
- înfiinţarea grupurilor de producători;

2. Îmbunătăţirea mediului și a spaţiului rural prin utilizarea durabilă a terenurilor agricole și forestiere

Obiective specifice:

- introducerea sau continuarea metodelor agricole de producţie prietenoase cu mediul, promovarea biodiversității, a solului și calităţii mediului;
- compensarea fermierilor prin implementarea reţelei Natura 2000, pe baza obligaţiilor ce revin din directivele Păsări și Habitate;
- plantarea cu păduri a terenurilor agricole pentru prevenirea eroziunii și a schimbărilor climatice;
- extinderea suprafeţelor forestiere pe terenurile non-agricole;
- amenajarea exploataţilor forestiere;
- producerea de puieţi forestieri în pepiniere silvice.

Acţiuni:

- plăţi agro-mediu pentru conservarea peisajului rural tradiţional;
- plăţi compensatorii Natura 2000 pentru compensarea dezavantajelor prin accesarea programului Natura 2000;
- înfiinţarea de plantaţii noi;
- prima împădurire a terenurilor neagricole;

3. Creşterea calităţii vieţii în mediul rural și încurajarea diversificării economiei rurale

Obiective specifice:

- creşterea veniturilor adiţionale ale fermelor de semi subzistenţă;
- creşterea atractivităţii zonelor rurale prin crearea, îmbunătăţirea și diversificarea infrastructurii turistice, a facilităţilor și atracţiilor turistice;
- îmbunătăţirea calităţii mediului social, cultural, natural și economic în zonele rurale;

- creşterea atractivităţii spaţiului rural prin renovarea și dezvoltarea integrată a satelor.

Acţiuni:

- înfiinţarea de ateliere meşteşugăreşti în mediul rural;
- crearea unor trasee turistice tematice
- organizarea Zilelor culturale ale judeţului Sibiu
- investiţii legate de refacerea în scop turistic a vechilor trasee de cale ferată și amenajarea de poteci rurale;
- investiţii de producere, procesare, marketing al produselor fermelor;
- ridicarea standardelor de viaţă a comunităţilor de romi, a comunităţilor defavorizate prin construcţia de locuinţe sociale, diversificarea ofertei de servicii sociale;
- sprijin pentru extinderea și modernizarea reţelei de apă și canalizare;
- extinderea reţelei de iluminat public;
- reabilitarea drumurilor comunale și a drumurilor judeţene de acces;
- reabilitarea clădirilor în vederea implementării unui program „Şcoală după şcoală";
- crearea infrastructurii necesare pentru activităţi recreative, joacă în cadrul comunităţilor rurale;
- dezvoltarea unui mediu adecvat de petrecere a timpului liber / de joacă în rândul copiilor din mediul rural – terenuri de joacă;
- crearea infrastructurii necesare desfăşurării activităţilor sportive în cadrul comunităţilor rurale – terenuri de sport;
- promovarea unor soluţii alternative de petrecere a timpului liber pentru menţinerea sănătăţii populaţiei din mediul rural;
- creşterea accesului populaţiei din mediul rural la informaţie și cultură;
- înfiinţarea / reabilitarea / modernizarea lăcaşelor de cultură: cămine culturale, biblioteci, biblionet-uri, cluburi de internet;
- activităţi de conştientizare a comunităţilor și autorităţilor locale atât asupra valorilor perene ale civilizaţiei populare româneşti cât și asupra strategiilor și mijloacelor ce trebuiesc aplicate pentru salvarea de la dispariţie a acestor valori;

4. renovarea, dezvoltarea satelor, conservarea și îmbunătăţirea moştenirii rurale.
5. Demararea și funcţionarea iniţiativelor de dezvoltare rurală, LEADER

Obiective specifice:

- creşterea competitivităţii sectoarelor agricol și forestier, a calităţii vieţii și diversificarea activităţilor economice din spaţiul rural;
- încurajarea acţiunilor inovative-soluţii noi pentru probleme vechi;
- promovarea cazurilor de bună practică între GAL-urile naţionale și transnaţionale.

Acţiuni:

- înființarea și funcţionarea G. A. L, dobândirea de competenţe pentru animarea dezvoltării teritoriului;
- implementarea strategiilor și proiectelor integrate în dezvoltarea rurală;
- favorizarea cooperării între G. A. L-uri naţionale și internaţionale.

I.1.2. Camera Agricolă a Judeţului Sibiu

Problema fundamentală a agriculturii româneşti, în stadiul actual al tranziţiei, o constituie contradicţia dintre proprietate, ca mijloc de existenţă socială și exploataţia agricolă, ca unitate tehnologică și entitate economică. Din această perspectivă, strategia Agenţiei Naţionale de Consultanţă Agricolă (ANCA) – organism coordonator al camerelor agricole judeţene, a avut și are în continuare ca obiectiv general, îmbunătăţirea cunoştinţelor și aptitudinilor producătorilor agricoli privaţi, pentru a-i face capabili să ia decizi eficiente într-un context economic concurenţial, realizându-se trecerea de la exploataţia de subzistenţă (semisubzistenţă) la exploataţia performantă economic.

Întreaga strategie a ANCA se realizează și implementează în teritoriu, prin reţeaua instituţională creată, la nivel judeţean prin specialiştii Camerei Agricole Judeţene, iar la nivel comunal/local prin specialiştii celor 7 Centre Locale de Consultanţă Agricolă (CLCA) și a unui Centru Zonal de Consultanţă Agricolă Mediaş.

În vederea îndeplinirii atribuţiilor ce-i revin, Camera Agricolă a Judeţului Sibiu are ca obiective generale următoarele:

- Asigurarea securităţii alimentare prin creşterea producţiei agricole.
- Susţinerea financiară și fiscală a agriculturii prin programe și bugete multianuale.
  - Accelerarea procesului de dezvoltare rurală.
  - Susţinerea cercetării agricole și formării profesionale.
  - Asigurarea securităţii alimentare prin creşterea producţiei agricole

Obiective specifice

1. Sprijinirea creării de ferme comerciale moderne, de unităţi de industrie alimentară și creşterea competitivităţii acestora.

Acţiuni:

- Organizarea de acţiuni de popularizare, promovare și informare a fermierilor.
- Organizarea de întâlniri cu teme agricole.
- Întocmire de modele tehnico-economice.
- Identificare de ferme model.

2. Stimularea comasării voluntare a terenurilor și a exploatării lor eficiente promovarea formelor asociative.

Acţiuni:

- Sprijinirea înfiinţării de asociaţii ale fermierilor pe domenii de activitate.

3. Dezvoltarea cu prioritate a zootehniei și creşterea ponderii acesteia în totalul producţiei agricole, îmbunătăţirea păşunilor, a pomiculturii, legumiculturii și viticulturii sectoare mult rămase în urmă.

Acţiuni:

- Realizarea de cursuri de calificare în meseriile agricole.
- Realizarea de loturi demonstrative.
- Organizarea de expoziţii agricole.
- Acordarea de consultanţă și asistenţă tehnică de specialitate.
- Organizarea de demonstraţii practice.

4. Promovarea produselor cu randamente și calitate ridicate obţinute prin tehnologii moderne și biotehnologii

Acţiuni:

- Organizarea de simpozioane și seminarii.

5. Promovarea continuă a producţiei ecologice

Acţiuni:

- Prezentarea sistemelor de producţie, tehnologii și practici agricole durabile privind agricultura ecologică.
- Realizarea unor întâlniri de informare privind implementarea Codurilor de bune practici și reglementari pentru agricultura ecologica.
- Organizarea de vizite și schimburi de experienţă între fermele ecologice.
- Realizarea de materiale publicitare, pliante, broşuri.

II. Susţinerea financiară și fiscală a agriculturii prin programe și bugete multianuale

Obiective specifice:

1. Promovarea schemelor eficiente de finanţare a agriculturii pentru absorbţia integrală a fondurilor europene în spaţiul rural - din PNDR

Acţiuni

- Realizare de informare și consiliere privind întocmirea de proiecte de finanţare M141, M112, M121.

2. Acordarea de consultanţă în vederea asocierii pentru realizarea de ferme comerciale competitive

Acţiuni:

- Sprijinirea fermelor pentru a deveni competitive.

3. Acordarea de consultanţă și întocmirea de proiecte de finanţare pentru accesarea de fonduri în spaţiul rural în special pe M 141, M112, M121.

Acţiuni:

- Întocmire proiecte de finanţare M 141, M 112, M 121

4. Promovarea politicilor stimulative pentru producătorii care produc total sau parţial pentru piaţă

Acţiuni:

- Realizare de cursuri de management și marketing.
- Informare și consiliere privind întocmirea de proiecte cu finanţare pentru construirea și modernizarea spaţiilor de depozitare.

- Coordonarea desfăşurării Pieţei Ţărăneşti Transilvania – proiect realizat de CJS în sprijinul micilor producători

III. Accelerarea procesului de dezvoltare rurală

Obiective specifice:

1. Susţinerea instalării tinerilor fermieri în mediul rural – prin promovarea programelor de finanţare din fonduri europene FEADR, măsura 112.

Acţiuni:

- Întocmire proiecte de finanţare pentru instalarea tinerilor fermieri.

2. Susţinerea fermelor de semi-subzistenţă pentru trecerea la ferme comerciale – prin promovarea programelor de finanţare din fonduri europene FEADR, măsura 141

Acţiuni:

- Întocmire proiecte de finanţare pentru fermele de semisubzistenţă.

IV. Susţinerea cercetării agricole și formării profesionale

Obiective specifice:

- Promovarea Programului naţional de cercetare-dezvoltare agricolă,
- împreună cu partenerii implicaţi,
- în jurul unor obiective comune: productivitate, calitate, rezistenţă la secetă, boli, dăunători etc.

Acţiuni:

- Organizarea de loturi demonstrative.
- Dezvoltarea agriculturii durabile și transferul rezultatelor către fermieri.
- Cursuri de instruire.
- Colaborări și parteneriate cu Universitatea „Lucian Blaga" Sibiu - Facultatea de Ştiinţe Agricole Industrie Alimentară și Protecţia Mediului, Liceul Agricol.

EDUCAŢIA

II. 5. 1. Învăţământul preuniversitar

Învăţământul urmăreşte realizarea idealului educaţional și contribuie la păstrarea identităţii naţionale.

Idealul educaţional al şcolii româneşti constă în dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualităţii umane, în formarea personalităţii autonome și în asumarea unui sistem de valori care sunt necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, pentru participarea activă în societate, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piaţa muncii.

În condiţiile în care reformarea societăţii româneşti este tot mai des adusă în discuţie, este imposibil de neglijat necesitatea reformării componentei educaţionale a societăţii –învăţământul.

Reformarea educaţiei presupune aplicarea unor soluţii structurale, care vizează remedierea dezechilibrelor la nivel de sistem, ameliorarea calitativă a activităţii prin creşterea eficacităţii generale de utilizare a resurselor pedagogice existente.

Marea majoritate a datelor folosite în acest capitol ne-au fost furnizate de Inspectoratul Şcolar Judeţean Sibiu din Rapoartele privind starea învăţământului din judeţul Sibiu pentru perioada 2006-2009 și 2010 – 2011.

În continuare s-au analizat câţiva indicatori relevanţi pentru starea învăţământului în judeţul Sibiu iar unii indicatori au fost comparaţi și prin raportare la nivel naţional Învăţământ preuniversitar

Obiectivul general:

Creşterea calităţii și eficienţei educaţiei, în vederea pregătirii tinerilor pentru o societate bazată pe cunoaştere.

Acest obiectiv este în concordanţă cu obiectivul general enunţat în Planul de Dezvoltare al Regiunii Centru pentru perioada 2007-2013 (care este conform cu Planul Naţional de Dezvoltare 2007-2013) și anume: Îmbunătăţirea calităţii pregătirii resurselor umane din regiune prin crearea condiţiilor pentru facilitarea accesului la educaţie, ocupare și integrare socială a grupurilor dezavantajate.

Obiective specifice:

1. Îmbunătăţirea infrastructurii şcolare prin lucrări de consolidare, reabilitare și dotare Prin îmbunătăţirea infrastructurii şcolilor și a dotărilor existente se asigură copiilor condiţii bune pentru desfăşurarea procesului instructiv – educativ. Dotarea cabinetelor şcolare trebuie să răspundă necesităţilor de pregătire și de instruire ale elevilor în concordanţă cu standardele europene.

2. Creşterea gradului de participare la educaţie, reducerea abandonului şcolar prin derularea de programe de sprijin. Una dintre cele mai importante direcţii de acţiune ale Inspectoratului Şcolar Judeţean Sibiu trebuie să fie reducerea fenomenului de abandon şcolar până la dispariţia completă a acestuia mai ales în cadrul învăţământului obligatoriu (de 10 clase). În acest sens I. S. J. Sibiu a derulat programe de sprijin pentru cei proveniţi din grupuri dezavantajate: „Euro 2000”, „Bani de liceu” cu scopul de a veni în sprijinul acestor copii.

3. Realizarea unor cursuri de perfecţionare pentru cadrele didactice care să acopere necesităţile sistemului și să ducă la creşterea nivelului de pregătire al elevilor. O calificare și o perfecţionare continuă a cadrelor didactice duce la o calitate sporită a nivelului de cunoştinţe al elevilor în obţinerea de performanţe şcolare.

4. Realizarea unor parteneriate între unităţile de învăţământ și mediul economic pentru susţinerea tinerilor capabili de performanţe. Pentru susţinerea copiilor cu performanţe care nu au posibilităţi financiare de afirmare este benefică realizarea unor parteneriate între unităţile de învăţământ și firmele private.

5. Asigurarea unui climat de ordine publică, siguranţă publică și sănătate publică în şcoli. Pentru prevenirea actelor antisociale și a comportamentului deviant

în cadrul şcolii este benefică asigurarea unui climat de ordine și siguranţă publică în şcoli prin intermediul personalului de pază și ordine calificat.

Toate aceste obiective sunt obiective ce se doresc a fi atinse în perioada 2010 – 2013, urmând ca în funcţie de modul în care acestea se îndeplinesc să mai fie adăugate și altele.

La nivel judeţean există un proiect pilot „Fiecare copil în grădiniţă" care se doreşte a se extinde la nivelul întregului judeţ cu cofinanţare de la Consiliul Judeţean Sibiu.

O primă variantă de extindere ar fi lansarea, în primă fază, a finanţării pentru comunităţile propuse de Inspectoratul Şcolar Judeţean Sibiu, pentru anul şcolar 2013-2014.

Se estimează că în aceste comunităţi sunt în jur de 1100 de copii săraci, cu vârste cuprinse între 3-5 ani.

Dacă proiectul funcţionează bine în primul an, o a doua fază de extindere ar putea fi lansarea finanţării pentru comunităţile din judeţ care vor dori să aplice, începând cu anul şcolar 2014-2015.

SĂNĂTATEA

Starea de sănătate a populaţiei

Structura populaţiei

Pe parcursul ultimilor 19 ani, s-au înregistrat modificări semnificative în comportamentul demografic al populaţiei la nivelul judeţului Sibiu, fenomen observat de-altfel la nivelul întregii ţări. Începând din 1990, populaţia judeţului a scăzut într-un ritm mediu anual de 0, 15%. Această scădere se explică prin valorile negative ale sporului natural conjugate cu cele ale soldului migraţiei externe.

După 2010, în populaţia de vârstă aptă de muncă vor începe să intre generaţiile mai puţin numeroase născute după anul 1990. De aceea, segmentul 20 – 29 de ani se va diminua treptat, în timp ce grupele „mai bătrâne" vor deveni tot mai numeroase (după 2015, populaţia care are în prezent 45 – 60 de ani, bine reprezentată numeric, va intra în categoria populaţiei vârstnice). În consecinţă se vor produce dezechilibre pe piaţa muncii și se va accentua impactul pe care acest grup populaţional îl are asupra societăţii în general și asupra serviciilor medicale și sociale, în special.

Conform datelor de la recensământul populaţiei din 2011, ponderea populaţiei de etnie romă, constituindu-se, de asemenea, ca unul din grupurile vulnerabile la îmbolnăviri, a fost de 4, 8%. Trăind adesea la marginea societăţii, locuind în adăposturi aflate mult sub standardele minime, comunităţile de romi au încă un acces limitat la serviciile de sănătate și la educaţie. Din anul 2001, în câteva dintre comunităţile de romi, si-au început activitatea mediatorii sanitari romi sub directa îndrumare a medicilor de familie. În cursul anului 2012, numărul comunităţilor de romi care beneficiază de prezenţa mediatorului sanitar a scăzut la 19 (faţă de 26 în anul 2009). Evaluarea periodică a activităţii mediatorilor sanitari dovedeşte că o serie de intervenţii în comunităţile de romi a avut un impact pozitiv în domenii ca:

întocmirea actelor de stare civilă, facilitarea accesului la asigurări sociale și medicale, supravegherea gravidelor, înscrierea nou – născuţilor pe listele medicilor de familie, acoperirea vaccinală ş. a. În tabelul de mai jos e prezentată evoluţia numărului de asistenţi medicali comunitari și a celui de mediatori sanitari din perioada 2002 – 2012 și harta asistenţei medicale comunitare la nivelul judeţului, iar comunităţile asistate de către aceştia și necesarul de personal comunitar pentru judeţul Sibiu sunt prezentate în Anexa 9 la Strategie. Prioritatea strategiei în domeniul sănătăţii este de îmbunătăţire a stării de sănătate a populaţiei judeţului Sibiu și de realizare a unui sistem de sănătate modern și eficient, compatibil cu sistemele de sănătate din ţările Uniunii Europene. În acest sens, au fost preluate următoarele obiective din cadrul proiectului de strategie al Direcţiei de Sănătate Publică a Judeţului Sibiu:

Obiective generale:

1. Creşterea calităţii vieţii prin creşterea calităţii serviciilor medicale. Obiectiv specific:

- Creşterea calităţii structurii sistemului de sănătate, a calităţii actului medical și a îngrijirilor furnizate în cadrul serviciilor de sănătate

Ţinte propuse:

- îmbunătăţirea calităţii infrastructurii unităţilor sanitare publice cu paturi și dotarea acestora cu aparatură / echipamente medicale, informatizarea sistemului;
- îmbunătăţirea acoperirii cu personal medical prin planificare și alocare adecvată a resurselor umane în concordanţă cu nevoile populaţiei;
- reducerea variabilităţii practicii medicale prin implementarea și utilizarea ghidurilor de practică și a protocoalelor clinice elaborate de Ministerul Sănătăţii;
- pregătirea unităţilor sanitare cu paturi din judeţul Sibiu în vederea intrării în procesul de acreditare.

2. Optimizarea serviciilor de sănătate din judeţul Sibiu conform Planului judeţean de dezvoltare a serviciilor de sănătate. Obiectiv specific:

- Optimizarea spitalelor pentru îngrijiri acute

Ţinte propuse:

- creşterea ratei de ocupare a paturilor de la 80 % la 85 %;
- atingerea ţintei de 4, 5 paturi /1000 locuitori;
- reducerea ratei de internare de la 23 % la 20 %.

3. Planificarea serviciilor spitaliceşti de lungă durată (spitalele de bolnavi cronici, UAMS-uri)

Obiective specifice:

- Dirijarea cazurilor care necesită îngrijire de lungă durată spre unităţile medicale de cronici / medico – sociale în care s-au identificat posibilităţi de oferire a acestor servicii;
- Evaluarea necesarului de paturi pentru cronici, faţă de nivelul existent în 2008;

Ţinte propuse:

- durata medie de spitalizare planificată = 21 zile;

- rata de ocupare a paturilor = 85 %.

4. Îmbunătăţirea managementului sistemului public de intervenţii în situaţii de urgenţă.

Obiective specifice:

- Eficientizarea managementului sistemului public de intervenţii în situaţii de urgenţă prin protocoale de colaborare între I. S. U., Serviciul Judeţean de Ambulanţă, SMURD, 112, Serviciul Public Salvamont, operatori privaţi;
- Crearea bazei operaţionale judeţene de coordonare a intervenţiilor integrate la nivelul judeţului Sibiu.

5. Dezvoltarea reţelelor comunitare de asistenţă medicală: centre de permanenţă, centre de sănătate multifuncţionale, centre de sănătate mintală.

Obiective specifice:

- Identificarea zonelor în care este necesară funcţionarea centrelor de sănătate multifuncţionale / centrelor de sănătate mintală;
- Întocmirea listei cu serviciile existente și serviciile de bază propuse: cardiologie, medicină internă, pediatrie, obstetrică - ginecologie, ecografie, laborator;
- Studiu de fezabilitate privind înfiinţarea centrelor de sănătate mintală adulţi și copii la Mediaş;
- Înfiinţarea centrelor de sănătate multifuncţionale la Avrig / Copşa Mică, Sălişte / Miercurea Sibiului;

6. Dezvoltarea sistemului de îngrijiri medicale la domiciliu

7. Planul judeţean pentru echipamente medicale

8. Redresarea și dezvoltarea asistenţei medicale în mediul rural.

Obiective specifice:

- Dezvoltarea reţelelor de asistenţă comunitară;

Ţinte propuse:

- creşterea numărului de asistenţi medicali comunitari și a numărului de mediatori sanitari angajaţi de către autorităţile publice locale;
- formarea echipelor medicale comunitare: medic de familie, asistent medical comunitar, mediator sanitar, asistent social ş. a. ;
- creşterea numărului de comunităţi deservite de asistentul comunitar și / sau mediatorul sanitar;
- dezvoltarea reţelei de îngrijiri la domiciliu.

9. Dezvoltarea serviciilor de asistenţa medicală în mediul rural. Obiectiv specific:

- Dezvoltarea reţelei de supraveghere a sănătăţii mamei și copilului; dezvoltarea sistemului de asistenţă comunitară pentru îngrijirea gravidei, mamei și copilului;

Ţinte propuse:

- înfiinţarea reţelei de supraveghere medicală activă a bolilor cardio – vasculare;

- deschiderea de puncte farmaceutice în mediul rural.

10. Prevenirea și controlul bolilor cu impact major asupra stării de sănătate a populaţiei din judeţul Sibiu și implementarea programelor naţionale de prevenţie și de depistare precoce a bolilor

Obiectiv specific:

- Îmbunătăţirea stării de sănătate a populaţiei judeţului Sibiu

Ţinte propuse:

- reducerea impactului asupra sănătăţii publice a bolilor transmisibile cu impact major (boli care pot fi prevenite prin vaccinare, HIV / SIDA, tuberculoză, ITS infecţii nosocomiale);
- prevenirea complicaţiilor, decesului prematur și creşterea calităţii vieţii la pacienţii cu afecţiuni cronice, prin controlul și monitorizarea bolilor netransmisibile;
- îmbunătăţirea stării de sănătate a mamei și copilului, prin măsuri specifice cu impact asupra principalelor probleme de sănătate ale acestui grup populaţional;
- creşterea nivelului de educaţie pentru sănătate a populaţiei pentru adoptarea unor comportamente sănătoase, în scopul prevenirii îmbolnăvirilor; deplasarea accentului către serviciile preventive de sănătate.

Odată cu preluarea de către Consiliul Judeţean Sibiu a managementului celor trei spitale (Spitalul Clinic Judeţean de Urgenţă Sibiu, Spitalul de Psihiatrie „Dr. Gheorghe Preda" Sibiu și Spitalul de Pneumoftiziologie Sibiu), fiecare dintre acestea si-a stabilit propriile obiective generale și specifice, corelate cu obiectivele strategice prioritare ale conducerii CJS ce vizează:

1. Modernizarea / reabilitarea infrastructurii de sănătate prin: modernizarea, extinderea (mansardarea) Spitalului Clinic Judeţean de Urgenţă Sibiu - în cadrul acestui proiect sunt avute în vedere modernizări / dotări la 11 secţii / pavilioane. De asemenea, se vor realiza reparaţii capitale și la Spitalul de Psihiatrie "Dr. Gheorghe Preda" Sibiu iar la Spitalul de Pneumoftiziologie se va construi un ambulatoriu de specialitate.

2. Crearea / modernizarea infrastructurii de sănătate din mediul rural pentru dezvoltarea unor centre medico-sociale multifuncţionale (cabinet de medicină de familie, cabinet stomatologic, farmacie umană, cabinet veterinar și farmacie veterinară) prin sprijinirea consiliilor locale care si-au manifestat interesul de a intra în parteneriat cu Consiliul Judeţean.

III. 6. 4. Crearea de centre medico – sociale în mediul rural

Un obiectiv prioritar este înfiinţarea de Centre medico – sociale la nivel de sat / comună care să cuprindă: cabinete de medicină de familie, cabinet stomatologic, farmacie umană, cabinet veterinar și farmacie veterinară.

Consiliile locale care si-au manifestat interesul pentru a participa la acest proiect sunt comunele: Loamneş, Orlat, Sadu, Şura Mare, Turnu Roşu, Valea Viilor și oraşul Sălişte pentru satele aparţinătoare, lista rămânând deschisă și altor localităţi interesate.

Obiectiv general: Furnizarea de asistenţă medico – socială umană și veterinară la standarde de înaltă calitate la nivelul judeţului Sibiu.

Obiectiv specific:

- Crearea unui punct de asistenţă medico – socială umană și veterinară la standarde de înaltă calitate în localităţile mai sus menţionate din judeţul Sibiu, care să cuprindă cabinet medical uman, stomatologic, cabinet veterinar, farmacie umană și veterinară, în perioada 2012 – 2016.

CULTURĂ, CULTE, SPORT, TINERET

În urma analizelor realizate în acest domeniu au fost identificate următoarele obiective, toate integrate obiectivului general de „Creşterea calităţii vieţii în judeţul Sibiu prin îmbunătăţirea accesului și participării cetăţenilor la cultură": Îmbunătăţirea managementului instituţiilor de cultură prin înfiinţarea Compartimentului Cultură, Educaţie Sport și Turism (C. C. E. S. T.), prin:

I. 1. Întărirea capacităţii administrative și consolidarea cadrului legislativ judeţean, prin:

- Actualizarea și adaptarea la legislaţia în vigoare a documentelor de funcţionare
- Încurajarea managerilor de a participa la cursuri pentru dezvoltarea abilităţilor manageriale – participarea la cursuri
- Încurajarea persoanelor din instituţiile culturale de a participa la cursuri pentru accesarea fondurilor europene
- Asistenţă la scrierea de proiecte pentru finanţarea reabilitării infrastructurii și organizării de activităţi culturale diverse
- Asigurarea patrimoniului cultural mobil și imobil
- Promovarea imaginii patrimoniului și artei româneşti, în lume, prin participarea la festivaluri, concursuri și turnee, respectiv târguri internaţionale, prin intensificarea schimburilor culturale
- Evaluarea patrimoniului I. C. și finalizarea obiectivelor de investiţii;
- Asigurarea spaţiilor necesare bunei funcţionări ale Şcolii Populare de Arte și Meserii „Ilie Micu" și C. N. M. ASTRA (există un proiect depus pe POR în valoare de peste 3 milioane de lei privind crearea și modernizarea infrastructurii de valorificare turistică a patrimoniului cultural al Muzeului Civilizaţiei Populare Tradiţionale din Dumbrava Sibiului – aflată în stadiu de precontractare la ADR Centru);
- Păstrarea și valorificarea patrimoniului cultural pentru creşterea accesibilităţii mai multor categorii de public (C. N. M Astra are în vedere derularea unui proiect prin memorandum de finanţare încheiat între Guvernul României și Reprezentanţii Mecanismului Financiar European în valoare de aproximativ 10. 000. 000 lei, prin care se doreşte construcţia unui Pavilion Muzeal Multicultural – pentru colecţiile Muzeului,

reconstrucţia, conservarea și restaurarea monumentelor representative ale Muzeului în aer liber, revitalizarea patrimoniului cultural material și imaterial etc.);

- Valorificarea patrimoniului istorico – cultural al Bibliotecii Judeţene Astra Sibiu și transformarea acesteia în bibliotecă de interes naţional;
- Implementarea sistemului de asigurarea calităţii ISO 9001-2000.

I. 2. Inventarierea, evaluarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din judeţul Sibiu, prin:

- Crearea unei bănci de date a patrimoniului cultural din judeţ
- Creşterea nivelului de digitizare a patrimoniului cultural
- Crearea unui Program Judeţean „Patrimoniu în pericol"
- Creşterea nivelului de instruire a specialiştilor locali în domeniul patrimoniului cultural
- Introducerea în programa şcolară preuniversitară a unor cursuri „Pro Patrimoniu" sau „Educaţia pentru Patrimoniu" precum și acţiuni educaţionale adresate publicului (expoziţii, ş. a.)
- Instruirea colectivelor pentru elaborarea de proiecte de accesare a fondurilor pentru protecţia patrimoniului
- Programul de semnalizare a monumentelor istorice.

I. 3. Creşterea rolului social – educativ al cultelor, prin:

- Sprijin pentru elaborarea de proiecte pentru consolidarea, restaurarea și modernizarea monumentelor istorice din patrimoniul cultelor,
- Susţinerea financiară a proiectelor de consolidarea, restaurarea și modernizare a monumentelor istorice, finanţate din fonduri nerambursabile
- Susţinerea cultelor în derularea unor programe sociale, educaţionale, caritabile, de orientare socio-profesională și formare continuă, în cooperare cu A. P. L.
- Sprijinirea autorităţilor religioase româneşti de peste hotare
- Promovarea pluralismului religios, a dialogului interreligios și promovarea Agendei Culturale, Caritabile și Sociale a Cultelor.

Pentru ducerea la îndeplinire a obiectivelor propuse în domeniul culturii, cuprinse în Strategie, se consideră oportună și necesară realizarea Compartimentului de Cultură, Educaţie, Sport și Turism cu următoarele atribuţii:

❖ monitorizarea implementării strategiei în domeniul învăţământului special, culturii, turismului și a realizării agendei culturale și a celei sportive (având în vedere că începând cu anul 2012 Consiliul Judeţean Sibiu finanţează separat cele două agende) - acestea vor fi corelate cu obiectivele proiectelor strategice noi ca Zilele culturale ale judeţului Sibiu, încurajarea mişcării sportive în judeţul Sibiu, traseele turistice tematice, înfiinţarea unor centre culturale multifuncţionale, amenajarea unor terenuri de joacă și terenuri de sport în mediul rural etc. ;

❖ coordonarea unitară a instituţiilor culturale din subordinea consiliului judeţean;

❖ formularea unor propuneri privind eficientizarea activităţii instituţiilor de cultură din subordine;

❖ asigurarea dialogului inter-instituţional și a comunicării cu societatea civilă;

❖ elaborarea și monitorizarea agendei culturale și a celei sportive a judeţului, prin integrarea agendelor proprii cu cele municipale/orăşeneşti/comunale;

❖ asigurarea unui sistem informaţional transparent și accesibil tuturor factorilor interesaţi pentru promovarea eficienţei sistemului administraţiei culturale judeţene;

❖ impulsionarea dezvoltării activităţilor culturale și promovării imaginii judeţului Sibiu atât la nivel naţional cât și internaţional.

I. Încurajarea parteneriatelor în domeniul turismului cultural și sportului, prin:

- Organizarea Zilelor Culturale ale judeţului Sibiu în lunile mai și septembrie ale anului, în fiecare zonă etnofolclorică din judeţ, câte un sfârsit de săptămână pentru fiecare zonă, eveniment ce va consta într-o varietate de acţiuni culturale diverse (folclor, meşteşuguri, obiceiuri, expoziţii, concerte), desfăşurate atât de instituţiile de cultură ale C. J. S. cât și de ansambluri și formaţii locale, cu un puternic impact asupra dezvoltării turismului în mediul rural; acest proiect va fi corelat cu un alt proiect strategic nou din domeniul turismului privind Promovarea traseelor turistice tematice pe cele 5 zone etnografice ale judeţului care promovează elementele culturale și turistice ale zonelor: Drumul verde al Văii Hârtibaciului, Drumul Brânzei, Drumul Fortificaţiilor, Drumul sării și Vămile Făgărasilor;
- Crearea unei reţele de centre culturale multifuncţionale la nivel de sat/comună care să cuprindă: cămine culturale modernizate, bibliotecă comunală, cluburi de internet
- Amenajarea de terenuri de joacă pentru copii în mediul rural
- Amenajarea de terenuri multifuncţionale de sport și petrecere a timpului liber în mediul rural
- Dezvoltarea unor strategii de conservare și valorificare a culturii și civilizaţiei alimentaţiei tradiţionale, ca de exemplu proiectul Culinar – Cult, dezvoltat de C. N. M. Astra și C. J. S. în parteneriat cu Consiliul General Ille - et - Vilaine, Franţa și alţi asociaţi din judeţul Sibiu care promovează o nutriţie bazată pe consumul produselor tradiţionale și ecologice, protecţia mediului și relaţii economice solidare între mediul rural și urban;
- Promovarea parteneriatului instituţiilor de cultură și celor sportive cu Inspectoratul Şcolar Judeţean, respectiv şcolile din judeţ și alte instituţii; se are în vedere un proiect care își propune Încurajarea mişcării sportive în judeţ prin sprijinirea campionatelor de fotbal, volei, oină, baschet, handbal, şah etc. la nivel local, zonal și judeţean;
- Promovarea utilizării patrimoniului cultural și conservarea acestuia (CNM Astra derulează un proiect prin Programul Operaţional de Cooperare Transnaţională Europa de Sud – Est, în valoare de peste 2. 600. 000 euro, avându-se în vedere

elaborarea unor strategii de protejare și punere în valoare a patrimoniului din Muzeu – *CultTour*);

- Promovarea voluntariatului în domeniul culturii și sportului;
- Valorificarea spaţiilor din instituţiile publice prin galerii expoziţionale și activităţi culturale;
- Organizarea de spectacole și concerte ale instituţiilor de cultură în spaţii publice ce valorifică patrimoniul cultural și natural.

Patrimoniul cultural este, de mult timp, un factor important în creşterea și dezvoltarea industriei turismului în România contribuind la dezvoltarea unor variate sectoare de turism.

Deţinătorii patrimoniului cultural pot fi beneficiari al industriei turismului, aşa cum este cazul C. N. M. ASTRA și Bibliotecii Judeţene ASTRA. O dovadă aparte este faptul că Sibiul a fost în anul 2007 una dintre primele 10 destinaţii turistice la nivel mondial. În contextul dezvoltării turismului cultural în zona sibiană:

❖ se impune continuarea proiectelor de semnalare și inscripţionare a monumentelor și siturilor istorice;

❖ semnalizarea principalelor atracţii culturale și de petrecere a timpului liber;

❖ se recomandă promovarea de investiţii adecvate în întreţinerea și conservarea preventivă a siturilor și monumentelor pentru a nu deveni un model negativ de promovare a patrimoniului cultural care să altereze dorinţa de vizitare a turiştilor;

❖ se recomandă ca în campaniile de publicitate pentru promovarea turismului cultural să se bazeze pe produsul cultural autentic;

❖ integrarea profesioniştilor în sectorul patrimoniului cultural va ajuta la creşterea nivelului calitativ în domeniul cultural și va juca un rol important în stimularea creării unor noi metode de cercetare și crearea unei industrii culturale durabile.

III. Dezvoltarea industriilor culturale, prin:

- Crearea bazei de date cu creatorii și furnizorii de servicii culturale
- Întemeierea unui One Stop Shop pentru produsele din industria culturală judeţeană
- Coordonarea dezvoltării și promovării industriilor culturale prin instituţiile subordonate C. J.
- Dezvoltarea de parteneriate de marketing pentru diseminarea producţiilor culturale proprii și ale I. C. din subordine;
- Sprijinirea O. N. G. -urilor care au drept obiective promovarea ocupaţiilor și meşteşugurilor tradiţionale, încurajarea parteneriatelor cu instituţiile proprii (C. N. M. ASTRA, Centrul judeţean de creaţie, Şcoala Populară de Arte și Meserii "Ilie Micu").

IV. Protecţia peisajului natural și cultural și promovarea imaginii judeţului Sibiu, în sensul Convenţiei Europene a Peisajului de la Florenţa, prin:

- Coordonarea dezvoltării și promovării în cadrul Agendei culturale a festivalurilor și manifestărilor culturale legate de păstrarea și valorificarea tradiţiilor la nivel judeţean
- Dezvoltarea de parteneriate de marketing și colaborare cu societatea civilă pentru promovarea imaginii judeţului
- Implementarea unui program de regenerare a parcurilor, pădurilor limitrofe drumurilor naţionale și judeţene, a râurilor și lacurilor și a perdelelor de protecţie a localităţilor
- Regenerarea spaţiilor de *loisir* a comunităţilor
- Implementarea Planurilor de gestiune a monumentelor înscrise în Lista Patrimoniului Mondial (Biertan și Valea Viilor)
- Elaborarea unui Ghid privind protecţia și punerea în valoare a peisajului din judeţul Sibiu.

PROTECŢIA MEDIULUI

Aer

În ceea ce priveşte acest factor de mediu, se va menţine în continuare interdicţia de construire de incineratoare de deşeuri pe teritoriul administrativ al judeţului Sibiu, interdicţie ce va fi prevăzută în toate documentaţiile de urbanism și amenajarea teritoriului și a regulamentelor de urbanism aferente acestora (PATJ - Planul de Amenajare a Teritoriului Judeţean, PUG - Planurile Urbanistice Generale).

Obiectivele și măsurile privind problema de poluare a aerului cuprinse în Planul Local de Acţiune pentru Mediu al Judeţului Sibiu pentru perioada 2007-2013 se referă la:

✓ Ameliorarea calităţii aerului în zona Copşa Mică și zonele limitrofe – obiectiv pentru care au fost propuse acţiuni ce revin în responsabilitatea S. C. Sometra S. A., și anume: realizarea instalaţiei de desulfurare a gazelor, montarea de filtre cu saci și scrubere pentru purificarea gazelor, carcasarea și etanşarea utilajelor principale pentru eliminarea emisiilor fugitive și automonitorizarea emisiilor;

✓ Încadrarea emisiilor COV în prevederile impuse de lege privind stabilirea cerinţelor tehnice pentru limitarea emisiilor de COV rezultaţi din depozitarea, încărcarea, descărcarea benzinei la terminale și staţiile de benzină prin: montarea instalaţiilor de recuperare COV la toate staţiile de distribuţie de carburanţi din judeţ;

✓ În vederea reducerii expunerii populaţiei la noxele generate de traficul auto greu s-a propus construirea centurilor ocolitoare în municipiile Sibiu și Mediaş;

✓ Pentru reducerea influenţelor negative în aerul ambiental a poluanţilor specifici proveniţi de la deşeuri, s-a propus măsura de închidere a deşeurilor a municipiului Mediaş;

✓ În scopul reducerii poluării cu gaze cu efect de seră, măsurile presupun monitorizarea și raportarea emisiilor de gaze cu efect de seră de către A. P. M. Sibiu, realizarea planului de măsuri privind monitorizarea și raportarea emisiilor de gaze cu

efect de seră de către S. C. Enercompa S. R. L. și S. C. Wienerberger Sisteme de Cărămizi S. R. L. ;

✓ Reducerea și controlul fenomenului de degradare a fondului forestier prin monitorizarea zonelor afectate pentru asigurarea unei ponderi ridicate de fond forestier gestionat și întreţinut conform standardelor și înlocuirea arboretului de productivitate scăzută;

✓ Asigurarea sistemului de transport ecologic în vederea reducerii poluării datorată noxelor generate de motoarele clasice prin introducerea, păstrarea și dezvoltarea sistemului de transport ecologic;

✓ Îndeplinirea obligaţiilor asumate de România prin Protocolul de la Kyoto la Convenţia cadru a Naţiunilor Unite asupra schimbărilor climatice, adoptat la 11 decembrie 1997 (Legea 3/2001, H. G. 780/2006).

În plus, proiectele care sunt planificate pentru infrastructura rutieră și gestionarea deşeurilor vor contribui semnificativ la îmbunătăţirea calităţii aerului în judeţul Sibiu.

I.1.3. Apă

În Planul Local de Acţiune pentru Mediu al Judeţului Sibiu pentru perioada 2007-2013 au fost identificate următoarele obiective și măsuri cu privire la calitatea și cantitatea apei:

Apa potabilă

✓ Asigurarea apei potabile la parametri cantitativi și calitativi corespunzători prin:

– extinderea, reabilitarea, retehnologizarea staţiilor de tratare a apei;
– extinderea și reabilitarea sistemelor de distribuţie a apei potabile.

✓ Creşterea gradului de acces al populaţiei la serviciile publice de alimentare cu apă și satisfacerea tot mai bună a cerinţelor de apă ale celorlalţi consumatori prin:

–alimentarea cu apă potabilă a localităţilor urbane;

–alimentarea cu apă potabilă a anumitor localităţi rurale prin extinderea sistemelor de distribuţie din sursele existente;

–realizarea unor captări subterane pentru alimentarea cu apă potabilă a anumitor sate;

–realizarea unor noi captări de ape de suprafaţă pentru alimentarea cu apă potabilă a anumitor sate;

–reabilitarea sistemelor de alimentare cu apă;

–contorizarea tuturor consumatorilor;

–programe de conştientizare atât a autorităţilor locale cât și a populaţiei;

–măsuri financiare stimulative sub forma introducerii unor sisteme de tarifare diferenţiată în funcţie de nivelul consumului de apă, avantajoase în cazul consumului sub medie;

–împădurirea terenurilor din zona surselor de alimentare cu apă;

–controlul utilizării pesticidelor și îngrăşămintelor chimice;

–depozitarea controlată a deşeurilor.

✓ Identificarea surselor și programelor de finanţare prin:

– acordarea de consultanţă în identificarea surselor de finanţare și întocmirea proiectelor;

✓ Creşterea gradului de implicare a publicului în implementarea programelor de gestionare durabilă a apei potabile prin:

–publicarea de materiale informative și educaţionale;

–organizarea de acţiuni cu participarea comunităţii;

–realizarea unei pagini web.

Apa de suprafaţă

Lacuri

În cursul semestrului I 2009 a fost analizată din punct de vedere fizico-chimic și biologic apa lacurilor de acumulare Gura Rîului (pe râul Cibin) și Arpașu (pe râul Olt). Făcând caracterizarea apei lacului Gura Rîului pe grupe de indicatori se constată că aceasta se încadrează în limitele clasei I de calitate în toate secţiunile monitorizate, faţă de clasa II realizată de lacul Arpașu. Lacul Bîlea a fost analizat în cursul anului 2008 și s-a constatat că acesta se încadrează în limitele clasei I de calitate în toate secţiunile monitorizate, realizând astfel o clasă globală de calitate I.

Reducerea gradului de poluare și protejarea surselor de apă de suprafaţă destinate potabilizării prin:

–realizarea de sisteme individuale de epurare la anumite folosinţe;

–realizarea de sisteme de canalizare-epurare la unele localităţi.

✓ Îmbunătăţirea și refacerea tuturor corpurilor de apă de suprafaţă în scopul atingerii stării bune a acestora prin:

– modernizarea staţiilor existente de epurare a apelor uzate;

– eliminarea evacuărilor de ape uzate insuficient epurate de la complexele zootehnice prin implementarea noului sistem de management al dejecţiilor, în vederea folosirii acestora ca fertilizant în agricultură;

– reabilitarea reţelelor de canalizare;

– realizarea sistemelor centralizate de colectare și epurare a apelor uzate în anumite localităţi.

Apa subterană

✓ Respectarea și aplicarea Planului Naţional de Reducere a Poluării cu Nitraţi a Apelor Subterane prin:

– utilizarea unui management ecologic al folosirii îngrăşămintelor naturale și sintetice;

– gestionarea ecologică, în cadrul fermelor zootehnice, a surselor de impurificare a apelor subterane cu ape uzate provenite din activitate;

– cultivarea de plante tehnice cu afinitate pentru metalele grele existente în sol;

– eliminarea evacuărilor de ape uzate în scopul refacerii biocenozei acvatice;

– lucrări de îmbunătăţiri funciare pe terenurile afectate de poluare.

Împreună cu obiectivele și măsurile prezentate în capitolele privind Infrastructura de apă și apă uzată, cele menţionate în această secţiune vor contribui la alinierea acestui domeniu la standardele europene.

I.1.4. Sol

Pe baza concluziilor rezultate în urma investigaţiilor efectuate în această zonă se impun o serie de măsuri practice:

❖ reducerea poluării produse de emisiile provenite de la diferiți poluatori, tuturor investiţiilor de mediu cuprinse în planul de acţiune anexă la autorizaţia integrată de mediu;

❖ reconstrucţia ecologică a arealului afectat de poluare, prin măsuri de stopare a eroziunii și a alunecărilor de teren și plantarea acestora cu specii lemnoase adaptate condiţiilor de toleranţă la nivelul de poluare existent (cătina, salcâmul, mojdreanul, răchita ş. a.);

❖ împrejmuirea suprafeţelor degradate;

❖ fertilizarea solurilor cu îngrăşăminte organice bine fermentate cu rol în diminuarea efectelor poluării solului;

❖ cultivarea selectivă a speciilor rezistente la poluare, de preferinţă a celor care nu se utilizează direct în hrana omului și a animalelor;

❖ fitoremedierea solurilor poluate, cu ajutorul unor specii care se dovedesc apte pentru aceasta, care trebuie să rămână în atenţia factorilor interesaţi în reconstrucţia ecologică a zonei.

Pe terenurile degradate cuprinse în fond forestier s-a reusit reinstalarea vegetaţiei forestiere care a dispărut prin uscarea naturală. Lucrările actuale urmăresc astfel:

- reinstalarea vegetaţiei forestiere;
- ameliorarea condiţiilor pedoclimatice și sanitare;
- refacerea echilibrului ecologic în zonă;
- obţinerea de masă lemnoasă;
- ameliorarea peisajului local și general.

În conformitate cu prevederile legale privind protecţia mediului, autorităţile administraţiei publice locale au obligaţia de a asigura din terenul intravilan o suprafaţă de spaţiu verde de minimum 20 mp/locuitor, până la data de 31 decembrie 2010 și de minimum 26 mp/locuitor, până la data de 31 decembrie 2013.

Măsurile și obiectivele specifice ale strategiilor la nivelul administraţiilor publice locale, pentru orizontul 2013, măsuri cuprinse în Raportul privind starea mediului pe anul 2008 elaborat de Agenţia pentru Protecţia Mediului, prevăd pentru:

- Municipiul Mediaş:
  - identificarea de noi terenuri cu destinaţia de parcuri și zone de agrement, în vederea atingerii obiectivului de 20 mp/locuitor spaţiu verde, în anul 2010;
  - cuprinderea acestor suprafeţe în propunerile de extindere a intravilanului și prevederea lor în planul urbanistic general al municipiului;
  - întocmirea de studii de fezabilitate în vederea amenajării acestor terenuri;
  - întocmirea de programe pentru accesarea de fonduri special destinate acestor activităţi;
  - documentaţii și măsuri concrete pentru amenajarea unui parc în suprafaţă de aproximativ 2 hectare, în zona Barajului Ighişul Nou.
- Oraşul Agnita:
  - inventarierea și evaluarea spaţiilor verzi amenajate și neamenajate din localitate;
  - identificarea de noi suprafeţe de teren care pot fi amenajate ca spaţiu verde din intravilan;
  - identificarea de noi suprafeţe de teren care pot fi amenajate ca spaţiu verde din extravilan, în concordanţă cu lucrările la Planul urbanistic general, prin introducerea acestora în intravilan;
  - întocmirea documentaţilor necesare pentru introducerea terenurilor în intravilanul localităţii, după caz;
  - obţinerea de fonduri pe baza studiului de fezabilitate, depus spre finanţare pentru parcurile Eroilor, Central, Bisericii Evanghelice;
  - realizarea studiului de fezabilitate și proiect tehnic pentru pădurea Parc Steinburg.
- Oraşul Avrig:
  - inventarierea și evaluarea spaţiilor verzi amenajate și neamenajate din localitate;
  - identificarea de noi suprafeţe de teren care pot fi amenajate ca spaţiu verde din intravilan;
  - întocmirea documentaţilor necesare pentru introducerea terenurilor în intravilanul localităţii, după caz;
  - realizarea proiectelor pentru obţinerea finanţării lucrărilor de amenajare a spaţiilor verzi;
  - executarea lucrărilor de amenajare a spaţiilor verzi astfel încât să se menţină spaţiu verde de minim 20 mp/locuitor.
- Oraşul Cisnădie:
  - amenajarea spaţiului din jurul sălii de sport de pe str. Măgurii, aproximativ 1, 5 hectare;

- amenajarea unei pârtii de schi pe o suprafaţă de 3 hectare în localitatea aparţinătoare Cisnădioara.

➢ Oraşul Copşa Mică:

- proiectul „Spaţii verzi contra poluare în oraşul Copşa Mică" a fost selectat în sesiunea iulie-august 2007 care se finanţează din Programul naţional de îmbunătăţire a calităţii mediului prin realizarea de spaţii verzi în localităţi, beneficiind de 1 milion lei.

➢ Oraşul Dumbrăveni:

- actualizarea Planului urbanistic general al localităţii și extinderea zonei de intravilan pentru mărirea suprafeţelor de spaţii verzi și zone de agrement.

➢ Oraşul Tălmaciu:

- inventarierea și evaluarea spaţiilor verzi amenajate și neamenajate din localitate;
- identificarea de noi suprafeţe de teren care pot fi amenajate ca spaţiu verde din intravilan;
- întocmirea documentaţilor necesare pentru introducerea terenurilor în intravilanul localităţii, după caz;
- realizarea proiectelor pentru obţinerea finanţării lucrărilor de amenajare a spaţiilor verzi;
- executarea lucrărilor de amenajare a spaţiilor verzi astfel încât să se asigure spaţiu verde de minim 20 mp/locuitor;
- complex de recreere pentru tineri – zona stadion în suprafaţă de 4. 089 mp, care va cuprinde: teren de handbal, teren de baschet și tenis, locuri de joacă pentru copii;
- complex sportiv – str. Gheorghe Lazăr, se doreşte introducerea în intravilan a unei suprafeţe de 6 hectare;
- parc de agrement Pini – se urmăreşte introducerea în intravilan a unei suprafeţe de 10 hectare, cu destinaţia de recreere și promenadă;
- zona de agrement Lunca Cibinului – propune introducerea în intravilan a 6 hectare cu destinaţia de pescuit sportiv, camping.

➢ Oraşul Sălişte:

- modernizare și extindere Parc Nicolae Henţiu;
- înfiinţare și extindere scuar – sat Sibiel;
- modernizare scuar – sat Galeş;
- înfiinţare scuaruri în satele Vale, Săcel, Mag.

Biodiversitate, protecţia peisajului natural, arii protejate

Pentru dezvoltarea cadrului de management și administrare a ariilor protejate, inclusiv a siturilor NATURA 2000, cu scopul stopării degradării biodiversității și a resurselor naturale și riscurile asociate pentru mediu și dezvoltarea durabilă, legislaţia în domeniu prevede iniţierea si/sau derularea unor importante acţiuni, cum ar fi:

✓ îmbunătăţirea/înfiinţarea structurilor administrative adecvate;

✓ dezvoltarea/revizuirea planurilor de management pentru ariile protejate;
✓ realizarea infrastructurii specifice;
✓ întocmirea studiilor specifice, inventariere, cartare;
✓ realizare de campanii de informare și de conştientizare a publicului;
✓ întărirea sistemului instituţional în vederea asigurării controlului, aplicării legislaţiei și a capacităţii instituţionale corespunzătoare pregătirii și implementării planurilor de management (programe de întreţinere);
✓ preluarea ariilor naturale protejate de interes comunitar și naţional în administrare sau custodie;
✓ elaborarea planurilor de monitorizare pentru speciile și habitatele de interes comunitar;
✓ elaborarea planurilor de management pentru ariile naturale protejate de interes comunitar și naţional;
✓ evaluarea stării de conservare a speciilor și habitatelor de interes comunitar;
✓ elaborarea documentaţiei ştiinţifice în vederea propunerii de noi arii naturale protejate de interes naţional;
✓ conştientizarea și informarea factorilor interesaţi cu privire la necesitatea protecţiei ariilor naturale protejate și conservarea speciilor și habitatelor de interes comunitar;
✓ accesarea de fonduri pentru proiecte de protecţia/conservarea naturii.

În judeţul Sibiu au fost încheiate 10 contracte de administrare/custodie, după cum urmează:

Aria naturală protejată preluată în administrare/ custodie

Aria naturală protejată care se suprapune

Administratorul /Custodele ariei. În judeţul Sibiu beneficiază de un statut legal de protecţie la nivel naţional un număr de 16 arii naturale (10 rezervaţii naturale și 6 monumente ale naturii) a căror suprafaţă însumată reprezintă 3, 6% din suprafaţa totală a judeţului Sibiu. La nivel judeţean au mai fost declarate încă 2 rezervaţii naturale (Arpăşel și Eleșteiele de la Mîndra) pentru care au fost întocmite documentaţiile în vederea obţinerii avizului din partea Academiei Române.

Reţeaua ecologică europeană "Natura 2000" reprezintă principalul instrument al Uniunii Europene în domeniul conservării naturii în statele membre. "Natura 2000" este o reţea ecologică de zone desemnate de pe teritoriul Uniunii Europene în vederea protejării unor habitate și a unor specii vulnerabile de plante și animale.

Datorită capitalului natural extrem de valoros, la nivelul judeţul Sibiu au fost desemnate:

- 4 SPA-uri (Arii Speciale de Protecţie Avifaunistică) prin *H. G. 1284/2007 privind declararea ariilor de protecţie specială avifaunistică ca parte integrantă a reţelei ecologice europene Natura 2000 în România*, modificată și completată de *H. G.*

971/2011: ROSPA0003Avrig-Scorei-Făgăraş, ROSPA0043 Frumoasa, ROSPA0098 Piemontul Făgăraş, ROSPA0099 Podişul Hârtibaciului;

- 12 SCI-uri (Situri de Importanţă Comunitară) prin *Ord. 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanţă comunitară, ca parte integrantă a reţelei ecologice europene Natura 2000 în România* modificată de *Ord. 2387/2011*: ROSCI0085 Frumoasa, ROSCI0093 Insulele Stepice Şura Mică – Slimnic, ROSCI0112 Mlaca Tătarilor, ROSCI0118 Movilele de la Păucea, ROSCI0122 Munţii Făgăraş, ROSCI0132 Oltul Mijlociu – Cibin – Hârtibaciu, ROSCI0148 Pădurea de Stejar Pufos de la Petiş, ROSCI0186 Pădurile de Stejar Pufos de pe Târnava Mare, ROSCI0211 Podişul Secaşelor, ROSCI0227 Sighişoara – Târnava Mare, ROSCI 0304 Hârtibaciu Sud – Vest, ROSCI0382 Râul Târnava Mare între Copşa Mică și Mihalţ.

În anul 2011 au fost **modificate suprafeţele** ariilor naturale protejate de interes comunitar din ţara noastră (siturile Natura 2000) prin **HG nr. 971/2011** pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1. 284/2007 privind declararea ariilor de protecţie specială avifaunistică ca parte integrantă a reţelei ecologice europene Natura 2000 în România și prin **Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 2387/2011** pentru modificarea Ordinului ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1. 964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanţă comunitară, ca parte integrantă a reţelei ecologice europene Natura 2000 în România.

La nivelul judeţului Sibiu suprafaţa ocupată de SCI –uri (Situri de Importanţă Comunitară) s-a mărit și s-a redus suprafaţa ocupată de SPA-uri (Arii Speciale de Protecţie Avifaunistică) datorită scoaterii intravilanelor din aria naturală protejată (SPA).

Gestionarea deşeurilor

Evoluţia economico-socială, creşterea nivelului de trai și a posibilităţilor de consum ale populaţiei, au drept consecinţă creşterea alarmantă a cantităţii deşeurilor produse și depozitate. Diversificarea compoziţiei deşeurilor și acumulările cantitative produc un impact negativ asupra factorilor de mediu, impact care are tendinţa depăsirii capacităţii de autoreglare a ecosistemelor.

Se va menţine în continuare interdicţia de construire de incineratoare de deşeuri pe teritoriul administrativ al judeţului Sibiu, interdicţie ce va fi prevăzută în toate documentaţiile de urbanism și amenajarea teritoriului și a regulamentelor de urbanism aferente acestora (PATJ - Planul de Amenajare a Teritoriului Judeţean, PUG - Planurile Urbanistice Generale).

Pe baza prognozei de generare a deşeurilor au fost cuantificate ţintele privind reciclarea și valorificarea deşeurilor de ambalaje, precum și ţintele privind reducerea deşeurilor biodegradabile la depozitare. În următorul tabel se prezintă cantităţile principalelor categorii de deşeuri care sunt estimate a fi generate în anii 2011, 2020 și la sfârșitul perioadei de planificare 2038:

Deşeuri municipale

Conform prevederilor Planului Naţional de Gestionare a Deşeurilor, a Planului Regional de Gestionare a Deşeurilor Regiunea 7, precum și a Metodologiei de elaborare a planurilor regionale și judeţene de gestionare a deşeurilor, până în anul 2015, indicatorul de generare a deşeurilor municipale va creşte anual cu 0, 8%, această creştere aplicându-se tuturor tipurilor de deşeuri municipale.

Cantitate (t/an)

Tipuri de deşeuri			
	2011	2020	2038
Deşeuri municipale	166. 830	177. 330	197. 980
Deşeuri menajere	121. 482	128. 610	141. 746
Deşeuri de ambalaje	53. 708	67. 325	80. 531
Deşeuri biodegradabile municipale	108. 299	110. 542	123. 705
Deşeuri voluminoase	995	3. 626	4. 348
Deşeuri municipale periculoase	922	911	875
Nămoluri (100% substanţă uscată)	6. 651	7. 741	7. 446

Masterplan pentru sistem de management integrat al deşeurilor în judeţul Sibiu, 2009

Cantitate (tone)

Tip deşeuri generate	2014	2015	2020	2025	2030	2038
Menajere	124. 196	125. 036	128. 610	131. 062	134. 905	141. 746
Comerţ, industrie, instituţii	36. 401	36. 692	38. 183	39. 735	41. 350	44. 072
Grădini, parcuri și	6. 714	6. 768	7. 043	7. 329	7. 627	8. 129

pieţe						
Stradale	**3. 331**	**3. 357**	**3. 494**	**3. 636**	**3. 784**	**4. 033**
Total	**170. 642**	**171. 853**	**177. 330**	**181. 762**	**187. 666**	**197. 980**

Masterplan pentru sistem de management integrat al deşeurilor în judeţul Sibiu, 2009

Deşeuri menajere

În ceea ce priveşte generarea deşeurilor menajere, indicatorii stabiliţi în Planul Regional de Gestionare Deşeurilor pentru Regiunea Centru, Planul Judeţului de Gestionare a Deşeurilor și în Metodologia pentru elaborarea planurilor regional și judeţean de gestionare a deşeurilor au fost utilizaţi pentru evaluarea cantităţilor necolectate, și anume:

- 0. 9 kg/locuitor x zi în zona urbană;
- 0. 4 kg/locuitor x zi în zona rurală.

În cadrul Masterplanului s-a folosit compoziţia deşeurilor menajere pentru perioada 2008 - 2012:

Proiecţia compoziţiei deşeurilor menajere (%)

Material	**2013 - 2018**		**2019 - 2038**	
	urban	**rural**	**urban**	**rural**
Hârtie și carton	**13, 4**	**8, 3**	**14, 3**	**8, 8**
Sticlă	**7, 3**	**4, 7**	**7, 8**	**5, 0**
Plastic	**9, 8**	**9**	**10, 4**	**9, 3**
Metal	**3, 7**	**2, 4**	**3, 9**	**2, 5**
Lemn	**3, 7**	**4, 4**	**3, 9**	**4, 5**
Biodegradabile	**47, 8**	**63, 6**	**45, 9**	**62, 4**
Alte tipuri	**14, 4**	**7, 6**	**13, 9**	**7, 4**

Masterplan pentru sistem de management integrat al deşeurilor în judeţul Sibiu, 2009

Deşeuri de ambalaje

Prognoza de generare a deşeurilor de ambalaje se bazează pe cantitatea de deşeuri de ambalaje generată în judeţ în anul 2006 și ţinând seama de creşterea anuală a cantităţii de deşeuri de ambalaje generate și structura deşeurilor de ambalaje:

Proiecţia deşeurilor de ambalaje generate (t/an)

Material	2014	2015	2020	2025	2030	2035	2038
Hârtie şi carton	21. 862	22. 517	23. 900	25. 120	26. 401	27. 748	28. 588
Plastic	18. 844	19. 409	20. 601	21. 652	22. 757	23. 918	24. 642
Sticlă	10. 962	11. 290	11. 984	12. 595	13. 238	13. 913	14. 334
Metal	2. 833	2. 918	3. 097	3. 255	3. 421	3. 595	3. 704
Lemn	6. 959	7. 168	7. 608	7. 996	8. 404	8. 832	9. 100
Total	61. 582	63. 430	67. 325	70. 759	74. 369	78. 162	80. 531

Masterplan pentru sistem de management integrat al deşeurilor în judeţul Sibiu, 2009

Indicatorul de creştere anuală a cantităţii de deşeuri de ambalaje generate este cel prevăzut în Planul Regional de Gestionarea Deşeurilor pentru Regiunea Centru, și anume:

Deşeuri biodegradabile

Se consideră că indicatorul de generare a deşeurilor biodegradabile în zona rurală va creşte cu 0, 4% anual.

Strategia pentru colectarea deşeurilor vegetale și a celor biodegradabile include:

- compostarea individuală în zonele rurale;
- colectarea selectivă a deşeurilor vegetale de la gospodării și blocuri de locuinţe precum și din magazine, hoteluri, restaurante și alte unităţi comerciale ce au cantităţi considerabile de deşeuri vegetale.
- colectarea selectivă a deşeurilor din parcuri și grădini.

Strategia de tratare a deşeurilor biodegradabile și eliminarea reziduurilor include:

- reciclarea ambalajelor pentru a se împlini ţintele măcar până în 2016;
- tratarea deşeurilor biodegradabile în instalaţiile de compostare;
- eliminarea reziduurilor din depozitul conform existent din comuna Cristian.

Proiecţia de generare a deşeurilor biodegradabile municipale se realizează pe baza proiecţiei de generare a deşeurilor municipale și a ponderii deşeurilor biodegradabile în deşeurile municipale.

Proiecţia ponderii deşeurilor biodegradabile în deşeurile municipale generate

(%)Tip deşeuri	2013-2018		după 2019	
	urban	rural	urban	rural
Deşeuri menajere colectate în amestec și selectiv	61,2	71, 9	60,2	71,2
deşeuri alimentare și din grădini	47, 8	63, 6	45, 9	62, 4
hârtie și carton	13,4	8,3	14,3	8, 8
Deşeuri colectate în amestec și selectiv din comerţ, industrie și instituţii	60	60	60	60
Deşeuri din grădini și parcuri	90	90	90	90
Deşeuri din pieţe	80	80	80	80
Deşeuri stradale	20	20	44	44
Deşeuri generate și necolectate	61,2	71,9	60	71,2
Deşeuri alimentare și din grădini	47,8	63,6	45,9	62,4
Hârtie și carton	13,4	8,3	14,3	8,8

Masterplan pentru sistem de management integrat al deşeurilor în judeţul Sibiu, 2009

Staţiile de compostare sunt stabilite prin Planul Judeţean de Gestionarea Deşeurilor și se vor construi în imediata vecinătate a municipiului Mediaş (comuna Tîrnava), precum și în vecinătatea municipiului Sibiu (comuna Şura Mică). De asemenea judeţul Sibiu mai beneficiază de o staţie de compost construită prin programul Phare în oraşul Avrig.

Deşeuri voluminoase

Pe baza experienţei din ţările europene se consideră următoarele:

- pentru mediul rural:
- începând cu 2011, odată cu punerea în funcţiune a sistemului integrat de gestionare a deşeurilor, va începe colectarea și în mediul rural a deşeurilor voluminoase, indicatorul de generare fiind considerat pentru perioada 2011-2015 de 1 kg/locuitor/an;
- în perioada 2016-2020 indicatorul de generare se consideră a fi de 2 kg/locuitor/an;
- începând cu 2021 indicatorul va rămâne constant și va fi de 3 kg/locuitor/an.

Zona	Proiecţia privind deşeurile voluminoase (t/an)										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2020	2025	2030	2035	2038
Urban	854	1. 138	1. 421	1. 702	1. 981	3. 338	4. 058	3. 987	3. 930	3. 896	3. 516
Rural	140	141	141	142	142	288	436	443	449	452	810
Judeţ	995	1. 279	1. 562	1. 843	2. 123	3. 626	4. 493	4. 430	4. 379	4. 348	4. 326

Masterplan pentru sistem de management integrat al deşeurilor în judeţul Sibiu, 2009

Opţiunea propusă este introducerea unui sistem regulat de colectare a deşeurilor voluminoase, la începutul fiecărei luni, populaţia stocând deşeurile în apartamentele sau casele proprii. Colectarea s-ar desfăşura sub formă de colectare la rigolă.

Operatorul și Asociaţia de Dezvoltare Intercomunitară vor distribui o dată pe an un program al zilelor în care se realizează colectarea deşeurilor voluminoase pentru a sprijini colectarea regulată. După un an, programul de colectare poate fi revizuit, în funcţie de cantitatea de deşeuri voluminoase colectate în fiecare zi de colectare în zona respectivă, putând fi redus la orice altă frecvenţă.

Operatorul va colecta deşeurile voluminoase de la punctele de colectare ce deservesc blocurile și cele care deservesc casele individuale și le va transporta la companii specializate în reciclarea acestora. În funcţie de cantităţile de deşeuri voluminoase care se estimează că vor creşte în timp, judeţul sau municipalităţile/oraşele vor angaja companii specializate în reciclarea deşeurilor voluminoase. Dacă în judeţ nu există companii de reciclare a deşeurilor voluminoase, acestea trebuie colectate și transportate la depozitul de deşeuri spre a fi eliminate.

Deşeuri municipale periculoase

Proiecţia de generare a deşeurilor municipale periculoase se calculează pe baza proiecţiei populaţiei și a indicatorilor de generare de 2, 5 kg/locuitor/an în mediul urban și 1, 5 kg/locuitor/an în mediul rural. Ţinând seama de aceşti indicatori,

cantitatea estimată de deşeuri municipale periculoase care se va genera în judeţul Sibiu este următoarea:

Zona	Proiecţia deşeurilor municipale periculoase (t/an)										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2020	2025	2030	2035	2038
Urban	713	712	711	710	709	708	696	676	665	655	649
Rural	209	210	211	212	212	213	215	218	221	224	226
Judeţ	922	922	922	922	921	921	911	894	886	879	875

Masterplan pentru sistem de management integrat al deşeurilor în judeţul Sibiu, 2009

În prezent, colectarea separată și gestionarea deșeurilor municipale periculoase se realizează numai în Municipiul Mediaș și localitățile învecinate. In vederea conformării cu prevederile legale, in perioada următoare trebuie extinsa colectarea separata a deșeurilor municipale periculoase la nivelul întregului județ. Pentru zona de colectare 1, aferenta Municipiului Sibiu și localităților învecinate, realizarea investițiilor privind colectarea separata a acestui flux special de deșeuri va fi in responsabilitatea operatorului regional, căruia urmează sa ii fie delegata activitatea de colectare și transport.

Nămoluri din staţiile de epurare

Dezvoltarea infrastructurii privind alimentarea cu apă și canalizare va conduce la o creştere a numărului staţiilor de epurare orăşeneşti si, implicit, la creşterea cantităţii de nămol care va fi generată. Ideal ar fi ca tot nămolul generat în zonele rurale să fie folosit în agricultură. Se aşteaptă ca lipsa activităţilor industriale în aceste zone să ducă la cantităţi de nămol conforme cu Decretul 344/2004. Această soluţie descentralizată garantează soluţia optimă în termeni de costuri mici (distanţe scurte de transport) și mediu prietenos (refolosirea nămolului). În general, se va presupune că doar 15% din nămolul de epurare va fi folosit în agricultură și 85% va fi trimis către amplasamentele conforme pentru depozitarea deşeurilor.

Au fost estimate cantităţile de nămoluri care vor fi generate în timpul perioadei de planificare. Oferind cea mai fiabilă soluţie din punct de vedere economic și ecologic, combinarea refolosirii în agricultură, folosirea în scopul îmbunătăţirii funciare și depozitarea nămolului în amplasamente conforme alături de deşeurile reziduale este recomandată ca opţiune potrivită.

Zona	Cantităţi nămoluri 100% s. u. * (t/an)							
	2009	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2038
Urban	3. 777	5. 979	5. 937	5. 836	5. 675	5. 576	5. 496	5. 448
Rural	56	674	1. 881	1. 905	1. 924	1. 956	1. 982	1. 998
Judeţ	3. 833	6. 652	7. 818	7. 741	7. 598	7. 532	7. 478	7. 446
Zona	Cantităţi nămoluri 35% s. u. (t/an)							
	2009	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2038
Urban	10. 793	17. 082	16. 963	16. 675	16. 213	15. 932	15. 704	15. 566
Rural	160	1. 924	5. 376	5. 444	5. 497	5. 588	5. 663	5. 709
Judeţ	10. 952	19. 007	22. 338	22. 118	21. 710	21. 519	21. 367	21. 275

*substanţă uscată

Masterplan pentru sistem de management integrat al deşeurilor în judeţul Sibiu, 2009

O strategie pentru gestionarea nămolului este prezentată la Infrastructura de apă și apă uzată din cadrul capitolului de Servicii comunitare de utilităţi publice.

Deşeuri din construcţii şi demolări (C&D)

La nivelul judeţului Sibiu există facilităţi de tratare a deşeurilor din construcţii și demolări la Mediaş, instalaţie realizată în cadrul proiectului „Parteneriat pentru un mediu curat, reducerea deşeurilor și dezvoltare durabilă în Regiunea 7 Centru", proiect finanţat prin Programul Norvegian de Cooperare pentru Creştere Economică și Dezvoltare Durabilă. Legea 211/2011 privind regimul deşeurilor prevede ţinte pentru deşeurile din construcţii și demolări până în anul 2020, ţinte care nu pot fi atinse prin eliminarea acestor tipuri de deşeuri Se consideră că în anii următori cantitatea generată va creşte cu 2% în fiecare an până în anul 2020, după care va rămâne aproximativ constantă.

Luând în considerare faptul că în viitorul apropiat vor exista reglementări specifice pentru acest tip de deşeuri se prevede că în viitor majoritatea acestor deşeuri vor fi recuperate sau eliminate în depozite pentru deşeuri inerte. Astfel, se estimează că numai aproximativ 5% din cantitatea totală generată de deşeuri din construcţii și demolări va fi eliminată prin depozitare în depozitul pentru deşeuri nepericuloase.

- deşeuri minerale inerte:

ADI Eco Sibiu va discuta și urmări, alături de reprezentanţii industriei materialelor de construcţii, instalarea dispozitivelor concasorului pentru materialele inerte, aşa cum se procedează în prezent atât în ţările membre UE cât și din afară. Cei din industria materialelor de construcţii cunosc cel mai bine standardele aşteptate și piaţa de desfacere disponibilă. Piaţa de desfacere pentru concasarea materialelor va fi disponibilă din momentul în care vor fi începute în judeţ mai multe activităţi de construcţie.

Odată ce i se dă forma finală, trebuie construit și instalat un depozit pentru deşeuri inerte în judeţ. Pentru a se acoperi costurile acestuia, ar trebui percepută o taxă iar cantitatea de deşeuri din C&D cântărită și înregistrată. Depozitul ar trebui gestionat de un operator privat. Dacă la început acesta poate depozita deşeuri de orice dimensiune, ulterior, pentru a se permite construcţia adecvată și compactarea depozitului, materialele ce depăşesc o anumită dimensiune granulometrică vor fi respinse sau li se vor aplica taxe mai mari.

- deşeuri din C&D nesortate:

Opţiunea propusă prin Sistemul de management integrat al deşeurilor cu privire la deşeurile din C&D nesortate este separarea deşeurilor din C&D la sursă de la locul construcţiei. O asemenea separare ar trebui să se îndrepte spre următoarele 4 fracţii:

- deşeurile periculoase, cum ar fi vopseaua, solvenţii, uleiurile uzate, filtrele de ulei, ş. a. introduse în sistemul de gestionare a deşeurilor periculoase;
- materiale reciclabile, cum ar fi plastic, carton, metal ş. a., duse către instalaţii de sortare sau vândute către alţi comercianţi de materiale reciclabile;
- materialele minerale, cum ar fi cărămizile, betonul nefolosit, ş. a., ar putea fi eliminate ca fiind deşeuri din C&D;
- deşeurile rămase neseparate din C&D pot fi aduse la o instalaţie specializată de sortare. Principala posibilitate, pe lângă cerinţele legale o reprezintă separarea la depozit prin plata unei taxe.

În cadrul grupului de lucru s-a propus înfiinţarea până în 2013, a minim două spaţii de depozitare temporară a deşeurilor din construcţii și demolări.

Deşeuri de echipamente electrice și electronice (DEEE)

Hotărârea Guvernului nr. 1037/2010, privind gestionarea deşeurilor de echipamente electrice și electronice prevede obligaţii ale autorităţilor executive ale unităţilor administrativ-teritoriale locale privind colectarea selectivă a DEEE-urilor de la gospodăriile particulare, astfel:

- autorităţile administraţiei publice locale au obligaţia de a colecta selectiv DEEE de la gospodăriile particulare;
- producătorii trebuie să asigure înfiinţarea pe spaţiile puse la dispoziţie de autorităţile administraţiei publice locale a cel puţin:
  - un punct de colectare în fiecare judeţ;

- un punct de colectare în fiecare oraş cu peste 100. 000 locuitori;
- un punct de colectare în fiecare oraş cu peste 20. 000 locuitori;

- distribuitorii care introduc pe piaţă noi produse sunt obligaţi să asigure condiţii pentru preluarea DEEE gratuit sau contra unei compensaţii care ţine seama de valoarea componentelor reutilizabile din componenţa acestora și în sistem unu la unu, dacă echipamentul predat este de tip echivalent și a îndeplinit aceleași funcţii ca echipamentul achiziţionat;
- fără a prejudicia aplicarea prevederilor menţionate anterior, producătorii pot organiza și exploata sisteme individuale sau colective de preluare a DEEE provenite de la gospodăriile particulare.

În plus faţă de spaţiile deja existente, în cadrul grupului de lucru s-a menţionat necesitatea altor puncte de colectare, propunându-se astfel locaţii la Agnita, Avrig, Sălişte.

Recuperare, reciclare, valorificare

În conformitate cu prevederile legale in vigoare, in anul 2013 trebuie sa fie atinse următoarele ținte de reciclare/valorificare pentru deșeurile de ambalaje:

- pentru deșeurile de hârtie și carton –reciclare de 80 %;
- pentru deșeuri de plastic – reciclare 22, 5 %;
- pentru deșeurile de sticla – reciclare 60 %;
- pentru deșeurile de lemn – reciclare 15 %;
- total reciclare – 55 %;
- total valorificare – 60 %.

In plus fata de țintele de valorificare pentru deșeurile de ambalaje, Legea cadrul a deșeurilor (Legea 211/2011 privind regimul deșeurilor) prevede ca producătorii de deșeuri și autoritățile administrației publice locale au următoarele îndatoriri:

a. să atingă, până în anul 2020, un nivel de pregătire pentru reutilizare și reciclare de minimum 50% din masa totală a cantităţilor de deşeuri, cum ar fi hârtie, metal, plastic și sticlă provenind din deşeurile menajere si, după caz, provenind din alte surse, în măsura în care aceste fluxuri de deşeuri sunt similare deşeurilor care provin din deşeurile menajere;

b. să atingă, până în anul 2020, un nivel de pregătire pentru reutilizare, reciclare și alte operaţiuni de valorificare materială, inclusiv operaţiuni de umplere rambleiere care utilizează deşeuri pentru a înlocui alte materiale, de minimum 70% din masa cantităţilor de deşeuri nepericuloase provenite din activităţi de construcţie și demolări, cu excepţia materialelor geologice naturale definite la categoria 17 05 04 din Hotărârea Guvernului nr. 856/2002, cu completările ulterioare.

In conformitate cu prevederile Legii cadru a deșeurilor, și la nivelul județului Sibiu ierarhia de gestionare a deşeurilor se va aplică în funcţie de ordinea priorităţilor în cadrul legislaţiei și al politicii în materie de prevenire a generării și de gestionare a deşeurilor, după cum urmează:

a) prevenirea;

b) pregătirea pentru reutilizare;
c) reciclarea;
d) alte operaţiuni de valorificare, de exemplu valorificarea energetică;
e) eliminarea.

Aplicarea ierarhiei deşeurilor are ca scop încurajarea acţiunii în materie de prevenire a generării și gestionării eficiente și eficace a deşeurilor, astfel încât să se reducă efectele negative ale acestora asupra mediului.

Impact

Implementarea sistemului de gestionare a deşeurilor va genera schimbări semnificative ale practicilor curente de gestionare a deşeurilor.

În ceea ce priveşte deşeurile menajere și cele asimilabile cu acestea din comerţ, industrie și instituţii, pot fi întâlnite următoarele aspecte:

✓ închiderea depozitelor neconforme, conduce la creşterea costurilor de operare la nivel local;

✓ amenajarea staţiilor de transfer va contribui la optimizarea costurilor de transport deoarece pentru zonele populate situate la distanţă mare de depozit se vor utiliza noi tipuri de mașini de capacitate mare;

✓ extinderea colectării deşeurilor în zona rurală va conduce la reabilitarea terenurilor afectate de depozitare necontrolată și va ridica standardul serviciilor în zona rurală;

✓ noi reglementări și cerinţe cu privire la colectare, sortare, valorificare și eliminare pentru diferite categorii de deşeuri vor conduce la schimbarea obiceiurilor de colectare a deşeurilor în fiecare gospodărie în parte, necesitând implicare deosebită din partea populaţiei;

✓ implicarea activă a prestatorilor de servicii va conduce la ameliorarea standardelor serviciului de salubritate prin creşterea responsabilităţii angajaţilor, dar și la o echilibrare a costurilor cu tarifele încasate sau taxele percepute;

✓ crearea unei infrastructuri adecvate unei gestionări integrate a deşeurilor, va asigura un nivel corespunzător de protecţie a mediului și a sănătăţii populaţiei.

➢ În ceea ce priveşte pre-colectarea diferenţiată, punctele de colectare și activităţile de reciclare a deşeurilor de ambalaje ori a celor biodegradabile, vor fi întâlnite următoarele aspecte:

✓ sortarea la generator în noi containere și transportul separat pentru hârtie/sticlă/metal/ plastic/deşeuri de ambalaj duc la schimbarea obiceiurilor de colectare a deşeurilor în fiecare gospodărie în parte, aceasta ducând la implicare deosebită din partea populaţiei;

✓ vor apărea noi containere pentru colectarea hârtiei/cartonului, a recipientelor din PET, a dozelor de aluminiu, a materialelor textile și a sticlei;

✓ înfiinţarea centrelor pentru sortarea deşeurilor de ambalaje și alte deşeuri reciclabile din deşeurile municipale, creează noi locuri de muncă și schimbă destinaţia unora dintre fluxurile de deşeuri;

✓ încurajarea compostării deşeurilor vegetale în propria gospodărie în zonele rurale, precum și în centrele de compostare a deşeurilor biodegradabile, va conduce la crearea de noi locuri de muncă;

✓ creşterea cantităţilor de compost disponibile pentru agricultură;

✓ colectarea diferenţiată a deşeurilor vegetale din zonele urbane determină schimbarea procedurilor de lucru ale serviciilor urbane de întreţinere a spaţiilor verzi;

✓ amenajarea de puncte de colectare sau colectarea selectivă a deşeurilor voluminoase facilitează eliminarea acestora fără să fie depozitate necontrolat;

✓ utilizarea unor instrumente economice pentru încurajarea reutilizării și reciclării materialelor provenite din deşeuri poate determina creşterea cantităţilor colectate.

➢ În ceea ce priveşte fluxurile speciale de deşeuri (puncte de colectare, centre de tratare (tocare, mărunţire) sau sisteme de preluare de către distribuitori) vor fi întâlnite următoarele aspecte:

✓ deşeurile din construcţii și demolări (cărămizi, beton, tencuieli, ţigle, lemn ş. a.) vor fi sortate și prelucrate în vederea valorificării, rămânând ca fracţiile nevalorificabile să fie eliminate controlat;

✓ se va întări controlul și înăspri din punct de vedere legal, autorizarea societăţilor de construcţii;

✓ se vor aplica tarife speciale la eliminarea deşeurilor din construcţii și demolări;

✓ populaţia va trebui să fie informată și să se conformeze noilor practici, chiar dacă acestea vor presupune cheltuieli suplimentare pentru bugetul familiei;

✓ deşeurile menajere periculoase, deşeurile din echipamente electrice și electronice și vehicule scoase din uz vor fi colectate în puncte de colectare sau predate la schimb distribuitorilor facilitând populaţiei eliminarea acestor tipuri de deşeuri;

✓ agenţii economici vor fi încurajaţi să investească în instalaţii nepoluante de tratare/reciclare a deşeurilor periculoase, a materialelor rezultate de la vehiculele scoase din uz prin dezmembrare sau al celor provenite de la deşeurile de echipamente electrice și electronice creându-se în acest fel noi locuri de muncă, noi surse de materii prime secundare;

✓ se vor introduce noi taxe sau se vor utiliza alte instrumente economice: de exemplu utilizarea sistemului preluării acestor deşeuri de către distribuitori la vânzarea unui produs nou din aceeași categorie.

➢ În ceea ce priveşte informarea și consultarea publicului:

✓ cetăţenii vor fi informaţi mai bine asupra practicilor legate de colectarea, tratarea sau eliminarea deşeurilor;

✓ în perioada imediat următoare este foarte importantă conştientizarea cetăţenilor în ceea ce priveşte sistemul de colectare selectivă, pentru care va fi necesar:

- să se desfăşoare campanii sistematice sau chiar neprogramate de informare;
- să fie făcute publice, în mod regulat, rapoarte privind cantităţile de deşeuri generate, costurile de colectare, tratare sau depozitare;
- să fie făcute publice, în mod regulat, rapoarte privind investiţiile privind gestionarea deşeurilor;
- să aibă loc consultări publice sistematice în cadrul procedurilor de Evaluare Strategică de Mediu, de Evaluare a Impactului asupra Mediului ori cele prevăzute în cadrul emiterii autorizaţiilor de mediu.

Se va menţine în continuare interdicţia de construire de incineratoare de deşeuri pe teritoriul administrativ al judeţului Sibiu, interdicţie ce va fi prevăzută în toate documentaţiile de urbanism și amenajarea teritoriului și a regulamentelor de urbanism aferente acestora (PATJ - Planul de Amenajare a Teritoriului Judeţean, PUG - Planurile Urbanistice Generale).

Resurse naturale

Consiliul Judeţean Sibiu își menţine interesul faţă de dezvoltarea culturii de plante tehnice pentru valorificarea acestora ca sursă alternativă de energie (biodiesel). Proiectul de la Aţel ar putea fi reluat în momentul apariţiei unor parteneri interesaţi. De asemenea, utilizarea energiei solare este încurajată la nivelul judeţului Sibiu, Consiliul Judeţean având în evaluare 4 astfel de proiecte.

Câteva argumente în favoarea surselor alternative de energie:

- ✓ nu provoacă ploi acide;
- ✓ nu produc iradierea (ca în cazul substanţelor radioactive);
- ✓ nu produc schimbarea climei;
- ✓ nu elimină gaze cu efect de seră;
- ✓ sunt practic nelimitate;
- ✓ rezolvă parţial problema deşeurilor;
- ✓ pot fi utilizate practic pretutindeni;
- ✓ pot înlocui energia tradiţională;
- ✓ reduc dependenţa energetică;
- ✓ creează noi oportunităţi pentru mediul de afaceri;
- ✓ creează noi locuri de muncă;
- ✓ promovează inovaţia în tehnologiile moderne verzi.

Îmbunătăţirea eficienţei energetice se poate realiza prin:

✓ construirea de noi capacităţi de producere a energiei electrice și termice, retehnologizarea, modernizarea și reabilitarea celor existente, în scopul creşterii eficienţei energetice;

✓ extinderea și modernizarea reţelelor de transport și distribuţie/furnizare a energiei electrice și a gazelor naturale, în scopul reducerii pierderilor în reţele și

realizarea în condiţii de siguranţă și continuitate a serviciului de transport și distribuţie/furnizare;

✓ interconectarea reţelelor de transport al energiei electrice, gazelor naturale cu reţelele europene.

Principalele direcţii pentru creşterea eficienţei energetice sunt:

✓ optimizarea termică a clădirilor;
✓ optimizarea energetică a proceselor de producţie;
✓ optimizarea reţelelor de termoficare;
✓ consumul casnic de energie;
✓ optimizarea transportului.

Zgomot

Prin integrarea României în UE, autorităţile din sistemul de protecţie a mediului precum și celelalte autorităţi cu responsabilităţi în probleme legate de domeniul zgomotului și vibraţiilor, se află într-un proces complex de colaborare în scopul armonizării legislaţiei româneşti cu cea europeană și adoptării unor standarde și norme europene.

Parlamentul European și Consiliul au adoptat Directiva 2002/49/EC în 29 iunie 2002 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant, a cărei principală sarcină este aceea de a crea o bază comună pentru administrarea urbană a zgomotului ambiant, prin:

- monitorizarea problemelor de mediu prin solicitarea autorităţilor competente ale statelor membre să realizeze hărţi strategice de zgomot pentru drumurile principale, căile ferate principale, aeroporturile mari și aglomerările urbane, zonele industriale și porturi utilizând indicatori de zgomot armonizaţi precum L_{zsn} și L_{noapte}. Aceste hărţi vor fi utilizate atât pentru evaluarea numărului de persoane afectate de zgomot în întreaga UE, cât și pentru realizarea planurilor de acţiune pentru gestionarea zgomotului și a efectelor acestuia;
- informarea și consultarea publicului despre expunerea populaţiei la zgomot, efectele sale asupra populaţiei și măsurile ce se pot lua pentru limitarea nivelului de zgomot;
- lansarea de teme locale prin solicitarea autorităţilor administraţiei publice locale și a unităţilor prevăzute la art. 4 alin. (3) din H. G. 321/2005 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant, republicat, de a realiza planuri de acţiune pentru gestionarea zgomotului ambiant și a efectelor acestuia, ţinându-se seama de hărţile strategice de zgomot.

Directiva nu stabileşte limite pentru indicatorii de zgomot și nici pentru măsurile ce trebuie luate prin planurile de acţiune, astfel, valorile limită de prag și măsurile care se pot lua în cadrul planurilor de acţiune se stabilesc de fiecare stat membru în parte.

Câteva exemple de metode de reducere a zgomotului ar fi:

- redirecţionarea traficului pentru obţinerea unei diminuări din punct de vedere al emisiei de zgomot pentru străzile unde este necesar acest lucru coroborat cu o creştere suportabilă pentru străzile care preiau traficul redirecţionat, acest lucru realizându-se prin stabilirea de sensuri unice pentru anumite străzi, sincronizarea între semafoare pentru stabilirea undei verzi, restricţii de viteză, introducere de asfalt poros cu caracteristici de absorbţie a emisie zgomotului provocat de rularea autovehiculelor ş. a. ;
- interzicerea totală a circulaţiei unor categorii de vehicule în intervalele orare în care se înregistrează un nivel al indicatorilor de zgomot peste limitele admise, acolo unde se pot introduce astfel de măsuri (centrele istorice ale oraşelor);
- interzicerea circulaţiei anumitor categorii de vehicule pe anumite artere din interiorul aglomerărilor;
- amplasarea local de panouri fonoabsorbante si/sau zone verzi;
- înlocuirea terasamentului căii ferate;
- sudarea aparatelor de cale și înglobarea lor în calea fără joante, în zonele staţiilor CF din interiorul aglomerărilor;
- înlocuirea și înnoirea treptată a parcului de vagoane CF;
- gestionarea traficului aeroportuar într-o manieră optimă utilizând pistele existente;
- insonorizarea locuinţelor din vecinătatea liniilor de cale ferată cu trafic mare, drumurilor principale din afara aglomerărilor dar care se află amplasate în apropierea unor locuinţe;
- insonorizarea faţadelor clădirilor care se află poziţionate pe arterele mari de circulaţie din aglomerări, (această măsură poate fi combinată cu un program de izolare termică a acestor clădiri);
- crearea unei reţele funcţionale de piste de biciclete care să poată fi utilizată pentru deplasarea în toată aglomerarea, reducând astfel numărul de cetăţeni care utilizează autoturismele personale pentru deplasare;
- insonorizarea surselor fixe de zgomot din zonele industriale.

Riscul de mediu

Riscul reprezintă posibilitatea de materializare a unui eveniment care va induce un impact asupra anumitor obiective. Riscul poate fi generat de un eveniment, o acţiune sau absenţa unei acţiuni, consecinţele posibile variind de la cele benefice la cele catastrofale.

Strategia naţională de prevenire a situaţiilor de urgenţă, aprobată prin H. G. 762/2008, prevede următoarele măsuri la nivelul consiliilor judeţene, locale și primării:

a) în faza predezastru:

1. instituie măsurile de prevenire a situaţiilor de urgenţă, analizează anual și ori de câte ori este nevoie activitatea desfăşurată și adoptă măsuri pentru îmbunătăţirea acesteia;

2. aprobă organizarea activităţii de apărare împotriva situaţiilor de urgenţă la nivelul unităţii administrativ-teritoriale;

3. hotărăsc înfiinţarea serviciilor voluntare pentru situaţii de urgenţă, aprobă regulamentul de organizare și funcţionare a acestora, asigură încadrarea cu personal, dotarea și finanţarea cheltuielilor de întreţinere și funcţionarea acestora în condiţii de operativitate și eficienţă, în conformitate cu criteriile minime de performanţă;

4. aprobă planurile anuale și de perspectivă pentru asigurarea resurselor umane, materiale și financiare destinate prevenirii și gestionării situaţiilor de urgenţă;

5. elaborează planurile urbanistice generale, corelate cu hărţile de risc, și asigură respectarea prevederilor acestor documentaţii;

6. determină necesităţile comunităţii locale privind resursele mobilizabile, materiale, utilaje, și cele financiare în caz de dezastre;

7. asigură mobilizarea populaţiei la acţiunile de apărare împotriva situaţiilor de urgenţă și organizează exerciţii și aplicaţii, sub conducerea organelor abilitate, în vederea pregătirii intervenţiei operative;

8. asigură organizarea și instruirea grupurilor de voluntari în vederea participării la acţiunile de salvare-evacuare a populaţiei afectate de dezastre;

b) pe timpul dezastrului:

1. desfăşoară activităţile cuprinse în legislaţia în vigoare privind managementul situaţiilor de urgenţă;

2. menţine în stare de funcţionare drumurile și accesurile în zonele calamitate;

3. coordonează acţiunile de ajutor;

4. înfiinţează centre de informare în zona în care s-a produs dezastrul, care să îndeplinească și funcţia de transmitere a avertizării individuale a cetăţenilor, în cazul în care sistemele de înştiinţare-alarmare nu sunt disponibile, pe durata situaţiei de urgenţă;

5. asigură condiţiile necesare pentru acordarea asistenţei medicale;

6. asigură evacuarea persoanelor sau bunurilor periclitate, potrivit planurilor întocmite, și condiţiile corespunzătoare de trai, evidenţa populaţiei evacuate, asigurarea primirii și cazării persoanelor evacuate, instalarea taberelor de evacuaţi, recepţia și depozitarea bunurilor evacuate, securitatea și paza zonelor evacuate;

7. coordonează acţiunile pentru asigurarea necesităţilor esenţiale ale persoanelor sau comunităţilor izolate;

c) în faza postdezastru:

1. participă la acţiunile de înlăturare a efectelor dezastrelor, de refacere a locuinţelor și gospodăriilor afectate de dezastre;

2. coordonează acţiunile de aprovizionare cu hrană și îmbrăcăminte și de distribuire a acestora, precum și pentru cazarea în locuinţe temporare;

3. asigură condiţiile pentru asistenţa sanitară;
4. coordonează activităţile de reconstrucţie și restaurare a activităţii normale;
5. organizează activităţi de ajutor financiar.

Ministerul Mediului și Pădurilor a stabilit ca în 2010 să aprobe actul normativ privind Strategia naţională pe termen mediu și lung de gestionare a riscurilor de inundaţii. Documentul a fost conceput ca urmare a obligaţiilor ţării noastre de a implementa în legislaţie Directiva 2007/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2007 privind evaluarea și gestionarea riscurilor la inundaţii. Proiectul acestei strategii prevede obligaţia Consiliului Judeţean de a întreprinde următoarele:

- Acţiuni preventive:
- elaborarea și implementarea planurilor de amenajare a teritoriului;
- identificarea zonelor inundabile de pe raza judeţului;
- elaborarea planurilor judeţene operative de apărare împotriva inundaţiilor în conformitate cu legislaţia specifică existentă privind managementul situaţiilor de urgenţă;
- conducerea și deciderea procedurilor de reglementare a utilizării terenurilor din zonele inundabile și aplicarea legislaţiei naţionale în domeniul utilizării terenurilor din zonele inundabile;
- elaborarea strategiei de protecţie împotriva inundaţiilor la nivel judeţean pe baza cunoaşterii vulnerabilităţii fizice, economice, culturale și a sistemului de valori;
- elaborarea unei *carte* privind riscul la inundaţii, destinată primăriilor, comunităţilor umane și instituirea la nivel de judeţean a unui serviciu permanent de monitorizare a fenomenelor de inundaţii și a consecinţelor acestora;
- coordonarea activităţilor de elaborare a hărţilor de identificare a hazardurilor, a hărţilor de hazard și a hărţilor de risc la inundaţii la nivel de judeţ, precum și coordonarea elaborării acestor documentaţii la nivelul unităţilor administrativ – teritoriale componente;
- aprobă organizarea protecţiei civile la nivelul unităţii administrativ teritoriale, analizează anual și ori de câte ori este nevoie activitatea desfăşurată și adoptă măsuri pentru îmbunătăţirea acesteia;
- participă, potrivit legii, la asigurarea finanţării măsurilor și a acţiunilor de protecţie civilă, precum și a serviciilor de urgenţă și a structurilor care au atribuţii legale în acest domeniu;
- stabileşte, în condiţiile legii, taxe speciale pe linia protecţiei civile;
- înfiinţează, în condiţiile legii și cu avizul Inspectoratului General pentru Situaţii de Urgenţă, centre de formare și evaluare a personalului din serviciile voluntare de urgenţă;
- gestionează, depozitează, întreţine și asigură conservarea aparaturii și a materialelor de protecţie civilă prin serviciile specializate din subordine;

- asigură spaţiile necesare funcţionării inspectoratelor pentru situaţii de urgenţă corespunzătoare, paza și securitatea acestora și a centrelor operaţionale, precum și spaţiile pentru depozitarea materialelor de intervenţie;
- elaborarea planurilor de evacuare a persoanelor și a bunurilor și asigurarea utilităţilor necesare;
- organizarea consultării populaţiei comunităţilor umane în ceea ce priveşte strategia de dezvoltare regională ţinând seama de strategia naţională de gestionare a inundaţiilor și a anchetelor corespunzătoare;
- consultarea, înainte de adoptarea oricărei decizii a structurilor asociative ale autorităţilor administraţiei publice locale prevăzute de lege, în toate problemele care le privesc în mod direct potrivit legii și preluarea punctelor de vedere oportune în conţinutul proiectelor actelor normative;
- aprobă planurile anuale și de perspectivă pentru asigurarea resurselor umane, materiale și financiare destinate prevenirii și gestionării situaţiilor de urgenţă;
- întreprinderea de acţiuni pentru informarea, educarea și pregătirea populaţiei privind modul de comportare înainte, în timpul și după producerea fenomenului și a rolului protecţiei individuale.

➢ Acţiuni în timpul producerii fenomenului de inundaţii:

- acţiuni prevăzute de legislaţia în vigoare privind managementul situaţiilor de urgenţă generate de inundaţii;
- organizarea evacuării persoanelor din zona inundabilă și asigurarea necesităţilor de hrană, medicamente și asistenţă sanitară;
- asigurarea ordinii publice, protecţia vieţii și a proprietăţii;
- coordonarea acţiunilor de ajutor a populaţiei din zonele afectate;
- asigurarea fondurilor necesare activităţilor ce se demarează în această etapă;
- aplicarea planurilor proprii de apărare în cazul producerii unor situaţii de urgenţă datorate inundaţiilor, fenomenelor meteo periculoase sau accidentelor la construcţiile hidrotehnice.

➢ Acţiuni după trecerea fenomenului:

- coordonarea acţiunilor pentru asigurarea hranei, îmbrăcămintei și a locuirii temporare pentru persoanele afectate de inundaţii;
- supravegherea stării de sănătate a populaţiei afectate și a stării mediului afectat;
- restabilirea serviciilor esenţiale;
- implementarea sistemului de acordare a ajutoarelor financiare;
- gestionarea răspunsurilor la apelurile populaţiei;
- revizuirea și actualizarea planului de amenajare a teritoriului;
- coordonarea activităţii de reconstrucţie și revenirea la viaţa normală;
- organizează elaborarea de studii de evaluare a pagubelor economice, sociale și de mediu produse de inundaţii.

Dezvoltarea resurselor umane

Una din prioritățile Consiliului Județean Sibiu o constituie dezvoltarea și valorificarea resurselor umane prin pregătirea continuă a forței de muncă și crearea de noi locuri de muncă, pentru a reduce șomajul și a creşte veniturile populației si, implicit, pentru a creşte nivelul de trai al populației.

Obiectivul general: Valorificarea potențialului uman pentru dezvoltarea socio – economică în județ și în localitățile componente.

Obiective specifice:

1. Creşterea competitivității, prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii prin:
   - Dezvoltarea resurselor umane din educație și formare profesională;
   - Facilitarea accesului la educație și formare profesională inițială de calitate.
2. Asigurarea de oportunități sporite pentru participarea pe o piață a muncii modernă, flexibilă și incluzivă prin:
   - Promovarea unor măsuri active de ocupare prin acordarea unor facilitate pentru angajatorii care angajează persoane vulnerabile;
   - Derularea unor parteneriate pentru îmbunătățirea accesului și participării grupurilor vulnerabile pe piața muncii.
3. Promovarea calității sistemului de educație și formare profesionala inițială și continuă, inclusiv a învățământului superior și a cercetării prin:
   - Dezvoltarea unor parteneriate transnaționale pentru o piață incluzivă a muncii și schimb de bune practice;
   - Sprijinirea profesioniştilor în educație și formare prin calificări europene și programe doctorale și post - doctorale în sprijinul cercetării științifice și inovării.
4. Promovarea culturii antreprenoriale și îmbunătățirea calității și productivității muncii prin:
   - Formare și sprijin pentru întreprinderi și angajați pentru promovarea adaptabilității, flexibilității și securității în muncă.
5. Facilitarea inserției tinerilor și a șomerilor de lungă durată pe piața muncii prin:
   - Facilitarea accesului și a participării la cursuri de formare profesională continuă ;
   - Promovarea culturii antreprenoriale;
   - Dezvoltarea și implementarea unor măsuri active de implementare și integrare pe piața muncii.
6. Promovarea (re)inserției pe piața muncii a persoanelor inactive, inclusiv in zonele rurale prin:
   - Dezvoltarea unor oportunități de ocupare în mediul rural care să vizeze atât domeniul agricol cât și cel non – agricol ;
   - Pregătirea profesională continuă / calificarea forței de muncă din mediul rural și mic urban.

7. Îmbunătăţirea serviciilor publice de ocupare: servicii de consiliere, cursuri de formare, evenimente de promovare a locurilor de muncă;

8. Facilitarea accesului la educaţie și pe piaţa muncii a grupurilor vulnerabile prin:

- Măsuri active pentru prevenirea și corectarea părăsirii timpurii a şcolii;
- Îmbunătățirea accesului și participării grupurilor vulnerabile pe piaţa muncii prin promovarea egalității de şanse și a economiei sociale.

Consiliul Judeţean Sibiu doreşte să se implice în parteneriate pentru derularea de proiecte de formare profesională și cercetare ştiinţifică.

Având în vedere solicitarea Agenţiei pentru Dezvoltare Regională Centru adresată Universităţii „Lucian Blaga" din Sibiu de a identifică proiecte regionale strategice care să ducă la dezvoltarea socio – economică a Regiunii Centru, Universitatea a inclus în portofoliul de proiecte 5 proiecte strategice, unele la care și Consiliul Judeţean Sibiu este invitat să devină partener și anume:

- Centrul regional de educaţie fizică și cercetare în domeniul sportului de performanţă (valoare estimată 7. 950. 000 euro);
- Centrul de Cercetare – Dezvoltare – Inovare – Transfer tehnologic pentru managementul biodiversității, bioresuselor și serviciilor ecosistemice în regiunea Carpatică (valoare estimată 5. 700. 000 euro);

U. A. T. Poiana Sibiului

CAPACITATEA ADMINISTRATIVĂ ȘI LEGĂTURILE INTERINSTITUŢIONALE

Obiectivul general: îmbunătăţirea serviciilor publice oferite de către Comuna Poiana Sibiului, prin dezvoltarea capacității de soluţionare și gestionare, în condiţiile legii, a problemelor comunității locale pe care o reprezintă, prin implementarea certificării ISO 9001, (managementul calității serviciilor).

Obiective specifice:	a)îmbunătăţirea managementului resurselor umane prin respectarea standardelor de calitate
	realizarea Statutului UAT-ului, actualizarea Regulamentului de organizare și funcţionare și regulamentului de ordine interioară, în funcţie de legislaţia specifică;
	c)îmbunătăţirea managementului documentelor prin dezvoltarea comunicării și circuitului informaţiilor între compartimente, între nivelurile ierarhice și cele funcţionale;
	d)asigurarea codului de control intern și a standardelor de management conform OMFP 946/2005 prin introducerea unui sistem de management informatizat
	e)îmbunătăţirea managementului privind conducerea și coordonarea procesului bugetar;

	f)îmbunătăţirea modalităţilor de realizare a inventarului domeniului public și privat al comunei Poiana Sibiului
	g)gestionarea eficientă a investiţiilor prin introducerea unui sistem performant de control al proiectelor și de urmărire a contractelor încheiate;
	h) accesarea de fonduri europene nerambursabile
	i)reforma sistemului intern și eficientizarea relaţiilor de colaborare între consiliile locale și alte instituţii publice sau private din ţară și străinătate;
	j)întărirea parteneriatelor în diferite domenii cu administraţii publice locale, cu ONG-uri și IMM-uri, care să conducă la dezvoltarea durabilă a comunei

Ţinând cont de necesitatea actuală de creştere a capacităţii administrative a autorităţii publice locale, și în deplin acord cu valorile europene ale administraţiei, Comuna Poiana Sibiului si-a propus îndeplinirea unor obiective strategice proprii care se bazează pe principiul transparenţei, responsabilităţii și eficienţei.

Pe baza evaluării stării administraţiei publice judeţene și a identificării unor probleme critice au fost formulate obiectivele: îmbunătăţirea managementului resurselor umane, reorganizarea sistemului informatic, consolidarea relaţiilor de colaborare eficiente cu C. J. S. consiliile locale și alte instituţii publice deconcentrate, respectiv cu alte administraţii publice locale, creşterea capacităţii de planificare și îmbunătăţirea managementului privind conducerea și coordonarea procesului bugetar, de dezvoltare comunitară durabilă a localităţilor comunei

În relaţia cu cetăţeanul, va fi monitorizată periodic gradul de satisfacere a nevoilor de servicii publice a acestuia, rezultatele trebuind să fie folosite prin acţiuni corective și preventive pentru îmbunătăţirea relaţiilor cu cetăţenii.

În ceea ce priveşte patrimoniul instituţiei, va trebui făcută o evaluare și o permanentă monitorizare a gradului de folosinţă a resurselor și îmbunătăţirea prin măsuri a acestuia.

O importanţă mare trebuie acordată și planului de instruire care trebuie atent elaborat și monitorizat. Astfel, orice instruire trebuie monitorizată pentru a-si dovedi eficienţa. Resursele umane, vor fi folosite, pe lângă procedurile de selecţie, angajare și evaluare, și o monitorizare a angajatului pentru identificarea exactă a nevoilor de instruire, astfel încât să poată fi urmărită eficienţa și eficacitatea fiecărui angajat. Aceste îmbunătăţiri și altele nespecificate aici, ce vor apărea în funcţionarea sistemului de management, se pot face doar cu ajutorul angajaţilor din instituţie, pentru aceasta fiind necesar ca ei să cunoască sistemul și să conştientizeze importanţa lui prin discuţii și chiar instruiri.

Un alt obiectiv este îmbunătăţirea managementului documentelor, dezvoltarea comunicării și circuitului informaţiilor între compartimente, între nivelurile ierarhice și cele funcţionale.

Se va implementa un sistem informaţional și informatic de management al documentelor ce va asigura colectarea, stocarea, prelucrarea, actualizarea și difuzarea a datelor și informaţiilor de conducere în cadrul instituţiei publice. Sistemul informatic pentru conducere, trebuie să fie astfel construit încât să permită un bun control asupra acestora, în vederea atingerii obiectivelor prestabilite.

Procesul de proiectare și implementare a sistemului de control intern al oricărei entităţi publice trebuie să aibă la bază standardele de management/control intern, aprobate prin Ordinul ministrului finanţelor publice nr. 946/4 iulie 2005 pentru aprobarea Codului controlului intern, cuprinzând standardele de management/control intern la entităţile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial. – TABLOUL DE BORD

Managementul strategic	Obţinerea unei direcţii precise de evoluţie a organizaţiei în următorii ani
Managementul financiar	Evidenţiază situaţia financiară pe organizaţie dar si-n cadrul fiecărui compartiment; Permite responsabililor de la diverse nivele ierarhice să-si realizeze bugetul, să-si gospodărească fondurile și să le coreleze cu strategia și activităţile atât din propria responsabilitate cât și cu cele din alte entităţi organizatorice din instituţie.
Managementul resurselor umane	Perfecționarea profesională continuă a angajaților
Managementul calităţii	Obţinerea certificării ISO a sistemului de asigurare și control al calităţii
Managementul programelor de activitate	Asigură transpunerea în practică a obiectivelor cuprinse în strategia fiecărui compartiment
	Ajută conducătorii instituţiei (conducerea primăriei) să-si stabilească activităţile în acord cu obiectivele ce decurg din strategii, să urmărească abaterile și să le corecteze, să colaboreze eficient și să-si coordoneze activităţile cu alte entităţi organizatorice din aceiasi instituţie și din alte instituţii, să stabilească termene și responsabilităţi precise și să le urmărească eficient.
Managementul marketingului	Asigură abordarea profesionistă a marketingului produselor/serviciilor și la transpunerea în practică la toate nivelurile ierarhice ale unei

	instituţii.).
Managementul patrimoniului	Evidenţiază gradul de utilizare al patrimoniului organizaţiei dar și al fiecărui departament
Managementul riscurilor	Ataşate fiecărui obiectiv reiesit din strategia departamentului și implicit a instituţiei publice.
	Pentru creşterea capacităţii de planificare și îmbunătăţirea managementului privind conducerea și coordonarea procesului bugetar, sunt încurajate și sprijinite autorităţile publice locale în elaborarea bugetelor pe bază de programe astfel încât resursele financiare să fie gestionate cât mai eficient iar costurile să fie direct proporţionate cu rezultatele și a fost consolidat auditul financiar
	Sunt aprobate normele metodologice proprii, ghidul procedural, carta auditului intern și codul privind conduita etică a auditorului intern.

Un document important, Planul de Urbanism General se va actualiza, urmând să fie supus dezbaterii publice, procedurii de obţinere a avizelor, urmând a fi aprobat în formă finală, corespunzând PATJ-ului. Documentaţiile PATJ sunt destinate cu precădere administraţiilor publice locale, care vor putea lua, pe baza acestora, decizii cu caracter strategic în dezvoltarea durabilă a teritoriului judeţean. Acestea se referă în principal la următoarele domenii:

- reţeaua de localităţi a judeţului va cuprinde o repartiţie echilibrată a dotărilor și a locurilor de muncă pentru a asigura condiţii de viaţă echitabile tuturor locuitorilor din judeţ;
- economia judeţeană va beneficia de o justă amplasare în teritoriu, dimensionare spaţială și racordare la infrastructurile tehnice importante pentru dezvoltarea sa;
- mediul natural și construit va beneficia prin acţiune de delimitare și monitorizare a zonelor valoroase și prin proiecte de reabilitare, protecţie și conservare;
- sistemul de relaţii al judeţului cu nivelele regional, naţional și internaţional va fi ameliorat prin prevederile planului.

PATJ-ul este redactat în conformitate cu prevederile "Metodologiei privind cadrul conţinut al documentaţiilor de amenajarea teritoriului în concordanţă cu Legea nr. 305 / 2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul "

Pentru consolidarea autonomiei locale se prevăd relaţii de colaborare eficiente cu Consiliul Judeţean, consiliile locale și alte instituţii publice din judeţ, fiind sprijinite constant autorităţile publice judeţene locale atât în vederea îmbunătăţirii capacităţii administrative cât și în implementarea proiectelor de dezvoltare locală.

În vederea întăririi legăturilor interinstituţionale și pentru îndeplinirea unor obiective de interes judeţean vor continua să fie dezvoltate parteneriatele existente și încheiate noi acorduri de parteneriat judeţene, regionale, naţionale sau internaţionale în diverse domenii de activitate (dezvoltare rurală, turism, cultură, formare profesională continuă, ş. a.). De asemenea, vor fi dezvoltate relaţii deschise și active cu mass-media pentru diseminarea informaţiilor și realizarea transparenţei actelor administrative și activităţilor de modernizare a instituţiei, în acest sens creându-se pe pagina web a instituţiei o rubrică dedicată mass-media.

II.6. STRATEGIA DE DEZVOLTARE A G. A. L.

Prin Strategia de Dezvoltare a zonei s-a urmărit impulsionarea și coordonarea dezvoltării zonei prin valorificarea potenţialului local, pentru a obţine o dezvoltare teritorială zonală echilibrată. Strategia răspunde cerinţelor Programului de Dezvoltare Rurală – axa 4 LEADER.

Aplicarea strategiei (2021-2027) impune fără echivoc cooperarea între actorii locali: administraţia publică locală, celelalte instituţii de la nivelul judeţului, agenţii economici, organizaţiile non-profit și societatea civilă în ansamblu, cât și o intensă colaborare cu alţi parteneri din ţară, europeni și internaţionali. În cursul anului 2015 se va elabora noua strategie a GAL Mărginimea Sibiului și va cuprinde principalele direcţii de dezvoltare viitoare ale zonei.

Comuna Poiana Sibiului face parte din punct de vedere istoric și etnografic din GAL Mărginimea Sibiului (fiind membru fondator).

III. ANALIZA SWOT PE DOMENII

COMUNA POIANA SIBIULUI

III. 1. Scurtă Prezentare

Metodologia a fost elaborată de Albert Humphrey, consultant în afaceri – la Institutul de Cercetare Stanford - specializat în management organizaţional și schimbări culturale. Prin activitatea sa a condus la realizarea unei metode de echipă pentru planificare care a creat analiza SOFT, dezvoltată ulterior în analiza

S W O T

S*trenghts* (Puncte tari): atribute care sunt utile pentru realizarea obiectivului.

W*eaknesses*(Puncte slabe): atribute care sunt dăunătoare pentru realizarea obiectivului.

O*pportunities* (Oportunităţi): condiţiile externe care sunt utile pentru realizarea obiectivului.

T*hreats* (Ameninţări): condiţiile externe care ar putea dăuna obiectivului.

Analiza SWOT este o metodă de planificare strategică utilizată pentru a evalua punctele tari, punctele slabe, oportunităţile și ameninţările ce caracterizează și influenţează anumiţi factori din cadrul unui proiect sau organizaţii. Această planificare implică precizarea obiectivului proiectului, precum și identificarea aspectelor cheie interne și externe, care sunt favorabile și nefavorabile pentru atingerea acestui obiectiv. Astfel, analiza poate fi încorporată în modelul de planificare strategică. Analiza SWOT este esenţială, deoarece măsurile ulterioare în procesul de planificare pentru realizarea obiectivului selectat pot fi derivate din această analiză.

În primul rând, factorii de decizie trebuie să stabilească dacă obiectivul poate fi atins având în vedere rezultatele analizei. În cazul în care obiectivul nu poate fi atins, trebuie selectat un obiectiv diferit și procesul analizei repetat. Factorii de decizie devin astfel o componentă cheie a procesului, complexitatea și exactitatea analizei efectuate depinzând în totalitate de nivelul de cunoaştere, experienţa, implicarea și colaborarea acestor factori.

Analiza SWOT grupează informaţiile în două categorii principale:

- Factori interni - punctele forte și punctele slabe interne.

Factorii interni pot fi priviţi ca puncte tari sau slabe, în funcţie de impactul lor asupra obiectivelor. Însă, ceea ce poate reprezenta punct tare pentru un obiectiv, poate fi un punct slab pentru un alt obiectiv.

- Factori externi - oportunităţi și ameninţări provenite din mediul extern.

Factorii externi pot include chestiuni macroeconomice, schimbări tehnologice, legislative și socio-culturale.

Rezultatele unei astfel de analize sunt adesea prezentate sub forma unei matrice.

Puncte tari	Puncte slabe
Oportunităţi	**Ameninţări**

În elaborarea Strategiei de dezvoltare a comunei Poiana Sibiului au fost consultaţi consilieri locali, cetăţeni și reprezentanţi ai societăţilor comerciale, fiind constituite mai multe grupuri de lucru cu personalul din aparatul propriu al Primăriei Comunei Poiana Sibiului.

Astfel, s-a pornit de la obiectivul principal al acestei lucrări, prin experienţa și informaţiile participanţilor conturându-se analizele SWOT pentru a prezenta o imagine cât mai amănunţită și clară a comunei.

III. 2 INFRASTRUCTURA GENERALĂ și SERVICIILE PUBLICE

A. Infrastructura de transport

Puncte tari	Puncte slabe
•Poziție avantajoasă în centrul țării, cu o infrastructură de transport și tehnico-edilitară relativ dezvoltată și noi investiții pentru viitor(cu vizibilitate și accesibilitate relativ bună) •În apropierea unor oraşe cu veche tradiţie economică și turistică: Sibiu, Miercurea Sibiului și Sălișteă • Drumurile județene care traversează localitatea asigură accesibilitatea la/dinspre infrastructurile rutiere de rang superior, DN1, A1 •Există drumuri forestiere, de hotar •Acces la Stațiile CFR Sălișteă și Miercurea Sibiului	•Drumurile publice, în cea mai mare parte, traversează localitatea, viteza de circulaţie fiind redusă pe aceste sectoare generând un nivel de poluare crescut. Parametrii tehnici ai drumurilor și podurilor (capacitate portanta, lăţime, număr mare de rampe și pante, traseu în curbe specific zonei deluroase) generează, un nivel crescut de trepidaţii ce creează disconfort și probleme construcţiilor riverane; •Resurse bugetare insuficiente pentru întreţinerea și modernizarea drumurilor comunale, a celor forestiere și a celor de hotar; •Nivelul scăzut al surselor de finanţare •Număr scăzut de personal în aparatul de specialitate al administraţiei comunale

Oportunităţi	Ameninţări
•Crearea cadrului favorabil atragerii de investiţii, promovarea creşterii economice și crearea de locuri de muncă •Apariţia altor fonduri de finanţare care ar putea fi accesate •Îmbunătăţirea infrastructurii rutiere locale de transport cu polii economici și coridoarele pan-europene •Existența Aeroportului Internațional Sibiu •Drumuri de hotar, forestiere și exploatare	•Întârzieri în implementarea proiectelor privind reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere din judeţ •Acces dificil la calea ferată •Prelungirea perioadei de criza economică generate de pandemie SARSCOV2, cu influențe asupra bugetelor autorităţilor locale •Legislaţia și mediul economic și politic instabile •Necorelarea politicilor macroeconomice cu realităţile și nevoile existente

B. Infrastructura tehnico-edilitară și serviciile publice

Infrastructura edilitară în comună

Puncte tari	Puncte slabe
•Reţea de alimentare cu energie electrică în întreaga comună •Servicii de telecomunicaţii în comună (telefonie mobilă și internet) • Reţea de telefonie fixă digitală în comună •Reţea de iluminat public în comună cu leduri •Sistem de colectare selectivă a deşeurilor în comună •Dispensar medical în comună •Cabinete stomatologice în centrul administrativ •Cămin cultural în centrul administrativ al comunei •Sala Tineretului în comună •Şcoli și grădiniță în comună •Existenţa serviciului de voluntariat pentru situaţii de urgenţă •Existenţa unui serviciu social activ	•Reţea de drumuri comunale și de hotar insuficiente •Lipsă reţea de alimentare cu apă potabilă corespunzătoare •Reţeaua de canalizare a comunei și stații de epurare și pompare nerealizate •Lipsă sala de sport și vestiare în școli și grădinițe •Lipsa unui management cultural și artistic eficient la nivel de comună •Lipsa reţelei de gaze naturale •Lipsă baze sportive și de agrement •Insuficiente locuri de joacă pentru copii

• Comunicare eficientă Primărie – cetăţeni • Monumente istorice în localitate • Rețea de apă inexistentă • Apartenența la GAL și alte asociații intercomunitare • Biblioteca comunală în centrul administrativ • Locuri de joacă • Există nomenclator stradal • Există muzeu local	
Oportunităţi	**Ameninţări**
• Investiţii pentru canalizarea apelor pluviale și menajere, • Investiție pentru stații de pompare din canalizare • Investiţii pentru crearea unor baze sportive și de agrement; • Aducerea iluminatului public la standardele naţionale și internaţionale în vigoare și reducerea consumurilor de energie electrică de tip Smart cu panouri solare • Accesarea de fonduri pentru reducerea consumurilor de energie electrică în imobilele administraţiei publice locale, panouri solare • Creșterea performanței energetice o clădirilor și promovarea tehnologiilor inteligente în clădirile existente • Accesarea programelor, , Energie curată, ,	• Riscuri de blocare/ înfundare a străzilor în condiţii meteorologice nefavorabile; • Riscuri de degradare a terenurilor riverane pâraielor prin colmatarea albiilor • Riscuri de poluare a mediului prin deversarea apelor uzate în exteriorul rețelei de colectare

• Amplasarea de europubele ; • Punerea în valoare a unor obiective cu valoare turistică, istorică sau arhitecturală; • Existenţa unor domenii cu potenţial de absorbţie ridicat (agricultură, pomicultură, turism, meşteşuguri tradiţionale); • Încheierea de parteneriate cu localităţi din spaţiul UE; • Amenajarea unor cursuri de apă; • Amenajarea unor poduri și podeţe;	

Alimentarea cu gaze naturale

Puncte tari	Puncte slabe
• S. C. E. ON Gaz S. A. este unic furnizor la nivelul județului • Proiect de introducere a gazului metan prin asociere cu alte UAT-uri • Existența studiilor necesare pentru finanțarea introducerii rețelei de furnizare a gazului metan • Sprijinul și solicitarea locuitorilor pentru realizarea rețelei de furnizare a gazului metan	• Investiţiile pentru acest domeniu nu se finanţează prin PNDR • Lipsa asigurării finanțării accesului la rețeaua de alimentare cu gaze naturale • Incertitudinea soluțiilor de finanțare de la nivel guvernamental prin POIM, PNNR sau alte fonduri
Oportunităţi	**Ameninţări**
• Posibilitatea de extindere a reţelei în zona rurală prin POIM prin asociere cu alte UAT-uri • Înființarea unei asociații locale în scopul realizării și administrării rețelei de gaze naturale	• Consum crescut de lemne, care nu poate fi asigurat datorită modificărilor legislative recente referitoare al exploatațiile forestiere

Alimentarea cu energie electrică

Puncte tari	Puncte slabe
• Investiţiile viitoare vor fi corelate cu Planul Urbanistic General, astfel încât toate gospodăriile din comună să fie racordate la reţelele de energie electrică • Rețea de iluminat existentă cu led	• Siguranţa în alimentare este reclamată de unele zone din comună • Infrastructura veche ce trebuie modernizată și extinsă • Insuficientă putere alimentată în rețeaua de distribuție a energiei electrice pe 220 v casnici
Oportunităţi	**Ameninţări**
• Existenţa fondurilor UE pentru energie alternativă, panouri solare • Iluminat public cu lămpi SMART cu panou solar individual pe fiecare punct de iluminat	• Nu au fost identificate

Infrastructura de apă și apă uzată

Puncte tari	Puncte slabe
• Existenţa unui Masterplan privind alimentarea cu apă și evacuarea apelor uzate în judeţul Sibiu • Existenţa unui Masterplan privind extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și apă uzată din regiunile Mediaş, Agnita, Dumbrăveni, judeţul Sibiu • Resursele cantitative de apă sunt suficiente • Tendinţa de reducere a consumului de apă;	• Lipsa rețelei de canalizare destinată a colecta și deversa nepoluant și a stațiilor de pompare • Reabilitarea și modernizarea rețelei de distribuție a apei potabile
Oportunităţi	**Ameninţări**
• Fonduri UE pentru infrastructura de apă și apă uzată • Înființarea rețelei de canalizare și stații de epurare • Fonduri prin Programul Naţional de	• Schimbările climatice care pot duce la fenomene extreme de inundaţii/secetă • Lipsa fondurilor pentru cofinanţarea proiectelor • Poluarea mediului

Dezvoltare Rurală • PNRR • Alte fonduri	

Siguranţa publică

Post de Poliție rurală – aparține de Secția poliție Orlat - unitate teritorială a Inspectoratului de Poliţie al Judeţului Sibiu - Autoritatea Teritorială de Ordine Publică (A. T. O. P.)

Puncte tari	Puncte slabe
• Existenţa unui organism judeţean cu rol consultativ, care are scopul de a proteja interesele comunităţii și asigurarea climatului de ordine și siguranţă publică • Existenţa unui plan inter-instituţional pentru asigurarea protecţiei copiilor în zona şcolilor și grădiniţelor în comuna • Elaborarea unui plan strategic al organizaţiei, în care sunt stabilite obiective generale și specifice, precum și indicatori de performanţă minimali • Organizarea unor consultări periodice cu membrii comunităţilor locale și cu O. N. G. -urile cu privire la prioritățile siguranţei persoanei și a ordinii publice • Prezenţa în componenţa A. T. O. P. a unor factori cu rol de decizie, din cadrul structurilor M. A. I. (subprefect, şeful inspectoratului judeţean de poliţie) • Foarte bună colaborare între reprezentanţii tuturor instituţiilor care fac parte din A. T. O. P. și cu administraţiile comunale; • Realizarea unor informări periodice către consiliul judeţean, prin consilierii judeţeni care au calitatea de membri în A. T. O. P., în legătură cu problemele	• Legislaţia privind organizarea și funcţionarea A. T. O. P. este incompletă - în urma desființării corpului gardienilor publici legislaţia nu a fost modificată prin înlocuirea acestui organism cu poliţia comunitară • Instituţii cu atribuţii pe linia menţinerii și restabilirii ordinii publice precum inspectoratul judeţean de jandarmi, inspectoratul pentru situaţii de urgenţă, nu fac parte din A. T. O. P. • Inexistenţa unei legi în care să fie prevăzute, în mod imperativ, sarcini și responsabilităţi pentru toate instituţiile care fac parte din A. T. O. P. • A. T. O. P. nu are personalitate juridică și buget propriu • Insuficienta cunoaştere de către cetăţeni a A. T. O. P. și a atribuţiilor sale • Numărul crescut de minori implicaţi în comiterea de infracţiuni

întâmpinate, pentru care se solicită sprijin. • Obiectivele strategice ale Inspectoratului de Poliţie Sibiu sunt: -creşterea gradului de siguranţă și protecţie pentru cetăţeni prin protejarea cetăţeanului, protejarea patrimoniului, siguranţa stradală, siguranţa rutieră și siguranţa transporturilor; -prevenirea și combaterea infracţionalităţii organizate și transfrontaliere, destructurarea grupărilor infracţionale; -asigurarea climatului de legalitate mediului de afaceri prin combaterea evaziunii fiscale, contrabandei, corupţiei, contrafacerii de mărfuri, a infracţiunilor din domeniul achiziţiilor publice, precum și prin protecţia intereselor financiare ale U. E. ; -asigurarea resurselor umane, a mijloacelor materiale, financiare și informaţionale necesare dezvoltării și menţinerii capacităţii operaţionale a Poliţiei Române.	
Oportunităţi	**Ameninţări**
• Importanţa acordată siguranţei cetăţeanului și climatului de ordine și siguranţă publică • Consolidarea programelor de parteneriat cu populaţia, prin instituţiile componente ale A. T. O. P. • Posibilitatea susţinerii financiare și logistice a activităţilor de asigurare, menţinere și restabilire a ordinii publice, în baza programelor prevăzute de organizaţie, în cadrul Consiliului Judeţean	• Creşterea influenţei și puterii financiare a reţelelor de tip mafiot, care încearcă să corupă funcţionarii din administraţie, justiţie, parchet • Pierderi de personal calificat din sistemul de ordine și siguranţă publică, prin plecarea spre alte domenii de activitate din structura M. A. I. sau prin pensionări anticipate • Specializarea și perfecţionarea modurilor de operare ale infractorilor prin

Sibiu	utilizarea unor tehnici noi de comitere a faptelor ilicite, inspirate din străinătate • Reprofilarea infractorilor de drept comun către infracţiuni din sfera crimei organizate (trafic și consum de droguri, trafic de persoane, fals de monedă, trafic de autoturisme furate etc.).

Comitetul Local pentru Situaţii de Urgenţă – S. V. S. U. – agent de inundaţii –şeful SVSU

Puncte tari	Puncte slabe
• Prin Dispoziţia Primarului s-a actualizat Comitetul Local pentru Situaţii de Urgenţă în conformitate cu prevederile legale, acest comitet fiind condus de primar (preşedinte) și fiind format din 11 persoane • Existenţa Comitetului permite gestionarea situaţiilor de urgenţă generate de inundaţii, gheţuri, secetă hidrologică, accidente la construcţii hidrotehnice și poluări accidentale pe cursuri de apă; • Imagine foarte bună a serviciului la nivel local • Sistem unitar pentru pregătirea, coordonarea și conducerea forţelor de intervenţie • Cooperare foarte bună cu celelalte structuri • Structură mediu dezvoltată de serviciu voluntar • Resurse umane: 10 voluntari • Profesionalismul angajaţilor • Medie de vârstă corespunzătoare • Nivel bun de pregătire • Experienţă în domeniul profesional • Relaţionare interumană foarte bună între compartimente • Existența remizei de pompieri	• Zonă de competenţă aflată în aria de manifestare a riscurilor majore • Paletă redusă de intervenţii cu personal specializat • Carenţe în operaţionalizarea serviciilor voluntare • Baza de selecţie pentru personal specializat restrânsă • Subdimensionarea structurii centrului operaţional • Lipsa posibilităţii stimulării materiale a voluntarilor • Alarmare prin SMS Tehnică: Neasigurarea dotării potrivit tabelei de înzestrare Resurse umane: • Lipsa specialiştilor pe anumite tipuri de riscuri • Încadrarea deficitară de personal Comunicaţii**:** • Mijloace de comunicaţii uzate fizic și moral (telefoane mobile) • Deficienţe în dotarea Serviciului (calculatoare legate în reţea între mai multe instituţii, hărţi digitale) a comitetului judeţean pentru situaţii de urgenţă. • Lipsa dotării comitetului local cu staţii radio pentru situaţii de urgenţă

Comunicaţii: • Acoperirea cu semnal radio este relativ bună pe teritoriul comunei, în zona de competenţă • Mijloacele de înştiinţare alarmare sunt operative • Dotarea bună cu mijloace informative și de birotică	operaţionale pe tot teritoriul comunei • Lipsa fondurilor pentru echipamente și logistică
Oportunităţi	**Ameninţări**
• Relaţii foarte bune cu autorităţile administrative, instituţionale și cu mass media • Creşterea disponibilităţii administraţiei locale pentru dotarea S. V. S. U, sediu și remiză și permanentizarea voluntariatului • Îmbunătăţirea infrastructurii rutiere • Posibilitatea promovării unor proiecte regionale • Reducerea surselor de risc punctuale. • Achiziție de echipamente pentru stingerea incendiilor • Asigurarea hidranților stradali și în instituțiile subordonate primăriei	• Creşterea ariei de manifestare a riscurilor majore • Nearmonizarea legislaţiei și întârzierea apariţiei normativelor • Neasigurarea ritmică a fondurilor bugetate • Pierderea specialiştilor • Scăderea bazei de recrutare a personalului • Uzura morală a echipamentelor de intervenţie

C. Activitatea economică și turismul

Industria, serviciile și comerţul

Puncte tari	Puncte slabe
• Poziţie avantajoasă în centrul ţării, cu o infrastructură de transport și tehnico-edilitară relativ dezvoltată și noi investiţii pentru acestea în viitor (cu vizibilitate și accesibilitate foarte bună) • În apropierea unor vechi centre industriale de tradiţie Sibiu, Sălişte, Miercurea Sibiului și din punct de vedere turistic dezvoltării economice, fapt ce	• Reducerea locurilor de muncă datorită crizei și problemelor de dezvoltare ale firmelor • Închiderea unor întreprinderi mari, în zonă, devenite nerentabile • Acces limitat la tehnologie înaltă, sectorul IT&C fiind slab reprezentat • Birocraţie excesivă în accesarea fondurilor nerambursabile care limitează

asigură posibilităţi extinse de schimburi economice și acces turistic • Existenţa unei forţe de muncă numeroase, cu posibilitatea pregătirii în varii specializări în colaborare cu instituțiile județene • Aeroportul Internaţional Sibiu ce asigură accesul rapid se află la 46 km • La Sălișteși Miercurea Sibiului- Gări CFR • Acces facil la A1 și DN1	accesul microîntreprinderilor la finanţare • Şomaj în creştere în judeţ • Impozite și taxe ridicate care împiedică dezvoltarea afacerilor • Insuficiente surse de finanţare • Migraţia forţei de muncă bine calificate • Colaborare redusă cu mediul extern și parteneriate regionale • Colaborare redusă cu universităţile ce pregătesc viitoarea forţă de muncă specializată și înalt calificată • Domeniul serviciilor este slab reprezentat în toate localităţile comunei • Lipsă pensiuni turistice • Lipsă zone de parcare Rulote sau campare amenajate • Lipsa promovării turismului prin valorificarea legendelor, istoriei locului și a personalităților locale
Oportunităţi	**Ameninţări**
• Existenţa unor resurse naturale încă neexploatate (teren arabil, păşuni, fâneţe, păduri, etc.) • Dezvoltarea infrastructurii naţionale de transport care străbate Sibiul (noile autostrăzi) de către Ministerul Transporturilor • Promovarea regiunii și judeţului de către investitori în mediul extern • Sprijinirea mediului de afaceri și a producătorilor locali de bunuri și servicii • Amenajare de zone de parcare ți campare • Crearea de zone de agrement și recreere • Asocierea cu alte UAT-uri pentru crearea de circuite turistice	• Efectele crizei economice și sanitare • Mediul politic, încă instabil, la nivel naţional • Legislaţie economică instabilă • Migrarea investitorilor înspre ţări cu fiscalitate redusă • Lipsa unor facilităţi favorabile intabulării terenurilor

Agricultura, silvicultura și dezvoltarea rurală

Agricultura

Puncte tari	Puncte slabe
• Comuna Poiana Sibiului este o zonă cu tradiţie și renume în creșterea oilor • Relieful deluros și montan creează un important potenţial, cinegetic, silvic și turistic • Existența pășunii alpine în Voineasa • Zona de podiş propice dezvoltării agriculturii • Varietatea ecosistemelor, habitatelor și speciilor de plante și animale sălbatice • Fond funciar agricol valoros cu pretabilitate mai ales pentru creșterea oilor și apicultură • Existenţa suprafeţelor cu păşuni și fâneţe, cu posibilităţi de dezvoltare a sectorului zootehnic (ovine, caprine și bovine) • Existenţa la nivelul judeţului Sibiu a unor organizaţii / asociaţii profesionale importante în domeniul creşterii animalelor • Păstrarea tradiţiei creşterii animalelor și fabricarea produselor lactate • Calitatea superioară a brânzei și raselor de animale a dat posibilitatea creării unui brand renumit în ţară și în străinătate • Utilizarea pe scară redusă a îngrăşămintelor chimice și a pesticidelor care contribuie la obţinerea unor produse agricole cu grad redus de poluare, ecologice • Existenţa G. A. L. -Mărginimea Sibiului în care comuna Poiana Sibiul este membru fondator. • Înfiinţarea Camerei Agricole a Judeţului Sibiu prin reorganizarea Oficiului Judeţean de Consultanţă Agricolă • Realizarea de produse bio sau	• Lipsa unor structuri asociative bine definite privind exploataţiile agricole • Lipsa unui spațiu de desfacere a producătorilor locali • Mentalitatea de neacceptare privind comasarea terenurilor agricole și asocierea • Neclarităţi privind regimul juridic al terenurilor • Grad ridicat de divizare a terenurilor • Scăderea suprafeţelor agricole cultivate • Nu sunt înregistrate produse agricole sau alimentare tradiţionale din comună și în teritoriul Mărginimii • Lipsa echipamentelor și utilajelor folosite în agricultură, în fermele vegetale și zootehnice, • Structuri de consultanţă slab dezvoltate • Rentabilitate și competitivitate redusă în agricultură • Îmbătrânirea forţei de muncă ocupate în agricultură • Existenţa unui număr redus de centre de colectare și prelucrare a produselor de origine vegetală și animală la nivel de judeţ care să corespundă standardelor Uniunii Europene • Întârzieri în acordarea ajutoarelor către fermieri • Industrializarea judeţului care atrage la oraşe personalul calificat din mediul rural • Dezinteresul tinerilor de a profesa în domeniul agricol • Sărăcia populaţiei de etnie romă din comună • Întreținerea defectuoasă a pășunilor • Culturi de nuci, arbuști, fructiferi,

ecologice (miere, brânză, fructe, etc.) • Existența micilor producători locali de bunuri și servicii, reprezentând economia rurală • Existența Registrului Agricol Informatizat la nivel de comună pentru accesarea rapidă a datelor privind terenurile din comună	coacăz, mur, zmeur, etc.
Oportunităţi	**Ameninţări**
• Tendinţa în U. E. privind agricultura ecologică - agricultura extensivă • Existenţa susţinerii din anul 2015 a unor proiecte, prin măsuri active din PNDR, privind agricultura ecologică prin dezvoltarea unor tehnologii concepute să protejeze mediul • Existenţa unor reglementări legislative pentru crearea de asociaţii, grupuri de producători pe produs în domeniul creşterii animalelor • Posibilitatea obţinerii de fonduri comunitare pentru finanţarea proiectelor privind măsurile active din PNDR • Posibilitatea obţinerii de subvenţii guvernamentale • Existenta fondurilor europene pentru susţinerea și subvenţionarea agriculturii • Posibilitatea încheierii de parteneriate cu organizaţii din alte ţări membre ale UE cu agricultură dezvoltată privind realizarea unui schimb de experienţă, transfer de tehnologii și bune practici • Organizarea de expoziţii/seminarii/târguri în judeţ • Dezvoltarea sectorului agricol (legumicultură, , horticultură, pomicultură, apicultură), inclusiv creşterea animalelor în microferme, în comună	• Lipsa facilităţilor în dezvoltarea agriculturii prin creditarea avantajoasă a proiectelor • Aplicarea defectuoasă a descentralizării cu influenţe negative în domeniul agriculturii (ex.: modul de înfiinţare a camerelor agricole judeţene) • Menţinerea practicării unei agriculturi de subzistenţă • Eliminarea de pe piaţă a micilor producători agricoli care nu respectă legislaţia Uniunii Europene privind Politica Agricolă Comună • Posibilitatea apariţiei unor fenomene imprevizibile: inundaţii, cutremure, care pun în pericol structuri antropice • Schimbări climatice – încălzirea globală • Limitările bugetare privind ajutoarele de stat • Carenţe legislative privind definirea spaţiului rural • Incoerenţa legislativă și instabilitate politică • Concurenţă cu produsele agricole din Uniunea Europeană – preţuri mai mici • Dificultatea de a intra pe piaţă cu producţia în cantităţi mici • Birocraţie în accesarea fondurilor nerambursabile

• Promovarea și valorificarea produselor specifice și ecologice locale și zonale • Implementarea unor tehnici agricole moderne și performante pentru creşterea competitivităţii produselor agricole și meşteşugăreşti locale • Implementarea de proiecte cu finanţare nerambursabilă destinate romilor • Stimularea înfiinţării de asociaţii agricole; promovarea și susţinerea logistică a acestora în scopul exploatării terenurilor și creşterii animalelor • Valorificarea terenurilor agricole degradate și nevaloroase • Existența GAL-Mărginimea Sibiului în care comuna Poiana Sibiului este membru fondator • Înființarea Camerei Agricole a Județului Sibiu	• Migraţia populaţiei tinere către zone urbane • Interesul scăzut al investitorilor • Mentalitate tradiţionalistă și conservatoare

Silvicultura, vânătoarea și pescuitul

Puncte tari	Puncte slabe
• Diversitatea formelor de relief creează un important potenţial silvic și turistic • Varietatea ecosistemelor, habitatelor și speciilor de plante și animale sălbatice aflate sub regim de ocrotire la nivel zonal • Suprafaţa fondului forestier constituie un important potenţial economic și de mediu • Derularea unor proiecte în parteneriat de promovare a Rezervaţilor Naturale Protejate-Natura 2000	• Existenţa unor zone cu deficit de vegetaţie forestieră • Exploatarea vânatului existent în fondul forestier peste efectivele optime • Lipsa unor Programe educaţionale cu privire la rolul pădurii în viaţa omului • Lipsa unor Programe de valorificare a deşeurilor și evitarea depozitării lor în pădure sau pe cursul apelor • Instabilitate legislativă
Oportunităţi	**Ameninţări**

• Accesarea fondurilor Uniunii Europene pentru proiecte ce vizează protecţia fondului forestier • Dezvoltarea sectorului de valorificare a plantelor aromatice, medicinale și a fructelor de pădure • Posibilităţi de vânătoare • Programe de reîmpăduriri • Înființarea unui Canton de vânătoare	• Dispariţia speciilor de animale sălbatice ca urmare a vânatului în mod excesiv și practicării braconajului • Interese economice și politice în detrimentul conservării și gestionării durabile a pădurilor • Depășirea termenelor asumate de România privind creşterea suprafeţei fondului forestier

Dezvoltarea rurală

Puncte tari	Puncte slabe
• Prezenţa unor resurse naturale variate (păduri, păşuni, bazin hidrografic) • Resurse turistice naturale ce reprezintă sau pot reprezenta atracţii de interes judeţean, regional și naţional • Conservarea unor tradiţii și obiceiuri folclorice • Diversitate de produse agricole locale și ecologice • Bogat potenţial pomicol și zootehnic • Zonă optimă pentru creşterea animalelor și cultura vegetală • Grad de antropizare scăzut, pondere ridicată a habitatelor naturale și seminaturale.	• Grad redus de asociere a proprietarilor agricoli • Nu există reţele locale sau zonale de achiziţionare a produselor agricole și a animalelor • Lipsa de specialişti și de coordonare pentru planurile de afaceri • Promovarea redusă a programelor de finanţare nerambursabile • Promovarea slabă a datinilor, obiceiurilor și legendelor locale • Slaba dezvoltare a activităţilor cu caracter industrial în spaţiul rural • Grad de informare și conştientizare redus la nivelul comunităţilor locale • Lipsa punctelor de prelucrare a laptelui și produselor agricole • Actualizare PUZ, PUG • Lipsa pensiunilor turistice • Lipsa unui spațiu specializat în sacrificarea animalelor, dotat cu spații frigorifice • Lipsa unui local pentru depozitarea cadavrelor de origine animală, cu dotare frigorifică • inexistenţa unor societăţi cu activităţi productive (în domeniul serviciilor și

	agro-alimentar)
Oportunităţi	**Ameninţări**
• Posibilitatea susţinerii unei agriculturi ecologice prin proiecte finanţate din PNDR prin dezvoltarea unor tehnologii concepute să protejeze mediul • Potenţial pentru cultivarea plantelor medicinale (cătină, mentă, lavandă, etc.) • Culturi de mur, zmeur, afin, coacăz • Înființare compartiment urbanism • Piața locală pentru desfacerea produselor locale și Tirg Mixt de Țară	• Lipsa atitudinilor și practicilor de tip asociativ în agricultură • Slaba comercializare a produselor agricole și artizanale la nivel județean • Legislaţie incoerentă (reglementări interpretabile) • Descentralizarea autorităţilor publice locale. • Piață proprie de desfacere a produselor autohtone ale micilor fermieri

Turism

Puncte tari	**Puncte slabe**
• Susţinerea dezvoltării turismului de către autorităţile locale • Existenţa unor drumuri de hotar ce leagă comuna de satele vecine comunei. • Existența drumurilor forestiere • Existenţa unui specific pentru multe dintre localităţile diferitelor zone • Gastronomie recunoscută (panificaţie, patiserie, brânzeturi, specialităţi din carne)etc. • Poziţionarea în mijlocul ţării pe rute majore de transport și existenţa aeroportului internaţional de la Sibiu • Numeroase zone naturale au rămas în stare bună de conservare • Monumente istorice existente, • Siturile Natura 2000 în imediata apropiere a comunei • Interes internaţional pentru anumite zone din judeţul Sibiu (primii pasi spre diversificarea ofertei de legături aeriene directe din Sibiu de exemplu introducerea curselor Sibiu – Europa)	• Ofertă turistică slabă în raport cu alte zone din România • Inexistenţa unor plăcuţe explicative la monumente, a unor ghiduri audio în mai multe limbi • Pregătire insuficientă privind antreprenoriatul și managementul turistic a unor proprietari de pensiuni • Probleme legate de personalul din turism (grad scăzut de instruire a personalului din turism / lipsa personalului calificat) • Legendele, evenimentele istorice nu sunt foarte cunoscute • Lipsa promovării resurselor turistice „alternative”, precum biodiversitatea faunei și florei • Inexistenţa informaţiilor complete integrate asupra obiectivelor / traseelor turistice din comună în format digital / on-line • Nu există o ofertă de artizanat local în condiţiile unei cererii de suveniruri

• Profilul turistic al judeţului Sibiu include unele dintre principalele elemente generale de atractivitate ce se constituie în tendinţe în turism la nivel european (patrimoniu cultural, gastronomie) • Numeroase iniţiative, publice sau private, ce urmăresc popularizarea zonelor mai puţin cunoscute ale judeţului • Amenajarea unui punct turistic independent pentru valorificarea zonei	• Măsurile pentru creşterea siguranţei produsului turistic sunt încă în faze incipiente (între direcţiile unde ar fi nevoie de îmbunătăţiri menţionăm amenajarea locurilor de popas, creşterea eficienţei serviciilor, instruirea unui număr ghizi locali, semnalizarea și marcarea corespunzătoare a tuturor traseelor din intravilan și extravilan) • Promovarea insuficientă a obiectivelor turistice • Servicii turistice puţine și neadecvate cererilor actuale ale pieţei • Lipsa specializării persoanelor care lucrează în activităţi turistice • Lipsa pensiunilor turistice
Oportunităţi	**Ameninţări**
• Schemele de finanţare din Programele Naţionale de Dezvoltare Rurală • Comuna Poiana Sibiului este o comună de tranzit, turiştii vizitează spațiul local • Fructificarea superioară a unor nişe în turism (ecoturism) • Diversificarea serviciilor turistice / dezvoltarea serviciilor de divertisment și agrement • Valorificarea gastronomiei locale • Fructificarea istoriei bogate a comunei • Promovarea legendelor și a obiceiurilor populare • Accesarea fondurilor structurale disponibile în domeniul turismului • Existenţa parteneriatelor externe și interne de colaborare în domeniul turismului • Obținerea statutului de Comună Turistică • Valorificarea în scop turistic și	• Lipsa coeziunii / comunicării între autorităţi în privinţa programelor comune axate pe dezvoltarea turismului • Depopularea și populaţia îmbătrânită din zonele rurale • Distrugerea mediului natural prin reglementarea și controlul limitat al activităţii umane și prin lipsa infrastructurii tehnice (canalizare / staţii de epurare) • Creşterea decalajului de dezvoltare între localităţi • Disparitatea creată prin neintegrarea socială a romilor • Posibilitatea de creştere a ponderii turismului ilicit ca efect al crizei economice • Instabilitate legislativă • Dificultatea – birocraţie excesivă – în accesarea fondurilor nerambursabile • Localnicii nu conştientizează faptul că produsele tradiţionale și arhitectura ţărănească autentică sunt cele care atrag turiştii și au tendinţa de a urbaniza comunităţile

recreativ a zonelor: Ghilghiu, Pădurea Dumbrăvii și zona Staulă, prin amenajări corespunzătoare • Amenajarea de zone securizate pentru parcare rulote și campare în extravilanul comunei • Repararea și conservarea monumentelor istorice	

D. Educaţia

Puncte tari	Puncte slabe
• Reţeaua unităţilor de învăţământ este dezvoltată, cuprinzând următoarele trepte de învăţământ: pregătitoare, gimnazială; Școala, cele două imobile sunt modernizate iar grădinița este nouă și modernă • Grupuri sanitare în şcoli amenajate conform normelor de igienă; • Frecvenţa şcolară este relativ bună; • Existenţa programului guvernamental „reabilitarea infrastructurii şcolare”, program derulat prin M. E. C. T. ce vizează consolidări, reabilitări, reparaţii capitale și utilităţi pentru unităţile de învăţământ • Acordarea de burse pentru elevi și a suplimentului de hrană prin programul „laptele și cornul” • Existenţa în mun. Sibiu a 5 centre universitare ce constituie un important potenţial didactic și de îndrumare zonal cu o intensă activitate de documentare și cercetare ştiinţifică desfăşurată de centrele universitare sibiene • Existenţa în judeţul Sibiu a unei reţele bine dezvoltate de furnizori de formare profesională în mediul urban și a unei oferte variate de cursuri de	• Infrastructura şcolară trebuie extinsă și modernizată; lipseşte o sală de sport conformă (cu vestiare pentru elevi), și lipsa adecvată pentru organizarea modernă a laboratoarelor; • Situaţia abandonului şcolar este constantă, un număr mic de copii abandonând şcoala, Deși s-au făcut o serie de demersuri pentru reglementarea situaţiilor; • Rata de absenteism cât și rata abandonului şcolar pot conduce la creşterea numărului de fapte antisociale; • Modificările legislative permanente care creează dezorientare și nesiguranţă în domeniul educaţiei • Posibilităţile financiare reduse ale persoanelor interesate să urmeze cursuri de formare profesională continuă pentru adulţi • Necesitatea conştientizării importanţei formării profesionale continue a adulţilor în raport cu schimbările inerente de pe piaţa muncii. • Nevalorificarea corespunzătoare a potenţialului cultural, sportiv; • Lipsa unei strategii adecvate de atragere a unor acţiuni sportive, culturale;

formare pentru adulţi • Existenţa unor instituţii de perfecţionare a cadrelor didactice: Departamentul de Pregătire Profesională a Cadrelor Didactice în cadrul U. L. B. S., Casa Corpului Didactic și Centrul pentru Formarea Continuă în Limba Germană • Existenţa, în cadrul A. J. O. F. M. Sibiu a Centrului de Formare Profesională a Adulţilor Sibiu (C. F. P. A.) cu scopul creşterii gradului de pregătire al persoanelor aflate în şomaj sau în căutarea unui loc de muncă • Desfăşurarea de către A. J. O. F. M. Sibiu a numeroase cursuri de iniţiere și calificare în diverse meserii prin C. F. P. A. • Existența CDI în școală • Fond de carte existent în CDI • Activităţi extraşcolare slab dezvoltate • Fonduri pentru modernizarea grădiniței	• Insuficienta dotare cu materiale didactice; • Inexistenţa învăţământului specializat; • Activităţi extraşcolare slab dezvoltate; • Precaritatea mediului familial – sub aspect socio-economic –cultural; situaţia materială precară este generată de lipsa veniturilor (familii ce trăiesc din alocaţii, şomaj, ajutoare sociale), familii despărţite sau divorţate, familii cu părinţi plecaţi la muncă în ţară sau străinătate, etc. Există multe familii numeroase (5-10 membri) ce locuiesc într-o singură cameră și preferă să folosească copii la munca câmpului, la cules din pădure, etc. • Accesul inegal la mijloacele moderne audio-video. • Cadre didactice navetiste 40% • Lipsa unor programe şcolare alternativă „Step by step” și „After school” • În școli există laboratoare de informatică • Lipsa echipamentelor IT moderne
Oportunităţi	**Ameninţări**
• Posibilitatea accesării de fonduri europene, de tip ERASMUS și altele • Programe menite să sprijine grupurile dezavantajate • Înfiinţarea de campusuri / internate şcolare la nivel județean • Înfiinţarea unui Centru de excelenţă pentru copiii supradotaţi prin colaborarea cu firme private (aproximativ 140 de profesori acordă pregătire suplimentară pentru aproximativ 780 de elevi pe diverse	• Schimbări prea dese în sistemul educaţional preuniversitar • Lipsa interesului instituţiilor ca urmare a procedurii greoaie și a personalului insuficient pentru accesarea fondurilor structurale • Migraţia în creştere și modificarea cifrei de şcolarizare • Ponderea mare a şomerilor tineri cu vârste cuprinse între 18-24 de ani • Menţionarea schimbărilor continue de pe piaţa muncii

discipline) • Încheierea unor protocoale de colaborare între Consiliile Locale și Centrul Judeţean de Resurse și Asistenţă Educaţională Sibiu pentru o mai bună monitorizare a cazurilor sociale • Înfiinţarea unor ateliere de practică agricolă • Desfăşurarea unor programe de tip „After School" pentru copiii cu probleme sociale • Înfiinţarea unor case de tip familial • Înfiinţarea de Centre comunitare pentru copiii cu cerinţe educative speciale axate pe consilierea acestora • Existenţa unui interes sporit pentru formarea profesională continuă a adulţilor • Participarea la proiecte și programe susţinute financiar de organisme naţionale și internaţionale; • Extinderea contactelor și parteneriatelor în sistemul educaţional; • Păstrarea specificului zonei în meserii prin crearea unor clase de ucenici (prelucrarea lemnului, ţesutul, meserii tradiţionale etc.) și dezvoltarea componentei de suvenir și produse unicat; • Crearea unui centru pentru desfăşurarea activităţilor extraşcolare • Cursurile de accesare și implementare de fonduri europene	• Număr scăzut al populaţiei tinere ocupate • Dezinteresul tinerilor faţă de procesul educativ; • Număr insuficient de consilieri psihopedagogi • Criza de timp a părinţilor și lipsa lor de receptivitate datorate actualei situaţii economice care reduce implicarea familiei în viaţa şcolară • Rezistenţa la schimbare a unor părinţi • Starea materială precară a unor familii, • Diminuarea posibilităţilor de finanţare bugetară • Inexistenţa unor repere morale solide în viaţa elevilor, deruta morală determinată de societate, mass-media etc. • Influenţa negativă a unor factori sociali (strada, mijloacelor media) asupra motivaţiei tinerilor • Inexistenţa unui sprijin și dificultăţi întâmpinate în găsirea unui loc de muncă pentru copilul care iese din sistem după împlinirea vârstei legale • Schimbări continue pe piaţa muncii, încât în 6 luni cât reprezintă perioada de formare profesională a adulţilor, meseriile solicitate nu mai sunt de actualitate iar formarea adulţilor nu își produce efectul aşteptat. • Riscul creșterii violenței școlare

E. SĂNĂTATEA

Puncte tari	Puncte slabe
• Acces la servicii medicale prin infrastructura fizică existentă în sistemul de sănătate local: un cabinet de medicină de familie în relaţie	• Infrastructurile medicale vechi, nu mai sunt adaptate standardelor actuale de funcţionare. • Accesul redus la servicii de sănătate

contractuală cu CJAS; • 2 cabinete stomatologice • Infrastructura fizică existentă în sistemul de sănătate • Resurse medicale specializate și pregătite prin 1 medic familie, personal mediu medical-1 persoane, 3 medici stomatologi, 1 asistent social • Există farmacie • Acces la servicii medicale veterinare: 1 medic veterinar care deservește în cadrul Dispensarului veterinar; personal calificat în medicina veterinară • Existenţa serviciului voluntar pentru situaţii de urgenţă. • Accesul populaţiei comunei la serviciile medicale este egal, • Existența în ambele localități a unui spațiu destinat asistenței medical • Centru medical la Sălișteˆ • Scju la Sibiu, • Servicii de urgenţă asigurate de SAJ și SMURD la Sibiu și Sălișteˆ.	mintală în zonă (unde se concentrează și cel mai mare număr de persoane care au primit certificat de handicap din cauza unor afecţiuni psihiatrice) • Resursele umane care activează în domeniul sănătăţii sunt înalt specializate și sunt concentrate în jurul centrului universitar Sibiu, recunoscut ca al doilea centru universitar acreditat din regiunea Centru • Dubla administrare a sistemului de sănătate public duce la neimplicarea la nivel managerial a părţilor interesate • Lipsa planificării strategice și a coordonării teritoriale în sistemul de intervenţii în situaţii de urgenţă • Furnizorii privaţi de servicii medico – farmaceutice nu ţin cont de nevoile locale, ci mai degrabă oferă servicii în care ei sunt specializaţi, preferând de regulă zonele urbane. • Lipsa planificării teritoriale strategice, lipsa unui mecanism eficient de alocare a resurselor financiare în sistemul sanitar, ceea ce conduce la creşterea dezechilibrelor teritoriale. • Lipsa unor programe de educare/informare privind starea de sănătate a populaţiei; • Cabinetele medicale dispun de dotări insuficiente • Incidenţa mare a bolilor transmisibile și cronice; • Incidenţa problemelor legate de lipsa de cunoaştere a serviciilor legate de planificarea familială. • Lipsa unui laborator de analize medicale de urgenţă • Lipsa serviciilor de urgenţă pentru minori • Amenajare spațiu destinat sacrificării

	animalelor (abator) dotat cu spații frigorifice pentru depozitare
Oportunităţi	**Ameninţări**
• Fonduri europene prin care se finanţează construcţia, reabilitarea și dotarea cu aparatură a infrastructurii medicale (Programe Operaţionale Regionale) • Legislaţie în vigoare privind vânzarea spaţiilor în care funcţionează cabinetele medicale • Apariţia conceptului de centre multifuncţionale care furnizează servicii integrate la nivel local acoperind nevoi multiple. • Legislaţie favorabilă înființării în mediul rural de centre medicale multifuncţionale și puncte farmaceutice • Restructurarea unor servicii existente, fie prin crearea de infrastructuri noi (ex: servicii pentru nevăzători, persoane cu deficienţe de auz, autism etc.). • Înființarea unui cabinet de Planning familial. • Posibilitatea realizării parteneriatelor reale public – privat, parteneriate dintre ONG - uri, autorităţi publice și alte părţi interesate în vederea oferirii de servicii de calitate și a îmbunătăţirii ofertei de educaţie a populaţiei privind starea de sănătate • Amenajare capelă mortuară	• Creşterea presiunii exercitate de populaţia vârstnică asupra serviciilor medicale și asupra sistemului de asigurări sociale de sănătate • Apariţia unui decalaj social între persoanele care își pot permite o asigurare medicală suplimentară și persoanele defavorizate. • Lipsa de educaţie sanitară poate duce la apariţia unor epidemii; incidenţa bolilor transmisibile și a bolilor cronice; • Atitudinea refractară a populaţiei faţă de propria stare de sănătate • Investiţii în structurile existente care asigură servicii medicale necorelate integral cu politicile europene sau cu tendinţele demografice care relevă schimbări în structura populaţiei în perioada următoare (2021 – 2027). • Capacitate limitată de a face faţă unor incidente majore.

F. CULTURĂ, CULTE, SPORT ȘI TINERET

Puncte tari	**Puncte slabe**

• Instituţii culturale judeţene - în subordinea Consiliului Judeţean Sibiu a-care au un impact pozitiv semnificativ asupra publicului consumator de cultură • Bisericile fortificate - monumente istorice de valoare recunoscută la nivel naţional dar și internaţional, cu o distribuţie uniformă în spaţiul comunal a monumentelor istorice, • Diversitatea cultural-religioasă a patrimoniului cultural material • Peisajul cultural și natural al comunei are o valoare deosebită, fiind particularizat atât de formele de relief dar și de autenticitatea patrimoniului imaterial conservat. • Bogăţia patrimoniului cultural imaterial la nivel local, localitatea mai păstrând, încă, elemente ale acestui patrimoniu • Bogăţia constă atât în varietatea și diversitatea acestui patrimoniu reprezentat prin meşteşuguri, folclor, sărbătorile tradiţionale, obiceiurile și tradiţiile locurilor • Existența spațiilor destinate acțiunilor culturale din comună • Existența unei biblioteci comunale • Existența fondului de carte la școală • Organizarea anuală a evenimentului Zilele comunei • Existența terenurilor de sport în fiecare localitate • Reamenajarea muzeului local. • Tîrg anual tradițional la data cutumiară, 19 septembrie	• Slaba notorietate locală, judeţeană și regională a patrimoniului cultural material existent, datorată lipsei de promovare dar și de cunoaştere • Slaba dezvoltare a turismului cultural în pofida potenţialului patrimonial foarte valoros • Insuficienţa resurselor financiare la nivel local dar și a proiectelor dedicate protecţiei patrimoniului și activităţilor culturale • Instituţiile culturale judeţene cu competenţe în domeniu dezvoltă activităţi cu preferinţă în mediu urban, activitatea în localităţile rurale fiind sporadică și în majoritatea cazurilor de reprezentare în cadrul evenimentelor • Infrastructura culturală locală (în mediul rural și mic urban) depăsită fizic și moral, în multe cazuri improprie desfăşurării evenimentelor culturale, lipsită de dotări adecvate (echipamente și spații specifice) • Insuficienţa resurselor financiare la nivel local dar și a proiectelor dedicate protecţiei patrimoniului imaterial și activităţilor culturale • Lipsa capacităţii de management administrativ local și a personalului specializat în domeniu patrimoniului imaterial. • Tradiţii pe cale de dispariţie • Lipsa de mediatizare la nivel local și interes scăzut al tinerelor generaţii pentru implicarea în activităţile culturale • Lipsa unei infrastructuri sportive la nivelul fiecărei localităţi • Lipsa organizării unor activităţi sportive sistematice • Fii satului anual • Lipsa unui ansamblu folcloric local

	• Lipsa unei baze sportive și de agrement • Lipsa unei săli de sport • Insuficientă capacitate a spațiilor de desfășurare a evenimentelor culturale și familiale
Oportunităţi	**Ameninţări**
• Diversificarea programelor de finanţare prin accesarea fondurilor FEDR dar și POR și la nivel cultural • Dezvoltarea turismului cultural și înscrierea patrimoniului cultural material în trasee culturale judeţene, regionale și naţionale • Optimizarea parteneriatelor în dezvoltarea reţelelor centrelor istorice la nivel microregional, judeţean și regional/naţional • Cooperare regională a localităţilor ce fac parte din trasee culturale specifice • Conştientizarea comunităţilor și a administraţiilor locale privind importanţa salvării patrimoniului cultural local • Creşterea interesului sectorului privat pentru implicarea în restaurarea și conservarea patrimoniului cultural • Creşterea interesului profesional al specialiştilor și al personalului angajat în instituţiile culturale judeţene • Apariţia unor metodologii și instrumente în domeniul educaţiei și perfecţionării forţei de muncă în domeniu • Integrarea României în Uniunea Europeană contribuie la îmbogăţirea patrimoniului cultural european prin fiecare contribuţie locală, judeţeană și regională • Dezvoltarea turismului cultural și agroturismului poate conduce la	• Continuarea degradării fizice a patrimoniului atât prin lipsa unor intervenţii urgente în reabilitarea monumentelor istorice (în pericol) dar și prin intervenţiile neautorizate • Degradarea peisajului cultural și natural prin amplasarea și localizarea unor investiţii poluatoare • Slaba capacitate de accesare a fondurilor destinate programelor culturale (atât a celor de la nivel naţional dar și cele europene) • Competiţia mare la nivel regional în accesarea fondurilor europene pentru infrastructura edilitară este în detrimentul reabilitării patrimoniul cultural material dar și al activităţilor culturale specifice • Insuficienţa programelor de dezvoltare turistică induce imagini negative asupra atractivităţii patrimoniului pentru turismul intern dar și extern • Pierderea identităţii locale și zonale prin intensificarea fenomenului migraţiei și depopulării satelor și a localităţilor mic urbane • Conservarea unor elemente de patrimoniu imaterial doar prin artele spectacolului fără implicarea comunităţilor locale • Conservarea unor elemente de patrimoniul imaterial doar pe plan

promovarea patrimoniului cultural imaterial rural la nivel european • Diversificarea formelor de finanţare prin FEDR și altor programe de finanţare culturală • Iniţierea unor relaţii de cooperare internaţională • Cooperarea și parteneriatul în organizarea evenimentelor cultural zonale și regionale în vederea întăririi identităţii regionale • Conştientizarea comunităţilor și administraţiilor dar și a sectorului privat în păstrarea tradiţiilor și a evenimentelor și obiceiurilor locale • Implicarea specialiştilor Bibliotecii ASTRA, a Centrului de Creaţie Populară și a Şcolii Populare de Arte și Meserii „Ilie Micu" în salvarea, conservarea și promovarea patrimoniului cultural imaterial. • Crearea de zone de agrement și desfășurarea de activități sportive, amenajarea de baze sportive și de petrecere a timpului liber. • Extindere și modernizare Sala Tineretului • Construire Centru Socio-cultural multifuncțional • Restaurarea și conservarea monumentelor istorice și de patrimoniu	local/zonal fără nici un impact la nivel regional/naţional/european • Pierderea elementelor de patrimoniu cultural imaterial prin scăderea interesului generaţiilor tinere pentru perpetuarea tradiţiilor locale, din lipsa dorinţei de implicare dar și de rapida adaptare la culturile moderne, occidentale promovate la scară europeană prin cele mai avansate mijloace de mediatizare • Slaba capacitate de accesare a fondurilor pentru conservarea și promovarea patrimoniului imaterial la nivel local, zonal și judeţean • O puternică competiţie pentru accesarea fondurilor pentru reabilitarea infrastructurii rutiere și a reţelelor de apă și canalizare în defavoarea reabilitării infrastructurii culturale (cămine culturale, bibliotecile publice locale, centre culturale, muzee locale sau regionale).

G. ASISTENŢA SOCIALĂ

Puncte tari	Puncte slabe
• Administraţia publică locală dispune de un compartiment social activ, acreditat, • Experienţa în munca cu cetăţenii • Gestionarea problemelor care apar	• Resurse financiare insuficiente • Resurse informatizate insuficiente • Lipsa de formare continuă a personalului

sunt rezolvate nu numai cu personalul administraţiei publice locale ci și cu sprijinul voluntarilor, al bisericii și altor instituţii ale statului • Dorinţa de a răspunde cât mai bine la activităţile de asistenţă socială a beneficiarilor, în vederea obţinerii unor rezultate cât mai bune • Libertatea de alegere a beneficiarilor de ajutor social • Îmbunătăţirea continuă a serviciilor oferite Comunicare eficientă în comună între administraţie și cetăţeni	• Servicii de urgenţă medicală asigurate de Municipiul Sibiu și oraşul Sălişte • Insuficienţa cadrelor medicale în comună (în intervale orare: după-masa și în week-end) • Neadaptarea socială a populaţiei rome • Dificultăţi în stabilirea în comună a forţei de muncă calificate (profesori, cadre medicale, etc.) • Lipsa Strategiei de Dezvoltare a Serviciilor Sociale în comuna Poiana Sibiului
Oportunităţi	**Ameninţări**
• Oportunităţi de instruire a personalului în colaborare cu specialişti din ţară și din străinătate și dorinţa angajaţilor de a se perfecţiona profesional; • Tendinţe favorabile în politica potenţialilor sponsori, finanţatori, donatori care să participe activ cu capital; • Parteneriate și colaborări; • Obţinerea acreditării acolo unde este cazul • Donaţii și sponsorizări • Promovarea voluntariatului • Implicarea cultelor în acordarea de asistenţă socială • Implicarea crescută a comunităţilor locale prin furnizarea de servicii de prevenire • Consultanţă din partea unor specialişti/ organisme internaţionale. • Accesarea de finanţări nerambursabile în calificarea resurselor umane • Încurajarea angajării tinerilor	• Creşterea problematicii sociale și a nevoii de servicii sociale diversificate • Resursele bugetare alocate sunt foarte reduse • Criza economică și sanitară • Schimbările legislative dese • Acţiunile de sponsorizări sunt în scădere în comparaţie cu anii anteriori • Numărul insuficient de specialişti în zonele rurale, în vederea înfiinţării/furnizării de servicii sociale • Scăderea nivelului de trai • Blocarea posturilor vacante în sistemul bugetar și interzicerea efectuării unor cheltuieli materiale necesare desfăşurării activităţii • Încetarea activității unor ONG-uri • Există probleme cu recrutarea de personal specializat. • Deplasarea forţei de muncă locale în afara comunei și în afara graniţelor ţării după integrarea în Uniunea Europeană; • Participare civică scăzută; • Probleme sociale datorate neocupării

absolvenţi de învăţământ de orice tip pe programe guvernamentale de subvenţionare; • Inițiative comune de îmbunătăţire a ofertei de instruire prin dezvoltarea unor parteneriate cu autorităţi publice - instituţii de învăţământ - mediu de afaceri; • Recunoaşterea competenţelor comunităţilor de rromi / ţigani și contribuţia economică a acestora; • Programe de calificare destinate tinerilor în domeniul noilor tehnologii și noilor cunoștințe; • Politici de angajare în muncă și acces pe piaţa muncii; • Campanii de sensibilizare pentru toţi cei care solicită dreptul la angajare în muncă, la accedere pe piaţa muncii; • Promovarea egalităţii de şanse și accesul pe piaţa muncii; • Cursuri de reconversie profesională; • Politici active pentru încurajarea tinerilor rromi / ţigani de a-si termina studiile secundare și a întreprinde studii superioare sau a face cursuri de ucenicie; • Posibilitatea organizării unor evenimente sportive, culturale și artistice; • Înfiinţarea unui Birou de Consiliere a Cetăţenilor si/sau a unui Birou de Consiliere europeană; • Crearea unei publicaţii locale cu ajutorul persoanelor implicate în procesul educativ; • Dezvoltarea și diversificarea componentei caritabile, filantropice-a dezvoltarea imaginii în faţa comunităţii; • Dezvoltarea unor parteneriate naţionale/internaţionale cu diverse comune. • Accesarea de fonduri pentru	forţei de muncă; • Creşterea și mai mare a numărului de pacienţi pe medic; • Creşterea numărului de copii neşcolarizaţi; • Reducerea ponderii populaţiei active; • Natalitatea scăzută în continuare; • Creşterea muncii la negru, cu efecte negative asupra pieţei muncii și economiei locale.

asigurarea hranei la familii și persoane defavorizate, precum și în școli	

H. Protecţia mediului

Aer

Puncte tari	Puncte slabe
•Nu sunt probleme semnificative din punct de vedere al poluării aerului •Sunt 4 staţii de monitorizare automată a aerului la nivel județean •Există un autolaborator mobil pentru supravegherea poluării atmosferice •Sunt promovate investiţiile în tehnologiile ecologice •Existenţa unui Masterplan privind infrastructura de transport la nivel judeţean •Existenţa unui Masterplan pentru sistem integrat de management al deşeurilor la nivel judeţean •Nu sunt agenți economici poluanți la nivel local	•Lipsa parcurilor și a zonelor de agrement
Oportunităţi	**Ameninţări**
•Tehnologii noi, ecologice pentru fermele zootehnice, inclusiv rampe ecologice pentru dejecții de origine animală •Disponibilitatea Regiei Naţionale a Pădurilor de a reîmpăduri terenurile •Finanţări UE, PNDR •Implicarea ONG-urilor în problemele de mediu	•Lipsa suportului financiar de întreţinere al aparaturii de monitorizare a aerului •Restrângerea spațiilor verzi •Exploatațiile forestiere

Apă

Puncte tari	Puncte slabe
•Existenţa unui Masterplan privind alimentarea cu apă și evacuarea apelor	•Creşterea poluării râurilor și pârâurilor

uzate în judeţul Sibiu • Existenţa unui Masterplan privind extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și apă uzată din regiunile Mediaş, Agnita, Dumbrăveni, judeţul Sibiu • Sunt depuse multe proiecte pentru accesarea de alte fonduri pentru realizarea infrastructurii hidroedilitare pentru localităţile care nu sunt cuprinse în Masterplan • Resursele cantitative de apă sunt suficiente • 86, 13% din resursele de apă sunt corespunzătoare calitativ (categoria a II-a, bazinul Olt) • Nu există probleme semnificative din punct de vedere al poluării rezultate din industria zootehnică • Există un Plan judeţean de apărare împotriva inundaţiilor • Tendinţa de reducere a consumului de apă	• Infrastructura de canalizare lipsă • Fose septice insuficiente • Lipsa depozitelor ecologice pentru depozitarea dejecțiilor de origine animală
Oportunităţi	**Ameninţări**
• Disponibilitatea fondurilor UE, bugetare • Implicarea ONG-urilor în problemele de mediu • Amenajarea sistemelor de alimentare cu apă potabila și de colectare și epurare a apelor menajere uzate	• Schimbările climatice care pot duce la fenomene extreme de inundaţii/secetă • Nerespectarea planurilor de inundabilitate • Acordarea de către autorităţile publice a avizelor de construcţie în zonele inundabile

Solul

Puncte tari	Puncte slabe

• Se fac lucrări de împădurire a zonelor cu risc de alunecări de teren • Se folosesc îngrăşămintele naturale • Nu sunt agenți economici poluanți în comună	• Există zone care prezintă pericol de alunecări de teren • Nu sunt identificate zonele cu risc de eroziune • Nu există unităţi specializate de decontaminare în caz de poluare accidentală
Oportunităţi	**Ameninţări**
• Fonduri UE și naţionale (împădurirea terenurilor, îmbunătăţiri funciare)	• Lipsa lucrărilor de îmbunătăţiri funciare • Lipsa unui program propriu de protecție a eroziunii solului • Poluarea cu dejecții de origine animală • Poluarea datorată lipsei de fose septice la gospodăriile populației și a rețelei de canalizare

Biodiversitate

Puncte tari	**Puncte slabe**
• Pondere ridicată de arii naturale protejate de interes naţional și comunitar • Capital natural valoros Natura 2000 • Grad de antropizare scăzut, pondere ridicată a habitatelor naturale și seminaturale • Masterplan pentru sistem integrat de management al deşeurilor • Plan Judeţean de Gestiunea Deşeurilor • Masterplan pentru infrastructura de apă și apă uzată • Corelarea Masterplanului pe turism cu strategia de dezvoltare a judeţului	• Accesarea neperformantă a fondurilor comunitare destinate protecţiei si/sau conservării biodiversității • Capacitate administrativă scăzută • Grad de informare și conştientizare redus la nivelul comunităţilor locale • Resurse financiare, materiale și umane insuficiente • Lipsa capelelor mortuare • Lipsa implementării ISO 9001 • Nu există elaborată Strategia de Dezvoltare a Serviciilor Sociale comunitare
Oportunităţi	**Ameninţări**
• Existenţa fondurilor UE, • Existenţa GAL- • Existenţa ONG-uri • Existenţa ULBS	• Neîndeplinirea obiectivelor prin neatingerea indicatorilor negociaţi în domeniul protecţiei naturii • Absorbţie scăzută de fonduri

• Existenţa ARPM Sibiu • Fondul Anghel Saliygny • Fonduri PNNR • Existenţa POS Mediu, etc.	• Neconcordanţe legislative și transpunerea incompletă a prevederilor directivelor UE • Posibilitatea apariţiei blocajelor în cofinanţarea proiectelor • Disfuncţionalităţi de comunicare inter-instituţională • Descentralizarea instituţiilor

Gestionarea deşeurilor

Puncte tari	Puncte slabe
• Masterplan pentru sistem integrat de management al deşeurilor este în faza de Studiu de Fezabilitate • Există în cadrul C. J. S. Unitatea de Implementare a Proiectului (U. I. P.) • Planul Judeţean de Gestionare a Deşeurilor • Există un depozit ecologic județean • Sunt realizate staţii de transfer la Agnita, Mediaş, Cisnădie • Sunt în faza de proiect staţiile de la Avrig, Sălişte • Există proiecte de colectare selectivă • S-a înfiinţat A. D. I. ECO Sibiu • Există 4 operatori zonali • Proiect "Parteneriat pentru un mediu curat, minimizarea deşeurilor și dezvoltarea durabilă în Regiunea 7 Centru" (Norvegia) pentru deşeuri din construcţii și demolări, deşeuri periculoase din deşeurile menajere, compostare la domiciliu • Există locuri de colectare a deşeurilor de echipamente electrice și electronice (Sibiu - 2, Mediaş - 1, Copşa Mică - 1) • Este în construcţie o staţie de compostare • Există contracte pentru deşeurile de origine animală	• Nu există colectare selectivă la nivelul comunei • Absenţa programelor educaţionale cu privire la protecţia mediului • Nu există facilităţi de reciclare pentru sticlă la nivel național • Sunt necesare și locuri de colectare a deşeurilor de echipamente electrice și electronice periodic • Depozitare necontrolată a deşeurilor din construcţii și demolări

• Există firme pentru colectarea deşeurilor biologice și chimice • Interdicţia din strategia judeţeană actuală cu privire la incineratoarele de deşeuri • Există depozite pentru depozitare temporară a deșeurilor din demolări și construcții	
Oportunităţi	**Ameninţări**
• Fonduri U. E. (POS Mediu) • Alte fonduri	• Să nu se implementeze Masterplanul si/sau strategiile • Interesele economice din domeniul gestionării deşeurilor • Depășirea termenelor asumate

Resurse naturale

Puncte tari	**Puncte slabe**
• Resurse variate (lemn, ape de suprafaţă, flora, faună, peisaj)	• Nu au fost identificate
Oportunităţi	**Ameninţări**
• Programe de finanţare ale UE pentru proiecte care promovează utilizarea energiilor regenerabile	• Scăderea exploatării cantităților de lemn pentru foc

Zgomot

Puncte tari	**Puncte slabe**
• Programul Rabla	• Absenţa studiilor de zgomot în traficul rutier naţional
Oportunităţi	**Ameninţări**
• Nu au fost identificate	• Nu au fost identificate

Riscul de mediu

Puncte tari	**Puncte slabe**

• Există planuri de apărare împotriva inundaţiilor, incendiilor • Planul de analiză și acoperire al riscurilor • Capacitate de intervenţie (voluntariat, profesionişti)	• Lipsa planurilor digitizate (GIS) • Lipsă spațiu frigorific, ecologic pentru depozitarea cadavrelor de origine animală
Oportunităţi	**Ameninţări**
• Fonduri UE prin diverse programe de finanţare	• Nu au fost identificate

I. CAPACITATEA ADMINISTRATIVĂ ȘI LEGĂTURILE INTERINSTITUŢIONALE

Puncte tari	Puncte slabe
• Utilizarea eficientă a resurselor umane, prin adaptarea responsabilităţilor în funcţie de calificare, atribuţii specifice ale domeniului de activitate, calificări și competenţe; • Delimitarea clară a sarcinilor în cadrul serviciilor și compartimentelor din aparatul propriu; • Angajaţi competenţi datorită calificării profesionale; • Utilizarea eficientă a noii tehnologii informaţionale (gestionarea informatizată a raporturilor de serviciu și contractelor de muncă, achiziţionarea sistemului de management informatizat – MPO capabil să implementeze Codul de control intern, achiziţionare Sistemului integrat de management al proiectelor, etc.) • Elaborarea și actualizarea Strategiei de dezvoltare economico-socială a comunei Poiana Sibiului pentru perioada 2021 – 2027 și direcţiile de dezvoltare pentru perioada 2027-2030; • Accesarea proiectelor cu finanţare europeană	• Lipsa unei baze de date pentru colectarea, raportarea, analiza și publicarea datelor statistice relevante cu privire la performanţele administraţiei publice locale și a unui program de prelucrare a acestora (în domeniul agriculturii, al investiţiilor, etc.) • Lipsa sistemelor de monitorizare prin indicatori; • Personal insuficient în unele compartimente, lipsind personalul tehnic, de specialitate în anumite compartimente; • Personal neinstruit datorită lipsei fondurilor disponibile pentru participarea la cursuri de perfecţionare, timp de minim şapte zile pe an conform prevederilor legale; • Pagina de WEB a comunei necesită actualizare săptămânală pentru a oferi un set de informaţii utile cetăţenilor; • . Accesibilitatea la informaţii de către toate compartimentele printr-o reţea eficientă de date • Lipsa digitalizării informației • Colaborare uneori grea cu unele instituții și parteneri • Lipsa ISO 9001

• Relaţii de colaborare eficientă cu Consiliul Judeţean, consiliile locale partenere și alte instituţii publice din judeţ și din ţară în cadrul asociaţilor de dezvoltare intercomunitară	• Lipsa strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale
Oportunităţi	**Ameninţări**
• Programele de instruire și cursurile de perfecţionare • Proiecte cu finanţare europeană • Număr crescut de persoane cu calificare profesională în managementul resurselor umane, finanţe, economie și drept, care pot fi atrase în aparatul administraţiei publice locale, dacă se deblochează posturile. • Demararea documentelor necesare pentru obţinerea certificatului ISO 9001, privind managementul calităţii și menţinerea lui; • Conştientizarea societăţii civile asupra rolului pe care îl pot avea ca parteneri în buna guvernare • Accesare programe de sprijin pentru populația dezavantajată din punct de vedere material	• Percepţii diferite ale unor cetăţeni sau/si instituţii publice faţă de utilitatea îndeplinirii obiectivelor identificate • Reticenţa factorilor interesaţi faţă de implicarea efectivă în parteneriatele strategice • Lipsa unui cadru legislativ care să reglementeze parteneriatul public – privat și dificultatea punerii în practica a unor astfel de parteneriate • Lipsa fondurilor disponibile pentru îndeplinirea obiectivelor • Încrederea limitată a cetăţeanului faţă de administraţia publică • Legislaţia instabilă și inexactă • Fluctuația de personal

Analiza SWOT a avut la bază sondaje de opinie în comuna Poiana Sibiului

V-am invitat să completați un formular:
Chestionar actualizare Strategie Comuna Poiana Sibiului

Primăria comunei Poiana Sibiului actualizează strategia de dezvoltare locală durabila a Comunei. Prioritare pentru analiză sunt identificarea problemelor și cunoaşterea opţiunilor dumneavoastră pentru îmbunătăţirea calităţii vieţii în comună. Vă adresăm rugămintea de a răspunde chestionarului a cărui analiză va servi echipei de specialişti și autorităţilor locale. Chestionarul completat trebuie să parvină primăriei până cel târziu la data de 28. 02. 2021
Părerea dumneavoastră contează,
Vă mulțumim!
Chestionarele sunt anonime. Vă rugăm să furnizaţi însă următoarele date despre dumneavoastră, necesare analizei noastre:

Sex
- ○ Feminin
- ○ Masculin

Vârsta
- ☐ 18-35
- ☐ 36-45
- ☐ 46-55
- ☐ 56-65
- ☐ peste 65

Studii
- ○ Școală generală
- ○ Școală profesională
- ○ Liceu
- ○ Postliceală
- ○ Universitate

Statut
- ○ Angajat
- ○ Patron, întreprinzător
- ○ Şomer
- ○ Pensionar
- ○ Liber profesionist
- ○ Elev/student
- ○ Persoană casnică

Venit familie/luna
- ○ Sub 2. 000 ron

- ○ Intre 2. 000-3. 000 ron
- ○ Între 3. 000 - 4. 000
- ○ Peste 4. 000 ron

Cum aţi vrea să fie comuna Poiana Sibiului în anul 2027?

Cât de mulţumit sunteţi de următoarele aspecte ale vieţii din comuna Poiana Sibiului ? (bifați în dreptul opţiunii dumneavoastră și explicaţi în spațiul liber)

Locuri de muncă

Foarte nemulțumit	○	○	○	○	○	Foarte mulțumit

Locuințe

Foarte nemulțumit	○	○	○	○	○	Foarte mulțumit

Servicii sociale (pentru familii cu venituri mici, persoane vârstnice, persoane cu handicap, copii din familii cu probleme)

Foarte nemulțumit	○	○	○	○	○	Foarte mulțumit

Accesul la școli, grădinițe

Foarte nemulțumit	○	○	○	○	○	Foarte mulțumit

Activități social -culturale

Foarte nemulțumit	○	○	○	○	○	Foarte mulțumit

Drumuri

Foarte nemulțumit	○	○	○	○	○	Foarte mulțumit

Curățenie în comună

Foarte nemulțumit	○	○	○	○	○	Foarte mulțumit

Canalizare

Foarte nemulțumit	○	○	○	○	○	Foarte mulțumit

Iluminat public

Foarte nemulțumit	○	○	○	○	○	Foarte mulțumit

Spații verzi, locuri de joacă pentru copii

Foarte nemulțumit ○ ○ ○ ○ ○ Foarte mulțumit

Facilități sportive

Foarte nemulțumit ○ ○ ○ ○ ○ Foarte mulțumit

Siguranță, ordine și liniște publică

Foarte nemulțumit ○ ○ ○ ○ ○ Foarte mulțumit

Obținere documente, avize și autorizații de la Primărie

Foarte nemulțumit ○ ○ ○ ○ ○ Foarte mulțumit

Care credeţi că sunt cele mai importante avantaje ale comunei care îi vor influenţa dezvoltarea viitoare ?

- ○ Potenţialul turistic
- ○ Oamenii bine pregătiţi profesional
- ○ Spiritul de comunitate al locuitorilor
- ○ Tradiţiile locale

Altul, și anume:

Care sunt în opinia dvs. cele mai importante probleme care încetinesc dezvoltarea comunei Poiana Sibiului ? (completaţi mai jos):

Alegeţi trei cele mai importante domenii în care doriţi să fie folosiţi, cu precădere, banii colectaţi la bugetul local din taxele și impozitele plătite de dvs. (bifați maxim 3 opțiuni)

- ☐ Realizarea de atracții turistice
- ☐ Locuri publice, spaţii verzi
- ☐ Realizarea reţelelor edilitare
- ☐ Reabilitarea drumurilor
- ☐ Reabilitarea şcolilor și grădiniţelor
- ☐ Promovarea comunei și a întreprinzătorilor locali

Altul, și anume:

Vă gândiţi să părăsiţi în viitor comuna Poiana Sibiului ? (motivaţi alegerea în spaţiul liber)

- ○ Da, vreau să plec pentru că:
- ○ Nu, nu vreau să plec pentru că:
- ○ Nu știu/nu răspund

Dacă aveţi sugestii pentru administraţia locală, menționați-le mai jos:

Trimite?

IV. PLANUL DE DEZVOLTARE LOCALĂ Poiana Sibiului 2021-2027 și în perspectivă – 2030

IV. 1. Agricultura, silvicultura, dezvoltare rurală, economie

Direcţia strategică 1:

Gestionarea eficientă a dezvoltării economice locale și a dezvoltării agriculturii locale.

Măsuri și programe operaţionale:

- Asigurarea unei evidenţe unitare cu privire la categoriile de folosinţă a terenurilor, a mijloacelor de producţie agricolă și a efectivelor de animale care contribuie la dezvoltarea agriculturii și buna utilizare a resurselor locale (Registru Agricol Electronic)
- Sprijinirea crescătorilor de animale prin subvenţii.
- Înfiinţarea unor asociaţii ale crescătorilor de animale care ar putea îmbunătăţii modul de achiziţionare a păşunilor
- Oferirea de contracte de arendare pentru asociaţiile de crescători de animale și subvenţionarea crescătorilor de animale.
- Valorificarea legăturilor cu alte localităţi (din ţară și străinătate) în vederea dezvoltării zonei
- Promovarea produselor tradiţionale (brânzeturi, lactate, carne)
- Accesarea de fonduri nerambursabile pentru sprijinirea dezvoltării agriculturii.
- Achiziţia de utilaje pentru întreţinerea străzilor, zonelor verzi și a drumurilor forestiere și de hotar
- Înființarea de exploatații piscicole

Direcţia strategică 2:

Gestionarea eficientă a dezvoltării economice locale și

crearea unui mediu economic competitiv și atractiv în silvicultură.

Măsuri și programe operaţionale

- Valorificarea durabilă a fondului forestier.

- Administrarea eficientă a resurselor fondului forestier - proprietate publică a comunei prin structuri silvice organizate în condiţiile legii
- Informarea cetăţenilor asupra legislaţiei în domeniul silviculturii.
- Replantarea suprafețelor exploatate și reîmpăduriri

IV. 2. Infrastructura, mediu

Direcţia strategică 1:

Extinderea infrastructurii edilitare și asigurarea accesului populaţiei la această structură

Administraţia comunală Poiana Sibiului se va îngriji ca achiziţia de noi echipamente, instalaţii și dotări să fie condusă după principiile unui management financiar eficient și modern, pentru a face costurile procesului suportabile pentru cetăţenii localităţii. Comuna Poiana Sibiului trebuie să realizeze dotări pentru bunăstarea cetăţenilor, dotări care să corespundă standardelor tehnice europene.

Măsuri și programe operaţionale

- Accesarea fondurilor structurale cu scopul de a îmbunătăţii și extinde infrastructura edilitară și imaginea comunei.
- Reabilitarea și modernizarea rețelei de apă potabilă și realizarea branșamentelor la consumatori
- Înființarea rețelei de canalizare și colectare a apei menajere, stații de epurare a apelor uzate
- Achiziţia de utilaje pentru întreţinerea străzilor, zonelor verzi și a drumurilor forestiere și de hotar
- Decolmatarea și regularizarea râurilor, a malurilor și igienizarea tuturor surselor de apă, fântâni/cişmele și izvoare.
- Colectarea selectivă a deşeurilor menajere și managementul eficient al colectării și transportului de deşeuri și în general al salubrizării
- Menţinerea aspectului tradiţional al comunei prin stoparea fenomenului de construire haotică
- Actualizarea PLANULUI URBANISTIC GENERAL al comunei și definirea unei zone rezidenţiale pentru dezvoltarea agro-turismului minim 10-20 de loturi pentru pensiuni și servicii turistice
- Introducerea în intravilan a unor suprafeţe de teren pentru constituirea de locuințe pentru tineri
- Reabilitarea și modernizarea unor imobile administrative din patrimoniul comunei pentru sedii administrative și acces al populaţiei la informaţie și îmbunătăţirea soluţionării problemelor cetăţenilor;

- Extinderea reţelei de energie electrică în comuna Poiana Sibiului
- Extinderea reţelei de colectare a deşeurilor în comună
- Înființarea rețelei de furnizare a gazului metan
- Amenajare spațiu frigorific, ecologic de depozitare a cadavrelor de origine animală
- Construirea de platforme de gunoi pentru depozitarea dejecțiilor de origine animală
- Creșterea performanței energetice a clădirilor existente și promovarea tehnologiilor inteligente în clădiri
- Promovarea conceptului de, Energie curată,

Direcţia strategică 2.

Reabilitarea drumurilor de pe raza comunei

Măsuri și programe operaţionale

- Reabilitarea străzilor și aleilor pietonale (trotuarelor) comunale, care va fi îmbunătățită în mod constant prin măsuri permanente de reparaţii.
- Amenajarea drumurilor de hotar și a celor forestiere.
- Starea podețelor din comună și a sistemului de colectare a apei pluviale(reparații și întreținere)
- Administraţia locală va continua măsurile de extindere a siguranţei traficului local, de extindere a zonelor pietonale.
- Modernizare străzilor din localitate
- Amenajarea și realizarea unei piste de biciclete în exteriorul localității

Direcţia strategică 3.

Amenajarea, reabilitarea și modernizarea reţelei de apă din comună

Măsuri și programe operaţionale

- Amenajarea reţelei de cișmele publice stradale
- Reabilitarea și modernizarea rețelei de apă potabilă

Direcţia strategică 4. .

Înființarea reţelei de canalizare în comuna

Măsuri și programe operaţionale

- Înființarea rețelei de canalizare în comună și a stațiilor de epurare
- Construirea unor noi puncte de colectare a deșeurilor menajere
- Amenajarea de stații de pompare a apelor colectate în rețeaua de canalizare

Direcţia strategică 5.

Construire/reabilitarea infrastructură pentru categoriile defavorizate

Măsuri și programe operaţionale

- Construcţia de locuinţe sociale
- Extinderea intravilanului, lotizarea unor suprafețe de teren destinate construcţiei de locuinţe pentru tineri.
- Oferta de terenuri pentru spaţii de locuit trebuie mărită, existând o cerere în acest sens.
- Starea tehnico-constructivă a multor clădiri – atât a instituţiilor publice – cât și a gospodăriilor populaţiei trebuie îmbunătăţită, calitatea vieţii fiind substanţial îmbunătăţită prin introducerea reţelelor de gaze naturale și canalizare în toate gospodăriile comunei
- Consolidarea, reabilitarea și modernizarea clădirilor se va face protejând zona centrală – din perimetrul al monumentelor istorice – pentru a se pune în valoare patrimoniul local valoros. Se va ţine cont de Regulamentul Urbanistic pentru Zonele Istorice
- Clarificarea situaţiei juridice a locuinţelor pentru romi - Programul pentru romi

Direcţia strategică 6.

Prezervarea zonelor verzi existente și amenajarea de noi zone verzi

Măsuri și programe operaţionale

- Prezervarea zonelor verzi existente și amenajarea de noi zone verzi
- Amplasarea și întreţinerea unor spaţii verzi de recreere pentru copii, spaţii de joacă pentru copii. Sprijinirea schimburilor de experienţă pentru copii în domeniul protecţiei mediului și în special în domeniul cunoașterii și valorificării fructelor de pădure
- Administraţia se va îngriji să menţină în permanenţă spaţiile publice curate și îngrijite, achiziția unui utilaj destinat salubrizării localităților
- Administraţia va acţiona pentru reducerea poluării produse de societăţile comerciale, de gospodării dar și de traficul de autovehicule

- Administraţia se va îngriji de creşterea eficienţei energetice, prin accesarea de fonduri destinate achiziției de panouri solare și lămpilor de iluminat cu panou solar.
- Poluarea sonoră va fi diminuată astfel încât să nu fie afectat confortul fizic și psihic al cetăţenilor
- Realizarea de proiecte și programe pentru înfrumuseţarea localităţii atât în intravilan cât și în extravilan (flori la ferestre, amplasarea de pomi ornamentali, perdele de protecţie, etc.)
- Eficientizarea termică a clădirilor existente și introducerea de tehnologii moderne în clădiri
- Realizarea programului, Energie curată,

IV. 3. Turism, cultură

Direcţia strategică 1.

***Promovarea potenţialului turistic al zonei, prin transformarea comunei într-o destinaţie turistică recunoscută*.**

Măsuri și programe operaţionale

- Reabilitarea și modernizarea centrului istoric al localităţii în vederea amplasării subterane a reţelelor electrice existente pentru o mai bună punere în valoare a patrimoniului construit local
- Amenajarea zonei ca traseu turistic
- Dezvoltarea serviciilor turistice în comuna, prin creşterea importanţei turismului în economia locală.
- Promovarea localităţii și a activităţilor/manifestărilor pe pagina de web a primăriei
- Încurajarea înfiinţării de pensiuni agroturistice
- Restaurarea bisericilor și a monumentelor istorice
- Amenajarea drumurilor de hotar ce unesc localităţile, se va iniţia un proiect pentru finanţarea realizării unei piste de biciclete pe această rută.
- Înfiinţarea unui punct de informare turistică
- Dezvoltarea zonei de agrement și turism
- Valorificarea zonelor cu potențial turistic: Ghilghin, Pădurea Dumbrăvii, zona Staulă
- Înființarea de zone de parcare rulote și campare în extravilanul localității

Direcţia strategică 2.

Valorificarea potenţialului cultural al zonei.

Măsuri și programe operaţionale

- Reabilitarea obiectivelor turistice și promovarea lor în cadrul unor circuite turistice.
- Elaborarea unor materiale de promovare în care să fie prezentate aspecte din istoria comunei.

- Organizarea unor manifestări culturale Festivalul anual)care să pună în valoare specificul zonei (Zilele Comunei Poiana Sibiului)
- Trezirea interesului pentru perpetuarea tradiţiilor și obiceiurilor
- Angajarea unui instructor pentru a iniţia copiii și tinerii în dansuri populare.
- Promovarea și susţinerea financiară a unui ansamblu de dansuri și cântece populare
- Mediatizarea manifestărilor culturale organizate în comună
- Menținerea tradițiilor cu specific local la data de 19 septembrie, anual
- Stabilirea unor trasee turistice locale și zonale și angajarea unor ghizi specializaţi
- Conservarea arhitecturii tradiţionale zonei.
- Realizarea de materiale de promovare (broşuri, pliante), în limba română dar și în alte limbi.
- Înfiinţarea unui centru de informaţii comunitar (inclusiv turistic)
- Extinderea Muzeului Local– (expoziţie permanentă)
- Construire Centru Socio-Cultural multifuncțional
- Reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea așezămintelor culturale existente, Cămin Cultural și Sala Tineretului

IV. 4. Sănătate, asistenţă socială, resurse umane (piața muncii) și educație

Educaţie

Direcţia strategică 1.

Dezvoltarea și reabilitarea infrastructurii de educaţie

Măsuri și programe operaţionale

- Starea clădirilor și dotarea clădirilor şcolare trebuie permanent îmbunătăţită; modernizarea permanentă a şcolilor și a grădiniţei din comună pentru a asigura un mediu propice desfăşurării activităţilor.
- Dotarea şcolilor și grădiniţei din comună cu material didactic și tehnologie IT.
- Organizarea grădiniţei cu program prelungit.
- Construcţia unei săli de sport moderne.
- Sprijinirea educaţiei pentru persoanele care nu au şcoala terminată.
- Organizarea unor schimburi de experienţă pentru copii, cu alte localităţi din zonă.

- Promovarea obiceiurilor tradiţionale pentru trezirea interesului grupului de copii.
- Oferta de calificare multiplă trebuie impulsionată pentru a sprijinii locuitorii în şansele pe piaţa muncii; oferta largă în domeniul educaţiei la toate nivelurile duce la creşterea calităţii vieţii.
- Vor fi găsite noi modalităţi și forme de parteneriat între mediul economic și cel de învăţământ pentru a spori calitatea actului educaţional;
- Administraţia consideră căminul cultural, biblioteca comunală, biblioteca școlară și un muzeu etnografic local drept instituţii educative extraşcolare, acestea putând fi folosite atât pentru evenimente culturale cât și ca spaţii de educaţie utilă și interesantă;
- Cultura este o necesitate socială și o componentă esenţială a unei comunităţi dinamice, administraţia considerând că promovarea culturii locale poate fi o investiţie în eliberarea energiilor spirituale, în configurarea unui spaţiu intelectual democratic, deschis tuturor;
- Este strict necesară aplicarea unui marketing cultural activ și unitar pentru punerea în valoare a patrimoniului cultural local prin încurajarea parteneriatelor public-privat
- Se va concepe un calendar unic și atotcuprinzător al tuturor evenimentelor socio-cultural-educative din localitate ce va fi integrat în calendarul micro-regiunii și al județului;
- Comunitatea va dezvolta oferta de petrecere a timpului liber în cadrul unor manifestări culturale, educative, sportive și de recreere;
- "Implementare program tip "after school" în comună
- Accesare program Erassmus

Sănătate

Direcţia strategică 1:

Dezvoltarea infrastructurii în domeniul sănătăţii și asistenţei medicale

Măsuri și programe operaţionale

- Sprijinirea serviciilor cu program prelungit pentru asigurarea serviciilor medicale 24 de ore pe zi
- Dezvoltarea de proiecte și parteneriate în domeniul educaţiei pentru sănătate.
- Înfiinţarea unui serviciu de asistenţă la domiciliu pentru persoanele cu handicap sau pentru cele vârstnice

- Administraţia locală va dezvolta programe de prevenire cât și de îngrijire a sănătăţii populaţiei, toate acestea urmând a se corobora într-o politică pentru crearea unui cadru favorabil îmbunătăţirii asistenţei medicale pentru toţi cetăţenii;
- Structurile de sănătate publică vor fi dezvoltate după principiul orientării spre necesităţile populaţiei
- Serviciile sociale și cele de sănătate publică, precum și oferta de asistenţă și consiliere, vor fi extinse și interconectate;
- Administraţia va sprijini acţiunile comunitare în domeniul sănătăţii publice, organizate împreună cu cetăţenii;
- Înfiinţarea(construirea)/funcţionarea unui centru medico – social în localitatea Poiana Sibiului în vederea diversificării serviciilor

Asistenţă socială

Direcţia strategică 1:

Crearea unui continuum de servicii sociale locale individualizate,

centrate pe nevoile grupurilor dezavantajate

Măsuri și programe operaţionale

- Extinderea parteneriatului social – instituţii, ONG-uri, cetăţeni, la nivel local, pentru rezolvarea problemelor grupurilor dezavantajate
- Colaborarea cu Direcţia Generală de Asistenţă Socială și Protecţie a Copilului Sibiu, Instituția Prefectului și Consiliul Județean pentru îmbunătăţirea serviciilor adresate categoriilor sociale dezavantajate
- Îmbunătățirea activităţii Serviciului de Asistenţă Socială care funcționează în Primărie.
- Administraţia este conştientă de faptul că îi revine responsabilitatea să contribuie pe plan local la crearea de condiţii și şanse egale de viaţă tuturor locuitorilor comunei
- Amestecul de locuitori aparţinând diferitelor generaţii, stiluri de viaţă și naţionalităţi a condus treptat la o competenţă interculturală ce trebuie conservată și utilizată la dezvoltarea durabilă a societăţii locale
- Administraţia trebuie să fie solidară cu cetăţenii aflaţi în dificultate materială, programele sociale trebuind să fie axate atât pe componente active cât și pe cele preventive.
- Administraţia realizează cadrul de desfăşurare a dialogului social și încurajează procesul de dezvoltare de parteneriate între cetăţeni, mediul economic și administraţie, ca un instrument modern de îmbunătăţire a condiţiilor de viaţă
- Elaborare Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale în comuna Poiana Sibiului

Resurse umane – piaţa muncii

Direcţia strategică 1:

Creşterea accesului la informaţie

Măsuri și programe operaţionale

- Sporirea participării civice a tinerilor.
- Încurajarea iniţiativelor cu caracter antreprenorial în rândul tinerilor
- Acţiuni de informare a populaţiei pe diverse teme de interes local, judeţean și naţional.
- Înfiinţarea/organizarea unui centru de acces la informaţii comunitar în conexiune cu biblioteca și serviciul biblionet – în parteneriat cu Biblioteca Judeţeană ASTRA Sibiu
- Acces gratuit la WI-FI în comună

Direcţia strategică 2: .

Crearea de locuri de muncă pentru comunitatea din Poiana Sibiului

Măsuri și programe operaţionale

- Crearea de locuri de muncă pentru tineri, cu scopul de a stopa fenomenul migraţiei acestora către oraş.
- Organizarea unor cursuri de calificare profesională pentru persoanele care nu au un loc de muncă.
- Sprijinirea participării tinerilor la viaţa comunităţii.

IV. 5. Siguranţa publică, funcţionarea administraţiei publice

Direcţia strategică 1.

Îmbunătăţirea comunicării, a circulaţiei informaţiei între și printre actorii comunităţii din Merghindeal având drept factor cheie administraţia locală prin creşterea eficienţei operaţionale în cadrul administraţiei publice locale.

Măsuri și programe operaţionale

- Întărirea sprijinului acordat de autoritatea publică locală micilor întreprinzători.
- Informarea cetăţenilor cu privire la evenimentele care au loc în comună.
- Reglementarea legislaţiei în ceea ce priveşte împroprietărirea.
- Finalizarea înscrierii sistemice a imobilelor din comuna Poiana Sibiului
- Îmbunătăţirea colaborării cu localităţile vecine.
- Atragerea altor surse de finanţare pentru modernizarea administrației locale.
- Digitalizarea informațiilor

Direcţia strategică 2.
Îmbunătăţirea serviciilor de siguranţa publică locală

Măsuri și programe operaţionale

- Asigurarea liniştii publice pe timp de noapte
- Aplicarea sancţiunilor prevăzute pentru infracţiuni și identificarea persoanelor care au săvârșit infracţiuni și contravenții
- Organizarea corespunzătoare a pazei în localităţile comunei în vederea asigurării unui climat de liniște și siguranţă a cetăţeanului și instalarea de camere de supraveghere.
- Implementarea unui program de informare a cetăţenilor asupra legislaţiei în domeniu.
- Înfiinţarea/funcţionarea comisiei de mediere.

IV. 6. Sport

Direcţia strategică:
Dezvoltarea bazei materiale / de agrement– sportive.

Măsuri și programe operaţionale

- Dezvoltarea sportului pentru toţi;
- Organizarea unor tabere în aer liber pentru copii
- Dezvoltarea activităţilor de educaţie fizică şcolară.
- Susţinerea și identificarea tinerilor care au talent în practicarea sportului de performanţă
- Amenajarea unei bază de agrement complexe și moderne la Poiana Sibiului
- Amenajare sală de sport și terenuri de sport
- Amenajarea de locuri de joacă pentru copii

V. STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO – SOCIALĂ

2021-2027 și ÎN PERSPECTIVĂ PÂNĂ ÎN 2030

Propunere pentru selecția și elaborarea studiilor de fezabilitate și a proiectelor
pentru următoarele obiective de dezvoltare strategică

Proiect Poiana Sibiului	Componente ale proiectului
A. Agricultura, silvicultura, dezvoltare	A. 1. Înfiinţarea plantațiilor de mur, afin, zmeur, alun, cătină și pomicole(nuc) în comună

rurală, economie	A. 2. Utilaje și echipamente pentru întreținerea a străzilor, zonelor verzi, drumurilor de hotar. A. 3. Realizarea și modernizarea de drumuri locale de exploatare-agricole și forestiere A. 4. Înființare de asociații agricole A. 5. Promovarea produselor alimentare și nealimentare locale A. 6. Centru local de colectare și prelucrare a laptelui A. 7. Înființare de păduri noi, exploatații pomicole de arbuști fructiferi ți plante aromatice A. 8. Amenajare/construire punct de sacrificare a animalelor dotat cu spații frigorifice de depozitare A. 9. Realizarea de exploatații piscicole A. 10. Susținerea continuării Târgului local tradițional din data de 19 septembrie, cu participare națională și internațională
B. Dezvoltarea infrastructurii de utilități,	B. 1. Investiții pentru reabilitarea și modernizarea la rețeaua de distribuție a apei potabile B. 2. Reabilitare centru administrativ– Primăria B. 3. Refacerea iluminatului stradal de tip smart (si eficientizare și montarea subterană a sistemelor de telecomunicaţii, energie electrică) B. 4. Extindere colectare selectivă deşeuri menajere B. 5. Înființare rețelei de distribuire gaze naturale în comuna Poiana Sibiului B. 6. Înființarea reţelelor de canalizare ape uzate menajere și realizarea de stații de pompare și de epurare, sisteme de canalizare a apelor menajere în comuna Poiana Sibiului B. 7. Construire Centru Cultural multifuncțional B. 8. Reabilitare, modernizare, extindere și dotare Cămin

	Cultural și Sala Tineretului
C. Dezvoltarea infrastructura locală rutieră	C. 1. Realizare și întreținere trotuare în localitate C. 2. Semnalizare rutieră C. 3. Modernizare străzi din localitățile comunei C. 4. Reabilitare drumuri hotar, forestiere, construcţie pistă biciclete
D. Activități sportive	D. 1. Amenajare locuri de joacă pentru copii D. 2. Amenajare complex sportiv cu terenuri pentru sporturi de echipă D. 3. Organizarea unor tabere cu caracter sportiv D. 4. Construirea unei săli de sport și terenuri pentru practicarea sporturilor de echipă
E. Siguranța publică	E. 1. Instalarea de camere de supraveghere video în întreg teritoriu comunei E. 2. Semnalizare rutieră E 3. Dotare SVSU
F. Turism	F. 1. Dezvoltarea și modernizarea sectorului de servicii turistice, (cazare-gastronomie, etc.) F. 2. Reabilitare centru istoric și cultural F. 3. Amenajare piste de biciclete și zone de agrement, , sport și terase sezoniere cu specific local F. 4. Încurajarea înființării de pensiuni turistice F. 5. Promovarea localității pe pagina de web a primăriei F. 6. Obținerea statutului de comună turistică F. 7. Spațiu de prezentare și vânzare a produselor tradiționale

	F. 8. Amenajare piață agroalimentară cu caracter sezonier și temporar(Târg Mixt de Țară) F. 9. Înființarea de zone de parcare pentru rulote și campare F. 10. Înființarea de zone de recreere și agrement în: Ghilghiu, Pădurea Dumbrăvii, Zona Staulă, etc. F. 11. Trasee turistice locale, zonale cu ghizi specializați
G. Activități culturale și sportive	G. 1. Construire Sală de Sport și amenajare Bază de Sport și agrement G. 2. Construirea unui Centru cultural multifuncțional G. 3. Înființare ansamblu folcloric în colaborare cu CJ Sibiu G. 4. Materiale de promovare a zonei G. 5. Centre de informare locală G. 6. Festival tradițional anual și folcloric (sărbătoarea localității), anual G. 7. Înființare cluburi pentru activități sportive și de recreere (șah, tenis, table, remi, etc.) G. 8. Modernizare Muzeu local
H. Mediul economic	H1. Organizare de cursuri de calificare profesională H. 2. Crearea condițiilor de atragere a investitorilor care să valorifice resursele locale H. 3. Atribuire de loturi pentru construirea de pensiuni turistice
I. Sănătate și social	I. 1. Construire Centru Medico - Social I. 2. Loturi pentru construire locuințe pentru tineri I. 3. Construire locuințe sociale I. 4. Loturi pentru tinerii căsătoriți

	I. 5. Asistență la domiciliu a persoanelor cu handicap I. 6. Construcție capele mortuare
J. Educație	J. 1. Modernizare și dotare școli și grădiniță J. 2. Construcție sală de sport J. 3. Implementare program, after school, , J. 4. Locuințe profesori, medici, etc. J. 5. Dotare cu tehnologie IT a școlilor J. 6. Tabere culturale de creație și restaurare J. 7. Amplasare camere de supraveghere în școală
K. Întărirea capacității APL	K. 1. Dezvoltarea infrastructurii edilitar – gospodăreşti K. 2. Conservarea specificului arhitectonic tradițional K. 3. Digitalizarea informațiilor K. 4. Construire garaj și atelier de reparații pentru utilajele din dotare K. 5. Reabilitare imobile administrative K. 6. ISO 9001 K. 7. Extindere și modernizare Sala Tineretului K. 8. Construire obiectiv Socio-cultural
L. Cadastru imobiliar	L. 1. . Înregistrarea sistematică a imobilelor în sistemul integrat de cadastru imobiliar L. 2. Extinderea intravilanului localităților L. 3. Reglementarea juridică a imobilelor situate în zone cu persoane defavorizate

M. Mediu	M. 1. Igienizarea, regularizarea și igienizarea rîurilor, izvoarelor și a tuturor surselor de apă M. 2. Achiziția unei autospeciale pentru salubrizare și deszăpezire M. 3. Prezervarea zonelor verzi existente și amenajarea de noi parcuri și locuri de joacă M. 4. Educarea tinerei generații pentru cunoașterea și colectarea fructelor de pădure și a plantelor medicinale M. 5. Creșterea eficienței energetice și tehnologii ecologice M. 6. Amenajare/construire spațiu frigorific ecologic pentru depozitarea cadavrelor de origine animală M. 7. Amenajare platforme de gunoi de origine animală M. 8. Realizarea performanței energetice a clădirilor existente și promovarea tehnologiilor inteligente în clădiri M. 9. Promovarea proiectelor care vizează programul UE, Energie curată.

V. 1. Obiective strategice de dezvoltare

Pentru finanțarea investițiilor propuse în cadrul acestei strategii, pentru perioada 2021 – 2027, identificăm următoarele tipuri de finanțări:

a) Fonduri Structurale și de Coeziune care contribuie la realizarea celor trei obiective ale Politicii de Coeziune UE;

b) Fonduri de la bugetele naționale;

c) Alte finanțări nerambursabile care pot proveni de la o varietate de finanțatori (inclusiv de la Uniunea Europeana):

- Guvernul României - guvernele sau ambasadele unor state străine;
- instituții financiare internaționale (de ex.: BERD, Banca Mondială etc.);
- fundații sau alte organizații naționale sau internaționale - companii (de ex.: Microsoft, Coca-Cola etc.);
- bănci active în România.

În cadrul politicii de coeziune Ministerul Fondurilor Europene propune pentru perioada 2021 – 2027, nouă tipuri de programe, **Programul Operațional Regional** urmând a fi gestionat descentralizat la nivelul Agențiilor de Dezvoltare Regională din fiecare dintre cele 8 regiuni ale țării:

1. Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)
2. Programul Operațional Transport (POT)
3. Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)
4. Programul Naţional de Sănătate (multifond) (PNS)
5. Programul Operațional Capital Uman (POCU)
6. Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD)

7.Programul Operațional de Dezvoltare Teritoriala Integrată (multifond) (PODTI) FC (Fondul de Coeziune) 15% FSE (Fondul Social European) 27% FEDR (Fondul de Dezvoltare Regională) 57% ETC 1% Plăți directe 65% Măsurile de sprijinire a pieței (FEGA) 2% Dezvoltare rurală (FEADR) 33%

8. Programele Operaţionale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR)

9. Programul Operațional Asistenţă Tehnică (multifond) (POAT) În ceea ce privește responsabilitatea gestionării acestor programe,

Agențiile pentru Dezvoltare Regională vor fi Autorități de Management pentru cele opt Programe Operațional Regionale,

Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor va fi Autoritate de Management pentru Programul Operațional Transport, iar

Ministerul Fondurilor Europene va fi Autoritate de Management pentru celelalte șapte Programe Operaționale menționate mai sus.

Pentru cele 9 programe din cadrul politicii de coeziune, în perioada 2021 – 2027 vor fi finanțate următoarele **axe prioritare:**

1. Programul Operațional Dezvoltare Durabilă:

Axa Prioritară 1. Tranziție energetică bazată pe eficiență energetică, emisii reduse, sisteme inteligente de energie, rețele și soluții de stocare;

Axa Prioritară 2 - Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulara;

Axa Prioritară 3 - Protecţia mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calităţii aerului și decontaminare a siturilor poluate;

Axa Prioritară 4 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor.

2. Programul Operațional Transport (POT).

Axa Prioritară 1. îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport rutier;

Axa Prioritară 2. îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilitate teritorială;

Axa prioritară 3. îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport pe calea ferată;

Axa prioritară 4. îmbunătățirea mobilității naționale, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată;

Axa prioritară 5. îmbunătățirea conectivității prin creșterea gradului de utilizare a transportului cu metroul în regiunea București-Ilfov;

Axa prioritară 6. îmbunătățirea conectivității și mobilității urbane, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată;

Axa prioritară 7: dezvoltarea unui sistem de transport multimodal;

Axa prioritară 8: creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor;

Axa prioritară 9: creșterea gradului de siguranță și securitate pe rețeaua rutieră de transport;

Axa prioritară 10: asistență tehnică.

3. Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)

Axa Prioritară 1. Creșterea competitivității economice prin cercetare și inovare;

Axa Prioritară 2. Dezvoltarea unei rețele de mari infrastructuri de CDI;

Axa prioritară 3. Creșterea competitivității economice prin digitalizare;

Axa prioritară 4. Dezvoltarea infrastructurii Broadband;

Axa prioritară 5. Instrumente financiare;

Axa prioritară 6. Creșterea capacității administrative.

4. Programul Naţional de Sănătate (multifond) (PNS)

Axa Prioritară 1. Continuarea investițiilor în spitale regionale;

Axa Prioritară 2. Servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu;

Axa prioritară 3. Servicii de recuperare, paliative și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populaţiei și profilului epidemiologic al morbidităţii;

Axa prioritară 4. Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii A. Investiții prioritare în infrastructură B. Investiții în structurile relevante în domeniul supravegherii bolilor transmisibile și de gestionare a alertelor naţionale și internaţionale la nivel central și local din domeniul sănătății publice C. Modernizarea sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui si/sau procesare a plasmei;

Axa prioritară 5. Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical;

Axa prioritară 6. Informatizarea sistemului medical;

Axa prioritară 7. Măsuri FSE care susțin cercetarea, informatizarea în sănătate și utilizare metode moderne de investigare, intervenție, tratament.

1. Programul Operațional Capital Uman (POCU)

Axa Prioritară 1. Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii;

Axa Prioritară 2. Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională;

Axa prioritară 3. Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională;

Axa prioritară 4. Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic;

Axa prioritară 5. Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic;

Axa prioritară 6. Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți;

Axa prioritară 7. Antreprenoriat și economie socială;

Axa prioritară 8. Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii;

Axa prioritară 9. Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității (prioritate comună Educație/Ocupare).

2. Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD)

Axa Prioritară 1. Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunitarii (intervenții adresate grupurilor de acțiune locală) – OP 4;

Axa Prioritară 2. Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității – OP 5;

Axa prioritară 3. Comunități marginalizate;

Axa prioritară 4. Reducerea disparităților între copiii în risc de sărăcie si/sau excluziune socială și ceilalți copii;

Axa prioritară 5. Servicii pentru persoane vârstnice;

Axa prioritară 6. Sprijin pentru persoanele cu dizabilități;

Axa prioritară 7. Sprijin pentru grupuri vulnerabile;

Axa prioritară 8. Ajutorarea persoanelor defavorizate;

3. Programul Operațional de Dezvoltare Teritoriala Integrată (multifond) (PODTI)

4. Programele Operaţionale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR)

Axa Prioritară 1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice;

Axa Prioritară 2. O regiune cu orașe Smart;
Axa prioritară 3. O regiune cu orașe prietenoase cu mediul;
Axa prioritară 4. Dezvoltarea sistemelor de încălzire centralizate;
Axa prioritară 5. O regiune accesibilă;
Axa prioritară 6. O regiune educată;
Axa prioritară 7. O regiune atractivă;
Axa prioritară 8. Asistență tehnică.

5. Programul Operațional Asistenţă Tehnică (multifond) (POAT) 2. 5. 3. Surse de finanțare din bugetele naționale **DE PROGRAMELE FINANȚATE PRIN COMPANIA NATIONALA INVESTITII S. A. -** Compania Națională de Investiții S. A. funcționează in baza Ordonanței nr 25/2001 privind înființarea Companiei Naționale de Investiții CNI S. A cu modificările și completările ulterioare.

Finanțator: Guvernul României Program de finanțare:

Programul național de construcții de interes public sau social Obiectivul programului: Construirea, reabilitarea, modernizarea, dotarea și extinderea unui **obiectiv**, finalizarea unui obiectiv demarat anterior de beneficiar

Solicitanți eligibili: Autoritățile administrației publice centrale, autoritățile administrației publice locale, alte instituții publice și instituții de interes public și persoane juridice recunoscute ca fiind de utilitate publică în condițiile legii, alte entități ce funcționează în baza unor legi speciale, inclusiv persoane fizice și juridice în cazul Subprogramului „Lucrări în primă urgență

Activități eligibile: Construirea, reabilitarea, modernizarea, dotarea și extinderea unui obiectiv, finalizarea unui obiectiv demarat anterior de beneficiar:

1. Subprogramul „Săli de sport”
2. Subprogramul „Bazine de înot”
3. Subprogramul „Complexuri sportive”
4. Subprogramul „Așezăminte culturale”
5. Subprogramul „Unități și instituții de învățământ de stat”
6. Subprogramul „Patinoare artificiale”
7. Subprogramul „Unități sanitare”
8. Subprogramul „Săli de cinema”
9. Subprogramul „Lucrări în primă urgență”
10. Subprogramul „Reabilitare blocuri de locuințe situate în localități din zone defavorizate”
11. Subprogramul „Drumuri de interes local și drumuri de interes județean”
12. Subprogramul „Fose septice, microstații de epurare și sisteme de alimentare cu apă”
13. Subprogramul „Alte obiective de interes public sau social în domeniul construcțiilor”

PROGRAMUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE LOCALĂ – PNDL

Reprezintă sursa principală de finanţare pentru infrastructura locală și are la bază principiul conform căruia în fiecare localitate din țară trebuie să fie asigurat un set minim de servicii publice. Programul Naţional de Dezvoltare Locală, coordonat de Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administraţiei, stabileşte cadrul legal pentru implementarea unor proiecte de importanţă naţională, care susţin dezvoltarea regională prin realizarea unor lucrări de infrastructură rutieră, tehnico-edilitară și socio-educativă.

Finanțator: Guvernul României Programe de finanțare și solicitanți eligibili:

Programul privind reabilitarea, modernizarea si/sau asfaltarea drumurilor de interes judeţean și de interes local, alimentarea cu apă, canalizarea și epurarea apelor uzate la sate, precum și în unităţile administrativ-teritoriale cu resurse turistice - Hotărârea Guvernului nr. 577/1997;

Programul de dezvoltare a infrastructurii și a unor baze sportive din spaţiul rural, Ordonanţa Guvernului nr. 7/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2007, cu modificările ulterioare;

Programele multianuale prioritare de mediu și gospodărire a apelor – Ordonanţa Guvernului nr. 40/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 61/2007, cu modificările ulterioare pentru programul prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. c);

Programul Reabilitare și modernizare - 10. 000 km drumuri de interes judeţean și drumuri de interes local - Hotărârea Guvernului nr. 530/2010. Obiectivul programului: obiectivul prioritar ale **PNDL** este finalizarea tuturor obiectivelor finanțate prin alte programe închise în prezent precum și sprijinirea autorităților publice locale în prioritizarea finanțărilor astfel încât România, în integralitatea ei, să devină un spațiu construit eficient, în care toți locuitorii să aibă acces egal la resurse, să beneficieze de creșterea calității vieții și să se faciliteze dezvoltarea comunităților funcție de potențialul acestora și de strategiile de dezvoltare durabilă, pe principii de competitivitate și coeziune teritorială. Programul este dedicat realizării unor obiective de investiții de infrastructură de dimensiuni reduse ca volum care nu îndeplinesc criterii de eligibilitate pe programe cu finanțare europeană sau la care este imperios necesară finalizarea acestora pentru respectarea unor angajamente asumate de România în cadrul Uniunii Europene.

Activități eligibile:

Obiectivele de investiţii care pot fi finanţate în cadrul programului trebuie să vizeze lucrări de realizare / extindere / reabilitare / modernizare, respectiv dotare, pentru unul dintre următoarele **domenii specifice**:

- sisteme de alimentare cu apă și staţii de tratare a apei; sisteme de canalizare și staţii de epurare a apelor uzate;

- unităţi de învăţământ preuniversitar, respectiv: grădiniţe, şcoli generale primare și gimnaziale, licee, grupuri şcolare, colegii naţionale, şcoli profesionale, şcoli postliceale, unităţi de învăţământ special de stat;
- unităţi sanitare;
- drumuri publice clasificate și încadrate, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, ca drumuri judeţene, drumuri de interes local, drumuri comunale si/sau drumuri publice din interiorul localităţilor;
- poduri, podeţe sau punţi pietonale;
- obiective culturale de interes local, respectiv biblioteci, muzee, centre cultural multifuncţionale, teatre;
- platforme de gunoi;pieţe publice, comerciale, târguri, oboare;
- modernizarea bazelor sportive; sediile instituţiilor publice ale autorităţilor administraţiei publice locale, precum și a instituţiilor publice din subordinea acestora;
- infrastructura turistică dezvoltată de autorităţile publice locale ca instrument de punere în valoare a potenţialului turistic local, pentru obiectivele de investiţii aflate în proprietatea publică sau privată a unităţilor administrativ-teritoriale sau în administrarea acestora.

Finanţare Programul se finanţează din transferuri de la bugetul de stat, în limita fondurilor aprobate anual în bugetul MLPDA, din fonduri aprobate anual cu această destinaţie în bugetele locale ale unităţilor administrativ-teritoriale beneficiare și din alte surse legal constituite. În limita fondurilor aprobate anual prin legea bugetului de stat, în baza analizei interne de specialitate a propunerilor de finanțare ale autorităților locale, MLPDA întocmeşte și aprobă prin ordin al ministrului dezvoltării regionale și administraţiei publice, lista finală cu obiectivele de investiţii care se finanţează, listă care se publică pe site-ul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administraţiei Publice. Pentru transferul sumelor de la bugetul de stat, prin bugetul MLPDA, cu destinaţia finanţării cheltuielilor eligibile prevăzute în contractele anuale de finanţare: Unităţile administrativ-teritoriale pot solicita lunar, în scris Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administraţiei, în funcţie de necesităţi, transferul sumelor alocate cu destinaţia finanţării cheltuielilor eligibile prevăzute în contractele anuale de finanţare, în termen de 30 de zile de la efectuarea transferurilor de sume. MLPDA virează sumele alocate și aprobate prin ordin de plată direct în conturile beneficiarilor.

PROGRAMELE DERULATE DE ADMINISTRAȚIA FONDULUI DE MEDIU

Administrația Fondului pentru Mediu este principala instituție care asigură suportul financiar pentru realizarea proiectelor și programelor pentru protecția mediului, constituită conform principiilor europene „poluatorul plătește” și „responsabilitatea producătorului”. Administrația Fondului pentru Mediu funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în

coordonarea Ministerului Mediului. Programul privind sprijinirea eficienței energetice și a gestionării inteligente a energiei în infrastructura de iluminat public

Obiectivul programului: Creșterea eficienței energetice a sistemelor de iluminat public

Beneficiari eligibili: Unităţile administrativ teritoriale, organizate la nivel de comună, oraș sau municipiu Finanțator: Administrația Fondului pentru Mediu

Activități finanțate: modernizarea sistemelor de iluminat public prin înlocuirea corpurilor de iluminat având un consum ridicat de energie electrică cu corpuri de iluminat LED, precum și achiziţionarea și instalarea sistemelor de dimare/telegestiune care permit reglarea fluxului luminos la nivelul întregului obiect de investiţii Mai multe informații: https: //www. afm. ro/ 2. 5. 4. Alternative de finanțare, altele decât fondurile structurale și de coeziune, în care autoritățile publice locale pot fi solicitanți eligibili sau parteneri Sursele de finanțare nerambursabilă pentru Autoritățile publice Locale nu se limitează doar la cele finanțate de Politica Agricolă Comună și de Politica de Coeziune, existând și alte surse de finanțare precum:

GRANTURILE SPAȚIULUI ECONOMIC EUROPEAN (SEE) și NORVEGIENE¬ Granturile Spațiului Economic European (SEE) și Norvegiene reprezintă contribuția Islandei, Principatului Liechtenstein și Regatului Norvegiei la reducerea disparităților economice și sociale în Spațiul Economic European și la consolidarea relațiilor bilaterale cu cele 15 state beneficiare din Estul și Sudul Europei și statele baltice.

Beneficiari eligibili: Organizațiile/entitățile din România sau din Statele Donatoare Finanțator: Mecanismul Financiar SEE 2014-2021

Domenii finanțate: dezvoltare locală, reducerea sărăciei, incluziunea romilor, copii și tineri în situații de risc, drepturile omului, energie regenerabilă, eficiență energetică, securitate energetică, dezvoltarea afacerilor, inovare și IMM, sănătate public, cercetare, patrimoniu cultural, antreprenoriat cultural și cooperare cultural, justiție, servicii corecționale, combaterea violenței domestice și de gen, afaceri interne, cooperare polițienească și combaterea criminalității, educație, burse, ucenicie și antreprenoriat pentru tineri, dialog social și muncă decent, cetățenie activă – societate civilă, mediu și schimbări climatic. Mai multe informații: https: //www. eeagrants. ro/apeluri

EUROPA CREATIVĂ - Subprogramul Cultură¬ Programul-cadru al Comisiei Europene pentru sprijinirea sectoarelor culturii și audiovizualului.

Beneficiari eligibili: toți operatorii din sectoarele culturale și creative, însemnând organizații neguvernamentale, instituții publice și companii private cu activitate în domeniu. Finanțator: programul Europa Creativă este gestionat de Comisia Europeană și de Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură din Bruxelles, unde se trimit și se evaluează toate proiectele. La nivel național, Biroul

Europa Creativă România oferă informații și asistență tehnică gratuite pentru operatorii care doresc să acceseze această finanțare.

Domenii finanțate: cultură și audiovizual Mai multe informații: https: //www. Europa-creativa. eu/

PROGRAMUL LIFE - instrument de finanțare al Uniunii Europene pentru mediul¬ înconjurător și acțiuni în domeniul climei

Beneficiari eligibili: Autorități publice locale din România Finanțator: Ministerul Mediului

Obiectivul programului: Obiectivul general al programului LIFE propus pentru perioada 2021- 2027 este de a contribui la tranziția către o economie circulară curată, eficientă din punct de vedere energetic, cu emisii scăzute de dioxid carbon și reziliență la schimbările climatice – inclusiv prin tranziția către o energie curată –, de a proteja mediul și de a mări nivelul de calitate al acestuia și de a opri și a inversa declinul biodiversității. Prin programul LIFE au fost cofinanțate, până în prezent, peste 4500 de proiecte. Mai multe informații: http: //lifeprogram. ro/

PROGRAMUL ROSENC de Eficiență Energetică în Iluminat (PREEI)¬

Beneficiari eligibili: Autorități publice locale din România Finanțator: Clusterul de Energii Sustenabile din România - ROSENC

Obiective: reducerea consumului de energie și a cheltuielilor anuale de întreținere cu iluminatul public stradal ale autorităților publice locale prin modernizarea și eficientizarea sistemelor de iluminat public stradal.

Obiectivul programului: Obiectivul general al programului este reducerea consumului de energie electrică și a costurilor anuale de întreținere cu iluminatul public stradal ale autorităților publice locale prin modernizarea și eficientizarea sistemelor de iluminat. Scopul final al acestui program este reducerea cheltuielilor anuale cu iluminatul public stradal, cu 50-70%. Mai multe informații: www. rosenc. ro

ADMINISTRAȚIA FONDULUI CULTURAL NAȚIONAL¬ Este o instituţie publică autonomă, aflată în subordinea Ministerului Culturii, care operează la nivel național de peste 10 ani. Înființată în 2005 AFCN este principalul finanțator public al ofertei culturale din România care aplică un proces transparent de evaluare și selecție.

Beneficiari eligibili: asociațiile, fundațiile, instituțiile publice de cultura, persoanele fizice autorizate, societățile comerciale care derulează activități culturale.

Finanțator: Ministerul Culturii Obiectivul programului: administrația are ca obiective generale, stabilite prin lege, gestionarea Fondului Cultural Național, finanțarea programelor, proiectelor și acțiunilor culturale, organizate în țară si/sau în străinătate, precum și susținerea relațiilor culturale internaționale ale României. Domenii finanțate: acțiuni culturale și editoriale Mai multe informații: www. afcn. ro

Scopul imediat al strategiei este acela de a pune la dispoziţia Consiliului Local Poiana Sibiului și actorilor socio-economici din comună, un instrument de lucru care să faciliteze luarea unor decizii necesare dezvoltării armonioase și echilibrate a comunei.

Viziunea privind dezvoltarea comunei Poiana Sibiului:

"Dezvoltarea infrastructurii locale, diversificarea economiei locale, utilizarea durabilă a terenurilor agricole și forestiere, în scopul creşterii calităţii vieţii locuitorilor comunei Poiana Sibiului"

Obiective strategice

Analiza resurselor comunei Poiana Sibiului și a problemelor cu care aceasta se confruntă, a necesităţilor și priorităţilor de dezvoltare, a măsurilor de intervenţie necesare în baza prerogativelor legale conferite Consiliului Local, face necesară identificarea unor obiective strategice menite să constituie cadrul necesar dinamizării și direcţionării evoluţiei economico-sociale în perioada 2020-2027. În acest context, Consiliul Local al comunei Poiana Sibiului își propune următoarele **obiective strategice** pentru dezvoltarea economico-socială a comunei în perioada 2016-2020 și în prospectivă 2030:

A. Dezvoltarea infrastructurii de utilități

B. Reabilitarea și îmbunătățirea infrastructurii rutiere și pietonale în localitățile comunei

C. Protejarea și punerea în valoare a mediului înconjurător

D. Siguranța publică

E. Dezvoltarea turistică a localității

F. Menținerea și dezvoltarea activității culturale la nivel local

G. Crearea condițiilor pentru dezvoltarea și diversificarea sectorului economic

H. Optimizarea condițiilor de desfășurare a activității medicale și sociale la nivelul comunei, reabilitarea dispensarului uman din localitatea Poiana Sibiului și construire de centru medico-social în comună

I. Menținerea și dezvoltarea activității educaționale la nivel local, reabilitarea, modernizarea și extinderea grădinițelor și a școlilor existente

J. Întărirea capacității autorității locale

K. Includerea în sistemul național de cadastru a imobilelor situate pe raza comunei, finalizarea activității de sistematizare a imobilelor construcții și terenuri din intravilan și extravilan

L. Reabilitarea și modernizarea căminului cultural din localitate

M. Reabilitare Sala Tineretului

N. Extinderea intravilanului localității, în vederea lotizării și atribuirii pentru construirea de locuințe pentru tineri

Comuna Poiana Sibiului deține multe resurse care pot acționa ca și un motor generator de dezvoltare locală, dintre care menționăm potențialul deosebit

determinat de localizarea acesteia precum accesul rutier bun, dar și de existența unor condiții naturale propice relaxării și agrementului, acestea consacrând localitatea ca o potențială zonă rezidențială dar și potrivită turismului de week-end, agroturismului sau celui cultural – religios. Pentru a atinge însă toate condițiile necesare dezvoltării locale, administrația publică locală trebuie să se folosească de toate pârghiile la îndemâna sa pentru a asigura condiții de viață de calitate.

În acest sens s-a conturat o viziune de dezvoltare a comunei Poiana Sibiului, înțelegând prin aceasta o imagine inspirată a unui viitor dorit, un scop global și durabil, servind ca fundament pentru procesul de planificare strategică.

Pentru susținerea realizării acestei viziuni, strategia de dezvoltare trebuie să contureze câteva direcții generale de dezvoltare, căi de urmat pentru administrația publică locală și pentru toți factorii care pot contribui la dezvoltarea de ansamblu a localității, astfel încât eforturile acestora să fie unite într-un mod constructiv, respectând principiile de bază ale dezvoltării.

Pornind de la analizele SWOT detaliate anterior, au fost create premisele pentru conturarea unui cadru strategic de dezvoltare locală în așa fel încât, pe baza unor direcții generale de dezvoltare care să corespundă domeniilor de sprijin negociate între Guvernul României și Comisia Europeană, să se poată fixa acțiuni concrete, posibil de realizat la nivel local, pe termen mediu și lung.

Direcțiile de dezvoltare vor putea fi urmate prin intermediul unor seturi de obiective și a unor acțiuni specifice pentru implementarea fiecăreia dintre ele, pe care le detaliem în continuare.

V. 2. Obiective operaţionale

A. DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE UTILITĂȚI

a. ***Înființarea rețelei de canalizare și execuție stații de pomparea apelor menajere***

1. Înființarea rețelei de canalizare
2. Execuție stații de pompare și epurare a apelor uzate.
3. Punerea în funcțiune a rețelei de canalizare a apelor menajere,

b. ***Reabilitarea și modernizarea rețelei de distribuție a apei potabile***

1. Reabilitarea și modernizarea rețelei de distribuție a apei potabile
2. Execuția branșamentelor de distribuție
3. Contorizarea consumatorilor
4. Igienizarea cișmelelor, a izvoarelor și a fântânilor existente

c. Extindere rețea electrică

1. Extindere rețea electrică în zona vizată de extinderea PUZ, PUG, PUD
2. Modernizarea iluminatului public stradal cu lămpi dotate cu panouri solare

d. Realizarea rețelei de distribuție a gazului metan

1. Obținerea finanțării pentru proiectarea și execuția rețelei de furnizare a gazului metan
2. Înființarea rețelei de distribuție a gazului metan
3. Realizarea branșamentelor pentru racordarea la rețeaua de furnizare a gazului metan.
4. Înființarea unei asociații pentru rețeaua de distribuție a gazului metan

e. Performanța energetică a clădirilor

1. Renovarea rentabilă a clădirilor existente și promovarea tehnologiilor inteligente în clădiri
2. Realizarea proiectelor, , Energie Curată, ,
3. Creșterea eficienței energetice a construcțiilor deja existente și introducerea de tehnologii inteligente în clădiri

B. REABILITAREA și ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII RUTIERE și PIETONALE ÎN COMUNĂ

a. *Îmbunătățirea infrastructurii rutiere și pietonale*

1. Modernizare(asfaltare, pavare) infrastructura rutieră;
2. Reparare și construire trotuare și alei pietonale
3. Modernizare drumuri locale de exploatare – de hotar, agricole și forestiere;
4. Construire poduri și podețe
5. Siguranța rutieră
6. Amenajare drumuri de hotar, de exploatații cu localitățile limitrofe
7. Înființare piste de biciclete

C. PROTEJAREA și PUNEREA ÎN VALOARE A MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR

a. Reducerea riscului de inundații și eroziune a solului

1. Amenajare spatii verzi
2. Reîmpăduriri zone defrișate
4. Regularizare, decolmatare pârâuri și șanțuri
5. Colectare selectivă a deșeurilor menajere
6. Dotarea cu un utilaj specific de salubrizare a străzilor și deszăpezire
7. Educarea copiilor în domeniul protecției mediului și al cunoașterii fructelor de pădure și al plantelor medicinale

D. SIGURANȚA PUBLICĂ:

a. Asigurarea unui climat de siguranță pe străzile comunei

1. Amplasarea de Camere video stradale;extindere

2. Modernizare iluminat public de tip Smart, ecologic;
3. Semnalizarea rutieră și pietonală

b. Apărarea vieții și proprietății

1. Dotarea SVSU cu echipamente
2. Achiziția de mijloace de comunicare și alarmare a voluntarilor
3. Dotarea SVSU cu mijloace moderne de intervenție
4. Reabilitare, modernizare și dotare Remiză de pompieri

E. DEZVOLTAREA TURISTICĂ A LOCALITĂȚII

a. Realizarea de obiective de petrecere a timpului liber

1. Amenajare și dotare spații de joacă;
2. Construire bază de sport cu terenuri de fotbal, volei, baschet
3. Amenajarea de piste pentru biciclete
4. Poiana Sibiului comună eco-turistică
5. Înființare de zone de recreere și agreement în: Ghilghiu, Pădurea dumbrăvii, zona Staulă, etc.

b. Valorificarea patrimoniului cultural

1. Amplasarea rețelelor electrice în subteran
2. Promovarea comunei sub diferite forme de prezentare
3. Ansamblu folcloric local
4. Festival cultural anual, zilele localității
5. Muzeu local modernizat și extins
6. Reabilitare construcții zona istorică

F. MENȚINEREA și DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚII CULTURAL-SPORTIVE LA NIVEL LOCAL

a. Reabilitare infrastructură culturală

1. Construire Centru Socio-cultural
3. Conservarea arhitecturii tradiționale
4. Restaurare monumente istorice
5. Extindere, modernizare și dotare Sala Tineretului și Căminul Cultural

b. Dezvoltarea activității cultural - sportive

1. Susținerea și promovarea manifestărilor sportive și culturale
2. Înființare cluburi pentru activități sportive și de recreere (tenis, șah, table, remi, etc.)
3. Tabere de creație și sport
4. construire Sală de sport multifuncțională și terenuri pentru sporturi de echipă

G. CREAREA CONDIȚIILOR PENTRU DEZVOLTAREA și DIVERSIFICAREA SECTORULUI ECONOMIC

a. Diversificarea activităților economice

1. Valorificarea resurselor locale
2. Sprijinirea amenajării de pensiuni turistice

b. Sprijinirea activităților agricole

1. Actualizare Registrul Agricol Electronic
3. Utilaje și echipamente specifice pentru întreținerea domeniului public și spațiilor verzi
4. Piață locală sezoniere pentru vânzarea produselor locale, alimentare și nealimentare, organizare târg mixt

H. OPTIMIZAREA CONDIȚIILOR DE DESFAȘURARE A ACTIVITĂȚII MEDICALE și SOCIALE LA NIVELUL COMUNEI, REABILITAREA DISPENSARULUI UMAN DIN LOCALITATEA POIANA SIBIULUI și CONSTRUIRE CENTRU MEDICO-SOCIAL ÎN LOCALITATE

a. Reabilitare infrastructură medicală din comuna Poiana Sibiului

1. Reabilitare și dotare dispensare umane
2. Cabinet veterinar modernizat și dotat
3. Modernizare și dotare dispensar medical

b. Înființare infrastructură socială în comuna Poiana Sibiului

1. Amenajare/construire centru socio-medical
2. Construcție locuințe sociale
3. Lotizare de terenuri de locuințe pentru tineri

I. MENȚINEREA și DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚII EDUCAȚIONALE LA NIVEL LOCAL, REABILITAREA, MODERNIZAREA și EXTINDEREA GRĂDINIȚELOR și A ȘCOLILOR EXISTENTE

a. Achiziționare, extindere, reabilitare și dotare unități școlare

1. Dotare școli
2. Construire sală de sport școlară cu vestiare
3. Dotare cu mobilier și aparatura electronica (calculatoare, tablete) școli
5. Proiecte de tip ERASMUS+
6. Locuri de joacă pentru copii

b. Asigurarea unui climat de siguranță în unitățile școlare

1. Amplasare camere de supraveghere în școli
2. Implementare program after - school

c. Reconversia și calificarea profesională

1. Cursuri de recalificare

J. ÎNTĂRIREA CAPACITĂȚII AUTORITĂȚII LOCALE

a. Asigurarea infrastructurii necesare desfășurării în condiții optime a activității

1. Construire garaj și atelier pentru utilajele din dotare și pentru cele care urmează a fi achiziționate
3. Obținerea certificărilor ISO 9001
4. Strategia de dezvoltare durabilă 2021-2027
4. Digitalizarea informațiilor
5. Reabilitarea și modernizarea sediului administrativ
6. Strategia de dezvoltare a serviciilor sociale

b. Asigurarea documentației urbanistice conforme cu tendințele de dezvoltare locală

1. Actualizare Plan Urbanistic General, PUZ,
2. Introducerea în intravilan a unor suprafețe destinate construirii de pensiuni turistice și case pentru tineri
3. Menținerea aspectului arhitectural al comunei prin stoparea construirii haotice

K. INCLUDEREA ÎN SISTEMUL NAȚIONAL DE CADASTRU A IMOBILELOR SITUATE PE RAZA COMUNEI, FINALIZAREA ACTIVITĂȚII DE SISTEMATIZARE A IMOBILELOR CONSTRUCȚII și TERENURI DIN INTRAVILAN și EXTRAVILAN

a. Înregistrarea sistematică a imobilelor în sistemul integrat de cadastru și carte funciară

1. Realizarea de măsurători cadastrale a imobilelor din comună

L. CONSTRUIRE CENTRU SOCIO –CULTURAL MULTIFUNCȚIONAL ÎN POIANA SIBIULUI

M. CONSTRUIRE CENTRU MEDICO-SOCIAL

N. EXTINDEREA INTRAVILANULUI LOCALITĂȚII, ÎN VEDEREA LOTIZĂRII și ATRIBUIRII PENTRU CONSTRUIREA DE LOCUINȚE PENTRU TINERI

5. 3. Rezultate aşteptate

1. Reabilitare și modernizare rețea de alimentare cu apă pe raza întregii zone intravilane și în zonele vizate de PUG;
2. Înființare rețea de canalizare pe raza întregii zone intravilane și în zonele vizate de PUG;
3. Stații de pompare și epurare a apelor menajere
4. Rețea electrică pentru toate imobilele comunei
5. Infrastructura rutieră și pietonală conforme cu standardele actuale;
6. Drumuri locale de exploatare - agricole, de hotar și forestiere – modernizate, amenajare piste de biciclete;
7. Poduri și podețe în zonele de interes local
8. Spații verzi amenajate și înființare zone de agrement
9. Păduri nou înființate
10. Pârâuri și șanțuri regularizate/ decolmatate
11. Camere video stradale;
12. Iluminat public economic și eficient de tip SMART; cu panouri solare
13. Spații de joacă amenajate și dotate;
14. Terenuri de fotbal, volei, baschet, handbal;
15. Imobilele incluse în sistemul național de cadastru
16. Cămin cultural reabilitat și dotat, extindere și modernizare Sala tineretului;
17. Muzeu local amenajare-modernizare;
18. Manifestări sportive și culturale desfășurate pe raza comunei;
19. Cluburi pentru activități sportive și de recreere (tenis, șah, table, remi, fotbal, etc.)
20. Activitate economică diversificată;
21. Magazin produse tradiționale locale;
22. Culturi de afin, zmeur, cătină și alun înființate;
23. Dispensar uman, reabilitat și modernizat;
24. Plan Urbanistic General(PUG) actualizat
25. Extindere și modernizare școli și grădinițe,
26. Sala de sport în localitate;
27. Școli dotate cu mobilier și aparatură electronică (calculatoare)
28. Camere de supraveghere în școli
29. Modernizare imobil sediu administrativ Primărie
30. Garaj și atelier pentru utilajele din dotare și pentru cele care urmează a fi achiziționate;
31. Înființare rețea de furnizare a gazului metan

32. Creșterea performanței energetice a clădirilor existente și promovarea tehnologiilor inteligente în clădiri

33. Promovarea conceptului de, , Energie curată, , prin introducerea de tehnologii, eco, și Smart.

34. Înființare zone de parcare rulote și camping

35. Construire Capelă mortuară

Construire Centru Cultural Multifuncțional

5. 4. Propuneri de proiecte

În vederea realizării obiectivelor propuse și a atingerii rezultatelor estimate, în perioada 2021-2027, pe plan local, sunt propuse următoarele proiecte:

1. Înființarea rețelei de furnizare a gazului metan și de distribuție a gazului metan;
2. Înființarea rețelei de canalizare a apelor uzate menajere;
3. Construire Stații de pompare a apelor uzate menajere.
4. Modernizarea și reabilitarea rețelei de infrastructură rutieră și pietonală;
5. Modernizare(asfaltare) infrastructura rutieră;
6. Reparare și construire trotuare și alei pietonale
7. Modernizare drumuri locale de exploatare - agricole și forestiere, înființare pistă de biciclete;
8. Construire poduri și podețe;
9. Amenajare spații verzi și zone de recreere și agrement;
10. Înființare păduri noi;
11. Reducerea riscului de inundații și eroziune a solului – regularizare, decolmatare pârâuri și șanțuri;
12. Instalarea de camere video stradale;
13. Modernizare iluminat public cu lămpi ce panouri solare;
14. Amenajare și dotare spații de joacă;
15. Construire teren de minifotbal, volei, baschet;
16. Înregistrarea sistematică a imobilelor în sistemul integrat de cadastru și carte funciară;
17. Reabilitare și dotare cămin cultural, extindere și modernizare Sala tineretului;
18. Modernizare muzeu local;
19. Susținerea și promovarea manifestărilor sportive și culturale;
20. Înființare cluburi pentru activități sportive și de recreere (tenis, șah, table, remi, etc.)
21. Diversificarea activităților economice;
22. Înființare magazin cu produse tradiționale locale;
23. Înființare culturi de afin, zmeur, cătină și alun;
24. Reabilitare și modernizare dispensar uman din comună,

25. Actualizare Plan Urbanistic General, PUZ, PUD;
26. Modernizare, reabilitare, extindere și dotare școală și grădiniță;
27. Construire și dotare sala de sport în localitate; (școală)
28. Dotare cu mobilier și aparatura electronica (calculatoare) școli;
29. Amplasare camere de supraveghere în școli;
30. Construire garaj și atelier pentru utilajele din dotare și pentru cele care urmează a fi achiziționate;
31. Construire Centru Medico-Social;
32. Extindere rețea electrică;
33. Creșterea performanței energetice a clădirilor existente și promovarea tehnologiilor inteligente în clădiri;
34. Promovarea conceptului de, , Energie curată, prin introducerea de tehnologii, eco, și Smart.
35. Construcție Capelă mortuară;
36. Construire Centru Cultural multifuncțional;

MOMENTUL DE REFERINȚĂ 2020

PROIECTE FINANȚATE DIN FONDURI EUROPENE

1. Achiziționarea și dotarea de echipamente SVSU, Comuna Poiana Sibiului, județul Sibiu.

2. Amenajare parc în centru civic, localitatea Poiana Sibiului, județul Sibiu.

PROIECTE FINANȚATE PRIN FONDURI PROPRII

1. Grădinița cu program normal și împrejmuire, Comuna Poiana Sibiului
2. Sistem de supraveghere video stradal
3. Reabilitare, eficientizare, modernizare a sistemului de iluminat public stradal
4. Reabilitare și modernizare bucătăria Sălii Tineretului
5. Reparații capitale la acoperișul Sălii Tineretului
6. Reparații și întreținere străzi comunale
7. Reabilitare clădire Băcănie
8. Dotare cu autoturism Duster
9. Execuție bazin apă Pescărie
10. Împrejmuire cu gard și porți metalice teren Remiza PSI
11. Execuție împrejmuire cu gard de beton și plasă din fier a bazinelor de alimentare cu apă
12. Reabilitare captare rețea apă din Pârâul Peștelui

13. Achiziție imobil sediul II Primărie și realizare lucrări de reabilitare
14. Reparații capitale la acoperișul spațiilor comerciale

PROIECTE ÎN CURS DE EXECUȚIE

Din fonduri europene:

1. Modernizare și dotare Cămin Cultural, comuna Poiana Sibiului, județul Sibiu.

Din fonduri proprii:

1. Documentația cadastrală și înscrierea în CF a dreptului de proprietate a terenurilor cu destinația străzi, situate în intravilanul comunei Poiana Sibiului.
2. Studiu de fezabilitate pentru obiectivul de investiții, , Modernizarea sistem de alimentare cu apă și înființare sistem de canalizare menajeră în localitatea Poiana Sibiului.

MOMENTUL DE ÎNCEPUT 2021

- Elaborarea Strategiei de Dezvoltare Economico-Sociale a Comunei Poiana Sibiu 2021-2027 și în perspectivă 2030
- Elaborarea Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale în Comuna Poiana Sibiu 2021-2025
- Creșterea performanței energetice a clădirilor existente și promovarea tehnologiilor inteligente în clădiri
- Promovarea conceptului de, Energie curată, prin introducerea de tehnologii, eco, și Smart.
- Implementare ISO 9001
- Implementare proiecte PNRR și Anghel Saligny
- Proiect de înființarea a rețelei de gaze naturale
- Proiect pentru modernizarea și reabilitarea rețelei de furnizare a apei potabile
- Finalizare proiecte în curs de execuție
- Investiții privind înființarea rețelelor de canalizare ape uzate menajere, execuție stații de pompare a apelor menajere
- Trotuare și alei pietonale în localitate
- Semnalizarea rutieră
- Încurajarea înființării de pensiuni turistice.
- Promovarea localității pe pagina de web a primăriei
- Amenajare piață agroalimentară ți de animale cu caracter sezonier și temporar(Târg Mixt)cu deschidere la DN 1 și A1
- Capele mortuare

- Proiect Sală de sport

2022

- Proiecte pentru modernizare drumuri locale de exploatare-agricole și forestiere
- Înființare de piste de biciclete
- Continuarea de investiții pentru introducerea rețelei de furnizare a gazului metan în comună
- Achiziție utilaj cu echipamente pentru salubrizarea străzilor, întreținere spații verzi și deszăpezire.
- Festival folcloric Organizare Festival Cultural (sărbătoarea comunei) cu caracter anual
- Cursuri de calificare și recalificare profesională
- Modernizare, reabilitare și dotare școli și grădinițe
- Dotarea școlii cu tehnologie IT
- Instalare WI-FI gratuit în localitate
- Proiect amenajare garaj și atelier de reparații pentru utilajele din dotare
- Reabilitare și dotare Dispensar Medical
- Cooperare GAL - elaborare proiecte
- Continuarea lucrărilor la dezvoltarea infrastructura începute în comună(apa, canal, stații pompare) și finalizarea acestora
- Introducerea unor activităţi pentru tineri și tineret în comuna Poiana Sibiului
- Finalizarea procedurilor juridice privind patrimoniul comunităţii Poiana Sibiului
- Asistenţă socială pentru persoane cu handicap sau familii defavorizate
- Elaborare componente proiecte integrate
- Modernizare drumuri comunale, forestiere și amenajare drumuri de hotar
- Centre de informare comunitară în comună
- Dezvoltarea infrastructurii edilitar-gospodărești
- Introducerea digitalizării in instituții
- Complex de recreere Comuna Poiana Sibiului și amenajare de parcuri
- Proiect pentru amenajare rampe de depozitarea dejecțiilor animaliere
- Proiect pentru amenajarea/construirea și dotarea unui punct ecologic de sacrificare a animalelor cu spații frigorifice
- Proiect pentru amenajarea unui spațiu cu instalații frigorifice pentru depozitarea cadavrelor de origine animală
- Digitalizarea informațiilor și a serviciilor
- Înființarea plantațiilor de mur, afin, zmeur, alun, cătină și pomicole în comună

2023

- Digitalizarea informaților și a serviciilor
- Înregistrarea cadastrală a imobilelor din comuna Poiana Sibiului
- Dotare serviciu SVSU cu logistică și echipamente
- Dotare cu utilaje de dezinsecție
- Depunerea de noi proiecte integrate pentru dezvoltare rurală
- Finalizarea procedurilor juridice privind patrimoniul comunei Poiana Sibiului (terenuri, imobile, etc.)
- Continuarea lucrărilor de infrastructura începute
- Deschiderea punctului de informaţii pentru cetăţeni din comună (informaţii inclusiv turistice)
- Asistenţă socială pentru persoane cu handicap sau familii defavorizate
- Lucrări de reparaţii capitale/reabilitare mijloace fixe-imobile din patrimoniu local
- Extindere colectare selectivă a deșeurilor
- Construirea unei săli de sport școlare cu vestiare
- Introducerea rețelei de gaze naturale în comună
- Instalarea de camere de supraveghere video pe întreg teritoriul comunei
- Reabilitarea Centrului istoric al comunei
- Actualizare PUZ;PUD;PUG și Regulamentului aferent construirii
- Extinderea rețelelor de energie electrică
- Achiziționarea unei autospeciale de salubrizare și deszăpezire
- Amenajare Centru de Documentare (Expozițional) și de Informare

2024

- Implementarea de proiecte integrate
- Înființarea de Asociații Agricole ale producătorilor locali
- Asistenţă socială pentru persoane cu handicap sau familii defavorizate
- Lucrări de reparaţii capitale/reabilitare mijloace fixe-imobile din patrimoniu local
- Înființare de păduri în zonele comunei
- Amenajare drumuri hotar-amenajare piste de biciclete
- Stabilirea de trasee turistice locale și zonale deservite de ghizi specializați
- Înregistrarea sistemică a imobilelor în sistemul de cadastru imobiliar
- Asistenţă socială pentru persoane cu handicap sau familii defavorizate
- Lucrări de reparaţii capitale/reabilitare mijloace fixe-imobile din patrimoniu local
- Extindere colectare selectivă a deșeurilor
- Construirea unei săli de sport școlare cu vestiare

- Introducerea rețelei de gaze naturale în comună
- Instalarea de camere de supraveghere video pe întreg teritoriul comunei
- Reabilitarea Centrului istoric al comunei
- Introducerea unor activităţi pentru tineri și tineret
- Finalizarea procedurilor juridice privind patrimoniul comunităţii
- Elaborare componente proiecte integrate
- Reabilitare sediul Primăriei

alegerile locale și naţionale

2025

- Implementarea de proiecte integrate
- Finalizarea lucrărilor de infrastructură edilitară (reabilitarea străzilor)
- Asistenţă socială pentru persoane cu handicap sau familii defavorizate
- Lucrări de reparaţii capitale/reabilitare mijloace fixe-imobile din patrimoniu local
- Amenajare drumuri de hotar către localitățile limitrofe
- Dezvoltarea și modernizarea sectorului de servicii turistice(transport local, cazare, gastronomie)
- Înființarea unui Ansamblu Folcloric local în colaborare cu CJ Sibiu
- Construire sală de sport
- Cursuri pentru tineri de cunoaștere și colectare a fructelor de pădure și plantelor aromatice
- Amenajare piste de biciclete până la și zone de agrement, pescuit, sport și terase sezoniere cu specific local

2026

- Implementarea de proiecte integrate
- Lucrări de reabilitare infrastructură rutieră
- Lucrări de reparaţii capitale/reabilitare mijloace fixe-imobile din patrimoniu local
- Asistenţă socială pentru persoane cu handicap sau familii defavorizate
- Implementare proiect " Construire Centru Medico- Social "
- Amenajare Complex Sportiv cu terenuri pentru sporturi de echipă
- Înființare cluburi pentru activități sportive și de recreere(șah, tenis, table, remi, etc.)
- Implementare program After school
- Organizarea de tabere culturale de creație și restaurare

Obiectivul trecerii României la euro-
La orizont 2027

- Lucrări de reparaţii capitale/reabilitare mijloace fixe-imobile din patrimoniu local
- Înființarea Școlii de Arte și Meserii în Agroturism, a fermei didactice agroturistice și a unei pensiuni agroturistice(pilot) de practică
- Refacerea și modernizarea iluminatului stradal SMART și introducerea în subteran a sistemelor de energie electrică, telecomunicații, etc.
- Organizarea de tabere cu caracter sportiv
- Măsuri de creștere a eficienței energetice și implementarea de sisteme de producere și consum ECO și SMART

Comisia Naţională de Prognoză estimează creşterea medie a preţurilor de consum la 2% în fiecare an ceea ce indică o stabilizare majoră a acestuia! (încheierea exerciţiului bugetar curent al UE) se vor prezenta angajamentele asumate prin strategiile naționale generale sau sectoriale și prin programele operaționale, măsurile necesare pentru îndeplinirea acestor obiective, identificarea surselor de finanțare internă și externă., alcătuirea următorului buget comunitar post-2027.

La orizont 2028

- Construirea unui Centru Cultural Multifuncțional
- Înființarea unui Magazin de prezentare a produselor tradiționale la
- Construire locuințe sociale și pentru tineri
- Igienizarea râurilor, sistematizarea albiilor, decolmatarea și drenarea lor

La orizont 2029

- Lucrări de reparaţii capitale/reabilitare mijloace fixe-imobile din patrimoniu local
- Siguranţă comunitară în localitate

La orizont 2030

- Lucrări de reparaţii capitale/reabilitare mijloace fixe-imobile din patrimoniu local
- Asistenţă socială pentru persoane cu handicap sau familii defavorizate
- Construire Centru Medico-Social
- Construirea unui stadion de fotbal
- Amenajarea în parteneriat public-privat

Momentul de referinţă 2020 - bugetul Consiliului Local Poiana Sibiului 9. 154 mii lei /1868 mii euro.

Problema cea mai importantă este cea a colectării arieratelor și a radierii prin HCL a unor datorii istorice.

Ritmul mediu anual de creştere a Bugetului comunei Poiana Sibiului poate fi de 5 %.

Țintele orientative pentru fiecare domeniu sau sector vor fi subordonate obiectivului strategic al României de a ajunge la nivelul mediu al UE-27, potrivit indicatorilor de baza ai dezvoltării durabile.

Raportat la acest obiectiv se vor formula recomandări privind masurile de întreprins, necesarul și sursele de finanţare precum și propuneri pentru promovarea intereselor legitime ale României în cadrul instituţiilor UE. orientările pentru fiecare zona tematica vor fi dimensionate pentru a corespunde obiectivului strategic National al României de a se apropia semnificativ de nivelul mediu al UE-27 din acel an.

Obiectivele strategiei propuse și agreate îndeplinesc criteriile generale:

- Măsurabil într-un timp dat
- Se coordonează cu prioritățile strategiei
- Reprezintă liantul organizaţiilor
- Sa fie orientat către piaţă
- Sa nu uite consumatorul

Cultura instituţională urmăreşte implicarea tuturor actorilor în procesul de luare a deciziei, în sporirea coeziunii de grup pentru maximizarea performanţei și recunoaşterea meritelor. Managementul schimbării are maximă importanţă în contextul evoluţiei oricărei instituţii.

Implicarea liderilor, a top-managerilor și adoptarea stilului participativ, persuasiv și stimulator în aplicarea strategiei instituţionale determină reusita sau insuccesul implementării acesteia.

VI. MONITORIZAREA, EVALUAREA și AUDITUL OBIECTIVELOR DIN STRATEGIE

Proiectul de planificare strategică a comunei trebuie să ia în considerare necesitatea unui proces de evaluare coerent a programelor și rezultatelor vizate. Evaluarea trebuie să se bazeze pe elemente structurale serioase și să fie realizată de grupuri specializate pe domenii de interes. Efortul de evaluare trebuie să ţină seama de caracteristicile comunităţii și să aibă un caracter permanent (care să includă și monitorizare nu doar evaluări finale).

- Poziţia evaluării în ciclul planificare-evaluare

În ceea ce priveşte evaluarea nevoilor, pe măsură ce desfăşurăm o monitorizare a acestora apare necesitatea să acţionăm prin modificarea programului. Obţinem până la urmă un ciclu iterativ planificare-evaluare.

În prima fază, cea de planificare, vorbim despre formularea unei probleme, conceptualizarea alternativelor, detalierea posibilelor cursuri ale acţiunii și a implicaţiilor lor, evaluarea alternativelor și selectarea celei mai bune și de implementarea alternativei alese.

A doua fază se referă la formularea obiectivelor, scopurilor și ipotezelor programului, conceptualizarea și operaţionalizarea componentelor principale ale evaluării: programul, participanţii, condiţiile și măsurătorile, Designul evaluării, detalierea modului în care vor fi coordonate aceste componente, analiza informaţiei și utilizarea rezultatelor. Astfel, se propune realizarea programelor operaţionale, precum și a planurilor de acţiune pe baza evaluării nevoilor existente în fiecare domeniu. Adoptarea programului se va face doar după efectuarea unei analize exacte, care poate duce la revizuirea programului. La acest nivel se impune efectuarea unor analize a gradului de realism a programului și a obiectivelor lui, analize cost-beneficiu sau cost eficienţă (după caz). După implementarea programului se va realiza monitorizarea acestuia, pe baza unui set de indicatori specifici fiecărui program.

Pentru programele cu o desfăşurare mai îndelungată de timp se impune efectuarea unei analize intermediare, care să ne spună în ce măsură operaţiunile programului merg bine și la timp, precum și în ce măsură sunt îndeplinite obiectivele programului. Pe baza acestei evaluări se pot impune modificări ale programului și implementarea acestor modificări.

- La încheierea programului sau a unui ciclu al programului se va efectua o evaluare sumativă (orientată spre performanţa programului, valoarea sa pentru societate), care să ne spună în ce măsură programul poate sau trebuie să fie continuat.

Etapele evaluării

Un program poate fi evaluat atunci când:

- Scopurile și obiectivele programului, cele mai importante efecte secundare care ar putea să apară, informaţiile necesare pentru evaluare sunt bine definite;
- Scopurile și obiectivele programului sunt plauzibile;
- Informaţiile necesare pot fi obţinute;
- Beneficiarii evaluării au ajuns asupra unui acord asupra modului în care vor fi utilizate rezultatele acesteia.

Modul în care se desfăşoară o evaluare diferă de la program la program. Etapele generale ale unei evaluări pot fi rezumate astfel:

Forma de evaluare recomandată este aceea participativă, în care sunt implicate toate părţile implicate în program (beneficiarii programului, organizaţia care a implementat programul, partenerii și finanţatorii programului).

Avantajele acestei abordări sunt:

- accent pe participanţi;
- gamă largă de beneficiari care participă;

- scopul este învăţarea;
- Design flexibil;
- metode de apreciere rapidă;
- participanţii din exterior vin în calitate de facilitatori.
- Indicatori ai programelor
- Indicatorii unui program pot fi definiţi drept orice valori care pot fi calculate sau măsurate și care ne pot da informaţii despre gradul de succes al îndeplinirii obiectivelor unui program.
- Obiectivele sunt aşteptări exprimate în termeni cantitativi (de exemplu, se aşteaptă o creştere economică anuală de 5%) iar indicatorii sunt măsurători reale, sunt fapte (indicatorul creştere economică se măsoară la trecerea unui an de la anunţarea obiectivului; dacă este mai mare sau egal cu 5%, obiectivul a fost îndeplinit). Pot exista mai mulţi indicatori pentru fiecare obiectiv și de aceea este foarte important ca indicatorii propuși să fie cu adevărat cele mai bune măsuri ale îndeplinirii obiectivelor.

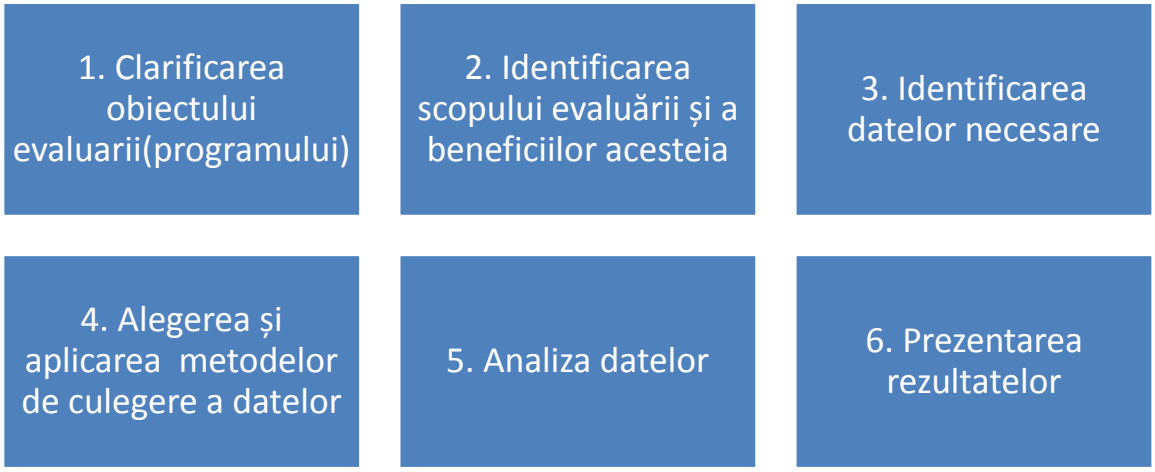

Evaluarea programelor trebuie legată de efectele pe care și le propune să le măsoare și de obiectivele propuse. O schemă a legăturii dintre diferitele nivele ale efectelor și obiectivelor este:

Indicatorii pot fi grupaţi în şapte mari categorii: beneficii sociale (BS), costuri sociale (CS), rezultate (R), beneficiile programului (BP), costurile programului (CP), outputuri (O) și inputuri (I).

Aceşti indicatori vor fi folosiţi în toate evaluările propuse și trebuie incluși (în măsura posibilităţilor) în monitorizarea programelor.

BIBLIOGRAFIE

- Strategii Geopolitice 2006-2025
- PNRR 2021
- Contextul Național
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României orizonturi 2013-2020-2030;
- Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială a României 2030 (CSDTR 2030);
- Strategia de Dezvoltare Teritorială a României
- Planul de Amenajare a Teritoriului Național
- Directiva UE 2010/31/UE, modificată prin Directiva UE 2018/844privind performanța energetică a clădirilor
- Strategia de dezvoltare Regională - Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru 2021-2027
- Strategia de dezvoltarea a Județului Sibiu –obiectivele generale și specifice 2017-2021
- Strategia GAL Mărginimea Sibiului
- Strategia de dezvoltare socio-economică a comunei Poiana Sibiului2021 – 2027
- Buletin de date statistice și informații sintetice, Trimestrul I – 2020 - document elaborat de INS, Recensământul populației și al locuințelor – an 2011 Baze de date statistice - Tempo Online
- Lista Monumentelor Istorice Județul Sibiu 2015 – Ministerul Culturii
- PDR Centru 2021 – 2027 - Propuneri pentru direcții de acțiune și priorități de dezvoltare Analiza SWOT – Planul Național Strategic 2021 – 2027
- Legea nr. 575 din 22/10/2001, publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 726 din 14/11/2001, privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național
- http: //www.anpm.ro/ – Ministerul Mediului, Agenția Națională pentru Protecția Mediului – Lista siturilor Natura 2000
- https: //ro. wikipedia. org/ - Enciclopedia liberă Wikipedia
- Constantin Șerb –Poiana Sibiului, Editura Capriccio 2012
- http: //www.cjsibiu.ro/ - Consiliul Județean Sibiu
- Legea asistenței sociale nr. 292/2011;

- Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței în familie, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 116/2002 privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale;
- HG nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurilor de personal.
- Wikipedia - Comuna Poiana Sibiului;
- Comuna Poiana Sibiului - Enciclopedia României;
- OUG 57/2019